

فصلنامه علمی

پژوهش در ورزش تربیتی

سال نهم، شماره بیست و سوم

تابستان ۱۴۰۰

شماره استاندارد بین المللی: ۲۷۲۱-۲۵۳۸

این نشریه بر اساس گواهی کتابخانه منطقه ای علوم و تکنولوژی
در مرکز استنادی علوم جهان اسلام (ISC) نمایه سازی گردیده است.

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۵۰۰ تومان

فصلنامه علمی پژوهش در ورزش تربیتی

- مدیرمسئول: علی شریف‌نژاد
- سردبیر: رضا اندام
- دبیر تخصصی: محمدحسین قربانی
- مدیر داخلی: سمیرا غلامیان
- ویراستار: نرگس صراف
- صفحه‌آرا: محبوبه ایران‌پاک
- هیئت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا)
 - ✓ رضا اندام (دانشیار مدیریت و برنامه‌ریزی در تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه صنعتی شاهرود)
 - ✓ سید نصرالله سجادی (استاد دانشگاه تهران)
 - ✓ محمد جوادی‌پور (دانشیار برنامه‌ریزی درسی دانشگاه تهران)
 - ✓ مهرزاد حمیدی (دانشیار مدیریت و برنامه‌ریزی در تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه تهران)
 - ✓ محمدحسین رضوی (استاد مدیریت و برنامه‌ریزی در تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه مازندران)
 - ✓ محمد مهدی رحمتی (دانشیار جامعه‌شناسی دانشگاه گیلان)
 - ✓ مهدی طالب‌پور (استاد مدیریت و برنامه‌ریزی در تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه فردوسی مشهد)
 - ✓ ابوالفضل فراهانی (استاد مدیریت و برنامه‌ریزی در تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه پیام نور)
 - ✓ مهرداد محرم‌زاده (استاد دانشگاه محقق اردبیلی)
 - ✓ مهرعلی همتی‌نژاد (استاد دانشگاه گیلان)
 - ✓ حبیب هنری (دانشیار مدیریت و برنامه‌ریزی در تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه علامه طباطبائی)
- صاحب امتیاز: پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی
- چاپخانه: کیامرثی
- شماره استاندارد بین‌المللی: 2538-2721
- شماره پیاپی: ۲۳- تابستان ۱۴۰۰
- نشانی: تهران، خیابان مطهری، خیابان میرعماد، کوچه پنجم، پلاک ۳،
کدپستی: ۱۵۸۷۹۵۸۷۱۱

اسامی مشاوران علمی این شماره (به ترتیب حروف الفباء)

- دکتر محمدرضا اسماعیلی (دکتری مدیریت ورزشی)
دکتر احمد علی آصفی (استادیار دانشگاه اصفهان)
دکتر مصطفی افشاری (استادیار پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی)
دکتر رضا اندام (دانشیار دانشگاه صنعتی شاهرود)
دکتر نوشین بنار (استادیار دانشگاه گیلان)
دکتر زهرا تسلیمی (دکتری مدیریت ورزشی)
دکتر نازنین راسخ (استادیار پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی)
دکتر زهره رضایی (دکتری مدیریت ورزشی)
دکتر حسین زارعیان (استادیار پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی)
دکتر مهدی شریعتی (استادیار دانشگاه فنی حرفه ای تهران)
دکتر علی صابری (استادیار دانشگاه تهران)
دکتر حمیدرضا صفری جعفرلو (استادیار دانشگاه جهرم)
دکتر حسین عیدی (استادیار دانشگاه رازی کرمانشاه)
دکتر جواد غلامیان (استادیار دانشگاه فردوسی مشهد)
دکتر رسول فرجی (استادیار دانشگاه شهید مدنی آذربایجان)
دکتر محمدحسین قربانی (استادیار پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی)
دکتر محمد کشتی دار (دانشیار دانشگاه فردوسی مشهد)
دکتر مینا ملائی (استادیار دانشگاه گیلان)
دکتر محسن وحدانی (دکترای مدیریت ورزشی)

اصول نگارش و ارسال مقاله برای نشریه علمی پژوهش در ورزش تربیتی

مجله علمی پژوهش در ورزش تربیتی اولویت ارزیابی، داوری و انتشار را به مقالاتی اختصاص خواهد داد که از قرابت موضوعی و مفهومی بیشتری با حوزه تخصصی مزبور برخوردار باشند.

حیطه های پذیرش مقاله:

- نظام های تعلیم و تربیت در ورزش
- آموزش و یادگیری تربیت بدنی و علوم ورزشی
- مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، برنامه ریزی درسی، تکنولوژی و کیفیت خدمات آموزشی در تربیت بدنی و علوم ورزشی
- آینده پژوهی و مطالعات راهبردی در ورزش تربیتی
- مطالعات مبانی اسلامی در ورزش تربیتی
- فلسفه و تاریخ تربیت بدنی و علوم ورزشی
- جامعه شناسی و روانشناسی تعلیم و تربیت در حوزه ورزش
- مدیریت دانش و سرمایه های اجتماعی در ورزش
- مطالعات فرهنگی در محیط های ورزشی
- سواد حرکتی و ورزشی
- مطالعات حقوق و اخلاق در ورزش
- سبک زندگی و غنی سازی اوقات فراغت جامعه از طریق ورزش
- ورزش همگانی و ترویج آن در جامعه

اصول کلی

- مقاله ارسالی باید اصیل باشد.
- مقاله های ترجمه شده، تحلیلی، موردی و تک بررسی، برای چاپ در این مجله اولویت ندارند.
- مقاله مروری از اشخاص مجرب، که حداقل ۲۰ مقاله در موضوعات مرتبط در نشریات داخلی یا خارجی چاپ کرده باشند، پذیرفته می شود و باید شامل عنوان، چکیده فارسی و انگلیسی، کلیات و تاریخچه ای در مورد موضوع، هدف از انجام پژوهش، مطالب علمی و مطالعات انجام شده درباره موضوع، تجزیه و تحلیل و بحث در رابطه با پژوهش های ارائه شده و نتیجه گیری باشد. نتیجه گیری باید شامل جمع بندی و نتیجه کلی باشد. همچنین پیشنهاد های سازنده برای آینده بیان شود. علاوه بر آن، پژوهش باید در بردارنده گزارش موارد نادر و جالب، شرح حال مربوط به مراجع، بحث درباره گزارش تهیه شده، بدون نیاز به مروری بر مقالات و کارهای انجام شده قبلی، نکات مهم و مورد توجه و بیان آموخته های قبلی پژوهشگر به تناسب موضوع باشد.
- نویسندگان مقالات موظف به رعایت استانداردهای علمی و اخلاقی در نگارش مقالات خود می باشند.

شیوه نامه ارسال مقالات

مقالات باید از طریق سامانه نشریه پژوهش در ورزش تربیتی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی www.journals.ssrc.ac.ir به صورتی که شرح داده شده است، ارسال شود.

تمامی مقالاتی که به صورت الکترونیکی در سامانه نشریات پژوهشگاه تربیت بدنی ثبت گردند در ابتدا توسط سردبیر نشریه بررسی و در صورت دارا بودن ملاک های لازم برای انجام بررسی های تخصصی بیشتر وارد فرایند داوری می شوند. این مقالات، بدون نام نویسندگان توسط حداقل ۲ داور که از سوی سردبیر و هیات تحریریه انتخاب می شوند ارزیابی خواهند شد و نویسنده مسئول از پذیرش، رد یا نیاز به اعمال اصلاحات درخواستی از سوی داوران در اسرع وقت مطلع خواهد شد. چنانچه مقاله کاملاً مطابق موارد ذکر شده در این راهنما بوده و پذیرش کامل داوران را نیز اخذ نماید، در نوبت چاپ قرار خواهد گرفت. استفاده از مندرجات مجله با ذکر کامل مأخذ آزاد است.

نحوه تنظیم مقالات

- مطالب مقاله به صورت یک ستونی با رعایت حاشیه لازم (حداقل ۲ سانتی متر از هر طرف) با قلم B-Nazanin12 برای متون فارسی و قلم Times New Roman 13 برای متون انگلیسی تایپ شوند.

- تعداد صفحات مقاله نباید از ۱۵ صفحه (تمامی بخش ها شامل صفحه اول، چکیده، متن اصلی، فهرست منابع و جداول) تجاوز کند.

- مقاله باید ضمن رعایت قواعد دستوری، به فارسی سلیس و روان نوشته شده باشد و تا حد امکان از کاربرد اصطلاحات بیگانه که معادل مناسب فارسی دارند، پرهیز گردد. در صورتی که واژه جایگزین فارسی مصطلح یا مناسب نباشد، می توان با حروف فارسی از آوانویسی استفاده و اصل واژه انگلیسی در زیرنویس نگاشته شود. همچنین مولف باید معادل انگلیسی نام های خارجی و اصطلاحات مورد استفاده را در پایین صفحه زیر نویس نماید. شماره زیرنویس ها در هر صفحه از شماره یک شروع شود.

واژه ها و یا عباراتی که بصورت علائم اختصاری بکار برده می شوند نیز در اولین استفاده، نام کامل آنها ذکر گردد. البته در خصوص واژه های اختصاری و مخفف و نمادها لازم به ذکر است که فقط موارد استاندارد آنها قابل استفاده می باشد و به هیچ وجه در عنوان و چکیده ها نباید مورد استفاده قرار گیرند. تمامی متن اصلی مقاله می بایست دارای شماره صفحه (در پایین و مرکز صفحه) باشد.

- **فایل مشخصات نویسندگان:** شامل عنوان مقاله (عنوان مقاله، با در نظر گرفتن فواصل بین کلمات، نباید از ۶۰ حرف تجاوز کند)، نام و نام خانوادگی نویسندگان همراه با درجه علمی و محل اشتغال آنها به دو زبان فارسی و انگلیسی، و در صورت وجود مؤسسه ناظر، حامیان مالی و محل انجام پژوهش باشد. هنگامی که مولف محل کار یا وابستگی ندارد، باید رتبه تحصیلی و دانشگاه محل تحصیل خود را در زیر نام و نام خانوادگی خود بنویسد. نشانی، تلفن و پست الکترونیک نویسنده مسئول (همراه با ذکر نام نویسنده مسئول) به صورت مشخص باید ذکر گردد. تمامی مکاتبات نشریه تنها با نویسنده مسئول انجام خواهد شد.

- **صفحه اول فایل اصلی:** عنوان فارسی مقاله، چکیده فارسی و کلید واژگان به ترتیب ذکر می گردند. چکیده مقاله در یک پاراگراف، حداکثر ۲۵۰ کلمه و در متن آن هدف، روش ها، یافته ها و نتیجه گیری ذکر شده باشد (نیازی نیست تا در متن چکیده این چهار بخش تفکیک شده و عنوان هر بخش ذکر گردد). در متن چکیده از فعل های معلوم استفاده شود. برای توصیف آنچه انجام شده از فعل گذشته و برای نتیجه گیری از فعل زمان حال استفاده گردد. از ذکر مقدار سطح معنی داری، آر و منابع استفاده شده برای آزمون یا پرسش نامه و استفاده از کلمات، حروف و علائم اختصاری انگلیسی در چکیده کوتاه اجتناب شود. کلید واژگان نیز بین ۳-۵ کلمه بوده و با کاما از یکدیگر جدا شوند.

- **صفحه دوم:** شامل عنوان انگلیسی مقاله، چکیده انگلیسی و کلید واژگان مرتبط می باشد. شایسته است چکیده انگلیسی و کلید واژگان دقیقاً با چکیده و کلید واژگان فارسی مطابقت نماید.

اصل مقاله باید شامل موارد زیر باشد:

- متن اصلی مقاله به ترتیب شامل ۶ بخش مقدمه، روش شناسی، نتایج، بحث و نتیجه گیری، تشکر و قدردانی و منابع می باشد. کلیه بخش های فوق به صورت مجزا و با همین عناوین باید بیان شوند. در مقابل این عناوین از قرار دادن علامت " : " پرهیز گردد.

- **مقدمه:** مقدمه باید توضیح دهد که مساله چیست؟ چگونه با کارهای قبلی مرتبط است و چه تفاوتی با آنها دارد؟ این بخش در دو تا سه صفحه به گزارش بیان مسئله با مروری بر مطالعات گذشته، چالش های موجود در این مسئله، ضرورت، کاربرد نتایج و اهداف تحقیق می پردازد. در نوشتن مقدمه از نوشتن مطالب عمومی، غیر ضروری و غیر مفید خودداری کنید. همچنین مقدمه نباید به گونه ای نوشته شود که فقط برای افراد حرفه ای قابل استفاده باشد.

- **روش شناسی:** روش شناسی به نحوی باید نوشته شود که هر خواننده ای بتواند با آن، تجربه نویسنده مقاله را تکرار کند. در این بخش جزئیات روش تحقیق و علت انتخاب آن، مدت زمان اجرای طرح و پی گیری، زمان و مکان اجرای تحقیق، نمونه های مورد آزمون و ملاک انتخاب آنها، روش نمونه گیری و منطق تعداد نمونه، نحوه جمع آوری اطلاعات، رعایت موازین اخلاق در پژوهش، ابزارهای اندازه گیری (روایی و پایایی وسایل و ابزارها در خارج و داخل کشور) آزمون های آماری مورد استفاده می بایست گزارش شود.

- **نتایج:** نتایج شامل شرح کامل یافته های پژوهش می باشد. نتایج تحقیق با توجه به اصول علمی به صورت کاملاً شفاف و روشن می بایست ارائه گردند. ارائه نتایج دقیق شامل گزارش عدد با درصد، گزارش میانگین با حدود اطمینان، ذکر دقیق مقادیر آماره آزمون ها بالاخص مقدار دقیق سطح معناداری به عنوان مثال ($P=12/0$) در آزمون های آمار استنباطی ضروری می باشد. مولفین لازم است، تنها به گزارش مهم ترین یافته های به دست آمده اکتفا کنند. همچنین استفاده مناسب از جدول و نمودارهای فارسی با حداقل تعداد ممکن به صورت سیاه و سفید و دو بعدی موجب سهولت مطالعه مقاله خواهد شد. کلیه شکل ها، نمودارها و تصاویر با واژه "شکل" نام گذاری شده و عنوان شکل در زیر آن درج شود. عناوین جداول نیز در بالای آنها قرار داده می شود. برای درج عنوان هر شکل یا جدول پس از کلمه شکل یا جدول و شماره آن، خط تیره و سپس عنوان ذکر گردد. عکس ها باید به وضوح و کیفیت بالا تهیه شوند و نویسندگان محترم می بایست از قرار دادن تصویر شکل ها

خودداری نموده و تنها از فایل های اصلی برگرفته از نرم افزارهای مربوطه استفاده کنند. بهتر است برای متمایز کردن ستون نمودارها به جای استفاده از رنگ های مختلف از هاشور به شیوه های مختلف استفاده کرد. با توجه به محدودیت صفحات مجله، بدیهی است از تکرار مطالبی که در متن آورده شده اند در جداول و بالعکس اجتناب نمود. نکته مهم دیگر این که جداول و نمودارهای مورد نیاز می بایست مطابق ضوابط و الگوهای ای. پی. ای ارائه گردند. استفاده از جدول وقتی مجاز است که نتوان اطلاعات به دست آمده (نتیجه) را به راحتی در متن آورد. عنوان جدول باید گویا باشد به نحوی که نیاز نباشد به متن مراجعه شود. اعداد جدول حتی الامکان بدون اعشار و در صورت لزوم تا دو رقم اعشار داشته باشد. اختصارات و علائم متن جدول را می توان با زیر نویس روشن کرد. در جدول فقط از خطوط افقی (ترجیحا" سه خط) آن هم برای مشخص کردن تیترو انتهای جدول استفاده شود. اعداد و ارقام و مطالب جدول نباید در متن مقاله تکرار شده باشد. ابعاد جداول باید طوری تنظیم شوند که در یک صفحه مجله (طولی یا عرضی) جا بگیرد.

-بحث و نتیجه گیری: شرح نکات مهم یافته ها، آثار و اهمیت و محدودیت آن ها، مقایسه نتایج تحقیق با یافته های حاصل از مطالعات دیگر، توجیه و تفسیر موارد مشترک و مورد اختلاف، بیان کاربرد احتمالی یافته ها، و در نهایت نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات حاصل از یافته های پژوهش از موارد مورد بحث در این بخش مقاله است. در این بخش از تکرار بخش یافته ها خودداری گردد و نباید نتایج جدید که در قسمت یافته ها به آن اشاره نشده است، عرضه شود. از اظهار نظر در مواردی که یافته های مطالعه آن را مطرح نمی کنند نیز باید خودداری شود.

نکته: در انتهای مقاله دو پاراگراف کوچک ارائه داده شود؛ یکی درباره آنچه تاکنون در مورد موضوع پژوهش می دانستیم و دیگری درباره اینکه مقاله حاضر چه اطلاعات جدیدی به حیطه و موضوع مورد مطالعه اضافه کرده است.

نحوه نگارش منابع مورد استفاده:

منابعی که در متن استفاده می شوند باید مطابق با دستورالعمل «ای. پی. ای» به صورت زیر معرفی شوند:

- تعداد منابع بیش از ۴۰ شماره نباشد.

- در انتهای مقاله، منابع به ترتیب حروف الفبا، آورده شوند.

به منظور نگارش منابع فایل موجود در راهنمای نویسندگان روی صفحه اصلی سامانه را مطالعه کنید و بر مبنای چارچوب ذکر شده اقدام گردد.

شیوه نگارش منابع بر اساس فرمت APA

منابع فارسی نیز باید به زبان انگلیسی نوشته و در داخل پرانتز واژه (Persian) آورده شود.

مثال:

Koozechian, H., Khatibzadeh, M., & Honarvar, A. (1390). The role of sport tourism service quality dimensions in sport tourists' satisfaction. *Sport management studies and Movement Science*, 2, 19-32. (Persian).

شیوه نامه نوشتن متن مقاله و ارجاع منابع داخل متن

مقاله نباید اشکالات نگارشی و ادبی داشته باشد. نکات زیر برخی از مهم ترین موارد نگارشی است که باید رعایت شود:

- پس از نقطه یک فاصله بگذارید و سپس کلمه بعدی را بنویسید.
- داخل متن فارسی نباید کلمه‌های انگلیسی بیایند. به جای آنها، معادل فارسی آنها را در متن بنویسید، حتی علائم اختصاری‌ای مانند «اس.پی.اس.اس»، و سپس در اولین ارجاع زیرنویس کنید.
- فونت زیرنویس‌ها باید Times New Roman 8 باشد و پس از شماره، نقطه و یک فاصله گذاشته شود و سپس نام خاص انگلیسی یا توضیحات مربوط نوشته شود. نوشته‌ها و اعداد باید در یک امتداد باشند. برای این کار، اگر دو بار ساب اسکرپیت را کلیک کنید، هر دو در یک امتداد قرار خواهند گرفت.
- نباید نام کوچک نویسنده در داخل متن یا زیر نویس نوشته شود و تنها نام خانوادگی باید ذکر شود.
- در داخل متن، هر جا که نیاز به استفاده از کمانک (پرانتز) باشد، باید بین حرف آخر کلمه قبل از کمانک و کمانک اول و پس از کمانک دوم و کلمه بعد یک فاصله باشد. مثلاً: بررسی اشمیت (۲۰۰۴) نشان داد...
- در منبع‌نویسی داخل متن نیازی نیست به ازای نام هر نویسنده شماره پانویس بدهید. تمام آنها را پشت سر هم بنویسید و بین آنها علامت "،" بیاورید و پیش از کلمه آخر «و» بگذارید. پس از آخرین نام، شماره پانویس بگذارید. در پانویس نیز تمام اسامی را پشت سر هم بنویسید. مانند: وینبرگ و گولد

نکات اداری و تعهدی

- هیئت تحریریه نشریه در پذیرش، رد یا ویرایش مقاله آزاد است.
- مقالات منتشر شده نباید پیش از این در هیچ نشریه داخلی و خارجی‌ای چاپ شده باشند. در صورت مشاهده این موضوع، مقاله از فرآیند داوری این نشریه حذف خواهد شد و ضمن انعکاس عدم تعهد نویسنده به سایر نشریات علمی کشور، مدیریت نشریه مقالات دیگر آن نویسنده را بررسی نخواهد کرد.
- ارائه‌دهنده مقاله متعهد است تا زمانی که جواب نهایی (پذیرش یا رد) مقاله خود را دریافت نکرده باشد، مقاله خود را به نشریه‌های داخلی و خارجی دیگری ارسال نکند.
- در صورتی که نویسنده مسئول، تغییرات درخواست شده از سوی داوران و کارشناسان مجله را ظرف مدت ۳۰ روز انجام و از طریق سامانه ارسال نکند، مقاله از فرآیند بررسی و داوری حذف می‌شود.
- لازم به ذکر است در صورت پذیرش مقاله به شرط انجام اصلاحات محقق می‌بایست توضیحات لازم در خصوص کلیه سوالات را در قالب یک نامه در ابتدای مقاله ارائه نموده و اصلاحات انجام گرفته را نیز با رنگی متمایز (برای هر داور با یک رنگ مشخص) مشخص نماید. بهتر است این اعمال در نسخه ای از مقاله انجام شود که داور توضیحات را در آن ارائه نموده و این توضیحات حذف نشوند تا داور با یک نظر بتواند تغییرات لازم را بررسی نماید.

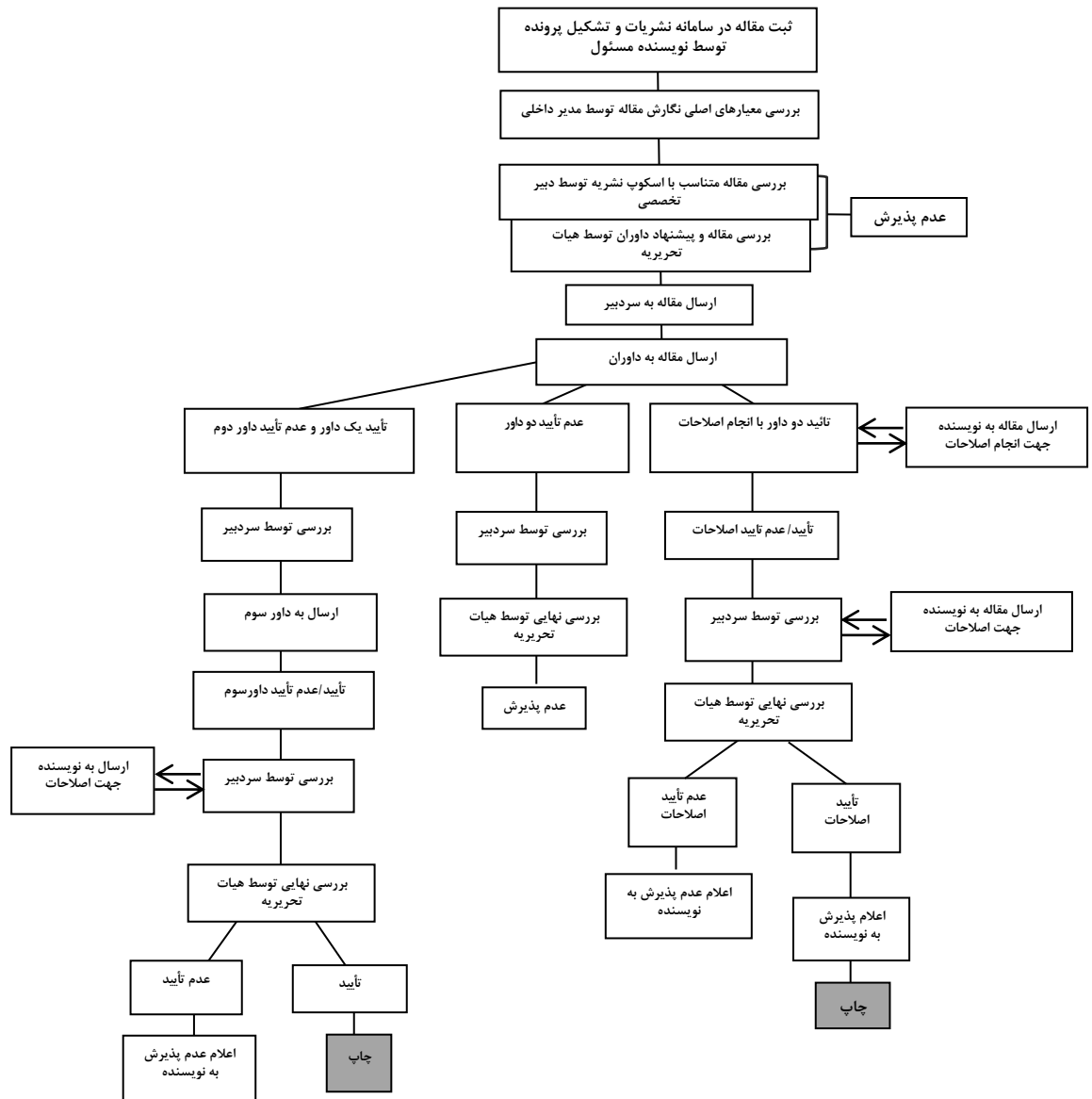
- مسوولیت محتوای علمی مقاله، با نویسنده یا نویسندگان آن است.
- استفاده از مندرجات نشریه با ذکر کامل مأخذ آزاد است.
- از به کار بردن نام و نام خانوادگی کامل یا مخفف در فایل‌های ارسالی خودداری شود. ذکر کلمه با نام و بی نام برای عنوان فایل مقاله کافی خواهد بود.

- پس از صدور نامه پذیرش، امکان هیچگونه تغییری در نام و ترتیب نویسندگان مقالات وجود ندارد.
در پایان، از نویسنده محترم درخواست می‌شود که ضمن مطالعه مندرجات این راهنما و مشاهده نمونه مقالات چاپ شده در جدیدترین شماره نشریه، مقاله خود را تنظیم و از طریق سامانه به نشریه ارسال کند.

نشانی سامانه نشریه: <http://journals.ssric.ac.ir>

پست الکترونیک نشریه: res@ssric.ac.ir

فرایند چاپ مقاله در فصلنامه پژوهش در ورزش تربیتی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
• طراحی الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران.....	۱۷
نجف آقایی، علیرضا الهی، آیت اله دهقان	
• ارزیابی الگوی حاکم در تربیت بدنی مدارس از دیدگاه معلمان بر اساس معیارهای انجمن ملی ورزش و تربیت بدنی.....	۴۵
حمیدرضا گوهررستمی، اکبر ربیعی‌نوده‌ی، علی نظریان	
• طراحی مدل عوامل مؤثر بر سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴.....	۷۳
علیرضا سواری، شهاب بهرامی، حسین عیدی	
• تدوین الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس (مطالعه موردی: همه‌گیری کووید-۱۹).....	۹۹
فاطمه رضاپور، مهرداد محرم‌زاده	
• تحلیل عوامل مؤثر بر توسعه تندرستی زنان.....	۱۲۹
فرشاد امامی، محمد حسین قربانی، عباس دوستدار روزبهانی، افسانه روحانی	
• ارائه الگویی برای تحلیل و مدیریت توسعه ورزش خانوادگی در ایران.....	۱۵۵
میثم بشارتی هولاسو، مهدی نادری نسب، رحیم رمضانی‌نژاد	
• شناسایی عوامل مؤثر بر اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاه‌های دولتی ایران.....	۱۸۳
مریم خارکن، رضا اندام، حسن بحرالعلوم، حسین زارعیان	
• شناسایی و تبیین عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی.....	۲۰۹
میترا صفری دولو، حسن فهیم دوین، حسین پیمانی زاد، محمد کشتی دار	
• طراحی الگوی حمایت مالی ورزش همگانی کشور با استفاده از نظریه داده بنیاد.....	۲۳۵
سمیه رهبری، عباس خدایاری، حبیب هنری، علیمحمد امیرتاش	
• شناسایی عوامل کلیدی و راهبردی تعالی ساز آینده مطلوب ورزش همگانی ایران.....	۲۶۷
سعید تابش، ناصر شهریاری، رسول نظری	

Research paper

**Designing Physical Education Extracurricular Activity
Management in Iran**

N. Aghaei¹, A. R Elahi², A. Dehghan³

1. Associate Professor of Sport Management, Kharazmi University, Tehran, Iran
(Corresponding Author)

2. Associate professor, department of sport management, Kharazmi University,
Tehran, Iran

3. Ph. d. Student of sport management, Kharazmi University, Tehran, Iran

Received: 2019/12/31

Accepted: 2020/04/09

Abstract

The purpose of the present study was to design a model for the management of extracurricular physical education programs in Iran. To do so, a qualitative-quantitative method consisting of both qualitative and quantitative parts was used. The statistical population in the qualitative section consisted of all experts, professors of the University of Educational Sciences and Physical Education and the sampling method was purposive. The statistical population of the research included all the principals and teachers of Iran. In the quantitative part of the study, a stratified random sampling method was utilized. Based on the findings of the interview, human resource planning and physical literacy promotion identified the students as the causal conditions of the study, who had direct impact on the management of physical education extracurricular activities. The direct effect of planning and physical literacy promotion on positive and meaningful participatory management was significant. Moreover, the direct effect of participatory management, control and supervision, educational investment, cultural and social infrastructure, physical factors, lack of budget allocation and educational inequality on the implementation of the supra-program policies was significant. Causal relationships are causal and contextual strategies and interventions that have consequences for maintaining health, vitality and happiness and revealing their creativity and nurturing. The results showed that the path coefficients of the research variables were significant.

Keywords: Extracurricular Activities, Physical Education, Education, Model Presentation

1. Email: aghaei.hamid@gmail.com

2. Email: alirezaelahi@yahoo.com

3. Email: adehghan1357@gmail.com

Extended Abstract

Background and Purpose

Physical Education is a branch of Educational Sciences, which promotes the development of physical and mental talents and potentials through physical activity and exercises (2-1). Physical education is the basic orientation of learning and maintaining fitness and health for students in the Ministry of Education (3). The Ministry of Education is in dire need of extracurricular activities that can introduce students to a more social environment, link curriculum and real-life learning, and provide a balanced, fun, dynamic and exciting life for students. But the lack of facilities has made this impossible. For this reason, by studying the status of physical education in the education system of Iran, the aim of this study was to provide a pattern for extracurricular activities according to the equipment, facilities, and climates in Iran, so that this would hopefully improve students' physical activity and promote their health status.

Methodology

The research method was qualitative-quantitative. In the qualitative part, the method was Grounded Theory (GT) using Strauss and Corbin's approach to identify the phenomenon and collect qualitative data through interviews. The interviews continued in the qualitative process until theoretical saturation, and then a questionnaire was designed, produced and distributed using a method of content analysis and coding of the key components. Using targeted sampling and snowball sampling in the qualitative part, 25 people were selected including university professors, experienced teachers of physical education, and staff managers in the sub-executive field of the physical education program of the Ministry of Education of Iran. In the quantitative part, the statistical population included 33,000 teachers and managers of official education in the country, of which 384 individuals were selected by multistage cluster random sampling using the Cochran formula. In the quantitative part of the researcher-made questionnaire, the qualitative part was used. To estimate the reliability of the research tool, Cronbach's alpha was calculated larger than 0.7 using SPSS 23. In addition to validity assessment of the research instrument, a confirmatory factor analysis test was used to determine its construct validity. Besides, the face and content validity of the instrument was confirmed by physical education professors and experts in the area of extracurricular physical activity. The method of data processing was carried out in the qualitative part using Strauss and Corbin's theoretical coding process, known as "systematic design." In the quantitative part, the data were analyzed using LISREL software to assess exploratory factor analysis and structural equation modeling.

Results

The study's statistical sample covered countrywide physical education administrators and instructors. Moreover, 56.7, 56 and 44% of respondents were 20-30 years old, female and male, respectively. Furthermore, 53.8% of them had Master's degrees and 60 and 40% of the qualitative samples had a master's degree and doctorate, respectively. The findings of the validation model showed that the path coefficients of all variables were positive and significant at the level of 0.01. The direct impact of human resource planning ($\beta = 0.31$) and promotion of motor literacy ($\beta = 0.33$) on participatory management and monitoring as well as supervision ($P < 0.01$) was positive and important. In addition, the direct effects of participatory management ($\beta = 0.30$), control and supervision ($\beta = 0.32$), educational investment ($\beta = 0.29$), cultural and social infrastructure ($\beta = 0.40$), physical factors ($B = 0.33$), lack of budget allocation ($\beta = -0.34$) and lack of educational equity ($\beta = -0.36$) on the adoption of extracurricular policies and equity in education and resources were significant ($P < 0.01$). In addition, the direct effect of extracurricular policies and equity in education and resources on the management outcomes of extracurricular activities including health maintenance, merriment and happiness as well as revealing creativity was significant ($P < 0.01$). Based on the findings of the qualitative model for physical education curriculum, the extracurricular activities as a central concern focused on human resource planning and student motivation enhancement and equity implementation through strategic exercise approach in education and resource management, monitoring and supervision, physical and environmental factors, and cultural and social infrastructures and educational investment (as a model context) were taken into consideration. It resulted in understanding the consequences, maintaining health, vitality and happiness, manifesting their imagination and nurturing, and enhancing social participation (Figure 1).

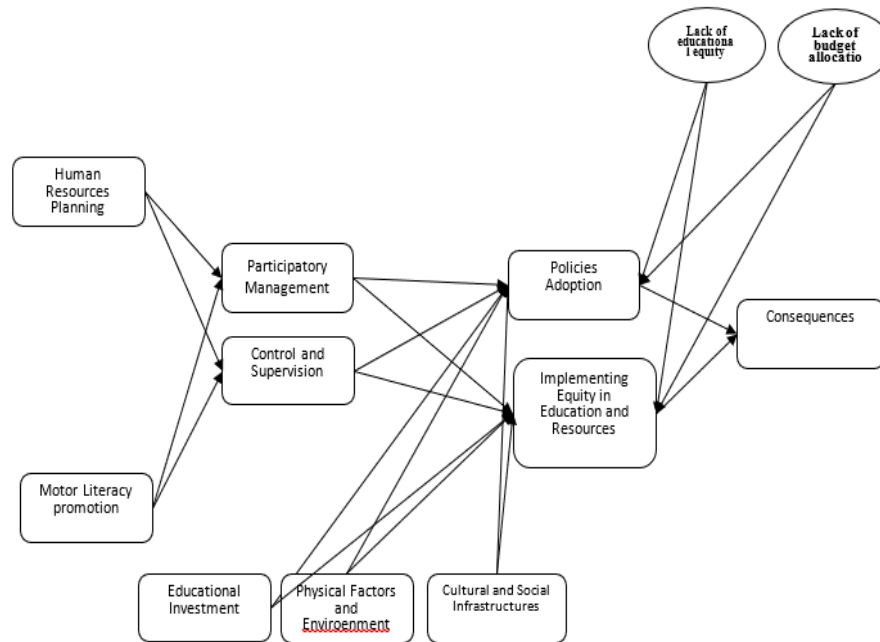

Figure 1- Management Model of Physical Education Extracurricular Activities

Conclusion

The results showed that the model of extracurricular activities of physical education had 11 basic factors including implementing extracurricular policies of physical education, human resources planning, equity in education and resource allocation, motor literacy promotion of students, participatory management, control and supervision, physical factors and environment, cultural and social infrastructures, educational investment and the outcomes. In the present study, the maintenance of health, vitality and happiness as well as the manifestation of their creativity and nurturing were the result of actions and interactions created and influenced by causal, axial category, and contextual conditions. Furthermore, given the importance of extracurricular physical education and the need to develop it in society, it is proposed to create joint programs in the Ministry of Education, and the Ministry of Science, Research and Technology, with the intention of developing and improving programs for extracurricular physical education in schools.

Keywords: Extracurricular Activities, Physical Education, Education, Model Presentation

References

1. Lacy, A. C. Williams, S. M. (2018). Measurement and evaluation in physical education and exercise science.
2. Kerr, C. Smith, L. Charman, S. Harvey, S. Savory, L. Fairclough, S. Govus, A. (2018). Physical education contributes to total physical activity levels and predominantly in Higher intensity physical activity categories. *European Physical Education Review*. 24(2): 152-164
3. Ahmadi nejad. H. A, (۲۰۱۹). The role of camp functions and sports visits in enriching students' leisure time. Imam Reza International University. Faculty of Literature and Humanities. (Persian)

طراحی الگوی مدیریت فعالیتهای فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش

ایران

نجف آقایی^۱، علیرضا الهی^۲، آیت اله دهقان^۳

۱. دانشیار مدیریت ورزشی دانشگاه خوارزمی تهران (نویسنده مسئول)

۲. دانشیار مدیریت ورزشی دانشگاه خوارزمی

۳. دانشجوی دکترای مدیریت تربیت بدنی دانشگاه خوارزمی

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۱/۲۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۱۰/۱۰

چکیده

هدف پژوهش حاضر، طراحی الگوی مدیریت فعالیتهای فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران است. جهت دستیابی به هدف تحقیق از روش ترکیبی (کیفی-کمی) استفاده شده است. جامعه آماری در بخش کیفی شامل اساتید دانشگاه، معلمان مجرب و مدیران ستادی تربیت بدنی آموزش و پرورش استان ها و معاونت تربیت بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش ایران بود. روش نمونه‌گیری به صورت گلوله برفی و هدفمند تا حد اشباع نظری بود. جامعه آماری تحقیق در بخش کمی شامل مدیران و معلمان تربیت بدنی کشور بودند. در بخش کمی از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای استفاده شد. برای تعیین پایایی آزمون از روش آلفای کرونباخ و نرم‌افزار اسپاس ۲۳ استفاده شد. برای بررسی روایی ابزار اندازه‌گیری علاوه بر روایی صوری و محتوایی از آزمون تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. تحلیل داده‌ها در بخش کیفی به روش کدگذاری نظری (برگرفته از روش نظریه پردازی نظریه زمینه‌ای) انجام شد. برای تحلیل مصاحبه‌ها از نظریه زمینه‌ای استراوس و کوربین استفاده شد. روش تحلیل داده‌ها در بخش کمی، آزمون تحلیل عاملی اکتشافی و الگوی معادلات ساختاری با نرم افزار لیزرل بود. بر اساس یافته‌های مصاحبه، برنامه‌ریزی نیروی انسانی و ارتقای سواد حرکتی دانش آموزان به عنوان شرایط علی پدیده مورد بررسی شناسایی شده است که به‌طور مستقیم در مدیریت فعالیتهای فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش تأثیر مثبت و معنادار دارند. همچنین اثر مستقیم مدیریت مشارکتی، کنترل و نظارت، سرمایه‌گذاری آموزشی، زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی، عوامل کالبدی، عدم تخصیص بودجه و عدم عدالت آموزشی بر اتخاذ سیاست‌های فوق‌برنامه معنادار بود. در نهایت نتایج حاصل از روابط متقابل موجبات علی، زمینه، راهبردها و مداخلات است که پیامدهای حفظ تندرستی، نشاط و شادی و آشکار شدن خلاقیت‌ها و پرورش آنها را به دنبال دارد. یافته‌ها نشان داد ضرایب مسیر متغیرهای تحقیق معنادار است.

واژگان کلیدی: فعالیتهای فوق برنامه، تربیت بدنی، آموزش و پرورش، ارائه الگو.

1. Email: aghaei.hamid@gmail.com

2. Email: alirezaelahi@yahoo.com

3. Email: adehghan1357@gmail.com

مقدمه

تربیت بدنی و ورزش جزء لاینفک تعلیم و تربیت و وسیله ای برای رسیدن به سلامت جسمی و روحی نسل جوان است و جزء مهمی از برنامه زندگی به شمار می‌رود و با مفاهیمی مانند تندرستی، بهداشت، رشد فردی و اجتماعی و سلامت روحی ارتباط نزدیکی دارد. ورزش به عنوان یک پدیده اجتماعی فراگیر، بهترین سازوکار تأمین سلامت جسمانی و بهداشت روانی محسوب می‌شود از این رو سرمایه-گذاری در آن به کاهش هزینه‌ها در بخش‌های بهداشت و درمان و مراکز مبارزه با مفاصل اجتماعی می‌انجامد و موجب پایین آمدن سطح ناهنجاریهای فردی و اجتماعی می‌شود (بکر، الانصاری و کرونی^۱، ۲۰۱۷).

تربیت بدنی شاخه‌ای از علوم تربیتی است که به وسیله حرکات و فعالیت‌های بدنی موجب رشد و توسعه استعدادهای جسمانی و روانی افراد می‌گردد (لاسی و ویلیامز^۲، ۲۰۱۸؛ کرر^۳ و همکاران، ۲۰۱۸). صاحب‌نظران معتقدند که اگر جامعه ای افراد خود را به ورزش ترغیب کند، در واقع به افزایش عزت نفس و سلامت جسمی و روحی افراد خود کمک کرده است. کومار و راجان^۴ (۲۰۲۰) عنوان می‌کنند که فعالیت های ورزشی در کاهش اضطراب شناختی و افزایش عزت نفس پسران مدرسه بهبود معناداری دارد. به همین دلیل در جوامع پیشرفته امروز بیش از پیش نقش ورزش در امور مختلف زندگی فردی و اجتماعی انسان روشن شده است. از جمله مفاهیم مهمی که امروز به منظور درک و شناخت عوامل تعیین کننده رفتار مشارکت و ورزش به کار می‌رود، انگیزه است (سیمال و همکاران^۵، ۲۰۱۸). از طرفی سازمان جهانی بهداشت^۶ سه شاخص برای بخش سلامت و تندرستی ارائه کرده است (بیماری ها، مرگ ومیر و کامیابی) که این مسئله باعث شده تا کشور های جهان بکوشند با اقدامات مناسب به هنجارهای مطلوبی در سه شاخص یاد شده دست یابند (اسلامی و همکاران، ۲۰۱۳).

امروزه ورزش در کشورهای پیشرفته به عنوان بخشی از زندگی روزمره محسوب می‌شود. درس تربیت بدنی در آموزش و پرورش جهت گیری اساسی یادگیری و حفظ سلامتی برای دانش آموزان است از این رو اهداف آموزش شامل سه حیطه خواهد بود که شامل آگاهی‌های مورد نیاز، مهارت‌های ضروری و نگرش‌های مورد انتظار است. تربیت بدنی یک هدف اصلی دارد که با هدف کلی آموزش و پرورش

1. Baker, C. ElAnsari, W. , & Crone, D
2. Lacy & Williams
3. Kerr
4. Kumar & Rajan
5. Semal, N. Hrybovska, I.
6. World Health Organization

یکسان است و آن تربیت همه جانبه کودکان و نوجوانان به عنوان افراد مفید و مسئولیت‌پذیر جامعه است که این مهم در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش در زیر نظام ساحت زیستی و بدنی به عنوان یکی از ساحت‌های شش‌گانه تربیت معرفی شده است. از آنجایی که اردوها و فعالیت‌های فوق‌برنامه بر ابعاد مختلف انسان (جسمانی، عاطفی، روانی، اجتماعی و مذهبی) تأثیر می‌گذارد، نیاز است که برای اوقات فراغت دانش‌آموزان برنامه‌ریزی کنیم و موقعیت‌های لازم را برای خلاقیت و آفرینش و نوآوری آنان ایجاد نماییم تا به دور از قید و بندها و قالب‌ها بتوانند خود را ارزیابی کنند و باعث رشد فضائل اخلاقی، کسب مهارت‌های اجتماعی، درک زیبایی‌های جهان هستی و ارتقاء آگاهی‌های علمی و پژوهشی آنها شود (احمدی نژاد، ۲۰۱۹). در کشور آمریکا توجه به فعالیت‌های فوق‌برنامه ورزشی از سال ۲۰۰۰ توجه بیشتری را به خود معطوف کرد (سیمونس و مک لین، ۲۰۱۸). این فعالیت‌های فوق‌برنامه در نظام آموزشی آمریکا بر اساس شناخت ساختار نظام‌مند بر پایه شاخص‌های تبیین شده، مورد نگرش قرار گرفت. سازماندهی فعالیت‌های فوق‌برنامه ورزشی و انجام تمهیدات لازم برای عملی کردن این فعالیت‌ها در نظام آموزشی آمریکا با هدف هم‌افزایی میان دانش‌آموزان دوره‌های تحصیلی مختلف و ایجاد همگرایی بیشتر میان آنها، انجام می‌گیرد (هنریش، ۲۰۱۵). مدرسه ناپلویل در الینویز آمریکا، در یک برنامه تحقیقاتی، از دانش‌آموزان می‌خواهد قبل از آغاز کلاس‌ها، در یک برنامه صبحگاهی به عنوان یک فعالیت فوق‌برنامه شرکت کنند. نتایج آزمون بین‌المللی علوم در بین شاگردان پایه هشتم این مدرسه، بسیار بالاتر از میانگین کل آمریکا است. این نتایج به خوبی نشان می‌دهد که یک فعالیت فوق‌برنامه ورزشی سبک روزانه تا چه حد می‌تواند بر عملکرد تحصیلی کودکان تأثیر مستقیم داشته باشد (وینیک و پوریتا، ۲۰۱۸).

فعالیت‌های فوق‌برنامه برآیند نیاز جامعه است. نیازی که معمولاً برنامه درسی به دلایل مختلف قادر به پاسخگویی آن نیست (صادقی و بهمن‌آبادی، ۲۰۱۸). فعالیت‌های فوق‌برنامه ورزشی می‌تواند دانش‌آموزان را بیشتر در محیط‌های اجتماعی قرار دهد؛ در حالی که این اتفاق در درس‌های رسمی، کمتر روی می‌دهد. این فعالیت‌های فوق‌برنامه ورزشی می‌تواند پلی میان برنامه‌های درسی و یادگیری‌های واقعی زندگی باشد. نقصان و یا کمبود زمان برای این گونه فعالیت‌های فوق‌برنامه ورزشی می‌تواند بر روی جنبه‌های مختلف یادگیری و وضعیت روحی و جسمانی و حتی باورهای اجتماعی تأثیرات منفی بگذارد. حضور دانش‌آموزان دوره‌های مختلف تحصیلی فقط در کلاس درس نمی‌تواند به بارور شدن ایده‌ها و شکوفایی آنها منجر شود. فعالیت‌های فوق‌برنامه ورزشی می‌تواند حس نشاط و روحیه تلاش مضاعفی را برای دانش‌آموزان فراهم کند و در یک نگرش همسوگرایانه، نبود این فعالیت‌ها

-
1. Simmons & MacLean
 2. Heinrich
 3. Winnick & Porretta

دارای اثرات سوء خواهد بود (سیمال^۱ و همکاران، ۲۰۱۸؛ کرنر^۲ و همکاران، ۲۰۱۸). آموزش و پرورش از مهمترین نظام‌های انسانی است که عامل انسان در آنها بسیار قوی است، کار آموزش و پرورش انسان‌سازی است و سلامت و بهداشت روانی فراگیران کار اساسی مدرسه است. هر جامعه‌ای از آموزش و پرورش خود انتظار دارد که افراد با شخصیت متعادل، سازگار با عاطفه، مسئولیت‌پذیر و منطقی بار آورد و سلامت و بهداشت روانی فراگیران کار اساسی مدرسه است. هر جامعه‌ای از آموزش و پرورش خود انتظار دارد که افراد با شخصیت متعادل، سازگار با عاطفه، مسئولیت‌پذیر و منطقی بار آورد که این مستلزم داشتن معلمان سالم است. نظام آموزشی هر جامعه‌ای در رأس سایر نظام‌هاست، چرا که رشد و ترقی سازمان‌ها به واسطه رشد و ترقی افرادی است که نظام آموزش و پرورش، پرورش می‌دهد (ناظم و علیزاده رنجبر، ۲۰۱۴). با توجه به ضرورت و اهمیت ورزش در جامعه کنونی، و لزوم تحلیل درونی و بیرونی و توجه به برنامه‌های بلند مدت در امر ورزش توجه به این مهم در کشور ما بیش از پیش واجب است و بدون شک یکی از دلایل عدم توسعه ورزش در کشورمان کم توجهی مسئولان به این مقوله مهم و سلیقه‌ای عمل کردن است (رشیدلمیر و همکاران، ۲۰۱۳). در تحقیقی مهدیان (۲۰۱۸) به بررسی اثر بخشی آموزش‌های فوق برنامه پیش‌تازان در افزایش خلاقیت و شادکامی دانش‌آموزان پرداخت. یافته‌ها، نقش و اهمیت آموزش‌های فوق برنامه پیش‌تازان را در افزایش خلاقیت و شادکامی دانش‌آموزان نشان داد. در تحقیقی دیگر بلومفیلد^۳ و همکاران (۲۰۱۱) به این نتیجه رسید که فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی برای نوجوانان، تجربیات مثبت شخصی و بین فردی را در میان این نوجوانان توسعه می‌دهد. تاکاشی جیندو^۴ و همکارانش (۲۰۱۸) اثرات مشارکت دانش‌آموزان دوره دبیرستان ژاپنی را در فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی مورد بررسی قرار دادند. آنها به این نتیجه رسیدند که هر چقدر میزان حضور هدفمند دانش‌آموزان در فعالیت‌های فوق برنامه افزایش پیدا می‌کند، حس حضور و ادراک اجتماعی در کنار حمایت اجتماعی از دیگران افزایش پیدا می‌کند. در پژوهش وحدانی (2017) با عنوان تدوین استراتژی‌های تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی وزارت آموزش و پرورش نتایج تحلیل ماتریس QSPM برای اولویت بندی استراتژیها نشان داد که کیفیت بخشی و افزایش اثربخشی ساعات درس تربیت بدنی و ارتقای سطح سواد حرکتی دانش‌آموزان، مدرسه-محور نمودن و عمومیت بخشیدن به فعالیتهای فوق برنامه به منظور تحقق بخشیدن به اهداف درس تربیت بدنی و توانمندسازی و بهسازی منابع انسانی به ترتیب سه استراتژی اول تربیت بدنی و ورزش دانش‌آموزی

-
1. Semal
 2. Kerner
 3. Blomfield
 4. Takashi Jindo

هستند. تسهیل و تدارک فرصت‌های مشارکت برای عموم دانش‌آموزان در برنامه‌های درس تربیت بدنی و فعالیت‌های مکمل و فوق برنامه تربیت بدنی برای حفظ شایستگی‌های پایه آنان با رویکردهای مدرسه-محوری و دانش آموز-مداری، مشارکت دهی در راستای پرورش انسان‌های سالم، فعال، بانشاط، توانا، ماهر، قانون‌گرا، نظم پذیر، مسئولیت پذیر، جمع‌گرا، کارآمد، امیدوار و متخلق به اخلاق اسلامی و منطبق با ویژگی‌های انسان مورد نظر سند تحول بنیادین، از اهداف مهم آموزش و پرورش است. جعفری و همکاران (۲۰۱۶) عنوان کردند بین اجرای فعالیت‌های خارج از کلاس (فوق برنامه) و سطح آمادگی جسمانی دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد. هدف از فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی زندگی سالم و بانشاط، تحرک و پویایی دانش‌آموزان است و محیط امن مدرسه و وجود مربیان مجرب و دلسوز موجب می‌شود تا اولیا با آسایش خاطر و دانش‌آموزان با رغبت بیشتری مشارکت نمایند. از آنجایی که ساعت رسمی درس تربیت بدنی به تنهایی قادر به تأمین سلامت جسمانی دانش‌آموزان نیست آموزش و پرورش انجام فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی را لازم برشمردند ولی تعدد انواع این فعالیت‌ها و کمبود امکانات و تجهیزات باعث گردید تا به طور کامل انجام نپذیرد. بر همین اساس در برنامه درسی ملی نیز حوزه یادگیری و سلامت و تربیت بدنی به عنوان یکی از یازده حوزه یادگیری به دنبال برقراری سلامت کامل جسمانی، روانی و ایجاد زمینه‌هایی در جهت شناساندن روش‌های درست فعالیت جسمانی، ارتقای توانایی‌های بدنی و تبیین روش‌های تفریحی سالم در حوزه محتوایی تربیت بدنی است. آموزش تربیت بدنی به عنوان بخش عملی تعلیم و تربیت فرصت تعمیق و به کارگیری آموخته‌ها در موقعیت‌های واقعی زندگی و راهکارهای مقابله با چالش‌های آن را فراهم می‌آورد. لذا این پژوهش با مطالعه وضعیت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی کشورهای پیشرفته و بررسی وضعیت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی در آموزش و پرورش ایران بر اساس راهکارهای ۶-۲، ۵-۷، ۳-۸، ۱-۱۶، ۳-۱۷، ۲-۱۳، ۲-۱۴ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش سعی در ارائه بهترین نوع فعالیت فوق برنامه تربیت بدنی با توجه به تجهیزات و امکانات و شرایط اقلیمی ایران دارد؛ به نحوی که انجام این فعالیت‌ها بر افزایش تحرک و تأمین سلامت دانش‌آموزان تأثیرگذار باشد. مسئله اساسی تحقیق حاضر این است که الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران کدام است؟ بنابراین، این پژوهش با تکیه بر پیشینه پژوهش و با استفاده از نظرهای صاحب‌نظران و مدیران حوزه ورزش به دنبال طراحی مدل مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی در آموزش و پرورش ایران است.

روش پژوهش

روش تحقیق حاضر آمیخته کیفی-کمی است. در بخش کیفی روش تحقیق گراند تئوری یا داده بنیاد است که با استفاده از رویکرد استراوس و کوربین، به شناسایی پدیده و گردآوری داده‌های کیفی از طریق مصاحبه اقدام گردید. مصاحبه‌ها در مرحله کیفی تا حد اشباع نظری ادامه داشت و سپس، با استفاده از روش تحلیل محتوا و کدگذاری مؤلفه‌های اصلی، پرسش‌نامه‌ای بدین منظور طراحی، تدوین و توزیع شد. در بخش کیفی از روش نمونه‌گیری هدفمند و با استفاده از تکنیک گلوله برفی تا حد اشباع نظری، تعداد ۲۵ نفر از اساتید دانشگاه، معلمان باتجربه در حوزه علوم تربیتی و تربیت بدنی، مدیران ستادی وزارت و حوزه اجرایی فوق برنامه تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش ایران بر اساس تخصص و تجربه لازم حوزه مورد مطالعه انتخاب شدند. در بخش کمی جامعه آماری شامل تمام معلمان و مدیران تربیت بدنی رسمی کشور به تعداد ۳۳ هزار نفر بودند که با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. در بخش کیفی از مصاحبه و در بخش کمی از پرسش‌نامه برگرفته از بخش کیفی استفاده گردید. برای برآورد پایایی ابزار تحقیق با استفاده از روش آلفای کرونباخ و نرم‌افزار اس. پی. اس. اس^۱ ورژن ۲۳، ضریب آلفای بالای ۰/۷ به دست آمد. همچنین برای بررسی روایی ابزار تحقیق علاوه بر برآورد روایی صوری و محتوایی ابزار از طریق اساتید و صاحب‌نظران مدیریت ورزشی در حوزه فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی، از آزمون تحلیل عاملی تأییدی برای برآورد روایی سازه آن ابزار استفاده شد. پس از تأیید روایی و پایایی ابزار تحقیق، پرسش‌نامه‌ها در بین مشارکت‌کنندگان در تحقیق در تمام استان‌های کشور با کمک رؤسای اداره تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی آموزش و پرورش استان‌ها و فضای مجازی به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای توزیع و داده‌ها جمع‌آوری شد. روش تحلیل داده‌ها در بخش کیفی با استفاده از روش کدگذاری نظری (برگرفته از روش نظریه پردازی نظریه زمینه‌ای) استراوس و کوربین انجام شد که تحت عنوان "طرح نظام مند" شناخته می‌شود. روش تحلیل داده‌ها در بخش کمی استفاده از آزمون تحلیل عاملی اکتشافی و الگوی معادلات ساختاری با به‌کارگیری نرم‌افزار لیزرل است.

یافته‌های تحقیق

نمونه آماری تحقیق شامل مدیران و معلمان تربیت بدنی سراسر کشور است. ۵۶/۷ درصد از پاسخگویان در سن ۲۰ تا ۳۰ سالگی قرار داشتند. ۵۶/۵ درصد از پاسخگویان مرد بودند. ۵۳/۸ درصد از پاسخگویان

دارای تحصیلات کارشناسی ارشد بودند. ۵۶ درصد از نمونه آماری کیفی زن و ۴۴ درصد مرد بودند. ۶۰ درصد دارای مدرک کارشناسی ارشد و ۴۰ درصد دکترا بودند.

جدول ۱- مشخصات جمعیت شناختی نمونه های آماری تحقیق

نمونه آماری تحقیق کیفی		نمونه آماری تحقیق کمی		مشخصات دموگرافیک
درصد	تعداد	درصد	تعداد	
				سن (سال)
۲۴	۶	۱۰/۶	۴۱	۲۰-۳۰
۳۲	۸	۵۶/۷	۲۱۸	۳۱-۴۰
۴۴	۱۱	۳۲/۵	۱۲۵	۴۱-۶۰
۴۴	۱۱	۵۶/۵	۲۱۷	مرد
۵۶	۱۴	۴۳/۴	۱۶۷	زن
---	---	۲۸/۶	۱۱۰	کارشناسی
۶۰	۱۵	۵۸/۳	۲۲۴	کارشناسی ارشد
۴۰	۱۰	۱۳/۲	۵۰	دکتری تخصصی
۱۰۰	۲۵	۱۰۰	۳۸۴	جمع کل

کدگذاری باز و مقوله پردازی داده‌ها در جهت شناسایی معیارها و زیر معیارهای تبیین طراحی الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران مورد استفاده قرار گرفت. در این بخش اطلاعات حاصل از تحلیل محتوای مصاحبه‌های انجام گرفته در زمینه پژوهش که شامل ۴۸ مفهوم است در زیر ارائه می‌شوند:

جدول ۲- کدگذاری اولیه

کد	مصاحبه	مفاهیم استخراج شده
C1	مصاحبه ۱، ۳ و ۴	سیاست‌گذاری و هدف‌گزینی در زمینه فوق برنامه
C2	مصاحبه ۲، ۶ و ۹	تسهیل تعاملات بین‌المللی آموزشی در زمینه برنامه‌های فوق برنامه
C3	مصاحبه ۱، ۹، ۱۳، ۱۹	تولید سند برنامه‌های فوق برنامه
C4	مصاحبه ۳، ۵، ۱۱، ۱۸	بینش استراتژیک و توسعه پایدار
C5	مصاحبه ۳، ۹، ۱۳، ۱۶، ۲۴	دیدگاهی گسترده و بلندمدت مدیران ارشد در خصوص فوق برنامه
C6	مصاحبه ۴، ۷، ۱۲، ۱۷، ۲۵	آشنایی مدیران با فعالیت‌ها و برنامه‌ریزی دقیق در رابطه با برگزاری فعالیت‌ها

ادامه جدول ۲- کدگذاری اولیه

کد	مصاحبه	مفاهیم استخراج شده
C7	مصاحبه ۱، ۱۰، ۱۶	همکاری و هماهنگی لازم با دبیران متخصص
C8	مصاحبه ۵، ۷، ۱۴	نیروی انسانی مجرب و متخصص
C9	مصاحبه ۳، ۶، ۱۴، ۱۹	افزایش آگاهی اولیا و دانش آموزان در زمینه برنامه‌های فوق برنامه
C10	مصاحبه ۳، ۵، ۱۷	اداره امور آموزش و پرورش به صورت کارآمد
C11	مصاحبه ۴، ۶، ۸، ۹	رفاه و آرامش پایدار، با به رسمیت شناختن حقوق مساوی دانش
C12	مصاحبه ۲، ۴، ۷	دسترسی به منابع و تصمیم‌گیری‌ها به صورت یکسان
C13	مصاحبه ۲، ۱۲، ۱۶	ایجاد فرصت مساوی
C14	مصاحبه ۳، ۶، ۹، ۱۲	عدالت آموزشی
C15	مصاحبه ۴، ۶، ۹، ۱۲، ۱۵	برقراری عدالت و تأمین چتر حمایت اجتماعی
C16	مصاحبه ۱، ۴، ۶، ۱۵	غنی‌سازی فعالیت‌های اوقات فراغت
C17	مصاحبه ۱، ۳، ۶، ۹، ۲۰	آموزش دانش آموزان جهت استفاده بهتر از اوقات فراغت
C18	مصاحبه ۲، ۶، ۷، ۹، ۱۱	توسعه و ارتقاء مهارت‌های ورزشی و سواد حرکتی آنان
C19	مصاحبه ۱، ۵، ۹، ۱۰، ۱۲	ایجاد فعالیت‌های مکمل درس تربیت بدنی
C20	مصاحبه ۳، ۴، ۶، ۹، ۱۳، ۱۵	آگاه کردن دانش آموزان از پیامدهای مثبت فوق برنامه
C21	مصاحبه ۴، ۱۲، ۲۰	مشارکت مردم (سهامداران و یا ذینفعان) در امور فوق برنامه
C22	مصاحبه ۱، ۳، ۱۹	فراهم نمودن زمینه ارائه نظرات متفاوت در عرصه برنامه‌های فوق برنامه
C23	مصاحبه ۶، ۱۴، ۲۵	پشتیبانی از اقدامات وحدت بخش و کارکردهای نظارتی برنامه فوق برنامه
C24	مصاحبه ۳، ۵، ۸، ۱۳، ۱۷	فعال ساختن جامعه مدنی (از طریق اطلاعات، مشاوره و مشارکت)
C25	مصاحبه ۲، ۵، ۹، ۱۱	تقویت مشارکت مردمی برنامه‌های فوق برنامه
C26	مصاحبه ۲، ۵، ۱۶	نیازسنجی از والدین و دانش آموزان
C27	مصاحبه ۱، ۸، ۱۱	پایش برنامه‌های فوق برنامه مدرسه
C28	مصاحبه ۱، ۲، ۴، ۵، ۶	نظارت بر اجرای برنامه‌های فوق برنامه
C29	مصاحبه ۴، ۹، ۱۳، ۱۸	گزارش سالیانه از عملکرد برنامه‌های فوق برنامه
C30	مصاحبه ۲، ۴، ۱۱، ۱۹	نظرسنجی از والدین و اصلاح برنامه‌های فوق برنامه بدون بهره‌وری
C31	مصاحبه ۲، ۵، ۱۲، ۱۷	فضای فیزیکی و ایمن شده
C32	مصاحبه ۳، ۵، ۹	امکانات و فضای کافی جهت اجرای برنامه‌های فوق برنامه
C33	مصاحبه ۲، ۴، ۷، ۱۵	امکانات سخت افزاری و نرم افزاری مناسب

ادامه جدول ۲- کدگذاری اولیه

کد	مصاحبه	مفاهیم استخراج شده
C34	مصاحبه ۱، ۳، ۵، ۹، ۱۲	راه اندازی کانون‌های ورزشی درون مدرسه آموزشی دارای فضای مناسب
C35	مصاحبه ۲، ۴، ۹، ۱۸	استفاده از فضاهای سازمانهای دیگر
C36	مصاحبه ۳، ۴، ۶، ۱۱، ۱۵	تنظیم فعالیت مدارس در راستای استفاده کارا از منابع درونی
C37	مصاحبه ۲، ۵، ۹، ۱۵	توسعه زیرساخت‌های اجتماعی و فیزیکی
C38	مصاحبه ۱، ۵، ۸، ۱۵	تعیین و ارتقای دائمی استانداردها و هنجارهای مراکز آموزشی
C39	مصاحبه ۲، ۴، ۷، ۹، ۱۳	توانمندکردن مدارس و مراکز آموزشی برای برنامه ریزی و مدیریت
C40	مصاحبه ۲، ۸، ۹، ۱۵، ۱۸	کاهش خطرپذیری‌ها در عرصه سرمایه گذاری آموزشی
C41	مصاحبه ۳، ۹، ۱۵	بهینه‌سازی سرمایه‌گذاری در آموزش و پرورش
C42	مصاحبه ۱، ۷، ۹، ۱۸	یکپارچه سازی طرح‌های آموزشی
C43	مصاحبه ۲، ۴، ۹، ۱۳	مدیریت دانش و منابع
C44	مصاحبه ۲، ۷، ۸، ۹، ۱۶	تقویت نقش بخش خصوصی به عنوان عامل تولید در تقویت رشد
۴۵C	مصاحبه ۲، ۸، ۱۵، ۱۸	حفظ تندرستی
۴۶C	مصاحبه ۱، ۳، ۹، ۱۲	نشاط و شادی
۴۷C	مصاحبه ۳، ۸، ۱۰، ۱۱	آشکار شدن خلاقیت‌ها و پرورش آنها
۴۸C	مصاحبه ۱، ۸، ۱۵	مشارکت‌های اجتماعی

در گام بعدی تلاش گردید مقوله‌های مشابه و مقارن که در جدول شماره ۳ ارائه شده است در تم‌های اصلی جای گیرند. بر اساس اشتراک مفهومی که مقولات با یکدیگر داشتند، تم‌ها، به شکل مفاهیم انتزاع‌تری استخراج شدند.

جدول ۳- تم‌های مشترک استخراج شده از تحلیل‌ها

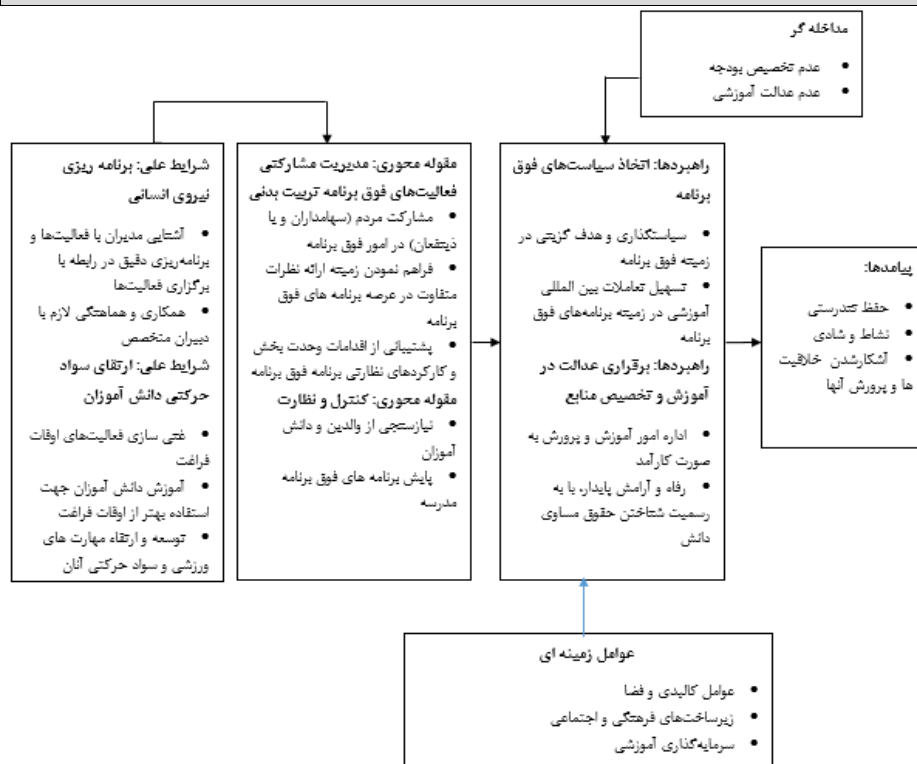
مقوله ۱، اتخاذ سیاست‌های فوق برنامه تربیت بدنی سیاست‌گذاری و هدف‌گزینی در زمینه فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی تسهیل تعاملات بین‌المللی آموزشی در زمینه برنامه‌های فوق برنامه تربیت بدنی تولید سند برنامه‌های فوق برنامه بینش استراتژیک و توسعه پایدار دیدگاهی گسترده و بلندمدت مدیران ارشد در خصوص فوق برنامه	۳ ۵ ۴
مقوله ۲، برنامه‌ریزی نیروی انسانی آشنایی مدیران با فعالیت‌ها و برنامه‌ریزی دقیق در رابطه با برگزاری فعالیت‌های فوق برنامه همکاری و هماهنگی لازم با دبیران متخصص نیروی انسانی مجرب و متخصص افزایش آگاهی اولیا و دانش‌آموزان در زمینه برنامه‌های فوق برنامه	۳ ۴

ادامه جدول ۳- تم‌های مشترک استخراج شده از تحلیل‌ها

<p>مقوله ۳، برقراری عدالت در آموزش و تخصیص منابع اداره امور آموزش و پرورش به صورت کارآمد رفاه و آرامش پایدار، با به رسمیت شناختن حقوق مساوی دانش دسترسی به منابع و تصمیم‌گیری‌ها به صورت یکسان ایجاد فرصت مساوی عدالت آموزشی برقراری عدالت و تأمین چتر حمایت اجتماعی در زمینه فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی</p>	$\frac{3}{5}$
<p>مقوله ۴، ارتقای سواد حرکتی دانش‌آموزان غنی‌سازی فعالیت‌های اوقات فراغت آموزش دانش‌آموزان جهت استفاده بهتر از اوقات فراغت توسعه و ارتقاء مهارت‌های ورزشی و سواد حرکتی آنان ایجاد فعالیت‌های مکمل درس تربیت بدنی آگاه کردن دانش‌آموزان از پیامدهای مثبت فوق برنامه</p>	$\frac{3}{5}$
<p>مقوله ۵، مدیریت مشارکتی فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی مشارکت مردم (سهامداران و یا ذینفعان) در امور فوق برنامه فراهم نمودن زمینه ارائه نظرات متفاوت در عرصه برنامه‌های فوق برنامه پشتیبانی از اقدامات وحدت بخش و کارکردهای نظارتی برنامه فوق برنامه فعال ساختن جامعه مدنی (از طریق اطلاعات، مشاوره و مشارکت) تقویت مشارکت مردمی برنامه‌های فوق برنامه</p>	$\frac{3}{5}$
<p>مقوله ۶، کنترل و نظارت نیازسنجی از والدین و دانش‌آموزان پایش برنامه‌های فوق برنامه تربیت بدنی مدرسه نظارت بر اجرای برنامه‌های فوق برنامه گزارش سالیانه از عملکرد برنامه‌های فوق برنامه نظرسنجی از والدین و اصلاح برنامه‌های فوق برنامه بدون بهره‌وری</p>	$\frac{3}{5}$
<p>مقوله ۷، عوامل کالبدی و فضای فیزیکی و ایمن شده امکانات و فضای کافی جهت اجرای برنامه‌های فوق برنامه امکانات سخت افزاری و نرم افزاری مناسب راه اندازی کانون‌های ورزشی درون مدرسه آموزشی دارای فضای مناسب استفاده از فضاهای سازمان‌های دیگر</p>	$\frac{3}{5}$
<p>مقوله ۸، زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی تنظیم فعالیت مدارس در راستای استفاده کارا از منابع درونی توسعه زیرساخت‌های اجتماعی و فیزیکی جهت اجرای فعالیت‌های فوق برنامه تعیین و ارتقای دائمی استانداردها و هنجارهای مراکز ورزشی توانمندکردن مدارس و مراکز آموزشی برای برنامه‌ریزی و مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه</p>	$\frac{3}{5}$

ادامه جدول ۳- تم‌های مشترک استخراج شده از تحلیل‌ها

<p>مقاله ۹، سرمایه‌گذاری آموزشی کاهش خطرپذیری‌ها در عرصه سرمایه‌گذاری آموزشی بهینه‌سازی سرمایه‌گذاری در آموزش و پرورش در زمینه فعالیت‌های فوق برنامه یکپارچه‌سازی طرح‌های آموزشی مدیریت دانش و منابع فعالیت‌های فوق برنامه تقویت نقش بخش خصوصی به‌عنوان عامل تولید در تقویت رشد فعالیت‌های فوق برنامه</p>	<p>۹ ۸ ۷ ۶ ۵</p>
<p>مقاله ۱۰، پیامدها حفظ تندرستی نشاط و شادی آشکار شدن خلاقیت‌ها و پرورش آنها تقویت مشارکت‌های اجتماعی</p>	<p>۴ ۳ ۲ ۱</p>
<p>مقاله ۱۱، عوامل مداخله‌گر عدم عدالت آموزشی</p>	

شکل 1- کدگذاری محوری بر اساس الگوی پارادایمی

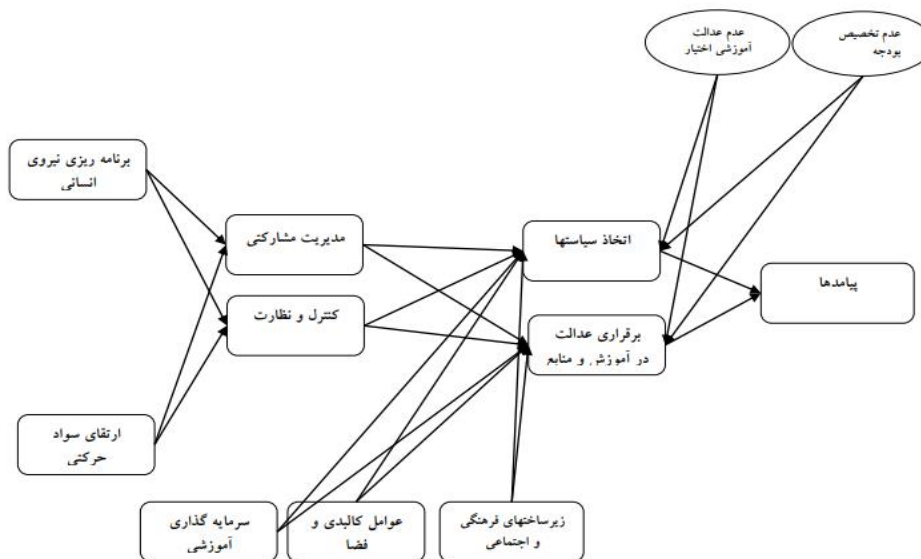
در این تحقیق کدگذاری محوری بر اساس استفاده از الگوی پارادایم (شکل ۱) صورت گرفته است. بنابراین دسته بندی‌های فرعی با دسته بندی اصلی مطابق با الگوی پارادایم مرتبط می‌شوند و هدف اصلی این است که محقق را قادر سازد تا به صورت نظامند در مورد داده‌ها و مرتبط کردن آنها تفکر کند. شکل (۱)، ایجاد ارتباط بین مقوله‌های مختلف شناسایی شده را در قالب الگوی پارادایم نمایش می‌دهد.

مقوله محوری: مدیریت مشارکتی فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی و کنترل و نظارت. با توجه به اینکه براساس الگوی طراحی شده، مدیریت مشارکتی فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی و کنترل و نظارت را به عنوان مبنا و ستون اصلی تحقق الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی در نظام آموزشی قلمداد کرده‌ایم.

شرایط علی: برنامه‌ریزی نیروی انسانی و ارتقای سواد حرکتی دانش‌آموزان. شرایط علی باعث ایجاد و توسعه پدیده یا مقوله محوری می‌شوند. از میان مقوله‌های موجود، برنامه‌ریزی نیروی انسانی و ارتقای سواد حرکتی دانش‌آموزان به عنوان علی تلقی می‌شوند که نقش فعال در طراحی الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی در نظام آموزشی داشته است و تا این عوامل مهیا نشوند الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی محقق نمی‌شوند. راهبردها: اتخاذ سیاست‌های فوق برنامه تربیت بدنی و برقراری عدالت در آموزش و تخصیص منابع. راهبردها و تعاملات بیانگر رفتارها، فعالیت‌ها و تعاملات هدف‌داری هستند که در پاسخ به مقوله محوری و تحت تأثیر شرایط مداخله‌گر، اتخاذ می‌شوند. به این مقوله‌ها راهبرد نیز گفته می‌شود که در تحقیق حاضر عبارتند از اتخاذ سیاست‌های فوق برنامه تربیت بدنی، برقراری عدالت در آموزش و تخصیص منابع و کنترل و نظارت.

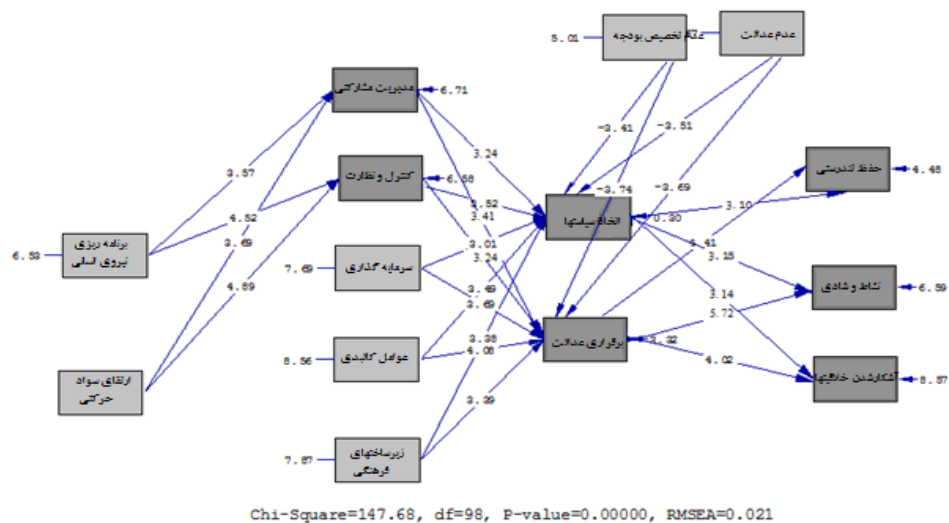
شرایط مداخله‌گر: شرایط مداخله‌گر عواملی هستند که در اجرای مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی تأثیرگذار است. عواملی که در تحقیق حاضر در طراحی الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی نقش موانع را ایفا می‌کنند عبارتند از عدم تخصیص بودجه و عدم عدالت آموزشی. بستر پدیده: به شرایط خاصی که بر کنش‌ها و تعاملات تأثیر می‌گذارد، بستر گفته می‌شود. این شرایط را مجموعه‌ای از مفاهیم، مقوله‌ها یا متغیرهای زمینه‌ای تشکیل می‌دهند و در الگوی معرفی شده عبارتند از عوامل کالبدی و فضا، زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی و سرمایه‌گذاری آموزشی. پیامدها: برخی از مقوله‌ها بیانگر نتایج و پیامدهایی هستند که در اثر اتخاذ راهبردها به وجود می‌آیند. در پژوهش حاضر حفظ تندرستی، نشاط و شادی و آشکارشدن خلاقیت‌ها و پرورش آنها نتیجه کنش‌ها و تعاملات ایجاد شده و تأثیرپذیر از شرایط علی، مقوله محوری و بستر حاکم است که عوامل متعددی

را شامل می‌شود. بر اساس مدل تحقیق مدیریت مشارکتی فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی به عنوان مقوله محوری بر مبنای شرایط علی برنامه‌ریزی نیروی انسانی و ارتقای سواد حرکتی دانش آموزان و از طریق راهبردهای اتخاذ سیاست‌های فوق برنامه تربیت بدنی، برقراری عدالت در آموزش و تخصیص منابع و کنترل و نظارت با در نظر گرفتن عوامل کالبدی و فضا، زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی و سرمایه‌گذاری آموزشی (به عنوان زمینه الگو) محقق می‌شود و منجر به تحقق پیامدهای حفظ تندرستی، نشاط و شادی، آشکارشدن خلاقیت‌ها و پرورش آنها و تقویت مشارکت‌های اجتماعی می‌گردد.

شکل ۲- الگوی مدیریت فعالیت های فوق برنامه تربیت بدنی

در شکل ۳، مدل آزمون شده همراه با مقادیر استاندارد شده روی هر کدام از مسیرها درج شده است. یافته‌ها نشان می‌دهد که از ضرایب مسیر عنوان شده تأثیر همه عوامل بر مدیریت فعالیت های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران معنادار است.

شکل ۳- ضرایب تی مدل آزمون شده پژوهش (** P < 0.01 * P < 0.05)

شکل ۳، ضرایب تی برای بررسی معنادار بودن ضرایب مسیر را نشان می‌دهد. ضرایب تی بالای $\pm 1/96$ تا $\pm 2/58$ در سطح $0/05$ معنادار هستند و ضرایب تی بالاتر از $\pm 2/58$ در سطح $0/01$ معنادار هستند. علاوه بر این جهت بارهای عاملی و ضرایب تی در تمام عامل‌ها مثبت است که نشانگر تأثیر مثبت و معنادار این عامل‌ها است. در جدول ۵ ضرایب اثر مستقیم، اثر غیر مستقیم، سطح معناداری و واریانس تبیین شده متغیرهای پژوهش آورده شده است.

جدول ۴- برآورد ضرایب استاندارد شده اثر مستقیم و اثر غیر مستقیم واریانس تبیین شده الگو

مسیر	اثر مستقیم	واریانس تبیین شده
بر روی مدیریت مشارکتی از:		
برنامه ریزی نیروی انسانی	۰/۳۱**	
ارتقای سواد حرکتی	۰/۳۳**	۰/۲۱
بر روی کنترل و نظارت از:		
برنامه ریزی نیروی انسانی	۰/۴۰**	
ارتقای سواد حرکتی	۰/۴۳**	۳۴٪
بر روی اتخاذ سیاست‌های فوق برنامه از:		
مدیریت مشارکتی	۰/۳۰**	
کنترل و نظارت	۰/۳۲**	
سرمایه گذاری آموزشی	۰/۲۹**	
زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی	۰/۳۱**	
عوامل کالبدی	۰/۳۳**	۰/۷۳
عدم تخصیص بودجه	-۰/۳۴**	
عدم عدالت آموزشی	-۰/۳۶**	
بر روی برقراری عدالت در آموزش و منابع از:		
مدیریت مشارکتی	۰/۳۶**	
کنترل و نظارت	۰/۳۰**	
سرمایه گذاری آموزشی	۰/۳۳**	
زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی	۰/۳۱**	
عوامل کالبدی	۰/۳۸**	
عدم تخصیص بودجه	-۰/۴۰**	۰/۸۰
عدم عدالت آموزشی	-۰/۳۲**	
بر روی حفظ تندرستی از:		
اتخاذ سیاست‌های فوق برنامه	۰/۳۱**	
برقراری عدالت در آموزش و منابع	۰/۴۰**	۰/۲۵
بر روی نشاط و شادی از:		
اتخاذ سیاست‌های فوق برنامه	۰/۳۲**	
برقراری عدالت در آموزش و منابع	۰/۵۰**	۰/۳۱
بر روی آشکارشدن خلاقیت‌ها از:		
اتخاذ سیاست‌های فوق برنامه	۰/۳۳**	۰/۲۹
برقراری عدالت در آموزش و منابع	۰/۳۹**	

* p < 0. 05 ** p < 0. 01

همان‌طور که در جدول ۴، مشاهده می‌شود اثر مستقیم برنامه‌ریزی نیروی انسانی ($\beta = 0/31$) و ارتقای سواد حرکتی ($\beta = 0/33$) بر مدیریت مشارکتی در سطح ($P < 0/01$) مثبت و معنادار است. همچنین اثر مستقیم برنامه‌ریزی نیروی انسانی ($\beta = 0/40$) و ارتقای سواد حرکتی ($\beta = 0/43$) بر کنترل و نظارت در سطح ($P < 0/01$) مثبت و معنادار است. همچنین اثر مستقیم مدیریت مشارکتی ($\beta = 0/30$)، کنترل و نظارت ($\beta = 0/32$)، سرمایه‌گذاری آموزشی ($\beta = 0/29$)، زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی ($\beta = 0/40$)، عوامل کالبدی ($\beta = 0/33$)، عدم تخصیص بودجه ($\beta = -0/34$) و عدم عدالت آموزشی ($\beta = -0/36$) بر اتخاذ سیاست‌های فوق برنامه در سطح ($P < 0/01$) معنادار است. همچنین اثر مستقیم مدیریت مشارکتی ($\beta = 0/36$)، کنترل و نظارت ($\beta = 0/30$)، سرمایه‌گذاری آموزشی ($\beta = 0/33$)، زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی ($\beta = 0/31$)، عوامل کالبدی ($\beta = 0/38$)، عدم تخصیص بودجه ($\beta = -0/40$) و عدم عدالت آموزشی ($\beta = -0/32$) بر برقراری عدالت در آموزش و منابع در سطح ($P < 0/01$) معنادار است. همچنین اثر مستقیم اتخاذ سیاست‌های فوق برنامه و برقراری عدالت در آموزش و منابع بر روی پیامدهای مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه شامل حفظ تندرستی، نشاط و شادی و آشکارشدن خلاقیت‌ها در سطح ($P < 0/01$) معنادار است. شاخص‌های برازش بدست آمده برای مدل آزمون شده در جدول ۵ نشان می‌دهد شاخص RMSEA در مدل برآورد شده با میزان $0/021$ از سطح قابل قبولی برخوردار است و دیگر شاخص‌های برازش مانند CFI، GFI، NFI و AGFI به ترتیب برابر با $0/96$ ، $0/95$ ، $0/92$ و $0/94$ همگی در سطح مناسبی هستند و این مشخصه‌های نکویی برازش نشان می‌دهد داده‌های این پژوهش با ساختار عاملی این مدل برازش مناسبی دارد.

جدول ۵- مشخصه‌های برازندگی مدل برازش شده

نسبت مجذور کای به درجه آزادی	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	برازش تطبیقی	نیکویی برازش	برازندگی مدل	شاخص نیکویی برازش تعدیل شده
۱/۵۰	۰/۰۲۱	۰/۹۶	۰/۹۵	۰/۹۲	۰/۹۴

بحث و نتیجه گیری

از جمله پدیده‌های اجتماعی مهمی که رشد چشمگیری در این سال‌ها داشته است و بر سلامت افراد تأثیرگذار بوده است، تربیت بدنی و فعالیت‌های مرتبط با آن است. پژوهش‌های اندکی به بررسی فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش پرداخته‌اند همین سبب شده است شواهد اندکی

از فرایند فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی در آموزش و پرورش ایران و تأثیرات آن بر افراد وجود داشته باشد. در این پژوهش، به خوبی مشخص شد که فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی می‌تواند علاوه بر بهبود تندرستی، مؤلفه‌هایی از جمله، نشاط و شادی، آشکارشدن خلاقیت‌ها و پرورش آنها و تقویت مشارکت‌های اجتماعی را بهبود دهد. فقدان توسعه فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی در مدارس می‌تواند سبب اختلال در مسیر بهبود سلامت در جامعه شود. انجام فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی در مدارس در ابعاد مختلف و متناسب با گروه‌ها سنی دانش‌آموزان، در قالب برنامه‌های منظم با طراحی مناسب می‌تواند موجب ارتقای وضعیت تربیت بدنی در مدارس شود که این به نوبه خود تأثیرات مثبتی بر روی سلامت و ذهن دانش‌آموزان می‌گذارد. با توجه به کارکردهای ورزش و فعالیت‌های فوق برنامه در مدارس در مسیر رشد و گسترش دانش‌آموزان در ابعاد مختلف، پژوهش حاضر به خوبی تأثیرگذاری فعالیت‌های فوق برنامه بر سلامت، انگیزه، حفظ تندرستی، نشاط و شادی را نشان داده است. با توجه به کارکردهای درس تربیت بدنی در حوزه‌های مختلف سلامت ذهنی، جسمانی پیشنهاد می‌شود با توسعه کلاس‌های فوق برنامه آموزشی استاندارد در ورزش‌های مختلف، ارتقای وضعیت درس تربیت بدنی در مدارس کشور حاصل شود. هدف این تحقیق طراحی الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران بود. در این تحقیق ترکیبی از روش‌های کمی و کیفی استفاده شد. قلمرو تحقیق حاضر شامل وزارت آموزش و پرورش کشور ایران بود. الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران با شرایط کشور ایران تهیه شد و تلاش دارد با نگاهی تخصصی و تفصیلی، خلأ موجود در الگوهای عملکردی که همانا ناتوانی در نگاه تخصصی و خرد به حوزه مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران است، را رفع نماید که این مسئله می‌تواند تاحدی به علت نبود پژوهش‌های علمی برای بررسی تأثیرات گوناگون و متنوع فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی در آموزش و پرورش کشور باشد. با بررسی و تحلیل مصاحبه‌های انجام شده، پژوهشگر برنامه‌ریزی نیروی انسانی و ارتقای سواد حرکتی دانش‌آموزان را به عنوان شرایط علی پدیده مورد بررسی شناسایی کرده است که به طور مستقیم در مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش تأثیر دارند. لازم به ذکر است که بر اساس نظر مشارکت‌کنندگان در پژوهش این رویکردها همچنین تحت تأثیر عوامل زمینه‌ای نیز می‌باشند که از طریق راهبردهای ارائه شده در سطح خرد و کلان بر مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش تأثیر می‌گذارد. مداخلات عدم تخصیص بودجه و عدم عدالت آموزشی نیز با تأثیر روی راهبردها در مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش نقش دارند. در نهایت نتایج حاصل از روابط متقابل موجبات علی، زمینه، راهبردها و مداخلات است که پیامدهای حفظ تندرستی، نشاط و شادی و آشکارشدن خلاقیت‌ها و پرورش آنها را به دنبال دارد.

نتایج تحقیق نشان داد که الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران دارای دو بخش عوامل اصلی و شاخص‌های آنها است. این مدل از شاخص‌هایی تشکیل شده است که هسته و قلب این مدل هستند و مبنای ارزیابی فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی قرار می‌گیرند که به آنها عوامل موثر می‌گویند. الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش دارای ۱۱ عامل اصلی اتخاذ سیاست‌های فوق برنامه تربیت بدنی، برنامه‌ریزی نیروی انسانی، برقراری عدالت در آموزش و تخصیص منابع، ارتقای سواد حرکتی دانش‌آموزان، مدیریت مشارکتی، کنترل و نظارت، عوامل کالبدی و فضا، زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی، سرمایه‌گذاری آموزشی و پیامدها است. یافته‌های تحقیق نشان داد که ضرایب مسیر همه متغیرهای تحقیق در سطح $0/01$ مثبت و معنادار است. اثر مستقیم برنامه‌ریزی نیروی انسانی ($\beta = 0/31$) و ارتقای سواد حرکتی ($\beta = 0/33$) بر مدیریت مشارکتی در سطح ($P < 0/01$) مثبت و معنادار است. همچنین اثر مستقیم برنامه‌ریزی نیروی انسانی ($\beta = 0/40$) و ارتقای سواد حرکتی ($\beta = 0/43$) بر کنترل و نظارت در سطح ($P < 0/01$) مثبت و معنادار است. همچنین اثر مستقیم مدیریت مشارکتی ($\beta = 0/30$)، کنترل و نظارت ($\beta = 0/32$)، سرمایه‌گذاری آموزشی ($\beta = 0/29$)، زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی ($\beta = 0/40$)، عوامل کالبدی ($\beta = 0/33$)، عدم تخصیص بودجه ($\beta = -0/34$) و عدم عدالت آموزشی ($\beta = -0/36$) بر اتخاذ سیاست‌های فوق برنامه در سطح ($P < 0/01$) معنادار است. همچنین اثر مستقیم مدیریت مشارکتی ($\beta = 0/36$)، کنترل و نظارت ($\beta = 0/30$)، سرمایه‌گذاری آموزشی ($\beta = 0/33$)، زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی ($\beta = 0/31$)، عوامل کالبدی ($\beta = 0/38$)، عدم تخصیص بودجه ($\beta = -0/40$) و عدم عدالت آموزشی ($\beta = -0/32$) بر برقراری عدالت در آموزش و منابع در سطح ($P < 0/01$) معنادار است. همچنین اثر مستقیم اتخاذ سیاست‌های فوق برنامه و برقراری عدالت در آموزش و منابع بر روی پیامدهای مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه شامل حفظ تندرستی، نشاط و شادی و آشکارشدن خلاقیت‌ها در سطح ($P < 0/01$) معنادار است. الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران و تبیین چگونگی ارتباط میان مؤلفه‌های اصلی و مؤلفه‌های فرعی در قالب ارائه تم‌های تحقیق صورت گرفت. نتایج حاصل از بررسی مدل نشان داد که براساس الگوی طراحی شده مدیریت مشارکتی فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی به عنوان مقوله محوری بر مبنای شرایط علی برنامه ریزی نیروی انسانی و ارتقای سواد حرکتی دانش‌آموزان و از طریق راهبردهای اتخاذ سیاست‌های فوق برنامه تربیت بدنی، برقراری عدالت در آموزش و تخصیص منابع و کنترل و نظارت با در نظر گرفتن عوامل کالبدی و فضا، زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی و سرمایه‌گذاری آموزشی (به عنوان زمینه الگو) محقق می‌شود و منجر به تحقق پیامدهای حفظ تندرستی، نشاط و شادی، آشکارشدن خلاقیت‌ها و پرورش

آنها و تقویت مشارکت‌های اجتماعی می‌گردد. تحقیق حاضر با توجه به اهمیت موضوع مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران و حرکت موجود به سمت تخصصی کردن الگوهای عملکردی و با عنایت به فقدان انجام مطالعات دانشگاهی در خصوص الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران صورت گرفت. با توجه به این که در تحقیق حاضر، متغیرهای اتخاذ سیاست‌های فوق برنامه تربیت بدنی، برنامه ریزی نیروی انسانی، برقراری عدالت در آموزش و تخصیص منابع، ارتقای سواد حرکتی دانش آموزان، مدیریت مشارکتی، کنترل و نظارت، عوامل کالبدی و فضا، زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی، سرمایه‌گذاری آموزشی و پیامدها دارای گویه‌هایی است که می‌توانند به عنوان نشانگر این سازه عمل کنند. نتایج تحلیل عاملی مناسب بودن بارهای عاملی نشانگرهای (سئوال‌ات) مربوط به هر مؤلفه در پیش بینی ظرفیت متغیر و نیز مناسب بودن بار عاملی هر مؤلفه به عنوان نشانگر متغیر در پیش بینی این متغیر دارد، همچنین شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری با توجه به نتایج تحلیل عاملی نشان می‌دهند که مدل دارای برازش بسیار خوبی است. در این پژوهش مشخص شد که برخی از مقوله‌ها بیانگر نتایج و پیامدهایی هستند که در اثر اتخاذ راهبردها به وجود می‌آیند. در پژوهش حاضر حفظ تندرستی، نشاط و شادی و آشکار شدن خلاقیت‌ها و پرورش آنها نتیجه کنش‌ها و تعاملات ایجاد شده و تأثیر پذیر از شرایط علی، مقوله محوری و بستر حاکم است، که عوامل متعددی را شامل می‌شود و با نتایج تحقیق جوادی (۱۳۹۶) با عنوان نقش المپیاد ورزشی درون مدرسه‌ای بر سلامت اجتماعی و انگیزه مشارکت دانش آموزان در فوق برنامه مدارس، همسو است. نتایج تحلیل همبستگی نشان داد المپیاد ورزشی رابطه مثبت و معناداری بر سلامت اجتماعی دارد و بر انگیزه مشارکت دانش آموزان نیز رابطه مثبت و معناداری دارد. از این رو با توجه به نتایج این پژوهش شاید بتوان عنوان داشت که با برگزاری المپیاد ورزشی درون مدرسه‌ای می‌توان گام مهمی در جهت زندگی بهتر و انگیزه مشارکت هر چه بهتر دانش آموزان در فوق برنامه و رشد و توسعه اجتماعی آنها بر داشت که با نتایج تحقیق صادقی و بهمن‌آبادی (۱۳۹۷) مبنی بر این که می‌بایست آموزش مهارت‌های زندگی به عنوان اصلی‌ترین و مهمترین نیازهای اساسی دانش آموزان از طریق فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی در اولویت قرار گیرد همخوانی دارد. در این پژوهش مشخص شد که فعالیت‌های فوق برنامه می‌تواند باعث آشکار شدن خلاقیت‌ها و پرورش آنها شود که با نتایج تحقیق مهدیان (۱۳۹۷) که در پژوهشی به بررسی اثر بخشی آموزش‌های فوق برنامه پیش‌تازان در افزایش خلاقیت و شادکامی دانش آموزان دختر پرداخت و نتیجه گرفت که آموزش‌های فوق برنامه پیش‌تازان در افزایش خلاقیت و شادکامی دانش آموزان تاثیرگذار است، همسو می‌باشد. بلومفیلد^۱ و همکاران (۲۰۰۹) در تحقیقی به این نتیجه رسید که فعالیت‌های فوق برنامه

ورزشی برای نوجوانان، تجربیات مثبت شخصی و بین فردی را در میان این نوجوانان توسعه می‌دهد. همچنین یافته‌ها نشان داد که دانش‌آموزان که از وضعیت اجتماعی و مشارکتی پایین‌تری برخوردار بودند و در فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی مشارکت داشتند، خودپنداره اجتماعی مثبت بیشتری به دست آوردند که با نتایج مطالعات استینمن و همکاران (۲۰۱۹) که نشان از رابطه مثبت و معنادار بین شرکت در فعالیت‌های فوق برنامه و سطوح گوناگون پیشرفت تحصیلی بخصوص با کسب معدل بالای تحصیلی، تست ورودی دانشگاه و آزمون استعداد تحصیلی داشت همخوانی دارد. جولیانای جلالی^۱ و همکاران (۲۰۱۵) تقاضا برای فعالیت‌های فوق برنامه‌های ورزشی در بین دانش‌آموزان مدرسه ابتدایی در پنانگ مالزی را مورد بررسی خود قرار دادند. نتایج نشان داد که در بررسی فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی در میان دانش‌آموزان، عامل وجود امکانات لازم و ساعات مناسب برای انجام این فعالیت‌ها دارای اهمیت بیشتری است و توجه به زیرساخت‌های لازم در جهت تأمین لوازم انجام فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی امری بسیار مهم است که با نتایج تحقیق همسو است. همچنین با نتایج تحقیق شهلائی و علیزاده (۱۳۹۸) مبنی بر این‌که فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی دانشگاه‌ها با رفع موانع مشارکت ورزشی و تقویت عوامل انگیزشی مشارکت ورزشی و انس با ورزش، راه توسعه فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی برای دانشجویان را در دانشگاه‌ها فراهم می‌نماید همخوانی دارد. جیندو^۲ و همکارانش (۲۰۱۸) اثرات مشارکت دانش‌آموزان دوره دبیرستان ژاپنی را در فعالیت‌های فوق برنامه ورزشی مورد بررسی قرار دادند. آنها به این نتیجه رسیدند که هر چقدر میزان حضور هدفمند دانش‌آموزان در فعالیت‌های فوق برنامه افزایش پیدا می‌کند، حس حضور و ادراک اجتماعی در کنار حمایت اجتماعی از دیگران افزایش پیدا می‌کند که همسو با نتایج تحقیق است. رشیدلمیر و همکاران (۱۳۹۲) در تحقیقی تحت عنوان تدوین برنامه استراتژیک اداره کل ورزش و جوانان استان خراسان رضوی در حوزه ورزش و تربیت بدنی چنین گزارش نمودند که اداره کل ورزش و جوانان استان خراسان رضوی در بخش ورزش و تربیت بدنی راهبردها باید بیشتر در جهت توسعه و گسترش فعالیت‌ها باشند. در این تحقیق این راهبردها مهم ارزیابی شدند: توسعه کمی و کیفی زیرساخت‌های ورزشی کشور، توسعه و حمایت از باشگاه‌های ورزشی، ترویج و نهادینه کردن فرهنگ ورزش و تربیت بدنی در جامعه و گسترش مشارکت ورزشی بانوان، همکاری و حمایت از ورزش مدارس و آموزشگاه‌ها، پیاده سازی نظام جامع شناسایی، جذب و حمایت از منابع و نیروهای انسانی ورزش کشور، تنوع بخشیدن به منابع درآمدی ورزش کشور با توسعه مشارکت بخش خصوصی، تدوین و اجرای برنامه راهبردی برای اداره

1. Juliana Jelani
2. Jindo

کل، هیئت های ورزشی و شهرستان های تابعه. بنابراین با توجه به مهم بودن ورزش و فعالیت های فوق برنامه ورزشی بر سلامت جسمی و ذهنی افراد، پیشنهاد می شود برای ارتقای وضعیت امکانات و تجهیزات، سایر نهادها به بهبود وضعیت ورزش و فعالیت های مرتبط با آن در سطح جامعه اقدام شود. همچنین، با توجه به اهمیت فعالیت های فوق برنامه ورزشی و لزوم گسترش آن در جامعه، پیشنهاد می شود با ایجاد برنامه های مشترک در وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، فناوری و تحقیقات به تقویت برنامه های آموزشی با هدف توسعه فعالیت های فوق برنامه ورزشی در مدارس اقدام شود.

تشکر و قدرانی

از تمامی کسانی که ما را با صبر و حوصله در انجام این تحقیق یاری نمودند، سپاسگزاریم.

منابع

1. Ahmadi nejad. H. A.Saatchi.V. (۲۰۱۹). [https://ganj.irandoc.ac.ir/The role of camp functions and sports visits in enriching students' leisure time. Imam Reza International University. Faculty of Literature and Humanities. \(Persian\)](https://ganj.irandoc.ac.ir/The%20role%20of%20camp%20functions%20and%20sports%20visits%20in%20enriching%20students'%20leisure%20time.%20Imam%20Reza%20International%20University.%20Faculty%20of%20Literature%20and%20Humanities.%20(Persian))
2. Baker, C. Elansari, W. & Crone, D. (2017). Partnership working in sport and physical activity promotion: An assessment of processes and outcomes in community sports networks. *Public Policy and Administration*, 32(2): 87-109.
3. Blomfield, C. J. Barber, B. L. (2009). Brief report: Performing on the stage, the field, or both? Australian adolescent extracurricular activity participation and self-concept. *Journal of Adolescence*, 32: 733-739.
4. Jafari Salman, Azmoon Javad, (2016). The relation between information technology with knowledge management and communication skills of physical education teachers, *Communication Management in Sports Media*, 3(11), 11-25.
5. Takashi Jindo. Yuko, K. Kazuhiro, S. (2018). Association between Participation In Organized Sports Activities and Generalized Self-efficacy In Japanese Male Senior High School Students: A 3-Year Longitudinal Study. *Journal of Adolescent Health*, 62: 37-140.
6. Javadi.S.(2016). [https://ganj.irandoc.ac.ir.The Role of In School Sport Olympiads on Social Health and Motivation for Student Participation in the School Curriculum. Imam Reza International University. Faculty of Literature and Humanities.\(Persian\)](https://ganj.irandoc.ac.ir/The%20Role%20of%20In%20School%20Sport%20Olympiads%20on%20Social%20Health%20and%20Motivation%20for%20Student%20Participation%20in%20the%20School%20Curriculum.%20Imam%20Reza%20International%20University.%20Faculty%20of%20Literature%20and%20Humanities.(Persian))
7. Juliana, J. Andrew, K. G. Tan. Norzarina. M. (2015). Demand for Extracurricular Activities amongst Primary School Students. Exploratory Evidence from Survey Data in Penang (Malaysia). *Asia-Pacific Education Res*, 24(1):125-135.
8. Heinrich, C. J. (2015). The role of performance management in good governance and its application in public education. *Employment Research Newsletter*, 22(3): 2.
9. Islam. A, Mahmoudi. A, Khabiri. M, Najafian Razavi. M. (2013). The Role of Socio-Economic Situation in Motivating Citizens to Participate in Public-Recreational Sports. *Applied Research in Sport Management*, 2(3): 104-89. (Persian)

10. Kerr, C. Smith, L. Charman, S. Harvey, S. Savory, L. Fairclough, S. Govus, A. (2018). Physical education contributes to total physical activity levels and predominantly in Higher intensity physical activity categories. *European Physical Education Review*, 24(2): 152-164.
11. Kumar, r. T. & rajan, k. M. (2020). Impact of sport and extra-curricular activities on selecte psychological variables of school boys in the nilgiris. *International journal of scientific research*, 9(1)
12. Lacy, A.C.Williams, S. M.(2018). Measurement and evaluation in physical education and exercise science. eBook ISBN9781315312736
13. Mehdian.M.(2018). The Effectiveness of Vanguard Vocational Training on Increasing the Creativity and Happiness of Secondary School Girls in Jovin City. Payam Noor University of Tehran, Varamin Payam Noor Center. (Persian)
14. Nazim. F, Alizadeh Ranjbar. T. (2014). The relationship between empowerment and quality of work life with job burnout in education staff. *New Approach in Educational Management of Islamic Azad University of Marvdasht Branch*, 5(2): 108-91. (Persian)
15. Rashid lamir. A, Rashid lamir. A. (2013). Developing a Strategic Plan for Khorasan Razavi Department of Sport and Youth in Sport and Physical Education. *Sport Managment*, 5(4): 179-198. (Persian).
16. Sadeqi.A,Bahmanabadi.S.(2018).Determining Principles and Formulating General Policies of Supplementary and Extracurricular Activities in Iran's Schools and Universities ,New Thoughts On Education Faculty Of Education And Psychology, AL-Zahra University -14 (2)(Persian)
17. Semal, N. Hrybovska, I. Pityn, M. Zdanova, O. Chekhovska, L. Hrybovsyyy, Protsenko U. (2018). Improvement of educational and outreach activities to attract Disabled to physical education and sports. *Journal of Physical Education and Sport*, 18: 425-433.
18. Shahlaee. J, Alizadeh. v,(2019). A qualitative study of factors affecting student participation in extracurricular activities, *New Approaches in Sport Sciences*, 1(1). (Persian)
19. Simmons, J. MacLean, J. (2018). Physical education teachers' perceptions of factors that inhibit and facilitate the enactment of curriculum change in a high-stakes exam climate. *Sport Education and Society*, 23(2): 186-202
20. Steinmann, I.Strietholt, R.& Caro, D.(2019). Participation in extracurricular activities and student achievement: evidence from German all-day schools. *School Effectiveness and School Improvement*, 30(2), 155-176
21. Tohand. R.Moradi. A.Azizi. H.Shabani. R. (2017). Studying the Position of Physical Education in Elementary Curriculum and its Impact on Student Learning. The Second International Conference on Applied Research in Educational Sciences and Behavioral Studies and Social Injuries in Iran, Tehran. (Persian)
22. Vahdani M. (2017) .Development of physical education strategies and sports activities of the Ministry of Education. *Family and research*,34 (33-52) (Persian)

23. Winnick, J. Porretta, D. L. (2018). *Adapted physical education and sport : research on education of physical rehabilitation for special children*. edited by Joseph P. Winnick and David L. Porretta, 6th ed., New York, Human Kinetics, 2017, 648 pp., ISBN: 978-1-4925-1153-3

ارجاع دهی

آقایی، نجف؛ الهی، علیرضا؛ دهقان، آیت‌اله. (۱۴۰۰). طراحی الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران. پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۳): ۱۷-۴۴. شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2020.8282.1789

Aghaei, N; Elahi, A. R; Dehghan, A. (2021). Designing Physical Education Extracurricular Activity Management in Iran. *Research on Educational Sport*, 9 (23): 17-44. (Persian). DOI: 10.22089/RES.2020.8282.1789

Research paper

Evaluating the Governing Pattern in Physical Education in Schools from the Teacher's Viewpoint Based on the Criteria National Association for Sport and Physical Education

H. R. Goharrostami¹, A. Rabie Nodehi², A. Nazarian³

1. Assistant Professor of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Guilan, Rasht, Iran (Corresponding Author)
2. MA of Sport Management and Secretary of Physical Education and Sport in Rostam-Abad
3. Ph.D. Graduated of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Guilan, Rasht, Iran

Received: 2019/10/29

Accepted: 2020/04/09

Abstract

The purpose of this study was to evaluate the current model of physical education in schools from the teachers' point of view based on the criteria of National Association of Sport and Physical Education. In this applied descriptive-survey study, the statistical population consisted of all physical education teachers in Guilan province (840 individuals). Morgan table was used to determine the sample size. Totally, 270 physical education teachers were selected as the sample for the study through cluster sampling. A standard questionnaire was used for data collection to assess the performance of the physical education teachers of the NASPE (2). The experts (n=10) assessed the validity of the questionnaire. The reliability of the instrument was confirmed by Cronbach's alpha (0.966) and structural validity. The data were analyzed using SPSS and PLS software at a $P \leq 0.05$ level.

The results showed that professionalism played the greatest role with 95%, then education with 94%, students with learning variables explained 86%, management and organization with 86% and finally learning atmosphere with 85% of variability in evaluating the performance of physical education teachers. All aspects of high factor research are effective in evaluating teachers' performance; these dimensions can be used as a self-assessment tool to evaluate the performance of physical education teachers and sports in the country, depending on the values and policies governing school sports.

Keywords: Performance Evaluation, Teacher Training, Professionalism, Learning Environment

-
1. Email: Goharrostami@gmail.com
 2. Email: A.rabiee59@gmail.com
 3. Email: Ali.nazarian63@yahoo.com

Extended Abstract

Background and Purpose

Monitoring and evaluating performance as an essential part of formulating and implementing organizational policy makes the system intelligent and can be very helpful in moving systems toward proper and optimal use of resources (1). On the other hand, all public and private organizations need a performance evaluation system to develop, grow and compete in order to measure the efficiency and effectiveness of the organization's programs, processes and human resources. Therefore, the purpose of this study was to evaluate the current model of physical education in schools from the teachers' point of view, based on the criteria of National Association of Sport and Physical Education (NASPE).

Methodology

In this applied descriptive-survey study, the statistical population consisted of all physical education teachers in Guilan province (840 individuals). Morgan table was used to determine the sample size. Totally, 270 physical education teachers were selected as the sample for the study through cluster sampling. A standard questionnaire was used for data collection to assess the performance of the physical education teachers of the NASPE (2). The experts (n=10) assessed the validity of the questionnaire. The reliability of the instrument was confirmed by Cronbach's alpha (0.966) and structural validity. The data were analyzed using SPSS and PLS software at a $P \leq 0.05$ level.

Results

The results showed that professionalism played the greatest role with 95%, then education with 94%, students with learning variables explained 86%, management and organization with 86% and finally learning atmosphere with 85% of variability in evaluating the performance of physical education teachers.

Conclusion

All aspects of high factor research are effective in evaluating teachers' performance; these dimensions can be used as a self-assessment tool to evaluate the performance of physical education teachers and sports in the country, depending on the values and policies governing school sports. Therefore, it is suggested that the structure designed and analyzed in this study be used to evaluate teachers' performance. On the other hand, since professionalism is of paramount importance, it is therefore recommended that physical education teachers' reporting and performance evaluation should be more focused on indicators of teachers' internal performance. In addition, in order to improve the efficiency and effectiveness of teacher performance, it is recommended that specialized and documented reports on physical education and sport teachers' performance be

prepared and made available, and that the conditions and prerequisites for further teacher-student interactions be created.

Keywords: Performance Evaluation, Teacher Training, Professionalism, Learning Environment

References

1. Asmild, M., Paradi, J. C., & Pastor, J. T (2009). Centralized resource allocation BCC models. *Omega*, 37(1): 40-49.
2. National Association for Sport and Physical Education, an association of the American Alliance for Health, Physical Education, Recreation and Dance (NASPE) (2009). PHYSICAL EDUCATION TEACHER EVALUATION TOOL, 1-15.

ارزیابی الگوی حاکم در تربیت بدنی مدارس از دیدگاه معلمان بر اساس معیارهای انجمن ملی ورزش و تربیت بدنی

حمیدرضا گوهر رستمی^۱، اکبر ربیعی نودهی^۲، علی نظریان^۳

۱. استادیار مدیریت ورزشی دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه گیلان، رشت، ایران (نویسنده مسئول)

۲. کارشناس ارشد مدیریت ورزشی و دبیر تربیت بدنی و ورزش شهرستان رستم آباد

۳. دانش آموخته دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه گیلان، رشت، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۱/۲۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۸/۰۷

چکیده

هدف از این پژوهش ارزیابی الگوی حاکم در تربیت بدنی مدارس از دیدگاه معلمان بر اساس معیارهای انجمن ملی ورزش و تربیت بدنی است. این پژوهش، از نظر هدف، کاربردی و از حیث ماهیت، توصیفی-پیمایشی بود. جامعه آماری شامل کلیه دبیران ورزش استان گیلان بود (۸۴۰ نفر). جهت تعیین حجم نمونه آماری از جدول مورگان استفاده شد که از طریق نمونه‌گیری خوشه‌ای، ۲۷۰ دبیر ورزش به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسش‌نامه استاندارد ارزیابی عملکرد معلمان انجمن ملی تربیت بدنی و ورزش استفاده شد. روایی صوری پرسش‌نامه به تأیید صاحب‌نظران (۱۰ نفر) رسید و همچنین، پایایی آن با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ (۰/۹۶۶) و پایایی ترکیبی محاسبه و تأیید شد. تحلیل یافته‌ها با استفاده از نرم افزارهای SPSS و PLS در سطح $P \leq 0.05$ انجام گرفت. نتایج نشان داد به ترتیب بعد حرفه‌ای‌گرایی بیشترین نقش را با تبیین ۹۵ درصد، بعد از آن بعد آموزش ۹۴ درصد، متغیر یادگیری دانش‌آموزان با تبیین ۸۶ درصد، بعد مدیریت و سازماندهی با ۸۶ درصد و در نهایت بعد جو یادگیری با ۸۵ درصد از تغییرات متغیر ارزیابی عملکرد معلمان تربیت بدنی را تبیین می‌کرد. همه ابعاد تحقیق با بار عاملی بالایی در ارزیابی عملکرد معلمان مؤثر بودند. این ابعاد بسته به ارزش‌ها و سیاست‌های حاکم بر ورزش مدارس می‌توانند به عنوان یک ابزار خودارزیابی برای بررسی عملکرد معلمان تربیت بدنی و ورزش کشور مورد استفاده قرار گیرد.

واژگان کلیدی: ارزیابی عملکرد، معلمان تربیت بدنی، حرفه‌ای‌گرایی، جو یادگیری.

1. Email: Goharrostami@gmail.com

2. Email: A.rabiee59@gmail.com

3. Email: Ali.nazarian63@yahoo.com

مقدمه

در مسیر ارزیابی عملکرد سازمان‌های ورزشی همواره مشکلاتی وجود داشته که انجام ارزیابی‌های دقیق و قابل اعتماد را تقریباً غیر ممکن کرده است. وجود معیارها و شاخص‌های زیاد و پنهان، ارزیابی را به مسئله‌ای پیچیده تبدیل نموده است که الگوریتم‌های ریاضی را نیز از ارائه راهکارهای مناسب برای ساخت یک مدل ارزیابی کارآمد عاجز نموده است (دلورجیو^۱، ۱۹۹۸). نظارت و ارزیابی عملکرد^۲ به عنوان بخش اصلی تدوین و اجرای سیاست سازمانی موجب هوشمندی سیستم می‌شود و در جهت سوق دادن سیستم‌ها به سمت استفاده صحیح و بهینه از منابع، می‌تواند بسیار کمک‌کننده باشد (آسمیلد و همکاران^۳، ۲۰۰۹). از طرفی همه سازمان‌های دولتی و خصوصی، برای توسعه، رشد و پایداری در عرصه رقابتی، به مرور به نوعی سیستم ارزیابی عملکرد نیاز دارند که در قالب آن بتوانند کارایی و اثربخشی برنامه‌های سازمان، فرایند و منابع انسانی را مورد سنجش قرار دهند. سازمان‌های کارا به جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها بسنده نمی‌کنند، بلکه از این داده‌ها برای بهبود سازمان و تحقق رسالت‌ها و استراتژی‌ها استفاده می‌کنند. به عبارتی دیگر، به جای ارزیابی عملکرد^۴ به مدیریت عملکرد^۵ می‌پردازند. بی‌تردید همه سازمان‌ها به منظور سنجش جایگاه خود در بین سازمان‌های رقیب، توسعه پایدار و رسیدن به اهداف خود نیازمند نوعی سیستم ارزیابی عملکرد هستند. سیستم ارزیابی به کارشناسان و محققان این اجازه را می‌دهد که در قالب آن بتوانند اثربخشی برنامه‌های طرح شده در سازمان را شناسایی کنند (امیری، ۱۳۸۷). با توجه به اهمیت پرورش نیروهای جوان در آموزش و پرورش در ایجاد تندرستی و سلامت جسمانی در تمامی ابعاد وجودی بشر (در بخش تربیت بدنی و ورزش)، توسعه کمی و کیفی ورزش مدارس نیازمند افرادی اثربخش و مدیران ورزشی لایق، کارآمد و شایسته است.

با توجه به این‌که توسعه و پیشرفت ورزشی دانش‌آموزان نیازمند برنامه‌ریزی و فعالیت مستمر و هماهنگ با انجمن‌های ورزشی، هیئت‌های ورزشی است؛ بنابراین کیفیت مدیریت، تأثیر مستقیمی بر موفقیت سازمانی می‌گذارد، کیفیت مدیریت به کیفیت تصمیم و درک سازمانی به کیفیت اطلاعات وابسته است. از طرفی کیفیت اطلاعات به کیفیت اندازه‌گیری بستگی دارد، در نتیجه سیستم اندازه‌گیری و دقت آن نقش کلیدی در موفقیت سازمان ایفا می‌کند. از این‌رو سنجش و ارزیابی عملکرد به خاطر ارتباطش با تصمیم‌های مرتبط با منابع انسانی متعدد و مختلف دارای اهمیت است. همچنین

-
1. Delurgio
 2. Monitoring and Evaluating the Performance
 3. Asmild et al.
 4. Performance Appraisal
 5. Performance Management

ارزیابی عملکرد به عنوان ابزار یا روشی برای اندازه‌گیری میزان سنخیت و سازگاری با برنامه‌های عملکردی و فنون عملیاتی تعیین شده برای حمایت و تقویت کارایی و اثربخشی سازمان از جمله اطلاعات مهم و حیاتی به شمار می‌آید. برای ارائه یک سیستم کارا و مؤثر ارزیابی عملکرد، باید چنان مجموعه‌ای را پیشنهاد کرد که اولاً مبانی منطقی و محکمی داشته باشد، دوماً در شرایط و محیط کاری مورد نظر پذیرفته شود و سوماً اطلاعات و ابزار به کارگیری این سیستم، قابل دسترسی باشد و در نهایت امکان بازنگری و بهبود مستمر آن وجود داشته باشد (دسترنج و همکاران، ۱۳۹۸).

مرور مطالعات در زمینه ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی نشان داد که تحقیقات مختلفی با نتایج متنوعی انجام گرفته است. به طوری که هم‌تی نژاد و همکاران (۱۳۸۷) در مطالعه‌ای با عنوان ارزشیابی سیستم ارزشیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی به این نتیجه رسیدند که اعتبار عوامل ارزشیابی معلمان تربیت‌بدنی در دو عامل اصلی عوامل عملکردی و عوامل فرایندی برابر ۰/۱۶ است که خیلی ضعیف است. همچنین تفاوت معناداری بین نمره‌های ارزشیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی مرد و زن وجود نداشت. در تحقیق دیگری جوادی پور و محمدی (۱۳۸۸) عملکرد معلمان راهنما را از دیدگاه مدیران و معلمان مدارس ابتدایی شهر تهران بر اساس مدل ویلسون و باندی^۱ بررسی کردند که عملکرد معلمان راهنما (راهنمایان آموزشی) از دیدگاه مدیران و معلمان در شش بعد بهسازی و آموزش، رشد حرفه‌ای، روابط انسانی، ارزشیابی، امور اداری و برنامه‌های درسی ضعیف است. حسین علیانی و همکاران (۱۳۹۰) در تبیین شاخص‌های ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی نشان دادند که به نظر متخصصان و خبرگان از بین ۴۰ شاخص پیشنهادی در ۹ بعد، تعداد هشت شاخص در ارزیابی عملکرد معلمان بسیار ضروری و چهار شاخص ضرورت کمی دارند. موسوی راد و همکاران (۱۳۹۳)، در مطالعه ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی با بازخورد ۳۶۰ درجه نشان دادند عملکرد کلی معلمان تربیت‌بدنی در سطح متوسط قرار دارد. میرکازمی و همکاران (۱۳۹۳) مطالعه‌ای با هدف شناسایی و اولویت‌بندی معیارهای ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی انجام دادند. نتایج حاصل از اجماع نظر خبرگان، شناسایی ۹ معیار با ۴۰ گزینه بود که معیار کسب امتیاز ویژه، دارای ۶ گزینه (خدمت در روستا، سنوات خدمت در مناطق محروم، مدت خدمت در جبهه و داشتن امتیاز جانبازان، آزادگان و خانواده محترم شهدا) به دلیل پایین بودن امتیاز، حذف و در نهایت تعداد ۸ معیار مقام‌ها و امتیازات، عملکرد علمی-پژوهشی، عملکرد سازمانی، عملکرد آموزشی - ورزشی، سابقه ورزشی، سابقه علمی - آموزشی، منابع در دسترس و میزان جذب سرمایه به طریق اسپانسر با ۳۴ گزینه در مرحله اولویت‌بندی مجدد به نظرسنجی خبرگان گذاشته شد که پس از تجزیه و تحلیل اطلاعات، معیار عملکرد آموزشی - ورزشی با اهمیت‌ترین و معیار میزان جذب سرمایه به طریق اسپانسر (سازمان‌های خارج از مدرسه و

1. Wilson and Bundy

انجمن اولیا و مربیان) در اولویت آخر قرار گرفت. کشاورز و همکاران (۱۳۹۵) در ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی با استفاده از بازخورد ۷۲۰ درجه نشان دادند که بین عملکرد مرحله دوم و مرحله اول تفاوت آماری معناداری وجود دارد. مسئولان تربیت‌بدنی وزارت آموزش و پرورش برای ارتقای سطح عملکرد معلمان تربیت‌بدنی و بهره‌ور کردن ساعات درس ورزش و تربیت‌بدنی باید از مدل‌های نوین ارزیابی عملکرد استفاده کنند که امکان ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی را از زوایای مختلف دارد.

تحقیقات انجام گرفته در خارج از کشور نیز نتایج متفاوتی را نشان داد به طوری که انجمن ملی ورزش و تربیت‌بدنی^۱ (۲۰۰۹) در خصوص نگرش والدین و دانش‌آموزان به درس تربیت‌بدنی و معلمان ورزش و تربیت‌بدنی گویای این است که به دلیل نداشتن طرح درس و برنامه منظم برای درس مزبور و همچنین نامشخص بودن اهداف درس که توسط معلمان باید به دانش‌آموزان ارائه شود، والدین و دانش‌آموزان در مقایسه با سایر دروس، اهمیت کمتری برای درس تربیت‌بدنی قابل‌اند و به معلمان درس تربیت‌بدنی نگرش مثبتی ندارند. همچنین رفتار نامناسب معلمان با دانش‌آموزان و والدین، تقویت‌کننده نگرش منفی دانش‌آموزان به معلمان تربیت‌بدنی است. استرن و اسمیت^۲ (۲۰۱۰) در بررسی وضعیت آموزشی رده‌های تربیت‌بدنی مدارس دوره راهنمایی انگلستان دریافتند که معلمان به مفاهیم آموزشی و برنامه‌ریزی توجه کمتری دارند و بیشتر به مدیریت کلاس و تقسیم ابزار و غیره می‌پردازند. مک کنزی و همکاران^۳ (۲۰۰۶) در پژوهشی با هدف بررسی سطوح فعالیت دختران و زمینه‌های درس در مدرسه راهنمایی دریافتند که دلیل بی‌نظمی معلمان درس تربیت‌بدنی نگرش خوبی وجود ندارند. یافته‌های ساشلی و همکاران^۴ (۲۰۱۱) در تحقیقی با عنوان مقایسه مهارت‌های تفکر انتقادی دانشجویان در معلمان تربیت‌بدنی آموزش و پرورش و برنامه‌های تفریحی نشان دادند که بین مهارت، دانش و سطح تحصیلی معلمان تربیت‌بدنی تفاوت آماری معناداری وجود دارد که این تفاوت موجب نگرش متفاوت به معلمان تربیت‌بدنی در مدارس می‌شود. کرتیس و همکاران^۵ (۲۰۱۱) در مطالعه‌ای دریافتند که در ۹۳ درصد از رده‌های مورد آزمون ارتباط ناهماهنگی بین معلمان تربیت‌بدنی و دانش‌آموزان وجود داشت. نتایج پژوهش دانسیکوا و آنتالا^۶ (۲۰۱۰) بیانگر این است که ۲۴/۷ درصد معلمان در تربیت‌بدنی در کلاس درس تربیت‌بدنی، رشته‌های ورزشی محدودی را آموزش

1. National Association for Sport and Physical Education (NASPE)

2. Stran & Smith

3. McKenzie

4. Sacli

5. Curtis

6. Dančíková & Antala

می‌دهند و تعداد زیادی از معلمان درس تربیت‌بدنی بیش از ۵۰ سال دارند. یافته‌های آنکس^۱ (۲۰۱۲) بیانگر این است که استفاده کردن استانداردهای تعیین شده در کلاس درس ورزش و تربیت‌بدنی، انتظارات بیش از حد از دانش‌آموزان برای بهبود وضعیت جسمانی در کلاس درس ورزش و تربیت‌بدنی، کیفیت آموزشی نامناسب و ناکارآمدی روش‌های ارزیابی درس تربیت‌بدنی موجب نگرش منفی دانش‌آموزان به معلمان تربیت‌بدنی است. نتایج تحقیق سانا و همکاران^۲ (۲۰۱۳) در مطالعه‌ای با عنوان بررسی تأثیر آموزش معلمان بر تفکر پدیدآور آموزش معلمان تربیت‌بدنی پیش دبستانی نشان داد که نوع برنامه درسی معلمان تربیت‌بدنی تأثیر مثبتی بر نگرش سایر افراد به معلمان ورزش و تربیت‌بدنی دارد. یافته‌های انجمن ملی ورزش و تربیت‌بدنی (۲۰۰۷) بیانگر این است که مهمترین دلیل نگرش منفی دانش‌آموزان به معلمان تربیت‌بدنی در مدارس عبارت است از تسلط نداشتن معلمان تربیت‌بدنی به تعداد زیادی از رشته‌های ورزشی، وضعیت جسمانی نامناسب، پوشش نامناسب معلمان تربیت‌بدنی در مدارس، رفتار نامناسب با دانش‌آموزان و والدین، بی‌توجهی به وضعیت جسمانی دانش‌آموزان در هنگام ارائه درس تربیت‌بدنی، رعایت نکردن استانداردهای آموزشی در تدریس درس تربیت‌بدنی و بی‌توجهی به دستورالعمل‌های موجود در ارائه درس تربیت‌بدنی. کول و همکاران^۳ (۲۰۱۸) در بررسی مشکلات حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی و ورزش و تأثیر این مشکلات بر عملکرد و انگیزه آنها نشان دادند که مهمترین مسائلی که معلمان تربیت‌بدنی و ورزش با آن مواجه هستند که به ترتیب شامل کمبود زمان تعلیم و تربیت دوره تربیت‌بدنی در مدرسه، فقدان مدارک مورد نیاز برای بازبینی این دوره، تمرکز والدین بر پیشرفت تحصیلی و در نتیجه کمبود آن نسبت به دوره تربیت‌بدنی، عدم توانایی والدین برای ایجاد انگیزه در فرزندان برای انجام ورزش، عدم دسترسی به امکانات ورزشی و ابزار و تجهیزات دوره، دوره‌های کم ساعت هفتگی، تغییر مکرر برنامه درسی، تمایل دانش‌آموزان برای انجام فعالیت‌های اضافی در طول دوره و عدم کفایت برنامه‌های درسی می‌باشند. یانگ و لی^۴ (۲۰۱۹) در مطالعه‌ای با بررسی و ارزیابی عوامل کلیدی و انگیزش دانش‌آموزان مشارکت‌کننده در محیط ورزشی نشان داد که از ۱۴ شاخص ارزیابی، ۵ شاخص تکنولوژی ورزشی، توانایی عملکردی، دانش ورزشی، دوستی و سلامت جسمی بیشترین توجه را به خود جلب می‌کنند. مصطفی و همکاران^۵ (۲۰۱۹) در مطالعه و بررسی شایستگی‌های معلمان با تغییرات برنامه و دوره آموزشی ورزشی نشان داد که معلمان از این تغییرات آگاه هستند و به طور کلی این تغییر را مثبت می‌دانند. به نظر معلمان برنامه درسی

-
1. Angus
 2. Sanna et al.
 3. Kul et al.
 4. Yang, & Li
 5. Mustafa et al.

مورد نظر نیازمند ارزیابی رویکرد فرآیندی به جای رویکرد انتهایی است. در این راستا، نظر بیشتر معلمان در مورد این تغییرات مثبت بود و همچنین معلمان معتقد بودند که این رویکرد، دانش آموزان را قادر می‌سازد از پیشرفت خود آگاه شوند و کارایی این دوره را افزایش دهند. با این حال، آنان تأکید نمودند که عامل زمان یکی از موانع اجرای این روش ارزیابی است. فیو و همکاران^۱ (۲۰۱۹) در مطالعه‌ای با هدف بررسی وظیفه برنامه‌ریزی برای یادگیری ورزش‌ها به وسیله معلمان ورزش در مرحله پیش از خدمت نشان دادند که معلمان پیش از آموزش، شغلی را برای یادگیری تاکتیکی فنی می‌گذرانند. همچنین معلمان در وظایف فاز قبل از خدمت، به رغم دریافت اطلاعات در مورد روش‌های مختلف آموزش ورزش در دوره ابتدایی، به دنبال یک روش سنتی‌تر هستند.

با توجه به اهمیت موارد ذکر شده و از آنجایی که در زمینه ارزیابی عملکرد دبیران تربیت‌بدنی و ارائه الگوی ارزیابی عملکرد در کشورمان پژوهش‌های کمتری انجام شده است، انجام پژوهش حاضر ضروری به نظر می‌رسد و محقق امیدوار است الگویی برای ارزیابی عملکرد دبیران تربیت‌بدنی آموزش و پرورش استان گیلان طراحی نماید. از آنجایی که تاکنون پژوهش مشابهی در این زمینه در کشور یافت نشد، از این‌رو نتایج آن ممکن است الگوی مناسبی را برای ارزیابی عملکرد دبیران تربیت‌بدنی در اختیار مسئولان معاونت تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش استان گیلان قرار دهد. از سویی مسئله ارزیابی عملکرد کارکنان سازمان امری مهم و ضروری برای موفقیت سازمان‌ها و حرکت رو به جلوی آنها است، اما رویکرد جامعی که بتواند این‌گونه سازمان‌ها را از ابعاد گوناگون مورد ارزیابی قرار دهد، کمتر ارائه گردیده است. بنابراین پژوهشگر قصد دارد تا با به کار بردن شاخص‌های مناسب با این روش ارزیابی، عملکرد دبیران تربیت‌بدنی آموزش و پرورش استان گیلان را تعیین نماید تا الگوی جامع‌تری را برای ارزیابی عملکرد معلمان ورزش ارائه دهد تا بتواند فضای رقابتی بین دبیران جهت تلاش برای عملکرد بهتر و موفقیت بیشتر ایجاد نماید. لذا این پژوهش تلاش دارد تا رویکرد روشن و مشخصی در جهت دستیابی و طراحی شیوه ارزیابی عملکرد دبیران تربیت‌بدنی آموزش و پرورش استان گیلان در امور محوله در امر ورزش کشور فراهم نماید. بنابراین پژوهشگر در صدد است ابعادی را جهت ارزیابی عملکرد دبیران تربیت‌بدنی استان گیلان ارائه کند؛ تا از این طریق موجب افزایش آگاهی معلمان تربیت‌بدنی و ورزش استان گیلان از عملکردشان شود. از این رو پژوهشگر در پی پاسخگویی به این پرسش است که عملکرد معلمان تربیت‌بدنی بر اساس معیارهای انجمن ملی تربیت‌بدنی، سلامت و تفریحات در استان گیلان چگونه است؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت از نوع توصیفی-پیمایشی است که به صورت میدانی انجام شد. جامعه آماری آن شامل کلیه دبیران ورزش مدارس آموزش و پرورش استان گیلان بود (۸۴۰ نفر). با استفاده از جدول مورگان و از طریق نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی (در چنین حالتی از بین شهرستان‌های استان گیلان به طور تصادفی ۹ شهر انتخاب شد، از بین هر شهر نیز ۱۵ مدرسه به طور تصادفی انتخاب شد و از هر مدرسه نیز ۲ معلم به طور تصادفی انتخاب شد)، ۲۷۰ دبیر ورزش به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. بنابراین جهت دریافت پاسخ‌های بیشتر، پرسش‌نامه بین ۲۹۰ نفر توزیع گردید و در نهایت ۲۸۳ پرسش‌نامه جمع‌آوری شد. از این تعداد ۲۷۴ پرسش‌نامه به طور کامل تکمیل شده بود و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها در این پژوهش، پرسش‌نامه استاندارد ارزیابی عملکرد معلمان انجمن ملی تربیت‌بدنی و ورزش آمریکای شمالی (۲۰۱۲) بود. همچنین برای روایی صوری و محتوایی، پرسش‌نامه حاضر برای تعدادی از اساتید مدیریت ورزشی ارسال شد که در نهایت ۱۰ نفر از اساتید نظرات خود را برای گروه تحقیق ارسال کردند و تغییرات لازم اعمال شد. پرسش‌نامه مذکور دارای دو قسمت مجزا و مستقل از همدیگر است. قسمت اول پرسش‌نامه ویژگی‌های جمعیت‌شناختی را می‌سنجد و ویژگی‌های فردی (سن، تحصیلات، جنسیت، سابقه خدمت، وضعیت استخدامی و شغل) آزمودنی‌های تحقیق را مورد بررسی قرار داد. قسمت دوم پرسش‌نامه شامل ۵ بعد (آموزش (سئوالات ۱ تا ۱۹)، یادگیری دانش‌آموزان (سئوالات ۲۰ تا ۲۹)، مدیریت و سازمان‌دهی (سئوالات ۳۰ تا ۴۵)، جو یادگیری (سئوالات ۴۶ تا ۵۴) و حرفه-ای‌گرایی (سئوالات ۵۵ تا ۶۷)) است که بر اساس مقیاس پنج‌ارزشی لیکرت (از بسیار کم= ۱ تا بسیار زیاد= ۵) نظر آزمودنی‌ها را مورد بررسی قرار داد. همچنین روایی و پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ پرسش‌نامه نیز محاسبه گردید (جدول ۱). برای تجزیه و تحلیل داده‌ها به‌منظور انجام آمار توصیفی، از نرم‌افزار spss24 استفاده شد. همچنین پس از بررسی توزیع داده‌ها با استفاده از آزمون کلموگراف اسمیرنوف و بررسی نتایج آن مبنی بر غیرطبیعی بودن توزیع داده‌ها، برای تحلیل عامل تأییدی و آزمون فرضیه‌های پژوهش و برازش مدل مفهومی، از مدل‌سازی معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار Smart PLS 3 استفاده شده است.

جدول ۱- پایایی ترکیبی، میانگین واریانس استخراجی و آلفای کرونباخ متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	آلفای کرونباخ (α)	پایایی ترکیبی ^۱ (CR)	میانگین واریانس استخراجی ^۲ (AVE)
آموزش	۰/۸۴۴	۰/۸۴۷	۰/۵۲۶
ارزیابی عملکرد معلمان	۰/۹۷۳	۰/۹۷۳	برونزا
جو یادگیری	۰/۹۲۲	۰/۹۲۲	۰/۵۶۷
حرفه‌ای‌گرایی	۰/۸۲۲	۰/۸۲۱	۰/۴۸۰
مدیریت و سازماندهی	۰/۸۷۹	۰/۸۷۹	۰/۵۱۰
یادگیری دانش‌آموزان	۰/۸۱۴	۰/۸۱۴	۰/۵۲۳

همان‌طور که نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد، آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی (CR) همه متغیرها بالای ۰/۷ است که برازش مناسب مدل‌های اندازه‌گیری را نشان می‌دهد. همین‌طور متوسط واریانس استخراج (AVE) همه متغیرهای پژوهش نیز بالاتر از ۰/۴ به دست آمد که نشانگر روایی همگرای مطلوب متغیرهای پژوهش است. در قسمت روایی واگرا، میزان تفاوت بین شاخص‌های یک سازه با شاخص‌های سازه‌های دیگر در مدل مقایسه می‌شود. این کار از طریق مقایسه جذر AVE هر سازه با مقادیر ضرایب همبستگی بین سازه‌ها محاسبه می‌شود. در صورتی که سازه‌ها با شاخص‌های مربوط به خود، نسبت به سازه‌های دیگر همبستگی بیشتری داشته باشند، روایی واگرای مناسب مدل تأیید می‌شود. برای این کار یک ماتریس باید تشکیل داد که مقادیر قطر اصلی ماتریس جذر ضرایب AVE هر سازه است و مقادیر پایین قطر اصلی ضرایب همبستگی بین هر سازه با سازه‌های دیگر است. این ماتریس در جدول شماره ۲ نشان داده شده است.

-
1. Composite Reliability
 2. Average Variance Extracted

جدول ۲- ماتریس مقایسه جذر AVE و ضرایب همبستگی سازه‌ها (ماتریس فرنل و لاکر)

ابعاد	آموزش	ارزیابی عملکرد معلمان	جو یادگیری	حرفه‌ای‌گرایی	مدیریت و سازماندهی	یادگیری دانش‌آموزان
آموزش	۰/۹۷۱					
ارزیابی عملکرد معلمان	۰/۹۲۷	۰/۹۸۹				
جو یادگیری	۰/۸۰۴	۰/۹۳۱	۰/۹۲۳			
حرفه‌ای‌گرایی	۰/۸۴۱	۰/۹۸۸	۰/۹۱۶	۰/۹۶۱		
مدیریت و سازماندهی	۰/۸۷۸	۰/۹۸۲	۰/۹۲۰	۰/۹۵۸	۰/۹۷۳	
یادگیری دانش‌آموزان	۰/۹۰۹	۰/۹۶۶	۰/۷۹۹	۰/۸۵۰	۰/۸۵۷	۰/۹۷۰

همان‌گونه که از جدول ۲ مشخص است، جذر AVE هر سازه از ضرایب همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر بیشتر شده است که این مطلب حاکی از قابل قبول بودن روایی و اگرای سازه‌ها است.

یافته‌های پژوهش

در بخش توصیفی، برخی از ویژگی‌های جمعیت شناختی (سن، تحصیلات، جنسیت، سابقه خدمت، وضعیت استخدامی و شغل) داوطلبان گزارش شده است (جدول ۳).

جدول ۳- توصیف وضعیت جمعیت شناختی نمونه‌ها

متغیر	فراوانی (تعداد به نفر)	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۱۴۸
	زن	۱۲۶
رده سنی	کمتر از ۲۵ سال	۲۹
	۲۶ تا ۳۰ سال	۳۸
	۳۱ تا ۳۵ سال	۴۰
	۳۶ تا ۴۰ سال	۶۶
	بیشتر از ۴۰ سال	۱۰۱
وضعیت تحصیلی	کاردانی	۴۱
	کارشناسی	۱۴۳
	کارشناسی ارشد و بالاتر	۹۰
مقطع تدریس	ابتدایی	۵۹
	متوسطه اول	۱۵۵
	متوسطه دوم	۶۱
	جمع کل	۲۷۴

در جدول ۳، ملاحظه می‌شود که ۵۳ درصد (۱۴۸ نفر) آزمودنی‌های تحقیق را مردان و ۴۷ درصد (۱۲۶ نفر) آنان را زنان تشکیل داده‌اند که بیشترین شرکت‌کننده با ۳۷/۱ درصد (۱۰۱ نفر) در تحقیق حاضر نیز در دامنه سنی بیشتر از ۴۰ سال و کمترین با ۵/۱۰ درصد (۲۹ نفر) در دامنه سنی کمتر از ۲۵ سال است. در این میان ۵۲ درصد (۱۴۳ نفر) مربوط به سطح تحصیلات کارشناسی ارشد و بالاتر و کمترین فراوانی با ۱۴/۹ درصد (۴۱ نفر) مربوط به سطح تحصیلات کاردانی بود. بیشترین مقطع تدریس افراد نمونه با ۵۶/۴ درصد (۱۵۵ نفر) مربوط به مقطع متوسطه اول است و کمترین وضعیت استخدامی افراد نمونه با ۲۱/۰۵ درصد (۵۹ نفر) مربوط به مقطع ابتدایی است. در بخش دیگر یافته‌های توصیفی پژوهش، تمرکز میانگین و همچنین انحراف معیار برای متغیرهای پرسش-نامه‌های پژوهش مورد بررسی آورده شده است (جدول ۴).

جدول ۴- توصیف متغیرهای پژوهش

مقیاس‌های پرسش‌نامه	میانگین	انحراف معیار
آموزش	۴/۱۶	۱/۲۴
یادگیری دانش‌آموزان	۴/۵۵	۰/۹۵
مدیریت و سازماندهی	۴/۳۳	۱/۲۰
جو یادگیری	۴/۴۰	۰/۸۸
حرفه‌ای‌گری	۴/۴۱	۱/۰۵

با توجه به جدول ۴، ملاحظه می‌شود که بعد یادگیری دانش‌آموزان دارای بیشترین میانگین (۴/۵۵) است و متغیر آموزش دارای کمترین میانگین (۴/۱۶) است. در بخش آمار استنباطی برای بررسی مجدد ارتباط میان مؤلفه‌ها با متغیرهای مربوط از تحلیل عاملی تأییدی برای کلیه متغیرها استفاده شد. در بخش دیگر یافته‌های توصیفی پژوهش، تمرکز میانگین، انحراف معیار و بار عاملی گویه‌های پرسش‌نامه‌های پژوهش مورد بررسی آورده شده است (جدول ۵).

جدول ۵- میانگین، انحراف معیار و بار عاملی گویه‌های ابعاد پژوهش

عامل	گویه	میانگین	انحراف معیار	بار عاملی
	آموزش تربیت‌بدنی بر اساس ویژگی‌های بومی، استانی و ملی پایه- گذاری می‌شود.	۴/۶۲	۱/۷۳	حذف
	حمایت‌های مدرسه اهداف تربیت‌بدنی را محقق می‌سازد.	۴/۰۳	۱/۷۶	۰/۶۲۶
	در آموزش و پرورش از اهداف برنامه تربیت‌بدنی حمایت می‌شود.	۴/۰۷	۱/۵۶	۰/۴۹۸
	ساختار آموزشی و درسی تربیت‌بدنی مناسب است.	۴/۶۱	۱/۳۸	۰/۴۲۴
	انتظارات و اهداف دانش‌آموزان با اهداف آموزشی به طور روشن پیوند خورده است.	۴/۳۴	۱/۵۴	۰/۶۰۰
	محتوای آموزش دقیق و به روز است.	۳/۶۵	۱/۷۳	۰/۶۳۳
	محتوا و وظایف آموزشی به طور توسعه یافته‌ای مناسب و نظم منطقی و متوالی دارند.	۳/۹۲	۱/۶۱	۰/۵۷۹
	محتوا و وظایف به طور دقیق و شفاف ارائه می‌شوند و روی عناصر کلیدی آموزش تأکید دارند.	۳/۷۶	۱/۸۵	۰/۶۳۸
	دانش‌آموزانی که درگیر فرایند یادگیری می‌شوند، قادر هستند که در تمام وجوه چندگانه مشارکت کنند.	۴/۳۱	۱/۶۸	۰/۶۲۷
	فرصت‌های مناسب برای زمان تدریس مشخص شده و قابل بهره- برداری (کاربردی) هستند.	۳/۷۶	۱/۸۵	۰/۷۶۷
	محتوای آموزشی برای همه یادگیرندگان متفاوت است.	۳/۸۷	۱/۷۲	۰/۷۴۰
	بازخوردهای معنادار، ویژه و در زمان مناسب به دانش‌آموزان داده می‌شود.	۴/۴۳	۱/۶۲	۰/۶۴۷
	محتوای آموزشی منجر به انتقال یادگیری در واحدهای تربیت‌بدنی و دیگر واحدهای غیر تربیت‌بدنی است.	۴/۲۸	۱/۴۹	۰/۷۱۳
	برای هدایت محتوای آموزش، عملکرد دانش‌آموز به طور مداوم ارزیابی می‌شود.	۴/۷۷	۱/۸۶	حذف
	ارائه درس در پاسخ به مشاهده عملکرد دانش‌آموز و اطلاعات ناشی از ارزیابی تکوینی تغییر می‌یابد.	۴/۴۷	۱/۴۳	۰/۶۱۴
	یادگیری مستقل دانش‌آموزان از طریق ارزیابی روزانه، تبلیغ، تشویق و تقویت می‌شود.	۴/۴۲	۱/۵۰	۰/۶۵۲
	فناوری اطلاعات باعث بهبود آموزش می‌شود.	۴/۶۶	۱/۶۴	۰/۵۶۴
	محتوای درس‌ها گام به گام آموزش داده می‌شود.	۴/۹۳	۱/۴۵	۰/۴۲۷
	فرایند آموزش به طور مناسبی خاتمه می‌یابد.	۴/۹۰	۱/۴۱	۰/۴۶۸

ادامه جدول ۵- میانگین، انحراف معیار و بار عاملی گویه‌های ابعاد پژوهش

بار عاملی	انحراف معیار	میانگین	گویه	بار
۰/۶۸۱	۱/۴۴	۴/۴۱	ارزیابی بر اساس میزان مهارت یادگیرندگان است که منطبق با استانداردهای محلی، استان و ملی است.	یادگیری دانش‌آموزان
۰/۶۹۹	۱/۶۱	۴/۳۲	نمره دانش‌آموزان بر اساس ارزیابی یادگیری دانش‌آموزان است.	
۰/۷۳۸	۱/۸۳	۴/۰۰	ارزیابی رسمی و غیررسمی وجود دارد.	
۰/۶۶۱	۱/۶۱	۴/۳۱	از استراتژی‌ها و ابزارهای ارزیابی چندگانه برای پیش یادگیری دانش‌آموزان استفاده می‌شوند.	
۰/۸۱۴	۱/۶۷	۴/۹۶	دانش‌آموزان می‌توانند خودارزیابی کنند و از میزان پیشرفت خود در مقابل اهداف یادگیری آگاه شوند.	
۰/۷۷۶	۱/۴۶	۴/۰۸	دانش‌آموزان قادرند بین محتوای آموزشی ارتباط برقرار کنند و یادگیری خود را انتقال دهند.	
۰/۶۷۱	۱/۵۶	۴/۱۱	دانش‌آموزان مهارت‌های خلاقانه و تفکر انتقادی را از خود نشان می‌دهند.	
۰/۶۹۹	۱/۵۳	۴/۳۸	شواهد یادگیری دانش‌آموزان در خارج از کلاس، بخشی از ارزیابی است.	
۰/۷۱۴	۱/۵۵	۴/۲۲	پیشرفت دانش‌آموز در سیستم ثبت سوابق که قابل مشاهده است، نگهداری می‌شود.	
۰/۶۶۲	۱/۵۸	۴/۳۷	پیشرفت و موفقیت دانش‌آموز به طور منظم به اطلاع ذینفعان مربوطه (والدین، مدیر مدرسه و دیگر معلمان) رسانیده می‌شود.	
۰/۶۹۴	۱/۵۱	۴/۱۹	فعالیت بدنی در طول زندگی و مهارت حرکتی تبلیغ و ارتقا می‌یابد.	یادگیری
۰/۷۵۰	۱/۵۷	۴/۲۲	محیط یادگیری ایمن فراهم می‌شود که منجر به ریسک‌پذیری مناسب، ابراز وجود مثبت و لذت بردن می‌شود.	
۰/۷۵۰	۱/۶۱	۴/۲۰	انتظارات زیادی برای یادگیری و رفتار مناسب وجود دارد.	
۰/۸۱۳	۱/۶۸	۳/۹۴	جو ادب و احترام ایجاد شده است.	
۰/۸۲۴	۱/۷۹	۳/۹۲	دانش‌آموزان تفاوت‌های فردی همدیگر را درک کرده و احترام می‌گذارند.	
۰/۸۰۹	۱/۸۷	۳/۷۸	دانش‌آموزان مسئولیت یادگیری و فعالیت خود را می‌پذیرند.	
۰/۸۲۱	۱/۷۷	۳/۹۰	دانش‌آموزان از یادگیری دیگران حمایت می‌کنند.	
۰/۷۹۷	۱/۶۰	۴/۲۱	دانش‌آموزان به خاطر تلاش و نقش مثبت مورد تحسین قرار می‌گیرند.	
۰/۷۹۵	۱/۸۹	۳/۷۷	همه ارتباطات (تعاملات) مثبت هستند.	

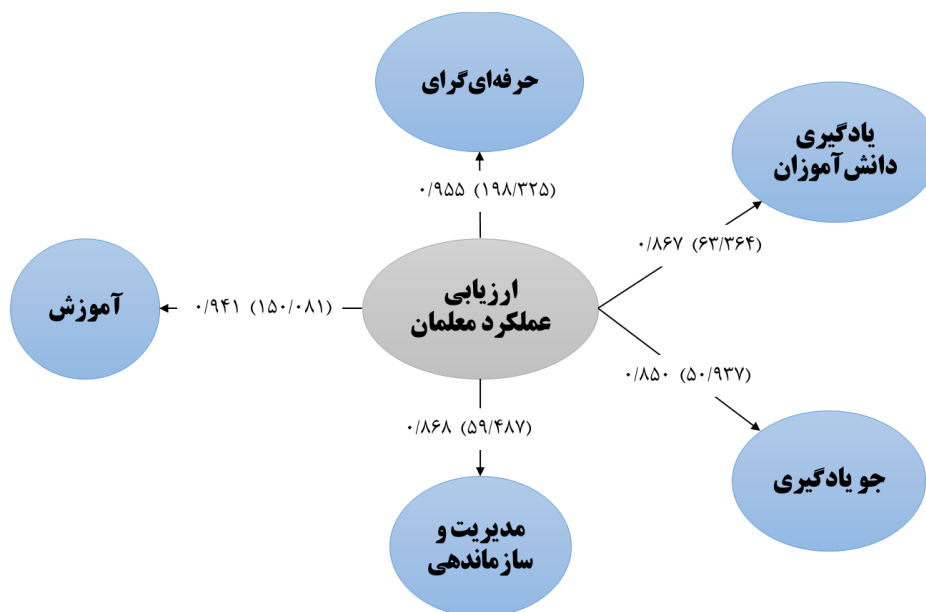
ادامه جدول ۵- میانگین، انحراف معیار و بار عاملی گویه‌های ابعاد پژوهش

عامل	گویه	میانگین	انحراف معیار	بار عاملی
رفتاری گریزی	معلم در دوران زندگی خود در این شغل نقش یادگیرنده را نیز دارد.	۳/۸۴	۱/۸۲	۰/۶۷۶
	معلم از حامیان (مدافعان) این شغل است.	۴/۰۹	۱/۶۸	۰/۷۲۷
	معلم به استانداردهای حرفه‌ای و اخلاقی پایبند است.	۴/۳۶	۱/۵۰	۰/۷۲۲
	معلم پذیرای (بازخورد) است و به دنبال فرصت‌هایی برای رشد شخصی است.	۴/۴۰	۱/۶۱	۰/۷۱۵
	معلم در سازمان‌های حرفه‌ای مشارکت می‌کند.	۴/۴۷	۱/۴۶	۰/۷۱۷
	معلم اهداف حرفه‌ای را در هر سال تدوین می‌کند.	۴/۶۸	۱/۳۹	۰/۶۹۰
	معلم یادگیری‌ها (آموزش‌های) جدید را در رفتار خود منعکس می‌کند.	۴/۸۰	۱/۴۲	۰/۶۵۵
	معلم اطلاعات، منابع و تخصص (خبرگی) خود را با همکاران خود به اشتراک می‌گذارد.	۴/۵۷	۱/۴۷	۰/۷۴۲
	معلم منبع همکاری با جامعه، دانشکده‌ها، کارکنان و اشخاص است.	۴/۳۵	۱/۴۷	۰/۷۰۴
	معلم به عنوان یک منبع دانشگاهی است که با کارکنان، والدین و داوطلبین مدرسه تعامل (همکاری) دارد.	۴/۴۵	۱/۵۹	۰/۷۱۵
	معلم عضو مهم و جدایی‌ناپذیر از یک مدرسه است.	۴/۷۰	۱/۶۴	۰/۵۶۳
	معلم با اجتماع، همکاران، کارکنان، همکاری می‌کند.	۴/۴۰	۱/۶۸	۰/۴۹۴
	معلم یک الگوی رفتاری و ظاهری مناسبی است.	۴/۵۲	۱/۴۳	۰/۵۵۳
	مدیریت و سازمان‌دهی	محتوای آموزشی و برنامه‌های درسی در راستای استانداردهای محلی و استانی است.	۴/۴۷	۱/۵۸
محدوده آموزشی ایمن و منظم است و از فعالیت‌های یادگیری حمایت می‌کند.		۴/۲۱	۱/۵۱	۰/۶۹۸
تجهیزات ورزشی مناسب و به مقدار کافی در دسترس و مورد استفاده است.		۴/۳۸	۱/۵۶	۰/۶۹۳
از حمایت آموزشی برای ارتقا تدریس استفاده می‌شود.		۴/۵۷	۱/۵۲	۰/۶۲۹
دانش‌آموزان، قوانین کلاس، انتظارات رفتاری و معمول را درک می‌کنند و به آن وفادار هستند.		۴/۴۰	۱/۶۴	۰/۶۱۰
قراردادهای مربوط به کلاس، زمان آموزش را افزایش می‌دهد.		۴/۵۱	۱/۶۱	۰/۵۹۶
یک برنامه مدیریت رفتاری منصفانه، محکم و مناسب وجود دارد.		۴/۷۳	۱/۵۷	۰/۵۸۳
رفتارهای مناسب به طور مداوم تقویت می‌شود.		۴/۰۲	۱/۶۵	۰/۷۰۰
از استراتژی‌های مدیریت اثربخش استفاده می‌شود.		۳/۷۷	۱/۷۵	۰/۷۴۹
دانش‌آموزان به طور فعالانه ارزیابی و از نزدیک نظارت می‌شوند.		۴/۰۷	۱/۶۷	۰/۷۲۳

ادامه جدول ۵- میانگین، انحراف معیار و بار عاملی گویه‌های ابعاد پژوهش

عامل	گویه	میانگین	انحراف معیار	بار عاملی
م ن د ر س ر ز م ی	دانش‌آموزان به طور مناسب گروه‌بندی می‌شوند.	۴/۲۷	۱/۴۹	۰/۶۶۴
	انتقال بین گروه‌بندی‌ها آرام و اثربخش وجود دارد (نمایان است).	۴/۱۹	۱/۵۲	۰/۷۵۱
	زمان اختصاص یافته به دانش‌آموزان به طور مؤثر و کارا به آنها اجازه می‌دهد تا بر روی انتظارات وظیفه‌ای و درس خود متمرکز شوند.	۴/۰۹	۱/۵۱	۰/۷۰۷
	دانش‌آموزان در فعالیتهای بدنی مناسب و معناداری که حداقل ۶۰ درصد از زمان آموزش است، درگیر می‌باشند.	۴/۰۲	۱/۶۷	۰/۷۵۲
	پیشرفت دانش‌آموزان نسبت به اهداف مدرسه ثبت و ضبط می‌شود.	۴/۰۸	۱/۵۲	۰/۶۳۹
	رکوردهای دانش‌آموزان دقیق حفظ و نگهداری می‌شود.	۴/۱۰	۱/۶۰	۰/۶۸۰

همان‌طور که نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد بارهای عاملی سنجه‌ها در سازه مربوط به خود بالاتر از ۰/۴ هستند؛ و سئوالاتی که دارای بارهای عاملی کمتر از ۰/۴ بودند از مدل پژوهش حذف شدند (سئوال ۱ و ۱۴) و در ادامه، تجزیه و تحلیل پژوهش بر اساس سئوال‌های تأیید شده صورت گرفته است. پس از انجام تحلیل عاملی تأییدی برای یافتن پاسخ فرضیات پژوهش، تجزیه و تحلیل مدل‌سازی معادله ساختاری انجام گرفت. در قالب مدل معادلات ساختاری، فرضیات پژوهش مورد بررسی قرار گرفتند و مسیر مدل ساختاری ارزیابی شد. هر مسیر متناظر با یکی از فرضیات مدل است. آزمون هر فرضیه از طریق بررسی علامت، اندازه و معناداری آماری ضریب مسیر (بتا) بین هر متغیر مکنون با متغیر وابسته است. شکل (۱) و جدول (۶)، نتایج مربوط به مدل‌سازی معادله ساختاری را نشان می‌دهند.

شکل ۱- میزان اثر و آماره معناداری T value مدل پژوهش

جدول ۶- مقادیر ضریب مسیر مستقیم و آماره تی ویلیو مرتبط با متغیرهای پژوهش (آزمون فرضیه‌های پژوهش)

نتیجه فرضیه	سطح معناداری	تی ویلیو	ضریب مسیر	فرضیه‌های پژوهش
تأیید	۰/۰۰۱	۱۵۰/۰۸۱	۰/۹۴۱	ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی --> آموزش
تأیید	۰/۰۰۱	۵۰/۹۳۷	۰/۸۵۰	ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی --> جو یادگیری
تأیید	۰/۰۰۱	۱۹۸/۳۲۵	۰/۹۵۵	ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی --> حرفه‌ای‌گرایی
تأیید	۰/۰۰۱	۵۹/۴۸۷	۰/۸۶۸	ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی --> مدیریت و سازماندهی
تأیید	۰/۰۰۱	۶۳/۲۶۴	۰/۸۶۷	ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی --> یادگیری دانش آموزان

با توجه به نتایج جدول ۶، تمامی فرضیات تحقیق مورد تأیید قرار گرفت ($P < 0.05$) تمامی ضرایب معناداری t از ۱/۹۶ بزرگ‌تر هستند که این امر معنادار بودن تمامی سئوالات و روابط میان متغیرها را در سطح اطمینان ۹۵٪ تأیید می‌سازد؛ بنابراین به ترتیب بعد حرفه‌ای‌گرایی بیشترین نقش را با

تبیین ۹۵ درصد، سپس بعد از آن بعد آموزش ۹۴ درصد، متغیر یادگیری دانش‌آموزان با تبیین ۸۶ درصد، بعد مدیریت و سازماندهی با ۸۶ درصد و در نهایت بعد جو یادگیری با ۸۵ درصد از تغییرات متغیر ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی را تبیین می‌کرد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش ارزیابی الگوی حاکم در تربیت بدنی مدارس از دیدگاه معلمان بر اساس معیارهای انجمن ملی ورزش و تربیت‌بدنی بود. عمده مطالعات قبلی ارزیابی عملکرد در حوزه ورزش بر روی منابع انسانی (مربیان، ورزشکاران و ...) و سازمان‌ها (باشگاه، فدراسیون و ...) متمرکز بوده‌اند. هر چند تحقیقات فراوانی به ارزیابی عملکرد سازمان‌هایی مانند باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها پرداختند. از این رو نیاز به تحقیقات تخصصی برای معلمان تربیت‌بدنی وجود دارد. این پژوهش به شناسایی و اعتباریابی ابعاد ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی به صورت موردی در استان گیلان پرداخت. نتایج تحلیل عاملی تأییدی در حضور هم زمان تمام متغیرهای تحقیق نشان داد که هر ۵ بعد ارزیابی عملکرد معلمان ارتباط مستقیم و معناداری با ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی دارند به گونه‌ای که به ترتیب بعد حرفه‌ای‌گرایی بیشترین نقش را با تبیین ۹۸ درصد، سپس بعد از آن بعد مدیریت و سازمان‌دهی ۹۸ درصد، متغیر یادگیری دانش‌آموزان با تبیین ۹۶ درصد، بعد جو یادگیری با ۹۳ درصد و در نهایت بعد آموزش با ۹۲ درصد، از تغییرات متغیر ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی را تبیین می‌کرد.

در این پژوهش ۵۸ شاخص با توجه به پرسش‌نامه انجمن ملی ورزش و تربیت‌بدنی برای ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی در ۵ بُعد شامل حرفه‌ای‌گرایی، مدیریت و سازماندهی، یادگیری دانش‌آموزان، جو یادگیری و در نهایت بعد آموزش مورد بررسی قرار گرفت. این چارچوب منطبق بر بسیاری از تحقیقات قبلی است. جوادی پور و محمدی (۱۳۸۸) نشان دادند که عملکرد معلمان راهنما (راهنمایان آموزشی) از دیدگاه مدیران و معلمان در شش بعد بهسازی و آموزش، رشد حرفه‌ای، روابط انسانی، ارزشیابی، امور اداری و برنامه‌های درسی ضعیف است. حسین علیانی و همکاران (۱۳۹۰) نشان دادند که به نظر متخصصان و خبرگان از بین ۴۰ شاخص پیشنهادی در ۹ بعد، تعداد هشت شاخص در ارزیابی عملکرد معلمان بسیار ضروری و چهار شاخص ضرورت کمی دارند. با توجه به نتایج تحقیق می‌توان نتیجه گرفت که ارزیابی معلم نیاز به تدوین استاندارد و معیار دارد تا ارزیابی مناسب و درستی از عملکرد معلمان صورت گیرد. لذا پیشنهاد می‌شود که بازنگری در سیستم ارزیابی معلمان تربیت‌بدنی می‌تواند در هر چه بهتر اجرا شدن سیستم ارزشیابی معلمان تربیت‌بدنی کمک کند و ضعف‌ها و قدرت‌ها را مشخص سازد. حدادیان و همکاران (۱۳۹۱) در مطالعه‌ای به بررسی نگرش

معلمان نسبت به نظام ارزیابی عملکرد کارکنان آموزشی در آموزش و پرورش شهرستان گرمسار پرداختند. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد نظام ارزیابی عملکرد کارکنان از حیث بهبود ارتقای سطح عملکرد، از حیث بهینه‌سازی تعیین نظام پرداخت‌ها، به لحاظ تشخیص کارکنان مستعد برای ارتقاء، از حیث شناسایی کارکنان مستحق تنزیل درجه، در رابطه با شناسایی نیازهای آموزشی کارکنان، در رابطه با بهبود نظام ارتباطات بین کارکنان و در رابطه با تعیین افراد مشمول اخراج کارآمد نیست و هر ۷ فرضیه مورد تأیید قرار نگرفته است. موسوی راد و همکاران (۱۳۹۳) مطالعه‌ای با هدف ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی با بازخورد ۳۶۰ درجه: مطالعه موردی معلمان شهرستان پارسین انجام دادند. نتایج نشان داد که عملکرد کلی معلمان تربیت‌بدنی در سطح متوسط قرار دارد. همچنین بین دیدگاه معلمان تربیت‌بدنی با مدیران مدارس، معلمان سایر دروس و دانش‌آموزان تفاوت آماری معناداری وجود دارد. کشاورز و همکاران (۱۳۹۵) در مطالعه‌ای به ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی با استفاده از بازخورد ۷۲۰ درجه پرداختند. یافته‌ها حاکی از این است که بین عملکرد مرحله دوم و مرحله اول تفاوت آماری معناداری وجود دارد. مسئولان تربیت‌بدنی وزارت آموزش و پرورش برای ارتقای سطح عملکرد معلمان تربیت‌بدنی و بهره‌ور کردن ساعات درس ورزش و تربیت‌بدنی باید از مدل‌های نوین ارزیابی عملکرد استفاده کنند که امکان ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی را از زوایای مختلف دارد. عباسی و همکاران (۱۳۹۵) در مطالعه‌ای با هدف طراحی الگوی ارزشیابی عملکرد کارکنان بر مبنای مدل‌های ارزیابی عملکرد سازمانی برای سازمان‌های دولتی ایران نشان دادند که الگوی جامع و مبتنی بر مدل کارت امتیازی متوازن پایدار با ۷ بعد، ۸ مؤلفه و ۴۰ شاخص است که متناسب با هر چهار سطح کارکنان اداره کل، وزندهی شده‌اند. یافته‌های انجمن ملی ورزش و تربیت‌بدنی (۲۰۰۹) بیانگر این است که مهمترین دلیل نگرش منفی دانش‌آموزان به معلمان تربیت‌بدنی در مدارس عبارت است از تسلط نداشتن معلمان تربیت‌بدنی به تعداد زیادی از رشته‌های ورزشی، وضعیت جسمانی نامناسب، پوشش نامناسب معلمان تربیت‌بدنی در مدارس، رفتار نامناسب با دانش‌آموزان و والدین، بی‌توجهی به وضعیت جسمانی دانش‌آموزان در هنگام ارائه درس تربیت‌بدنی، رعایت نکردن استانداردهای آموزشی در تدریس درس تربیت‌بدنی و بی‌توجهی به دستورالعمل‌های موجود در ارائه درس تربیت‌بدنی. یافته‌های ساشلی و همکاران (۲۰۱۱) در تحقیقی با عنوان مقایسه مهارت‌های تفکر انتقادی دانشجویان در معلمان تربیت‌بدنی آموزش و پرورش و برنامه‌های تفریحی نشان دادند که بین مهارت، دانش و سطح تحصیلی معلمان تربیت‌بدنی تفاوت آماری معناداری وجود دارد که این تفاوت موجب نگرش متفاوت به معلمان تربیت‌بدنی در مدارس می‌شود.

در میان ابعاد ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی استان گیلان بعد **حرفه‌ای‌گرایی** دارای بیشترین وزن بود. با توجه به این که حرفه‌ای‌گرایی یکی از عوامل مؤثر بر انتقال یادگیری است بنابراین به دلیل

محیط متغیر سازمان‌های کنونی باید توجه بیشتری به آن شود (اسماعیلی و همکاران، ۱۳۹۳) بنابراین سازمان آموزش و پرورش برای اعاده وجود در جوامع متغیر عصر شتاب نیاز دارد معلمان خود را از لحاظ حرفه‌ای ارتقا دهند. از این‌رو رفتار حرفه‌ای معلمان یکی از مهمترین معیارهای ارزیابی عملکرد معلمان محسوب می‌شود و حتی یک از شاخص‌های بلوغ معلمان محسوب می‌شود. در عامل حرفه-ای گرایبی دو شاخص "معلم یادگیری‌ها (آموزش‌های) جدید را در رفتار خود منعکس می‌کند" و "معلم در سازمان‌های حرفه‌ای مشارکت می‌کند" دارای بیشترین اهمیت بودند. در کشور ما دو موضوع همواره عملکرد معلمان ورزش را تحت تأثیر قرار داده است یکی نوآوری در آموزش و دیگری ارتباط بین شغل و حرفه آموزشی. این دو شاخص نیز منطبق بر این دو پدیده هستند و به نظر می‌رسد پاسخ‌دهندگان نیز تحت تأثیر این ذهنیت توجه ویژه‌ای به این دو شاخص داشته‌اند. در تحلیل علمی تأییدی سازه پژوهش این بُعد به همراه زیر مؤلفه‌های آن دارای اثر معناداری بر ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی و ورزش بود. در تبیین بیشتر این یافته می‌توان گفت که معلمان برای رشد و توسعه آموزش‌های لازم باید به توسعه مهارت‌های خود در زمینه نحوه اداره کلاس، روش‌های تدریس و استفاده از انواع مختلف آموزش در زمینه تربیت‌بدنی و ورزش خود را به سطح بهینه و مطلوبی برسانند. بنابراین، چنان چه دانش‌آموزان، در محیط کلاس به معلمان خود از لحاظ حرفه‌ای بودن در زمینه آموزش و نحوه اداره کلاس اعتماد لازم را داشته باشند با معلمان خود احساس هویت‌یابی قوی‌تری خواهند داشت و آموزش‌های معلمان را به خوبی اجرا می‌کنند. بنابراین استفاده از معلمانی با دانش در زمینه ورزش و آموزش صحیح مهارت‌های ورزشی در مدارس تأکید می‌شود. این کار ضمن بهبود تعاملات میان معلمان و دانش‌آموزان، زمینه‌های رشد و بهبود مهارت‌های ورزشی در دانش‌آموزان را فراهم می‌کند.

بعد آموزش در اولویت دوم ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی و ورزش قرار گرفت. در تبیین اهمیت این عامل می‌توان به چالش‌های اجرایی و فرایندها آموزش به عنوان یکی از مهمترین چالش اشاره کرد. با توجه به برجسته بودن این چالش به نظر می‌رسد پاسخ‌دهندگان این پژوهش رفع این چالش تحت عنوان مسائل آموزشی را بسیار اساسی دانسته‌اند. در بعد آموزش دو شاخص "محتوای درس‌ها گام به گام آموزش داده می‌شود" و "فرایند آموزش به طور مناسبی خاتمه می‌یابد" دارای بیشترین اهمیت بودند. اولویت این دو شاخص بیانگر این است که پایداری و حفظ ثبات در آموزش از اهمیت بیشتری در دیدگاه پاسخ‌دهندگان قرار دارد. در تحلیل علمی تأییدی سازه پژوهش این بُعد به همراه زیر مؤلفه‌های آن دارای اثر معناداری بر ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی بود. در تبیین بیشتر این یافته می‌توان به مطالعات پیشین رجوع کرد. میرکاظمی و همکاران (۱۳۹۳) در مطالعه‌ای با هدف شناسایی و اولویت‌بندی معیارهای ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی به روش تحلیل سلسله مراتبی

نشان دادند که معیار عملکرد آموزشی - ورزشی با اهمیت‌ترین و معیار میزان جذب سرمایه به طریق اسپانسر (سازمان‌های خارج از مدرسه و انجمن اولیا و مربیان) در اولویت آخر قرار گرفت. یکی از نیازهای اولیه ارزیابی، تدوین معیار است. لذا پیشنهاد می‌شود بازنگری در سیستم ارزیابی معلمان تربیت‌بدنی و تدوین معیارهای جدید متناسب با وضع موجود و ارزش‌دهی به معیارها بر اساس میزان اهمیت آنها در ارزیابی می‌تواند در هر چه بهتر اجرا شدن سیستم ارزشیابی معلمان تربیت‌بدنی کمک کند و ضعف‌ها و قوت‌ها را مشخص سازد. یافته‌های انجمن ملی ورزش و تربیت‌بدنی (۲۰۰۹) در خصوص نگرش والدین و دانش‌آموزان به درس تربیت‌بدنی و معلمان ورزش و تربیت‌بدنی گویای این است که به دلیل نداشتن طرح درس و برنامه منظم برای درس مزبور و همچنین نامشخص بودن اهداف درس که توسط معلمان باید به دانش‌آموزان ارائه شود، والدین و دانش‌آموزان در مقایسه با سایر دروس، اهمیت کمتری برای درس تربیت‌بدنی قائلند و به معلمان درس تربیت‌بدنی نگرش مثبتی ندارند. همچنین رفتار نامناسب معلمان با دانش‌آموزان و والدین، تقویت‌کننده نگرش منفی دانش‌آموزان به معلمان تربیت‌بدنی است. یافته‌های آنگس (۲۰۱۲) بیانگر این است که استفاده کردن استانداردهای تعیین شده در کلاس درس ورزش و تربیت‌بدنی، انتظارات بیش از حد از دانش‌آموزان برای بهبود وضعیت جسمانی در کلاس درس ورزش و تربیت‌بدنی، کیفیت آموزشی نامناسب و ناکارآمدی روش‌های ارزیابی درس تربیت‌بدنی موجب نگرش منفی دانش‌آموزان به معلمان تربیت‌بدنی است. نتایج تحقیق سانا و همکاران (۲۰۱۳) در مطالعه‌ای با عنوان بررسی تأثیر آموزش معلمان بر تفکر پدیدآور آموزش معلمان تربیت‌بدنی پیش‌دبستانی نشان داد که نوع برنامه درسی معلمان تربیت‌بدنی تأثیر مثبتی بر نگرش سایر افراد به معلمان ورزش و تربیت‌بدنی دارد.

سومین شاخص ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی و ورزش، **یادگیری دانش‌آموزان** است. در تبیین نتایج به دست آمده، می‌توان گفت که انتقال یادگیری یک مقوله شخصی است که هر شخص با توجه به ظرفیت و قابلیت‌های خود از آن بهره می‌گیرد و معلمان به عنوان یک پشتیبان محیطی لحاظ می‌شود، در این بین اگر شخص یادگیرنده از این محیط استفاده کند، مقوله حمایت معلم به صورت مستقیم در رابطه با کمک به انتقال مطرح می‌شود. همان‌طور که نتایج نشان داد یادگیری دانش‌آموزان در ارزیابی عملکرد معلمان دارای اهمیت بالایی است که با فراهم کردن جو تعامل بین معلمان و دانش‌آموزان فراهم می‌گردد. همچنین در تبیین این نتایج باید به جایگاه معلم توجه شود. معلمان به دلیل رسمیت در اداره زبردستان خود ملزم به داشتن حدی از اقتدار هستند که می‌تواند در ایجاد تعاملات نامناسب بین معلم و دانش‌آموزان مؤثر باشد. از سوی دیگری دانش‌آموزان با قرار گرفتن در جو دوستانه و هم سطح می‌توانند بدون فشار از آموخته‌های خود استفاده کنند. وجود جوهای غیر رسمی در محیط‌های رسمی شرایط مناسبی در انتقال آموخته‌ها فراهم می‌کنند. در عامل یادگیری

دانش‌آموزان دو شاخص "ارزیابی بر اساس میزان مهارت یادگیرندگان که منطبق با استانداردهای محلی، استان و ملی است" و "شواهد یادگیری دانش‌آموزان در خارج از کلاس، بخشی از ارزیابی است" دارای بیشترین اهمیت بودند. اولویت این دو شاخص بیانگر این است که با توجه به استانداردهای ملی و استانی به آموزش بپردازند از اهمیت بیشتری در دیدگاه پاسخ‌دهندگان نسبت به عملکرد معلمان قرار دارد. در تحلیل علمی تأییدی سازه پژوهش این بُعد به همراه زیر مؤلفه‌های آن دارای اثر معناداری بر ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی و ورزش بود. در تبیین بیشتر این یافته می‌توان گفت که معلمان آموزش دیده و متخصص یکی از مؤثرترین عوامل در توسعه آموزشی و یادگیری دانش‌آموزان به شمار می‌رود نیاز دارد تا مأموریت خود را به انجام برساند. کرتیس و همکاران (۲۰۱۱) در مطالعه‌ای دریافتند که در ۹۳ درصد از رده‌های مورد آزمون ارتباط ناهماهنگی بین معلمان تربیت‌بدنی و دانش‌آموزان وجود داشت. نتایج پژوهش دانسیکووا و و آنتلا (۲۰۱۰) در پژوهشی بیانگر این است که ۲۴/۷ درصد معلمان در تربیت‌بدنی در کلاس درس تربیت‌بدنی، رشته‌های ورزشی محدودی را آموزش می‌دهند و تعداد زیادی از معلمان درس تربیت‌بدنی بیش از ۵۰ سال دارند.

چهارمین عامل اولویت‌دار در ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی، **مدیریت و سازماندهی** است. تحقیقات مختلفی به بررسی ارزیابی عملکرد معلمان در کشور پرداخته‌اند عمدتاً مهمترین و واقعی‌ترین دلیل ارزیابی و مشکلات معلمان تربیت‌بدنی کشور را بیشتر از ضعف در مدیریت به ضعف در سازماندهی مرتبط می‌دانند. از منظر دیگر می‌توان گفت که وقتی مدیریت و سازماندهی مناسب وجود نداشته باشد آموزش دروس تربیت‌بدنی نیز به طور اصولی انجام نخواهد شد. عامل مدیریت و سازماندهی دو شاخص "یک برنامه مدیریت رفتاری منصفانه، محکم و مناسب" و "استفاده از حمایت آموزشی برای ارتقا تدریس" دارای بیشترین اهمیت بودند. در تحلیل علمی تأییدی سازه پژوهش این بُعد به همراه زیر مؤلفه‌های آن دارای اثر معناداری بر ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی بود. نتیجه پژوهش اسمیت و همکاران (۲۰۱۰) نشان داد که معلمان به مفاهیم آموزشی و برنامه‌ریزی توجه کمتری دارند و بیشتر به مدیریت کلاس و تقسیم ابزار و غیره می‌پردازند. مک کنزی و همکاران (۲۰۰۶) در پژوهشی با هدف بررسی سطوح فعالیت دختران و زمینه‌های درس در مدرسه راهنمایی دریافتند که دلیل بی‌نظمی معلمان درس تربیت‌بدنی نگرش خوبی وجود ندارند. نظم معلمان در مدیریت و سازماندهی برنامه‌های اجرایی کلاس تربیت‌بدنی متبلور می‌شود که یکی از مهم‌ترین مسئولیت معلمان ورزش به شمار می‌آید که با سازماندهی و مدیریت مناسب انجام می‌شود. معلمان ورزش با مدیریت و سازماندهی برنامه‌های ورزشی تحت مسئولیت خویش موجب استفاده بهینه از فضاها و امکانات ورزشی توسط دانش‌آموزان با رعایت عدالت و شایستگی افراد، خواهد بود بدیهی است

داشتن برنامه‌ریزی و برگزاری منظم کلاس‌های درس تربیت‌بدنی نیازمند سازماندهی و مدیریت قدرتمند در سطح مدارس است.

پنجمین شاخص ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی استان گیلان، جو یادگیری است. با توجه به نتیجه تعامل کلیه کارکردهای مدیریت کلاس درس، جو یادگیری اثربخش ایجاد شده است. جو کلاس درس یک ویژگی محسوس است که با ورود به هر کلاس درس مشخص می‌شود، جو یادگیری در کلاس نتیجه کارکردهای مدیریت کلاس درس است که در نهایت بر پیشرفت تحصیلی و بازه نهایی کلاس تأثیر می‌گذارد (صمدی و همکاران، ۱۳۸۷). به نظر ناگومارا^۱ (۲۰۰۰) موقعیت هر کلاس درس در نهایت با میزان مشارکت دانش‌آموزان در فرایند یاددهی- یادگیری مشخص می‌شود و این امر مستلزم رهبری در کلاس درس است. در عامل جو یادگیری دو شاخص "محیط یادگیری ایمن فراهم می‌شود که منجر به ریسک‌پذیری مناسب، ابراز وجود مثبت و لذت بردن می‌شود" و "دانش‌آموزان به خاطر تلاش و نقش مثبت مورد تحسین قرار می‌گیرند" دارای بیشترین اهمیت بودند. در تحلیل علمی تأییدی سازه پژوهش این بُعد به همراه زیر مؤلفه‌های آن دارای اثر معناداری بر ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی بود. برای تفسیر این نتیجه می‌توان به احتمالاً زیاد چندین دلیل ارائه نمود. نخست این که معلمان تربیت‌بدنی در مدارس و کلاس تربیت‌بدنی و ورزش در زمینه شناسایی رفتارهایی که باعث افزایش جو یا محیط یادگیری می‌شوند اقدام کنند. در واقع، کارایی معلمان به آگاهی و شناخت آنها از محیط یادگیری بستگی دارد. دلیل دوم می‌تواند به توانایی معلمان برای ایجاد محیطی دوستانه که به دور از ترس و اضطراب باشد که شرایط یادگیری مؤثر را در دانش‌آموزان را افزایش دهد. شاید رابطه دوستی بین معلمان با دانش‌آموزان باعث ایجاد یک جو یادگیری برای دانش‌آموزان شود. موسوی راد و همکاران (۱۳۹۳) مطالعه‌ای با هدف ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی با بازخورد ۳۶۰ درجه: مطالعه موردی معلمان شهرستان پارس‌پار انجام دادند. نتایج نشان داد که عملکرد کلی معلمان تربیت‌بدنی در سطح متوسط قرار دارد. همچنین بین دیدگاه معلمان تربیت‌بدنی با مدیران مدارس، معلمان سایر دروس و دانش‌آموزان تفاوت آماری معناداری وجود دارد. کشاورز و همکاران (۱۳۹۵) در مطالعه‌ای به ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی با استفاده از بازخورد ۷۲۰ درجه پرداختند. یافته‌ها حاکی از این است که بین عملکرد مرحله دوم و مرحله اول تفاوت آماری معناداری وجود دارد. مسئولان تربیت‌بدنی وزارت آموزش و پرورش برای ارتقای سطح عملکرد معلمان تربیت‌بدنی و بهره‌ور کردن ساعات درس ورزش و تربیت‌بدنی باید از مدل‌های نوین ارزیابی عملکرد استفاده کنند که امکان ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی را از زوایای مختلف دارد.

با توجه به شناسایی و تأیید ۵۸ شاخص و ۵ معیار اصلی ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی و ورزش در این پژوهش پیشنهاد می‌شود که این سازه طراحی و تحلیل شده در این پژوهش در ارزیابی عملکرد معلمان مورد استفاده قرار بگیرد. از طرفی با توجه به این که حرفه‌ای‌گرایی دارای بیشترین اهمیت بود بنابراین پیشنهاد می‌شود مراجع گزارش و ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی و ورزش به شاخص‌های مربوط به عملکرد درونی معلمان تأکید بیشتری داشته باشند. علاوه بر این جهت کارآمدسازی و اثربخشی عملکرد معلمان پیشنهاد می‌شود که گزارش‌های مستند و تخصصی از عملکرد معلمان تربیت‌بدنی و ورزش، آماده و ارائه گردد. همچنین شرایط و زمینه ارتباط بیشتر معلمان و دانش‌آموزان فراهم شود. در بخش دیگری پیشنهاد می‌شود با برگذاری دوره‌های ضمن خدمت برای معلمان تربیت‌بدنی و ورزش، آنان را از اهداف و وظایف آموزشی در مدارس آگاه کنند. در نهایت با توجه به ماهیت درس تربیت‌بدنی، ابعاد ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی نیز با دیگر معلمان متفاوت است، بنابراین پیشنهاد می‌گردد که معلمان تربیت‌بدنی بر اساس ابعاد تحقیق حاضر ارزیابی شوند.

تقدیر و تشکر

در نهایت از تمامی دبیران تربیت‌بدنی و ورزش استان گیلان که ما را در انجام این تحقیق یاری کردند، صمیمانه تشکر می‌کنیم.

منابع

1. Abbasi, A., Ranayi Kurdsushli, H., & Asghari Jahromi, S (2017). Design of employee performance evaluation model based on organizational performance evaluation models for Iranian governmental organizations. *Human Resource Management Researches at Imam Hossein University (AS)*, 8(4): 213-235. (Persian)
2. Amiri, F (2009). Evaluation of Organizational Performance with the Kanji Excellence Model, *Tadbir Monthly*, Eighteenth, 168. (Persian)
3. Angus, H (2012). Improving physical education in primary schools. A report by HM Inspectorate of Education, Scottish, England, 9.
4. Asmild, M., Paradi, J. C., & Pastor, J. T (2009). Centralized resource allocation BCC models. *Omega*, 37(1): 40-49.
5. Curtis, B. J., Zraly, C. B., Marendia, D. R., Dingwall, A. K (2011). Histone lysine demethylases function as co-repressors of SWI/SNF remodeling activities during *Drosophila* wing development. *Developmental Biology*, 350(2): 534-547.
6. Dančiková, V., Antala, B (2010). School managers' opinions about physical and sport education of boys and girls. Paper at the 6th Fiep European Congress, Faculty of Science, University of Zagreb, Croatia, 116-122.
7. Delaney D. D (2008). Accounting for Athletics: A Balanced Scorecard Approach. Thesis. University of Connecticut- Storrs.
8. Delurgio, S. A (1998). Forecasting principles and applications, McGraw Hill edition.

9. Feu, S., García-Rubio, J., Gamero, MdG, Ibáñez, S. J (2019). Task planning for sports learning by physical education teachers in the pre-service phase. *PLoS ONE*, 14(3): e0212833.
10. Haddadian, A., Morteza's, V., & Nowroozi, Z (2011). The study of teachers' attitude toward the performance evaluation system of educational staff in Garmsar County. *Cultural Management*, 6(6): 115-128. (Persian)
11. Hematinejad, M. A., Ramezani Nejad, R., Rezaei Kamin, A., Afshar Nejad, T., & Shafiee, S (2008). Evaluation of Performance Evaluation System for Teacher Training Teachers. *Movement*, 38, 111 - 128. (Persian)
12. Hussein Alyan, M., Mir-Kazemi, S. O., Keshtidar, M., & Hematinezhad, M. A (2010). to explain the performance evaluation indexes of physical education teachers, physical education and sport science students Sixth National Conference, Tehran, Institute of Physical Education and Sport Sciences. (Persian)
13. Ismaeli, A., Taheri, M., & Younesi, J (2014). Facilitate the transition of learning from the path of professionalism: support of colleagues and the manager. *Training and Development of Human Resources*, 1(1): 31-45. (Persian)
14. Javadipour, M., & Mohammadi, R. A (2011). Evaluation of Teachers' Performance from the Perspectives of Teachers and Principals of Tehran's Primary Schools Based on the Models of John Wilson and Joseph Bundy. *Two Quarterly Journal of Management and Planning in Educational Systems*, 2(3): 103-127. (Persian)
15. Keshavarz, L., Farid Fathi, A., & Azadi, F (2017). Assessment of Teacher Training Performance by 720 Degree Feedback. *New Approaches to Sport Management*, 4(12): 9-21. (Persian)
16. Kul, M., Yilmaz, S. H., Yasartürk, F (2018). An Investigation of Professional Problems of Physical Education and Sports Teachers and Effects of These Problems on Their Performance and Motivation. *Higher Education Studies*, 8(4): 23-34.
17. Yang, Y., & Li, T (2019). Analysis on Key Factors of Students' Motivation to Participate in Sports Ecology. *Ekoloji*, 28(107): 3201-3206.
18. Mastāshi, M et al (2007). Designing a Balanced Performance Assessment System in the Military Industry, Third National Conference on Performance Management. (Persian)
19. Mckenzie, T. L., Catellier, D. J., Conway, T., Lytle, L. A., Grieser, M., Webber, L. A., Pratt, C. A., & Elder, J. P (2006). Girls' activity levels and lesson contexts in middle school PE: TAAG baseline. *Medicine and Science in Sports and Exercise (MSSE)*, 38(7): 1229-35.
20. Mirkazemi, S. O., Hossein Aliyan, M., & Keshtidar, M (2015). Identification and Prioritization of Performance Evaluation Criteria for Teacher Training by Analytical Hierarchy Process. *Sport Management Studies*, 6(25): 65-78. (Persian)
21. Mousavi Rad, S. T., Roozbehani, M., & Roha, M (2015). Evaluation of Teacher Training Performance with 360 Degree Feedback: Case Study of Parsian Teachers. *Principles of Management in Sport*, 1(3): 61-70. (Persian)
22. Mustafa, BAŞ., Hayri, A., & Ubeyde, K (2019). TEACHERS' PERSPECTIVES ON CHANGES IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORT COURSE CURRICULUM. *The Online Journal of Recreation and Sport*, 8(1): 12-22.
23. Nakamura. R (2000). Healthy Classroom Management, Canada.

24. National Association for Sport and Physical Education, an association of the American Alliance for Health, Physical Education, Recreation and Dance (NASPE) (2009). PHYSICAL EDUCATION TEACHER EVALUATION TOOL, 1-15.
25. Sacli, F. D., & Demirhan, G (2011). Comparison the critical thinking skill levels of students in physical education teacher education coaching, and recreation programs. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education), 41, 372-385.
26. Samadi, P., Rjaypor, S., Agha hosseini, T., & Ghalavandi, H (2008). Explaining effective learning atmosphere based on the components of classroom management in secondary schools in Urmia. *New ideas of education*, 4(1-2): 155 - 175. (Persian)
27. Sanna, P., & Pilvikki, H. J (2013). The influence of teachers' education on the pedagogical thinking of physical education pre-service teachers. Department of Sport Sciences, University of Jyväskylä, Finland, 33.
28. Stran, M., & Smith, S. M. C (2010). Impact of different types of knowledge on two preserves teachers' ability to learn and deliver the Sport Education model. *Physical Education & Sport Pedagogy*, 15(3): 243-256.
29. Dastranj, M., and Zanjirchi, S., and Mirfakhreddini, S., and Zare Ahmadabadi, H. (1398). Design of a flexible performance evaluation system with a focus on banking (Case study: Bank Shahr). *Monetary Banking Research*, 12 (41), 413-442. (Persian)

ارجاع دهی

گوهر رستمی، حمیدرضا؛ ربیعی نودهی، اکبر؛ نظریان، علی. (۱۴۰۰). ارزیابی الگوی حاکم در تربیت بدنی مدارس از دیدگاه معلمان بر اساس معیارهای انجمن ملی ورزش و تربیت بدنی. پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۳): ۷۲-۴۵. شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2020.8006.1752

Goharrostami, H. R; Rabie Nodehi, A; Nazarian, A. (2021). Evaluating the Governing Pattern in Physical Education in Schools from the Teacher's Viewpoint Based on the Criteria National Association for Sport and Physical Education. *Research on Educational Sport*, 9 (23): 45-72. (Persian). DOI: 10.22089/RES.2020.8006.1752

Research paper

Designing a Health-Based Model of Student-Based on Sports in 1404 Horizon

A.R. Savari¹, Sh. Bahrami², H. Eydi³

1. PhD Student in Sport management Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran
2. Assistant Professor, Department of Sport Management, Kermanshah Branch, Islamic Azad university, Kermanshah, Iran (Corresponding Author)
3. Assistant Professor, Department of Sport Management, Raazi University, Kermanshah, Iran

Received: 2020/01/05

Accepted: 2020/04/19

Abstract

The purpose of the present study was to design a model of students' health, based on the 1404 horizon. In the first (qualitative) part of the field interview, the statistical population consisted of prominent sports management professors specializing in school sports, elite state sports teachers as well as country education sport managers (16 interviews with 14 individuals were continued until the theoretical saturation). In the second (quantitative) part, after collecting data from qualitative research, a questionnaire (34 items in the form of six components of the socio-cultural, individual, economic, facility, structural and managerial factors). The questionnaire was distributed among the 10th-grade female and male students in Kermanshah. The kurtosis and skewness were used to evaluate the distribution of data (normal or abnormal), and SPSS 24, Smart PLS version 2.0 and Max QDA Pro version were utilized to answer research questions and draw up measuring and structural models. The results showed that each of the individual, economic, structural, managerial, motivational, socio-cultural and facility factors were as the factors of sport-based health model for students at the time horizon of 1404, respectively. The current study identified the sport-based factors affecting the health of students and presented some strategies and recommendations to achieve the horizon 1404 goals.

Keywords: Health, Student, Sport, Time Horizon of 1404.

-
1. Email: Savari_A@gmail.com
 2. Email: shahab_bahrami@yahoo.com
 3. Email: eydi_h@yahoo.com

Extended Abstract

Background and Purpose

Exercise and physical activity including sports participation are an important part of a healthy lifestyle. Exercise causes positive social and psychological consequences in addition to physical effects among individuals. On the other hand, physical activity has a positive effect on the mental and physical aspects of different people like students and adolescents. To our best knowledge, although some studies have investigated the effect of physical activity on students' health to some extent, no study has been performed on sport-based health of students at the time horizon of 1404. Therefore, the aim of this applied descriptive-survey study was to design a sport-based model of factors affecting the health of students at the time horizon of 1404.

Moreover, the qualitative method of content analysis was used to construct the model, the quantitative descriptive-analytical method was applied to test the model and the correlation type was based on the structural equation model. After interviewing and reaching theoretical saturation, the 34-item questionnaire in the form of six components including socio-cultural, individual, economic, facility, structural and managerial factors was developed based on a 5-point Likert scale (very high=5 to very low=1). In the first (qualitative) part of the field interview, the statistical population consisted of prominent sports management professors specializing in school sports, elite state sports teachers as well as country education sport managers (16 interviews with 14 individuals were continued until the theoretical saturation), selected using purposeful and snowball sampling methods. In the second (quantitative) part, after collecting data from qualitative research, a prepared questionnaire was distributed among the 10th-grade female and male students in Kermanshah. The number of secondary school students in Kermanshah was about 42,000. In the current study, 10th-grade female and male students in the second district of Kermanshah were selected as a sample, four schools (two girls' schools and two boys' schools, one=state school and another=non-state school) were randomly chosen and 415 questionnaires were correctly completed and returned. Therefore, the sampling method was stratified random sampling. The SPSS 24, Smart PLS version 2.0 and Max QDA Pro version were utilized to answer research questions and draw up measuring and structural models.

The descriptive results of demographic characteristics indicated that 35.7, 64.3, 21.4, 50 and 28.6% of the participants in the study were females, males, with <10-year experience, 11-20 years old and >20 years old, respectively. The results of 16 interviews through content analysis, as well as open and axial coding demonstrated that the results showed that each of individual, economic, structural, managerial, motivational, socio-cultural and facility factors were as the factors of sport-based health model for students at the time horizon of 1404, respectively.

Descriptive results of demographic characteristics of the sample of the quantitative part of the study represented that 44 and 56% of the participants in the present study were females and males, respectively. To evaluate the fit of measurement models, three criteria of reliability, convergent validity and divergent validity were used and their reliability was done through three factors: factor load coefficients, Cronbach's alpha coefficients as well as combined and shared reliability. The value of the criterion for the suitability of the factor load coefficients was 0.5. For all questions, the factor load coefficients were >0.5 , indicating the appropriateness of this criterion. The value of Cronbach's alpha and combined reliability of the variables in all six variables was >0.7 , representing the appropriate reliability of the model. The next criterion of measuring models was convergent validity. According to the methods of Fornell and Larcker, a suitable value for average variance extracted (AVE) was ≥ 0.4 , and in the ongoing study, the value of AVE was ≥ 0.4 for all 6 variables. Divergent validity was the third criterion for evaluating the fit of measuring models, confirmed in both sections of the present study. After assessing the fit of measuring models, the fit of the structural model of this research was evaluated. Given that the T-value for all identified components was >2.58 ; thus, each of the individual, economic, structural, managerial, motivational, socio-cultural and facility factors were as the factors of sport-based health model for students at a time horizon of 1404 at the level of 0.99, respectively. Among these components, the component of individual factors is very important. The R^2 value was >0.65 (high) and >0.32 (moderated) for individual and other factors, respectively. Q^2 value was >0.15 for the endogenous (individual) variable, indicating that the exogenous (independent) variable was moderate in predicting the dependent variable and was >0.32 for the other 5 endogenous variables representing that indicates that the exogenous (independent) variable was strong in predicting the dependent variable and confirming the appropriateness of the structural model of the ongoing study again. The overall model fit included both measuring and structural models. In all 6 variables, the goodness-of-fit value was >0.36 , representing a strong overall fit of the model.

The importance of physical activity at different levels has led to the understanding of the need to promote physical activity among students to improve their health, resulting in the understanding of the need for macro-planning to improve sports among students by taking advantage of existing policies and horizons in the country. In general, according to the above, the authorities should take appropriate measures to achieve the goals of the 1404 vision. Therefore, the current study identified the sport-based factors affecting the health of students and presented some strategies and recommendations to achieve the horizon 1404 goals.

Keywords: Health, Student, Sport, Time Horizon of 1404

طراحی مدل عوامل مؤثر بر سلامت دانش آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴

علیرضا سواری^۱، شهاب بهرامی^۲، حسین عیدی^۳

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران

۲. استادیار گروه مدیریت ورزشی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران (نویسنده مسئول)

۳. استادیار گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه رازی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۱۰/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۱/۳۱

چکیده

هدف از پژوهش حاضر طراحی مدل سلامت دانش آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴ است. پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی، از نظر شیوه گردآوری داده‌ها توصیفی-پیمایشی بود. در بخش اول (کیفی) برای انجام مصاحبه میدانی، جامعه آماری پژوهش، اساتید برجسته حوزه مدیریت ورزشی متخصص در ورزش مدارس، معلمان ورزش نخبه کشوری و همچنین مدیران ورزش آموزش و پرورش کشور بودند که این افراد، به صورت هدفمند و گلوله‌برفی برای مصاحبه‌های کیفی در موضوع پژوهش انتخاب گردیدند (۱۶ مصاحبه با ۱۴ نفر و تا حد اشباع نظری ادامه یافت). در بخش دوم (کمی) بعد از گردآوری اطلاعات حاصل از پژوهش کیفی، اقدام به ساخت پرسش‌نامه شد. این پرسش‌نامه (۳۴ گویه و در قالب شش مؤلفه، عوامل فرهنگی اجتماعی، عوامل فردی، عوامل اقتصادی، امکانات، ساختاری، مدیریتی و انگیزشی) بین دانش آموزان دختر و پسر پایه دهم ناحیه دو کرمانشاه توزیع گردید. از شاخص‌های کشیدگی و چولگی به منظور بررسی توزیع داده‌ها (طبیعی و یا غیرطبیعی بودن) استفاده شد. برای بررسی و پاسخ به سئوالات پژوهش و رسم و تدوین مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری از نرم‌افزارهای اس پی اس نسخه ۲۴، پی ال اس نسخه ۲.۰ و نرم افزار کیو آی دی ماکس نسخه پرو استفاده شد. نتایج نشان داد هر یک از عوامل فردی، عوامل اقتصادی، ساختاری و مدیریتی، انگیزشی، فرهنگی اجتماعی و امکانات به ترتیب از عوامل مدل سلامت دانش آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴ است. در پژوهش حاضر، عوامل مؤثر بر سلامت دانش آموزان مبتنی بر ورزش شناسایی گردید و راهکارها و توصیه‌هایی، به منظور دستیابی به اهداف افق ۱۴۰۴ ارائه گردید.

واژگان کلیدی: سلامت، دانش آموز، ورزش، افق ۱۴۰۴.

1. Email: Savari_A@gmail.com
2. Email: shahab_bahrami@yahoo.com
3. Email: eydi_h@yahoo.com

مقدمه

ورزش، زمینه‌ای منحصر به فرد برای رشد روانی اجتماعی افراد ایجاد می‌کند زیرا به عنوان محیطی طبقه‌بندی شده است که در آن کودکان و جوانان، انگیزه، زمان، انرژی و تمرکز بیشتری نسبت به سایر محیط‌ها مانند مدرسه اختصاص می‌دهند. در ورزش فرصت‌های مختلفی برای کودکان و نوجوانان وجود دارد تا مهارت‌های شخصی و بین‌فردی را توسعه دهند که می‌تواند بهزیستی آنها را تقویت کند (بدارد^۱ و همکاران، ۲۰۱۹، ۱۲۵). تربیت‌بدنی و ورزش به عنوان منبعی از تغییرات مثبت در طی دوران‌های مختلف از جمله کودکی، نوجوانی و بلوغ می‌تواند سبب بهبود وضعیت کلی افراد گردد و سبب ایجاد یک روند یادگیری مادام‌العمر گردد. افراد شرکت‌کننده در ورزش از نظر سلامتی و تندرستی در سطح مناسبی هستند و از لحاظ روحی و روانی شرایط مناسبی را دارا هستند (هارتمن^۲، ۲۰۱۱، ۲۰).

ورزش و فعالیت‌بدنی از جمله مشارکت ورزشی، یک جز مهم از یک شیوه زندگی سالم است (جانسن و لیبلانس^۳، ۲۰۱۰، ۱). این عمل فراتر از تأثیرات جسمانی، سبب پیامدهای اجتماعی و روانی مثبت در میان افراد می‌گردد (بدارد و همکاران، ۲۰۱۹، ۱۲۵؛ پارکر^۴ و همکاران، ۲۰۱۹، ۳۴). پیوند خوردن افراد با فعالیت‌بدنی و ورزش آثار مثبتی بر آمادگی جسمانی (آنگوارن و همکاران^۵، ۲۰۰۸، ۱۳۵)، رفاه (اسچولز و همکاران^۶، ۲۰۱۲، ۵۵) و سلامتی (ولا^۷ و همکاران، ۲۰۱۹، ۱۳۲۴) دارد. با این تفاسیر تعجب‌آور نیست که سیاست‌های کشورهای پیشرفته و توسعه‌یافته تمایل به گسترش فعالیت‌بدنی در جوامع خود است. برای نمونه، سیاست‌های کلی کشور انگلستان مبتنی بر افزایش میزان مشارکت افراد در فعالیت‌های ورزشی است، چرا که اثرات مثبت آن در تمامی زوایا مشخص است (کومار^۸ و همکاران، ۲۰۱۸، ۵۵۰).

افزایش سطوح فعالیت و مشارکت در انجام فعالیت‌های ورزشی یکی از مطالب و موضوعات مهم در علوم ورزشی است (گرین^۹، ۲۰۰۵، ۲۳۳). مشارکت در فعالیت‌های ورزشی می‌تواند سبب بهبود

-
1. Bedard
 2. Hartman
 3. Janssen and Leblanc
 4. Parker
 5. Angevaren and et al
 6. Schulz and et al
 7. Vella
 8. Kumar
 9. Green

وضعیت جسمانی (هامفریز و همکاران^۱، ۲۰۱۱، ۳۳) و روانی (دانوارد و راسکیوت^۲، ۲۰۱۱، ۳۳۱) در افراد گردد. همچنین افزایش مشارکت افراد در فعالیتهای ورزشی می‌تواند بر دولت‌ها اثر گذارد و صنعت ورزش را توسعه دهد (پاولوسکی و بریور^۳، ۲۰۱۲، ۲۶).

در کشور هلند داده‌ها نشان می‌دهد با افزایش سن، میزان مشارکت ورزشی کاهش می‌یابد. به عنوان مثال مشارکت ورزشی افراد بین ۱۶-۱۹ سال حدود ۷۵ درصد است. اما مشارکت ورزشی افراد بالای ۶۵ سال حدود ۳۰ درصد است. جالب این است که در کشور هلند زنان مشارکت ورزشی ۷۲ درصدی دارند و مردان مشارکت ورزشی ۶۹ درصدی دارند. این مسئله نشان‌دهنده مشارکت ورزشی بیشتر زنان در این کشور است (ونوتنبرگ و همکاران^۴، ۲۰۰۵، ۱۶۹).

وزارت فرهنگ و گردشگری کره جنوبی (۲۰۰۹) اعلام نمود که ۳۴/۳ درصد مردم این کشور تا کنون در فعالیتهای ورزشی شرکت نکرده‌اند که میزان عدم مشارکت ورزشی زنان در این کشور بیشتر است. بررسی‌ها در این کشور نشان می‌دهد که مشارکت ورزشی افراد بین ۱۰ تا ۱۹ سال حدود ۴۳/۸ درصد، افراد ۲۰ تا ۲۹ سال حدود ۴۳/۷ درصد است و با افزایش سن به میزان ۳۰ تا ۵۹ سال، مشارکت ورزشی نیز بین ۴۶/۱ درصد تا ۵۲/۷ درصد متغیر می‌گردد. بنابراین مشخص گردید که در این کشور، با افزایش سن، مشارکت ورزشی کمی افزایش می‌یابد (وزارت فرهنگ و گردشگری کره جنوبی^۵، ۲۰۰۹، ۱). در ایران نیز آمارها نشانگر مشارکت حداقلی افراد در فعالیتهای بدنی است. اما بخش زیادی از جامعه را دانش‌آموزانی که در دوره نوجوانی قرار دارند، شامل می‌شوند و پژوهش‌های انجام شده حاکی از میزان فعالیت اندک این قشر است. خدامرادی و همکاران (۲۰۱۴) در پژوهش خود به بررسی میزان فعالیت بدنی دانش‌آموزان دبیرستانی پرداختند و دریافتند میزان فعالیت بدنی دانش‌آموزان دبیرستانی در حد متوسط قرار دارد و نیاز به آموزش در خصوص فواید کوتاه‌مدت و بلندمدت ورزش بر سلامت است. همچنین در پژوهش صادقی اول شهر و همکاران (۲۰۱۴) مشخص گردید که ۵۲/۸ درصد از دانش‌آموزان دختر مورد مطالعه، فعالیت بدنی مناسبی نداشته‌اند. بشیری موسوی و همکاران (۲۰۱۵) در بررسی میزان فعالیت دانش‌آموزان شهرستان طارم، دریافتند ۶۸ درصد از نمونه‌های پژوهش، فعالیت بدنی مناسبی ندارند. ضامنی و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود به تعیین سطح فعالیت بدنی دانش‌آموزان دختر مازندران پرداختند و عنوان نمودند حجم وسیعی از دختران نوجوان، فعالیت بدنی کافی برای تأمین سلامتی خود را ندارند و پیشنهاد نمودند که مسئولین

-
1. Humphreys and et al
 2. Downward and Rasciute
 3. Pawlowski and Breuer
 4. Van Bottenburg and et al
 5. The Korean Ministry of Culture and Tourism

مربوطه، راهبردهایی اساسی برای تغییر سبک زندگی دختران نوجوان سامان دهند که از جمله آن درخواست تدوین برنامه جامع فعالیت‌بدنی از متخصصان است.

از آنجایی که دانش‌آموزان به عنوان رکن اساسی نظام آموزشی کشور، در دستیابی به اهداف نظام آموزشی کشور نقش و جایگاه ویژه‌ای دارند، توجه به این قشر از جمله از لحاظ آموزشی و تربیتی، باروری و شکوفایی هر چه بیشتر نظام آموزشی و تربیتی جامعه را موجب می‌گردد. سلامت دانش‌آموزان به عنوان یک اصل در تمامی کشورهای مختلف مورد توجه قرار گرفته است. به علت جاذبه‌های ورزش در میان افراد به خصوص دانش‌آموزان، امروزه توجه به ورزش در میان دانش‌آموزان به امری مهم تبدیل شده است و ابعاد مختلف ورزشی دانش‌آموزان مورد توجه محققان بسیاری قرار گرفته است (مک‌گراس، ۲۰۱۰، ۴۹۲).

همان‌گونه که عنوان شد، فعالیت‌بدنی مزایای سلامتی مهمی را برای کودکان و جوانان فراهم می‌کند (جانسون و لی بلانک^۱، ۲۰۱۰، ۱) و دستورالعمل‌های ملی آمریکا توصیه می‌کند که افراد در سن مدرسه، ۶۰ دقیقه فعالیت‌بدنی متوسط تا شدید در هر روز داشته باشند (پیرسی^۲ و همکاران، ۲۰۱۸، ۲۰۲۰). با این حال، کمتر از یک چهارم دانش‌آموزان آمریکایی، از سن ۶ تا ۱۹ سال، توصیه‌های مربوط به فعالیت‌بدنی را اجرا می‌کنند (برنامه فعالیت‌های بدنی ملی^۳، ۲۰۱۸، ۱). هدف فعالیت‌های بدنی در مدارس کشور فنلاند، ایجاد تأثیرات مثبت در سلامت و توانایی‌های جسمی، روان‌شناختی و اجتماعی دانش‌آموزان و همچنین به عنوان یک راهنما برای درک و فهم اهمیت ورزش در سلامتی برای دانش‌آموزان است (مرادی و احسانی، ۲۰۱۳، ۵۲).

ورزش در میان افراد مختلف از جمله دانش‌آموزان و نوجوانان سبب ایجاد تأثیرات مثبت بر جنبه‌های ذهنی و جسمانی آنان می‌گردد (هولت^۴، ۲۰۱۶، ۱۷۷). امروزه ورزش به عنوان یک فعالیت مهم و ضروری در میان دانش‌آموزان سبب می‌گردد تا عملکرد تحصیلی آنان نیز تحت تأثیرات قرار گیرد (تاراس^۵، ۲۰۰۵، ۲۱۴). بوعلی‌سینا هدف از تعلیم و تربیت و آموزش و پرورش را ایجاد ایمان، اخلاق نیکو و پسندیده، تندرستی (ورزش)، سواد، پیشه و هنر در کودکان و افراد می‌داند و در باب تعلیم و تربیت کودک می‌گوید «توسعه و تکامل اخلاق، در تقویت جسم و بدن دخالت کامل دارد»؛ بنابراین، تمام اوقات دانش‌آموز را نباید تنها به خواندن و نوشتن مصروف داشت، زیرا در این صورت دانش‌آموز

-
1. Janssen & LeBlanc
 2. Piercy
 3. National Physical Activity Plan Alliance
 4. Holt
 5. Taras

رو به ناتوانی و بی‌هودگی می‌گذارد و نیروی مادی و معنوی او از حد اعتدال بیرون خواهد رفت (مرادی و احسانی، ۲۰۱۳، ۵۲).

پژوهش‌ها و مبانی نظری موجود در حوزه ورزش، نقش ورزش بر بهبود جنبه‌های ذهنی، روانی و جسمانی دانش‌آموزان را اثبات نموده است. همچنین، استفاده از ورزش، جهت بهبود سلامت دانش‌آموزان می‌گردد (هامفریز^۱ و همکاران، ۲۰۱۴، ۳۳) و یکی از مسائل مهم و ضروری است که متأسفانه در اسناد کلان کشور مورد توجه قرار نگرفته است. این عدم توجه به بحث ورزش و سلامت دانش‌آموزان، در پژوهش‌های علمی نیز مشاهده می‌شود. در پژوهش‌های انجام شده در خصوص ورزش و سلامت دانش‌آموزان، بیشتر بر توسعه ورزش دانش‌آموزی و موانع آن، بدون توجه به بحث سلامت پرداخته شده است (پاداش و همکاران، ۱۳۹۸، ۹۵). اما در پژوهش‌های سنیدن^۲ و همکاران (۲۰۱۸) و مک ماهن^۳ و همکاران (۲۰۱۷) نقش ورزش و فعالیت بدنی بر سلامت دانش‌آموزان مورد بررسی قرار گرفته است و دریافته‌اند که ایجاد و اجرای برنامه‌های سلامت با محوریت ورزش سبب می‌گردد تا فواید ذهنی و جسمانی مفیدی برای دانش‌آموزان ایجاد گردد. همچنین سودانو^۴ و همکاران (۲۰۱۷) موانع بهبود سلامت روانی دانش‌آموزان از طریق ورزش را عدم آگاهی در خصوص فواید ورزش می‌دانند. از سوی دیگر در پژوهش‌های انجام شده در کشور مشخص گردیده است که سطح سلامت عمومی دانش‌آموزان در دوره بلوغ، کمتر از حد متوسط است (موسوی‌مقدم و همکاران، ۲۰۱۴). در خصوص سلامت روانی نیز نتایج مشابهی به دست آمد و مشخص گردید که دانش‌آموزان دیرستانی از سطح سلامت روانی مناسبی برخوردار نیستند (حبیب‌زاده، ۲۰۱۷). بنابراین همان‌گونه که عنوان شد، با توجه به آن‌که ورزش و فعالیت‌های بدنی بر سلامت عمومی (جسمی و روانی) دانش‌آموزان تأثیر دارد، ورزش می‌تواند یکی از روش‌های بهبود و افزایش سلامت دانش‌آموزان قلمداد گردد. از سوی دیگر، همان‌گونه که عنوان شد، توجه به ورزش در اسناد ملی کمتر از حوزه‌های دیگر، مورد توجه قرار گرفته است. ولی با این وجود در افق چشم‌انداز بیست ساله کشور، به بحث ورزش و سلامت (برخوردار از سلامت، رفاه و ...) اشاره شده است. سند چشم‌انداز بیست ساله ایران، سندی است جهت تبیین افقی برای توسعه ایران در زمینه‌های مختلف فرهنگی، علمی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی. اجرای این چشم‌انداز از سال ۱۳۸۴ و در قالب چهار برنامه توسعه ۵ ساله انجام می‌گیرد و سال ۱۴۰۴ خورشیدی (۲۰۲۵ میلادی)، افق چشم‌انداز است.

-
1. Humphreys
 2. Snedden
 3. McMahon
 4. Sudano

با توجه به اهمیت ورزش و همچنین نیاز به ارتقاء سطح علمی، ذهنی و جسمانی دانش‌آموزان، متأسفانه سیاست‌های کلانی مبتنی بر این افق، جهت بهره‌گیری از ورزش در مسیر بهبود و توسعه سلامت دانش‌آموزان ایجاد نگردیده است. این مسئله سبب گردیده است تا امروزه اهداف و برنامه‌های موجود در نظام آموزشی کشور ایران به خصوص در ابعاد ورزشی، همسو با افق ۱۴۰۴ کشور نباشد. این مسئله ناشی از خلاء تحقیقاتی در این حوزه است که سبب گردیده است تا ابهامات اساسی در این مسیر ایجاد گردد. در واقع، استفاده از افق ۱۴۰۴ ملی و بهره‌گیری از دیدگاه‌های کلان این افق در جهت بهبود سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش سبب خواهد گردید تا شاهد همسویی فعالیت‌ها و اهداف در این حوزه باشیم. به عبارتی ایجاد تحقیقات جامع در این حوزه می‌تواند ضمن تسهیل برنامه‌ریزی در خصوص سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش، سبب ایجاد تلاش‌های همسو و یکپارچه در این حوزه گردد. در واقع، هر چند در پژوهش‌های انجام شده، به تأثیر ورزش بر سلامت در دانش‌آموزان تا حدودی پرداخته شده است (به مواردی در همین پژوهش اشاره گردید)، ولی با این وجود، پژوهشی که به بررسی جامع سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش و با نگاه به افق ۱۴۰۴ پرداخته باشد، مشاهده نگردیده است. لذا پژوهش حاضر با هدف طراحی مدل سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴ سعی در پاسخ به این سؤال دارد که مدل سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴ به چه صورت می‌باشد؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی، از نظر شیوه گردآوری داده‌ها توصیفی-پیمایشی و بر اساس رویکرد پژوهش، آمیخته بود. در مرحله اول، برای ساخت الگو از روش کیفی تحلیل محتوا و برای آزمون الگو از روش کمی توصیفی-تحلیلی و از نوع همبستگی مبتنی بر الگوی معادلات ساختاری استفاده گردید. روش تحقیق آمیخته از نوع اکتشافی متوالی بود؛ یعنی ابتدا کیفی و سپس کمی بود. ابزار مورد استفاده در این پژوهش بعد از انجام مصاحبه و رسیدن به اشباع نظری تدوین شد که شامل ۳۴ گویه و در قالب شش مؤلفه عوامل فرهنگی اجتماعی، عوامل فردی، عوامل اقتصادی، امکانات، ساختاری و مدیریتی و انگیزشی، به صورت پنج گزینه‌ای لیکرت (خیلی زیاد، ۵ امتیاز تا خیلی کم، ۱ امتیاز) تدوین شد. در بخش اول (کیفی) برای انجام مصاحبه میدانی، جامعه آماری پژوهش را اساتید برجسته حوزه مدیریت ورزشی متخصص در ورزش مدارس، معلمان ورزش نخبه کشوری و همچنین مدیران ورزش آموزش و پرورش کشور تشکیل دادند. این افراد، در دو فاز اولیه و ثانویه به ترتیب به صورت هدفمند و گلوله برفی برای مصاحبه‌های کیفی در موضوع پژوهش انتخاب گردیدند (۱۶ مصاحبه با ۱۴ نفر و تا حد اشباع نظری ادامه یافت). بدین صورت که در ابتدا به صورت هدفمند ۳

نمونه انتخاب شدند و سپس از آنها برای انتخاب نمونه‌های بعدی کمک گرفته شد. در بخش دوم (کمی) بعد از گردآوری اطلاعات حاصل از پژوهش کیفی، اقدام به ساخت پرسش‌نامه شد و این پرسش‌نامه در بین دانش‌آموزان متوسطه دوم شهر کرمانشاه توزیع گردید. تعداد دانش‌آموزان متوسطه دوم شهر کرمانشاه، حدوداً ۴۲ هزار نفر است که در این پژوهش دانش‌آموزان دختر و پسر پایه دهم ناحیه دو کرمانشاه به عنوان نمونه انتخاب شدند و چهار مدرسه (دو مدرسه دخترانه و دو مدرسه پسرانه یکی دولتی و دیگری غیرانتفاعی) به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند. تعداد دانش‌آموزان پایه دهم این چهار مدرسه، ۴۵۰ نفر است و پرسش‌نامه‌های پژوهش بین آنها توزیع گردید. از این تعداد ۴۱۵ پرسش‌نامه به صورت صحیح عودت داده شد. بنابراین روش نمونه‌گیری نیز طبقه‌ای-تصادفی است.

در این پژوهش از دو بخش آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شد. در بخش آمار توصیفی از جداول و نمودارهای توصیفی برای بیان ویژگی‌های دموگرافیک و توصیفی پژوهش استفاده شد. از شاخص‌های کشیدگی و چولگی به منظور بررسی توزیع داده‌ها (طبیعی و یا غیر طبیعی بودن) استفاده و برای بررسی و پاسخ به سئوالات پژوهش در ابتدا از نرم افزار Max QDA نسخه Pro و در ادامه به منظور رسم و تدوین مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری از نرم‌افزارهای اسپاس نسخه ۲۴، پی‌ال‌اس نسخه ۲/۰ استفاده شد.

پایایی و روایی در پی‌ال‌اس در دو بخش سنجیده می‌شود: الف) بخش مربوط به مدل‌های اندازه‌گیری، ب) بخش مربوط به مدل ساختاری. پایایی مدل اندازه‌گیری به وسیله ضرایب بارهای عاملی، آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. بارعاملی از طریق محاسبه مقدار همبستگی شاخص‌های یک سازه با آن سازه محاسبه می‌شود که اگر این مقدار برابر و یا بیشتر از مقدار ۰/۴ شود مؤید این مطلب است که واریانس بین سازه و شاخص‌های آن از واریانس خطای اندازه‌گیری آن سازه بیشتر بوده است و پایایی در مورد آن سازه قابل قبول است. همچنین در خصوص روایی محتوی نیز با استفاده از فرم‌های روایی سنجی CVI و CVR روایی مورد تأیید قرار گرفت. مقدار CVR با توجه به تعداد اساتید (۸ نفر)، ۰/۷۵ و مقدار CVI بیشتر از ۰/۷۸ به دست آمد. بنابراین روایی محتوی ابزار ما مورد تأیید قرار گرفت. روایی واگرا و همگرا که مربوط به معادلات ساختاری است، مورد سنجش قرار گرفت.

یافته‌ها

نتایج توصیفی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های بخش مصاحبه‌ی پژوهش نشان داد که ۳۵/۷ درصد از افراد شرکت‌کننده در تحقیق زن و ۶۴/۳ درصد مرد بودند. ۲۱/۴ درصد از نمونه‌ها دارای سابقه کمتر از ۱۰ سال، ۵۰ درصد ۱۱ تا ۲۰ سال و ۲۸/۶ درصد بیشتر از ۲۰ سال است. در گام اول کدگذاری‌ها، هر یک از مقوله‌های اصلی مربوط به طراحی مدل سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴، استخراج شد که در قالب پاسخگویی به سؤال اصلی پژوهش انجام شد و آن پاسخ به این سؤال بود که عوامل مؤثر بر سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴، کدام است؟

هر چند در برنامه چشم‌انداز بیست ساله کشور در قالب افق ۱۴۰۴، به طور واضح و مشخصی از ورزش نام برده نشده است، اما ظرفیت‌های ورزش برای تحقق اهداف سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴، که ارتباط بیشتری با سلامت و دوران نوجوانی دارند شامل: ۱. ورزش می‌تواند با ایفای نقش در تندرستی و سرزندگی ایرانیان موجبات استحکام شخصیت و سلامت منابع انسانی را فراهم کند و بدین ترتیب دستیابی به سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی را که از اهداف سند چشم‌انداز ایران در افق ۱۴۰۴ است محقق نماید؛ ۲. توجه به ورزش می‌تواند برخورداری هر چه بیشتر ایرانیان از سلامت، کاهش هزینه‌های درمان و بهبود خدمات تأمین اجتماعی را موجب شود.

بعد از این که کدها به کدهای اولیه بر اساس رویدادها و واقعیات، برچسب زده شد، کدهای اولیه شکل گرفتند. سپس سه نفر از خبرگان، کدهای اولیه را بررسی و براساس کدگذاری‌های خود روی اسناد، مورد تغییر و تعدیل قرار دادند. بنابراین در بخش کیفیت‌سنجی کدهای اولیه از روش تثلیث یا مثلث-سازی بهره گرفته شده است.

کدگذاری محوری در طی فرآیند کدگذاری باز آغاز می‌شود. فرآیند کدگذاری باز یک مقوله را به زیرمقوله‌ها پیوند می‌دهد و این کار از طریق عبارتهایی که روابط بین آنها را تشریح می‌کند، انجام می‌دهد و شامل جستجوی سرنخ‌هایی در داده‌هاست که نشان می‌دهند مقوله‌های اساسی چگونه با هم در ارتباطند (گلیسر و استراوس^۱، ۲۰۰۸، ۲۲۰). فرآیند کدگذاری محوری، داده‌های به دست آمده از کدگذاری باز را ترکیب می‌کند. این تکنیک داده‌ها را طبقه‌بندی می‌کند و بین مقوله‌ها و زیرمقوله‌ها ارتباط ایجاد می‌کند. یک مقوله دسته‌بندی‌ای از ایده‌هاست که از راه تحلیل تطبیقی مستمر نمایان می‌شوند. کدگذاری محوری ایده‌ها را به مقوله‌های کمتری نسبت به آنچه در کدگذاری باز وجود دارد گروه‌بندی می‌کند و چارچوب چکیده‌تری ارائه می‌کند (کوربین و استراوس، ۲۰۰۸،

۱۱۶). کدگذاری محوری مقوله‌ها را به زیر مقوله‌های نمایان شده در مصاحبه‌ها مرتبط می‌سازد. تحلیل تطبیقی مستمر در تعیین ویژگی‌های یک مقوله و ابعاد ویژگی به کار می‌رود. از تحلیل تطبیقی مستمر نتایج اولیه کدگذاری باز، ۶ کد محوری نمایان شد: «عوامل فرهنگی اجتماعی، عوامل فردی، عوامل اقتصادی، امکانات، ساختاری-مدیریتی و انگیزشی»

جدول ۱- خلاصه کدگذاری باز و محوری مصاحبه شونده‌ها

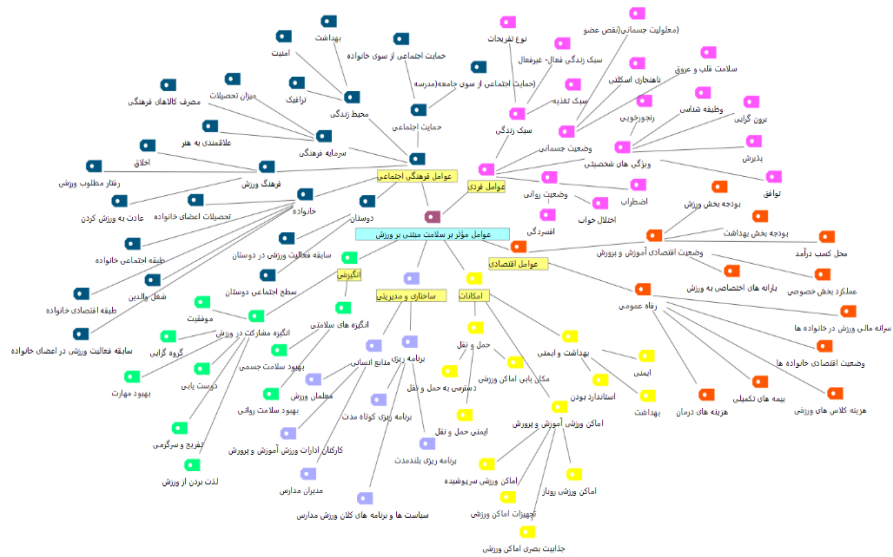
کد محوری	مقوله‌ها	ویژگی‌های استخراج شده از گزاره‌های کلامی (مفاهیم)
	حمایت اجتماعی	حمایت اجتماعی از سوی خانواده حمایت اجتماعی از سوی جامعه (مدرسه)
	محیط زندگی	بهداشت ترافیک امنیت
	سرمایه فرهنگی	میزان تحصیلات مصرف کالاهای فرهنگی علاقمندی به هنر
عوامل فرهنگی اجتماعی	فرهنگ ورزش	اخلاق رفتار مطلوب ورزشی عادت به ورزش کردن تحصیلات اعضای خانواده
	خانواده	طبقه اجتماعی خانواده طبقه اقتصادی خانواده شغل والدین
	دوستان	سابقه فعالیت ورزشی در اعضای خانواده سطح اجتماعی دوستان سابقه فعالیت ورزشی در دوستان

ادامهٔ جدول ۱- خلاصه کدگذاری باز و محوری مصاحبه شونده‌ها

کد محوری	مقوله‌ها	ویژگی‌های استخراج شده از گزاره‌های کلامی (مفاهیم)
عوامل فردی	سبک زندگی	سبک زندگی فعال - غیرفعال سبک تغذیه نوع تفریحات رنجور خوبی
	ویژگی‌های شخصیتی	برون‌گرایی پذیرش توافق وظیفه‌شناسی معلولیت جسمانی (نقص عضو) ناهنجاری اسکلتی سلامت قلب و عروق افسردگی اضطراب اختلال خواب
عوامل اقتصادی	وضعیت اقتصادی آموزش و پرورش	بودجه بخش ورزش بودجه بخش بهداشت محل کسب درآمد در آموزش و پرورش عملکرد بخش خصوصی یارانه‌های اختصاصی به ورزش سرانه مالی ورزش در خانواده‌ها وضعیت اقتصادی خانواده‌ها هزینه کلاس‌های ورزشی هزینه‌های درمان بیمه‌های تکمیلی
	رفاه عمومی	اماکن ورزشی روباز آموزش و پرورش اماکن ورزشی سرپوشیده آموزش و پرورش تجهیزات اماکن ورزشی آموزش و پرورش جذابیت بصری اماکن ورزشی آموزش و پرورش
امکانات	اماکن ورزشی آموزش و پرورش	

ادامه جدول ۱- خلاصه کدگذاری باز و محوری مصاحبه شونده‌ها

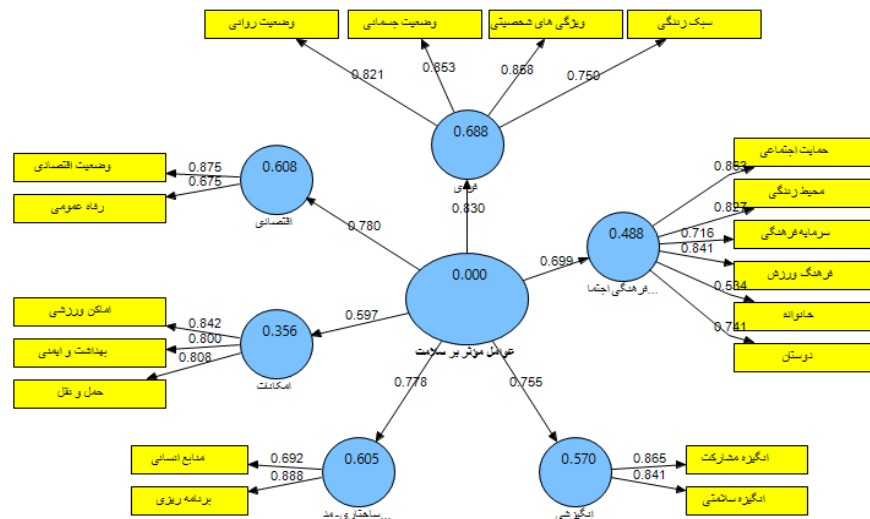
کد محوری	مقوله‌ها	ویژگی‌های استخراج شده از گزاره‌های کلامی (مفاهیم)
	بهداشت و ایمنی حمل و نقل	ایمنی اماکن و تجهیزات ورزشی بهداشت اماکن و تجهیزات ورزشی استاندارد بودن اماکن و تجهیزات ورزشی مکان‌یابی صحیح اماکن ورزشی آموزش و پرورش دسترسی به حمل و نقل عمومی استفاده‌کنندگان از اماکن ورزشی ایمنی حمل و نقل
ساختاری و مدیریتی	منابع انسانی برنامه‌ریزی	معلمان ورزش مدیران مدارس کارکنان ادارات ورزش آموزش و پرورش برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت برنامه‌ریزی بلندمدت سیاست‌ها و برنامه‌های کلان ورزش مدارس
انگیزشی	انگیزه مشارکت در ورزش	موفقیت گروه‌گرایی بهبود مهارت دوست‌یابی تفریح و سرگرمی لذت بردن از ورزش
	انگیزه‌های سلامتی	بهبود وضعیت سلامت جسمی بهبود وضعیت سلامت روانی

شکل ۱- نمودار درختی مدل سلامت دانش آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴

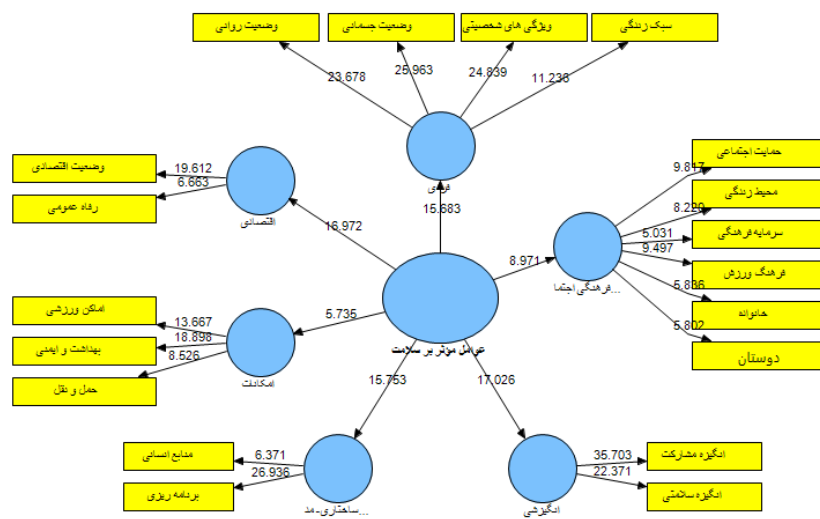
بنابراین نتایج حاصل از ۱۶ مصاحبه انجام شده، از طریق تحلیل محتوا و کدگذاری باز و محوری نشان داد که شش مقوله عوامل فرهنگی اجتماعی، عوامل فردی، عوامل اقتصادی، امکانات، ساختاری و مدیریتی و انگیزشی، از عوامل مدل سلامت دانش آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴ است. در ادامه از طریق نرم افزار اس پی اس اس به تحلیل ویژگی های جمعیت شناختی نمونه های پژوهش و سپس به تحلیل نتایج حاصل از جمع آوری پرسش نامه ها با استفاده از نرم افزار پی ال اس به سئوال های ایجاد شده پژوهش پاسخ داده خواهد شد. نتایج توصیفی ویژگی های جمعیت شناختی نمونه های بخش کمی پژوهش نشان داد که ۴۴ درصد از افراد شرکت کننده در تحقیق دختر و ۵۶ درصد پسر بودند. بنابراین هیر^۱ و همکاران (۲۰۱۲)، برای تعیین نرمالیته داده ها از چولگی و کشیدگی استفاده شد. نتایج نشان داد که چولگی بین ۳ و ۳- و کشیدگی بین ۵ و ۵- قرار دارد و تعداد نمونه های پژوهش نیز بیشتر از ۲۰۰ نفر است. ولی به ازای هر متغیر، ۳ گویه وجود ندارد. در صورتی که مدل پژوهش با نرم افزارهای واریانس محور (PLS) تأیید شد، در پژوهش های بعدی از نرم افزارهای کواریانس محور استفاده شود. در این پژوهش نیز به دلیل آن که مدل پژوهش را هر چند مبانی نظری تأیید می نمایند، ولی به دلیل آنکه مدل جدیدی است و هنوز به بلوغ نرسیده است، از نرم افزارهای واریانس محور پی ال اس استفاده می شود.

برای بررسی برازش مدل های اندازه گیری، سه معیار پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده می شود و پایایی خود از سه طریق بررسی ضرایب بارهای عاملی، ضرایب آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و پایایی اشتراکی صورت می پذیرد. مقدار ملاک برای مناسب بودن ضرایب بارهای عاملی، ۰/۵ است. برای تمامی سئوالها، ضرایب بارهای عاملی از ۰/۵ بیشتر است که نشان از مناسب بودن این معیار دارد. در این جا هیچ یک از سئوالها حذف نگردید. مقدار مربوط به آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی متغیرها در هر شش متغیر، بالاتر از ۰/۷ است که حاکی از پایایی مناسب مدل دارد. در این تحقیق پایایی متغیرها در حد مطلوب قرار دارد. از آن جا که پایایی تأیید می شود می توان به بررسی فرضیات توسط معادلات ساختاری پرداخت و نتیجه قابل تعمیم به کل جامعه مورد نظر است. معیار دوم از بررسی مدل های اندازه گیری، روایی همگرا است که به بررسی همبستگی هر متغیر با سئوالات (شاخصها) خود می پردازد. با توجه به روش فورنل و لارکر که مقدار مناسب برای AVE را ۰/۴ به بالا معرفی کرده اند، برای تمامی ۶ متغیر، مقدار AVE بیشتر یا مساوی ۰/۴ است. روایی واگرا سومین معیار بررسی برازش مدل های اندازه گیری است. روایی واگرا وقتی در سطح قابل قبول است؛ که میزان AVE برای هر متغیر بیشتر از واریانس اشتراکی بین آن متغیر و متغیرهای دیگر در مدل باشد. بعد از بررسی برازش مدل های اندازه گیری نوبت به برازش مدل ساختاری پژوهش می رسد. همان گونه که قبلاً اشاره شد، بخش مدل ساختاری بر خلاف مدل های اندازه گیری، به سئوالات (متغیرهای آشکار) کاری ندارد و تنها متغیرهای پنهان همراه با روابط میان آنها بررسی می گردد.

شکل ۲- مدل اندازه گیری

برای بررسی برازش مدل ساختاری پژوهش از چندین معیار استفاده می‌شود که اولین و اساسی‌ترین معیار، ضرایب معناداری t یا همان مقادیر t -values است. در صورتی که مقدار این اعداد از $0/95$ بیشتر شود، نشان از صحت رابطه بین متغیرها و در نتیجه تأیید فرضیه‌های پژوهش در سطح اطمینان $1/96$ است. البته باید توجه داشت که اعداد فقط صحت رابطه را نشان می‌دهند و شدت رابطه بین متغیرها را نمی‌توان با آن سنجید.

شکل ۳- ضرایب معناداری t (مقادیر t -values)

مقدار R^2 برای متغیرهای برون‌زا یا مستقل برابر صفر است. در این قسمت، مقدار R^2 برای یک متغیر بیشتر از $0/65$ (عوامل فردی) و برابر با مقدار قوی و برای سایر متغیرهای مدل، بیشتر از $0/32$ و برابر با مقدار متوسط است. مقدار Q^2 : این معیار برای متغیر درون‌زای عوامل فردی بیشتر از $0/15$ است که این نشان می‌دهد که متغیر برون‌زا (مستقل) در پیش‌بینی متغیر وابسته، متوسط هستند و برای ۵ متغیر درون‌زای دیگر بیشتر از $0/32$ است که این نشان می‌دهد که متغیر برون‌زا (مستقل) در پیش‌بینی متغیر وابسته، قوی هستند و برازش مناسب مدل ساختاری پژوهش را تا حدودی بار دیگر تأیید می‌سازد.

برآزش مدل کلی: مدل کلی شامل هر دو بخش مدل اندازه‌گیری و ساختاری می‌شود و با تأیید برازش آن، بررسی برازش در یک مدل کامل می‌شود. با توجه به سه مقدار $0/01$ ، $0/25$ و $0/36$ که به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی شده است، در هر ۶ متغیر، مقدار بیشتر از $0/36$ به

دست آمد که نشان از برازش کلی قوی مدل دارد. در ادامه به بررسی روابط موجود در مدل پژوهش حاصل از بخش کیفی پرداخته می‌شود.

جدول ۲- بررسی روابط موجود در مدل پژوهش

نتیجه	مقدار تی	ضرب مسیر	روابط موجود در مدل پژوهش
تأیید	۸/۹۷۱	۰/۶۹۹	۱. عوامل فرهنگی اجتماعی از مؤلفه‌های مدل سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴ است.
تأیید	۱۶/۹۷۲	۰/۷۸۰	۲. عوامل اقتصادی از مؤلفه‌های مدل سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴ است.
تأیید	۱۵/۶۸۳	۰/۸۳۰	۳. عوامل فردی از مؤلفه‌های مدل سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴ است.
تأیید	۵/۷۳۵	۰/۵۹۷	۴. امکانات از مؤلفه‌های مدل سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴ است.
تأیید	۱۷/۰۲۶	۰/۷۵۵	۵. عوامل انگیزشی از مؤلفه‌های مدل سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴ است.
تأیید	۱۵/۷۵۳	۰/۷۷۸	۶. عوامل ساختاری و مدیریتی از مؤلفه‌های مدل سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴ است.

با توجه به جدول فوق، مقدار T-Value با توجه به این که همگی بیشتر از ۲/۵۸ هستند بنابراین در سطح ۰/۹۹، هر یک از عوامل فردی، عوامل اقتصادی، ساختاری و مدیریتی، انگیزشی، فرهنگی اجتماعی و امکانات به ترتیب از عوامل مدل سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴ است.

بحث و نتیجه‌گیری

اهمیت ورزش در سطوح مختلف سبب گردیده است تا امروزه نیاز به ارتقاء ورزش در میان دانش‌آموزان جهت بهبود سلامت آنان درک گردد. این مسئله سبب گردیده است تا نیاز به برنامه‌ریزی‌های کلان جهت بهبود ورزش در میان دانش‌آموزان با بهره‌گیری از سیاست‌ها و افق‌های موجود در کشور درک گردد. از این‌رو، هدف از انجام پژوهش حاضر، طراحی مدل عوامل مؤثر بر سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴ است. نتایج نشان داد هر یک از عوامل فردی، عوامل اقتصادی، ساختاری

و مدیریتی، انگیزشی، فرهنگی اجتماعی و امکانات به ترتیب از عوامل مدل سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴ است.

عوامل انگیزشی مورد بررسی شامل دو شاخص اصلی یعنی انگیزه مشارکت ورزشی و انگیزه سلامتی است. حسینی و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهش خود به عوامل انگیزشی به عنوان یکی از عوامل مؤثر بر افزایش مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های بدنی اشاره نموده است. واتسون^۱ و همکاران (۲۰۱۶) نیز در پژوهش خود عنوان نمودند هدف از مشارکت کودکان در فعالیت‌های ورزشی، تفریح و سرگرمی است. همچنین ارتباط بین دانش‌آموزان با همسالان و همکلاسان، به عنوان یکی از انگیزه‌های مشارکت ورزشی، در پژوهش اریکسون^۲ و کوته (۲۰۱۶)، مورد بررسی قرار گرفته و تأیید شده است. بنابراین نتایج پژوهش در این قسمت با نتایج پژوهش‌های حسینی و همکاران (۲۰۱۷)، وایسک و همکاران (۲۰۱۵)، واتسون و همکاران (۲۰۱۶) و اریکسون و کوته (۲۰۱۶)، همخوان و هم‌راستا است. پژوهشی که نتایج آن مغایر با نتایج پژوهش حاضر باشد مشاهده نگردید. از این رو پیشنهاد می‌گردد که مدیران آموزش و پرورش، با تقویت عوامل انگیزشی شناسایی شده، سعی در مشارکت هر چه بیشتر دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی داشته باشند. برای مثال با برگزاری رویدادهای ورزشی نه چندان حرفه‌ای امکان مشارکت تمامی دانش‌آموزان با هر میزان آمادگی بدنی مهیا گردد، فعالیت‌های ورزشی در مدارس همراه با شادی و لذت و پخش موزیک باشد.

مورد بعدی، عوامل فردی است. سبک زندگی، ویژگی‌های شخصیتی، وضعیت جسمانی و روانی از جمله شاخص‌های این مقوله است. بنار و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود به مؤلفه فردی به عنوان مهمترین عامل مؤثر بر مشارکت ورزشی اشاره نموده اند. در پژوهش‌های بسیاری، دستیابی به وضعیت جسمانی سالم، به عنوان یکی از دلایل مهم مشارکت در فعالیت‌های ورزشی عنوان شده است (ولا^۳ و همکاران، ۲۰۱۹، ۱۳۲۵). همچنین وضعیت جسمانی اشاره به وضعیت بدنی سالم و بدون معلولیت در دانش‌آموزان دارد. دانش‌آموزانی که ناهنجاری‌هایی در بدن دارند که منجر به مشکلاتی در انجام حرکات ورزشی می‌شود، امکان مشارکت فعال در فعالیت‌های ورزشی را ندارند. همچنین وضعیت روانی دانش‌آموزان نیز بسیار مهم است، دانش‌آموزانی که از استرس و اضطراب رنج می‌برند، از شرکت در فعالیت‌های ورزشی دوری می‌کنند (بشارت و قهرمانی، ۲۰۱۶، ۱۳۷). اما سبک زندگی نیز بر میزان مشارکت ورزشی دانش‌آموزان مؤثر است. دانش‌آموزانی که سبک زندگی فعالی دارند، بیشتر در فعالیت‌های ورزشی شرکت می‌کنند. افزایش روزافزون تکنولوژی و تمایل کودکان به بازی‌های رایانه‌ای

-
1. Watson
 2. Erickson & Côté
 3. Vella

به جای فعالیت‌های بدنی از یک‌سو و افزایش مصرف رژیم‌های غذایی نامناسب و فست‌فودها از سوی دیگر سبب بروز مشکلات چاقی و کم‌تحرکی دانش‌آموزان شده است. فعالیت‌های بدنی بخش تفکیک-ناپذیر و حیاتی سوخت و ساز انرژی مصرف شده در بدن انسان است و کاهش فعالیت‌های بدنی سبب گسترش و اپیدمی شدن چاقی در جامعه می‌گردد. بنابراین برای رفع این مشکل، نیاز به اتخاذ تدابیری جهت هر چه بیشتر فعال کردن دانش‌آموزان احساس می‌شود. از جمله راهکارهای پیشنهادی، به کارگیری مربیان ورزش و بهداشت آموزش دیده برای کنترل فعالیت‌های بدنی و مشکلات جسمی دانش‌آموزان، رعایت استانداردهای جهانی مورد نیاز مدارس، اختصاص حداقل روزی یک ساعت از زمان دانش‌آموزان به فعالیت‌های بدنی است. بنابراین نتایج پژوهش در این قسمت با نتایج پژوهش‌های ولا و همکاران (۲۰۱۹)، بنار و همکاران (۲۰۱۸) و بشارت و قهرمانی (۲۰۱۶)، همخوان و هم‌راستا است.

امکانات نیز از جمله عوامل مؤثر بر مشارکت ورزشی دانش‌آموزان به منظور بهبود سلامتی آنها است. ابراهیمی و همکاران (۲۰۱۵) به بررسی شاخص‌های همجواری و دسترسی به مکان‌های ورزشی بر میزان مشارکت ورزشی پرداختند و دریافته‌اند که هر چه امکانات و زیرساخت‌های ورزشی بیشتر، مناسب‌تر و با استانداردهای بهتری در زمینه دسترسی و همجواری در اختیار شهروندان قرار گیرد، میزان مشارکت ورزشی آنان، افزایش پیدا خواهد کرد. همانند این نتیجه در پژوهش حسینی و همکاران (۲۰۱۷) نیز به دست آمد. اما نتایج پژوهش در این قسمت با نتایج پژوهش سعیدی (۲۰۱۱) مبنی بر بی‌تأثیر بودن اماکن و زیرساخت‌های ورزشی بر افزایش مشارکت افراد در فعالیت‌های بدنی و ورزش همگانی ناهمخوان است. شاید دلیل این اختلاف تفاوت در جامعه آماری پژوهش باشد؛ چرا که جامعه آماری آن، شهروندان تهرانی بودند و جامعه آماری پژوهش حاضر را دانش‌آموزان تشکیل می‌دهند. بنابراین نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهش‌های ابراهیمی و همکاران (۲۰۱۵)، حسینی و همکاران (۲۰۱۷) همخوان و هم‌راستا است و با نتایج پژوهش سعیدی (۲۰۱۱) ناهمخوان است. از این رو پیشنهاد می‌گردد که امکانات و تجهیزات ایمن در اختیار دانش‌آموزان قرار گیرد. همچنین توزیع اماکن ورزشی آموزش‌وپرورش به صورت عادلانه انجام گیرد و اماکن ورزشی جدید در مناطق کمتر برخوردار احداث گردد.

عوامل ساختاری و مدیریتی از دیگر عوامل شناسایی شده در این پژوهش است. عاصفی و عموزاده (۲۰۱۷) در پژوهش خود بر نقش بسیار مهم معلمان بر مشارکت ورزشی دانش‌آموزان اشاره کرده‌اند. حسینی و همکاران (۲۰۱۷) به عوامل مدیریتی به عنوان یکی از عوامل اثرگذار بر مشارکت ورزشی اشاره کرده‌اند. بنابراین نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهش‌های عاصفی و عموزاده (۲۰۱۷) و حسینی و همکاران (۲۰۱۷)، همخوان و هم‌راستا است و پژوهشی که نتایج آن مغایر با نتایج پژوهش حاضر

باشد، مشاهده نگردید. معلمان ورزش می‌توانند با برگزاری مسابقات ورزشی و خرید جایزه برای دانش‌آموزان نقش مشوق را برای دانش‌آموزان داشته باشند. همچنین معلمان با تماشای فعالیت‌بدنی دانش‌آموزان و شرکت با آنها در فعالیت‌بدنی و ورزش و یاد دادن مهارت‌ها و فنون ورزشی، نقش هم‌کنشی خود را ایفا کنند. همچنین مدیران آموزش و پرورش کشور نیز می‌توانند با تدوین برنامه-ریزی‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت، سعی در بهبود وضعیت فعالیت بدنی دانش‌آموزان داشته باشند. بنابراین تدوین برنامه استراتژیک بدین منظور بسیار کمک کننده خواهد بود.

عوامل فرهنگی اجتماعی نیز از عوامل مؤثر دیگر در سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش است. معینی‌الدینی و صنعت‌خواه (۲۰۱۲) در پژوهش خود، عوامل فرهنگی اجتماعی را از عوامل مؤثر بر مشارکت ورزشی شروندان در ورزش همگانی می‌دانند. ویریمای^۱ و همکاران (۲۰۱۸) به نقش عوامل محیطی در مشارکت افراد در فعالیت‌های ورزشی اشاره نمودند. بنابراین نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهش‌های معینی‌الدینی و صنعت‌خواه (۲۰۱۲) و ویریمای و همکاران (۲۰۱۸) همخوان و هم‌راستا است و پژوهشی که نتایج آن مغایر با نتایج پژوهش حاضر باشد، مشاهده نگردید. از این‌رو به والدین دانش‌آموزان توصیه می‌شود که شرایط نهادینه نمودن ورزش را برای فرزندان خود از طریق مشارکت فرزندان به همراه خود در فعالیت‌های ورزشی، فراهم آورند. همچنین علاوه بر مهم بودن موفقیت‌های تحصیلی، موفقیت‌های ورزشی نیز برای والدین مهم باشد و عملکرد ورزشی فرزندان خود را تشویق نمایند.

در نهایت عامل آخر، عوامل اقتصادی است. سطح معیشتی خانواده‌ها و همچنین وضعیت اقتصادی آموزش و پرورش، می‌توانند به عنوان عوامل بازدارنده و مشوق مشارکت در فعالیت‌های ورزشی دانش‌آموزان گردد. نتایج پژوهش در این قسمت با نتایج پژوهش‌های ابراهیمی و همکاران (۲۰۱۵)، حسینی و همکاران (۲۰۱۷) همخوان و هم‌راستا است و پژوهشی که نتایج آن مغایر با نتایج پژوهش حاضر باشد، مشاهده نگردید. بنابراین توصیه می‌گردد که مدیران آموزش و پرورش، تدابیری را جهت مشارکت حداکثری دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی با حداقل هزینه اتخاذ نمایند؛ از جمله برگزاری رویدادهای ورزشی با مشارکت خانواده‌ها و تهیه جوایز از سوی آنها.

به صورت کلی با توجه به مطالبی که عنوان شد، پیشنهاد می‌شود هر یک از ذینفعان ورزش دانش‌آموزی، به منظور دستیابی به اهداف افق چشم‌انداز ۱۴۰۴ در حوزه ورزش و سلامت، تدابیری جهت نیل به این اهداف اتخاذ نمایند.

- به مدیران آموزش و پرورش با بهره‌گیری از نتایج این پژوهش، پیشنهاد می‌گردد که امکانات مناسب و استاندارد ورزشی در تمامی نقاط ایران، در اختیار دانش‌آموزان قرار دهند؛ بودجه ورزش

در این سازمان را افزایش دهند؛ بخش خصوصی را بیشتر از قبل فعال نمایند؛ شرایط مشارکت بخش خصوصی را مهیا نمایند؛ هزینه شرکت در کلاس‌های ورزشی را به حداقل برسانند؛ برنامه-ریزی‌های مناسبی در خصوص ورزش دانش‌آموزی به صورت کوتاه مدت، بلندمدت و استراتژیک تدوین نمایند.

- به خانواده‌های دانش‌آموزان توصیه می‌گردد که مبلغ مشخصی از درآمد خود را به ورزش خانواده اختصاص دهند؛ ورزش را به عنوان یک اولویت در نظر بگیرند؛ خود به همراه فرزندان‌شان در فعالیت‌های ورزشی مشارکت داشته باشند؛ نظارت شایسته‌ای بر انتخاب دوستان از سوی فرزندان خود داشته باشند؛ از وضعیت سلامت جسمی و روانی فرزند خود اطمینان حاصل نماید.
- به معلمان تربیت‌بدنی مدارس پیشنهاد می‌گردد که دانش‌آموزان را برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی تشویق و تهییج نمایند؛ خود نیز در فعالیت‌های ورزشی همگام با دانش‌آموزان فعالیت نمایند؛ با خانواده‌ها ارتباط مداومی برقرار نمایند تا به آنها آموزش‌های لازم در خصوص اثرات مثبت ورزش بر سلامت دانش‌آموزان ارائه نمایند.
- به دانش‌آموزان توصیه می‌گردد که در انتخاب دوستان خود، دقت بیشتری داشته باشند تا دوستانی شایسته برای خود برگزینند؛ به سلامت جسمی و روانی خود اهمیت دهند و در صورت هر گونه مشکل، آن را به خانواده و یا به معلمان اطلاع دهند.
- به مدیران بخش بهداشت کشور توصیه می‌گردد که جامعه را از اثرات مثبت ورزش بر سلامتی جسمی و روانی آگاه نمایند و توضیح دهند که ورزش بر کاهش هزینه‌های درمان و بیمه‌های عمر نیز تأثیرگذار است.

تقدیر و تشکر

از کلیهٔ آزمودنی‌هایی که ما را در امر این پژوهش یاری رساندن کمال تشکر و سپاسگزاری داریم.

منابع

1. Angevaren, M., Aufdemkampe, G., Verhaar, H. J., Aleman, A., & Vanhees, L. (2008). Physical activity and enhanced fitness to improve cognitive function in older people without known cognitive impairment. *Cochrane Database Syst Rev*, 3(3): 135-146.
2. Asefi, A. Amozadeh, Z. (2017). Formulation of role models of important others and adolescents' participation in physical activity and sport. *Research in educational sport*, 13: 17-38. (Persian)
3. BashiriMoosavi, F., Farmanbar, R., Taghdisi, M. H., AtrkarRoshan, Z. (2015). Level of physical activity among girl high school students in Tarom county and relevant factors. *Iranian Journal of Health Education and Health Promotion*, 3(2): 133-140. (Persian)

4. Bedard, C., Hanna, S., & Cairney, J. (2019). A Longitudinal Study of Sport Participation and Perceived Social Competence in Youth. *Journal of Adolescent Health*. doi: 10.1016/j.jadohealth.2019.09.017
5. Benar, N. Dastoom, S. Gohar Rostami, H. Mohades, F. (2018). Designing a Model of Sport Participation Development (Case Study of Guilan Province). *Journal of Human Resource Management in Sport*, 5(2): 217-234. (Persian)
6. Besharat, M. Ghahremani, M. (2016). Predicting sport success in collision and non-collision sports based on coping styles of sport stress. *Psychology of sport*, 1(2): 97-106. (Persian)
7. Downward, P., & Rasciute, S. (2011). Does sport make you happy? An analysis of the well-being derived from sports participation. *International Review of Applied Economics*, 25(3): 331-348.
8. Ebrahimi, A. Mehdipor, A. Azmesh, T. (2015). The Effects of Neighborhood Indicators and Access to Sports Venues on Sport Participation (Case Study: Eighth Zones of Ahvaz. *Organizational Behavior Management Studies in Sport*, 2(5): 31-39. (Persian)
9. Erickson, K., & Côté, J. (2016). An Exploratory Examination of Interpersonal Interactions between Peers in Informal Sport Play Contexts. *PLOS ONE*, 11(5).
10. Glaser, B. G., Strauss, A. L. (2008). *The discovery of grounded theory: Strategies for qualitative research*. (3rd Ed.). New Brunswick, NJ: Aldine Transactio.
11. Green, C. B. (2005). Building sport programs to optimize athlete recruitment, retention, and transition: Toward a normative theory of sport development. *Journal of Sport Management*, 19: 233-253.
12. Habibzadeh, A. (2017). Mental health status of high school girl students in Qom. *Knowledge and Research in Applied Psychology*, 15 (57):109-118. . (Persian)
13. Hair, J. F., Sarstedt, M., Ringle, C. M., & Mena, J. A. (2011). An assessment of the use of partial least squares structural equation modeling in marketing research. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 40(3): 414-433.
14. Hartman, K. (2011). Physical education, movement and physical literacy in the 21 centuries: pupils` competences, attitude and behaviors, In Proceeding book from 6 th European FIEP Congress, *Physical education in the 21st century-pupils competences* (p.p. 15 - 26)
15. Holt, N. L., Deal, C. J., & Smyth, C. L. (2016). Future directions for positive youth development through sport. In *Positive youth development through sport* (pp. 229-240). Routledge.
16. Hoseni, S. Porkiani, M. Jamialahmadi, A. Afrozeh, A. (2017). Determining Factors Influencing Student Participation in Physical Activity. *Research in Educational Sport*, 12: 97-114. (Persian)
17. Humphreys, B. R., MacLeod, L., & Ruseski, J. (2014). Physical activity and health outcome: Evidence from Canada. *Health Econ*, 23(1): 33-54
18. Janssen, I., & LeBlanc, A. G. (2010). Systematic review of the health benefits of physical activity and fitness in school-aged children and youth. *International journal of behavioral nutrition and physical activity*, 7(1): 1.

19. Jarvis, C. B., MacKenzie, S. B., & Podsakoff, P. M. (2003). A Critical Review of Construct Indicators and Measurement Model Misspecification in Marketing and Consumer Research. *Journal of Consumer Research*, 30(2): 199–218. Doi: 10.1086/376806
20. Khodamoradi, F., Mozafarsaadati, H., Nabavi, SH., Hosseini, SH. (2014). The survey Level of physical activity and Stage of change Among High school. *Journal of North Khorasan University of Medical Sciences*, 6(2): 289-296. (Persian)
21. Korea Ministry of Culture and Tourism. (2009). 2008 *sports white paper*. Seoul, Korea: Ministry of Culture and Tourism.
22. Kumar, H., Manoli, A. E., Hodgkinson, I. R., & Downward, P. (2018). Sport participation: From policy, through facilities, to users' health, well-being, and social capital. *Sport Management Review*, 21(5): 549-562.
23. Li, J., & Siegrist, J. (2012). Physical activity and risk of cardiovascular disease—a meta-analysis of prospective cohort studies. *International journal of environmental research and public health*, 9(2): 391-407.
24. McGrath, N. (2010). Supporting the student-athlete's return to the classroom after a sport-related concussion. *Journal of athletic training*, 45(5): 492-498.
25. McMahon, E. M., Corcoran, P., O'Regan, G., Keeley, H., Cannon, M., Carli, V., Wasserman, D. (2017). Physical activity in European adolescents and associations with anxiety, depression and well-being. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 26(1): 111–122. Doi: 10.1007/s00787-016-0875-9
26. Moenaldini, J. Sanatkah, A. (2012). The Socio-Cultural Factor Influencing Citizens' Attitude to Public Sport (Case Study: Kerman City). *Urban Studies*, 2(3): 149-178. (Persian)
27. Moradi, H. Ehsani, M. (2012). Student sports participation in schools. *Physical education*, 12(3): 51-55. (Persian)
28. Mousavi-Moghadam, S., Tavan, H., Sayehmiri, K., Nadery, S. (2014). General Health Status of Male and Female Students in Junior Schools of Ilam City in 2012. *Scientific Journal of Ilam University of Medical Science*, 22(2): 57-65. (Persian)
29. National Physical Activity Plan Alliance. (2018). *The 2018 United States Report Card on Physical Activity for Children and Youth*. Washington, DC, National Physical Activity Plan Alliance.
30. Parker AG, Markulev C, Rickwood DJ, Mackinnon A, Purcell R, Alvarez-Jimenez M, Yung AR, McGorry P, Hetrick SE, Jorm A. (2019). Improving Mood with Physical ACTivity (IMPACT) trial: a cluster randomised controlled trial to determine the effectiveness of a brief physical activity behaviour change intervention on depressive symptoms in young people, compared with psychoeducation, in addition to routine clinical care within youth mental health services—a protocol study. *BMJ Open*. 2019 Oct 28; 9(10):e034002.
31. Pawlowski, T., & Breuer, C. (2012). *Die finanzpolitische Bedeutung des Sports in Deutschland*. Wiesbaden: Springer-Gabler Research.
32. Piercy KL, Troiano RP, Ballard RM, (2018). The Physical Activity Guidelines for Americans. *JAMA* 2018; 320(19):2020–2028. Doi: 10.1001/jama.2018.14854

33. Sadeghi Avval Shahr, H., Najarmohyabadi, M., Amini, L., Haghani, H. (2014). Assessment level of physical activity and its associated beliefs. *Nursing Research*, 9(1): 40-47. (Persian)
34. Schulz, K. H., Meyer, A., & Langguth, N. (2012). Exercise and psychological well-being. *Bundesgesundheitsblatt-Gesundheitsforschung-Gesundheitsschutz*, 55(1): 55-65.
35. Snedden, T. R., Scerpella, J., Kliethermes, S. A., Norman, R. S., Blyholder, L., Sanfilippo, J., & Heiderscheit, B. (2018). Sport and Physical Activity Level Impacts Health-Related Quality of Life among Collegiate Students. *American Journal of Health Promotion*, 0890117118817715.
36. Sudano, L. E., Collins, G., & Miles, C. M. (2017). Reducing barriers to mental health care for student-athletes: An integrated care model. *Families, Systems, & Health*, 35(1): 77.
37. Taras, H. (2005). Physical activity and student performance at school. *Journal of school health*, 75(6): 214-218.
38. United States Census Bureau. (2009). *Statistical abstract of the United States: Arts, recreation, and travel*. [Data file].
39. Van Bottenburg, M., Rijnen, B., & Van Sterkenburg, J. (2005). *Sport participation in the EU: Trends and differences*. Amsterdam: Mulier Institute, 169.
40. Vella, S. A., Gardner, L. A., Kemp, B., Schweickle, M. J., & Cliff, D. P. (2019). Sports Participation, Health Behaviours, and Body Fat during Childhood and Early Adolescence: A Multiple Mediation. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 22(12): 1324-1329.
41. Vierimaa, M., Bruner, M. W., & Côté, J. (2018). Positive youth development and observed athlete behavior in recreational sport. *PLOS ONE*, 13(1): e0191936. doi: 10.1371/journal.pone.0191936
42. Visek, A. J., Achrati, S. M., Mannix, H. M., McDonnell, K., Harris, B. S., & DiPietro, L. (2015). The fun integration theory: toward sustaining children and adolescents sport participation. *Journal of Physical Activity and Health*, 12(3): 424-433.
43. Watson, L. A., Baker, M. C., & Chadwick, P. M. (2015). Kids just wanna have fun: Children's experiences of a weight management programme. *British Journal of Health Psychology*, 21(2): 407-420. doi:10.1111/bjhp.12175.
44. Zamani, L., Bahram, A., Khalaji, H., Ghadiri, F., Hasani, G. (2018). The Level of Physical Activity of Female Junior High School Students in Mazandaran, In 2017 and Its Relationship with Socioeconomic Status. *JCHR*, 7 (1): 11-17. (Persian)

ارجاع دهی

سواری، علیرضا؛ بهرامی، شهاب؛ عیدی، حسین. (۱۴۰۰). طراحی مدل عوامل مؤثر بر سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴. پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۳): ۷۳-۹۸. شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2020.8294.1790

Savari, A. R; Bahrami, Sh; Eydi, H. (2021). Designing a Health-Based Model of Student-Based on Sports in 1404 Horizon. *Research on Educational Sport*, 9 (23): 73-98. (Persian). DOI: 10.22089/RES.2020.8294.1790

Research paper

Developing an Efficiency Model for Virtual Education Plan of Physical Education in Schools (Case Study: Covid-19 Pandemic)

F. Rezapour¹, M. Moharramzadeh²

1. Ph.D Student of Sport Management, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

2. Professor of Sport Management, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran (Corresponding Author)

Received: 2021/04/06

Accepted: 2021/06/28

Abstract

The aim of the present study was to develop an effective model of virtual education for physical education in schools. The research method was qualitative and based on Grounded Theory. A semi-structured interview method was used to collect data. Data analysis was performed by Glaser's (1992) method. The participants consisted of 14 physical education teachers of the country and sampling was continued until theoretical saturation. After step-by-step coding, 99 obtained final codes were divided into 21 sub-categories and 4 main categories: management, attitudinal, supportive, and virtual teaching process requirements. The results showed that considering the managerial requirements (planning, creativity, motivation, monitoring, feedback, evaluation), attitudinal requirements (community, family and student attitudes), supportive requirements (support of the teacher, school, family, Ministry of education, experts and team leaders) and the requirements of the virtual teaching process (virtual education methods, virtual learning tools, sports activities and proper nutrition at home, virtual sports competitions, virtual classroom management, principles of virtual teaching and sports designs) can be efficiency model for virtual educational plan of physical education of schools in critical situations such as COVID-19 pandemic. The findings of the current study can be used as a model for effectively developing a virtual educational plan for physical education lessons in schools.

Keywords: COVID-19, Efficiency Model, School Physical Education, Virtual Education Plan

1. Email:fatemehrezapourr@gmail.com

2. Email:mmoharramzadeh@yahoo.com

Extended Abstract

Background and Purpose

Physical education is an essential part of the school curriculum. Recently, the COVID 19 pandemic as a health hazard, in addition to various outcomes, has strongly affected education (11). Due to the pandemic of the virus, school education was changed from face-to-face to virtual education and physical education course due to its practical nature and lack of planning experience faced problems. Hamidi and Najafi, Salimi and Fardin, Jeung and Su, Mohammadi et al., O'Brien et al., Putri et al. (2020), Sharifi et al., Workville and Hoggs (2019), Salehinejad et al. (2018) dealt with this issue in related research. Therefore, considering the importance of planning virtual physical education and research gap due to emerging and executive time priority for the needs of the education system, the aim of this study was to develop an effective model of virtual education for physical education in schools.

Methodology and Materials

This qualitative study was performed based on Grounded theory. Due to the emergence of the phenomenon of e-learning in physical education in schools during health crises, little literature review, lack of relevant questionnaires and answering the question of what the model for creating an effective plan is for virtual education of physical education in schools, the qualitative research method of Grounded theory of Glaser's approach (1992) was used. In Glaser's approach, after conducting the interviews, the collected materials are carefully studied, and the data resulting from its implementation are categorized into three open, axial and selective codings (1). The statistical population of the current study was the physical education teachers of the country. The criterion for selecting research participants was based on the national comprehensive group of physical education teachers in one of the virtual messengers based on many studies. Successful experienced people in virtual teaching plans of physical education lessons were present in this group and willing to participate in the current study voluntarily in these circumstances; hence, they were a sample of the present study. The interviews were continued until the theoretical saturation, and finally, 14 interviews were conducted. In order to validate the results of the ongoing study, the criteria of validity, portability, reliability and verification were used (2). In this regard, data were collected from different sources, participants' points of view, demographic reports of the teachers and all documented stages of the research. The reliability of the research was evaluated by two expert coders who were familiar with the coding process. The percentage of agreement between the two coders was 87.8%, and the reliability of the present study was confirmed.

Findings

After coding, the 4 main categories of management, supportive, attitudinal and virtual teaching process requirements were obtained. Management requirements included 6 sub-categories such as planning, creativity, motivation, monitoring, feedback and assessment as well as 33 concepts including compiling a comprehensive plan and a virtual physical education book by the ministry of education, preparing lesson plans, determining teaching objectives by physical education teacher, preparing comprehensive books by experts and teachers, making home-made sports tools, using virtual sports challenges and games, using motivational phrases, encouraging, preparing gifts for sports competitions, teacher-parent monitoring of students' activities, visiting physical education classes by the ministry of education, requesting activity reports, providing feedback to students, considering the grade point average based on student participation, performing the correct form of movements, recording activities in the tables, sending activity videos by students and so on. Attitudinal requirements were composed of 3 sub-categories: community, student and family attitudes, and 8 concepts including creating a culture about the importance of school sports in the community, informing families about the effects of sport, inducing health value, expressing the effects of sport for students and so on. Supportive requirements contained 5 subcategories such as the support of experts and group leaders, teachers, schools, families and Ministry of Education, and its concepts included the cooperation of physical education teachers in developing plans, cooperation and support of the managers, school deputies, experts and parents to plan this lesson, creating the necessary infrastructure by the Ministry of Education as well as supporting physical education teachers by the Ministry of Education. The requirements of the virtual teaching process comprised 7 sub-categories of virtual education methods, virtual education tools, sport activities and proper nutrition at home, virtual sport competitions, virtual classroom management, principles of virtual teaching and sport plans and its concepts included teaching the rules and skills of sports, doing corrective exercises, principles of warm-up and cool down, physical fitness factors, basic skills, calculation of food calories and BMI, exercise with family, production of educational content, preparation of educational clips, PowerPoint presentations of sports, releasing live sports, emphasis on physical activity and proper nutrition, preparation of exercise program for students at home, holding various types of virtual sport competitions at different levels, expressing class rules and regulations, paying attention to the order and principle of diversity, dealing with students' needs and problems, not putting pressure on students, using weight and obesity control plan, doing exercise with family and presenting superior virtual teaching models for physical education teachers.

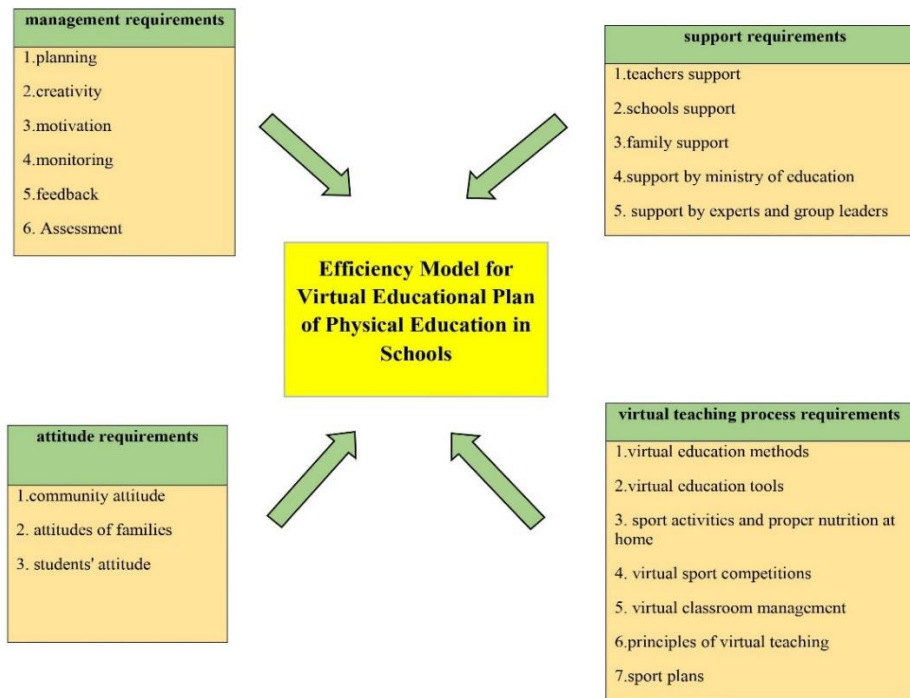

Figure 1- Efficiency Model for Virtual Education Plan of Physical Education in Schools

Conclusion

The pandemic of coronavirus has disrupted the country's education system, and the concern of developing and implementing virtual plans has become the biggest challenge of the educational system in the world. Due to the importance of physical education for the physical and mental health of students, special attention should be paid to it in the virtual education plan. In a virtual physical education curriculum, in the first stage, management planning in this subject should be addressed. Attitudes and supports about virtual physical education are the influential factors in the effectiveness of physical education lessons. Finally, the physical education teacher as the most important educational person must determine its plans, teaching principles, teaching tools and educational content in accordance with the conditions of virtual education. It is recommended that according to the ongoing study, an effective model for the virtual education plan of physical education lessons in schools should be developed and in this plan, more attention should be paid to managerial, attitudinal, supportive and virtual teaching process requirements.

Keywords: COVID-19, Efficiency Model, School Physical Education, Virtual Education Plan

References

1. Danaee Fard H, Alvani SM, Azar A. Quantitative research methodology in management: a comprehensive approach. Tehran: Saffar Publication: 2018 [in Persian].
2. Gholipour R, Esmaeili MR, Honari H, Ghorbani MH. Codification the Development Model of Knowledge Management in Ministry of Youth and Sports by Using Grounded Theory. *Research on Educational Sport*. 2017; 5(13): 193-214 [in Persian].
3. Hamidi M, Najafi Joybari L. The pattern of development of educational sport in education in the event of health crises: a case study of the Pandemic COVID 19. *Research on educational sport*. 2020; 8 (20): 17-32 [in Persian].
4. Jeong HC, So WY. Difficulties of Online Physical Education Classes in Middle and High School and an Efficient Operation Plan to Address Them. *International journal of environmental research and public health*. 2020; 17(19): 7279.
5. O'Brien W, Adamakis M, O'Brien N, Onofre M, Martins J, Dania A, . . . Costa J. Implications for european physical education teacher education during the COVID-19 pandemic: a cross-institutional SWOT analysis. *European Journal of Teacher Education*. 2020; 43(4): 503-522.
6. Putri RS, Purwanto A, Pramono R, Asbari M, Wijayanti LM, & Hyun CC. Impact of the COVID-19 pandemic on online home learning: An explorative study of primary schools in Indonesia. *International Journal of Advanced Science and Technology*. 2020; 29(5): 4809-4818.
7. Salehinejad N, Dartaj F, Seif AA, Farrokhi NA. Effectiveness of multimedia software-based education Making a mental role on the speed of information processing in eighth grade female students. *Research in school learning and virtual*. 2018; 6 (1): 9-22[in Persian].
8. Salimi S, Fardin MA. The role of corona virus in virtual education, with emphasis on opportunities and challenges. *Research in school and virtual learning*. 2020; 8 (2): 49-60 [in Persian].
9. Sharifi M, Fatehabadi J, Shekari A, Pakdaman Sh. Experience of e-learning in the Iranian educational system; Meta-analysis of the effectiveness of e-learning compared to In-person training. *Research in school and virtual learning*. 2019; 7 (1): 9-24[in Persian].
10. Verkuyl M, Hughes M. Virtual gaming simulation in nursing education: A mixed-methods study. *Clinical Simulation in Nursing*. 2019; 29: 9-14.
11. Wang C, Pan R, Wan X, Tan Y, Xu L, Ho CS, Ho RC. Immediate psychological responses and associated factors during the initial stage of the 2019 coronavirus disease (COVID-19) epidemic among the general population in China. *International journal of environmental research and public health*. 2020; 17(5): 1729.

تدوین الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس (مطالعه موردی: همه‌گیری کووید-۱۹)

فاطمه رضاپور^۱، مهرداد محرم زاده^۲

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

۲. استاد مدیریت ورزشی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران (نویسنده مسئول)

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۱/۱۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۴/۰۷

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تدوین الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس اجرا شده است. روش پژوهش به شیوه کیفی و مبتنی بر نظریه پردازی داده بنیاد بود. برای جمع آوری داده‌ها از روش مصاحبه نیمه ساختار یافته استفاده شد. تجزیه و تحلیل اطلاعات به روش گلیزر (۱۹۹۲) انجام گرفت. مشارکت کنندگان پژوهش، ۱۴ نفر از معلمان تربیت بدنی کشور بود و نمونه‌گیری تا دستیابی به اشباع نظری ادامه یافت. بعد از کدگذاری مرحله به مرحله، تعداد ۹۹ کد نهایی به دست آمد که در ۲۱ مقوله فرعی و ۴ مقوله اصلی الزامات مدیریتی، الزامات نگرشی، الزامات حمایتی، الزامات فرآیند تدریس مجازی قرار گرفتند. نتایج نشان داد با در نظر گرفتن الزامات مدیریتی (برنامه‌ریزی، خلاقیت، انگیزش، نظارت، بازخورد، ارزشیابی)، الزامات نگرشی (نگرش جامعه، نگرش خانواده‌ها، نگرش دانش آموزان)، الزامات حمایتی (حمایت معلمان، حمایت مدارس، حمایت خانواده‌ها، حمایت آموزش و پرورش، حمایت کارشناسان و سرگروه‌ها) و الزامات فرآیند تدریس مجازی (آموزش‌های مجازی، ابزارهای آموزش مجازی، فعالیت‌های ورزشی و تغذیه مناسب در منزل، مسابقات مجازی ورزشی، مدیریت کلاس مجازی، اصول تدریس مجازی، طرح‌های ورزشی) می‌توان الگوی کارآمدی برای برنامه آموزش مجازی درس تربیت بدنی مدارس در شرایط بحرانی مانند همه‌گیری کووید ۱۹ تدوین کرد. یافته‌های این پژوهش می‌تواند به عنوان الگویی برای تدوین کارآمد برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی مدارس باشد.

واژگان کلیدی: الگوی کارآمدی، برنامه آموزشی مجازی، تربیت بدنی مدارس، کووید ۱۹.

1. Email:fatemehrezapourr@gmail.com

2. Email:mmoharramzadeh@yahoo.com

مقدمه

تربیت بدنی یک بخش ضروری از برنامه درسی مدارس است و رویکردی کارآمد را برای افزایش فعالیت جسمانی دانش آموزان از طریق برنامه‌ها، فعالیت‌ها و رویدادهای ورزشی در یک محیط حمایتی با زیر ساخت‌ها و امکانات فراهم می‌کند. در مجامع مختلف، رسانه‌ها و محیط‌های علمی و مطالعات انجام گرفته در زمینه تربیت بدنی در مدارس، در مورد پتانسیل تربیت بدنی مدارس برای حل مشکلات متعدد اجتماعی، روان‌شناختی و آموزشی دانش آموزان تردیدی وجود ندارد (پوت و همکاران^۱، ۲۰۱۴). از سویی دیگر برخی بحران‌های ناشی از ایجاد عفونت‌های ویروسی که در جهان پدیدار شده‌اند سازمان بهداشت جهانی و میلیون‌ها نفر را در سراسر جهان تحت تأثیر خود قرار داده است (ال هزمی^۲، ۲۰۱۶) و به تازگی، ویروس کرونا و بیماری کووید-۱۹ به عنوان یک خطر برای سلامت عمومی شناخته شده است که بزرگ‌ترین فاجعه شیوع بیماری‌های واگیردار، بعد از شیوع سندرم تنفسی سارس در سال ۲۰۰۳ است (وانگ و همکاران^۳، ۲۰۲۰). با در نظر گرفتن پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی همه‌گیری این ویروس در همه ارکان زندگی مردم جهان، یکی از کارکردهای ملی که به شدت از بحران کنونی اثر پذیرفته، آموزش است (وزارت علوم و تحقیقات و فناوری، ۲۰۲۰).

دانش آموزان در زمان عدم حضور در مدارس، از نظر جسمی فعالیت کمتری دارند، مدت زمان طولانی‌تری به صفحه موبایل خیره می‌شوند، الگوهای خواب نامنظمی دارند و از رژیم غذایی نامناسبی پیروی می‌نمایند. همه این عوامل منجر به افزایش وزن و از بین رفتن آمادگی قلبی-تنفسی می‌شود (برازندال و همکاران^۴، ۲۰۱۷؛ وانگ و همکاران، ۲۰۱۹). چنین تأثیرات منفی بر سلامتی دانش آموزان، احتمالاً زمانی که دانش آموزان بدون فعالیت، در فضای بسته و به دور از تعامل با همسالان خود، در زمان قرنطینه به سر می‌برند تشدید می‌شود. تأثیر روانی این موضوع بر کودکان و نوجوانان شاید یکی از موضوعاتی است که به راحتی نادیده گرفته می‌شود. عوامل استرس‌زای دیگری از قبیل طولانی شدن مدت زمان قرنطینه، ترس از ابتلا به بیماری، ناامیدی و بی‌حوصلگی، دریافت اطلاعات نامناسب، عدم تماس حضوری با همکلاسی‌ها، دوستان و معلمان، کمبود فضا برای فعالیت شخصی در خانه و فشار ناشی از خسارت مالی-اقتصادی خانواده، می‌تواند اثرات مشکل ساز و ماندگارتری داشته باشند (بروکس و همکاران^۵، ۲۰۲۰).

-
1. Pot et al
 2. Al-Hazmi
 3. Wang et al
 4. Brazendale et al
 5. Brooks et al

در این میان آموزش و پرورش و مدارس نقش کلیدی دارند، نه تنها با ارائه بسترهای آموزشی مناسب، بلکه با ایجاد ارتباط آنلاین بین دانش آموزان و معلم‌ها و استفاده از مشاوره‌های آنها باعث بهبود شرایط شوند. همچنین مدارس نقش کلیدی در تشویق دانش آموزان به انجام فعالیت بدنی در خانواده، رعایت بهداشت خواب و رژیم غذایی متعادل دارند (وانگ و همکاران، ۲۰۲۰). در ایران نیز بعد از شیوع ویروس کرونا و تعطیلی مدارس، آموزش‌ها در مدارس به شکل مجازی در پیام رسان رسمی آموزش و پرورش به نام شاد ادامه پیدا کرد. از سویی چالش‌های برنامه‌های در حال حاضر آموزش مجازی درس تربیت بدنی، فقدان زیرساخت‌های لازم برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی از طریق فضای مجازی، کم‌اهمیت جلوه داده شدن آموزش مجازی درس تربیت بدنی به نسبت سایر دروس و کم‌توجهی به آن به عنوان یک بخش مهم برای سلامت جسمی و روانی دانش آموزان، برنامه ریزی موردی و نبود برنامه و الگوی مدون و مناسب برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی، فقدان سیاست‌های مناسب جهت بالا بردن انگیزه‌های فردی معلمان تربیت بدنی و محدودیت‌های حاکم بر فعالیت‌های ورزشی دانش آموزان دختر در فضای مجازی است. بر اساس شرایط ذکر شده و اهمیت برنامه‌ریزی برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی مدارس در شرایط حاضر، وجود یک برنامه کارآمد و مدون برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی مورد توجه قرار می‌گیرد.

با توجه به نوظهور بودن پدیده آموزش مجازی به علت بیماری‌هایی که همه‌گیری جهانی دارند، تعداد محدودی پژوهش درباره این موضوع صورت گرفته است که به آنها اشاره می‌گردد. حمیدی و نجفی جویباری (۲۰۲۰) در پژوهشی به تدوین الگوی توسعه ورزش تربیتی در آموزش و پرورش در زمان بروز بحران‌های بهداشتی همچون همه‌گیری کووید ۱۹ پرداختند. در این پژوهش ۷ مقوله عمده شامل نیازسنجی مجدد، تدوین راهبردها، ارتباطات دوسویه، اصلاح فرآیندهای آموزش مجازی، برنامه‌های عملیاتی، استفاده از الگوهای جهانی و عوامل مؤثر بر توسعه به عنوان شاخص‌های الگوی توسعه ورزش تربیتی در آموزش و پرورش در زمان بروز بحران‌های بهداشتی شناسایی شدند. سلیمی و فردین (۲۰۲۰) نیز در مقاله‌ای به بررسی نقش ویروس کرونا در آموزش مجازی، با تأکید بر فرصت‌ها و چالش‌ها پرداختند. در این مطالعه، نداشتن تفکر راهبردی مدیران و برنامه ریزان، سیاست‌گذاری نامطلوب، ضعف فناوری آموزشی و مدیریت ناکارآمد، ضعف فناوری‌های معرفی شده، نداشتن استقلال و آزادی عمل و برهم خوردن بودجه بندی مطرح شده به عنوان چالش‌های آموزش مجازی مطرح گردید. همچنین شیوع کرونا فرصت‌هایی را در سطح کلان (فراهم کردن زمینه تغییر، توجه به داشتن برنامه ریزی راهبردی و توجه به آموزش‌های برخط و مجازی)، سطح میانی (خلق فرصت آموزشی برابر و خلق نوآوری آموزشی جدید) و سطح خرد به دنبال داشته است. نتایج پژوهش محمدی و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی به واکاوی تجارب والدین دانش آموزان دوره اول ابتدایی از چالش‌های

آموزش مجازی با شبکه های اجتماعی در زمان شیوع ویروس کرونا پرداختند و نشان دادند که محاسن و معایب آموزش مجازی در شبکه های اجتماعی در پنج مقوله آموزشی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و فنی طبقه بندی می شود و با توجه به مشکلات و معایبی که توسط والدین عنوان شد، طراحی زیرساخت های منسجم و اثربخش جهت ارائه آموزش مجازی ضروری است. شریفی و همکاران (۲۰۱۹) نیز در پژوهش خود به این نتیجه دست یافتند که آموزش الکترونیکی می تواند جایگزین مناسبی برای آموزش حضوری باشد. نتایج تحقیق صالحی نژاد و همکاران (۲۰۱۸) بیانگر این امر است که آموزش مبتنی بر نرم افزار، ساخت نقشه ذهنی را برای ارتقای عملکردهای شناختی از جمله سرعت پردازش اطلاعات دانش آموزان افزایش می دهد.

همچنین جئونگ و سو^۱ (۲۰۲۰) در مطالعه ای به شناسایی مشکلات کلاس های آموزش آنلاین تربیت بدنی مدارس در دوران همه گیری کووید-۱۹ پرداختند. نتایج نشان داد یکی از مشکلات، یکنواختی کلاس ها در این شرایط محیطی و محدود بودن محتوای آموزشی است که ارزش تربیت بدنی را به اندازه کافی منتقل نمی کند. مشکل بعدی، روش های اشتباه که ناشی از کمبود مهارت در اجرای کلاس های آنلاین تربیت بدنی است که توسط معلمان اجرا می شود و همچنین رهنمودهای ارزیابی بسیار محدود ارائه شده توسط وزارت آموزش پرورش که ارزیابی سیستماتیک با روش های آنلاین را غیر-ممکن می کند. برای رسیدگی به مشکلات شناسایی شده و تسهیل عملکرد کارآمد کلاس های تربیت بدنی به صورت آنلاین نیاز به تغییر در روش های یادگیری استراتژیک است و لازم است فعالیت های تدریس مجازی معلمان بین همه همکاران به اشتراک گذاشته شود. علاوه بر این، فرایندهای ارزیابی باید شامل تشویق به مشارکت فعال دانش آموزان نیز باشند. اوبراین و همکاران^۲ (۲۰۲۰) نیز در مطالعه ای دریافتند که برای آموزش از راه دور پورتال ها، تلویزیون، مایکروسافت، برنامه گوگل میت و اینگونه ارتباطات زنده و دو طرفه مفید است. یافته های پژوهش پوتری و همکاران^۳ (۲۰۲۰) که در مقاله ای به بررسی چالش های برنامه آموزش مجازی پرداختند، بیانگر چالش های محدودیت معاشرت در بین دانش آموزان، کاهش وجود نظم در یادگیری خانگی، کمبود مهارت فناوری برای کودکان، محدودیت در انتخاب روش تدریس برای معلمان، کمبود مهارت های فناوری برخی معلمان، همکاری کم بین معلمان و مدیر بود. ورکویل و هوگس^۴ (۲۰۱۹) نیز در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که بسترهای ایجاد شده در آموزش های برخط، مستلزم توجه به زیرساخت ها و توسعه فناوری ها است.

-
1. Jeong & So
 2. O'Brien et al
 3. Putri et al
 4. Verkuyl & Hughes

به دلیل همه‌گیری بیماری کووید-۱۹ در سراسر جهان، آموزش‌های مدارس از آموزش حضوری به آموزش مجازی تغییر یافت. به علت ماهیت عملی درس تربیت بدنی و نبود تجربه برنامه‌ریزی و آموزشی مجازی تربیت بدنی، آموزش مجازی این درس با مشکلاتی روبه‌رو شد. با توجه به این‌که درس تربیت بدنی برای سلامت روان و جسم دانش‌آموزان بسیار ضروری است، در برنامه آموزشی مجازی مدارس باید برنامه‌ریزی‌های مناسب برای درس تربیت بدنی صورت بگیرد. از زمان شروع این بیماری تاکنون برنامه‌ریزی‌های موردی توسط آموزش و پرورش و فعالیت‌های خودجوشی توسط معلمان تربیت بدنی برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی صورت گرفته است و برنامه جامع و الگوی کارآمدی که راهنمای آموزش مجازی درس تربیت بدنی مدارس باشد، ارائه نشده است. همچنین تاکنون در مقاله‌های داخلی و خارجی به صورت جامع و کاربردی به برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی مدارس پرداخته نشده است. بنابراین پژوهش حاضر با توجه به ضرورت و اهمیت مسئله برنامه‌ریزی برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی در مدارس، شکاف تحقیقاتی موجود به علت نوظهور بودن این پدیده و اولویت زمانی اجرایی به دلیل نیاز سیستم آموزشی آموزش و پرورش، به دنبال این سؤال است که الگو و برنامه کارآمد برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی مدارس در زمان مواجهه با بحران‌هایی همچون همه‌گیری بیماری کووید-۱۹ چگونه باید باشد؟

روش پژوهش

روش اجرای این پژوهش به صورت کیفی و بر اساس نظریه داده بنیاد^۱ است که با هدف تدوین الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی مدارس (مطالعه موردی: همه‌گیری کووید-۱۹) انجام پذیرفت. به علت نوظهور بودن پدیده آموزش مجازی درس تربیت بدنی مدارس در بحران‌های بهداشتی، پیشینه پژوهشی اندک، فقدان ابزار پرسش‌نامه‌ای مرتبط و پاسخگویی به این پرسش که با چه الگویی می‌توان برنامه کارآمدی برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی در مدارس تهیه نمود؛ از روش تحقیق کیفی از نوع نظریه داده بنیاد با رویکرد گلیزر^۲ (۱۹۹۲) استفاده شد. در رویکرد گلیزر، پس از اجرای مصاحبه‌ها، مطالب گردآوری شده به دقت مطالعه می‌شوند و داده‌های حاصل از اجرای آن در سه گام کدگذاری باز، محوری و انتخابی قرار می‌گیرند و محقق از طریق روابط بین مفاهیم و مقوله‌ها نگارش نظریه را انجام می‌دهد (دانایی فرد و همکاران، ۲۰۱۸). مصاحبه‌ها به صورت نیمه ساختار یافته با نمونه‌های آماری انجام شد. پس از پایان هر مصاحبه، مصاحبه‌ها به صورت کامل

1. Grounded Theory
2. Glaser

تایپ شدند و مراحل کدگذاری توسط نرم افزار مکس کیودا نسخه ۲۰ صورت گرفت. جامعه آماری پژوهش، معلمان تربیت بدنی کشور بودند. ملاک انتخاب مشارکت کنندگان پژوهش بر اساس گروه جامع کشوری معلمان تربیت بدنی در یکی از پیام‌رسان‌های مجازی بود که مبنای بسیاری از تحقیقات است. افراد با تجربه و دارای سابقه برنامه‌های موفق تدریس مجازی درس تربیت بدنی که در این گروه حضور داشتند و علاقه‌مند بودند که به صورت داوطلبانه در این شرایط در تحقیق مشارکت کنند، مبنای نمونه‌گیری قرار گرفتند. به همین منظور محقق هیچ‌گونه قصد خاصی در انتخاب جنسیت و تعداد نمونه‌ها نداشته است. نحوه‌ی انتخاب استان‌ها برای نمونه‌گیری نیز با لحاظ نسبت حضور افراد از استان‌های مختلف در گروه جامع کشوری معلمان تربیت بدنی و با در نظر گرفتن تجربه موفق آموزش مجازی بود. به طور کلی به علت این‌که شرایط همه‌گیری ویروس کرونا، انتخاب‌های دیگر را تحت الشعاع قرار داده بود از نیروهای با تجربه برنامه‌ریزی و فعالیت‌های موفق تدریس مجازی علاقه‌مند و داوطلب به همکاری حاضر در گروه مجازی جامع کشوری معلمان تربیت بدنی استفاده شد. مصاحبه‌ها نیز تا حد اشباع نظری ادامه یافت و در نهایت ۱۴ مصاحبه انجام پذیرفت. در جدول ۱ اطلاعات مشارکت کنندگان در پژوهش نشان داده شده است.

جدول ۱- اطلاعات مشارکت کنندگان در پژوهش

خبرگان	جنسیت	استان	مدرک تحصیلی	مقطع تدریس	سابقه تدریس
P1	زن	اردبیل	کارشناسی ارشد	ابتدایی	۱۰ سال
P2	زن	تهران	کارشناسی	ابتدایی و متوسطه دوم	۲۷ سال
P3	زن	گیلان	کارشناسی ارشد	متوسطه اول و دوم	۳ سال
P4	مرد	یزد	کارشناسی ارشد	ابتدایی	۴ سال
P5	مرد	مازندران	کارشناسی	ابتدایی	۱۱ سال
P6	زن	سمنان	کارشناسی ارشد	ابتدایی و متوسطه اول و دوم	۱۳ سال
P7	مرد	همدان	کارشناسی	ابتدایی و متوسطه اول	۸ سال
P8	زن	مرکزی	کارشناسی	متوسطه اول و دوم	۴ سال
P9	زن	قم	کارشناسی	متوسطه اول	۴ سال

ادامه جدول ۱- اطلاعات مشارکت کنندگان در پژوهش

خبرگان	جنسیت	استان	مدرک تحصیلی	مقطع تدریس	سابقه تدریس
P10	زن	مازندران	کارشناسی ارشد	متوسطه دوم	۳ سال
P11	زن	گیلان	کارشناسی	ابتدایی	۳ سال
P12	زن	فارس	کارشناسی ارشد	ابتدایی	۱۱ سال
P13	زن	کرمان	کارشناسی	ابتدایی	۱۵ سال
P14	مرد	مرکزی	کارشناسی ارشد	ابتدایی	۱۵ سال

به منظور اعتباربخشی به نتایج پژوهش حاضر از معیارهای اعتبار، انتقال پذیری، قابلیت اعتماد و تأییدپذیری استفاده شد (قلی پور و همکاران، ۲۰۱۷). اعتبار به معنای میزان درجه اعتماد به واقعی بودن یافته‌ها برای شرکت کنندگان در پژوهش است. در این راستا برای انتخاب نمونه‌ها و سئوالات مصاحبه از منابع موجود و جنبه‌های مختلف استفاده شد. همچنین متن مصاحبه و کدهای مستخرج برای چند نفر از مشارکت کنندگان ارسال و نقطه نظرات آنان اعمال شد. انتقال پذیری، نشانگر قابلیت انتقال یافته‌ها به سایر گروه‌ها و محیط‌های مشابه است که از طریق مستند سازی همه مراحل پژوهش برای استفاده سایر پژوهشگران، گزارش جمعیت شناختی، گزارش تجربه نمونه‌ها و گزارش محیط پژوهش به دست آمد. قابلیت اعتماد، به ثبات داده‌ها در طول زمان و شرایط مختلف اشاره دارد که با استفاده از کدگذاری توسط دو کدگذار متخصص در رشته مدیریت ورزشی و آشنا به فرآیند کدگذاری انجام شد. درصد توافق بین دو کدگذار با استفاده از فرمول (خواستار، ۲۰۰۹)، $\frac{۸۷}{۸}$ ٪ به دست آمد. با توجه به این که این میزان بالای ۶۰ درصد است، پایایی پژوهش مورد تأیید قرار گرفت (امیری و نوروزی سید حسینی، ۲۰۲۰). نتایج آن در جدول ۲ نشان داده شده است.

$$\text{درصد پایایی} = \frac{\text{تعداد توافقات} \times ۲}{\text{تعداد کل کدها}} \times ۱۰۰$$

جدول ۲- نتایج بررسی پایایی دو کدگذار

شماره مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	درصد پایایی
۲	۳۱	۱۳	۵	٪ ۸۳/۸
۶	۶۵	۲۹	۷	٪ ۸۹/۲
۱۲	۲۷	۱۲	۳	٪ ۸۸/۸
کل	۱۲۳	۵۴	۱۵	٪ ۸۷/۸

همچنین تأییدپذیری، نشان دهنده ارتباط یافته‌ها با نتایج و تفاسیر مربوط به آن است که از طریق بررسی چند نفر از معلمان تربیت بدنی، خارج از فرآیند پژوهش و اعمال نظرات آنها در بازبینی و تشریح همه مراحل پژوهش صورت گرفت.

نتایج

بعد از کدگذاری مرحله به مرحله بر اساس روش گلیزر، تعداد ۹۹ کد نهایی به دست آمد که در ۲۱ مقوله فرعی و ۴ مقوله اصلی الزامات مدیریتی، الزامات حمایتی، الزامات نگرشی و الزامات فرآیند تدریس مجازی برای الگوی کارآمدی برنامه آموزش مجازی درس تربیت بدنی در مدارس قرار گرفتند. مقوله اصلی اول، الزامات مدیریتی را برای الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس مطرح می‌کند و شامل ۶ مقوله فرعی برنامه‌ریزی، خلاقیت، انگیزش، نظارت، بازخورد و ارزشیابی است و به طور کلی شامل ۳۳ مفهوم در این ۶ دسته است. جدول ۳ مفاهیم و مقوله‌های فرعی را برای مقوله اول نشان می‌دهد.

جدول ۳- مقوله اصلی اول، مقولات فرعی و کدهای اولیه مربوط به الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس

مقوله اصلی ۱	مقولات فرعی	مفاهیم	فراوانی
الزامات مدیریتی	برنامه ریزی	۱- تدوین برنامه جامع آموزش مجازی درس تربیت بدنی توسط آموزش پرورش	۸
		۲- تهیه طرح درس توسط معلم تربیت بدنی	۴
		۳- تعیین اهداف تدریس توسط معلم تربیت بدنی	۳
		۴- تهیه کتاب جامع آموزش مجازی درس تربیت بدنی توسط آموزش پرورش	۴
		۵- تنظیم برنامه‌ها توسط کارشناسان و سرگروه‌های استانی	۲
		۶- تدوین برنامه جامع درس تربیت بدنی با همکاری همه معلمان	۳
		۷- تهیه کتابچه‌های ورزشی برای دانش آموزان توسط آموزش و پرورش	۳
		۸- توجه به قابلیت اجرایی برنامه‌ها	۴
		۹- فراهم سازی برنامه‌های کاربردی درس تربیت بدنی	۳

ادامه جدول ۳- مقوله اصلی اول، مقولات فرعی و کدهای اولیه مربوط به الگوی کارآمدی برنامه آموزشی

مجازی درس تربیت بدنی در مدارس

مقوله اصلی ۱	مقولات فرعی	مفاهیم	فراوانی	
مقوله اصلی ۱	برنامه ریزی	۱۰- استفاده نکردن از آموزگاران پایه به عنوان معلم تربیت بدنی	۳	
		خلاقیت	۱۱- جذاب و لذت بخش نمودن برنامه‌های ورزشی برای دانش آموزان	۱۲
			۱۲- آموزش ساخت وسایل ورزشی در منزل به دانش آموزان	۵
	۱۳- استفاده از وسایل موجود در منزل به عنوان ابزار ورزشی		۴	
	۱۴- استفاده از چالش‌های ورزشی مجازی		۵	
	۱۵- استفاده از شعرهای ورزشی برای جذاب نمودن آموزش		۲	
	۱۶- استفاده از بازی های ورزشی برای تسهیل آموزش مجازی		۳	
	انگیزش		۱۷- ایجاد انگیزه در دانش آموزان	۳
		۱۸- استفاده معلم از جملات انگیزشی	۴	
		۱۹- تشویق دانش آموزان	۵	
۲۰- تهیه هدیه برای مسابقات ورزشی		۳		
۲۱- توجه به ایجاد شادی و نشاط در دانش آموزان		۳		
نظارت	۲۲- نظارت معلم بر فعالیت‌های دانش آموزان	۴		
	۲۳- نظارت والدین بر فعالیت‌های دانش آموزان	۴		
	۲۴- استفاده از جدول ثبت فعالیت‌های ورزشی دانش آموزان برای نظارت بر فعالیت‌ها	۶		
	۲۵- بازدید از کلاس‌های تربیت بدنی معلمان توسط اداره آموزش پرورش	۲		
	بازخورد	۲۶- ارائه بازخورد مناسب به دانش آموزان	۴	
۲۷- درخواست گزارش فعالیت‌ها از دانش آموزان		۴		
۲۸- پرسش و پاسخ ورزشی در کلاس مجازی تربیت بدنی		۲		
ارزشیابی	۲۹- در نظر گرفتن معیار نمره دهی بر اساس مشارکت دانش آموزان در فعالیت‌ها	۴		

ادامه جدول ۳- مقوله اصلی اول، مقولات فرعی و کدهای اولیه مربوط به الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس

مقوله اصلی ۱	مقولات فرعی	مفاهیم	فراوانی
الزامات مدیریتی	ارزشیابی	۳۰- ملاک قراردادن شکل صحیح حرکات به جای تعداد حرکات در ارزشیابی	۳
		۳۱- در نظر گرفتن نمره برای فعالیت در منزل	۵
		۳۲- ارسال فیلم فعالیت‌های اجرا شده توسط دانش آموزان	۴
		۳۳- ثبت فعالیت‌ها در جدول توسط دانش آموزان	۳

مقوله اصلی دوم، الزامات نگرشی را برای الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس مطرح می‌کند. شامل ۳ مقوله فرعی نگرش جامعه، نگرش خانواده‌ها و نگرش دانش آموزان است و به طور کلی شامل ۸ مفهوم در این ۳ دسته است. جدول ۴ مفاهیم و مقوله های فرعی را برای مقوله دوم نشان می‌دهد.

جدول ۴- مقوله اصلی دوم، مقولات فرعی و کدهای اولیه مربوط به الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس

مقوله اصلی ۲	مقولات فرعی	مفاهیم	فراوانی
الزامات نگرشی	نگرش جامعه	۱- فرهنگ سازی اهمیت ورزش مدارس در جامعه	۳
		۲- تغییر نگاه زنگ ورزش به زنگ سلامت در جامعه	۴
		۳- آگاه کردن خانواده ها از تأثیرات ورزش	۳
		۴- ایجاد نگرش مثبت در خانواده‌ها نسبت به اهمیت درس تربیت بدنی به اندازه سایر دروس	۳
	نگرش دانش آموزان	۵- القا حس ارزشمندی سلامت به دانش آموزان	۴
		۶- ایجاد حس اعتماد در دانش آموزان	۳
		۷- آموزش جنبه‌های نگرشی ورزش به دانش آموزان	۳
		۸- بیان تأثیرات ورزش بر بدن برای دانش آموزان	۴

مقوله اصلی سوم، الزامات حمایتی را برای الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس مطرح می‌کند. شامل ۵ مقوله فرعی حمایت معلمان، حمایت مدارس، حمایت خانواده‌ها، حمایت آموزش و پرورش و حمایت کارشناسان و سرگروه‌ها است و به طور کلی شامل ۱۱ مفهوم در این ۵ دسته است. جدول ۵ مفاهیم و مقوله های فرعی را برای مقوله سوم نشان می‌دهد.

جدول ۵- مقوله اصلی سوم، مقولات فرعی و کدهای اولیه مربوط به الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی
درس تربیت بدنی در مدارس

مقوله اصلی ۳	مقولات فرعی	مفاهیم	فراوانی
حمایت معلمان	حمایت معلمان	۱- همکاری معلمان متخصص تربیت بدنی در تدوین برنامه‌ها	۴
		۲- مشارکت همه معلمان تربیت بدنی در آموزش مجازی	۵
حمایت مدارس	حمایت مدارس	۳- همکاری مدیر و معاون‌های مدرسه	۳
		۴- حمایت مدیر و معاون از معلم تربیت بدنی برای ایجاد انگیزه	۴
الزامات حمایتی	حمایت خانواده‌ها	۵- همکاری والدین	۴
		۶- توجه خانواده‌ها به ورزش دانش آموزان	۴
	حمایت آموزش و پرورش	۷- ایجاد زیرساخت‌های لازم برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی توسط آموزش و پرورش	۵
		۸- تهیه محتوای آموزش مجازی درس تربیت بدنی توسط آموزش پرورش	۶
		۹- حمایت آموزش و پرورش از معلمان تربیت بدنی برای ایجاد انگیزه در آنها	۴
حمایت کارشناسان و سرگروه‌ها	حمایت کارشناسان و سرگروه‌ها	۱۰- همکاری کارشناسان و سرگروه‌های استانی	۳
		۱۱- تهیه کلیپ‌ها و محتوای آموزش مجازی تربیت بدنی توسط کارشناسان و سرگروه‌های استانی	۳

مقوله اصلی چهارم، الزامات فرآیند تدریس مجازی را برای الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس مطرح می‌کند. شامل ۷ مقوله فرعی آموزش‌های مجازی، ابزارهای آموزش مجازی، فعالیت‌های ورزشی و تغذیه مناسب در منزل، مسابقات مجازی ورزشی، مدیریت کلاس مجازی، اصول تدریس مجازی و طرح‌های ورزشی است و به طور کلی شامل ۴۷ مفهوم در این ۷ دسته است. جدول ۶ مفاهیم و مقوله‌های فرعی را برای مقوله چهارم نشان می‌دهد.

جدول ۶- مقوله اصلی چهارم، مقولات فرعی و کدهای اولیه مربوط به الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی

درس تربیت بدنی در مدارس

مقوله اصلی ۴	مقولات فرعی	مفاهیم	فراوانی
	آموزش‌های مجازی	۱- آموزش قوانین و مهارت‌های رشته‌های ورزشی	۳
		۲- آموزش حرکات اصلاحی به دانش آموزان	۴
		۳- آموزش اصول گرم کردن	۳
		۴- آموزش اصول سرد کردن	۳
		۵- آموزش فاکتورهای آمادگی جسمانی	۶
		۶- آموزش مهارت‌های بنیادین	۴
		۷- آموزش محاسبه کالری غذاها	۲
		۸- آموزش محاسبه شاخص توده بدنی	۳
		۹- آموزش مهارت‌های رشته‌های ورزشی و فعالیت های مناسب به دانش آموزان دارای مشکل جسمانی	۳
		۱۰- آموزش ورزش با خانواده در منزل	۴
الزامات فرآیند تدریس مجازی	ابزارهای آموزش مجازی	۱۱- تولید محتوای آموزشی برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی	۶
		۱۲- آموزش مجازی درس تربیت بدنی با فایل‌های صوتی تهیه شده توسط معلم تربیت بدنی	۳
		۱۳- آموزش مجازی مهارت‌های ورزشی با تصاویر آموزشی	۷
		۱۴- آموزش مجازی درس تربیت بدنی با پوسته‌های ورزشی	۳
		۱۵- ساخت کلیپ‌های آموزشی ورزشی برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی	۱۷
		۱۶- تهیه فایل متنی آموزشی توسط معلم تربیت بدنی برای آموزش مجازی	۳

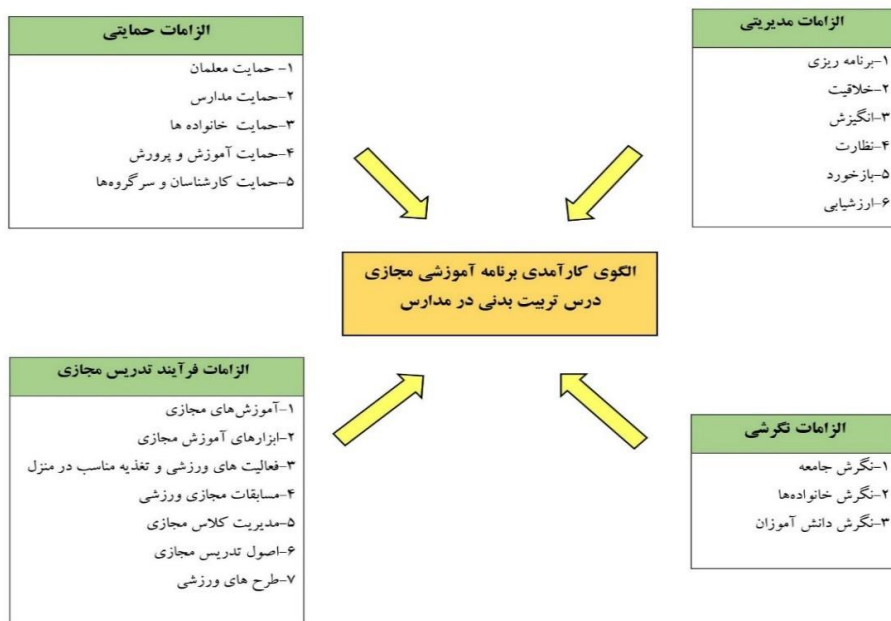
ادامه جدول ۶- مقوله اصلی چهارم، مقولات فرعی و کدهای اولیه مربوط به الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس

مقوله اصلی ۴	مقولات فرعی	مفاهیم	فراوانی
	ابزارهای آموزش مجازی	۱۷- ارائه مطالب ورزشی به وسیله پاورپوینت توسط معلم تربیت بدنی برای آموزش مجازی	۳
		۱۸- برگزاری لایو ورزشی برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی	۲
فعالیت های ورزشی و تغذیه مناسب در منزل		۱۹- تأکید بر فعالیت‌های بدنی مناسب منزل	۹
		۲۰- تأکید بر تغذیه مناسب	۱۰
		۲۱- تهیه برنامه ورزش در منزل برای دانش آموزان	۶
		۲۲- توجه به متناسب سازی وزن دانش آموزان	۳
الزامات فرآیند تدریس مجازی	مسابقات مجازی ورزشی	۲۳- برگزاری مسابقات مجازی رشته‌های ورزشی مختلف	۸
		۲۴- مسابقه پوستر ورزشی	۲
		۲۵- مسابقه جدول ورزشی	۳
		۲۶- مسابقه روزنامه دیواری ورزشی	۳
		۲۷- مسابقه ماکت ورزشی	۲
		۲۸- مسابقه نقاشی ورزشی	۴
		۲۹- برگزاری مسابقات مجازی ورزشی در تمام سطوح	۳
مدیریت کلاس مجازی		۳۰- انجام حضور و غیاب	۴
		۳۱- بیان قوانین و مقررات کلاس	۳
		۳۲- توجه به امنیت	۳
		۳۳- تأکید بر نظم	۴
اصول تدریس مجازی		۳۴- توجه به اصل تنوع در تدریس مجازی	۶
		۳۵- عملیاتی کردن برنامه‌های تدوین شده	۲
		۳۶- توجه به جنبه‌های دانشی ورزش در آموزش به دانش آموزان	۲
		۳۷- در نظر گرفتن بیماری های جسمی دانش آموزان	۳
		۳۸- بررسی نیازهای دانش آموزان	۳
		۳۹- توجه به مشکلات دانش آموزان	۳
		۴۰- اهمیت دادن به سلامت جسم و روان دانش آموزان	۲

ادامه جدول ۶- مقوله اصلی چهارم، مقولات فرعی و کدهای اولیه مربوط به الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس

مقوله اصلی ۴	مقولات فرعی	مفاهیم	فراوانی
الزامات فرآیند تدریس مجازی	اصول تدریس مجازی	۴۱- تأکید بر تناسب اندام	۳
		۴۲- ایجاد تحرک در دانش آموزان	۳
		۴۳- تحت فشار قرار ندادن دانش آموزان	۵
		۴۴- قابل استفاده بودن برنامه‌های ورزشی برای والدین	۲
		۴۵- استفاده از طرح کنترل وزن و چاقی (کوچ) برای کنترل وزن دانش آموزان	۵
طرح های ورزشی	طرح های ورزشی	۴۶- استفاده از طرح ورزش با خانواده	۴
		۴۷- برگزاری طرح‌های الگو تدریس مجازی برتر درس تربیت بدنی در بین معلمان تربیت بدنی	۳

در شکل ۱ الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس برای مواردی مانند همه‌گیری کووید-۱۹ ارائه شده است.

شکل ۱- الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس

بحث و نتیجه گیری

در شرایط بحرانی، مانند شیوع بیماری کرونا در جهان و تعطیلی طولانی مدت مدارس، ضرورت توجه به آموزش‌های مجازی و الکترونیکی بیش از پیش احساس می‌شود (سلیمی و فردین، ۲۰۲۰). درس تربیت بدنی یکی از دروس مهم و تأثیرگذار بر سلامت جسم و روان دانش آموزان است و از آموزش مجازی درس تربیت بدنی در دوران همه‌گیری کرونا، نه تنها نباید صرف نظر کرد بلکه باید برنامه‌ریزی‌های مناسبی در این خصوص صورت بگیرد. پژوهش حاضر به منظور تدوین الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس (مطالعه موردی: همه‌گیری کووید-۱۹) انجام گرفت. با توجه به مفاهیم به دست آمده برای تدوین الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی مدارس، ۴ مقوله اصلی الزامات مدیریتی، الزامات نگرشی، الزامات حمایتی و الزامات فرآیند تدریس شناسایی شدند.

در ارتباط با الزامات مدیریتی می‌توان از طریق ۶ مقوله فرعی برنامه‌ریزی، خلاقیت، انگیزش، نظارت، بازخورد و ارزشیابی به تدوین الگوی کارآمد برنامه آموزشی مجازی تربیت بدنی مدارس پرداخت. به این صورت که به منظور برنامه‌ریزی با همکاری آموزش و پرورش، کارشناسان و سرگروه‌های استانی و معلمان تربیت بدنی، برنامه جامع و کاربردی آموزش مجازی تربیت بدنی تهیه شود و کتاب راهنمای آموزش مجازی درس تربیت بدنی توسط آموزش و پرورش گردآوری گردد. همچنین معلمان تربیت بدنی باید به تهیه طرح درس و اهداف تدریس مناسب با تدریس مجازی این درس بپردازند. در این بخش، تهیه کتابچه‌های آموزشی برای دانش آموزان توسط آموزش و پرورش و استفاده نکردن از آموزگاران پایه به عنوان معلم تربیت بدنی باید مورد توجه قرار گیرد. با توجه به این که تاکنون بحران بهداشتی به طور کلی کلاس‌های حضوری مدارس را تعطیل نکرده است، مدارس ایران سابقه و تجربه آموزش مجازی را ندارند. از طرفی با هدایت آموزش‌ها به آموزش مجازی، شاید آن طور که باید به آموزش مجازی درس تربیت بدنی توجه نشده است و برنامه‌ای کاربردی برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی تدوین نشده است. این در حالی است که انتقال آموزش‌های حضوری در قالب آموزش مجازی امکان پذیر نیست و باید برنامه مناسب و کارآمدی مخصوص فرآیند آموزش مجازی برای این درس تهیه نمود. دانش آموزان نیز در شرایط آموزش مجازی علاقه دارند درس تربیت بدنی را به شکل عملی اجرا کنند و علاقه چندانی به دروس تئوری تربیت بدنی نشان نمی‌دهند. از سویی نیز مشخص است که برخی از آموزش‌های حضوری تربیت بدنی قابل استفاده در آموزش مجازی نیست؛ به طور مثال نمی‌توان به دانش آموزان مهارت‌های تیمی یک رشته ورزشی را در قالب یک بازی دسته جمعی به صورت عملی آموزش داد و یا حتی خیلی از دانش آموزان ممکن است از نظر مالی امکان خرید یک توپ بسکتبال، هندبال و یا والیبال را نداشته باشند. به این منظور باید برنامه جامعی متناسب با شرایط

و امکانات منزل دانش‌آموزان و اهداف آموزشی غیرحضورى توسط آموزش و پرورش و معلمان و سرگروه‌های استانی تدوین شود و در برنامه تدوین شده ابعاد ذکر شده مورد توجه قرار گیرد. به منظور ایجاد خلاقیت، جذاب و لذت بخش نمودن برنامه‌های ورزشی برای دانش‌آموزان حائز اهمیت است. همچنین استفاده از وسایل موجود در منزل به عنوان ابزار ورزشی و آموزش ساخت این وسایل در منزل توسط معلم به علت عدم دسترسی به وسایل ورزشی مدارس باید مورد توجه قرار گیرد. استفاده از چالش‌های ورزشی مجازی، شعرهای ورزشی برای جذاب کردن آموزش و بازی‌های ورزشی برای تسهیل آموزش مجازی جزو خلاقیت‌هایی است که معلم تربیت بدنی می‌تواند در کلاس درس مجازی اجرا کند. اهمیت خلاقیت در کلاس مجازی درس تربیت بدنی بسیار پر رنگ‌تر از آموزش حضورى شده است. در این مورد معلم تربیت بدنی با استفاده از چالش‌هایی مانند چالش کاهش وزن، روپایی با بادکنک و انواع بازی‌های ورزشی و..... با خلاقیت می‌تواند کلاس مجازی را برای دانش‌آموزان جذاب کند. از طرفی با توجه به این که برخی از دانش‌آموزان ممکن است تمکن مالی خوبی نداشته باشند، معلم تربیت بدنی می‌تواند با خلاقیت خود آن لوازم ورزشی که امکان استفاده و ساخت توسط وسایل موجود در منزل هست را به دانش‌آموزان آموزش دهد. به منظور ایجاد انگیزش، معلم تربیت بدنی باید برای انجام فعالیت بدنی در دانش‌آموزان انگیزش ایجاد کند؛ او می‌تواند با جملات انگیزشی، تشویق دانش‌آموزان، تهیه هدیه برای مسابقات ورزشی و توجه به شادی و نشاط در برنامه‌ها، در دانش‌آموزان ایجاد انگیزه کند. کلاس‌های حضورى تربیت بدنی جذابیت‌های خاص خود را دارند. در این شرایط که کلاس‌ها به شکل غیر حضورى است، بایستی راهکارهایی برای ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان در کلاس درس مجازی تربیت بدنی پیدا کرد. به منظور نظارت، معلم تربیت بدنی باید به صورت مداوم بر فعالیت‌های دانش‌آموزان نظارت کند و اولیا دانش‌آموزان هم بهتر است که در این نظارت مشارکت داشته باشند. همان‌طور که از مزایای آموزش مجازی مدارس، ایجاد زمینه تعاملات اجتماعی فراگیر بین دانش‌آموزان و والدین آنها است و نظارت بیشتر والدین بر تکالیف و فعالیت‌های آموزشی دانش‌آموزان را موجب شده است (محمدی و همکاران، ۲۰۲۰). استفاده از جدول ثبت فعالیت‌های ورزشی برای نظارت بر فعالیت‌های دانش‌آموزان می‌تواند صورت گیرد. همچنین بازدید از کلاس‌های تربیت بدنی توسط اداره آموزش و پرورش هر ناحیه هم مفید است. به منظور بازخورد، معلم تربیت بدنی با درخواست گزارش فعالیت‌های ورزش در منزل دانش‌آموزان، پرسش و پاسخ کلاسی و ارائه بازخورد مناسب به آنها در دستیابی به اهداف برنامه‌ریزی نقش مهمی ایفا می‌کند. در کلاس مجازی تربیت بدنی به علت کم شدن ارتباطات رودررو با دانش‌آموزان، دریافت بازخورد از دانش‌آموزان به منظور دستیابی به اثر بخشی در کلاس در تربیت بدنی، باید مورد توجه قرار گیرد که موارد ذکر شده از راه‌های دریافت بازخورد است. به منظور ارزشیابی، معلم تربیت بدنی باید ملاک

نمره را انجام شکل صحیح حرکات ورزشی به جای تعداد بالای انجام حرکات در نظر بگیرد و از دانش آموزان بخواهد که فعالیت‌های ورزشی روزانه خود را در جدول ثبت نمایند. ارسال فیلم فعالیت‌های انجام گرفته با پوشش مناسب توسط دانش آموزان در امر ارزشیابی می‌تواند مفید واقع شود و معیار نمره‌دهی بر اساس مشارکت دانش آموزان تهیه شود. به دلیل این که شرایط آموزش مجازی با آموزش حضوری متفاوت است، شیوه ارزشیابی هم متفاوت است. در این راستا، به جای امتحان عملی نهایی، مشارکت دانش آموزان در طول ترم و فعالیت‌های کلاسی هدف ارزشیابی قرار گیرد. همچنین نورم‌ها و ارزشیابی‌های کلاسی متناسب با شرایط و اهداف تدریس مجازی تنظیم گردد که اهداف ارزشیابی در این شرایط، بیشتر حفظ سلامت جسم و روان دانش آموزان است. یافته‌های پژوهش با پژوهش نجفی و جویباری (۲۰۲۰)، جئونگ و سو (۲۰۲۰)، سلیمی و فردین (۲۰۲۰) و ورکویل و هوگس (۲۰۱۹) همسو است. دلیل همسویی نقش مهم برنامه‌ریزی برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی در مدارس است. برنامه‌ریزی، سازماندهی و رهبری و کنترل از وظایف مدیران است (رابینز، ۱۹۴۳). با توجه به این که معلم تربیت بدنی نقش مدیر را در کلاس درس تربیت بدنی دارد، باید وظایف مدیریت را در کلاس درس مجازی تربیت بدنی مورد توجه قرار دهد.

در ارتباط با الزامات نگرشی می‌توان از طریق ۳ مقوله فرعی نگرش جامعه، نگرش خانواده‌ها و نگرش دانش آموزان به تدوین الگوی کارآمد برنامه آموزشی مجازی تربیت بدنی مدارس پرداخت. به منظور ایجاد نگرش مثبت در جامعه، باید فرهنگ سازی برای اهمیت ورزش مدارس در جامعه صورت گیرد و نگاه جامعه از زنگ ورزش به زنگ سلامت تغییر پیدا کند. به منظور ایجاد نگرش مثبت در خانواده‌ها لازم است که خانواده‌ها را از تأثیرات ورزش بر سلامت جسم و روح فرزندان‌شان آگاه نمود و باید نگرش مثبت در خانواده‌ها نسبت به اهمیت درس تربیت بدنی به اندازه سایر دروس ایجاد شود. به منظور ایجاد نگرش مثبت در دانش آموزان باید حس ارزشمندی سلامت و حس اعتماد را در دانش آموزان القا نمود و تأثیرات ورزش بر بدن را برای دانش آموزان بیان کرد. همچنین آموزش جنبه‌های نگرشی ورزش به دانش آموزان نیز باید مورد توجه قرار گیرد. طبق تحقیقات جایگاه و موقعیت درس تربیت بدنی در میان سایر دروس مشخص نیست و مشکل اساسی درس تربیت بدنی نگرش ضعیف نسبت به این درس است. بین نگرش مثبت به درس تربیت بدنی و تجربه لذت بخش از این درس و همچنین افزایش طول عمر ناشی از فعالیت‌های بدنی، رابطه مستقیمی وجود دارد (عبدی مقدم و همکاران، ۲۰۱۸). به این منظور نگرش جامعه، خانواده‌ها و دانش آموزان در برنامه‌ریزی برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی حائز اهمیت است. درس تربیت بدنی به نسبت سایر دروس به علت عدم تأثیر مستقیم در کنکور و انتخاب رشته آینده دانش آموزان، ارزش کمتری در بین جامعه، خانواده‌ها

و دانش آموزان دارد و بیشتر حالت تفریح، سرگرمی و پرکردن اوقات آزاد در کلاس را دارد. لازم به ذکر است که از گذشته تاکنون، این نگرش به سمت اهمیت درس تربیت بدنی حرکت کرده است؛ اما باز هم نیاز به فرهنگ سازی بیشتری دارد. باید نگاه جامعه از زنگ ورزش به زنگی برای سلامت جسم و روان دانش آموزان تبدیل شود. برای این که در صورت عدم سلامت جسمی و روانی در دانش آموزان، به عنوان یک اصل مهم در زندگی، در سایر دروس و زندگی آینده آنها مشکل ایجاد می‌شود. در جامعه، خانواده‌ها و دانش آموزان، باید فرهنگ سازی درباره اهمیت درس تربیت بدنی صورت گیرد. معلم تربیت بدنی می‌تواند با نشان دادن فواید و ارزشمندی درس تربیت بدنی برای سلامت جسم و روان دانش آموزان توسط فعالیت‌های خود، ارزش آموزش مجازی درس تربیت بدنی را برای دانش آموزان، خانواده‌ها و جامعه روشن سازد. یافته‌های پژوهش با پژوهش محمدی و همکاران (۲۰۲۰) همسو است و دلیل همسویی توجه به اهمیت نگرش‌ها و فرهنگ سازی مناسب برای آموزش مجازی مدارس است. بنابراین نگرش معلمان، دانش آموزان و مسئولان در کیفیت بخشی درس تربیت بدنی مدارس تأثیرگذار است (رضوی و همکاران، ۲۰۱۲).

در ارتباط با الزامات حمایتی می‌توان از طریق ۴ مقوله فرعی حمایت معلمان، حمایت مدارس، حمایت خانواده‌ها، حمایت آموزش و پرورش و حمایت کارشناسان و سرگروه‌ها به تدوین الگوی کارآمد برنامه آموزشی مجازی تربیت بدنی مدارس پرداخت. در بخش حمایت معلمان، همکاری معلمان متخصص تربیت بدنی در تدوین برنامه‌ها و مشارکت همه معلمان تربیت بدنی در آموزش مجازی باید مد نظر قرار گیرد. در بخش حمایت مدارس، لازم است، مدیر و معاون‌های مدرسه در این امر همکاری لازم را داشته باشند و حمایت لازم را برای ایجاد انگیزه در معلم تربیت بدنی مد نظر قرار دهند. در بخش حمایت خانواده‌ها، همکاری و توجه خانواده‌ها به ورزش دانش آموزان باید صورت گیرد. در بخش حمایت آموزش و پرورش، با ایجاد زیر ساخت‌های لازم برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی، تهیه محتوای آموزش مجازی، حمایت از آموزش مجازی درس تربیت بدنی توسط آموزش و پرورش صورت می‌گیرد. همچنین آموزش و پرورش با حمایت از معلمان تربیت بدنی می‌تواند انگیزه تدریس برای آموزش مجازی را فراهم سازد. در بخش حمایت کارشناسان و سرگروه‌ها، همکاری و تهیه کلیپ توسط سرگروه‌ها و کارشناسان استانی به منظور انجام هر چه بهتر برنامه‌ها باید انجام بگیرد. برای این که بتوان برنامه‌ریزی کارآمدی در این مسئله داشت، همه معلمان تربیت بدنی باید در امر آموزش مجازی، همکاری و مشارکت داشته باشند. اگر فقط تعداد کمی از معلمان درگیر مسئله آموزش مجازی شوند و سایر معلم‌ها از آموزش مجازی تربیت بدنی کناره‌گیری یا کم کاری کنند، نتیجه مورد قبول حاصل نمی‌شود. از سویی دیگر، همیشه حمایت و همکاری مدیر و معاونین مدرسه برای معلم‌ها می‌تواند نقطه قوتی برای ایجاد انگیزه در معلم باشد. کارشناسان و سرگروه‌های استانی نیز می‌توانند از طریق

تهیه محتوا و مواد آموزشی مرتبط، به آموزش مجازی درس تربیت بدنی کمک کنند. مسئله مهم‌تر حمایت آموزش و پرورش از برنامه‌های آموزش مجازی درس تربیت بدنی است. همان‌طور که مشخص شده است بدون در نظر گرفتن زیرساخت‌های آموزش مجازی، نمی‌توان به پیاده‌سازی و اثر بخشی آن امیدوار بود و لازم است قبل از هرگونه تصمیم‌گیری، این زیرساخت‌ها شناسایی و سپس به پیاده‌سازی آن در راستای اهداف آموزش مجازی اقدام نمود (حمیدی و نجفی جویباری، ۲۰۲۰). به همین منظور امکانات مخابراتی و اینترنتی مناسب برای کلاس درس مجازی در پیام رسان شاد وزارت آموزش و پرورش باید فراهم شود. از طرفی چون کلاس درس تربیت بدنی به ارتباط چهره به چهره معلم و دانش آموز بستگی دارد؛ بهتر است شرایطی فراهم شود که در فضاهای آموزش مجازی آموزش و پرورش، معلم تربیت بدنی و دانش‌آموز به صورت زنده و دو طرفه بتوانند یکدیگر را مشاهده کنند و به این صورت کلاس فعال مجازی تربیت بدنی شکل گیرد. همچنین آموزش و پرورش با ایجاد انگیزه در معلمان تربیت بدنی و تهیه کلیپ‌ها و محتواهای آموزشی می‌تواند کمک شایانی به تدریس مجازی درس تربیت بدنی کند. یافته‌های پژوهش با پژوهش پوتری و همکاران (۲۰۲۰) همسو است و دلیل همسویی اهمیت حمایت خانواده‌ها و مدارس، جامعه است. حمایت خانواده‌ها و گروه‌های دوستان با انگیزه مشارکت دانش آموزان در درس تربیت بدنی ارتباط مستقیم دارد (پارسامهر و همکاران، ۲۰۱۳). در ارتباط با الزامات فرآیند تدریس می‌توان از طریق ۷ مقوله فرعی آموزش‌های مجازی، ابزارهای آموزش مجازی، فعالیت‌های ورزشی و تغذیه مناسب در منزل، مسابقات مجازی ورزشی، مدیریت کلاس مجازی، اصول تدریس مجازی و طرح‌های ورزشی به تدوین الگوی کارآمد برنامه آموزشی مجازی تربیت بدنی مدارس پرداخت. به منظور آموزش‌های مجازی می‌توان از آموزش قوانین و مهارت‌های رشته‌های ورزشی، آموزش حرکات اصلاحی، آموزش اصول گرم کردن و سرد کردن، آموزش فاکتورهای آمادگی جسمانی، آموزش مهارت‌های بنیادین، آموزش محاسبه کالری غذاها، آموزش محاسبه شاخص توده بدنی، آموزش ورزش با خانواده و آموزش مهارت‌های رشته‌های ورزشی و فعالیت‌های مناسب به دانش آموزان دارای مشکل جسمانی استفاده کرد. آموزش‌های مجازی نیز باید متناسب با اهداف تدریس مجازی باشند. به همین منظور، آموزش مهارت‌های رشته‌های ورزشی بایستی به صورتی باشد که دانش آموزان به تنهایی یا به همراه اعضای خانواده خود و با ابزارهای موجود در منزل بتوانند مهارت‌ها را اجرا کنند. در این راستا باید به دانش آموزان دارای مشکل جسمانی هم توجه شود و مهارت‌های ورزشی و فعالیت‌های مناسب را به آنها آموزش داد. در ایامی که دانش آموزان بیشتر زمان خود را در منزل می‌گذرانند، آموزش مهارت‌های بنیادین مثل نشستن، ایستادن، خوابیدن، به اصلاح الگوهای حرکتی نادرست دانش آموزان کمک می‌کند. همچنین به علت این‌که بیشتر وقت دانش‌آموزان در این شرایط کنار خانواده می‌گذرد، درگیر کردن خانواده‌ها در درس تربیت

بدنی و استفاده از ورزش‌هایی که به همراه خانواده قابل انجام باشد، بسیار مفید است. به منظور استفاده از ابزارهای آموزش مجازی، ابزارها شناسایی شده شامل تولید محتوای آموزشی، تهیه کلیپ آموزشی، فایل صوتی، پوسترهای ورزشی، فایل متنی، پاورپوینت و لایو ورزشی است که مناسب برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی به عنوان ابزار آموزشی هستند. همان‌طور که نشان داده شد، تحول ابزارها و روش‌های آموزش مجازی در جهت‌ی است که هر فرد در هر زمان و در هر مکان با امکانات خود یاد می‌گیرد (محمدی و همکاران، ۲۰۲۰). به همین دلیل باید از ابزارهای مناسبی که قابل ارائه در فضای آموزش مجازی باشد، استفاده نمود. به طور مثال معلم تربیت بدنی از طریق تولید محتوای الکترونیکی و تهیه کلیپ‌های ورزشی می‌تواند مهارت‌های مختلف ورزشی را به دانش‌آموزان آموزش دهد. در بخش فعالیت‌های ورزشی و تغذیه مناسب در منزل، باید فعالیت‌های بدنی مناسب منزل، تغذیه مناسب، تهیه برنامه ورزش در منزل و توجه متناسب سازی وزن دانش‌آموزان مدنظر قرار گیرد. ارزیابی آموزش و پرورش از طریق طرح ملی کنترل وزن و چاقی نشان داد که دانش‌آموزان زیادی در ایران با معضل چاقی روبه‌رو هستند (معاونت تربیت بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش، ۲۰۲۰) که قرنطینه‌خانی و عدم تحرک و عدم توجه به تغذیه این شرایط را تشدید می‌کند. یکی از اهداف کلاس مجازی درس تربیت بدنی باید توجه به فعالیت‌های ورزشی مناسب منزل و آموزش رعایت تغذیه باشد. به این صورت که معلم تربیت بدنی، برنامه تمرینی برای ورزش در خانه به منظور متناسب سازی و سلامت جسمی دانش‌آموزان تهیه کند و همچنین به آموزش تغذیه مناسب برای رسیدن به وزن مناسب بپردازد. در بخش مسابقات مجازی ورزشی برگزاری انواع مسابقات ورزشی مجازی مانند مسابقات رشته‌های ورزشی مختلف در تمام سطوح، مسابقه جدول ورزشی، مسابقه پوستر ورزشی، مسابقه ماکت ورزشی، مسابقه روزنامه دیواری ورزشی، مسابقه نقاشی ورزشی، کمک زیادی به جذاب نمودن برنامه تدریس مجازی و افزایش مشارکت دانش‌آموزان می‌کند. دانش‌آموز بعد از انجام مسابقه تصویر کار انجام شده یا فیلم انجام حرکات مسابقه را برای معلم می‌فرستد و از این طریق پویایی کلاس تربیت بدنی در آموزش مجازی هم حفظ می‌شود. به منظور مدیریت کلاس مجازی باید انجام حضور و غیاب، بیان قوانین و مقررات کلاس، توجه به امنیت و تأکید بر نظم همواره توسط معلم تربیت بدنی در کلاس مجازی صورت گیرد. برقراری نظم و حضور و غیاب مداوم توسط معلم در کلاس مجازی تربیت بدنی به اندازه کلاس حضوری حائز اهمیت است و این نگرش را در بین دانش‌آموزان و خانواده‌ها شکل می‌دهد که درس تربیت بدنی بسیار مهم است. به منظور رعایت اصول تدریس مجازی برای یک تدریس موفق، معلمان تربیت بدنی باید در تدریس خود توجه به اصل تنوع، عملیاتی نمودن برنامه‌ها، توجه به جنبه‌های دانشی ورزش در آموزش به دانش‌آموزان، در نظر گرفتن بیماری‌های جسمی دانش‌آموزان، بررسی نیازهای دانش‌آموزان، توجه به مشکلات دانش‌آموزان، اهمیت

دادن به سلامتی و تناسب اندام دانش آموزان، تحت فشار قرار ندادن دانش آموزان و قابل استفاده بودن برنامه‌های ورزشی برای والدین را مد نظر قرار دهند. همان‌طور که نشان داده شد، اصول تدریس و ساختار کلاس درس بر سازماندهی کلاس و انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان اثر مثبت می‌گذارد و در نهایت ارتقا بهبود عملکرد دانش‌آموزان می‌تواند منجر به بهبود شرایط جامعه شود (علیمحدی و همکاران، ۲۰۱۷). در بخش طرح‌های ورزشی، برای کارآمدی بیشتر برنامه‌های آموزش مجازی تربیت بدنی، می‌توان از طرح‌های ورزشی مانند طرح کنترل وزن و چاقی دانش‌آموزان (کوچ) که توسط آموزش و پرورش انجام شد و همچنین طرح ورزش با خانواده و طرح الگو تدریس مجازی برتر درس تربیت بدنی در بین معلمان تربیت بدنی استفاده کرد. از طرح‌های ملی که آموزش و پرورش در زمان همه‌گیری کرونا اجرا کرد، طرح کنترل وزن و چاقی (کوچ) است. در این طرح دانش‌آموزان در محدوده وزنی چاق یا لاغر شناسایی شدند و برنامه‌ریزی‌های ورزشی و تغذیه‌ای برای رسیدن به وزن مناسب در دانش‌آموزان صورت گرفت (معاونت تربیت بدنی و سلامت آموزش و پرورش، ۲۰۲۱). طرح ورزش با خانواده با همراه کردن خانواده‌ها در ورزش باعث دستیابی به سلامت جسمانی در خانواده می‌شود و علاوه بر آن با ایجاد نشاط از افسردگی و بیماری‌های روحی در دوران بحران‌های بهداشتی و قرنطینه خانگی می‌کاهد. در نهایت بهتر است که طرحی تشکیل داد و معلمان موفق در حوزه برنامه‌ریزی آموزش مجازی درس تربیت بدنی، فعالیت‌ها و الگوهای تدریس خود را به اشتراک بگذارند و از آنها نیز تقدیر شود. یافته‌های پژوهش با پژوهش ابوراین و همکاران (۲۰۲۰)، شریفی و همکاران (۲۰۱۹) و صالحی نژاد و همکاران (۲۰۱۸) همسو است و دلیل همسویی، اهمیت توجه به شیوه جدید آموزش‌ها به صورت مجازی و مطابقت فرآیند تدریس با آن است.

شرایط بحرانی مانند همه‌گیری ویروس کرونا نظام آموزشی کشور را مختل کرده است و دغدغه تدوین و اجرای برنامه‌های تحصیلی برای تداوم آموزش‌ها در شرایط قرنطینه خانگی به بزرگ‌ترین چالش نظام آموزشی کشور و همه جهان تبدیل شده است. به دلیل این‌که درس تربیت بدنی برای سلامت جسم و روان دانش‌آموزان اهمیت بسیاری دارد؛ باید در برنامه آموزشی مجازی مدارس توجه ویژه‌ای به آن شود. آموزش و پرورش برای برنامه‌ریزی آموزش مجازی در درس تربیت بدنی به یک الگو و برنامه کارآمد نیاز دارد تا بر اساس آن بتواند برنامه ریزی‌ها، اهداف، زیرساخت‌ها، حمایت‌ها، سرفصل‌های تدریس و ... را تعیین کند و نیز معلمان تربیت بدنی برای انسجام و موثر بودن تدریس مجازی به یک الگو و راهنما مناسب نیاز دارند. در برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مرحله اول باید به برنامه‌ریزی‌های مدیریتی در این موضوع پرداخت. از سویی دیگر، نگرش‌ها و حمایت‌هایی که در مورد آموزش مجازی درس تربیت‌بدنی وجود دارد، عامل تأثیرگذاری بر اثربخشی درس تربیت بدنی در دوران آموزش مجازی است. در نهایت معلم تربیت بدنی باید به عنوان مهمترین بدنه آموزشی

وزارت آموزش و پرورش در درس تربیت بدنی، مطابق با شرایط آموزش مجازی، برنامه‌ها، اصول تدریس، ابزارهای تدریس و محتوای آموزشی خود را تعیین نماید. به این منظور پیشنهاد می‌شود که بر طبق این پژوهش، الگوی کارآمدی برای برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی مدارس تدوین شود و در این برنامه به الزامات مدیریتی، الزامات نگرشی، الزامات حمایتی و الزامات فرآیند تدریس مجازی توجه گردد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله از همه مشارکت‌کنندگان که در انجام دادن این پژوهش یاری رساندند، کمال تشکر و قدردانی را دارند.

منابع

1. Abdi Moghadam, S., Ramezani Nejad, R., Poor Soltani, H. (2018). Comparison of educational status of physical education course from the perspective of principals, teachers, parents and students High school. *Physiology research and management in sports*, 10(1): 129-143 (Persian).
2. Al-Hazmi, A. (2016). Challenges presented by MERS corona virus, and SARS corona virus to global health. *Saudi journal of biological sciences*, 23(4): 507-511.
3. Ali Mohammadi, H., Sohrabi, M., Saberi, A. (2017). The method of teaching physical education teachers as a predictor of student achievement motivation. *Teaching and learning studies*, 9(1): 129-141(Persian).
4. Amiri, m., Nowruzi Seyed Hosseini, R. (2020). An introduction to the method of qualitative research in sport. Tehran: University of tehran publication (Persian).
5. Brazendale, K., Beets, M. W., Weaver, R. G., Pate, R. R., Turner-McGrievy, G. M., Kaczynski, A. T., von Hippel, P. T. (2017). Understanding differences between summer vs. school obesogenic behaviors of children: the structured days hypothesis. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 14(1): 1-14.
6. Brooks, S. K., Webster, R. K., Smith, L. E., Woodland, L., Wessely, S., Greenberg, N., & Rubin, G. J. (2020). The psychological impact of quarantine and how to reduce it: rapid review of the evidence. *The lancet*, 395(10227): 912-920.
7. Danaee Fard, H., Alvani, SM., Azar, A. (2018). *Quantitative research methodology in management: a comprehensive approach*. Tehran: Saffar Publication (Persian).
8. Gholipour, R., Esmaeili, M.R., Honari, H., Ghorbani, M.H. (2017). Codification the Development Model of Knowledge Management in Ministry of Youth and Sports by Using Grounded Theory. *Research on Educational Sport*, 5(13): 193-214 (Persian).
9. Hamidi, M., & Najafi Joybari, L. (2020). The pattern of development of educational sport in education in the event of health crises: a case study of the Pandemic COVID 19. *Research on educational sport*, 8(20): 17-32 (Persian).

10. Jeong, H.-C., & So, W.-Y. (2020). Difficulties of Online Physical Education Classes in Middle and High School and an Efficient Operation Plan to Address Them. *International journal of environmental research and public health*, 17(19), 7279.
11. Khastar, H. (2009). A Method for Calculating Coding Reliability in Qualitative Research Interviews. *Methodology of Social Sciences and Humanities*, 15(58): 161-74 (Persian).
12. Ministry of Science, Research and Technology, Deputy Minister of Education, Office of Higher Education Planning (2020). *Basic points in maintaining the educational quality of the country's universities in the face of coronation*. Higher Education Planning Office (Persian).
13. Mohammadi, M., Keshavarzi, F., Naseri Jahromi, R., Naseri Jahromi, R., Hesampour, Z., Mirghfari, F., Ebrahimi, Sh. (2020). An analysis of the experiences of parents of primary school students of the challenges of e-learning with Social networks at the time of the corona virus outbreak. *Educational research*, 7(40): 74-101 (Persian).
14. Nowruz Seyed Hosseini, R., Amiri, M (2015). *An Introduction to Qualitative Research Methods in Sport*. Tehran: University of Tehran Publication (Persian).
15. O'Brien, W., Adamakis, M., O'Brien, N., Onofre, M., Martins, J., Dania, A., Costa, J. (2020). Implications for european physical education teacher education during the COVID-19 pandemic: a cross-institutional SWOT analysis. *European Journal of Teacher Education*, 43(4): 503-522.
16. Parsamehr, M., Eskandari Fard, AM., Niknejad, M., Ghorbanzadeh Zafarani, Q. (2013). Investigating the motivations related to participation in physical education lessons among female students (based on competency theory). *Journal of Sports Management and Motor Behavior*, 9(17): 105-116 (Persian).
17. Pot, N., Schenk, N., & Van Hilvoorde, I. (2014). School sports and identity formation: Socialisation or selection? *European Journal of sport science*, 14(5): 484-491.
18. Putri, R. S., Purwanto, A., Pramono, R., Asbari, M., Wijayanti, L. M., & Hyun, C. C. (2020). Impact of the COVID-19 pandemic on online home learning: An explorative study of primary schools in Indonesia. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 29(5): 4809-4818.
19. Razavi, M.H., Shabani Bahar, Gh., Sajjadi, A. (2012). Analysis of influential factors in the quality of physical education lessons in schools Guidance from the perspective of sports teachers. *Journal of Sports Management and Motor Behavior*, 7 (14): 103-112 (Persian).
20. Robbins, S.P.(2004). *Fondamental of management* (Translators: Mohammad Arabi, Mohammad Ali Mohammad Rafiei, Behrouz Asrari Ershadi). Tehran: Cultural Research Office (1943).
21. Salehinejad, N., Dartaj, F; Seif, A A., Farrokhi, N A. (2018). Effectiveness of multimedia software-based education Making a mental role on the speed of information processing in eighth grade female students. *Research in school learning and virtual*, 6 (1): 9-22 (Persian).
22. Salimi, S., & Fardin, MA (2020). The role of corona virus in virtual education, with emphasis on opportunities and challenges. *Research in school and virtual learning*, 8 (2): 49-60 (Persian).

23. Sharifi, M., Fatehabadi, J., Shekari, A., Pakdaman, Sh (2019). Experience of e-learning in the Iranian educational system; Meta-analysis of the effectiveness of e-learning compared to In-person training. *Research in school and virtual learning*, 7 (1): 9-24 (Persian).
24. Verkuyl, M., & Hughes, M. (2019). Virtual gaming simulation in nursing education: A mixed-methods study. *Clinical Simulation in Nursing*, 29: 9-14.
25. Wang, C., Pan, R., Wan, X., Tan, Y., Xu, L., Ho, C. S., & Ho, R. C. (2020). Immediate psychological responses and associated factors during the initial stage of the 2019 coronavirus disease (COVID-19) epidemic among the general population in China. *International journal of environmental research and public health*, 17(5): 1729.
26. Wang, G., Zhang, J., Lam, S. P., Li, S. X., Jiang, Y., Sun, W., Li, S. (2019). Ten-year secular trends in sleep/wake patterns in Shanghai and Hong Kong school-aged children: a tale of two cities. *Journal of Clinical Sleep Medicine*, 15(10): 1495-1502.

ارجاع دهی

رضاپور، فاطمه؛ محرمزاده، مهرداد. (۱۴۰۰). تدوین الگوی کارآمدی برنامه آموزشی مجازی درس تربیت بدنی در مدارس (مطالعه موردی: همه‌گیری کووید-۱۹). پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۳): ۹۹-۱۲۸.
شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2021.10331.2078

Rezapour, F; Moharramzadeh, M. (2021). Developing an Efficiency Model for Virtual Education Plan of Physical Education in Schools (Case Study: Covid-19 Pandemic). *Research on Educational Sport*, 9 (23): 99-128. (Persian). DOI: 10.22089/RES.2021.10331.2078

Research Paper

Analysis of Factors Affecting Women's Wellbeing Development**F. Emami¹, M. H. Ghorbani², A. Doostdar Roozbahani³,
A. Rohani⁴**

1. Assistant Professor of Sport Management, Islamic Azad University, Ayatollah Amoli, Amol, Mazandaran, Iran) Corresponding Author)
2. Assistant Professor of Sport Management, Sport Sciences Research Institute, Tehran, Iran
3. Student of Sport Management, Islamic Azad University, Ayatollah Amoli, Amol, Mazandaran, Iran
4. PhD of Sport Management, Islamic Azad University of Shahrood

Received: 2020/02/11

Accepted: 2020/05/30

Abstract

The purpose of this study was to analyze the factors affecting women's well-being development in Iran using qualitative method and grounded theory. The study population consisted of managers and experts in well-being, professors, experts and practitioners with a history of executive and research activity in the field of study. Using the snowball sampling method, 16 individuals were selected for in-depth semi-structured interviews until theoretical saturation. In order to assess the validity of the qualitative research instrument, acceptability, portability, and verifiability were used, and data were analyzed through three coding steps (open, axial and selective coding). The research findings showed that at the open coding step, among the 231 primary codes extracted, after repeated comparisons, 122 secondary codes with 607 repeats were identified and categorized into main and sub-categories at the axial coding step: causal conditions (physical conditions, interpersonal conditions, structural conditions and social conditions); contextual conditions (infrastructure conditions, media conditions and development conditions); intervening conditions (sociological conditions, managerial conditions, facility conditions and legal conditions); strategies (socio-economic support, culture building, educational strategy and pattern making) and the consequences (infrastructure management, landscape management, cultural management and executive management). In the following theoretical theorems and the research pattern in the form of relationships between categories were selected in the coding step and six main theorems were formulated. Given the results and the need to expand women's health infrastructure, it is recommended that resources, space and equipment be allocated with planned programs and a specific budget to meet these needs and to develop women's health.

Keywords: Development, Women Well-Being, Grounded Theory

-
1. Email: emami2007@yahoo.com
 2. Email: ghorbani.moho@gmail.com
 3. Email: dostdar_d@yahoo.com
 4. Email: afsaneh.rohany@gmail.com

Extended Abstract

Background and Purpose

Access to health and well-being is much more difficult for women around the world than it is for men. Women play a more important and effective role than men when it comes to fulfilling their responsibility for the health and well-being of society, because not only are they responsible for their own health, but they also care most about the health of their families. Thus, if problems such as malnutrition, hard work, frequent childbirth and other cultural and social issues affecting their health are overlooked, their family's health will suffer along with their own health. Therefore, creating the necessary conditions to improve women's health can be an effective step to improve the health and well-being of society. According to the mentioned, the aim of the present study was to establish a comprehensive management model for the development of women's health in Iran, emphasizing the need for participation in sports activities.

Substances and Methods

In order to achieve the research and findings, the exploratory and applied research methods were chosen, and the grounded theory was used to provide management qualitative models. To gather information in the qualitative stage, in addition to referring to the existing literature and theoretical foundations, interviews with experts were used. In other words, the semi-structured interviews with experts were performed to identify causal factors, underlying, interferences, management strategies and outcomes as well as ultimately a model for Iranian women's health was obtained. To achieve this goal, managers and experts in the field of health and sport in Youth and Sports Ministry, administrative and research professors with experience in this field, former managers of sports areas, experts in the field of women in all associations, organizations and institutions responsible for the development of health and well-being were interviewed. Finally, 16 interviews were continued until the theoretical saturation. The snowball sampling method was used, i.e., each interviewee introduced the next qualified person. The validity and reliability of the qualitative research was verified by checking the acceptance and approval of the transfer. Finally, the process of data analysis was conducted in three stages of grounded theory of open coding, axial coding and selective coding. The results of the analysis of the data obtained from the literature review and interviews indicated that out of the 231 initial codes extracted in the open coding phase after repeated review and similarity search, 122 secondary codes were found with 607 repetitions. Axial coding process on main categories (causal, contextual and intervening conditions, strategies and consequences) and subcategories were classified in terms of effective components.

Findings

The results of the present study showed that despite the many activities undertaken for the health and well-being of women, they did not produce acceptable results due to the lack of a management model and planning. This proved that the managers of women's health system needed to identify women's problems from their own point of view (causal conditions) and then run their programs based on the environmental conditions and influencing factors (contextual and intervening conditions). However, if the health management system is not aware of women's needs, planning will go nowhere (strategies) and will not have the expected results (consequences).

Causal conditions mean events, happenings, and processes, leading to the occurrence or development of a phenomenon. Phenomenon means the main idea and event in which a series of actions or reactions are directed toward accomplishing. The causal conditions in the present study included physical conditions, intrapersonal conditions, structural conditions and social conditions. The context of a particular set of characteristics is associated with the phenomenon. Contextual conditions refer to place accidents or incidents related to a phenomenon during a limited period. In data analysis, these cases are considered as underlying conditions that can specifically affect women's health development strategies. Contextual conditions in this research included infrastructure, media and development conditions. Intervening conditions comprise of strategies within a particular context, including space, time, culture, economic status in the range from furthest away to closest to the situation to them. In data analysis, the sociological, management, facility and legal conditions are considered as intervening conditions. Strategies- how to deal with situations, issues and problems faced by people in the axial phenomena- in the present study, included socio-economic support, culture building, educational strategy and modeling. Consequences refer to the outcomes that occur in response to a phenomenon and consequences are not always predictable or unrealistic. Consequences are infrastructure, landscape, culture and executive managements.

Conclusion

The right to health for women must be considered in the context of women's growth and advancement. In this study in order to understand the importance of women's health and well-being, it was attempted to develop a model of managing the development of women's health in the form of grand theory. The results of coding the data in several stages and extracting the classes indicated that for a good management model of women's health in Iran, many factors must be considered, while some of them are directly related to other factors. Therefore, it is necessary to pay attention to the relationship and influence of these factors. In this regard, the most important theories of research resulting from the relationship

between concepts and classes were mentioned and data analysis led to the identification of six main categories.

Keywords: Development, Women's Well-Being, Grounded Theory.

References

1. Afshani, S.A. Rasoolinejad, S.P. Kaviani, M. Samii, H. (2015). The Relationship between Islamic Lifestyle and Social Health of Yazd People, *Journal of Islamic Studies and Psychology*, Eighth Year, No 14:83-103. (Persian)
2. Ahmadi, S. Mukhtari, M. Zarei, E (2015). Analysis of the Relationship between Physical Self Esteem and Attitude to Sport with Women's Sports Participation Using Structural Equation Modeling. *Applied Research in Sport Management*, Fourth Year, No 3: 41-51. (Persian)
3. Baluchi Bidokhti, M. Mousavi, A. Moshki, M. Panahi Shahri, M. (2017). Predicting Women's Health Control Center Based on Optimism and Mindfulness. *Journal of Positive Psychology*, Fourth Year, Third Issue, 12: 5-64. (Persian)
4. Erfani Khanqahi, M. Tayeri, S. (2018). Prioritizing Factors Affecting Women's Health and Ways to Improve It: Using the Analytical Hierarchy Process Technique. *Journal of Hospital*, 17th Year, No. 4, Machine No. 67:100-102. (Persian)
5. Farahmand, M. Khatami Sarvari, Kh. Mohammad Hassani, M. (2016) Comparison of social health, decision making power, communication skills and self-esteem among employed and housewives of Yazd. *Journal of Women and Society*, No. 2: 147-165. (Persian)
6. Gharekhanlu, reza. (2019). Developing a comprehensive system for monitoring physical activity, physical fitness and movement of Iranian students. Research project of Institute of Physical Education and Sport Sciences
7. Savadi, M. Hemmati Nejad M.A. Gholizadeh, M.H. Gohar Rostami, H.R. (2017). Designing a model of public sport development in Hormozgan province. *Quarterly Journal of Sport Management and Development*, Volume 6, Issue 11: 10-87. (Persian)
8. Stronach, M. Maxwell, H. Pearce, S. (2018). Indigenous Australian women promoting health through sport. *Sport Management Review*, Volume 22(1): 5-20 .

تحلیل عوامل مؤثر بر توسعه تندرستی زنان

فرشاد امامی^۱، محمد حسین قربانی^۲، عباس دوستدار روزبهانی^۳، افسانه روحانی^۴

۱. استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی آیت الله آملی، آمل، مازندران، ایران (نویسنده مسئول)

۲. استادیار مدیریت ورزشی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی، تهران، ایران

۳. دانشجو دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی آیت الله آملی، آمل، مازندران، ایران

۴. دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی شاهرود

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۱۱/۲۲ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۳/۱۰

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تحلیل عوامل مؤثر بر توسعه تندرستی زنان در ایران به روش کیفی و با استفاده از نظریه برخاسته از داده‌ها انجام پذیرفت. جامعه این تحقیق را مدیران و نخبگان حوزه تندرستی، اساتید و صاحب‌نظران دارای سابقه فعالیت اجرایی و پژوهشی در زمینه هدف تحقیق، تشکیل دادند. با استفاده از روش نمونه‌گیری گلوله برفی (زنجیره‌ای)، ۱۶ نفر برای انجام مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته تا رسیدن به اشباع نظری انتخاب شدند. به منظور سنجش اعتبار ابزار کیفی تحقیق، از مقبولیت، انتقال‌پذیری و تأییدپذیری استفاده شد و تجزیه و تحلیل داده‌ها طی سه مرحله کدگذاری (کدگذاری باز، محوری و انتخابی) صورت پذیرفت. یافته‌های تحقیق نشان داد در مرحله کدگذاری باز از میان ۲۳۱ کد اولیه استخراج شده پس از بررسی‌های مکرر و تشابه‌یابی، ۱۲۲ کد ثانویه با ۶۰۷ تکرار شناسایی شد. در مرحله کدگذاری محوری به مقوله‌های اصلی و فرعی شامل شرایط علی (شرایط جسمانی، شرایط درون فردی، شرایط ساختاری و شرایط اجتماعی)، شرایط زمینه‌ای (شرایط زیرساختی، شرایط رسانه‌ای و شرایط توسعه‌ای)، شرایط مداخله‌گر (شرایط جامعه‌شناختی، شرایط مدیریتی، شرایط امکاناتی و شرایط قانونی)، استراتژی‌ها (حمایت اقتصادی-اجتماعی، فرهنگ‌سازی، راهبرد آموزشی و الگو سازی) و پیامدها (مدیریت زیرساخت، مدیریت چشم انداز، مدیریت فرهنگی و مدیریت اجرایی) تقسیم شدند. در ادامه قضایای نظری و الگوی پژوهش در قالب روابط بین مقوله‌ها در مرحله کدگذاری انتخابی معین شد و ۶ قضیه اصلی پژوهش تدوین گردید. با توجه به نتایج تحقیق و لزوم گسترش زیرساخت‌های تندرستی و سلامت زنان، پیشنهاد می‌شود تخصیص منابع و فضا و تجهیزات با برنامه‌های پیش‌بینی شده و بودجه مشخص برای تأمین نیازهای مذکور و توسعه تندرستی زنان صورت پذیرد.

واژگان کلیدی: توسعه، تندرستی زنان، نظریه برخاسته از داده‌ها

1. Emailf_emami2007@yahoo.com
2. Email: ghorbani.moho@gmail.com
3. Email: dostdar_d@yahoo.com
4. Email: afsaneh.rohany@gmail.com

مقدمه

سلامت و تندرستی زنان مفهوم وسیعی دارد و عوامل مختلف زیستی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و محیطی بر آن مؤثرند (عرفانی و طایری، ۲۰۱۸، ۱۰۰). توجه به زنان با سنین پایین‌تر به دلیل برخورداری از تجربه و حمایت‌های اجتماعی کمتر و زنان با سنین بالاتر به دلیل مواجهه با مشکلات بیشتر در زمینه سلامتی و توانایی کمتر جسمی حائز اهمیت است (امراه مجدآبادی و همکاران، ۲۰۱۹، ۶۷). با وجود این که سلامت از ابعاد مختلف روانی، جسمی و اجتماعی مورد بحث است و همچنین با توجه به اهمیت آرامش و تندرستی برای جوامع بشری، هرگاه از آن سخنی به میان آمده، بیشتر بعد جسمانی سلامت مورد توجه بوده و جنبه اجتماعی و روانی آن کمتر به بحث گذاشته شده است (کولیوند و همکاران، ۲۰۱۳، ۱۱۷). بنابراین هنگامی که بحث جنسیت و سلامت به میان می‌آید، بایستی در به کار بردن این مفهوم دقت نمود، چرا که مفهومی متغیر در بین دو جنس محسوب می‌شود. درست است که میزان مرگ و میر زنان در برخی از گروه‌های سنی کمتر از مردان است اما زنان براساس آمارهای بهداشتی در مقایسه با مردان آسیب‌پذیری بیشتری در مقابل بیماری دارند. شیوع برخی بیماری‌ها در میان آنان بیشتر است و از نظر دسترسی و استفاده از خدمات بهداشتی درمانی شرایط نامساعدتری دارند. سازمان جهانی بهداشت بر این عقیده است که این نوع تفاوت‌ها در رابطه با جنسیت از بدو تولد و در سراسر جهان مطرح است (ودادهیر و همکاران، ۲۰۱۱، ۱۳۵). تمامی این موارد نشان‌دهنده این است که حق زنان در برخورداری از بالاترین سطح دستیابی به سلامت جسمی، روانی و اجتماعی نیازمند دسترسی آنها به اطلاعات، مراقبت‌ها و خدمات بهداشتی-درمانی کیفی و متناسب با دوره‌های مختلف زندگی و نقش‌های متعدد خانوادگی و اجتماعی آنان است (گولدمن و همکاران^۱، ۲۰۰۰، ۲). بنابراین تندرستی و رفاه زنان که نیمی از جمعیت جامعه را تشکیل می‌دهند، نه تنها به عنوان یک حق انسانی شناخته شده است بلکه تأثیر آن در سلامت خانواده و جامعه نیز اهمیت روز افزون یافته است (کلبرت آلیسون و همکاران^۲، ۲۰۱۰، ۳۰۴). یکی از مهمترین معیارها جهت سنجش درجه توسعه یافتگی یک کشور، میزان اهمیت و اعتباری است که زنان در آن کشور دارا هستند. مطالعات توسعه‌ای نشان می‌دهد توسعه پایدار بدون در نظر گرفتن نقش زنان در جامعه ممکن نیست. همچنین بررسی‌ها در تعداد زیادی از جوامع نشان داده است که زنان عامل مهمی برای رشد و توسعه هستند. در راستای بحث سلامت و تندرستی، ارتباط بین چاقی و ابعاد مختلف کیفیت زندگی در جامعه زنان نسبت به مردان قوی‌تر است و زنان چاق در مقایسه با مردان از کیفیت زندگی پایین‌تری برخوردارند و به طور معناداری از نشاط و سلامت جسمی و روانی کمتری

-
1. Goldman et al
 2. Colbert Alison et al

برخوردارند (زارعی و مطلبی، ۲۰۱۸، ۱۲). در این راستا توجه بیش از حد به ظاهر و اندام به یکی از دلایل اصلی انجام فعالیت های ورزشی در میان افراد بدل شده است. همان طور که مطالعات به انجام رسیده، نشان می دهد در میان زنان و مردانی که ورزش می کرده اند، زنان به طور معناداری بیشتر از مردان علت پرداختن به فعالیت های جسمانی خود را کنترل وزن و ظاهر فیزیکی خود گزارش نموده اند. بنابراین می توان گفت، افزایش گرایش افراد و مخصوصاً زنان در توجه بیش از حد به ظاهر و نمود پرداختن به این مسئله در انجام جراحی های زیبایی غیر لزوم و حتی انجام فعالیت های ورزشی صرفاً به عنوان رسیدن به ظاهر دلخواه و نه سلامت و تندرستی، از مسائل مطرح در جامعه امروز است که زیبایی را به عنوان مقوله ای مهم جلوه داده است و رسیدن به ظاهر دلخواه سایر مسائل و وظایف مهم و خطیر زنان را در راستای حفظ تندرستی شان تحت الشعاع قرار می دهد (رضایی، ۲۰۱۵، ۱۲۱). گزارش ها و شواهدی مستند و متعدد از فقر حرکتی و عوارض ناشی از آن در زندگی شهرنشین مردم مخصوصاً جامعه زنان گزارش شده است که حاکی از وجود یک معضل اجتماعی نگران کننده است (صفاری، ۲۰۱۲، ۲۰). در زمینه فعالیت بدنی و آمادگی جسمانی و حرکتی جامعه ایرانی، یکی از جدیدترین و جامع ترین مطالعات مربوط به مطالعه قراخانلو (۲۰۱۹) است که بر روی ۱۴۰۹۲ نفر (۵۲۳۹ مرد و ۸۸۵۳ زن) دانشجوی از ۲۰ دانشگاه کشور انجام گرفته است. نتایج این پژوهش نشان داده است از هر ۴ دانشجوی زن ۲ نفر دارای کم تحرکی جسمانی هستند، از هر ۵ دانشجوی زن ۳ نفر درصد چربی بیش از حد داشته است و در وضعیت خطر قرار دارند، از هر ۴ دانشجوی زن ۱ نفر دارای اضافه وزن و چاقی است (قراخانلو، ۲۰۱۹). این نتایج حاکی از ضرورت توجه به تندرستی و آمادگی جسمانی زنان به عنوان بخش بزرگی از جامعه است و دلیلی است بر این که مشکل بی تحرکی موضوعی پیچیده بوده و چالش های زیادی را پیش روی سازمان های مسئول در حوزه تندرستی، سلامت و ورزش قرار داده است (سوادی و همکاران، ۲۰۱۷، ۹۰).

تحقیقات مختلفی در راستای حفظ سلامت و تندرستی زنان در جامعه انجام شده اند. نتایج برخی از این مطالعات در ادامه عنوان می گردد. استرونچ^۱ و همکاران (۲۰۱۸) در تحقیقی به بررسی ارتقاء سلامت زنان بومی استرالیا از طریق ورزش پرداختند. در این تحقیق به هدف ارائه راهکارهای ارتقاء سلامت و استراتژی های مدیریت ورزش انجام شد تا در نهایت منجر به بهبود شرایط سلامت زنان شود. مطابق تحلیل های صورت گرفته در این تحقیق به دولت ها و سازمان های ورزشی مسئول ورزش زنان پیشنهاد می شود شرایط فرهنگی زنان بومی و سلیقه آنان را در طراحی برنامه های ورزشی در نظر بگیرند تا از این طریق به نابرابری های اجتماعی، تاریخی و بهداشتی زنان غلبه کرد و منتج به ارتقاء سلامت زنان شد. تحقیق مذکور به بررسی برخی شرایط تأثیرگذار بر سلامت زنان پرداخته و

عوامل مؤثر بر توسعه سلامت زنان را از ابعاد گوناگون مورد بررسی قرار نداده است. زوترا و همکاران^۱ (۲۰۱۰) سلامت را توان مستمر جسمی، هیجانی، ذهنی و اجتماعی فرد برای رویارویی با محیطی تعریف می‌کنند که در آن به سر می‌برد. بر مبنای این تعریف، سلامتی صرفاً نبود بیماری جسمی و ناتوانی نیست، بلکه صحت کامل جسمی، روانی و اجتماعی انسان است. با این نگاه کلی به سلامت، نبود برنامه ریزی های بلند مدت و جامع، حامل پیامدهای بسیار نگران کننده خواهد بود. این تحقیق نیز سلامت و تندرستی را در ابعادی کلی و کلان مورد پژوهش قرار داده است و به صورت ویژه به مدیریت صحیح این شرایط برای توسعه تندرستی و به‌ویژه تندرستی زنان پرداخته است. رضایی و همکاران (۲۰۱۵) در تحقیقی با عنوان شناسایی ابعاد سلامت زنان ایرانی به مرور مطالعات کیفی انجام شده در این زمینه پرداختند. در این تحقیق با اشاره به اهمیت سلامت زنان در جامعه بر ضرورت انجام مطالعات به منظور شناسایی راهبردهای مناسب در این زمینه اشاره شد. مفاهیم استخراج شده در این تحقیق، ابعاد سلامت زنان را در سه طبقه اصلی شامل عوامل فردی، خانوادگی و اجتماعی تقسیم‌بندی کردند. عوامل فردی سلامت زنان شامل زیر طبقه های حیطة های جسمی، روانی عاطفی و معنوی است؛ طبقه عوامل خانوادگی سلامت زنان شامل زیر طبقات باروری، حمایت همسر و نقش های زیر بنایی زن بود و در نهایت طبقه عوامل اجتماعی شامل زیر طبقات عوامل فرهنگی، حمایت اجتماعی-اقتصادی و مدیریت مسائل زنان است. بنابراین نتایج حاصل از تحقیق ابعاد مختلف سلامت زنان که تاکنون در کشور مورد مطالعه قرار نگرفته اند را شناسایی کرد با این حال این عوامل تنها از این سه بعد مورد تحقیق و بررسی قرار گرفتند و به نظر می رسد از سایر ابعاد مؤثر بر سلامت زنان چشم‌پوشی شده است. عرفانی و طایری (۲۰۱۸) در تحقیق خود به اولویت بندی عوامل مؤثر بر سلامت زنان و راه های ارتقاء آن پرداختند و نتایج تحقیق نشان داد که جریان سازی عدالت جنسیتی در طراحی سیاست‌ها و تصمیم گیری های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، با توجه به نیازهای متفاوت زنان در چرخه زندگی، برای ارتقای توانایی‌های آنان، به جای تمرکز بر ضعف و آسیب‌پذیری آنان می‌تواند به تأمین هدف حفظ و ارتقای سلامت زنان بیانجامد. نتیجه این تحقیق نیز با هدف اولویت بندی عوامل موجود و شناسایی شده صورت پذیرفت و کمتر به معرفی و شناخت عوامل مختلف پرداخته است. رستگار خالد و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهشی با عنوان مطالعه تندرستی زنان شهر کاشان با اشاره به این‌که مفهوم سلامت اجتماعی به عنوان بعد مهم سلامت، مورد مطالعه و توجه قرار گرفته است، ادعان داشتند که تندرستی اجتماعی، چگونگی برقراری ارتباط فرد با دیگران، چگونگی واکنش به افراد دیگر و چگونگی تعامل فرد با نهاد های اجتماعی و رسوم جامعه را شامل می شود. تحقیق مذکور به صورت ویژه به مبحث سلامت اجتماعی می پردازد، حال آن‌که بخش مهمی از

1. Zautra et al

سلامت را تندرستی و سلامت جسمانی زنان تشکیل می دهد. احمدی و همکاران (۲۰۰۸) در تحقیقی با عنوان الگوی ساختار مدیریت توسعه سلامت زنان ایران به مقایسه مدیریت توسعه سلامت زنان در کشورهای کانادا، آمریکا، ژاپن و انگلستان پرداختند و از این طریق به طراحی الگوی مدیریت توسعه سلامت زنان ایران پرداختند. در این تحقیق نتایج نشان داد وضعیت مدیریت توسعه سلامت زنان کشورهای آمریکا و کانادا نسبت به انگلیس و ژاپن تمرکز و هماهنگی بیشتری دارد. آگوهای جدید ارائه خدمات و اشکال نوین سازمانی ویژه سلامت زنان در آمریکا و کانادا نسبتاً موفق بوده و نتایج خوبی را فراهم آورده است. در نهایت الگوی مناسب مدیریت سلامت زنان در ایران می تواند شامل اصلاح نگرش در مورد سلامت زنان و توجه به ابعاد فیزیکی، روانی و اجتماعی، اهمیت به پژوهش در شناخت و آگاهی از ابعاد روانی اجتماعی و کیفیت زندگی زنان، تدوین برنامه ها تدارک خدمات بهداشتی ادغام یافته، جامع و هماهنگ برای رفع نیازهای سلامت زنان در طی دوره زندگی و با توجه به نقش های متعدد آنان و آموزش ارائه کنندگان خدمات درباره نیازها و عوامل موثر بر سلامت زنان، باشد. نتیجه به دست آمده بیشتر در تلاش برای مقایسه وضعیت موجود سلامت زنان در کشورهای منتخب است و کمتر به اهمیت لزوم شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه تندرستی زنان در ایران می پردازد.

سیاست گذاری و برنامه ریزی توسعه سلامت زنان در ایران می بایست مبتنی بر شناخت دقیق از وضعیت و برنامه های موجود در سیستم سلامت و با توجه به استانداردها و روش های موجود در سطح بین المللی و تجارب سیستم های موفق جهان انجام گیرد. کمبود اطلاعات در مورد نیازهای سلامتی زنان در ایران، پراکندگی پژوهش ها و ضعف ارتباط بین پژوهش، مدیریت و برنامه ریزی و ارائه خدمات، محدودیت منابع و نیروی انسانی متخصص از مشکلات اصلی توسعه سلامت در ایران است (احمدی، ۲۰۰۸، ۱۲). بنابراین با در نظر گرفتن مباحث مطرح شده و در نظر گرفتن میزان بالای اهمیت تندرستی زنان در جهان و به ویژه در ایران و با توجه به نبود پژوهش های کاربردی و مؤثر و شرایط علی، زمینه ها، عوامل مداخله گر، راهبردها و پی آمدهای توسعه تندرستی زنان در کشور، تحقیق حاضر به ارائه الگوی مدیریتی و جامع در زمینه تندرستی زنان در ایران پرداخته است.

روش پژوهش

این پژوهش از نوع پژوهش های اکتشافی است و از لحاظ هدف نیز از پژوهش های کاربردی است که به صورت میدانی انجام شد. هدف این پژوهش در واقع ارائه الگویی چند وجهی، جامع و فرآیندی برای توسعه تندرستی زنان در ایران بود. برای ارائه این الگوی توسعه، از پژوهش کیفی و از روش نظریه

داده بنیاد یا گراند تئوری^۱، استفاده گردید. همچنین رویکرد مورد استفاده، الگوی استراس و کوربین (۱۹۹۰) بود که طی آن عوامل علی، مداخله‌گر، زمینه‌ای و راهبردها و پیامدهای توسعه تندرستی زنان مورد شناسایی و تبیین قرار گرفته است. این تحقیق در دو بخش به جمع‌آوری اطلاعات اقدام نمود. در بخش اول جهت جمع‌آوری اطلاعات در زمینه مبانی نظری و ادبیات موضوع تحقیق، از منابع کتابخانه‌ای، مجلات و مقالات داخلی و خارجی مستخرج از سایت‌های مرتبط اینترنتی و پایان‌نامه‌های مرتبط با موضوع استفاده شد. در بخش دوم به منظور انجام مصاحبه عمیق نیمه‌ساختار یافته، اهداف کلی پژوهش در قالب تدوین راهنمای مصاحبه در زمینه موضوعات اصلی شامل عوامل علی، زمینه‌ای، مداخله‌گرها، راهبردها و پیامدهای حاصل طرح گردید که با توجه به روند مصاحبه‌ها و انتخاب موردهای جدید، سئوالات به صورت جزئی‌تر و دقیق‌تر مطرح شد. در تحقیقات کیفی، وسیله اندازه‌گیری خود محققان هستند، پس در اعتبار آن نیز باید مهارت، دقت و صلاحیت آنها در نظر گرفته شود. در این تحقیق از مقبولیت، انتقال‌پذیری و تأییدپذیری برای سنجش اعتبار مصاحبه‌های انجام شده استفاده شد. جامعه آماری تحقیق شامل مدیران و نخبگان حوزه تندرستی و ورزش همگانی (جدول ۱) بود که با استفاده از نمونه‌گیری گلوله برفی^۲ یا زنجیره‌ای، با ۱۶ نفر از صاحب‌نظران تا رسیدن به اشباع نظری و حدکفایت مصاحبه انجام شد.

جدول ۱- ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان تحقیق

ردیف	سمت	سابقه کار در		جنسیت
		تعداد	حوزه ورزش (سال)	
۱	معاونت و مدیران حوزه بانوان وزارت ورزش و جوانان	۳	۱۳	زن
۲	اعضای هیأت علمی با سابقه اجرایی و پژوهشی در زمینه ورزش همگانی	۴	۲۱	دو نفر زن و دو نفر مرد

1. Grounded Theory

۲. به این صورت که با انجام هر مصاحبه از مصاحبه شونده خواسته شد که با توجه به تجربه و تخصص خود، مشارکت‌کننده بعدی را معرفی نماید. این زنجیره تا رسیدن به اشباع نظری ادامه پیدا کرد.

ادامه جدول ۱- ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان تحقیق

ردیف	سمت	تعداد	سابقه کار در		جنسیت
			حوزه ورزش	تحصیلات	
۳	رئیس، نایب رئیس فدراسیون ورزش همگانی و رئیس انجمن‌های (کار با دستگاه‌های آمادگی جسمانی، مادران، آمادگی جسمانی) فدراسیون	۶	۱۹	دو نفر فوق لیسانس و چهار نفر دکتری	یک نفر مرد و ۵ نفر زن
۴	فراکسیون زنان مجلس شورای اسلامی	۱	۱۰	دکتری	زن
۵	مدیر کل سلامت و هماهنگی زنان وزارت بهداشت و رابط وزارت بهداشت و وزارت ورزش و جوانان	۲	۹	دکتری و فوق لیسانس	زن

فرآیند تحلیل داده‌ها، با توجه به اهمیت آن در رویکرد نظریه زمینه‌ای طی سه مرحله کدگذاری صورت می‌پذیرد. کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی. در این مراحل که به صورت پیوسته دنبال می‌شوند، مصاحبه‌های انجام شده به صورت خط به خط تحلیل و کدگذاری شدند. در ادامه و در مرحله کدگذاری محوری، هر تعداد از کدهایی که به لحاظ مفهوم و خصایص مرتبط باشند، گردآوری شده و به محوریت یک مقوله سازماندهی می‌شوند و به مرتب‌کردن و دسته‌بندی آنها حول محور موضوعات اصلی پرداخته می‌شود. کدگذاری انتخابی نیز با استفاده از انتخاب مفاهیم و موضوعاتی که در استخراج مضمون اصلی پژوهش مؤثر به نظر می‌رسد دنبال می‌شود. این مرحله با هدف یکپارچه‌سازی و پالایش داده‌ها، به منظور پدیداری مقوله اصلی و نظریه انجام می‌شود.

نتایج

در این بخش با توجه به مصاحبه انجام شده با ۱۶ نفر از صاحب‌نظران، حین انجام مصاحبه، کلیه شرح نظرات مصاحبه‌شوندگان ضبط و نگهداری شد و نظرات آنان به همراه مشاهدات پژوهشگران و برداشت آنها، به متن تبدیل شد. بعد از رسیدن به نقطه اشباع در نظرات ارائه شده توسط مصاحبه‌شوندگان، داده‌های به‌دست آمده به کدهای اولیه تبدیل شدند که در ادامه شرح داده می‌شوند. فرآیند کدگذاری شامل مراحل زیر است:

۱- کدگذاری باز

در پژوهش حاضر پس از پیاده سازی متن مصاحبه، شواهد گفتاری یا گزاره های کلامی که دقیقاً عین گفته های مصاحبه شوندگان است، از مصاحبه ها استخراج شدند و سپس به مفهوم پردازی در مرحله کدگذاری باز پرداخته شد. در تحقیق حاضر در مجموع، از بررسی مصاحبه ها ۲۳۱ کد اولیه شناسایی شد که با توجه به حجم زیاد کدها، پس از بررسی های چندباره و کنار هم قرار دادن کدهای مشابه، ۱۲۲ کد ثانویه یا مفهوم شناسایی شد و ارائه گردید. مفاهیم به دست آمده در مجموع ۶۰۷ تکرار در مصاحبه ها داشته اند.

۲- کدگذاری محوری

کدگذاری محوری در واقع، فرآیند ربط دهی مقوله ها به زیرمقوله ها، و پیوند دادن مقوله ها در سطح ویژگی ها و ابعاد است. این کدگذاری، به این دلیل محوری نامیده شده است که کدگذاری حول محور یک مقوله تحقق می یابد. در این مرحله، نظریه پرداز داده بنیاد، یک مقوله مرحله کدگذاری باز را انتخاب می کند و آن را در مرکز فرآیندی که در حال بررسی آن است (پدیده محوری) قرار می دهد و سپس، دیگر مقوله ها را به آن ربط می دهد. این مقوله های دیگر عبارت است از شرایط علی، شرایط زمینه ای، شرایط مداخله گر، راهبردها و پیامدها.

- شرایط علی

شرایط علی به حوادث، رویدادها و اتفاقاتی اشاره دارد که منجر به وقوع یا توسعه یک پدیده می شود. شرایط علی در این تحقیق شامل مفاهیمی است که از نشانه های کدگذاری شده در مورد نیاز و ضرورتی که برای توسعه و مدیریت تندرستی زنان در ایران وجود دارد به دست آمد.

جدول ۲- کدگذاری محوری شرایط علی

مفاهیم	مقوله های فرعی	مقوله اصلی
<p>الگوی غلط رژیم غذایی مشکلات جسمانی توجه به اضافه وزن افزایش توانایی های قلبی و تنفسی درک نادرست از شرایط فیزیولوژیکی ایجاد و حفظ آمادگی و تناسب اندام نقش دوره های فیزیولوژیک در پرداختن به ورزش تأثیر جراحی زیبایی بر سطح تندرستی</p>	شرایط جسمانی	
<p>بی حوصلگی و تنبلی فقدان خود انگیزگی ایجاد حس خودکارآمدی ترس از پیری اختلالات روانی تمایل به نشاط و خوشحالی تمایل به بهبود و یادگیری مهارت ها ترس از آسیب دیدگی بهبتر شدن شرایط روانی و اعتماد به نفس کسب دانش، تجربه، فهم و یادگیری</p>	شرایط درون فردی	شرایط علی
<p>نگرانی در زمینه امنیت و ایمنی افزایش سطح آگاهی و تحصیل زنان افزایش توجه به ظاهر بدن و تناسب اندام جای خالی ورزش های تفریحی در اوقات فراغت افراد مشکلات مالی</p>	شرایط ساختاری	
<p>زنان به عنوان کانون کنترل سلامت جامعه نقش های چندگانه زنان کسب پذیرش فرهنگی نگاه غلط به تندرستی در قالب «سلامت یعنی بیمار نبودن» عادت نداشتن به ورزش نبود همپا و یار ورزشی</p>	شرایط اجتماعی	

- شرایط زمینه ای

زمینه بیانگر مجموعه خاص شرایطی است که درون آن راهبردها صورت می پذیرد. در تحلیل داده ها، مواردی به عنوان شرایط زمینه ای در نظر گرفته شد که به صورت تخصصی می توانست به راهبردها و استراتژی های توسعه تندرستی زنان تأثیرگذار باشد.

جدول ۳- کدگذاری محوری شرایط زمینه ای

مفاهیم	مقوله های فرعی	مقوله اصلی
<p>بهره مندی از خدمات بهداشتی- درمانی برابر لزوم حمایت مالی</p> <p>افزایش بودجه اختصاص یافته به ورزش بانوان</p> <p>لزوم استفاده از مربیان متخصص و تحصیل کرده</p> <p>وجود تجهیزات بروز و متناسب با فیزیک زنان</p> <p>وجود پارک های بانوان</p> <p>حضور زنان در رده های تخصصی</p> <p>لزوم آموزش ارائه کنندگان خدمات تندرستی به زنان</p> <p>سیاست های ورزشی دولت ها</p> <p>لزوم نظارت بر برنامه های تندرستی زنان</p> <p>نقش اعتقادات مذهبی و نگرش به مشارکت بانوان</p>	شرایط زیرساختی	شرایط زمینه ای
<p>ایجاد انگیزه در بانوان برای ورزش کردن</p> <p>لزوم اطلاع رسانی در مورد فواید ورزش در تندرستی</p> <p>ساخت ذهنیت زنان نسبت به زیبایی</p> <p>کلیشه ای شدن بحث تندرستی</p>	شرایط رسانه ای	
<p>رشد تحقیقات سلامت زنان</p> <p>ترغیب افراد برای شرکت در فعالیت های مورد علاقه خود</p> <p>توجه به اولویت زنان در سازمان بهداشت جهانی</p> <p>اهمیت مشارکت مردان در تنظیم خانواده</p> <p>اهمیت به سلامت بارداری</p> <p>تدوین برنامه ملی سلامت زنان</p> <p>لزوم شناخت وضعیت تندرستی زنان جامعه</p> <p>ایجاد بانک اطلاعات و سامانه پایش و مراقبت از تندرستی زنان</p> <p>ایجاد مرکز تحقیقات سلامت زنان</p>	شرایط توسعه ای	

– شرایط مداخله گر

شرایط مداخله گر به شرایط ساختاری مربوط به راهبردها که مربوط به یک پدیده است، اشاره دارد. در تحلیل داده ها، مواردی به عنوان شرایط مداخله گر در نظر گرفته شد که به صورت عمومی می توانست به راهبردهای توسعه تندرستی زنان تأثیر بگذارد. در جدول زیر نتایج حاصل از مقوله سازی در مورد شرایط مداخله گر بیان شده است.

جدول ۴- کدگذاری محوری شرایط مداخله گر

مفاهیم	مقوله های فرعی	مقوله اصلی
عدم تشویق و حمایت اطرافیان تأثیر سوء فرهنگ خوددرمانی بر تندرستی زنان رویکرد سنتی به تندرستی مادر و کودک ارجحیت دادن به مسائل درسی در خانواده ها خشونت علیه زنان تبعیض جنسیتی در ورزش عدم مشارکت ورزشی بانوان کارمند فرهنگ غلط و محدودیت زنان ایرانی از گذشته وجود مشغله های زندگی و وظایف خانه داری غفلت از آموزش کودکان و نوجوان	شرایط جامعه شناختی	
وضعیت آلودگی هوا و محیط ناکارآمد بودن نهاد متولی تندرستی زنان نبود تعریف مشترک از تندرستی ناکارآمدی سیستم ورزش کشور نبود ساختار سازمانی خاص سلامت زنان عدم توجه مسئولین به ورزش همکاری ضعیف با نهادهای علمی	شرایط مدیریتی	شرایط مداخله گر
کمبود اطلاعات در مورد نیازهای سلامتی زنان کمبود وسایل حمل و نقل عمومی کمبود فضاهای ورزشی ویژه بانوان در دسترس نبودن اماکن ورزشی	شرایط امکاناتی	
وجود قوانین محدود کننده بانوان در نظر نگرفتن بودجه کافی برای ورزش بانوان موانع قانونی در پخش برنامه های رسانه ای ورزش زنان	شرایط قانونی	

- استراتژی ها

راهبردها چگونگی اداره کردن موقعیت ها، مسائل و مشکلاتی که شخص در راستای پدیده محوری با آن مواجه است، هستند. در تحلیل داده ها، مواردی به عنوان راهبردها کدگذاری گردید که با در پیش گرفتن آنها بتوان الگوی توسعه تندرستی زنان در ایران را به اجرا در آورد.

جدول ۵- کدگذاری محوری استراتژی ها

مفاهیم	مقوله های فرعی	مقوله اصلی
کاهش عوامل خطر تندرستی زنان تدوین شاخص های عدالت جنسیتی تلاش برای توسعه ورزش بانوان کاهش هزینه های ورزش افزایش مکان های ورزشی ویژه بانوان توسعه مرکز اطلاعات سلامت زنان	حمایت اقتصادی- اجتماعی	
تغییر سبک زندگی افراد تغییر نگرش نسبت به اهمیت تندرستی زنان ایجاد فرهنگ تندرستی علاقه مند نمودن دختران در سنین کم تبلیغات رسانه ای	فرهنگ سازی	
ساخت برنامه های ورزشی در راستای آموزش و فرهنگ سازی استفاده از الگوی موفق تندرستی زنان سایر کشورها افزایش دسترسی زنان به خدمات و اطلاعات تندرستی تعیین برنامه های تندرستی متنوع برای زنان برپایی همایش ها و پیمایش های هدفمند	راهبرد آموزشی	استراتژی ها
بومی سازی الگوهای تندرستی زنان نگرش فرآیندی در نظام تندرستی ایجاد قوانین انگیزشی برای گرایش به سمت ورزش توجه به نقش زنان در نهادینه کردن ورزش و تندرستی توجه به ویژگی های بیولوژیکی و باروری زنان ارتقاء صنعت ورزش همگانی ایجاد هنجارهای مناسب در زمینه سلامت زنان افزایش مقبولیت اجتماعی تندرستی	الگو سازی	

- پیامد ها

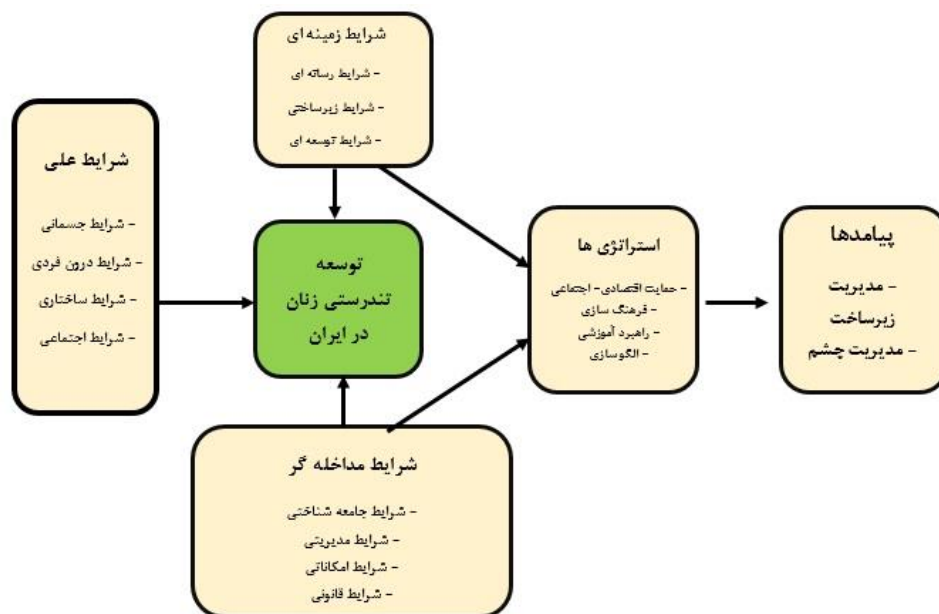
پیامدها به برون داده ها یا نتایج اشاره می کنند. پیامدها در واقع نتیجه کنش و واکنش شرایطی است که در خصوص پدیده انجام می شود. یافته های حاصل از کدگذاری داده ها در مورد پیامدهای اجرای الگوی توسعه تندرستی زنان در ایران در ادامه ارائه شده است.

جدول ۶- کدگذاری محوری پیامد ها

مفاهیم	مقوله های فرعی	مقوله اصلی
ایجاد زیر ساخت های مناسب همگامی با شاخص های تندرستی بین المللی تدارک خدمات تندرستی زنان ایجاد هماهنگی و یکپارچگی در سازمان های متولی سلامت زنان دسترسی همگانی به مراقبت های اولیه سلامت ایجاد مکان های مختص بانوان	مدیریت زیرساخت	پیامد ها
افزایش کیفیت زندگی افزایش آگاهی نسبت به منافع فعالیت های ورزشی درک لذت به انجام رسانی، ارضاء نیاز رقابت پذیری و یا برتری طلبی افزایش رضایت از زندگی رویکرد حرفه ای به بحث تندرستی	مدیریت چشم انداز	
اهمیت به سلامت اجتماعی زنان بازنگری در سنت های غلط و اشتباه مقتدرسازی زنان تأیید تفاوت در الگوی تندرستی زنان و مردان	مدیریت فرهنگی	
ایجاد فرصت های مناسب برای ورزش بانوان در سطح کشور رفع پیامدهای بیماری و ناتوانی کمک به پیشگیری و درمان بیماری ها ارزیابی مستمر وضعیت تندرستی زنان عدالت در بهره مندی از شاخص های تندرستی	مدیریت اجرایی	

۳- کدگذاری انتخابی

در این مرحله شرایط مختلفی (مقوله ها) که در مرحله کدگذاری محوری بیان شده است، با هم ترکیب می شوند و تجزیه و تحلیل کلی صورت می گیرد. قضایای نظری، بیانگر روابط تعمیم یافته بین یک طبقه و مفاهیم آن با طبقات معین است. در پژوهش حاضر برای فرآیند کدگذاری انتخابی شش قضیه نظری بر اساس مدل پارادایمی تحقیق ارائه می شود.

شکل ۱. الگوی عوامل مؤثر بر توسعه تندرستی زنان

بحث و نتیجه گیری

در تحقیق حاضر در راستای اهمیت بخشی به موضوع سلامت و تندرستی زنان جامعه، تلاش شد تا الگویی از عوامل مؤثر بر توسعه تندرستی زنان در قالب روش گراندد تئوری ارائه گردد. نتایج به دست آمده حاصل از کدگذاری داده‌ها در چند مرحله و استخراج طبقه‌ها، نمایانگر آن است برای این‌که بتوان الگوی مناسبی از توسعه تندرستی زنان در ایران ارائه کرد باید به فاکتورهای زیادی توجه نمود. نکته دیگر این‌که برخی از آنها به طور مستقیم با عوامل دیگر در ارتباط هستند. بنابراین لزوم توجه به نوع ارتباط و نوع تأثیری که بر هم دارند، وجود دارد. در این راستا در ادامه مهمترین قضایا و نظریه‌های پژوهش حاصل از روابط بین مفاهیم و طبقه‌ها عنوان می‌گردد. تحلیل مصاحبه‌ها منتج به شناسایی شش مقوله اصلی (قضیه) شامل پدیده محوری، شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها شد.

قضیه اول: پدیده محوری تحقیق که همان ارائه الگوی عوامل مؤثر بر توسعه تندرستی زنان در ایران است، اشاره به برنامه‌ریزی‌ها و سازماندهی‌هایی دارد که نیاز است در جهت ارتقاء سطح تندرستی و سلامت زنان کشورمان اتخاذ گردد و عملی شود. توسعه تندرستی زنان از مجموعه‌ای از علل تأثیر

می پذیرد. این علل اشاره به شرایطی دارند که وضعیت موجود تندرستی و سلامت زنان را به وجود آورده اند. همچنین وضعیت موجود در بستری شکل یافته است که در صورت تغییر آنها و تبدیل نقاط ضعف به قوت می تواند به رسیدن به وضعیت مطلوب تندرستی زنان کشور امیدوار بود. در کنار عوامل زیربنایی و بستر ساز شرایطی قرار دارد که در تدوین راهبردهای توسعه دهنده مداخله می کنند و یا تسهیل کننده هستند و یا به عنوان موانع بر سر راه پیشرفت قرار می گیرند، با وجود شرایط فردی و محیطی مناسب و با کنترل تأثیر عوامل جانبی، می توان توسعه تندرستی زنان را با اتخاذ راهبردهای مؤثر به وضعیت مطلوب رساند و در نهایت انتظار نتایج تأثیرگذاری را از ارائه الگوی مدیریتی از تندرستی زنان ایرانی و قرار گرفتن در وضعیت مطلوب داشت. بنابراین تحقیق حاضر با هدف رسیدن به بهترین شرایط تندرستی و سلامت زنان ایرانی صورت پذیرفت و به این نتیجه رسید که به جریان انداختن عدالت جنسیتی و اهمیت به سلامت و تندرستی زنان کشور با اتخاذ سیاست ها و تصمیم های مهم اقتصادی، اجتماعی، حاکمیتی، سیاسی و فرهنگی می تواند منجر به شناسایی بهترین الگوی تندرستی زنان در ایران گردد و پیامدهای آن می تواند بهترین و بیشترین اثربخشی را بر جامعه داشته باشد. نتایج تحقیقات احمدی و همکاران (۲۰۰۸) در ارائه الگوی ساختار مدیریت توسعه سلامت زنان ایرانی، احمدی و باباشاهی (۲۰۱۵) در زمینه مدیریت سلامت زنان: توسعه سیاست ها و تحقیقات و خدمات، رضایی و همکاران (۲۰۱۵) در شناسایی ابعاد سلامت زنان ایرانی دارای بالاترین همسویی با پدیده محوری تحقیق حاضر هستند.

قضیه دوم: یکی از مهمترین ابعاد سلامتی بعد جسمانی آن است و وقتی صحبت از تندرستی به میان می آید، بعد جسمانی بیش از پیش اهمیت می یابد و علاوه بر این در زمینه تندرستی زنان نیز مسائل پیچیده تر می گردند؛ چرا که زنان از شرایط فیزیکی خاصی برخوردارند که کاملاً بر مطالعات مربوط به سلامت و تندرستی آنها مؤثر است. شرایط درون فردی در زمینه احساس درونی افراد به سطح تندرستی و عزت نفس و نشاط ناشی از آن اشاره دارد و با وجود این که به نظر می رسد تندرستی لزوماً مربوط به بعد جسمی است، اما جنبه های روانی نیز بر آن تأثیرگذار هستند. تمایلی که افراد به انجام فعالیت های متناسب با به دست آوردن و حفظ تندرستی دارند و انگیزه ای که آنها را برای انجام امور آماده می نماید و همچنین اضطراب و افسردگی و ترس که موجب دور کردن افراد از حرکت به سمت تندرستی می شود، همگی نمود شرایط درون فردی هستند که بر الگوی تندرستی تأثیرگذار است. شرایط ساختاری با اشاره به دغدغه ها و مشکلات مالی و توجه و آگاهی زنان و همچنین توجهی که زنان در سال های اخیر به تناسب اندام و زیبایی فیزیکی داشته اند علاوه بر قرار گرفتن در بعد جسمانی، ساختاری را به وجود آورده که الگوی سلامت و تندرستی را تغییر می دهد. این موضوع در کنار تهدیداتی که به وجود می آورد، می تواند در صورت عملکرد صحیح، فوایدی را نیز به دنبال داشته

باشد. از مهمترین این موارد افزایش تندرستی در زنان و توجه به آن است. شرایط اجتماعی با در بر گرفتن سوء تعبیرها و دیدگاه های غلط جامعه به مسئله تندرستی اشاره دارد و بهبود الگوی تندرستی و سلامتی زنان بدون توجه به تأثیری که بر خانواده و در نتیجه آن بر اجتماع دارند امکان پذیر نیست. وجود وظایف مختلف خانوادگی و اجتماعی موجب می گردد که این گروه از جامعه به نسبت سایر گروه ها، زمان کمتری را برای رسیدگی به مسائل مربوط به سلامت خود در اختیار داشته باشند و در نتیجه عادت های درستی در زمینه ایجاد و حفظ تندرستی در اکثر آنان وجود نداشته باشد. موارد اشاره شده همگی شرایط علی به وجود آورنده وضع موجود تندرستی زنان از سمت افراد و جامعه هستند. با بررسی مطالعات پیشین، یافته های تحقیقات استرونچ و همکاران (۲۰۱۸)، رضایی و همکاران (۲۰۱۵)، قادر زاده و همکاران (۲۰۱۵) در زمینه پرداختن به اهمیت بعد جسمانی و توجه به آن همسو با نتایج تحقیق حاضر است.

قضیه سوم: عدالت در امکان استفاده از خدمات بهداشتی و تخصیص بودجه کافی به این منظور و حضور زنان در سمت های تخصصی مربوط به خود و ایجاد فضاهای مناسب برای فعالیت های تندرستی آنها در قالب شرایط زیرساختی شرح داده شده است. این شرایط از زیرساخت های اقتصادی و مالی تا زیرساخت های مکانی و تجهیزاتی را شامل می شوند و علاوه بر این موارد سیاست های کلی دولت ها نسبت به برنامه های توسعه ای تندرستی زنان و همچنین اعتقادات مذهبی و امکانات مناسب با این اعتقادات را در بر می گیرد. از طرفی رسانه ها در عصر ارتباطات و اطلاعات یکی از مهمترین ابزارهایی هستند که بر تمام ابعاد جامعه تأثیر گذارند و جایگاه ویژه ای در زمینه مسائل مطرح در جامعه دارند. بنابراین اهمیت و تأثیرگذاری رسانه بر برنامه های تندرستی و سلامت زنان نیز طبیعی است. با توجه به تأثیر یاد شده، رسانه ها می توانند با پرداختن به بحث تندرستی زنان و اطلاع رسانی نسبت به آن، انگیزه مورد نیاز را در افراد ایجاد نمایند، همچنین شرایط توسعه ای زمینه و بستر مورد نیاز برای فراهم نمودن ابعاد توسعه را برای تندرستی و سلامتی زنان فراهم می نماید. یکی از ارکان این توسعه، ایجاد مراکزی چون مرکز تحقیقات سلامت زنان و تدوین برنامه ای چون برنامه ملی سلامت زنان است که به رشد تحقیقات مربوط به تندرستی زنان کمک می کند و سعی می نماید که سطح تندرستی زنان را تا نزدیک شدن به استانداردهای مربوط به سازمان بهداشت جهانی بهبود ببخشد. سوادی و همکاران (۲۰۱۶) همسو با نتیجه به دست آمده، منابعی را که دربرگیرنده امکانات و تسهیلات مالی و ساختاری می شود جزء مهمترین عوامل مؤثر بر توسعه تندرستی و ورزش همگانی زنان دانسته اند. رستگارخالد و همکاران (۲۰۱۶) نیز از جمله مهمترین عوامل مؤثر بر تندرستی زنان کاشان را حمایت های نهادهای اجتماعی و رسوم جامعه دانسته و لزوم آنرا انسجام اجتماعی دانسته اند.

قضیه چهارم: شرایط مداخله گر شرایطی هستند که راهبردها از آنها تأثیر می پذیرند. این شرایط را مجموعه ای از متغیرهای میانجی و واسط تشکیل می دهند. شرایط مداخله گر، شرایط ساختاری هستند که مداخله سایر عوامل را تسهیل یا محدود می کنند؛ مانند وجود حجم بالای کار و مشغله های زندگی امروزی برای زنان، خشونت ها علیه زنان که عامل مهمی بر عدم سلامت زنان است، عدم توجه به آموزش از سنین کم و اولویت دادن به درس به جای فعالیت های بدنی که همگی می توانند از تأثیرات و شرایط جامعه شناختی مؤثر بر توسعه تندرستی باشند. همچنین سوء مدیریت در زمینه مسائل زنان در مدت طولانی موجب گردیده که زنان در جامعه به حاشیه رانده شوند و تندرستی و سلامت آنها با چالش روبرو گردد. این در حالی است که در سال ها اخیر با پر رنگ تر شدن نقش های اجتماعی زنان در جامعه، مطالبات شان نیز بیشتر گردیده است که برآورده کردن این مطالبات نیاز به تأمین امکانات مورد نیاز فعالیت زنان را نشان می دهد. همسو با این نتیجه تحقیق، رستگار خالد و همکاران (۲۰۱۵)، قاضی نژاد (۲۰۱۶)، قادر زاده و حسینی (۲۰۱۵)، کولیوند و پاک سرشت (۲۰۱۳) نیز به موضوع تأثیر جامعه بر الگوی تندرستی زنان پرداخته اند.

قضیه پنجم: استراتژی ها بیانگر رفتارها، واقعیت ها و تعاملات هدفداری هستند که تحت تأثیر شرایط مداخله گر و بستر حاکم حاصل می شوند. از این میان حمایت های اقتصادی و اجتماعی می توان در جهت بهبود وضعیت سلامت زنان انجام داد. این حمایت ها از یک سو می تواند جنبه پیشگیرانه داشته باشد؛ همچون کاهش خطراتی که تندرستی زنان را تهدید می نماید. مواردی همچون بارداری های پرخطر، بیماری ها، خشونت ها و سایر خطرات و از سوی دیگر موجب افزایش کارایی گردد. مواردی مثل توسعه مراکز خدمات رسان به زنان، توسعه مکان های ورزشی ویژه بانوان و حمایت از ورزش های همگانی و ورزش بانوان؛ از طرف دیگر تنها تأمین امکانات و حمایت نمی تواند متضمن اجرای استراتژی باشد و در صورتی که جامعه و مخصوصاً زنان آمادگی پذیرش سیاست ها و برنامه های جدید را نداشته باشند کارساز نیست. لذا نیاز است که قبل از هر اقدام، ابتدا به فرهنگ سازی پرداخت. یکی از راه های مؤثر ایجاد فرهنگ توسعه دانش و اطلاعات در میان جامعه است، به عبارتی وجود دانش و علم تندرستی در افراد، خود می تواند به عنوان سدی در مقابل موانع موجود عمل کند و این آمادگی را در زنان ایجاد نماید که در هر شرایطی به حفظ سلامت و تندرستی خود اهمیت دهند و برای آن تلاش کنند. همچنین ایجاد الگوهای مناسب در کنار حمایت های اجتماعی و مالی و آموزش و فرهنگ سازی میتواند مؤثر واقع شود. در این زمینه نتایج تحقیقات فرهمند و همکاران (۲۰۱۷)، قاضی نژاد (۲۰۱۷) و رضایی و همکاران (۲۰۱۵) در شناسایی ابعاد سلامت زنان ایرانی و همچنین استرونیچ و همکاران (۲۰۱۸) با نتایج تحقیق حاضر همسو هستند.

قضیه ششم: پیامدها به تبعات تحقق مقوله محوری در بستر شرایط علی، زمینه ای و مداخله گر و از طریق راهبردهای مشخص اشاره دارد. در نتیجه ارائه الگوی مدیریتی توسعه تندرستی زنان و انجام اقدامات و راهبردهای مطرح در بستر و زمینه موجود و با قبول تأثیر علل و عوامل موجود، می توان انتظار داشت که در مهمترین گام های توسعه، زیرساخت های موجود به بهترین سطح کارایی و اثربخشی خود برسند و با توجه به کاستی های موجود سرمایه کافی برای فراهم نمودن زیرساخت های جدید مهیا گردد که خود می تواند منتج به ایجاد چشم اندازی از توسعه تندرستی زنان شود که می تواند در طولانی مدت احتمال موفقیت الگوی توسعه را افزایش دهد. جامعه ای که زنان آن قدرت لازم برای مدیریت خانواده را داشته باشند، می تواند به ارتقاء سطح فرهنگی خود نیز امیدوار باشد. این توانایی و قدرت زنان که در راستای سلامت اجتماعی آنان مطرح می گردد نیاز به برخورداری از سلامت و تندرستی دارد که این نتایج با نتیجه تحقیق سفیری و منصوریان (۲۰۱۵) و امرله مجدآبادی و همکاران (۲۰۱۹) همسو است.

در زمینه اهمیت به ورزش در مقوله تندرستی و با در نظر گرفتن این موضوع که فرصت های زنان در حوزه ورزش قابل مقایسه با مردان نیست، توجه به ایجاد مکان ها و فضاهای ورزشی خاص بانوان، رایگان کردن و یا کم هزینه کردن ورزش های همگانی برای همه زنان کشور، فعال سازی نقش رسانه های گروهی در ارتقای سطح فرهنگ ورزش همگانی و برگزاری رویدادهای تفریحی ورزشی در بین اقشار مختلف زنان، همگی می توانند مورد توجه قرار گیرند. مهمترین عامل آگاهی های بهداشتی و تندرستی را می توان، ترویج زندگی سالم، ترویج ورزش و فعالیت بدنی، ترویج تغذیه سالم، خودداری از مصرف بیش از اندازه چربی و همچنین فعالیت های پیشگیرانه از طریق افزایش خدمات اورژانسی، کاهش مرگ و میر ناشی از تصادفات و کاهش فاکتورهای مختلف، بیماری های قلبی و عروقی و تنفسی و شناسایی عوامل تأثیرگذار و ایجادکننده مرگ و میر زودرس در زنان دانست. در این پژوهش تلاش بر این بود که با شناسایی عوامل و شرایط مرتبط با سلامت و تندرستی زنان، ابعاد تندرستی زنان، در ایران تعیین گردد و از این طریق مناسب ترین الگوی عوامل مؤثر بر توسعه تندرستی زنان مشخص شود. نتایج پژوهش حاضر حاکی از این بود که در باب سلامت و تندرستی زنان با وجود این که فعالیت هایی بسیاری صورت پذیرفته است و حتی به صورت مقطعی غربالگری سلامت زنان انجام شده است، اما به دلیل نبودن الگوی عوامل مؤثر بر برنامه ریزی و ارزیابی لازم، منجر به کسب نتایج قابل قبول نشده است. این امر گواه آن است که مسئولین نظام تندرستی و سلامت زنان باید مشکلات زنان را از نگاه خود آنان مورد شناسایی قرار دهند (شرایط علی) و سپس برنامه های خود را بر اساس شرایط موجود در محیط و عوامل تأثیرگذار (شرایط زمینه ای و مداخله گر) عملیاتی سازند. به هر حال در صورتی که نظام مدیریت سلامت نیازهای زنان را نشناسد برنامه ریزی هایی که در این

زمینه خواهد کرد راه به جایی نخواهد برد (استراتژی‌ها) و نتایج مورد انتظار را در بر نخواهد داشت (پیامدها). حق بهره مندی از تندرستی برای زنان را باید در چارچوب رشد و پیشرفت جامع زنان مدنظر قرار داد. یکی از راه‌های برآوردن این نیازها ارائه الگوهای صحیح برنامه ریزی و ساماندهی و ارزیابی امور تندرستی زنان است که در این تحقیق در قالب الگوی عوامل مؤثر بر توسعه تندرستی زنان به آن پرداخته شد. با این هدف که باید بیش از پیش به موضوع تندرستی و سلامت زنان توجه نمود و تلاش برای تحقیق و نشر آثار علمی و توسعه ای را در این حوزه جزو اولویت‌های کاری مسئولان قرار داد. همچنین برای نهادهای اصلی متولی تندرستی و سلامت زنان به ویژه وزارت بهداشت و وزارت ورزش و جوانان لازم است که سهم تندرستی زنان در سیاست‌گذاری‌های کلان مربوط به بهداشت و درمان و ورزش همگانی را جدی‌تر از قبل لحاظ نمایند. در نهایت می‌توان اذعان داشت که شناخت وضعیت تندرستی زنان در هر جامعه نیاز به استفاده از شاخص‌ها و شرایط متناسب با جامعه دارد که بتواند موانع و نیازهای دارای اولویت تندرستی زنان در زمان حال و آینده را مشخص کند. ارائه الگوی عوامل مؤثر بر توسعه تندرستی زنان می‌تواند فراهم‌کننده این برنامه‌ها و شاخص‌ها باشد و منجر به ایجاد دیدگاه وسیع‌تری نسبت به سلامت و تندرستی زنان در ایران گردد. همچنین پیشنهاد می‌گردد با توجه به نتایج تحقیق و نظرسنجی‌های به عمل آمده در زمینه مشکلات و کاستی‌ها در وضعیت موجود سلامت و تندرستی زنان، نخبگان و مدیران با استفاده از الگوهای مدیریتی مشابه با تحقیق حاضر برای بهتر نمودن شرایط تلاش نمایند و با در نظر گرفتن ارائه راهبردها و پیامدهای وضعیت مطلوب، پیشنهاد می‌شود اقداماتی اصلاحی از سوی مسئولان در زمینه تندرستی، سلامت و ورزش همگانی زنان با تکیه بر یافته‌های تحقیقات و مطالعات اتخاذ گردد.

منابع

1. Ahmadi, B. Babashahi, Q. (2012). Women's health management, policy development and research and services. *Social Welfare Research Quarterly*, 12(47): 29-59. (Persian)
2. Ahmadi, B. Tabibi, S.J. Mahmoudi, M. (2008). Pattern of Iranian Women's Health Development Management Structure. *Social Welfare Research Quarterly*, 5(2): 9-27. (Persian)
3. Ahmadi, S. Mukhtari, M. Zarei, E (2015). Analysis of the Relationship between Physical Self Esteem and Attitude to Sport with Women's Sports Participation Using Structural Equation Modeling. *Applied Research in Sport Management*, 4(3): 41-51. (Persian)
4. Amrulla, M, Z. Nick Pima, N. Hazratl Gonbad, S. Noori, F. Somehow Mohammad Bagher, A. (2019). Quality of Life of Female Head of Household in Iran: A Review Study. *Iranian Journal of Nursing Research*, 14(5): 59-65. (Persian).

5. Colber, A, M. Ki. K, H. Sereik. S, M. (2010). An Examination of the relationship among Gender, Health Status, Social Support, and HIV Related Stigma. *Journal of the Association of Nurses in AIDS Care*, 21(4): 302-313.5. Colber, A, M. Ki. K, H. Sereik. S, M. (2010). An Examination of the relationship among Gender, Health Status, Social Support, and HIV Related Stigma. *Journal of the Association of Nurses in AIDS Care*, 21(4): 302-313.
6. Ebrahimi, A. Askari, A. Niknejad, M. (2010). Sociological Investigation of Factors Affecting Women's Attitude to Participation in Sport as Spectators. *Journal of Sport Science Research*, 6(11): 61-74. (Persian).
7. Khanqahi, E. Mobin, T. (2018). Prioritizing Factors Affecting Women's Health and Ways to Improve It: Using the Analytical Hierarchy Process Technique. *Journal of Hospital*, 17th Year, No. 4, Machine No. 67:100-102. (Persian)
8. Farahmand, M. Khatami Sarvari, Kh. Mohammad Hassani, M. (2016) Comparison of social health, decision making power, communication skills and self esteem among employed and housewives of Yazd. *Journal of Women and Society*, 2: 147-165. (Persian).
9. Ghader Zadeh, O. Hosseini, S.Ch. (2015). Women's exercise and its semantic implications. *Women in Development and Politics*, 13)3(:309-334. (Persian).
10. Gharekhanlu, R. (2019). Developing a comprehensive system for monitoring physical activity, physical fitness and movement of Iranian students. Research project of Institute of Physical Education and Sport Sciences.
11. Ghazinejad. M, Sangari Soleimani. H. (2017). Women's Job and Social Health Relationship. *Journal of Development Quarterly and Politics*, No. 1. (Persian)
12. Goldman, M. Hatch, M. (2000). "Women & Health". U.S.A: Academic Press.
13. Kolyvand, Sh. Pak Seresht, S. (2013). Policies to Promote Women's Social Health in Iran. *Congress of Pioneers of Progress, Center for Islamic Progress in Iran*, Volume 4:116-121. (Persian)
14. Rastgar Khaled, A. Bidgoli, M. Feshar Nasab, M. (2017). Social Health Study of Kashan Women. *Social Studies and Research in Iran*, 6)4(: 689-713. (Persian)
15. Rezaei, N. Salsali, M. Jahantighe, M. (2015). Identifying the Health Dimensions of Iranian Women: A Review of Qualitative Studies. *Nursing Research*, Volume 10, Number 3, Success 38: 118-130. (Persian)
16. Saffari, M. (2012). Designing a Model of Iranian Public Sports Development, PhD Thesis: 20. (Persian)
17. Safiri, Kh. Mansourian, F. (2015). Gender stereotypes and social health. *Journal of Social and Psychological Studies in Women*, 2: 66-37. (Persian)
18. Savadi, M. Hemmati Nejad M.A. Gholizadeh, M.H. Gohar Rostami, H.R. (2017). Designing a model of public sport development in Hormozgan province. *Quarterly Journal of Sport Management and Development*, 6)11(: 10-87. (Persian)
19. Strauss, A. Corbin, J. (2018). *Fundamentals of Qualitative Research: Techniques and Processes of Underground Theory Production*. Afshar, A. Ney publication. (Persian)
20. Stronach, M. Maxwell, H. Pearce, S. (2019). Indigenous Australian women promoting health through sport. *Sport Management Review*, 22(1): 5-20.

21. Vaddair, A. A. Sadati, S.M.H. Ahmadi, B. (2008). Women's Health" from the Perspective of Iranian Health Journals. *Journal of Women in Development and Politics*, 6(2): 131-155. (Persian)
22. Zarei, F. Motalebi, H. (2018). Identifying the obesity factors of preschool children in Sarab from a mothers' perspective: Designing a self-regulated prevention program. Master thesis. Faculty of Health, Tabriz University of Medical Sciences and Health Services: 12. (Persian)
23. Zautra, A. J., Hall, J. S., & Murray, K E. (2010). Resilience: A new definition of health for people and communities. New York: The Guildford Press

ارجاع دهی

امامی، فرشاد؛ قربانی، محمدحسین؛ دوستدار روزبهانی، عباس؛ روحانی، افسانه. (۱۴۰۰). تحلیل عوامل مؤثر بر توسعه تندرستی زنان. پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۲): ۵۴-۱۲۹. شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2020.8473.1807

Emami, F; Ghorbani, M. H; Doostdar Roozbahani, A; Rohani, A. (2021). Analysis of Factors Affecting Women's Wellbeing Development. *Research on Educational Sport*, 9 (22): 129-54. (Persian). DOI: 10.22089/RES.2020.8473.1807

Research paper

A Model for Analysis and Management Development of Family Sport in Iran

M. Besharati Holaso¹, M. Naderi Nasab², R. Ramzani Nezhad³

1. Ph.D. student of Department of Physical Education and sport science, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran.

2. Assistant Professor of Department of Physical Education and sport science, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran (Corresponding Author)

3. Professor of Sport Management, University of guilan

Received: 2019/04/07

Accepted: 2019/08/25

Abstract

The aim of this study was to provide a model for the analysis and management development of family sport in Iran.

The statistical population consisted of two parts of the human community (company managers, university professors, etc.) and the information society (books, articles, documents, media pages and so on). The sample was judged to have a sufficient number based on theoretical saturation (19 people and 84 copies). The research instrument was a library survey and framing exploratory interviews. The validity of the instrument was assessed and approved based on the legal and scientific credibility of the sample, expert opinion and consistency of the editors' data. Multilevel coding method with matrix and system analysis approach was used for data analysis.

The framework for the identified research included four general perspectives; family capacities for sport participation (5 dimensions and 16 components), ecosystem capacities of family development (5 dimensions and 20 components), mechanisms of family sport participation (6th dimension and 26 components), and implications of expanding sport participation (4 dimensions and 17 components). The nature of the relationship between the variables in the model is determined based on causal relationships and system analysis. In addition, family development challenges and strategies were determined in accordance with the model framework.

Based on the current research results, it can be said that the development of family sport is formed from the systematic interaction and result of the two components of the family and ecosystems in the process of sport participation, and its ultimate goal, the sustainable development of civic sport and social health, is centered on family institutions.

Keywords: Sport Development, Citizenship Sport, Family Sport, Development Model.

1. Email: dr.besharati64@gmail.com

2. Email: mehdynaderinasab@yahoo.com

3. Email: rramzani@yahoo.com

Extended Abstract

Background and Purpose

Sports activity is recognized worldwide as a strategy to promote health and vitality, especially during leisure time. However, in Iran, sport participation per capita is low (less than 20%) and large public sport development programs have not been successful (Sixth Development Plan, 2017). Issues such as the restrictions on women's sports and the low status of sports in the household basket have resulted in sports becoming part of the Iranian family's consumption style as a recreational and leisure model. Therefore, promoting the culture of family sports can be described as a strategic and essential solution for the development of civic and public sports. Repeated studies have shown the beneficial and lasting effects of physical and mental exercise in different classes, and there are many scientific and experimental evidences of the known benefits of physical activity and sports participation, but nationwide reports still suggest that the donor is a high percentage of inactive people (Saffari, 2012). Therefore, the need for lifestyle change interventions for citizens and families is strong. This research has mainly focused on identifying and analyzing demographic, psychological, behavioral, social, cultural, and other factors affecting participation in sports. The aim of this study was to provide a model for the analysis and management development of family sport in Iran.

Methodology

In this qualitative, systematic and explicit study, the statistical population consisted of two parts of the human community (company managers, university professors, etc.) and the information society (books, articles, documents, media pages and so on). The sample was judged to have a sufficient number based on theoretical saturation (19 people and 84 copies). The research instrument was a library survey and framing exploratory interviews. The validity of the instrument was assessed and approved based on the legal and scientific credibility of the sample, expert opinion and consistency of the editors' data. Multilevel coding method with matrix and system analysis approach was used for data analysis.

Results

The framework for the identified research included four general perspectives; family capacities for sport participation (5 dimensions and 16 components), ecosystem capacities of family development (5 dimensions and 20 components), mechanisms of family sport participation (6th dimension and 26 components), and implications of expanding sport participation (4 dimensions and 17 components). The nature of the relationship between the variables in the model is determined based on causal relationships and system analysis. In addition, family

development challenges and strategies were determined in accordance with the model framework.

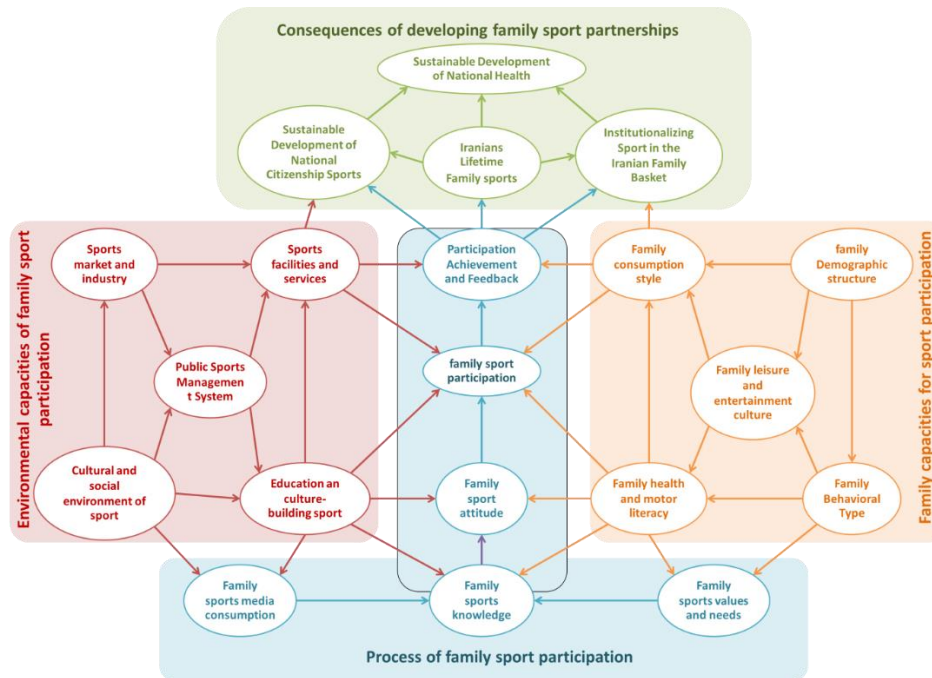

Figure 1- Theoretical and Analytical Framework of the Research

Conclusion

Family sport is one of the most important models of civic sense development and compatible with Iranian Islamic culture, which has not been developed scientifically and practically in the country so far. Based on the current research results, it can be said that the development of family sport is formed from the systematic interaction and result of the two components of the family and ecosystems in the process of sport participation, and its ultimate goal, the sustainable development of civic sport and social health, is centered on family institutions. It can be said that achieving an optimal level of family sport development requires an ecosystem management approach to appropriately engage all institutions and stakeholders to play an active and inclusive role.

Keywords

Sport Development, Citizenship Sport, Family Sport, Development Model

Reference

1. Saffari, M. (2012). Designing the Pattern of General Sports Development in Iran, Ph.D, Tarbiat Modares University. (Persian).
2. Sixth Development Plan. (2017). Sports section report. Strategic reports from the Ministry of Sports and Youth. (Persian).

ارائه الگویی برای تحلیل و مدیریت توسعه ورزش خانوادگی در ایران

میثم بشارتی هولاسوا^۱، مهدی نادری نسب^۲، رحیم رضانی نژاد^۳

- ۱- دانشجوی دکتری گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران.
- ۲- استادیار مدیریت ورزشی گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران.
- ۳- استاد مدیریت ورزشی دانشگاه گیلان

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۶/۰۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۱/۱۸

چکیده

هدف از پژوهش حاضر ارائه الگویی برای تحلیل و مدیریت توسعه ورزش خانوادگی در ایران بود. روش تحقیق از نوع تحقیقات کیفی با رویکرد اکتشافی و سیستماتیک انتخاب شد. جامعه آماری شامل دو بخش جامعه انسانی (مدیران، اساتید، مربیان، و ...) و جامعه اطلاعاتی (کتابها، مقالات، اسناد، رسانه‌ها، و ...) بود. نمونه‌گیری به تعداد قابل کفایت بر مبنای رسیدن به اشباع نظری به صورت قضاوتی انجام شد (۱۹ نفر و ۸۴ نسخه). ابزار پژوهش شامل مطالعه کتابخانه‌ای و مصاحبه‌های اکتشافی چارچوب‌دار بود. روایی ابزار بر اساس اعتبار حقوقی و علمی نمونه آماری، نظر خبرگان و ضریب توافق بین مصححان کدگذار ارزیابی و تأیید گردید. جهت تحلیل داده‌ها از روش کدگذاری چندمرحله‌ای و رویکرد تحلیل سیستمی استفاده شد. چارچوب پژوهش شناسایی شده شامل چهار منظر کلی، ظرفیت‌های خانوادگی برای مشارکت ورزشی (۵ بُعد و ۱۶ مؤلفه)، ظرفیت‌های اکوسیستمی توسعه ورزش خانوادگی (۵ بُعد و ۲۰ مؤلفه)، سازوکارهای مشارکت ورزشی خانوادگی (۶ بُعد و ۲۶ مؤلفه) و پیامدهای توسعه مشارکت ورزشی خانوادگی (۴ بُعد و ۱۷ مؤلفه) بود. ماهیت ارتباط بین متغیرها در مدل بر اساس روابط علی-معلولی و تحلیل سیستمی مشخص شده است. همچنین چالش‌ها و راهکارهای توسعه ورزش خانوادگی متناسب با چارچوب مدل تعیین گردید. بر اساس یافته‌های پژوهش می‌توان گفت توسعه ورزش خانوادگی از تعامل نظامند و برآیند مؤلفه‌های دو منظر خانواده و اکوسیستم در فرایند مشارکت ورزشی شکل می‌گیرد و هدف نهایی دستیابی به توسعه پایدار ورزش شهروندی و سلامت اجتماعی با محوریت نهاد خانواده است.

واژگان کلیدی: توسعه ورزش، ورزش شهروندی، ورزش خانواده، مدل توسعه.

1. Email: dr.besharati64@gmail.com
2. Email: mehdynderinasab@yahoo.com
3. Email: rramzani@yahoo.com

مقدمه

گزارش‌های ملی و بین‌المللی نشان می‌دهد که شاخص‌های سلامت و نشاط در جامعه ایرانی در وضعیت نامناسبی قرار دارد و ایران جزو کشورهای توسعه نیافته از این منظر محسوب می‌شود. در عین حال گرایش به سبک زندگی کم‌تحرک و غیرفعال، تفریحات نامناسب و مجازی و مصرف کالاهای غیراستاندارد بهداشتی بالا گزارش شده است. در این میان فعالیت ورزشی به عنوان یک راهکار جهت ارتقای سلامت و نشاط به ویژه در اوقات فراغت در سطح جهان پذیرفته شده است و کاربرد محوری دارد. اما در ایران سرانه مشارکت ورزشی پایین (کمتر از ۲۰ درصد) و عمده برنامه‌های توسعه ورزش همگانی تا کنون موفقیت قابل توجهی نداشته‌اند (گزارش بخش ورزش در برنامه ششم توسعه، ۲۰۱۷، ۶۶). مسائلی مانند محدودیت‌های ورزش بانوان و جایگاه ضعیف ورزش در سبد خانوار سبب شده است تا ورزش به عنوان یک الگوی تفریحی و فراغت در سبک مصرف خانواده ایرانی جایگاه مناسبی نداشته باشد. از این رو می‌توان از ترویج فرهنگ ورزش خانوادگی به یک راه حل راهبردی و بسیار ضروری جهت توسعه ورزش شهروندی و همگانی نام برد.

تفریح خانوادگی، تفریحی است که اعضای خانواده بدون توجه به زمان و مکان در کنار هم انجام می‌دهند. تفریح خانوادگی می‌تواند به صورت همراهی اعضای یک خانواده (غیرمشارکتی) یا چند خانواده (مشارکتی) در کنار هم باشد. نحوی گذراندن اوقات فراغت در خانواده‌ها بر اساس طبقه اجتماعی، فرهنگ محلی، مکان جغرافیایی و مواردی از این قبیل تفاوت دارد. مطالعات نشان داده‌اند که طبقات پایین جامعه به نسبت طبقات مرفه جامعه کمتر از فراغت فعال استفاده می‌کنند. هر چه طبقه اجتماعی افراد بالاتر باشد بر میزان فعالیت‌های برون‌خانگی افزوده می‌شود (رفعت جاه، ۲۰۱۱، ۱۴). داوون و گودبب^۱ (۱۹۸۷) سه نوع مانع برای تفریحات خانوادگی تعریف کرده است: اول موانع درونی مربوط به ترجیحات و موانع درونی خانواده، دوم موانع فردی مربوط به موانع یا الگوهای رفتاری و روابط بین فردی که عدم مشارکت را به همراه دارد و سوم موانع محیطی اوقات فراغت که مربوط به امکانات در دسترس است. عواملی نیز هستند که باعث تعیین یا تغییر الگوهای فراغتی می‌شوند. وقت آزاد و اماکن و امکانات در دسترس، شبیه شدن نقش مرد و زن به هم در خانواده باعث تغییر الگوهای فراغتی شده است (مدیری و سفیری، ۲۰۱۰، ۲۹). عادات مصرفی خانواده، تبلیغات و انواع شبکه معاشرتی در الگوی مصرف خانواده‌ها تأثیر دارد. همچنین فردگرایی و تکثر علایق و گروه‌ها خود بر روی فردی شدن فراغت‌ها تأثیر می‌گذارد و در یک کلام آنچه عملاً رخ می‌دهد کاهش زمان خانوادگی است. الگوی واقعی و درست تفریح در جامعه ما در گذشته از دل ارتباطات خانوادگی و فAMILI شکل می‌گرفته است، اما امروزه نه تنها ارتباطات فAMILI قوی نیست، بلکه شکل و سبک زندگی

1. Duane & Godbeyb

امروزی نیز شرایطی را از نظر فکری پدیده آورده که در بسیاری موارد، خانواده‌ها هیچ خانواده‌ای هم وزن خود پیدا نمی‌کنند تا تمایل به برقراری ارتباط با آنها داشته باشند. بسیاری از جامعه‌شناسان بر این باورند که بهترین نوع تفریح خانواده از دل الگوهای سنتی ما یعنی ارتباطات فامیلی یا دوستانه و تلفیق آن با عناصر امروزی شکل می‌گیرد که مورد علاقه جوانان باشد، یعنی ارتباطات باید بر اساس وجود هم‌تایان پسران و دختران نوجوان و جوان در هر دو یا چند خانواده شکل گیرد (شیرکرمی و همکاران، ۲۰۱۸، ۴۹).

شورای عالی جوانان در مطالعات اوقات فراغت با رویکرد اقتصادی سه نوع فعالیت فراغتی را معرفی می‌کند. فراغت بی‌هزینه مانند پیاده روی و گردش در پارک‌ها، فراغت کم‌هزینه مانند رفتن به سینما و بازدید از موزه و فراغت پرهزینه مانند مسافرت‌ها و یا تفریحات نیازمند به کالاهای پرهزینه است. از آنجا که اکثر تفریحات ورزشی نیاز به صرف هزینه بالایی ندارد می‌توان بیشتر الگوهای آن را جزو تفریحات بی‌هزینه و کم‌هزینه دسته‌بندی کرد. تفریحات ورزشی شامل رفتارهای تفریحی پیش‌بینی و تعریف‌شده مانند فعالیت جسمانی و یا بازی و رشته‌های ورزشی یا فعالیت‌های مشابه با آن است. ورزش خانوادگی به عنوان مشارکت ورزشی به صورت همراهی حداقل دو نفر از اعضای خانواده به صورت همزمان شناخته می‌شود. توسعه ورزش خانوادگی^۱ شامل تمامی ساختارها، نقش‌ها و اقداماتی است که جهت بسترسازی مشارکت ورزشی خانواده‌ها به صورت همراهی اعضای خانواده در طبقات مختلف جامعه صورت می‌گیرد تا اعضای خانواده بتوانند به دستاوردهای فردی و مشترک عملکرد ورزشی برسند (دستوم و همکاران، ۲۰۱۴، ۸۱). تفریحات ورزشی مانند کایت سواری و اسب سواری پرهزینه، مانند شنا کم‌هزینه و مانند پیاده روی و کوهنوردی بی‌هزینه هستند. تندنویس (۲۰۰۱) در گزارشی فراغت را در ایران بر حسب مکان به سه دسته فراغت در خانه، فراغت درون شهری و فراغت بیرون شهری تقسیم کرد که در این بین فراغت بیرون شهری در اولویت اول قرار گرفت. کاشف (۲۰۰۱) نیز فراغت را بر حسب تعداد افراد شرکت‌کننده به اوقات فراغت فردی، دو نفره، خانوادگی و اجتماعی تقسیم کرده است. ورزش همگانی را می‌توان از جنبه‌های مختلف مانند وضعیت مشارکت افراد، تنوع فعالیت‌های بدنی، جایگاه ورزش همگانی، نقش رسانه‌ها در ورزش همگانی و دهها جنبه دیگر مورد بررسی قرار داد.

اهمیت پرداختن به تفریح خانوادگی به دلیل ایجاد انگیزه و تحکیم روابط خانوادگی است و بسیار مهم‌تر از تفریح فردی است. در هنگام تفریحات خانوادگی هم‌فکری و حل مشکلات راحت‌تر صورت می‌گیرد. بسیاری از افراد در زمان تفریح خانوادگی مشارکتی با هم آشنا می‌شوند که این آشنایی‌ها می‌تواند زمینه ایجاد روابط اجتماعی از دوستی تا همکاری و حتی ازدواج را شکل دهد. اوقات تفریح

خانوادگی می‌تواند با مشارکت و یا بدون مشارکت خانواده‌های دیگر صورت پذیرد (هورنا^۱، ۱۹۸۹، ۲۲۹). با وجود اهمیت زیاد تفریحات، در صورتی که بیشتر بدون مشارکت خانواده‌ها باشد، می‌تواند یکی از آسیب‌های اجتماعی قلمداد شود چون حس اجتماعی بودن افراد را کاهش می‌دهد (آقاپور، ۲۰۱۰، ۳۱)؛ بنابراین زمان‌های فراغتی باید به صورت اعتدال در نوع همراهی افراد صورت گیرد و بین تفریحات فردی یا جمعی، و خانوادگی یا غیرخانوادگی توزیع زمانی مناسب رعایت شود. آموزش چنین مفاهیمی به مردم و به خصوص والدین امری ضروری در سیاست‌گذاری اجتماعی و فرهنگی است (ربانی و رستگار، ۲۰۰۸، ۴۶). پرداختن به ورزش در تفریحات خانوادگی علاوه بر غنی‌سازی زمان فراغت خانوادگی، از جهات دیگری نیز اهمیت زیادی دارد. به ویژه این که تأثیرات متقابل والدین و فرزندان در پرداختن به فعالیت‌های ورزشی در زمان فراغت بسیار زیاد است؛ به نحوی که بر اساس تحقیقات موجود، والدین ورزشکار به احتمال زیاد فرزندان ورزشکار و یا علاقمند به ورزش خواهند داشت و از طرف دیگر، فرزندان ورزشکار نیز می‌توانند انگیزه و علاقه لازم را برای ورزش کردن والدین فراهم نمایند. پیروی و الگوپذیری والدین و فرزندان از هم در فعالیت‌بدنی، بیشتر به صورت تأثیرگذاری والدین بر فرزندان است (بهروزی، ۲۰۱۲، ۶۳). بنابراین الگوی تفریحات ورزشی خانوادگی می‌تواند بخشی از مبنای تربیتی در تربیت‌بدنی و ورزش باشد.

هر چند تاکنون تحقیقات زیادی به ارائه مدل در ورزش همگانی پرداخته‌اند (صفاری، ۲۰۱۲، ۹۰، خطیب‌زاده، ۲۰۱۶، ۵۲، مجیدی، ۲۰۱۷، ۴۷، بنار و همکاران، ۲۰۱۸، ۴۴، صفاری و لطیفی فرد، ۲۰۱۸، ۹۱ و ...)، اما ورزش خانوادگی بسیار محدود مورد مطالعه قرار گرفته است. سبحانی‌نژاد (۲۰۱۹) در تبیین جایگاه و چگونگی اصلاح الگوی مصرف اوقات فراغت خانواده‌های ایرانی، عمده‌ترین راهکارهای گذران مطلوب اوقات فراغت را گردشگری و فعالیت‌های ورزشی می‌داند. هاشمی و مرادی (۲۰۱۰) در بررسی نقش خانواده در جامعه‌پذیری ورزشی گزارش کردند که میزان ورزشی بودن خانواده، حمایت خانواده از فعالیت‌های ورزشی، نگرش خانواده در مورد ورزش و میزان پذیرش ورزش در میان اعضای خانواده بر جامعه‌پذیری ورزشی افراد تأثیر مستقیم دارد. صفری (۲۰۱۳) در بررسی تأثیر شرکت در همایش‌های پیاده‌روی خانوادگی بر فرهنگ‌سازی ورزش‌های همگانی نشان داد که به ترتیب اولویت عوامل درونی سازی ورزش، مشارکت در ورزش، عملکرد ورزشی، آگاهی نسبت به ورزش و نگرش ورزشی، انگیزش ورزشی، انتقال ارزش‌های ورزشی، رشد اخلاق ورزشی و پوشش ورزشی اثرگذار بودند. دستوم و همکاران (۲۰۱۴) در بررسی وضعیت فراغت ورزشی خانوادگی شهر رشت نشان دادند فراغت ورزشی خانوادگی بیشتر به صورت سبک غیرمشارکتی است و تفریحات درون شهری بیشتر از برون شهری بود. به صورت تقریبی با افزایش تعداد اعضای خانواده و سطح درآمد

تفریحات درون شهری کاهش و برون شهری افزایش داشت و بالعکس. غفاری (۲۰۱۵) در بررسی مشارکت خانواده‌ها در ورزش صبحگاهی شهر کاشمر نشان داد شش موانع اصلی شامل مدیریت شهری، محیطی، روان‌شناختی، درون فردی، عدم حمایت اجتماعی و محدودیت زمانی قرار به ترتیب اولویت بیشترین تأثیر را در عدم رشد مشارکت ورزشی خانواده‌ها دارند. بارانی (۲۰۱۶) در بررسی نقش برگزاری رویدادهای ورزشی خانوادگی در توسعه ورزش همگانی گزارش کرد که عمومیت، کارآمدی چند سطحی، فرهنگ سازی ویژگی‌های برجسته ورزش خانوادگی هستند. انگیزه عمومی، مدیریت خودگردان به عنوان عواملی شناسایی شدند که ورزش خانوادگی از طریق آنها در توسعه ورزش همگانی نقش ایفا می‌کند.

در تحقیقات خارجی ورزش خانوادگی در مقیاس گسترده‌تری مورد بررسی قرار گرفته است. ماورین^۱ (۲۰۰۶) در بررسی نقش پدر در فراغت خانواده و الگوهای ورزشی عنوان کرد ورزش یک بافت فرهنگی غالب در اوقات فراغت است و پدران می‌توانند در تفریحات ورزشی بیشتر از تفریحات غیر ورزشی هویت پدری خود را ابراز کنند. این مطالعه نشان می‌دهد ورزش و اوقات فراغت می‌تواند زمینه‌ای برای مردان در جهت هویت کاری و مولد بودن خودشان باشد. ژانگ و تیان^۲ (۲۰۱۰) در تفسیر جدید ورزش‌های خانوادگی عنوان کردند کانون‌های ورزش خانوادگی، داوطلبی ورزشی، سرگرمی‌های حرکتی جسمانی، غنی‌سازی زندگی، تناسب اندام و سلامت و ارتباطات بین فردی در خانواده‌ها از مهمترین کارکردهای نوین ورزش خانوادگی هستند. دیونجی^۳ و همکاران (۲۰۱۲) در بررسی نقش خانواده در مشارکت ورزشی فرزندان گزارش کرد که ماهیت خانواده با مشارکت ورزشی اعضای آن رابطه دارد. کای و اسپایچ^۴ (۲۰۱۲) در بررسی نقش ورزش خانواده در توسعه ورزش گزارش کردند که توسعه پایدار ورزش به جایگاه ورزش در خانواده‌ها بستگی مستقیمی دارد. ویلر^۵ (۲۰۱۵) در بررسی نقش فرهنگ خانواده در گرایش به مشارکت ورزشی گزارش کرد فرهنگ ورزشی می‌تواند از خانواده‌ها به همدیگر منتقل می‌شود و بیشتر جنبه عادات و رفتاری دارد. همچنین والدین اهداف خاصی فراتر از ورزش خانوادگی از مشارکت ورزشی فرزندان خود دارند. لنارتویچ^۶ (۲۰۱۶) در بررسی کارکردهای ورزش در خانواده‌ها گزارش کرد که مشارکت ورزشی با غنی‌سازی اوقات فراغت و اجتماعی شدن خانواده‌ها ارتباط معناداری دارد. هادج و همکاران^۷ (۲۰۱۷) در بررسی زندگی مبتنی بر ورزش

-
1. Maureen
 2. ZHANG & TIAN,
 3. Dionigi
 4. Kay& Spaaij
 5. Wheeler
 6. Lenartowicz
 7. Hodge

در خانواده‌ها گزارش کردند که یادگیری مهارت‌های ورزشی به ویژه در فرزندان در نهادینه شدن ورزش در خانواده‌ها و سبک زندگی مبتنی بر ورزش تأثیر بالایی دارد. رس^۱ (۲۰۱۸) در بررسی فرهنگ سلامت مبتنی بر فعالیت بدنی در خانواده‌ها نشان داد که ادراک والدین از فعالیت بدنی در و همسویی فرهنگ خانواده و فرهنگ سلامت بیشترین تأثیر را در این زمینه دارد. اسپولنکوف و سیفکن^۲ (۲۰۱۹) در بررسی فرایند ورزش برای توسعه گزارش کرد سبک زندگی سالم و متحرک خانواده‌ها نقش محوری در این زمینه دارد و در واقع مدل ورزش برای سلامت خانواده پایه ورزش برای توسعه است.

تحقیقات انجام شده عمدتاً به شناسایی و تحلیل عوامل جمعیت‌شناختی، روان‌شناختی، رفتاری، اجتماعی، فرهنگی و ... اثر گذار بر مشارکت ورزشی و خانواده پرداخته‌اند و تاکنون تحقیق تخصصی و مبتنی بر روش مدل‌سازی به بررسی ورزش خانوادگی در کشور نپرداخته است. از این رو نیاز به ارائه مدل‌های علمی جهت تحلیل و برنامه‌ریزی ورزش خانوادگی وجود دارد. از طرفی دیگر مقوله فعالیت ورزشی خانواده‌ها بسیار تغییرپذیر و پویاست و هم‌زمان با تغییرات محیطی نیاز به بررسی و ارائه اطلاعات برای مدیریت و توسعه آن دارد. علاوه بر این هنوز سئوالات و نیازهای اطلاعاتی، ابهامات مدیریتی و چالش‌های فرهنگی زیادی در زمینه ورزش خانوادگی وجود دارند که مستلزم تحقیقات علمی و کاربردی است. از طرفی مقدمه و پایه مدیریت ورزشی داشتن اطلاعات است و دستیابی به اطلاعات مورد نیاز از طریق تحقیقات و نیازسنجی امکان پذیر است و بر پایه نیازسنجی و کسب اطلاعات از شهروندان می‌توان به عرضه خدمات ورزشی به اقشار هدف پرداخت. در همین راستا پژوهش‌های مکرری اثرات مفید و پایدار جسمانی و روانی ورزش را در اقشار مختلف به اثبات رسانده‌اند و شواهد علمی و تجربی بسیاری درباره منافع شناخته شده فعالیت بدنی و مشارکت ورزشی مشاهده شده است؛ اما هنوز هم گزارش‌های سطح کشور نشان‌دهنده درصد بالای افراد غیرفعال است. بنابراین نیاز به مداخلات برای تغییر در سبک زندگی شهروندان و خانواده‌ها به شدت احساس می‌شود. از طرفی دیگر مدیریت و برنامه‌ریزی توسعه ورزش خانوادگی نیازمند آگاهی از ساختار محیط زندگی شهری و پایش مستمر آن است زیرا سطح مشارکت افراد در ورزش و سطح برنامه‌های ورزشی در هر جامعه بسیار متنوع است.

براین اساس نیاز به ارائه چارچوب علمی در زمینه مدیریت و توسعه ورزش خانوادگی در کشور وجود دارد و این پژوهش درصدد است تا به طراحی و تبیین الگوی توسعه ورزش خانوادگی در کشور بپردازد.

1. Ross

2. Schulenkorf & Siefken

از آن جا که مبانی اصلی دانش در هر حوزه‌ای بر پایه مدل‌های شناسایی شده مناسب و نه یافته‌های جزئی و پراکنده قرار دارد و داده‌ها در قالب مدل می‌توانند کشف، تبیین و تفسیر شوند، بنابراین مدل‌سازی ابعاد سیستم توسعه ورزش خانوادگی نمی‌تواند روابط بین این عوامل را به‌طور کامل توضیح دهد، اما درک مکانیسم‌های اساسی آن را آسان‌تر می‌کند. فقدان مدل‌های قابل اتکا و دارای مصادق عینی در توسعه ورزش خانوادگی محقق را برآن داشت تا با اتکا بر نظرات کارشناسان مجرب، مدل ساختاری توسعه ورزش خانوادگی را ارائه بدهد. هدف این است که مدل ارائه شده بتواند به خوبی ظرفیت ابعاد مختلف اثرگذار بر توسعه ورزش پایدار ورزش خانوادگی را نشان دهد و در حد خود قادر به تبیین کارکرد ساخت‌های اساسی آن باشد.

روش پژوهش

روش تحقیق از نوع کیفی با رویکرد اکتشافی و چارچوب‌بندی سیستماتیک بود. جامعه آماری شامل دو جامعه انسانی و جامعه اطلاعاتی (منابع علمی، اسنادی و کتابخانه‌ای) بود. بخش انسانی جامعه آماری پژوهش را تمامی کسانی تشکیل دادند که آگاه به موضوع مدیریت و توسعه ورزش شهروندی و خانوادگی هستند و به صورت مشخص مدیران سازمان‌های حوزه ورزش همگانی، اساتید مدیریت ورزشی صاحب‌نظر در زمینه ورزش همگانی، مربیان شاغل در حوزه ورزش همگانی و معلمان ورزش مدارس و ...). نمونه آماری به تعداد قابل کفایت بر مبنای رسیدن به اشباع نظری چارچوب پژوهش انتخاب و به صورت هدفمند و در دسترس نمونه‌گیری شد (۱۹ نفر). اساس انتخاب نمونه این بود که افراد منتخب بتوانند به شکل‌گیری نظریه و تکرارپذیری یافته‌ها کمک کنند. جامعه اطلاعاتی نیز شامل منابع کتابخانه‌ای و علمی، گزارش‌ها و اسناد اجرایی و حقوقی و منابع و آرشیوهای رسانه‌ای بود. نمونه آماری این بخش شامل ۸۴ نسخه بر اساس رسیدن به اشباع نظری چارچوب پژوهش انتخاب و و به روش نمونه‌گیری نظری و از نوع قضاوتی نمونه‌گیری شد.

جدول ۱- مشخصات نمونه آماری پژوهش

نمونه	نمونه‌گیری	گروه مطالعه
۱۹ نفر	هدفمند و در دسترس ۶ نفر	مدیران و کارشناسان سازمان‌های حوزه ورزش همگانی جامعه
	هدفمند و در دسترس ۷ نفر	اساتید دانشگاهی صاحب نظر در ورزش همگانی انسانی
	هدفمند و در دسترس ۶ نفر	مربیان ورزش همگانی و معلمان ورزش
۸۴ نسخه	نظری (قضاوتی) ۲۶ نسخه	منابع کتابخانه‌ای و علمی جامعه
	نظری (قضاوتی) ۲۰ نسخه	گزارش‌ها و اسناد اجرایی و حقوقی اطلاعاتی
	نظری (قضاوتی) ۳۸ نسخه	منابع و آرشیوهای رسانه‌ای

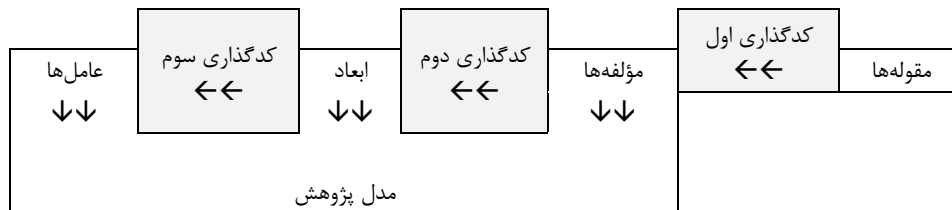
ابزار پژوهش شامل مطالعه کتابخانه‌ای نظامند و مصاحبه اکتشافی بود. سئوالات مصاحبه و چارچوب رونوشت مطالعه کتابخانه‌ای بر اساس چارچوب نظری مدیریت و توسعه ورزش خانوادگی طراحی شده بود. مشخصات ابزارهای پژوهش به صورت زیر است. روایی ابزار با استفاده از روش‌های روایی‌سنجی ذکر شده در جدول ۲ کنترل و مطلوب ارزیابی شد.

جدول ۲- مشخصات ابزارهای پژوهش

روش	مطالعه کتابخانه‌ای	مصاحبه
ابزار	رونوشت (چک لیست استخراج مفاهیم)	چارچوب پرسش (پرسش‌نامه بازپاسخ)
زمینه	جامعه اطلاعاتی	جامعه انسانی
روایی	انتخاب نسخه‌های معتبر به لحاظ علمی و حقوقی روایی محتوایی و صوری رونوشت از دیدگاه متخصصان	انتخاب افراد بر حسب شایستگی علمی و فنی روایی محتوایی و صوری پرسش‌نامه از دیدگاه متخصصان محاسبه ضریب توافق بین اساتید کدگذار و مصحح

در این پژوهش، با ارائه بازخورد به مصاحبه‌شوندگان و قراردادن آنها در مسیر پژوهش به طوری که بر نحوه پاسخگویی آنها تأثیر نگذارد، به منظور افزایش روایی درونی اقدام شد. ضمناً، پس از انجام هر مصاحبه، الگوی به‌دست آمده تا آن مرحله ارائه می‌شد و در صورتی که مصاحبه‌شونده نکاتی را نسبت به الگو داشت، مورد بحث قرار می‌داد. این کار پس از انجام مصاحبه انجام می‌شد تا مصاحبه خالی از هر گونه پیش‌فرض و جهت‌گیری انجام شود. از آن جایی که مؤلفه پایایی به میزان تکرارپذیری یافته‌های پژوهش اشاره دارد و در انجام مطالعات کیفی پژوهشگر با تفسیر یافته‌ها به موضوع مورد مطالعه می‌پردازد. همزمان با گردآوری داده‌ها، کار تحلیل آنها طی سه مرحله کدگذاری نیز شروع شد. پس از استخراج کدها، آنها طبقه‌بندی می‌شوند؛ مقایسه مداوم، تفاوت‌ها و تشابهات بین این کدها را آشکار می‌کند. طبقات جدا و یا ادغام می‌گردند تا نظریه در روند این فرآیند شکل گیرد. منابع و متون موجود نیز در روند تکمیل تئوری مورد استفاده قرار می‌گیرند. کار گردآوری داده‌ها تا زمانی ادامه یافت که پژوهشگر اطمینان حاصل کند که ادامه کار چیز تازه‌ای به دانسته‌های او نمی‌افزاید. پس از انجام ۱۹ مصاحبه در طی دوره شش ماه، تحلیل داده‌ها حاکی از اضافه نشدن داده جدید به داده‌های قبلی بود؛ چرا که درصد بالایی از داده‌های مستخرج از مصاحبه‌های آخر تکراری بود. بنابراین، با رسیدن به حد اشباع نظری، به مصاحبه‌ها پایان داده شد. پژوهشگران کیفی به جای واژه اعتبار و روایی، از واژه‌های مقبولیت، انتقال‌پذیری و تأییدپذیری استفاده می‌کنند.

تحلیل یافته‌ها از طریق روش‌های چارچوب‌بندی و کدگذاری مفهومی بر مبنای تحلیل سیستمی مفهومی صورت گرفت. کدگذاری با استفاده از مطالعات قبلی و نظر متخصصان انجام شد.

در نهایت مدل پژوهش به صورت تخصصی در یک جلسه دلفی با حضور ۶ نفر که هم دارای دکتری مدیریت ورزشی و هم دارای فعالیت مدیریتی در حوزه ورزش همگانی بودند ارائه شد و متغیرها و روابط بین آنها ویرایش و تکمیل گردید.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های پژوهش که با استفاده از ابزارها از جامعه آماری مستخرج شدند پس از مراحل کدگذاری در قالب چارچوب و مدل مفهومی تنظیم گردیدند که شامل چهار منظر کلی ظرفیت‌های خانوادگی برای مشارکت ورزشی، ظرفیت‌های اکوسیستمی توسعه ورزش خانوادگی، سازوکارهای مشارکت ورزشی خانوادگی و پیامدهای توسعه مشارکت ورزشی خانوادگی بود. عوامل شناسایی شده دارای بیشترین تکرار در منابع و بیشترین میزان ارتباط به ماهیت و ساختار و ورزش خانوادگی هستند. منظر ظرفیت‌های خانوادگی برای مشارکت ورزشی شامل پنج عامل ساختار جمعیت‌شناختی خانواده، فرهنگ فراغتی و تفریحی خانواده، سبک مصرف خانواده، تیپ رفتاری خانواده و سواد سلامتی و حرکتی خانواده است. ظرفیت‌های اکوسیستمی توسعه مشارکت ورزشی خانوادگی نیز شامل عوامل بازار و صنعت ورزش، محیط فرهنگی و اجتماعی ورزش، مدیریت راهبردی و اجرایی ورزش همگانی، امکانات و خدمات ورزشی محیطی و سیستم آموزش همگانی و فرهنگسازی ورزش است. همچنین سازوکارهای مشارکت ورزشی خانوادگی شامل عامل‌های ارزش‌ها و نیازهای ورزشی خانواده، دانش ورزشی خانواده، نگرش ورزشی خانواده، مصرف رسانه‌ای و مجازی ورزشی خانواده، مشارکت ورزشی خانوادگی و دستاوردها و بازخورد مشارکت ورزشی خانوادگی بود. پیامدهای توسعه مشارکت ورزشی خانوادگی نیز شامل مشارکت ورزشی خانوادگی مادام‌العمر، نهادینه‌سازی ورزش در سبک خانواده، توسعه پایدار ورزش شهروندی ملی و توسعه پایدار سلامت ملی است.

جدول ۳- کدگذاری سه مرحله‌های مقوله‌های استخراج شده از پیمایش کیفی

تکرار	در مطالعه	کد ۱	کد ۲	کد ۳
در	کتابخانه‌ای			
مصاحبه				
۷	۸	سطح درآمد و رفاه زندگی خانواده‌ها		
۱۰	۷	وضعیت تحصیلی اعضای خانواده	ساختار	
۸	۵	وضعیت شغلی اعضای خانواده	جمعیت‌شناختی	
۳	۴	ترکیب جنسیتی اعضای خانواده	خانواده	
۹	۴	محل جغرافیایی سکونت خانواده		
۸	۹	وضعیت گرایش به سبک زندگی فعال یا غیرفعال در خانواده		
۹	۱۰	ارتباط و تعامل اعضای خانواده با گروه‌های مرجع و جامعه	سبک فراغتی و مصرفی خانواده	
۴	۶	الگوی تصمیم‌گیری خرید و مصرف در خانواده		
۹	۵	قدرت خرید خانواده برای مصرف اوقات فراغت		
۵	۸	آشنایی با اصول سلامتی و بهداشتی و نقش ورزش در آن	سواد سلامتی و حرکتی خانواده	
۷	۶	آگاهی از اصول فعالیت بدنی و عادات حرکتی		
۸	۳	مطالعه خانوادگی در زمینه تندرستی و سلامتی جسمی		
۱۴	۱۰	تیپ شخصیتی اعضای خانواده		
۷	۶	حالات روانی فرد (مانند اعتماد به نفس، افسردگی، ...)	ساختار رفتاری خانواده	
۱۶	۵	زمان و وقت خانوادگی		
۶	۱۱	روابط و صمیمیت بین اعضای خانواده		

ظرفیت‌های خانوادگی برای مشارکت ورزشی

ادامه جدول ۳- کدگذاری سه مرحله‌های مقوله‌های استخراج شده از پیمایش کیفی

تکرار	در مطالعه	کد ۱	کد ۲	کد ۳
در مصاحبه	کتابخانه‌ای			
۵	۹	میزان هزینه دولت بر ورزش همگانی	بازار و صنعت ورزش	ظرفیت‌های اکوسیستمی توسعه مشارکت ورزشی خانوادگی
۱۱	۶	وضعیت رشد و رونق بازار ملی و منطقه‌ای خدمات ورزشی		
۹	۹	جایگاه‌های برندهای ورزشی در بین سایر برندهای بازار مصرف		
۵	۵	وضعیت خرده بازارهای ورزشی و بازارهای محلی خدمات ورزشی		
۳	۶	جهانی شدن ورزش	محیط فرهنگی و اجتماعی ورزش	
۶	۴	جایگاه شخصیت‌ها و نقش‌های ورزشی در جامعه (ورزشکار، مربی، و ...)		
۱۱	۳	وضعیت رقابت ورزش با سایر الگوهای تفریحی و فراغتی در جامعه		
۷	۱۴	جایگاه رخدادهای و سمبل‌های ورزشی در جامعه		
۱۲	۱۱	سرانه فضاهای اختصاصی ورزش خانوادگی	امکانات و خدمات ورزشی محیطی	
۵	۸	قابلیت دسترسی به فضاهای ورزشی با قابلیت مشارکت خانوادگی		
۹	۹	ایمنی و امنیت فضاهای ورزشی با قابلیت مشارکت خانوادگی		
۹	۱۱	کیفیت و تناسب امکانات با الگوهای رایج فعالیت ورزشی خانوادگی		

ادامه جدول ۳- کدگذاری سه مرحله‌های مقوله‌های استخراج شده از پیمایش کیفی

تکرار	در مطالعه	کد ۱	کد ۲	کد ۳	
در	کتابخانه‌ای				
مصاحبه					
۱۱	۷	سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه ورزش خانوادگی در سازمان‌های متولی امر		ظرفیت‌های آکویسیستی توسعه مشارکت ورزشی خانوادگی	
۵	۹	تأمین و تخصیص منابع لازم برای اجرای برنامه‌های عمومی ورزش خانوادگی	مدیریت راهبردی و اجرایی ورزش همگانی		
۳	۷	تقسیم کار بین سازمان‌ها و ذینفعان برای توسعه ورزش خانوادگی			
۲	۹	ارزیابی و نظارت مستمر برنامه‌ها و اقدامات عمومی توسعه ورزش خانوادگی			
۳	۹	بازاریابی اجتماعی برای فعالیت ورزشی در خانواده‌ها			
۸	۵	وجود زمینه آموزش عمومی الگوهای فعالیت بدنی و ورزشی در فضاهای شهری	سیستم آموزش همگانی و فرهنگسازی ورزش		
۱	۳	تولید محتوای رسانه‌ای مناسب و متنوع جهت نهادینه‌سازی ورزش در خانواده‌ها			
۳	۱۰	استفاده از انواع روش‌های اطلاع‌رسانی مربوط به رخدادهای ورزش همگانی			
۱۱	۸	آگاهی از فواید فعالیت ورزشی			سازوکارهای مشارکت ورزشی خانوادگی
۸	۱۲	تماشای فیلم‌ها و برنامه‌های آموزشی ورزشی			
۱	۱۳	مطالعه مطالب مربوط به فعالیت ورزشی			
۴	۱۰	آگاهی از اصول و مراتب کسب آمادگی بدنی و تکنیکی فعالیت ورزشی انتخابی	دانش ورزشی و سواد حرکتی		
۲	۹	شناخت نوع استعداد و سطح قابلیت ورزشی اعضای خانواده	خانواده		
۶	۷	دانش سلامت و تندرستی عمومی اعضای خانواده			

ادامه جدول ۳- کدگذاری سه مرحله‌های مقوله‌های استخراج شده از پیمایش کیفی

تکرار	در مطالعه	کد ۱	کد ۲	کد ۳
در	کتابخانه‌ای			
مصاحبه				
۳	۳	ارزش تلاش برای سلامتی در فرهنگ خانواده	ارزش‌ها و	سازوکارهای مشارکت ورزشی خانوادگی
۴	۹	نیازهای ورزشی خانواده	نیازهای ورزشی	
۵	۱۰	ادراک اعضای خانواده از فواید فعالیت ورزشی	خانواده	
۴	۹	پیگیری صفحات مجازی و رسانه‌های ورزشی توسط اعضای خانواده		
۸	۸	انجام سرگرمی‌های مجازی ورزشی توسط اعضای خانواده	مصرف رسانه‌ای و مجازی	
۱۰	۱۳	عضویت در گروه‌های ورزشی شبکه‌های اجتماعی توسط اعضای خانواده	ورزشی خانواده	
۱۲	۳	مدیریت زمان حضور در فضای مجازی اجتماعی و رسانه‌ای		
۴	۶	تصور اعضای از تیپ و ظاهر بدنی خود		
۳	۶	علاقمندی اعضای خانواده به فعالیت ورزشی	نگرش ورزشی	
۱۰	۹	احساس مثبت اعضای خانواده به حضور در فضاهای ورزشی	خانواده	
۶	۸	توانایی انجام مناسب و اصولی فعالیت ورزشی انتخابی توسط اعضای خانواده		
۵	۸	کسب مهارت در رشته‌های ورزشی انتخابی توسط اعضای خانواده		
۶	۱۱	همراهی اعضای خانواده برای فعالیت ورزشی	مشارکت ورزشی	
۲	۳	انجام فعالیت‌های ورزشی مورد علاقه به طور مناسب	خانوادگی	
۷	۷	توجه به عنصر یادگیری مهارت و لذت بخشی در مشارکت ورزشی		
۶	۱۰	ارتقای سطح عملکرد ورزشی		

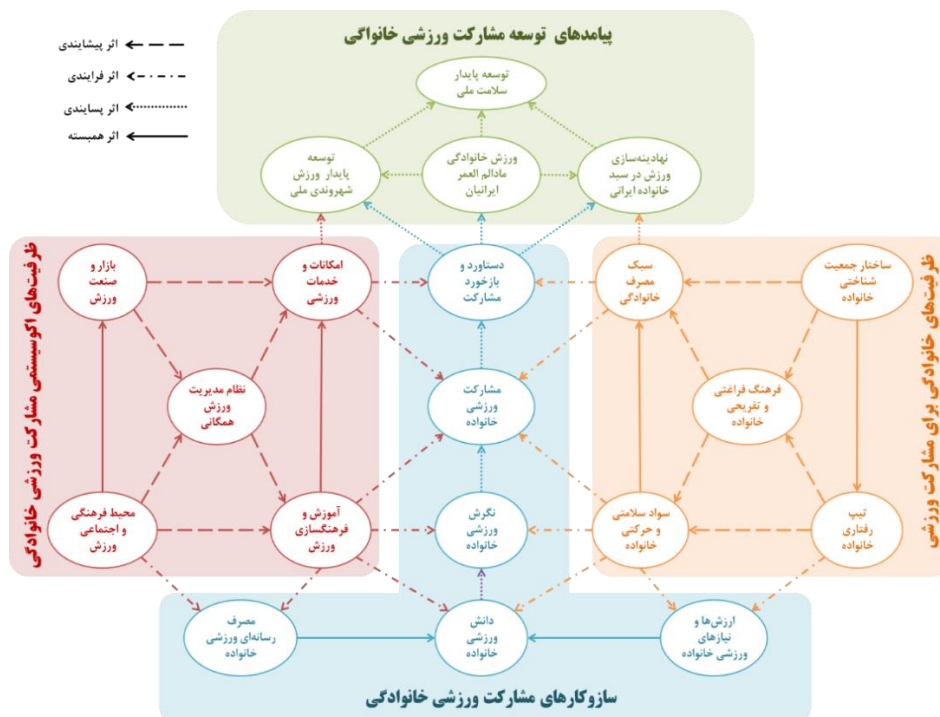
ادامه جدول ۳- کدگذاری سه مرحله‌های مقوله‌های استخراج شده از پیمایش کیفی

تکرار	در مطالعه	کد ۱	کد ۲	کد ۳
در	در مطالعه	کد ۱	کد ۲	کد ۳
مصاحبه	کتابخانه‌ای			
۷	۶	دست‌آورد جسمی (تناسب اندام، ...) از مشارکت ورزشی	دست‌آورد و مشارکت	سازوکارهای مشارکت ورزشی خانوادگی
۱۱	۱۱	دست‌آورد روانی (سلامت روحی، ...) از مشارکت ورزشی	بازخورد و مشارکت	
۶	۶	دست‌آورد شغلی (کاهش اثرات کار، ...) از مشارکت ورزشی	ورزشی خانوادگی	
۱۰	۵	دست‌آورد اجتماعی (اجتماع پذیری، ...) از مشارکت ورزشی		
۹	۷	دریافت بازخورد مناسب از انجام فعالیت ورزشی خانوادگی	مشارکت ورزشی	پیمادهای توسعه مشارکت ورزشی خانوادگی
۹	۱۱	تنوع بخشی به فعالیت ورزشی	خانوادگی	
۸	۱۰	اقدام به تهیه بیمه ورزشی برای اعضای خانواده	مادام‌العمر	
۷	۱۲	هدفمند شدن و برنامه‌محور شدن فعالیت		
۸	۶	جایگاه کالاهای ورزشی در بین کالای فراغتی خانواده	نهادینه‌سازی ورزش در سبب خانواده	
۷	۴	میزان هزینه برای دریافت خدمات ورزشی متناسب با فرهنگ فراغتی خانواده		
۵	۲	میزان ترجیح ورزش به سایر الگوهای تفریحی رقیب و برعکس		
۵	۸	میزان وابستگی ورزش به وضعیت مصرف سایر کالاهای تفریحی و فراغتی		
۸	۹	توانمندسازی و انسجام بخشی خانواده از طریق مشارکت ورزشی	توسعه پایدار ورزش	
۳	۸	تأمین سلامت جسمی و روانی خانواده به وسیله مشارکت ورزشی	شهروندی ملی	
۵	۶	رونق بازار خدمات ورزشی عمومی		
۸	۵	نهادینه شدن مشارکت ورزشی در جامعه		
۹	۶	سالم سازی فضاهای مشارکت ورزشی جمعی		

ادامه جدول ۳- کدگذاری سه مرحله‌های مقوله‌های استخراج شده از پیمایش کیفی

کد ۳	کد ۲	کد ۱	تکرار در مطالعه کتابخانه‌ای	در مصاحبه
		غنی‌سازی فراغت خانواده ایرانی	۸	۱۱
	توسعه پایدار	سالم‌سازی تفریحات خانواده ایرانی	۵	۷
	سلامت ملی	ارتقای شاخص‌های تندرستی و نشاط خانواده‌ها	۶	۴
		کاهش آسیب‌های جسمی و روانی خانوادگی	۱۰	۸

در شکل ۱، مدل مفهومی اولیه پژوهش بر اساس مطالعه کتابخانه‌ای ابتدایی ترسیم شده است.

شکل ۱- مدل مفهومی پژوهش

بر اساس مدل توسعه ورزش خانوادگی از تعامل منظرهای خانواده و محیط و برآیند آنها در فرایند مشارکت حاصل شده و به دنبال توسعه پایدار است. ارتباط بین عوامل نیز در مدل مشخص شده است.

بر اساس مبانی نظری و روش‌شناختی چهار نوع ماهیت برای هر یک از روابط شناسایی شده تعیین گردید.

- اثر پیشایندی: پیشایندها پیش‌نیازهای ضروری و مؤثری هستند که در توسعه مشارکت ورزشی نقش ایفا می‌کنند.
 - اثر فرایندی: فرایندها رویه‌های مرتبط با مشارکت ورزشی هستند که بر مبنای پیشایندها منجر به پیامدها می‌شوند.
 - اثر پسایندی: پسایندها اثرها و دستاوردهایی هستند که حاصل رخداد فرایندها هستند.
 - همبسته‌ها: مفاهیم و متغیرهایی که روابط و وابستگی متقابل با هم و ماهیت مشابه دارند (بنار و خان‌محمدی، ۲۰۱۸، ۴۶).
- انواع اثر پیشایندی، فرایندی، پیامدی و همبسته بیانگر اثر بین‌سطحی در فراگرد توسعه مشارکت ورزشی خانوادگی هستند. در نهایت چالش‌ها و راهکارهای توسعه ورزش خانوادگی مبتنی بر چارچوب مدل مفهومی شناسایی و تعیین گردید که در جدول ۴ گزارش شده است.

جدول ۴- شناسایی چالش‌ها و راهکارهای توسعه ورزش خانوادگی به تفکیک

چالش‌ها و محدودیت‌های توسعه ورزش خانوادگی	راهبردها و راهکارهای توسعه ورزش خانوادگی
- ارزشمند نبودن بسیاری از کارکردهای نوین ورزش در فرهنگ سنتی خانواده‌ها و عدم آگاهی عمومی از فواید فعالیت ورزشی	- احیاء و بازشناسی انواع بازی‌ها و ورزش‌های سنتی به همراه معرفی انواع ورزش‌های جدید و مفرح به خانواده‌ها
- تخصصی انگاشتن مقوله فعالیت بدنی و عدم تمایل افراد به چالش شروع ورزش در باشگاه-های ورزشی	- ارائه بسته و پکیج‌های حاوی وسایل کمکی و رفاهی در فضاهای ورزشی عمومی و توزیع تجهیزات ورزشی ارزان قیمت (از جمله کفش، لباس، توپ، راکت بدمینتون و...) در خانواده‌های کم درآمد و نیازمند
- جایگاه پایین دانش ورزش در سواد عمومی جامعه	- اقدامات نمادین مثل دوچرخه سواری خانوادگی در روزهایی از سال
- جزیره‌ای بودن و ناهماهنگی فعالیت‌های سازمان‌های متولی ورزش و منعطف نبودن ساختار آنها برای همکاری	- ایجاد ایستگاه‌های مشاوره ورزش و تندرستی در فضاهای تفریحی عمومی
- ضعف فرهنگ تعادل بین کار و فراغت در خانواده‌ها	- ایجاد پیست‌های اختصاصی برای ورزش صبحگاهی، دوچرخه سواری، پیاده روی خانوادگی
- عدم امکان استفاده از بسیاری از امکان ورزشی دولتی برای اقشار مختلف مردم	- ایجاد زمینه‌های آموزش الگوهای صحیح فعالیت حرکتی و ورزشی در اماکن ورزشی عمومی، پارک‌ها و ... به خانواده‌ها
- عدم سفارش مناسب به ورزش توسط مراجع عمومی مانند روحانیت و پزشکان	- ایجاد کمپین‌های ورزش و خانواده - برآورد نیاز واقعی ورزش و ایجاد سازوکارهای مناسب جهت تأمین اقتصادی خدمات ورزشی عمومی

ادامه جدول ۴- شناسایی چالش‌ها و راهکارهای توسعه ورزش خانوادگی به تفکیک

<ul style="list-style-type: none"> - به وجود آوردن بسترها و ساختارهای مناسب برای جذب و فعالیت داوطلبین و انجمن‌های مردم نهاد علاقمند به خدمات ورزشی - پیگیری تغییر کاربری فضاهای طبیعی و سکونتی شهر و حومه برای ایجاد قابلیت فعالیت ورزشی خانوادگی - تأکید بر مبانی دینی و فرهنگی تفریحات و ورزش خانوادگی در مساجد - تدوین نظام اطلاعاتی ورزش خانوادگی و تهیه شناسنامه و پروفایل الکترونیک سلامت و ورزش خانواده‌ها - تدوین و ابلاغ چارچوب تقسیم کار و وظایف بین سازمان‌ها و مراکز متولی در زمینه ورزش همگانی و اوقات فراغت - توسعه فضاهای مجزای ورزشی در پارک‌های شهر و حومه برای خانواده‌ها - تهیه بروشور، پوستر، کتاب، فیلم، انیمیشن و تیزر، زیرنویس‌های رسانه‌ای با موضوع و هدف آموزش ورزش خانوادگی - دعوت از شخصیت‌های محبوب اجتماعی برای حضور خانوادگی در برنامه‌های ورزش همگانی - شناسایی و رتبه‌بندی انواع بازی‌ها، فعالیت‌ها و رشته‌های ورزشی بر اساس نظرسنجی مستمر از خانواده‌ها - طراحی و ساخت وسایل تفریحی ورزشی مخصوص خانواده‌ها - فراهم‌سازی زمینه استفاده خانوادگی از اماکن ورزشی دولتی و غیردولتی - الگوبرداری از الگوهای موفق خارجی ترویج ورزش خانوادگی - نیازسنجی ورزشی جامع از شهروندان و بازنگری در ارائه خدمات بر مبنای آن 	<ul style="list-style-type: none"> - عدم مشارکت مناسب انجمن‌های مردم نهاد و داوطلبان اجتماعی در توسعه ورزش شهروندی - کمبود خدمات مشاوره ورزشی به مردم در فضاهای تفریحی و ورزشی عمومی - کمبود سرانه ورزشی عمومی و مشکلات دسترسی به آن در بسیاری از فضاهای شهری و حومه - گرایش به سبک فراغت مجازی غیرفعال در مردم - محدودیت منابع دولتی و سنتی بودن ساختار تشکیلات دولتی ورزش - نبود الگوهای فراغتی و تفریحی ورزشی مناسب با فرهنگ محلی - نبود تجهیزات ورزشی در فضاهای طبیعی با قابلیت فعالیت ورزشی - نبود شبکه اطلاعاتی و ارتباطی جامع در زمینه ورزش شهروندی - نبود فضاهای مناسب برای ورزش خانواده‌ها یا گروه‌های مرجع دوستان در معلولین، سالمندان - وضعیت نامطلوب معیشتی مردم و اولویت پایین ورزش برای هزینه و مصرف
---	--

بحث و نتیجه‌گیری

ورزش خانوادگی جزو مهمترین الگوهای توسعه ورزش شهروندی و سازگار با فرهنگ ایرانی اسلامی است که تاکنون توسعه آن در کشور از منظر علمی و اجرایی چندان نبوده است. از این رو در این پژوهش با رویکرد اکتشافی به شناسایی یک چارچوب تخصصی اقدام شد. چارچوب حاصل از سه سطح کدگذاری شامل چهار منظر کلی؛ ظرفیت‌های خانوادگی برای مشارکت ورزشی، ظرفیت‌های اکوسیستمی توسعه ورزش خانوادگی، سازوکارهای مشارکت ورزشی خانوادگی و پیامدهای توسعه مشارکت ورزشی خانوادگی بود. در واقع عوامل تعیین کننده در مشارکت ورزشی خانوادگی بر اساس

نقش و ماهیت اثر شامل این چهار دسته کلی هستند. این منظرهای کلی با منظرهای معرفی شده در مدل ورزش همگانی صفاری (۲۰۱۲)، الگوی عمومی سه شاخگی (ساختاری، محیطی، رفتاری)، مدل فعالیت ورزشی خطیب زاده (۲۰۱۶) و مدل مشارکت ورزشی بنار و همکاران (۲۰۱۸) دارای انطباق و همسویی است.

منظر ظرفیت‌های خانوادگی برای مشارکت ورزشی شامل پنج عامل ساختار جمعیت‌شناختی خانواده، فرهنگ فراغتی و تفریحی خانواده، سبک مصرف خانواده، تیپ رفتاری خانواده و سواد سلامتی و حرکتی خانواده است. این مؤلفه‌ها دلالت بر این دارند که خانواده به عنوان کوچک‌ترین نهاد اجتماعی از ویژگی‌های ساختاری و کارکردی مختلفی برخوردار است و بنابراین مشارکت ورزشی خانوادگی به واسطه این که رفتاری از خانواده تعریف می‌شود از برخی جنبه‌ها تخصصی بود و با ورزش همگانی و شهروندی عمومی تفاوت دارد. مطالعات نشان داده‌اند با تغییر روش و شیوه زندگی در خانواده‌ها، کیفیت زندگی خانوادگی توسط الگویی از ورزش و تفریح بهبود می‌یابد که در آن الگو، روش‌های فعال و غیرفعال به صورت آمیخته شده‌ای قرار دارند و ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، فراغتی، رفتاری و مصرفی خانواده به صورت کلی رابطه دقیقی با میزان تفریحات فعال ندارند اما به طور کلی درجه متوسط از این متغیرها نسبت به سطح پایین و بالاتر میزان مشارکت تفریحی فعال بیشتری دارند (دستوم و همکاران، ۲۰۱۴، ۹۲). رفعت‌جاه (۲۰۰۸) طبقات پایین جامعه به نسبت طبقات مرفه جامعه کمتر از فراغت فعال استفاده می‌کنند که با نتایج پژوهش همخوانی دارد. بنابراین، می‌توان در طبقات مختلف اجتماعی تفاوت بالایی در نحوه گذراندن فراغت مشاهده کرد و نوع طبقه اجتماعی می‌تواند سبک، زمان و الگوی مشارکت ورزشی را پیش‌بینی کند (خطیب‌زاده، ۲۰۱۶). از آن جا که مشارکت ورزشی، ارزش فراغتی و جذابیت تفریحی ورزش کردن بیشتر و هزینه کمتری نسبت به اکثر تفریحات دارد به نظر می‌رسد پایین بودن سرانه مشارکت ورزشی خانوادگی در کشور عمدتاً به دلیل عدم آگاهی مناسب و نبود فرهنگ فراغتی مناسب باشد تا برآورد هزینه تفریح ورزشی (دستوم و همکاران، ۲۰۱۴، ۹۱). علاوه بر این، ساختار برنامه‌های تفریح و سرگرمی خانواده در فضای باز دارای رابطه مثبت قوی با قدرت خرید خانواده دارد (پاتی^۱ و رامون، ۲۰۰۲، ۱۳۲). این شواهد نشان می‌دهند که مؤلفه‌های ساختاری خانواده نقش مهم اما پیچیده‌ای در مشارکت ورزشی دارند و ابعاد مورد بحث و روابط ترسیم شده در بین آنها (شکل ۱) توصیف کلی از آن است. به صورت کلی با توجه به تغییرات در زندگی خانواده ایرانی مانند گرایش به فرزندان کمتر، رسانه‌های اجتماعی، تفریحات بیشتر و البته مشارکت کمتر با سایر خانواده‌ها، و سایر عوامل مذکور تا حد زیادی می‌تواند مقوله‌ای چندبعدی مانند فعالیت ورزشی را تحت تأثیر قرار دهند. هاشمی و مرادی (۲۰۱۰) در بررسی نقش خانواده در جامعه پذیری

ورزشی گزارش کردند میزان ورزشی بودن خانواده، حمایت خانواده از فعالیت‌های ورزشی، نگرش خانواده در مورد ورزش و میزان پذیرش ورزش در میان اعضای خانواده بر جامعه پذیری ورزشی افراد تاثیر مستقیم دارد. دیونیچی و همکاران^۱ (۲۰۱۲) در بررسی نقش خانواده در مشارکت ورزشی فرزندان گزارش کرد که ماهیت خانواده با مشارکت ورزشی اعضای آن رابطه دارد. ویلر^۲ (۲۰۱۵) در بررسی نقش فرهنگ خانواده در گرایش به مشارکت ورزشی گزارش کرد فرهنگ ورزشی می‌تواند از خانواده‌ها به همديگر منتقل می‌شود و بیشتر جنبه عادات و رفتاری دارد. رس^۳ (۲۰۱۸) در بررسی فرهنگ سلامت مبتنی بر فعالیت بدنی در خانواده‌ها نشان داد که ادراک والدین از فعالیت بدنی در و همسویی فرهنگ خانواده و فرهنگ سلامت بیشترین تاثیر را در این زمینه دارد. نتایج این تحقیقات تأییدکننده و همسو با نتایج این پژوهش هستند.

ظرفیت‌های اکوسیستمی توسعه مشارکت ورزشی خانوادگی نیز شامل عوامل بازار و صنعت ورزش، محیط فرهنگی و اجتماعی ورزش، مدیریت راهبردی و اجرایی ورزش همگانی، امکانات و خدمات ورزشی محیطی و سیستم آموزش همگانی و فرهنگسازی ورزش است. اکوسیستم به مثابه ظرفی است که سایر عناصر در آن جریان دارند. از این رو هر چه عوامل موجود در اکوسیستم ورزش کشور (نهاده‌ها، رویدادها، و ...) بیشتر بتوانند با مؤلفه‌های ورزش خانوادگی پیوند ایجاد کنند بیشتر می‌توانند زمینه‌ساز مشارکت ورزشی خانواده‌ها باشند. به عنوان مثال تحقیقات نشان داده‌اند افرادی که به طور نسبی تحت تأثیرات مطلوب محیطی و برخوردار از بستر لازم جهت مشارکت باشند، به احتمال زیاد این مسیر (الگو) را نسبت به سایر افراد آسان تر خواهند پیمود و برای بار اول مشارکت ورزشی خواهند داشت (سوجیاما^۴، ۲۰۱۲، ۱۲۴). در این میان مدیریت اکوسیستم ورزش (سازمان‌های ورزشی) مسئولیت مداخله مثبت و سازنده در الگوهای رایج فعالیت ورزشی افراد بر عهده دارد و نسبت به سایر عوامل اکوسیستم نقش بیشتری در ترغیب مردم به سوی مشارکت ورزشی دارد (بنار و همکاران، ۲۰۱۸، ۴۴). مدیریت ورزش با بهبود در فرآیندهای مشارکت می‌تواند مشارکت عمومی را برانگیزاند و تسهیل کننده مشارکت خانوادگی باشد. بنابراین می‌توان گفت قابلیت‌های اکوسیستمی موجب می‌شوند که شهروند بر اساس ظرفیت‌هایش از میان امکانات و رشته‌های ورزشی مختلف موارد خاصی را برگزیند و به مشارکت ورزشی بپردازد.

سازوکارهای مشارکت ورزشی خانوادگی نیز شامل عامل‌های ارزش‌ها و نیازهای ورزشی خانواده، دانش ورزشی خانواده، نگرش ورزشی خانواده، مصرف رسانه‌ای و مجازی ورزشی خانواده، مشارکت ورزشی

-
1. Dionigi
 2. Wheeler
 3. Ross
 4. Sugiyama

خانوادگی و دستاوردها و بازخورد مشارکت ورزشی خانوادگی بود. بر اساس تجربیات علمی قبلی علی‌رغم وجود شناخت و نگرش مثبت به ورزش و آگاهی از فواید آن مشارکت ورزشی در ابتدا بستگی به این دارد که فرد به لحاظ سلامتی، زمان، مکان، مهارت و همراهی جهت فعالیت بدنی تا چه اندازه شرایط مناسبی داشته باشد (دلمان و لوییس^۱، ۲۰۱۰، ۳۲۰). فعالیت ورزشی مستمر همراه با نهادینه شدن اثرات آن به طور اعم و اخص مشارکت ورزشی را شکل می‌دهد ادامه مشارکت در ورزش از طریق مسیر بازخورد مشخص و تعدیل خواهد شد (نامراتو^۲، ۲۰۰۹، ۱۴). در واقع رفتار بازخورد مثبت، مطلوب و اطمینان بخش منجر به تکرار رفتار (مشارکت ورزشی) خواهد شد. هدف افراد از مشارکت در هر فعالیتی کسب دستاوردها و مزایای مورد انتظار است و دستیابی به آنها میزان تداوم مشارکت را تعیین می‌کند. کارکردهای ورزش نیز همانند مزایای مشارکت در ورزش چند بعدی هستند اما عمدتاً فراتر از سطح فردی هستند. در فرهنگ فراغت ایرانیان به چندبعدی بودن فعالیت‌های فراغتی بسیار اهمیت داده می‌شود، از این رو فعالیت ورزشی باید بیش از یک کارکرد ارزشمند و ملموس برای شهروندان فراهم کند تا در سبب خرید و مصرف تفریحی آنها جزو ترجیحات باشد. در همین راستا می‌توان گفت که ورزش خانوادگی در حال کلی یک ورزش گروهی محسوب می‌شود بنابراین احتمالاً ورزش‌های با ماهیت و کارکرد گروهی بهتر بتوانند زمان دورهمی خانوادگی را غنی‌سازی کنند. صفری (۲۰۱۳) در بررسی تأثیر شرکت در همایش‌های پیاده‌روی خانوادگی بر فرهنگ‌سازی ورزش‌های همگانی نشان داد به ترتیب اولویت عوامل درونی سازی ورزش، مشارکت در ورزش، عملکرد ورزشی، آگاهی نسبت به ورزش و نگرش ورزشی، انگیزش ورزشی، انتقال ارزش‌های ورزشی، رشد اخلاق ورزشی و پوشش ورزشی اثرگذار بودند. ژانگ و تیان^۳ (۲۰۱۰) در تفسیر جدید ورزش‌های خانوادگی عنوان کردند کانون‌های ورزش خانوادگی، داوطلبی ورزشی، سرگرمی‌های حرکتی جسمانی، غنی‌سازی زندگی، تناسب اندام و سلامت و ارتباطات بین فردی در خانواده‌ها از مهمترین کارکردهای نوین ورزش خانوادگی هستند. هادج و همکاران^۴ (۲۰۱۷) در بررسی زندگی مبتنی بر ورزش در خانواده‌ها گزارش کردند که یادگیری مهارت‌های ورزشی به ویژه در فرزندان در نهادینه شدن ورزش در خانواده‌ها و سبک زندگی مبتنی بر ورزش تأثیر بالایی دارد. این تحقیقات نظم موجود در مدل این پژوهش و تقدم و تأخر متغیرها را مورد تأیید قرار می‌دهند.

پیامدهای توسعه مشارکت ورزشی خانوادگی نیز شامل مشارکت ورزشی خانوادگی مادام‌العمر، نهادینه‌سازی ورزش در سبب خانواده، توسعه پایدار ورزش شهروندی ملی و توسعه پایدار سلامت ملی

-
1. Dollman & Lewis
 2. Numerato
 3. Zhang & Tian
 4. Hodge

است. توسعه پایدار ورزش خانوادگی را نوعی مداخله اجتماعی می‌داند که خانواده همانند یک گروه مرجع در جامعه به دنبال ایجاد فرصت‌هایی برای مشارکت ورزشی است و هدفی برای تمام طول عمر و دوران زندگی اعضای آن است. در واقع ورزش در نزد بسیاری از خانواده‌ها جامعه فی نفسه فعالیتی ارزشمند، مثبت و مفید ارزیابی می‌شود و هر خانواده‌ای ممکن است برای مدتی کوتاه (چندبار) به فعالیت ورزشی روی بیاورد اما این هدف اصلی توسعه مشارکت ورزشی خانوادگی نیست، بلکه فعالیت ورزشی مستمر همراه با نهادینه شدن اثرات آن به طور اعم و اخص مشارکت ورزشی را شکل می‌دهد. بر اساس مدل عوامل اثرگذار نهایتاً از طریق عوامل مشارکت و قابلیت منجر به توسعه ورزش خانوادگی می‌شوند، بنابراین مشارکت ورزشی خانوادگی پیامد واکنش عوامل مبتنی بر زمینه خانوادگی به عوامل ساختاری محیطی است. بارانی (۲۰۱۶) گزارش کرد که عمومیت، کارآمدی چند سطحی، فرهنگ سازی ویژگی‌های برجسته ورزش خانوادگی هستند. انگیزه عمومی، مدیریت خودگردان به عنوان عواملی شناسایی شدند که ورزش خانوادگی از طریق آنها در توسعه ورزش همگانی نقش ایفا می‌کند. کای و اسپایج^۱ (۲۰۱۲) در بررسی نقش ورزش خانواده در توسعه ورزش گزارش کردند که توسعه پایدار ورزش به جایگاه ورزش در خانواده‌ها بستگی مستقیمی دارد. لنارتویچ^۲ (۲۰۱۶) در بررسی کارکردهای ورزش در خانواده‌ها گزارش کرد مشارکت ورزشی با غنی‌سازی اوقات فراغت و اجتماعی شدن خانواده‌ها ارتباط معناداری دارد. اسچولنکوف و سیفکن^۳ (۲۰۱۹) در بررسی فرایند ورزش برای توسعه گزارش کرد سبک زندگی سالم و متحرک خانواده‌ها نقش محوری در این زمینه دارد و در واقع مدل ورزش برای سلامت خانواده پایه ورزش برای توسعه است.

بر اساس مدل توسعه ورزش خانوادگی از تعامل منظرهای خانواده و زمینه با ساختار و محیط و برآیند آنها در فرایند مشارکت و قابلیت حاصل شده و به دنبال توسعه پایدار می‌باشد. عمده تحقیقات، مشارکت ورزشی را وابسته به وضعیت معیشتی، اجتماعی و اقتصادی با میانجی‌های رفتاری و مدیریتی دیگر دانسته‌اند. تحقیقات نشان داده‌اند عوامل محیطی ورزش زمینه مشارکت ورزشی هستند و در طول عمر ورزشی بر سایر عوامل اثر می‌گذارند (مجیدی، ۲۰۱۷، ۴۵). به صورت کلی می‌توان گفت از آنجا که مشارکت ورزشی شهروندان یک بخشی از اوقات فراغتی آنها است (اوقات فراغت یک مقوله اختیاری است) بنابراین عوامل فردی مانند جمعیت‌شناختی، روان‌شناختی، رفتاری، و سایر به طور مستقیم تعیین کننده هستند و عوامل محیطی در نهایت باید بتوانند این عوامل مؤلفه‌های فردی را نسبت به فعالیت ورزشی سوق دهند. غفاری (۲۰۱۵) نشان داد شش موانع اصلی شامل مدیریت شهری، محیطی، روانشناختی، درون فردی، عدم حمایت اجتماعی و محدودیت زمانی قرار به ترتیب

-
1. Kay & Spaaij
 2. Lenartowicz
 3. Schulenkorf & Siefken

اولویت بیشترین تأثیر را در عدم رشد مشارکت ورزشی خانواده‌ها دارند که با عوامل شناسایی شده در این پژوهش تناظر دارند.

بر پایه مدل طراحی شده می‌توان ورزش خانوادگی را تجزیه و تحلیل کرد و به دسته بندی جدیدی دست یافت که مبتنی بر مطالعات پیشین، تجارب مدیران و ادراک متخصصان است. این مدل، می‌تواند چارچوبی مناسب و بومی برای مطالعات در این حوزه باشد و به عنوان مقدمه‌ای به منظور همگانی شدن ورزش در بین خانواده‌ها باشد. همچنین مدل ترسیم شده شناختی جامع از ورزش خانوادگی بر پایه شناسایی عوامل کلیدی و چگونگی تعامل آنها با یکدیگر پدید می‌آورد و می‌تواند مبنای عقلانی توسعه مشارکت ورزشی در سطح نهاد خانواده در کشور نیز قرار بگیرند. با توجه به این که ورزش خانواده در بطن اکوسیستم ورزش شهروندی است؛ مدل ارائه شده به خوبی می‌تواند ظرفیت ابعاد مختلف در جذب خانواده‌ها به سوی ورزش را نشان دهد، قابلیت ارزیابی مستمر را ایجاد کند و روشن سازد که مشارکت خانوادگی در ورزش از چه عواملی و به چه صورتی اثر می‌پذیرد. بر اساس یافته‌ها می‌توان گفت دستیابی به سطح مطلوب از توسعه ورزش خانوادگی نیازمند یک رویکرد مدیریت اکوسیستمی است تا بتواند به طور مناسب همه نهادها و ذینفعان را جهت ایفای نقش فعال و هم‌افزا مشارکت دهد.

تقدیر و تشکر

در پایان از زحمات تمامی مدیران و کارشناسان شاغل در وزارت ورزش و جوانان که شبانه روزی در اعتلای نام کشور عزیزمان ایران میکوشند و در این تحقیق مشارکت داشتند صمیمانه تقدیر و تشکر می‌شود.

منابع

1. Aghapour, M. (2010). A report on the sociology of youth sports and leisure in Iran, *Journal of Education*, 11(3), 29-33. (Persian).
2. Barani, J. (2017). Investigating the Role of Family Sport Events in General Sports Development, Master's Thesis of Shahrood University of Technology. (Persian).
3. Behrouzi, A. (2012). Relationship between Attitude and Physical Activity of Parents with Attitude and Physical Activity of Children, Master's Thesis, Faculty of Physical Education, University of Guilan. (Persian).
4. Benar, N. Khanmohammadi, A , M. (2018). Analysis of the Perspectives of Sports Partnership Development in Guilan Province: Services, Stratters, Factors, Custodians, Needs, Challenges and Solutions. *Sports Management Studies*, 10 (48), 4215. (Persian).
5. Dastom, S.Rahmati, M , M.Ramezani Nejad, R. Reyhani, M. (2014). The study of the style and pattern of consumption in leisure sports in family and outdoors (Rasht). *Quarterly Journal of Research on Organizational Behavioral Management in Sport*, 1(3), 79-92. (Persian).

6. Dionigi, R. A., Fraser-Thomas, J., & Logan, J. (2012). The nature of family influences on sport participation in Masters athletes. *Annals of leisure research*, 15(4), 366-388.
7. Dollman., C ., & Lewis, R. (2010). The impact of socio economic position on sport participation among South Australian youth. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 1, 318-322.
8. Duane, W.C., & Godbeyb, G. (1987), Reconceptualizing barriers to family leisure sciences, *An Interdisciplinary Journal*, 9(2), 119-127.
9. Ghaffari, H. (2014) Identification of Barriers to Family Participation in Morning Sports in Kashmar City, Master's Thesis, Islamic Azad University, Taft Branch. (Persian).
10. Hashemi, S,Z.Moradi, R. (2010). Investigating the role of family in sport sociability, *Journal of Sociology of Iran*, 11 (4), 143-168. (Persian).
11. Hodge, C. J., Kanters, M. A., Forneris, T., Bocarro, J. N., & Sayre-McCord, R. (2017). A Family Thing: Positive Youth Development Outcomes of a Sport-Based Life Skills Program. *Journal of Park & Recreation Administration*, 35(1).
12. Horna, J. (1989). The leisure component of the parental role. *Journal of Leisure Research*, 21(2), 228-241.
13. Kashef, Mir Mohammad. (2011). *leisure and leisure management*, Tehran, Innovators, Leaders, First edition. (Persian).
14. Kay, T., & Spaaij, R. (2012). The mediating effects of family on sport in international development contexts. *International review for the sociology of sport*, 47(1), 77-94.
15. Khatibzadeh, M. (2016). Regular sport participation pattern design, PhD thesis at Tarbiat Modarres University. (Persian).
16. Lenartowicz, M. (2016). Family leisure consumption and youth sport socialization in post-communist Poland: A perspective based on Bourdieu's class theory. *International Review for the Sociology of Sport*, 51(2), 219-237.
17. Majidi, C. (2017). Design of the Adventure Sports Participation Pattern, Ph.D., Kharazmi University. (Persian).
18. Maureen, H. (2006). Sport and leisure as contexts for fathering in Australian families. *Leisure Studies*, 25 (2): 165-183.
19. Modiri, F. Safiri, Kh. (2010). Gender differences in leisure time, *Journal of Social Analysis of Order and Inequality*, 59, 27-41. (Persian).
20. Numerato, D. (2009). The institutionalization of regional public sport policy in the Czech Republic. *International Journal of Sport Policy*, 1(1), 13-30.
21. Patti, A.F., & Ramon, B.Z. (2002). The role of outdoor recreation in family enrichment, *Journal of Adventure Education & Outdoor Learning*, 2(2), 131-145.
22. Rabbani, R. Rastegar, Y. (2008), *Lifestyle and Consumer Culture*, Culture, Young Journal of Journalism, Third Year, 23 & 24, 44-53. (Persian).
23. Rafat Jah, M. (2011). Family & Leisure, *Comprehensive Portal for Humanities, Social Sciences, Leisure Anthropology*. Code 133732. (Persian).
24. Ross, S. E. T., Macia, L., Documét, P. I., Escribano, C., Naderi, T. K., & Smith-Tapia, I. (2018). Latino Parents' Perceptions of Physical Activity and Healthy Eating: At the Intersection of Culture, Family, and Health. *Journal of nutrition education and behavior*, 50(10), 968-976.

25. Safari, Alireza. (2014). The Impact of Participation in Families Walking Conferences on Public Sports Culture. Master's Thesis, Islamic Azad University, Central Tehran Branch. (Persian).
26. Safari, M. Latifi Fard, M. (2018). City-friendly city-style physical activity with the approach of active cities, active communities, active citizens. *Sport Management Studies*, 10 (48), 89-112. (Persian).
27. Saffari, M. (2012). Designing the Pattern of General Sports Development in Iran, PhD thesis at Tarbiat Modarres University. (Persian).
28. Schulenkorf, N., & Siefken, K. (2019). Managing sport-for-development and healthy lifestyles: The sport-for-health model. *Sport Management Review*, 22(1), 96-107.
29. Shirakami, J. Sharifi darvaze, M. Khodadadi, Q. (2018). Iranian Society and Challenges of New Life Style, *New Achievements in Humanities Studies*, 1(1), 45-61. (Persian).
30. Sixth Development Plan. (2017). Sports section report. Strategic reports from the Ministry of Sports and Youth. (Persian).
31. Sobhani nejad, M. Afshar, A. Zarei, Z. (2009). Determining the Status and How to Improve the Pattern of Leisure Time Use of Iranian Families to Provide Operational Strategies for Comprehensive Utilization Based on Religious Teachings of Islam, *Journal of Cultural Defense of Women and Family*, 5(16), 23-66. (Persian).
32. Sugiyama, T. (2012). The built environment and physical activity behaviour change: New directions for research. *Res Exerc Epidemiol*, by the Japanese Association of Exercise Epidemiology, 14(2), 118-124.
33. Tondnevis, F. (2001). place for sports in the leisure time of people of Iran's cities, research project, physical education faculty and sports science university of Tarbiat Moalem. (Persian).
34. Wheeler, S. (2015). The significance of family culture for sports participation. *International review for the sociology of sport*, 47(2), 235-252.
35. Zhang, Y. B., & Tian, Y. P. (2010). A New Interpretation to " Family Sports"[J]. *Journal of Beijing Sport University*, page: 6.

ارجاع دهی

بشارتی هولاسو، میثم؛ نادری نسب، مهدی؛ رمضانی نژاد، رحیم. (۱۴۰۰). ارائه الگویی برای تحلیل و مدیریت توسعه ورزش خانوادگی در ایران. پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۳): ۸۲-۱۵۵. شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2019.7255.1647

Besharati Holaso, M; Naderi Nasab, M; Ramzani Nezhad, R. (2021). A Model for Analysis and Management Development of Familys Sport in Iran. *Research on Educational Sport*, 9 (23): 155-82. (Persian). DOI: 10.22089/RES.2019.7255.1647

Research paper

Identifying the Effective Factors on the Implementation of Resistance Economy in Sports of Iranian State Universities**M. Kharkan¹, R. Andam², H. Bahrololoum³, H. Zareian⁴**

1. Ph.D. in sport Management, Shahrood University of Technology
2. Associate Professor of sport Management, Shahrood University of Technology (Corresponding Author)
3. Associate Professor of sport Management, Shahrood University of Technology
4. Assistant Professor of Sport Management Institute of Physical Education and Sport Sciences

Received: 2020/04/19

Accepted: 2020/06/21

Abstract

Resistance economy is one of the most important concerns of Iran in recent years; therefore, the aim of this study was to identify the factors affecting the implementation of resistance economics in sports in Iranian state universities. In this applied descriptive-survey study, the statistical population included all extracurricular managers of the universities, faculty members of sports science and economics in the university, managers of the general department of Physical Education of the Ministry of Science, physical education experts, and experts in the field of economics and familiar with the research topic. Finally, 376 persons were selected as a statistical sample using the random stratified method. The data collection instrument was a researcher-made questionnaire whose face and content validity was confirmed by a group of professional professors. The reliability of the instrument was confirmed using Cronbach's alpha method ($\alpha=0.98$). In order to analyze the data, the exploratory factor analysis method was used with Varimax rotation. According to factor analysis, 68 variables were divided into 8 areas of were mobility and dynamics, self-reliance, education and notices, social development, planning, law-abiding, consumption management and active participation. The importance of the factors was assessed from the perspective of the participants. Accordingly, consumption management with an average of 4.29 ± 0.47 , active participation with an average of 4.11 ± 0.53 , and planning with an average of 4.08 ± 0.58 were identified as the most important factors of resistance economy in academic sport. Therefore, universities should pay more attention to consumption management, active participation and planning in order to achieve the ideals and approaches of the resistance economy in the field of academic sport.

Keywords: Academic Sport, Resistance Economy, Consumption Management, Planning, Exploratory Factor Analysis

-
1. Email: maryamkharkan@yahoo.com
 2. Email: reza.andam@gmail.com
 3. Email: hasan.bahrololoum@gmail.com
 4. Email: zareian.h@gmail.com

Extended Abstract

Background and Purpose

Universities can influence society through their important effect on the country's economy. For many years, the concept of a resistance economy has been raised as a development pattern in the country. Resistance economy is a pattern ensuring the country's progress even in the condition of pressure and boycott. According to this, every managerial, economical, and social pattern in the country, exploited should be consistent with the development pattern (i.e. resistance economy pattern) and be taken from the important pattern (1); hence, the issue of resistance economy should be put the headline in all fields, and in this area, State Higher Education and Sports have an undeniable role as very influential and important areas in people' education and training (2). The aim of this study was to identify the effective factors on the implementation of resistance economy in the sport of Iranian State Universities.

In this correlational descriptive study, the statistical population was all extracurricular managers of the universities, faculty members of sports science and economics in the university, managers of the general department of Physical Education of the Ministry of Science, physical education experts, and experts in the field of economics and familiar with the research topic. In his book, Kline (2014) determined the number of research samples using the factor analysis method based on the number of exploratory variables (minimum=2 times and maximum=10 times the variables) (3). The number of the exploratory variables in the current study was 73, and 376 persons were selected as a statistical sample using the random stratified method. Due to the lack of a suitable questionnaire for the study topic, a researcher-made questionnaire was used. To do so, in the first stage, a list of the most important variables with the most repetition and emphasis in the interviews concerning the number was prepared through a) studying the review literature and b) interviewing sport managers, sports management and economics professors as well as experts and people familiar with the research topic. After extracting these variables, the face and content validity of the questionnaire was confirmed by 13 experts. Then, the 37-item questionnaires were completed by 30 persons based on the 5-point Likert scale (from very little=1 to very much=5). After analyzing them, the reliability of the questionnaire was confirmed using Cronbach's alpha correlation coefficient ($\alpha=0.98$) and, finally, the questionnaires were distributed among the research samples via online and face-to-face methods in two sections a) demographic characteristics and b) main part of the questions. The data were analyzed by SPSS 19 using the exploratory factorial analysis (EFA) method with Varimax rotation.

The EFA with Varimax rotation was applied to identify the internal structure. The results of sub-areas showed that 68 out of 73 items of the research on the resistance economy in the academic sport were categorized into 8 areas in terms of having a factor load ≥ 0.45 (basic criteria). In factor analysis, 5 items were excluded from

the EFA due to having a factor load <0.45 . These 8 factors accounted for 62.66% of the variance. These factors were mobility and dynamics, self-reliance, education and notices, social development, planning, law-abiding, consumption management and active participation. According to the findings of the present study, consumption management with a mean of 4.29 and standard deviation of 0.47, and social development with a mean of 3.89 and standard deviation of 0.51 were the most and least important factors to implement resistance economy in academic sport, respectively. In addition, the reliability or internal consistency of the study instrument was confirmed using Chronbach's alpha coefficient of 0.98. Moreover, the alpha coefficient was calculated for each factor individually. The reliability of each factor was from 0.77 to 0.96, indicating a moderate to relatively high relationship among the items of each factor.

Universities can use the identified factors to implement resistance economy by training educated forces, making potential employees and managers professional, virtual teaching, cooperation between professors and students, using internal products, purposeful resistance economy conventions, and using university development centers. On the other hand, by its role in the culture of the society, the university can significantly influence resistance economy to be implemented. For example, universities will be very effective if they work on educating the cultural generation that is based on cultural education or can play a more active role in the culture of managers and employees. Students' culture not only affects the students themselves, but also is influential on families, friends, and relatives, and since there is at least a student in many families, the effects that universities have on implementing resistance economy through the culture are worth considering.

Keywords: Academic sport, Resistance economy, Consumption management, Planning, Exploratory factor analysis

Reference

1. Vaezi, S. K., & Fadaee, M. (2015). Investigating and explaining the components of strategic management of islamic university based on the model of resistance economy. *Management in the islamic university*, 4 (9), 39-58. (Persian).
2. Statement of the supreme leader in a meeting with a group of researchers and officials of knowledge-based companies, 29 July, (2012). *Khamenei.ir*. (Persian).
3. Kline, P. (2014). *An easy guide to factor analysis*. Routledge.

شناسایی عوامل مؤثر بر اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاه‌های دولتی ایران

مریم خارکن^۱، رضا اندام^۲، حسن بحرالعلوم^۳، حسین زارعیان^۴

۱. دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه صنعتی شاهرود

۲. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه صنعتی شاهرود (نویسنده مسئول)

۳. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه صنعتی شاهرود

۴. استادیار مدیریت ورزشی، پژوهشگاه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۴/۰۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۱/۳۱

چکیده

اقتصاد مقاومتی یکی از مهمترین دغدغه‌های کشور ایران در سال‌های اخیر است. از این رو هدف از این پژوهش، شناسایی عوامل مؤثر بر اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاه‌های دولتی ایران بود. روش تحقیق حاضر توصیفی و به لحاظ نوع، کاربردی و به لحاظ اجرا، پیمایشی بود. جامعه آماری تحقیق حاضر کلیه اعضای هیئت‌علمی رشته علوم ورزشی و رشته اقتصاد دانشگاه‌ها، مدیران تربیت‌بدنی دانشگاه‌ها و اداره کل وزارت علوم، کارشناسان تربیت‌بدنی دانشگاه‌ها و افراد متخصص در حوزه اقتصاد و آشنا به موضوع پژوهش بودند که بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای، تعداد ۳۷۶ نفر به عنوان نمونه آماری تحقیق انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسش‌نامه محقق ساخته‌ای بود که روایی صوری و محتوایی آن را گروهی از اساتید صاحب‌نظر دانشگاهی تأیید کردند. برای محاسبه پایایی ابزار از روش آلفای کرونباخ استفاده شد ($\alpha=0/98$). برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از روش تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش واریمکس استفاده شد. بر اساس تحلیل عاملی ۶۸ متغیر در ۸ عامل تحرک و پویایی، اتکای به خود، آموزش و اطلاع‌رسانی، توسعه اجتماعی، برنامه‌ریزی، قانون‌مداری، مدیریت مصرف و مشارکت فعال قرار گرفتند. میزان اهمیت عامل‌ها از دیدگاه آزمودنی‌ها بررسی شد. بر این اساس مدیریت مصرف با میانگین $0/47 \pm 4/29$ ، مشارکت فعال با میانگین $0/53 \pm 4/11$ ، برنامه‌ریزی با میانگین $0/58 \pm 4/08$ مهمترین عوامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی شناخته شدند. بنابراین، دانشگاه‌ها می‌بایست به مدیریت مصرف، مشارکت فعال و برنامه‌ریزی توجه بیشتری نمایند تا در راستای رسیدن به آرمان‌ها و رویکردهای اقتصاد مقاومتی در حوزه ورزش دانشگاهی گام بردارند.

واژگان کلیدی: ورزش دانشگاهی، اقتصاد مقاومتی، مدیریت مصرف، برنامه‌ریزی، تحلیل عاملی اکتشافی

1. Email: maryamkharkan@yahoo.com

2. Email: reza.andam@gmail.com

3. Email: hasan.bahrololoum@gmail.com

4. Email: zareian.h@gmail.com

مقدمه

از مهمترین موضوعاتی که دانشگاه از آن طریق می‌تواند بر جامعه تأثیر بگذارد، نقشی است که بر اقتصاد کشور می‌گذارد. چند سالی است مفهوم اقتصاد مقاومتی^۱ به عنوان الگوی توسعه در کشور مطرح شده است. اقتصاد مقاومتی، الگویی است که در شرایط فشار و تحریم نیز می‌تواند پیشرفت کشور را تضمین کند. بر این اساس، هر الگوی مدیریتی، اقتصادی و اجتماعی که در کشور بخواهد مورد بهره‌برداری قرار گیرد، باید با الگوی توسعه کشور؛ یعنی اقتصاد مقاومتی هماهنگ باشد و به عبارتی برآمده از آن الگوی بالادستی باشد (واعظی و فدایی، ۲۰۱۵، ۴۰). در این راستا رهبر انقلاب اسلامی به مردم، مسئولان و تمامی نهادها توصیه می‌کند که باید در همه حوزه‌ها، موضوع اقتصاد مقاومتی را سرلوحه کار خود قرار دهند و در این زمینه حوزه آموزش عالی و ورزش کشور، به عنوان حوزه‌هایی بسیار تأثیرگذار و مهم در رشد و پرورش افراد، نقش انکارناپذیری دارند و از اهمیت بالایی برخوردارند (بیانات رهبری در دیدار با مسئولان شرکت‌های دانش‌بنیان، ۲۰۱۲).

در ادبیات اقتصاد مقاومتی رایج در جهان، اصطلاحی تحت عنوان اقتصاد مقاومتی وجود ندارد، اما واژه نزدیک به مفهوم اقتصاد مقاومتی، اصطلاح تاب‌آوری اقتصادی و فنریت اقتصادی است که به معنای توان یک کشور به ایستادگی در برابر شوک‌های خارجی است (بریگالیو و پیکینینو^۲، ۲۰۱۲، ۱۸۸). اقتصاد، علم تخصیص بهینه منابع محدود برای ارضای خواست‌های نامحدود است و کلمه‌ای که سبب پدید آمدن علم اقتصاد شده «کمیابی» است (سعیدی‌کیا، ۲۰۱۸، ۵۱). اقتصاد مقاومتی به معنای تشخیص و شناسایی حوزه‌هایی که سایر کشورها فشارهایی را اعمال می‌کنند و همچنین تلاش برای کنترل و تا حدودی بی‌اثر کردن فشارهاست و در حالت ایده‌آل تبدیل به فرصت‌هاست. در حقیقت اقتصاد مقاومتی، تأکید بر کاهش وابستگی‌ها و توجه بر روی مزیت تولیدهای داخلی، همچنین تلاش برای رسیدن به خوداتکایی را مدنظر و در دستور کار خود قرار داده است (دهقان پور و همکاران، ۲۰۱۶، ۵۵). رز^۳ (۲۰۱۳) اقتصاد مقاومتی را به صورت توانایی کاهش تلفات ناشی از شوک اقتصادی تعریف می‌کند که در سطح خرد (شرکت‌ها و افراد)، میانی (گروه‌ها، بخش‌ها و خوشه‌ها) و کلان (مناطق، کشورها) نمود پیدا می‌کند. علاوه بر این، وان برجیک و همکاران^۴ (۲۰۱۷) اقتصاد مقاومتی ایستا را توانایی برای حفظ عملکرد بدون نیاز به بازسازی و اقتصاد مقاومتی پویا را تغییر بهبود سریع پس از ایجاد شوک اقتصادی تعریف می‌کند. لذا داشتن اقتصاد پویا، رو به رشد، باثبات و کارایی بالا که بتواند رفاه و آسایش را برای مردم فراهم کند، از اهداف اصلی هر کشوری است. برای مفهوم اقتصاد

-
1. Resistive Economy
 2. Briguglio & Piccinino
 3. Rose
 4. van Bergeijk et al

مقاومتی که مدت زیادی از آن نمی‌گذرد تعاریف مختلفی بیان شده است. هرکدام از تعاریف از جنبه‌های مختلفی به این موضوع پرداخته‌اند. در نهایت، اگر بخواهیم تعریف کامل و جامعی از اقتصاد مقاومتی بیان کنیم، همان فرموده‌ای است که رهبری ارائه کرده‌اند. اقتصاد مقاومتی یعنی آن اقتصادی که در شرایط فشار، تحریم، دشمنی‌ها و خصومت‌های شدید می‌تواند تعیین‌کننده رشد و شکوفایی کشور باشد (دهقان پور و همکاران، ۲۰۱۶، ۵۵).

دیزگرندی و شکری^۱ (۲۰۱۷) در پژوهشی راهکارهای مناسب برای پیشبرد اقتصاد ایران به سمت اقتصاد مقاومتی را مواردی مانند خودکفایی، رها شدن از تک محصولی بودن (منابع نفتی)، حرکت به سمت صنعتی‌شدن و رقابت بین‌المللی، به حداکثر رساندن ظرفیت مالیاتی کشور، کاهش نرخ بیکاری با استفاده از ظرفیت و توان علمی کشور بیان کردند. ماریانا^۲ (۲۰۱۵) در مقاله‌ای با عنوان آموزش، تعیین‌کننده رشد اقتصادی نشان داد که مهمترین عامل رشد اقتصادی درگرو توجه به آموزش عالی است و رابطه معناداری بین آموزش عالی و رشد اقتصادی وجود دارد. دامسیوونس^۳ (۲۰۱۵) در مقاله‌ای تحت عنوان تأثیر سیاست آموزشی در توسعه اقتصادی، نشان داد رفاه اجتماعی و رشد آینده بستگی به تمرکز دانش در صنعت و خدمات دارد، بیشتر شغل‌ها نیز به کیفیت آموزش نیاز دارند. وی سرانجام با تحلیل سرمایه انسانی به عنوان یکی از عوامل تولید نشان داد که افراد از طریق دانش جمع‌آوری شده به افزایش تولید کمک می‌کنند و موضوعات مهم دیگری که از آموزش عالی تأثیر می‌پذیرند شامل پژوهش، فناوری و کلیه عوامل افزایش‌دهنده تولید است و سیاست‌های آموزشی اروپا با رشد اقتصادی رابطه مثبت و مستقیم دارد. امیری و همکاران^۴ (۲۰۱۴) به بررسی نقش دانشگاه و عناصر آن در تحقق اقتصاد مقاومتی پرداختند و نتایج حاصله حاکی از این است دانشگاه به عنوان مرکز تولید علم و دانش، مهمترین حیطه تشکیل سیاست‌هایی برای توسعه علمی کشور است. همچنین، به نقش چهارگانه شاخص‌هایی از جمله: اساتید، توسعه نظرسنجی، دانشجویان و پژوهش، بررسی محتوای برنامه جهت تولید علم با رویکرد اقتصاد مقاومتی اشاره داشتند. شمسی گوشکی و همکاران (۲۰۱۹) در تحقیقی که جامعه آماری آن را کلیه کارشناسان پارک‌های علم و فناوری دانشگاه شهید باهنر کرمان، دانشگاه علم و صنعت و دانشگاه تهران تشکیل می‌دادند، به این نتیجه رسیدند که با توجه به نتیجه نهایی ثبات سیاسی اولین مؤلفه برای ایجاد کارآفرینی اقتصاد مقاومتی است. خزائی و همکاران (۲۰۱۸) در مطالعه‌ای تحت عنوان شناسایی چالش‌های پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی در صنعت ورزش کشور، پنج مقوله ضعف عوامل حقوقی و قانونی، فقدان برنامه محوری، بی‌توجهی به

1. Dizgarani & Shokri

2. Mariana

3. Dumciuviene

4. Amiri et al

پژوهش و توسعه، عوامل اقتصادی و بی‌توجهی به اسناد بالادستی را شناسایی کردند. جوانی (۲۰۱۸) در پژوهشی با عنوان تبیین ارکان پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی در صنعت ورزش به این نتیجه رسید که سیاست‌ها به گونه‌ای باید تدوین و اجرا شوند که اهداف بهینه‌سازی زیرساختی، مقاوم‌سازی و برجستگی، هر سه در عمل تحقق یابند تا بر اساس آن بتوان به پیاده‌سازی سیاست اقتصاد مقاومتی در صنعت ورزش مبادرت ورزید. زارعیان و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که یکی از راهکارهای پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی در کشور می‌تواند گنجاندن آن در کتب درسی مدارس باشد تا دانش‌آموزان از سنین پایه با اقتصاد مقاومتی آشنا شوند. رنجبر اردکانی (۲۰۱۸) در مقاله‌ای با عنوان موانع تحقق اقتصاد مقاومتی در جمهوری اسلامی ایران به این نتیجه رسیده است که نبود ثبات اقتصادی کلان، کسری بودجه در نرخ تولید ناخالص داخلی، بالا بودن نرخ تورم و بیکاری، عدم وجود اقتصاد دانش‌بنیان، ناکارآمدی بازارها در اقتصاد خرد، گستردگی و چیرگی دولت، نبود تجارت آزاد، عدم نظارت و مدیریت مناسب، توسعه پایین اجتماعی از جمله موانع تحقق اقتصاد مقاومتی هستند.

فرهنگ اقتصاد مقاومتی باید در دانشگاه‌ها وجود داشته باشد. دانشگاه‌ها همچنین باید فرهنگ مصرف را تغییر دهند و به سمت تولیدات داخلی حرکت کنند، از آن سو دولت باید در واردات به صورت هدفمند باشد. نبود این نگرش‌ها در بین دولت، مردم و سرمایه‌گذاران به عنوان یک مسئله برای تحقق اقتصاد مقاومتی است. از سویی دیگر نقش دانشگاه و مخصوصاً ورزش دانشگاهی در اقتصاد مقاومتی در کشور کمتر مورد توجه قرار گرفته است. همچنین مطابق شاخص‌های اقتصادی، اقتصاد مقاومتی تا به امروز آن‌چنان که انتظار می‌رفت محقق نشد. موضوع اقتصاد مقاومتی از سال ۱۳۸۹ در جمعی از کارآفرینان، توسط رهبر انقلاب بیان شد و بعد از عنوان کردن موضوع اقتصاد مقاومتی، تلاش فراوانی برای تحقق آن انجام شد و با شروع سال جدید بر موارد مرتبط با اقتصاد مقاومتی تأکید شد، مانند اقتصاد مقاومتی؛ اقدام و عمل (سال ۱۳۹۵)، اقتصاد مقاومتی؛ تولید و اشتغال (سال ۱۳۹۶)، حمایت از کالای ایرانی (سال ۱۳۹۷)، رونق تولید (سال ۱۳۹۸) و در پایان جهش تولید (سال ۱۳۹۹). به عبارتی تمامی تلاش مسئولین کشوری و مقام معظم رهبری در چند سال اخیر تحقق اقتصاد مقاومتی و افزایش تولیدات داخلی بوده است. این تأکیدات نشان می‌دهد که هنوز اقتصاد مقاومتی آن‌چنان که باید باشد، محقق نشده است و این خود، سندی محکم بر مسئله‌دار بودن تحقق اقتصاد مقاومتی است. همچنین با توجه به نتایج تحقیقات انجام شده (سیدی و همکاران، ۲۰۱۱) تجربه چند دهه اخیر در مورد آموزش اقتصاد در ایران نشان می‌دهد که این روند در حوزه آموزش اقتصاد با مشکلات جدی مواجه شده است. بنابراین، به‌رغم ملموس بودن مسئله اقتصاد مقاومتی در زندگی انسان‌ها، اما عملاً در دانشگاه‌ها و نظام‌های آموزشی ایران به این مقوله نه‌تنها توجه نشده، بلکه مورد غفلت نیز قرار گرفته است. لذا با

توجه به مسائل موجود، توجه ویژه به برنامه درسی اقتصادمقاومتی، شفاف‌سازی واژه اقتصادمقاومتی و دانش‌افزایی و تعیین راهکارها و موانع اقتصاد مقاومتی و ... در ورزش دانشگاهی ضروری است. در این راستا می‌توان گفت زیرساخت‌های اقتصاد مقاومتی تنها به قسمت اقتصاد بازنمی‌گردد؛ بلکه جنبه‌های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی هم دارد. در مسیر اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی بخش‌های مختلف کشور وظایفی دارند که نقش دانشگاه‌ها به عنوان پرچم‌داران اصلی تحقق اقتصاد مقاومتی در این زمینه بی‌بدیل است. دانشگاه به عنوان کانون اصلی علمی و تحقیقاتی کشور، باید خود را با تغییرات جدید تطبیق دهد. در اقتصاد دانش‌بنیان، به ویژه در صنایع جدید که رشد سریعی دارند، علم تأثیر زیادی بر نوآوری دارد. عواملی مانند جهانی‌سازی، به همراه عوامل دیگر به عنوان جزئی از روند کلی به سوی توسعه سریع بازار دانش، ارتباط دانشگاه با جامعه را دچار تغییرات اساسی کرده است (اتسکوویتز و لیدزدورف^۱، ۲۰۰۰، ۱۲۱).

بر اساس مصاحبه‌هایی که با مدیران در اداره کل تربیت‌بدنی وزارت علوم و متخصصین و صاحب‌نظران ورزش دانشگاهی انجام شد، مشکلاتی مانند شفاف نبودن اقتصاد مقاومتی، محدود بودن بودجه، امکانات و منابع در ورزش دانشگاهی، ضعف در آموزش و اطلاع‌رسانی، عدم توجه به تولیدات داخلی، عدم توجه به مدیریت مصرف و اقتصاد دانش‌بنیان و ... وجود داشت. در این راستا پژوهش مهدی‌زاده و همکاران (۲۰۱۳) نیز مشکلاتی مانند فرهنگ‌سازی ضعیف در زمینه ورزش همگانی و استفاده از امکانات ورزشی، کمبود مربیان آگاه و باتجربه، ضعف اطلاع‌رسانی رسانه‌ها درباره فواید فعالیت‌بدنی و ورزش، کمبود فضا و امکانات ورزشی، نداشتن برنامه ورزشی مشخص را در ورزش دانشگاهی بیان کرده‌اند که پژوهش حاضر می‌تواند راهکاری برای مشکلات موجود ارائه کند و موجب پیشرفت بیشتر ورزش دانشگاهی شود. علاوه بر این تاکنون پژوهش‌های فراوانی در مورد اقتصاد مقاومتی در بخش‌های غیرورزشی صورت پذیرفته است؛ اما تحقیقات مربوط به اقتصاد مقاومتی در ورزش بسیار محدود است و پژوهشی که به‌طور ویژه به اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی توجه داشته باشد، توسط محققین مشاهده نشده است. بر اساس موارد فوق و اهمیت فراوان دانشگاه‌ها و بخش ورزش دانشگاهی در توسعه اقتصادی و فناوری و اهمیت آنها در تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، پژوهشی پیرامون اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی در جامعه ما ضروری است که به صورت مستقل انجام شود. برای برنامه‌ریزی بهتر در این امر، مسئولان مربوطه به مقیاس معتبری نیاز دارند. از این رو هدف مطالعه حاضر، تبیین عوامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاه‌های دولتی ایران بود تا دانشگاه‌ها و بخش ورزش دانشگاهی بتوانند از ظرفیت‌های داخلی به بهترین حالت ممکن استفاده کنند و با توانایی‌های بالای خود در درست عمل کردن به این امر مهم تلاش کنند.

روش پژوهش

روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری تحقیق را تمامی مدیران فوق‌برنامه دانشگاه‌ها، اعضا هیئت علمی علوم ورزشی دانشگاه‌ها، اعضا هیئت علمی در رشته اقتصاد در دانشگاه‌ها، مدیران در اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم، کارشناسان تربیت بدنی دانشگاه‌ها و افراد متخصص در حوزه اقتصاد و آشنا به موضوع پژوهش تشکیل دادند. کلانین^۱ (۲۰۱۴) در کتاب خود تعداد نمونه‌های تحقیق در روش تحلیل عاملی بر اساس تعداد متغیرهای اکتشافی را (حداقل ۲ برابر و حداکثر ۱۰ برابر متغیرها) تعیین کرد. تعداد متغیرهای اکتشافی در تحقیق حاضر ۷۳ متغیر بود. ۳۷۶ نفر به روش تصادفی طبقه‌ای به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. به دلیل نبود پرسش‌نامه متناسب با موضوع پژوهش از پرسش‌نامه محقق ساخته استفاده شد. برای این منظور محققان در مرحله اول پژوهش، از طریق مطالعه پیشینه پژوهش و جمع‌آوری اطلاعات کتابخانه‌ای و سپس مصاحبه با مدیران ورزشی، اساتید مدیریت ورزشی و اقتصاد و صاحب‌نظران و افراد آشنا به موضوع پژوهش، فهرستی از مهمترین متغیرهای مرتبط با موضوع پژوهش را تهیه کردند که از نظر تعداد بیشترین تکرار و تأکید را در مصاحبه‌ها داشته است. پس از استخراج این متغیرها، ۱۳ نفر از متخصصان صاحب‌نظر در مورد روایی صوری و محتوایی پرسش‌نامه مربوطه اظهار نظر کردند. پس از انجام اصلاحات، پرسش‌نامه نهایی ۷۳ گویه با مقیاس ۵ ارزشی لیکرت (از خیلی کم=۱ تا خیلی زیاد=۵) را در مطالعه‌ای راهنما، ۳۰ نفر تکمیل کردند. پس از تجزیه و تحلیل آن‌ها، پایایی پرسش‌نامه با استفاده از ضریب همبستگی آلفای کرونباخ ($\alpha=0/98$) برآورد شد و در نهایت پرسش‌نامه در دو بخش مشخصات فردی و بخش اصلی سئوالات به دو روش آنالیز و حضوری بین نمونه‌های تحقیق توزیع شد. برای ارزیابی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، رتبه‌بندی و میزان اهمیت متغیرها (گویه‌ها) از روش‌های آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد) استفاده شد. برای بررسی ابعاد و عوامل اقتصاد مقاومتی و روایی ساختاری ابزار تحقیق، روش تحلیل عاملی اکتشافی^۲ با چرخش واریماکس^۳ به کار رفت. از روش تحلیل عاملی اکتشافی برای بررسی حوزه مطالعاتی و کشف ابعاد یا سازه‌های اصلی آن حوزه استفاده شد و کارکرد عمده آن تعیین وزن و شناسایی عوامل است. همه داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار اس پی اس^۴ نسخه ۱۹ تجزیه و تحلیل شدند.

-
1. Kline
 2. Exploratory Factor Analysis
 3. Varimax Rotation
 4. Statistical Package for Social Science

نتایج

از ۳۷۶ نفر آزمودنی که در این پژوهش حضور داشتند، ۶۷ درصد مرد و ۳۳ درصد زن بودند. دامنه سنی پاسخ‌دهندگان از ۲۸ تا ۶۰ سال متغیر بود و دارای میانگین سنی ۴۳ سال و انحراف استاندارد ۶/۶ بودند. بیشتر آزمودنی‌ها متأهل (۸۶ درصد) بودند و اکثر آنها (۷۷ درصد) در رشته تربیت‌بدنی تحصیل می‌کردند. همچنین بیشتر آزمودنی‌های تحقیق دارای مدرک تحصیلی دکتری (۷۰ درصد) بودند. بر اساس یافته‌های تحقیق، مهم‌ترین عامل اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی مدیریت مصرف با میانگین ۴/۲۹ و انحراف استاندارد ۰/۴۷ بود و عامل توسعه اجتماعی با میانگین ۳/۸۹ و انحراف استاندارد ۰/۵۱ به عنوان کم‌اهمیت‌ترین عامل شناخته شد. همچنین در بین متغیرهای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی، مهم‌ترین متغیر با میانگین ۴/۴۵ (در مقیاس لیکرتی ۵ ارزشی) و انحراف استاندارد ۰/۷۴ به «حرکت بر اساس برنامه و پرهیز از تصمیمات خلق‌الساعه» اختصاص داشت. همچنین در این پژوهش «بازسازی و تعمیر وسایل ورزشی مستعمل انباشته‌شده در انبار دانشگاه توسط دانشجویان در اوقات فراغت» با میانگین ۳/۷۸ و انحراف استاندارد ۰/۷۰ کم‌اهمیت‌ترین متغیر اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی بود.

جدول ۱، خلاصه‌ای از متغیرهای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی و میزان اهمیت آنها و جدول ۶ نیز میزان اهمیت عوامل اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی را نشان می‌دهد.

جدول ۱- فهرست بااهمیت‌ترین و کم‌اهمیت‌ترین متغیرهای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی

میزان اهمیت	متغیرها (زیرحیطه‌ها)	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد
۳	- حرکت بر اساس برنامه و پرهیز از تصمیمات خلق‌الساعه	۳۷۶	۴/۴۵	۰/۷۴
	- داشتن الگوی مشخص برای مدیریت اقتصاد ورزشی، به‌ویژه	۳۷۶	۴/۴۲	۰/۷۵
	در برخورد با شرایط چالش و بحران	۳۷۶	۴/۲۹	۰/۷۳
	- استفاده از داوطلبان ورزشی و غیرورزشی در برگزاری	۳۷۶	۴/۲۶	۰/۶۷
	رویدادهای ورزشی در دانشگاه‌ها	۳۷۶	۴/۲۴	۰/۶۵
	- استفاده بهینه از اماکن و فضاهای ورزشی دانشگاه	۳۷۶	۴/۲۳	۰/۶۸
	- استفاده درست از امکانات موجود	۳۷۶		
	- احساس مسئولیت از طرف هر فرد در اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی			

ادامه جدول ۱- فهرست بااهمیت ترین و کم‌اهمیت ترین متغیرهای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی

میزان اهمیت	متغیرها (زیرحیطه‌ها)	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد
۳/۳۰	- بازسازی و تعمیر وسایل ورزشی مستعمل انباشته‌شده در انبار دانشگاه توسط دانشجویان در اوقات فراغت	۳۷۶	۳/۷۸	۰/۷۰
	- توانایی همکاری دانشجویان و کارکنان در جهت یک هدف مشترک	۳۷۶	۳/۸۰	۰/۶۶
	- تشکیل کمیته‌ها و کمپین‌های زیست‌محیطی در دانشگاه‌ها	۳۷۶	۳/۸۷	۰/۶۲
	- فرهنگ‌سازی وقف و امور خیریه در ورزش دانشگاهی کشور	۳۷۶	۳/۸۸	۰/۶۳
	- برنامه‌ریزی و آگاه کردن دانشجویان در خصوص سنجش میزان اثربخشی اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی	۳۷۶	۳/۸۸	۰/۶۱
	- توجه به درس کارآفرینی ورزشی با رویکرد اقتصاد مقاومتی	۳۷۶	۳/۸۸	۰/۵۵

از تحلیل عاملی اکتشافی با روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی و چرخش متعامد برای شناسایی ساختار داخلی استفاده شد. قبل از اجرای تجزیه و تحلیل عاملی از آزمون کی‌ام^۱ برای کفایت نمونه‌گیری و درک این‌که آیا تعداد گویه‌ها برای پیش‌بینی هر مؤلفه کافی است، استفاده گردید. همچنین از آزمون کرویت بارتلت^۲ نیز برای تعیین این‌که آیا گویه‌ها ارتباط معناداری برای فراهم کردن یک مبنای معقول برای تجزیه و تحلیل عامل دارد، استفاده شد. بر اساس گزارش لیچ و همکاران^۳ (۲۰۰۵) کی‌ام^۱ باید بیشتر از (۰/۷۰) و آزمون بارتلت نیز باید کمتر از (۰/۰۵) باشد. لذا ضمن رعایت پیش‌فرض‌های آزمون، نتایج به‌دست‌آمده، تأییدی بر استفاده آزمون تحلیل عاملی اکتشافی بود. جدول (۲) نتایج آزمون بارتلت و کی‌ام^۱ را نشان می‌دهد.

جدول ۲- نتایج آزمون‌های کی‌ام^۱ و بارتلت

سنجش کفایت نمونه با کی‌ام ^۱	۰/۹۶
آزمون بارتلت	۲۲۴۱۰/۲۰۹
	خی دو
	درجه آزادی
	سطح معناداری
	۰/۰۰۱

1. KMO
2. Bartlett's
3. Leech et al

جدول ۲، نشان‌دهنده آن است که حجم نمونه‌ها جهت تحلیل متناسب بوده ($\alpha = 0/96$ کی ام ا) و آزمون کرویت بارتلت به لحاظ آماری معنادار است ($P \leq 0/05$) که نشان‌دهنده همبستگی بین متغیرها است. نتایج آزمون‌ها نشان داد، تحلیل عاملی اکتشافی با موارد پرسش‌نامه متناسب است. در ادامه چرخش متعامد (چرخش واریماکس) برای شناسایی ساختار داخلی استفاده شد. بررسی نتایج زیرحیطه‌ها نشان داد ۶۸ گویه از ۷۳ گویه تحقیق در خصوص اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی به لحاظ داشتن بار عاملی مساوی یا بیشتر از $0/45$ (معیار مبنا) در ۸ حیطه دسته‌بندی شدند. بار عاملی این زیرحیطه‌ها از $0/48$ تا $0/76$ متغیر بود (جدول ۴). پنج گویه نیز در تحلیل عاملی به دلیل داشتن بار عاملی کمتر از $0/45$ از تحلیل عاملی خارج شدند (جدول ۳).

جدول ۳- فهرست گویه‌های خارج‌شده از تحلیل عاملی

ردیف	متغیرها	بار عاملی
۱	خوداتکایی در ورزش دانشگاهی خصوصاً در شرایط بحرانی	۰/۳۶
۲	دادن ضمانت خرید به شرکت‌های دانش‌بنیان در ورزش دانشگاهی	۰/۳۸
۳	نهادینه کردن مفهوم اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی کشور و هدایت و رهبری آن	۰/۳۴
۴	اعتماد بین دانشجویان و کارکنان دانشگاه	۰/۳۵
۵	آلوده نکردن محیط زیست مثل چمن‌های فوتبال دانشگاه‌ها	۰/۳۲

این هشت عامل $62/66$ درصد واریانس را به خود اختصاص دادند. این عوامل با عناوین تحرک و پویایی، اتکای به خود، آموزش و اطلاع‌رسانی، توسعه اجتماعی، برنامه‌ریزی، قانون‌مداری، مدیریت مصرف و مشارکت فعال نام‌گذاری شدند. در جدول ۵ سهم واریانس هر کدام از عوامل نشان داده شده است. علاوه بر این از ضریب آلفای کرونباخ برای بررسی پایایی یا ثبات درونی ابزار تحقیق استفاده شد که میزان آن $0/98$ بود. همچنین، ضرایب آلفا برای هر عامل نیز جداگانه محاسبه شد. پایایی هر یک از عوامل از $0/77$ تا $0/96$ متغیر بود که وجود ارتباط متوسط تا نسبتاً بالا را در بین آیتم‌های هر عامل نشان می‌داد. از نظر تحلیلی، ضریب آلفای هر یک از عوامل در جدول ۶ نشان داده شده است.

جدول ۴- نتایج تحلیل عاملی، میانگین و انحراف استاندارد گویه‌ها

انحراف استاندارد	میانگین	بار عاملی	حیطه‌ها و زیر حیطه‌ها
			عامل ۱: تحرک و پویایی
۰/۵۹	۴/۰۱	۰/۶۷	گسترش همکاری و مشارکت با دانشگاه‌های منطقه و جهان در تولید لوازم ورزشی
۰/۶۴	۳/۹۹	۰/۷۶	توسعه تعاملات، ارتباطات منطقه‌ای و جهانی و حضور فعال و مؤثر در مجامع جهانی ورزش دانشگاهی
۰/۶۶	۴/۰۳	۰/۶۹	ارتباط با دانشگاه‌های مطرح دنیا در زمینه ورزش
۰/۶۶	۳/۹۷	۰/۶۷	عقد قراردادهای با سایر سازمان‌ها به‌ویژه آموزش و پرورش
۰/۶۸	۴/۰۳	۰/۷۱	جذب توریسم ورزشی از طریق تبلیغ و میزبانی مسابقات ملی و بین‌المللی در دانشگاه‌های شهرهای توریستی
۰/۶۰	۴/۰۳	۰/۶۲	معرفی کردن تولیدات ملی و تولیدکنندگان برتر داخلی محصولات ورزشی از طرق مختلف (برگزاری نمایشگاه‌ها، دعوت از دانشگاهیان و ...) به دانشجویان
۰/۵۷	۴/۰۳	۰/۶۰	توجه به تولیدکنندگان داخلی برای تأمین تجهیزات و اقلام ورزشی در احداث بناها و زیرساخت‌های ورزشی دانشگاه‌ها
۰/۷۰	۳/۷۸	۰/۷۰	بازسازی و تعمیر وسایل ورزشی مستعمل انباشته شده در انبار دانشگاه توسط دانشجویان در اوقات فراغت
۰/۶۱	۳/۹۴	۰/۶۶	بیان ایده‌های نو در تولید تجهیزات ورزشی در دانشگاه‌ها
۰/۶۵	۴/۱۲	۰/۵۸	افزایش پوشش استاندارد برای کلیه محصولات داخلی و ترویج آنها
۰/۶۰	۴/۰۱	۰/۶۲	خودکفایی اقتصادی و افزایش اعتماد مردم با بالا رفتن کیفیت کالاهای داخلی
۰/۶۳	۳/۹۰	۰/۷۰	سازمان‌دهی و تشکیل کمیته‌ها و کارگروه‌هایی برای اجرایی اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی
۰/۵۷	۳/۹۳	۰/۶۱	اولویت‌بندی کردن دستورالعمل‌های اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی
۰/۵۹	۳/۹۹	۰/۶۱	قرار گرفتن افراد متخصص و باتجربه در رأس هدایت ورزش دانشگاهی
۰/۶۴	۳/۹۳	۰/۵۹	ساخت فیلم و مجموعه تلویزیونی در مورد کارآفرینان نمونه دانشگاهی و تشویق مردم به سوی کارآفرینی با بهره‌گیری از ابزارهای رسانه‌ای
۰/۶۲	۳/۹۶	۰/۶۴	اقدامات رسانه‌ای برای تبدیل مسئله اقتصاد مقاومتی به یک گفتمان ملی در دانشگاه
۰/۶۵	۳/۹۵	۰/۶۵	مستندسازی در زمینه شرکت‌های دانش‌بنیان دانشگاه‌ها

ادامه جدول ۴- نتایج تحلیل عاملی، میانگین و انحراف استاندارد گویه‌ها

انحراف استاندارد	میانگین	بار عاملی	حیطه‌ها و زیر حیطه‌ها
عامل ۲: اتکای به خود			
۰/۶۸	۴/۲۳	۰/۵۳	احساس مسئولیت از طرف هر فرد در اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی
۰/۶۶	۴/۰۸	۰/۶۲	به باور رسیدن در بخش صدور خدمات فنی و علمی در عرصه ورزش دانشگاهی
۰/۵۸	۳/۹۷	۰/۶۰	اعتقاد سیستم مدیریتی ورزش دانشگاهی به امر اقتصاد مقاومتی
۰/۶۰	۴/۰۲	۰/۶۱	توجه به فعالیت‌های اقتصادی درآمدزا در ورزش دانشگاهی
۰/۶۳	۴/۰۰	۰/۶۴	کاهش اتکای بودجه و درآمدهای دانشگاه‌های دولتی به منابع نفت و گاز کشور و جایگزینی با درآمدهای حاصل از رویدادهای ورزش دانشگاهی
۰/۷۳	۴/۱۰	۰/۵۱	احداث شرکت‌های دانش‌بنیان در دانشگاه‌ها و به‌کارگیری متخصصین ورزشی
۰/۷۱	۴/۱۵	۰/۴۸	فروش محصولات دانش‌بنیان در دانشگاه‌ها و خارج از آن
۰/۶۲	۳/۹۶	۰/۵۰	جلوگیری از مهاجرت نخبگان به دلیل فقدان زمینه کسب و کار دانش‌بنیان در کشور
۰/۶۷	۳/۸۹	۰/۵۳	قرار گرفتن فضاهای ورزشی دانشگاه‌ها در اختیار بخش‌های خصوصی
۰/۷۰	۳/۹۴	۰/۵۹	مشارکت دادن بخش خصوصی در تولید و فروش محصولات ورزشی در دانشگاه‌ها
۰/۶۵	۳/۹۹	۰/۵۱	ارائه کردن دیدگاه‌های دانشگاهیان به دولت
۰/۶۵	۴/۰۹	۰/۵۴	توجه به قابلیت‌های خلاقانه نیروی انسانی در دانشگاه
عامل ۳: آموزش و اطلاع‌رسانی			
۰/۶۴	۳/۹۵	۰/۶۱	شفاف‌سازی مفهومی و موضوعی اصطلاح اقتصاد مقاومتی
۰/۶۵	۴/۰۰	۰/۵۹	مشخص کردن حوزه‌های اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی
۰/۶۳	۳/۹۲	۰/۵۶	مشخص کردن سهم و نقش هرکسی در اجرای اقتصاد مقاومتی در دانشگاه‌ها
۰/۵۶	۳/۸۸	۰/۵۸	بازنگری و اصلاح اساسی در سرفصل‌ها و محتوای دروس تربیت‌بدنی با توجه به سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
۰/۵۵	۳/۸۸	۰/۵۱	توجه به درس کارآفرینی ورزشی با رویکرد اقتصاد مقاومتی
۰/۶۸	۴/۱۹	۰/۵۸	آموزش روش‌های صحیح استفاده از تجهیزات ورزشی برای دانشجویان

ادامهٔ جدول ۴- نتایج تحلیل عاملی، میانگین و انحراف استاندارد گویه‌ها

انحراف استاندارد	میانگین	بار عاملی	حیطه‌ها و زیرحیطه‌ها
۰/۵۷	۴/۰۶	۰/۶۷	برگزاری کارگاه‌های آموزشی و دوره‌های مهارت افزایی برای مربیان، داوران و کارکنان حوزهٔ ورزش دانشگاهی
۰/۵۷	۴/۰۲	۰/۴۹	ایجاد بانک‌های اطلاعاتی مختلف در زمینهٔ اماکن ورزشی، دانشجویان ورزشکار و ...
۰/۵۶	۳/۹۵	۰/۵۷	کاربردی کردن تحقیقات به‌جای پرداختن به علوم نظری صرف
۰/۵۸	۳/۹۵	۰/۶۳	گام برداشتن وزارت علوم در جهت کاربردی کردن علوم در کنار تولید علم
عامل ۴: توسعهٔ اجتماعی			
۰/۵۷	۳/۹۳	۰/۵۰	برقراری ارتباط بین دانشجویان و تولیدکنندگان ورزشی داخلی
۰/۶۶	۳/۸۰	۰/۷۲	توانایی همکاری دانشجویان و کارکنان در جهت هدف مشترک
۰/۶۳	۳/۸۸	۰/۵۹	فرهنگ‌سازی وقف و امور خیریه در ورزش دانشگاهی کشور
۰/۵۸	۳/۹۴	۰/۵۸	فرهنگ‌سازی در خصوص استفاده از تولیدات داخلی ورزشی
۰/۶۲	۳/۸۸	۰/۶۵	آینده‌نگری اقتصادی با پرداختن به مسائل زیست‌محیطی
۰/۶۲	۳/۸۷	۰/۶۸	تشکیل کمیته‌ها و کمپین‌های زیست‌محیطی در دانشگاه‌ها
۰/۶۰	۳/۹۰	۰/۵۳	ایجاد ساختار سازمانی منعطف با قابلیت انطباق‌پذیری در ورزش دانشگاهی
۰/۶۰	۳/۹۸	۰/۶۸	وجود انعطاف‌پذیری در قراردادهای ورزشی دانشگاه‌ها
۰/۶۱	۳/۸۸	۰/۵۷	برنامه‌ریزی و آگاه کردن دانشگاهیان در خصوص سنجش میزان اثربخشی اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی
۰/۶۱	۳/۹۱	۰/۵۵	برنامه‌ریزی و آگاه کردن دانشگاهیان در خصوص خروجی‌های کارکردن بر اساس اقتصاد مقاومتی
۰/۷۴	۴/۴۵	۰/۶۷	حرکت بر اساس برنامه و پرهیز از تصمیمات خلق‌الساعه
عامل ۵: برنامه‌ریزی			
۰/۶۲	۴/۰۵	۰/۵۷	تدوین برنامه‌ها و سازوکارهای دانشگاه همسو با سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
۰/۶۴	۳/۹۹	۰/۵۱	ایجاد توانایی برای الگوگیری از دانشگاه‌های کشورهای دیگر

ادامه جدول ۴- نتایج تحلیل عاملی، میانگین و انحراف استاندارد گویه‌ها

انحراف استاندارد	میانگین	بار عاملی	حیطه‌ها و زیر حیطه‌ها
۰/۷۵	۴/۴۲	۰/۵۷	داشتن الگوی مشخص برای مدیریت اقتصاد ورزشی، به‌ویژه در برخورد با شرایط چالش و بحران
عامل ۶: قانون‌مداری			
۰/۶۴	۳/۹۷	۰/۶۵	شفاف‌سازی نظام مالی و اطلاعاتی در ورزش دانشگاهی
۰/۶۵	۳/۹۷	۰/۷۴	شفاف‌سازی قوانین و مقررات در ورزش دانشگاهی
۰/۷۹	۴/۱۰	۰/۵۷	نظارت سازمان دانشجویان وزارت علوم بر فعالیت‌های ورزشی در دانشگاه‌ها
۰/۶۰	۴/۰۱	۰/۵۹	مشخص شدن سازوکارهای نظارتی و حمایتی در ورزش دانشگاهی
۰/۷۰	۴/۱۶	۰/۶۰	نظارت بر هزینه‌کردها در ورزش دانشگاهی
عامل ۷: مدیریت مصرف			
۰/۶۵	۴/۱۹	۰/۴۹	نیازسنجی و حرکت مطابق با نیازهای ورزش دانشگاهی
۰/۶۷	۴/۲۶	۰/۵۳	استفاده بهینه از اماکن و فضاهای ورزشی دانشگاه
۰/۶۲	۴/۰۱	۰/۵۲	پرهیز از برگزاری رویدادهای مشابه
۰/۶۰	۴/۰۶	۰/۶۱	متناسب بودن زیرساخت‌های فضاها و اماکن ورزشی دانشگاه‌ها با اهداف اقتصاد مقاومتی
۰/۶۱	۴/۱۴	۰/۵۶	به کار گماردن افراد متخصص برای انبارداری سالن‌های ورزشی
۰/۶۱	۴/۱۵	۰/۵۶	ساخت اماکن و فضاهای متناسب با نیاز دانشگاه
۰/۶۵	۴/۲۴	۰/۶۱	استفاده درست از امکانات موجود
عامل ۸: مشارکت فعال			
۰/۵۷	۳/۹۶	۰/۵۱	تأسیس مؤسسات خیریه‌ای و ایجاد صندوق خیریه در دانشگاه‌ها
۰/۶۱	۴/۱۳	۰/۵۱	شناسایی و بهره‌گیری از کمک خیرین ورزشی
۰/۷۳	۴/۲۹	۰/۵۲	استفاده از داوطلبان ورزشی و غیرورزشی در برگزاری رویدادهای ورزشی در دانشگاه‌ها

جدول ۵- نتایج بررسی سهم واریانس هر یک از عامل‌ها در اقتصاد مقاومتی

شماره عامل	نام عامل	مربعات بارهای استخراج شده		
		واریانس کل	درصد واریانس	درصد واریانس تجمعی
۱	تحرک و پویایی	۱۲/۲۸	۱۶/۸۳	۱۶/۸۳
۲	اتکای به خود	۶/۹۳	۹/۴۹	۲۶/۳۳
۳	آموزش و اطلاع‌رسانی	۶/۰۰	۸/۲۳	۳۴/۵۶
۴	توسعه اجتماعی	۵/۵۹	۷/۶۶	۴۲/۲۲
۵	برنامه‌ریزی	۴/۷۲	۶/۴۶	۴۸/۶۹
۶	قانون‌مداری	۳/۹۴	۵/۴۰	۵۴/۱۰
۷	مدیریت مصرف	۳/۸۷	۵/۳۱	۵۹/۴۱
۸	مشارکت فعال	۲/۳۷	۳/۲۵	۶۲/۶۶

جدول ۶- میزان اهمیت و مقدار پایایی عوامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی

ردیف	عوامل	میانگین	انحراف استاندارد	تعداد گویه‌ها	پایایی (ضریب آلفای کرونباخ)
۱	مدیریت مصرف	۴/۲۹	۰/۴۷	۷	۰/۷۷
۲	مشارکت فعال	۴/۱۱	۰/۵۳	۳	۰/۸۲
۳	برنامه‌ریزی	۴/۰۸	۰/۵۸	۶	۰/۹۱
۴	قانون‌مداری	۴/۰۴	۰/۵۱	۵	۰/۸۱
۵	اتکای به خود	۳/۹۹	۰/۵۵	۱۲	۰/۹۵
۶	تحرک و پویایی	۳/۹۷	۰/۵۰	۱۷	۰/۹۶
۷	آموزش و اطلاع‌رسانی	۳/۹۱	۰/۵۱	۱۰	۰/۹۲
۸	توسعه اجتماعی	۳/۸۹	۰/۵۱	۸	۰/۹۳

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد از ۷۳ متغیر اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی، ۶۸ مورد از ارزش بیشتری برخوردار بودند. بر اساس روش تحلیل عاملی این موارد در هشت گروه تحرک و پویایی، اتکای به خود، آموزش و اطلاع‌رسانی، توسعه اجتماعی، برنامه‌ریزی، قانون‌مداری، مدیریت مصرف و مشارکت فعال قرار گرفتند. اولین عامل، تحرک و پویایی است که ۱۶/۸۳ درصد از کل واریانس اقتصاد مقاومتی را به خود اختصاص داده است. از جمله شاخص‌ها در خصوص این مقوله می‌توان به دیپلماسی ورزش دانشگاهی (مانند گسترش همکاری و مشارکت با دانشگاه‌های منطقه و جهان در تولید لوازم ورزشی)،

اقتصاد برون‌گرا (مانند جذب توریسم ورزشی از طریق تبلیغ و میزبانی مسابقات ملی و بین‌المللی در دانشگاه‌های شهرهای توریستی)، اقتصاد درون‌زا (مانند توجه به تولیدکنندگان داخلی برای تأمین تجهیزات و اقلام ورزشی در احداث بناها و زیرساخت‌های ورزشی دانشگاه‌ها)، ارائه دیدگاه‌های نو (مانند بیان ایده‌های نو در تولید تجهیزات ورزشی در دانشگاه‌ها)، اعتماد بین تولیدکننده و مشتری (مانند افزایش پوشش استاندارد برای کلیه محصولات داخلی و ترویج آنها) و حضور رسانه‌ها در ورزش دانشگاهی (مانند ساخت فیلم و مجموعه تلویزیونی در مورد کارآفرینان نمونه دانشگاهی و تشویق مردم به سوی کارآفرینی با بهره‌گیری از ابزارهای رسانه‌ای) اشاره کرد. محمودی (۲۰۱۹) در پژوهشی بیان می‌کند، تلاش کشورها برای پیوستن به جهانی شدن اقتصاد و کاهش موانع و محدودیت‌های تجاری موجود می‌تواند موجب کاهش نرخ تورم شود. در بند ۶ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، به حمایت از تولید ملی و کالای داخلی اشاره شده است: افزایش تولید داخلی نهاده‌ها و کالاهای اساسی (به‌ویژه اقلام وارداتی) و اولویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی با هدف کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص. رهبری در این خصوص می‌فرماید: رکن دیگر اقتصاد مقاومتی، حمایت از تولید ملی است. حمایت از تولید ملی، آن بخش درون‌زای اقتصاد ماست. در صورتی که ما به کار ایرانی و سرمایه ایرانی احترام نگذاریم، تولید ملی شکل نمی‌گیرد و اگر تولید ملی شکل نگرفت، استقلال اقتصادی کشور تحقق پیدا نمی‌کند. (بیانات رهبری در دیدار با کارکنان شرکت داروپخش، ۲۰۱۳). ما باید از تولید داخلی استفاده کنیم؛ آحاد مردم مصرف تولید داخلی را بر مصرف کالاهایی با مارک‌های معروف خارجی ترجیح بدهند. این‌ها می‌توانند مایه‌ی رشد اقتصادی و اقتدار یک کشور شود (بیانات رهبری در دیدار با اعضای هیات دولت، ۲۰۱۲). زو و همکاران^۱ (۲۰۱۷) یکی از عمده‌ترین معضلات کشورهای در حال توسعه را ضعف توانایی در بخش‌های نهادی و اقتصادی بیان کردند که برای غلبه بر چنین معضلی، حرکت به سمت روش‌های نوآورانه مبتنی بر دانش‌محوری از طریق تنظیم قوانین حاکم و همگام‌سازی آنها در این مجموعه کشورها می‌تواند منجر به توسعه اجتماعی و اقتصادی شود.

اتکای به خود به عنوان دومین عامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی ۹/۴۹ درصد از کل واریانس را به خود اختصاص داده است. باور و اعتقاد (مانند احساس مسئولیت از طرف هر فرد در اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی)، کاهش وابستگی اقتصاد مبتنی بر نفت (مانند توجه با فعالیت‌های اقتصادی درآمدزا در ورزش دانشگاهی)، اقتصاد دانش‌بنیان (مانند احداث شرکت‌های دانش‌بنیان در دانشگاه‌ها و به‌کارگیری متخصصین ورزشی) و اقتصاد مردمی (مانند مشارکت دادن بخش خصوصی در تولید و فروش محصولات ورزشی در دانشگاه‌ها از جمله موارد شناسایی شده در زمینه عامل اتکای

به خود بودند. سویی^۱ (۲۰۰۱) در پژوهشی بیان می‌کند که در زندگی، ثروتی بهتر است که از علم به دست آید و علمی بهتر است که بتوان از آن ثروت به دست آورد و مصداق این موضوع ایجاد و توسعه شرکت دانش‌بنیان است. به‌کارگیری اقتصاد دانش‌بنیان و صادرات کالاهایی با فن‌آوری بالا علاوه بر این که موجب تغییر نقطه اتکای ساختار اقتصادی کشورهای در حال توسعه از عوامل خارجی به سمت درون‌زایی می‌شود، بلکه زمینه‌ای مناسب برای رشد اقتصادی بدون تکیه بر اقتصاد تک‌محصولی را نیز فراهم می‌سازد (بیانات رهبری در دیدار با مسئولان شرکت‌های دانش‌بنیان، ۲۰۱۲). شیخ ابومسعودی (۲۰۱۶) در پژوهشی بیان می‌کند اقتصاد مقاومتی اقتصاد دولتی نیست، بلکه مردم‌بنیاد است و با اراده، سرمایه و حضور مردم تحقق پیدا می‌کند. اما منظور از این که دولتی نیست بدین معنا نیست که دولت در قبال آن هیچ‌گونه مسئولیتی ندارد. مسئولیت‌های دولت، برنامه‌ریزی، آماده‌سازی، ظرفیت‌سازی، هدایت، کمک و به عبارت کلی آماده‌سازی شرایط برای تحقق اقتصاد مقاومتی است. بنابراین یکی از ارکان اساسی اقتصاد مقاومتی تکیه بر نقش و قدرت مردم است. مهمترین نکته برای تحقق این رکن از الگوی اقتصاد مقاومتی توانمندسازی بخش خصوصی در حوزه اقتصاد است. خصوصی‌سازی به عنوان مصداق عملی توانمندسازی بخش خصوصی یکی از عوامل مهم افزایش کارایی اقتصادی کشورهای در حال توسعه است.

سومین عامل اقتصاد مقاومتی در پژوهش حاضر، آموزش و اطلاع‌رسانی است. این عامل ۸/۲۳ درصد از کل واریانس اقتصاد مقاومتی را به خود اختصاص داده است. شفاف‌سازی واژه اقتصاد مقاومتی در دانشگاه‌ها (مانند شفاف‌سازی مفهومی و موضوعی اصطلاح اقتصاد مقاومتی)، سرفصل‌های درسی (مانند بازنگری و اصلاح اساسی در سرفصل‌ها و محتوای دروس تربیت‌بدنی با توجه به سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی)، دانش‌افزایی (مانند آموزش روش‌های صحیح استفاده از تجهیزات ورزشی برای دانشجویان و گام برداشتن وزارت علوم در جهت کاربردی کردن علوم در کنار تولید علم از عوامل شناسایی‌شده در مقوله آموزش و اطلاع‌رسانی بودند. آپسکونکا^۲ (۲۰۱۷) در پژوهشی بیان می‌کند تأثیری که آموزش و اطلاع‌رسانی و کارآفرینی در حالت کلی روی هر اقتصادی دارد، به عنوان موضوع مهمی از زمانه ما مطرح می‌شود. دانشگاه‌های کارآفرین نقش مثبت و مستقیمی در تحقق اقتصاد مقاومتی دارند، لذا دانشگاه‌های کشور باید شرایط لازم را برای کارآفرینی و اشتغال جوانان با بازنگری در اهداف، برنامه‌ها، سرفصل‌ها و روش‌های آموزش فراهم سازند. به طور کل، مهارت‌افزایی و توانمندسازی دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها، تربیت دانشجویانی با اطلاعات به روز و آماده برای تولید، نقش تأثیرگذاری در پشتیبانی از اقتصاد کشور دارد. بنابراین دانشجویان با همکاری اساتید باید اعتماد به

1. Sveiby

2. Obschonka

نفس، خوداتکایی، ایده پردازی و شجاعت ورود به بخش‌های اجرایی را پیدا کنند تا بتوانند موجب تحقق اقتصاد مقاومتی در دانشگاه‌ها شوند.

توسعه اجتماعی چهارمین عامل شناسایی شده است که ۷/۶۶ درصد از واریانس را تشکیل داده است. این مقوله دارای شاخص‌های مختلفی مانند برقراری ارتباط بین دانشجویان و تولیدکنندگان ورزشی داخلی، آینده‌نگری اقتصادی با پرداختن به مسائل زیست‌محیطی و وجود انعطاف‌پذیری در قراردادهای ورزشی دانشگاه‌ها است. الویت^۱ (۲۰۱۲) بیان می‌کند در هر نظام سیاسی، در کنار رشد اقتصادی، مؤلفه‌های اجتماعی و زیست‌محیطی مانند میزان آموزش، رفاه جامعه، افزایش سطح کمی و کیفی زندگی و سطح بهداشت نیز باید سنجیده شوند و توسعه اقتصادی نمی‌تواند جدا از ابعاد اجتماعی و زیست‌محیطی قلمداد شود. در این راستا دفتر پشتیبانی و هماهنگی سازمان ملل متحد^۲ (۲۰۰۸) بیان می‌کند رشد اقتصادی بالا یا رشد ناخالص داخلی، به‌تنهایی ضامن پیشرفت و توسعه در یک کشور نیست، چه بسا کشورهایی که با رشد اقتصادی بالا روز به روز فقیرتر شده‌اند و حتی محیط‌زیست و حقوق انسانی آنها روز به روز کاهش یافته است. رفتارهای پایدار اقتصادی و متعاقب آن، توسعه انسان نتیجه فرهنگ خاصی است. رهبری نیز در اهمیت موضوع فرهنگ می‌فرماید: فرهنگ از اقتصاد مهم‌تر است. چون فرهنگ به معنای هوایی است که تنفس می‌کنیم. اگر هوا تمیز باشد آثاری دارد و اگر کثیف باشد آثار دیگری دارد (بیانات رهبری در حرم مطهر رضوی، ۲۰۱۴). لذا اقتصاد و توسعه با مقوله فرهنگ مرتبط است و از آن تأثیر می‌پذیرند.

پنجمین عامل شناخته‌شده در پژوهش حاضر برنامه‌ریزی است که با میانگین $4/08 \pm 0/58$ یکی از مهمترین عوامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی نام‌گذاری شده است. شاخص‌هایی مانند حرکت بر اساس برنامه و پرهیز از تصمیمات خلق‌الساعه و داشتن الگوی مشخص برای مدیریت اقتصاد ورزشی، به‌ویژه در برخورد با شرایط چالش و بحران که از عوامل برنامه‌ریزی هستند، به عنوان مهمترین شاخص‌ها در اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی شناخته شده‌اند. همان‌طور که می‌دانیم برنامه‌ریزی یکی از مهمترین فرآیندها برای رسیدن به اهداف است، به عبارتی برنامه‌ریزی، مهمترین و کلیدی‌ترین و آسان‌ترین سند برای رشد است و می‌تواند نقش مهمی در کمک به جلوگیری از اشتباهات بازی کند. در این راستا پژوهش رضوی (۲۰۰۵) به این نکته اشاره دارد که فقدان برنامه‌ریزی یکی از موانع افزایش کارایی است. حیدری و قربی (۲۰۱۶) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که به کارگیری یک الگو با توجه به مقتضیات هر جامعه‌ای جهت رسیدن به پیشرفت و تحقق رشد در همه عرصه‌ها امری اجتناب‌ناپذیر است. به همین دلیل، برنامه‌ریزی اقتصادی و اتخاذ راهبردهای اقتصادی نیازمند توجه

1. Elliott

2. Office for ECOSOC Support and Coordination United Nations

به مقتضیات بومی، تحولات بین‌المللی و فرهنگ و ارزش‌های حاکم بر جامعه و همچنین ظرفیت‌های نظام اقتصادی و نخبگان آن جامعه است. بنابراین می‌توان گفت اقتصاد مقاومتی در پی تداوم رشد و بهبود شاخص‌های اقتصادی در شرایطی است که فشارهای بیرونی و کاستی‌های داخلی مشکلاتی را برای حرکت به سمت رشد و پیشرفت به وجود آورده اند.

قانون‌مداری به عنوان ششمین عامل مورد شناسایی در پژوهش حاضر بود که ۵/۴۰ درصد از کل واریانس را تشکیل داده است و دارای شاخص‌هایی مانند شفاف‌سازی نظام مالی، اطلاعاتی، قوانین و مقررات در ورزش دانشگاهی، نظارت سازمان دانشجویان وزارت علوم بر فعالیت‌های ورزشی دانشگاه‌ها و نظارت بر هزینه‌کردها در ورزش دانشگاهی است. رهبر انقلاب می‌فرمایند: در بند ۱۹ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مقرر شده است، شفاف‌سازی اقتصاد، سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی و ... امری مهم است، واقعاً نمی‌شود کار اقتصادی درست بکنیم، اما با مفاصل اقتصادی مبارزه نکنیم (بیانات رهبری در دیدار با اعضای هیئت دولت، ۲۰۱۲). بنابراین راهکار اصلی مبارزه با فساد، شفاف‌سازی و سالم‌سازی اقتصاد است. در حال حاضر ریشه بسیاری از مشکلات اقتصادی کشور در حوزه‌های مختلف، فقدان شفافیت اطلاعات اقتصادی است.

هفتمین عامل اقتصاد مقاومتی با میانگین $۰/۴۷ \pm ۴/۲۹$ با نام مدیریت مصرف به عنوان مهمترین عامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی نام‌گذاری شده است که مهمترین شاخص‌های آن استفاده بهینه از اماکن و فضاهای ورزشی دانشگاه و استفاده درست از امکانات موجود است و همچنین دارای شاخص‌های دیگری مانند نیازسنجی و حرکت مطابق با نیازهای ورزش دانشگاهی، به کار گماردن افراد متخصص برای انبارداری سالن‌های ورزشی است. در این راستا رهبر انقلاب می‌فرمایند: اگر یک جامعه‌ای بخواهد از لحاظ استحکام درونی اقتصاد خود به نقطه‌ای برسد که آسیب‌پذیر نباشد، یکی از کارهای واجبی که باید انجام دهد، این است که نیازسنجی کند و اسراف و زیاده‌مصرف کردن و مانند این‌ها را کنار بگذارد و استفاده درست از امکانات را یاد بگیرد (بیانات رهبر در دیدار اقشار مختلف مردم به مناسبت عید غدیر، ۲۰۱۶). در این راستا می‌توان گفت مصرف بهینه در یک جامعه نقش مهمی در روند رشد و توسعه اقتصادی دارد، زیرا میزان پس انداز و سرمایه‌گذاری که مهمترین منابع در راستای توسعه هستند، بخشی از درآمد ملی است که پس از مصرف باقی می‌ماند. بنابراین نیازسنجی و استفاده درست از امکانات بسیار مهم است.

عامل هشتم و آخرین عامل، مشارکت فعال نامیده شد که با میانگین $۰/۵۳ \pm ۴/۱۱$ به عنوان یکی از مهمترین عوامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی شناخته شد که دارای شاخص‌هایی مانند تأسیس مؤسسات خیریه‌ای و ایجاد صندوق خیریه در دانشگاه‌ها، شناسایی و بهره‌گیری از کمک

خیرین ورزشی و مهمترین آنها استفاده از داوطلبان ورزشی و غیرورزشی در برگزاری رویدادهای ورزشی دانشگاه‌ها است. اکبری و حسینی (۲۰۱۵) بیان کردند دانشگاه‌ها با توجه به سهم بسیار زیادشان در تولید علم در کشور می‌توانند در ایجاد اقتصاد مقاومتی گام مؤثری بردارند. در این راستا دانشگاه‌ها می‌توانند با سوق دادن پایان‌نامه‌ها و پژوهش‌های دانشگاهی به سمت اقتصاد مقاومتی، ایجاد شوق لازم برای برانگیختن قدرت اراده و خلاقیت در بین پژوهشگران و حمایت از آنان و ایجاد زمینه‌هایی برای کشف استعدادها و خلاقیت‌ها، برگزاری کارگاه‌های آموزشی، همایش و سخنرانی‌هایی در مورد اقتصاد مقاومتی و نیز استفاده از ظرفیت‌های موجود در دانشگاه مانند نشریات، فصل‌نامه‌ها، صفحات اینترنتی و سایر ابزارها و وسایل ارتباط جمعی در راستای فرهنگ‌سازی اقتصاد مقاومتی و تبدیل آن به گفت‌وگو فراگیر و رایج ملی فرهنگ اقتصاد مقاومتی را گسترش دهند. این موارد ذکر شده نشان می‌دهد که بهترین مکان برای پرداختن و تئوریزه کردن ایده‌ها، دانشگاه‌ها هستند.

همان‌گونه که بیان شد، برای اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی راهکارها و موانع زیادی وجود دارد. در پژوهش حاضر، عوامل زیادی برای اجرای بهتر اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی شناسایی شده است و در هشت حیطه کلی دسته‌بندی شدند که مهمترین عامل‌های اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی مدیریت مصرف، مشارکت فعال و برنامه‌ریزی نام‌گذاری شدند. به طور کلی دانشگاه‌ها می‌توانند با استفاده از عوامل شناسایی شده برای اجرای اقتصاد مقاومتی در تحقیق حاضر و همچنین با استفاده از پرسش‌نامه ساخته شده در پژوهش حاضر از طریق تربیت نیروهای تحصیل کرده و تأمین منابع انسانی محیط کار، حرفه‌ای کردن کارکنان آینده و مدیران، آموزش‌های مجازی، همکاری اساتید و دانشجویان در امور کشوری، استفاده از تولیدات داخلی، همایش‌های هدفمند اقتصاد مقاومتی و استفاده از مراکز رشد دانشگاهی به تحقق و سنجش اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی کمک کنند. از طرفی دانشگاه از طریق تأثیری که روی فرهنگ اقشار جامعه می‌گذارد تأثیر زیادی بر تحقق اقتصاد مقاومتی دارد. برای مثال اگر دانشگاه‌ها بر روی تربیت نسل فرهنگی که مبتنی بر آموزش‌های فرهنگی هستند فعالیت کنند و یا بتوانند نقش فعال‌تری را بر فرهنگ مدیران و کارکنان آینده‌ساز بگذارند بسیار کارساز خواهند بود. فرهنگ دانشجویان علاوه بر این که بر خود دانشجویان تأثیر دارد، قابل انتقال به خانواده‌ها و دوستان و آشنایان آنها است و از آنجایی که تقریباً در اکثر خانواده‌ها، فرزندان دانشجو وجود دارد، تأثیراتی که دانشگاه از طریق فرهنگ بر تحقق اقتصاد مقاومتی می‌گذارد قابل تأمل است.

تشکر و قدردانی

در پایان، لازم است از تمامی مسئولان، اساتید و کارکنان بزرگوار جامعه پژوهش که ما را در انجام این تحقیق یاری رساندند تشکر و قدردانی کنیم.

منابع

1. Akbari, A., & Hosseini, M. H. (2015). A study of the role of jihadi management and universities in the culture of resistance economy, National conference of the third millennium and the humanities, Shiraz, Iran center for the development of new education. <https://civilica.com/doc/398791>, 1-11. (Persian).
2. Amiri, M., Partabian, A., & Safari, M. (2014). Study the role of the university and its elements in realizing resistive economy. *International journal of resistive economics*, 2(4): 104-115.
3. Briguglio, L., & Piccinino, S. (2012). Growth with resilience in East Asia and the 2008-2009 global recession. *Asian development review*, 29(2): 183-206.
4. Dehghanpour, B., Shafiee, A. & Mohammadi, M. (2016). Resistive economy a study of the review of dimensions and features. *Journal of work and the community*, (186): 64-55. (Persian).
5. Dizgarani, A. H., & Shokri, N. (2017). Global experiences of financial systems in dealing with economic shocks: Provide an appropriate strategy for the Iranian economy to move towards a resistive economy. *International journal of resistive economics*, 5(2): 44-56.
6. Dumciuviene, D. (2015). The impact of education policy to country economic development. *Procedia-Social and behavioral sciences*, (191): 2427-2436.
7. Elliott, J. (2012). An introduction to sustainable development, 4th Edition, London, Routledge, 1-384.
8. Etzkowitz, H., & Leydesdorff, L. (2000). The dynamics of innovation: from national systems and "Mode 2" to a triple helix of university-industry-government relations. *Research policy*, 29(2): 109-123.
9. Heidari, M., Ghorbi, M.J. (2016). Research on the meaning and concept of resistive economy in the Iran islamic republic. *Defense Policy Magazine*, 97(24):37-80. (Persian).
10. Javani, V. (2018). Explain the basics of implementing a resistance economy in the sport industry. *Journal of sports management*, 10 (3):580-567. (Persian).
11. Khazaei, A., Honari, H., & Shahlaee Magheri, J. (2018). Identify the challenges of implementing the resilient economy in the countrys sport industry. *Sport management studies*, 10(49): 59-78. (Persian).
12. Kline, P. (2014). An easy guide to factor analysis. Routledge, 1-25.
13. Leech, N. L., Barrett, K. C., & Morgan, G. A. (2005). SPSS for intermediate statistics: Use and interpretation. Second Edition, Lawrence Erlbaum Associates, Inc, Mahwah. 1-240.
14. Mahdzadeh, R., Andam, R., & Rozbahani, SH. (2013). Barriers to the development of public sports in universities. *Research in academic sports*, 3: 109-126. (Persian).

15. Mahmoodi, E. (2019). The effect of economic globalization on inflation in Asian developing countries. *Quarterly journal of the macro and strategic policies*, 7(1): 46-65. (Persian).
16. Mariana, D. R. (2015). Education as a determinant of the economic growth. the case of romania. *Procedia - Social and behavioral sciences*, (197): 404-412.
17. Obschonka, M. (2017). The quest for the entrepreneurial culture: psychological big data in entrepreneurship research. *Current opinion in behavioral sciences*, (18): 69-74.
18. Office for ECOSOC support and coordination united nations. (2008). Achieving sustainable development and promoting development cooperation: dialogues at the economic and social council.
19. Ranjbar Ardakani, S. (2018). Barriers to the realization of the resistance economy in the Islamic republic of Iran. *Scientific-research quarterly of the Islamic revolution approach*, 11(39): 141-160. (Persian).
20. Razavi, M.R. (2005). Privatization and performance in sport. *Journal of movement*, 23: 5-22. (Persian).
21. Rose, A. Z. & E. Krausmann (2013). An economic framework for the development of a resilience index for business recovery. *International journal of disaster risk reduction*, 73-83.
22. Saeedi Kia, A. (2018). Resistive economy in sport. Asr imam publishing institute, first edition, 1-266. (Persian).
23. Seyedi, B., Dortaj, F., & Jalaie, A., M. (2011). Investigation of economic messages and concepts in elementary school textbooks. *Journal of iranian economic research quarterly*, 16(4): 35-69. (Persian).
24. Shamsi Goshki, M., Ziaee, M. S., Razzaqi Shirsavar, H., & Mosleh, M. (2019). Rating the entrepreneurial components of resilient economy by ahp: Designing appropriate entrepreneurial model for resistive economy. *Public management research*, 12 (45): 237-260. (Persian).
25. Sheikh Abu Masudi, A. (2016). Resistive economy, Action and practice. Arkan Danesh Publications, 1-80. (Persian).
26. Statements of the supreme leader during the feast meeting in the holy shrine of razavi, 26 March, (2014). Khamenei.ir. (Persian).
27. Statement of the supreme leader in a meeting with a group of researchers and officials of knowledge based companies, 29 July, (2012). Khamenei.ir. (Persian).
28. Statements of the supreme leader in a meeting with the staff of pharmaceutical company, 7 January, (2013). Khamenei.ir. (Persian).
29. Statements of the supreme leader in the meeting of different segments of the people on the occasion of ghadir feast, 8 September, (2016). Khamenei.ir. (Persian).
30. Statements of the supreme leader in the meeting of the president and members of the cabineh, 23 August, (2012). Khamenei.ir. (Persian).
31. Sveiby, K. E. (2001). A knowledge-based theory of the firm to guide in strategy formulation. *Journal of intellectual capital*, 2(4): 344-358.
32. Vaezi, S. K., & Fadaee, M (2015). Investigating and explaining the components of strategic management of islamic university based on the model of resistance economy. *Management in the islamic university*, 4 (9): 39-58. (Persian).

33. Van Bergeijk, P. A., Brakman, S., & van Marrewijk, C. (2017). Heterogeneous economic resilience and the great recession's world trade collapse. *Papers in regional science*, 96(1): 3-12.
34. Zareian, H., Ghorbani, M. H., & Mirzaei, F. (2018). Operation strategies for resistive economy in school sports of Iran. *Journal of research in educational sport*, (14): 153-172. (Persian).
35. Zoo, H., deVries, H. J., & Lee, H. (2017). Interplay of innovation and standardization: Exploring the relevance in developing countries. *Technological forecasting and social change*, (118): 334-348.

ارجاع دهی

خارکن، مریم؛ اندام، رضا؛ بحر العلوم، حسن؛ زارعیان، حسین. (۱۴۰۰). شناسایی عوامل مؤثر بر اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاه‌های دولتی ایران. پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۳): ۱۸۳-۲۰۸. شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2020.8770.1859

Kharkan, M; Andam, R; Bahrololoum, H; Zareian, H. (2021). Effective Factors Identification with Respect to Resistive Economy Implementation in Sport of Iranian State Universities. *Research on Educational Sport*, 9(23): 183-208. (Persian). DOI: 10.22089/RES.2020.8770.1859

Research paper

**Identifying and Explaining the Factors Affecting the
Development of Ethics in Academic Sport**

**M. Safari Dulou¹, H. Fahim Davin², H. PeymanniZad³,
M. Kashtidar⁴**

1. Ph.D. student in Sport Management Islamic Azad University, Mashhad Branch. Iran
2. Associate Professor of Sport Management, Islamic Azad University of Mashhad. Iran (Corresponding Author)
3. Associate Professor of Physical education department, Islamic Azad university of Mashhad, Iran
4. Associate Professor of Sport Management, Ferdowsi University of Mashhad.

Received: 2019/02/14

Accepted: 2019/07/02

Abstract

Spiritual and ethical spirit in sport is manifested in university and considered as a sport ethical symbol in society. The aim of this applied (purpose), combined (gathering data) and analytical-exploratory (data analysis) study was to identify and explain the factors affecting the development of ethics in academic sport to promote ethical values in the sports community of the country. The statistical sample of the study in the qualitative section consisted of 25 experts in sport ethics, and in the quantitative section included 327 sports experts from the national collegiate athletic association, federations, and the Ministry of Sports. The required data were collected using a researcher-made questionnaire obtained from the qualitative section of the research and experts' opinions. The data were analyzed through descriptive and inferential statistical methods. By using the semi-structured interview method and the content analysis technique, the components and indicators affecting the development of ethics in academic sports were identified via the exploratory factor analysis test. These factors included individual-behavioral, contextual, organizational, and extra-organizational ones. Moreover, the findings showed that the factors affecting the development of ethics in academic sports influence the promotion of ethical values in the sports community of the country. Based on the results of the ongoing study it has been concluded that the ethical values of academic sport can be improved by ethical, educational, managerial, and research strategies.

Keywords: Ethics Development, University Sport

1. Email: msafari17@gmail.com

2. Email: fahim_pe@yahoo.com

3. Email: mohammad_kash2002@yahoo.ca

Extended Abstract

Background and Purpose

Ethics is a science that improves the relations of humans with each other and can teach how to live and become prosperous. One of the sports abilities is that it is a place for fostering a combination of ethical virtues that along with it contributes to the health of an individual (1). Sport in universities with a long history has an important role in the education of students and a significant factor in the development of ethical behavior in athlete and non-athlete students. Developing ethical behavior in academic students generally and specifically in student-athletes can affect the improvement of their behavior in professional sport. The purpose of this study was to identify, explain, prioritize and determine the relative importance of these factors affecting the development of ethics in academic sport to promote ethical values in the sports community of the country.

Methods and Material

The aim of this applied (purpose wise), combined (in terms of gathering data) and analytical-exploratory (from the method of analyzing the data perspective) study was to identify and explain the factors affecting the development of ethics in academic sport to promote ethical values in the sports community of the country. The statistical sample of the study in the qualitative section consisted of 25 experts in sport ethics, interviewed in order to compile the questionnaire, and in the quantitative section included 327 sports experts from the national collegiate athletic association, federations, and the Ministry of Sports. The required data were collected using a researcher-made questionnaire with 54 phrases in 4 dimensions (individual-behavioral, contextual, organizational, and extra-organizational) in a *Likert 5-value scale*, obtained from the qualitative section on the research and experts' opinion through interviews. Content validity of the scale was confirmed via the *coefficient of variation ratio (CVR)*, and the convergent validity was validated using the average variance extracted (AVE) coefficient. Moreover, to confirm the divergent validity, the correlation between the questions of one variable and other variables was compared. The reliability of the scale was obtained based on Cronbach's alpha, Gottman, and Spearman-Brown coefficients. Confirmatory factor analysis (CFA) was used to determine the effect of the 4 factors on the promotion of ethical values in the sports community (structural model fitting), and the Friedman test was used to prioritize the factors affecting the development of ethics in academic sport.

Findings

Descriptive findings of the study indicated that the age range of 114 participants was from 36 to 40. In addition, 65.13 and 34.87% of the statistical sample were males and females, respectively. Most of them had 6-10-year job experience (91 (27.82%)) and 65.13% (213 people) of them were married. The mean scores of study variables were high. Qualitative findings of the study after identifying

factors affecting ethic development in academic sport using qualitative content analysis, content validity of the scale using CVR coefficient revealed that except 2 phrases, the remaining phrases had coefficient more than 0.51 in convergent validity based on AVE coefficient. The results for every phrase were >0.5 in divergent validity of the scale. The correlation values for all phrases were at an acceptable level. The reliability of the scale was confirmed using Cronbach's alpha, Gottman, and Spearman-Brown coefficients so that all of them were above 0.7. Based on following the table, the result of the CFA used to determine the effect of 4 factors on the promotion of ethical values in the sports community reveal that 4 factors have a significant effect on the promotion of ethical values in the sports community because t standard and loading factors are more than 1.96 and 0.4, respectively. Further, the effective rates of the organizational, extra-organizational, individual, and contextual factors were 0.63, 0.54, 0.71, and 0.48 respectively.

Table1- Relationships between Structures Based on the Conceptual Model

Relationships between Structures	Impact Factor	Critical Ratio	Level of Significance
Effect of organizational factors on sport ethics	0.63	10.26	***
Effect of extra-organizational factors on sport ethics	0.54	9.53	***
Effect of individual-behavioral factors on sport ethics	0.71	11.70	***
Effect of contextual factors on sport ethics	0.48	8.32	***

***Level of significance <0.001

Besides, there was a priority among factors in terms of affecting the development of ethics in academic sports. Individual-behavioral factors had the first priority followed by contextual, organizational, and extra-organizational factors, respectively.

Conclusion

Ethics as a combination of individuals traits emerge from individual internal morality. What makes sport beautiful is the exhibition of ethical values. Respecting the lows, competitors, officials, and spectators along with generosity, endurance, manliness, absence of violence, aggression, and so on are amongst these values (2). University in addition to generating knowledge, education, and research can induce ethical values as well as individual and collective norms

which can guide behavior. The qualitative result of the current study indicated that individual-behavioral, contextual, organizational, and extra-organizational factors could affect ethical development. Concentration on each of these factors and an effort to improve and support them by sport managers and coaches can promote ethical behaviors in academic sport. The findings of the present study suggested that these factors could influence the promotion of ethical values in the sports community of the country. Based on the results of the ongoing study it has been concluded that the ethical values of academic sport can be improved by ethical, educational, managerial, and research strategies.

Keywords: Ethics development, Academic sport

References

1. Abdollahpour. H. (2016). The Importance of Sport Ethics, Second National Conference on Sport Sciences and Physical Education of Iran. (Persian)
2. Shah Ali. M, Rashidpour. A, Ismail. K, Etebariyan. A. (2016). A Model for the Implementation of Professional Ethics in Iranian Organizations. Urban Management. No. 39. p. 393-406. (Persian)

شناسایی و تبیین عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی

میترا صفری دولو^۱، حسن فهیم دوین^۲، حسین پیمانی زاد^۳، محمد کشتی دار^۴

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد، ایران.

۲. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد، ایران (نویسنده مسئول)

۳. دانشیار گروه تربیت بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد، ایران

۴. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد.

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۴/۱۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۱/۲۵

چکیده

روح معنوی و اخلاقی ورزشی می تواند در ورزش دانشگاهی تجلی یابد و به عنوان نماد اخلاقی ورزشی در جامعه محسوب شود. در این تحقیق کاربردی، ترکیبی و تحلیلی و اکتشافی با هدف شناسایی و تبیین عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی به منظور ارتقاء ارزش های اخلاقی در جامعه ورزشی کشور بود. جامعه آماری پژوهش در بخش کیفی شامل ۲۵ نفر از خبرگان اخلاق ورزشی و در بخش کمی شامل ۳۲۷ نفر از کارشناسان ورزش در سطح دانشگاه ها، فدراسیون ها و وزارتخانه ورزش کشور بود. جمع آوری داده ها با استفاده از پرسش نامه محقق ساخته که حاصل از بخش کیفی پژوهش و نظرات خبرگان بود صورت پذیرفت. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از روش های آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. با استفاده از روش مصاحبه نیمه ساختار یافته و تکنیک تحلیل مضمون مؤلفه ها و شاخص های مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی با استفاده از آزمون تحلیل عاملی اکتشافی شناسایی شدند که عبارتند از عوامل مؤثر فردی- رفتاری، عوامل مؤثر زمینه‌ای، عوامل مؤثر سازمانی و عوامل مؤثر فراسازمانی. بر اساس یافته های پژوهش این عوامل بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی به منظور ارتقاء ارزش های اخلاقی در جامعه ورزشی کشور تأثیرگذار بودند. می توان نتیجه گرفت که ارزش های اخلاقی در ورزش دانشگاهی را از طریق راهبردهای آموزشی، ورزشی و پژوهشی توسعه داد و منتظر رشد ارزش ها و اخلاقیات در ورزش بود.

واژگان کلیدی: توسعه اخلاق، ورزش دانشگاهی.

1. Email: msafari17@gmail.com

2. Email: fahim_pe@yahoo.com

3. Email: mohammad_kash2002@yahoo.ca

مقدمه

اخلاق یکی از اساسی‌ترین نیازهای بشر است. اخلاق در لغت جمع واژه خلق به معنی خوی هاست و اخلاق‌مند کردن انسان‌ها راه صلاح و فلاح جامعه است. علم اخلاق، دانش بررسی و ارزش‌گذاری بر خوی‌ها و رفتار آدمی است؛ که رفتارهای آدمی بر مبنای دو اصل توارث و تربیت در افراد جامعه شکل می‌گیرد. در فرایند اخلاقی چهار عنصر اساسی دخیل است که عبارتند از: حساسیت اخلاقی، قضاوت اخلاقی، انگیزش اخلاقی و عمل اخلاقی (غلامی و ابراهیمی، ۲۰۱۵، ۸۵).

دانشگاه‌ها همواره از نهادهای پیشتاز حرکت‌های فرهنگی و اجتماعی بوده‌اند آن‌چنان‌که باورها و اعتقادات آن‌ها به سرعت در جامعه نفوذ می‌کند و این امر به دلیل آن است که دانشگاه‌ها از تأثیرگذارترین محیط‌ها برای نهادینه کردن اصول و ارزش‌های اخلاقی محسوب می‌گردد. بنابراین دانشگاه‌ها در تغییر و تحولات جوامع انسانی نقش مهمی ایفا کرده‌است. به طوری که بدون در نظر گرفتن این نقش نمی‌توان مسیر توسعه جوامع را بررسی کرد. به جرأت می‌توان گفت که در تاریخ بشر هیچ عاملی همانند دانشگاه‌ها بانی و ناشر تحولات سازنده در جوامع انسانی نبوده‌است (محمدی، ۲۰۰۹). چه آن‌که پیشتازان تحولات علمی و اجتماعی تربیت‌شدگان دانشگاه‌ها هستند که کارکنان آگاه علمی جامعه را تشکیل می‌دهند. به عبارت دیگر از جمله رسالت‌های عمده دانشگاه و آموزش عالی، تسهیل رشد و تکامل انسان، توسعه و غنای دانش و فرهنگ کشور و پرورش نیروی انسانی متخصص مورد نیاز جامعه است. دانشگاه‌ها شرایط مناسبی برای بروز مشکلات اخلاقی دارد و اخلاق در همه زمینه‌ها و فعالیت‌های آموزش عالی کاربرد دارد (محمدی، ۲۰۰۹). هدف‌های عمده دانشگاه‌ها در هر کشور را می‌توان بر چهار محور تصور کرد: ۱- کمک به تحقق هدف‌های اجتماعی از طریق فراهم آوردن برابری در فرصت‌های آموزش عالی ۲- برآوردن تقاضای اجتماعی برای آموزش عالی متناسب با ویژگی‌ها، انگیزه‌ها، انتظارات و تحصیلات افراد، پرورش توانایی‌های بالقوه شهروندان و تسهیل فرایند یادگیری مستمر ۳- پرورش نیروی انسانی متخصص مورد نیاز توسعه کشور و کمک به حل مسائل جامعه ۴- پیشبرد مرزهای دانش و تولید دانش نو (شاه‌علی و همکاران، ۲۰۱۶، ۳۹۳).

جامعه ورزشی کشور را افرادی تشکیل می‌دهند که از نظام آموزشی کشور تأثیر پذیرفته‌اند و دانشگاه به عنوان نظام آموزشی بعد از آموزش و پرورش می‌تواند در توسعه شکل‌گیری و ارتقاء شخصیت فرد نقش بسزایی داشته باشد و اگر دانشگاه‌ها فقط به صورت تک بعدی و در توسعه دانش افراد فعالیت نمایند، کاری بس بیهوده نموده‌اند چرا که دانش در دست انسان‌های ناسالم، بی‌تعهد و بی‌اخلاق شروع‌کننده فساد است و لازم است که در دانشگاه و فعالیت‌های دانشگاهی نظیر ورزش دانشگاهی در قالب ورزش قهرمانی برون دانشگاهی (بین دانشگاهی) و مسابقات ورزشی درون دانشگاهی فعالیت‌های ورزشی-تفریحی فوق برنامه ورزشی بر مسئله توسعه آگاهی‌های شخصیتی، هنجارهای و ارزش‌ها

های اجتماعی و اخلاقی تأکید شود (محمدی، ۲۰۱۱). بنابراین جامعه ورزش نیز از این قاعده مستثنی نیست و با توجه به حضور ورزشکاران، مدیران و مربیان در دانشگاه‌ها در طول دوران تحصیل و فعالیت موقت در ورزش دانشگاهی در طول این مدت، از این موضوع تأثیر می‌پذیرند و بهتر است که این تأثیر شناسایی و برای اثر بخش نمودن آن، مدلی کاربردی تدوین شود تا به صورت جامع، تمامی دانشگاه‌ها و جامعه ورزشی کشور از اثرات آن بهره‌مند گردند.

در دانشگاه‌های ایران و جهان بحث اخلاق حرفه‌ای مدت زمانی است که مورد توجه واقع شده و تعاریف و مستندات برای آن در گروه‌های شغلی مطرح شده است. این تعاریف به صورت کدهای اخلاق حرفه‌ای و بر مبنای اصول فرهنگی، آموزه‌های دینی، هنجارهای اجتماعی و مقررات مرتبط تدوین و منتشر شده‌اند. علی‌رغم غنای کافی که در متون دینی و فرهنگی ما وجود دارد، موضوع اخلاق در آموزش دانشگاهی یا به بیان صحیح‌تر اخلاق در آموزش و پژوهش دانشگاهی مورد توجه قرار نگرفته است (مطلبی فرد و همکاران، ۲۰۱۱). مرزها و محدوده رفتارهای پسندیده و ناپسند برای اجرای وظایف حرفه‌ای از سوی مدیران و مدرسان به وسیله اخلاق در آموزش عالی می‌تواند گروه‌های تحت آموزش را مورد حمایت قرار دهد. اخلاق در آموزش عالی با مشخص کردن حدود و ثغور رفتارهای مناسب و نامناسب مدیران و هیأت علمی در اجرای مسئولیت‌های حرفه‌ای، ذینفع‌های گوناگون دانشگاه‌ها از جمله جامعه را حمایت کند (محرابی و آرینیپور، ۲۰۱۵، ۵۳).

بنسون^۱ (۲۰۱۶) در پژوهشی با عنوان تعیین شخصیت و رفتارهای اخلاقی دانشجویان دانشگاه از طریق مشارکت در ورزش نشان داد که مشارکت در ورزش به شکل‌گیری ویژگی‌های اخلاقی و اجتماعی دانشجویان کمک می‌کند. نتایج پژوهش متمایز^۲ (۲۰۱۲) با عنوان "نقش اخلاقیات در مشارکت ورزشی دانشجویان" نشان داد که مشارکت در ورزش‌های درون دانشگاهی و برون دانشگاهی (قهرمانی) باعث کاهش تقلب و خشونت، بی‌اخلاقی و بی‌انضباطی و همچنین کاهش این باور "بردن تحت هر شرایطی" می‌گردد. مورتید و چت زوپولس^۳ (۲۰۰۷) در پژوهشی با عنوان "توسعه اخلاق از طریق ورزش دانشگاهی" با هدف تعیین این که آیا قضاوت اخلاقی ورزشکاران با نوع ورزش و سطح رقابت آنها تحت تأثیر قرار می‌گیرد و یا نه؟ نشان دادند که ورزش در کل بر قضاوت‌های اخلاقی دانشجویان ورزشکاران در جهت مثبت تأثیرگذار است. در ورزش‌هایی که از رقابت بالایی برخوردار بودند ورزشکاران با نمره اخلاق بالا قضاوت‌هایی داشتند که مبتنی بر اخلاق و ارزش‌های حاکم بر ورزش بود. پنینو^۴ (۲۰۱۰) در پژوهشی دریافت که با وجود فرهنگ‌های اخلاقی، کارکنان کمتر

-
1. Benson
 2. Mathews
 3. Mouratidou & Chatzopoutoutos
 4. Penino

احساس فشار می کنند و نسبت بروز بد رفتاری ها در این کارکنان بسیار کمتر از کارکنانی است که این فرهنگ در میان آنها جا نیافتاده است. ابوالحسنی و رضائی منش (۲۰۰۵) در پژوهشی اشاره کردند که مسئولیت پذیری و پاسخگویی، برتری جویی و رقابت طلبی، صادق بودن، احترام به دیگران، رعایت و احترام نسبت به ارزش ها و هنجارهای اجتماعی، عدالت و انصاف، همدردی با دیگران، وفاداری از ویژگی های بارز افرادی است که اخلاق حرفه ای دارند. لس کروت و بران^۱ (۲۰۱۵) در پژوهش خود با عنوان "رابطه بین رفتار های اخلاقی و سواستفاده گرانه مربیان با بهزیستی دانشجویان ورزشکار" نشان دادند رهبری اخلاقی رابطه مثبت و معنادار با رضایتمندی دانشجویان و درک آنها از وجود جو انسجام و جامعیت در تیم داشت. رفتار سو استفاده گرانه مربی رابطه مثبت معنادار با تمایل ورزشکاران با تقلب داشت. بهاری فر و جواهری کامل (۲۰۱۷) در پژوهشی با عنوان "بررسی پیامدهای ارزش های اخلاقی سازمان (با مطالعه عدالت سازمانی، تعهد سازمانی و رفتار شهروندی سازمانی)" دریافتند که ارزش های اخلاقی سازمان به طور مثبتی بر عدالت رویه ای و عدالت توزیعی تأثیر دارد. شاه علی و همکاران (۲۰۱۶) در پژوهشی با عنوان الگوی پیاده سازی اخلاق حرفه ای در سازمان های ایران با استفاده از تکنیک دلفی دریافتند که عوامل مؤثر بر پیاده سازی اخلاق حرفه ای در سازمان ها در سه بعد فردی، سازمانی و محیطی قابل مذاقه است. جیمز کنان^۲ (۲۰۱۷) تحقیق تحت عنوان "کمبود اخلاق حرفه ای در دانشگاه ها" با هدف نشان دادن نقش اخلاق حرفه ای در دانشگاه ها دریافت که رعایت اخلاق حرفه ای در بسیاری از حرفه ها مانند پزشکی، حقوق و تجارت امری بسیار ضروری است اما علی رغم وجود محیط آموزشی و سطح بالای تحصیل در دانشگاه ها، چنین استانداردهایی در این مکان وجود ندارد که نیاز به تدوین آن دیده می شود. در پژوهش گراهام (۲۰۱۷) با عنوان هویت ورزشی و رشد اخلاقیات، بررسی گروه یک مسابقات انجمن ملی ورزش دانشگاهی (ان.سی.ای.ای)^۳ و بنیان های اخلاقی آنها نتایج حاکی از هویت بخشیدن ورزش به دانشجویان ورزشکار بود. همکاری، ایثار، بازی جوانمردانه و منصفانه از جمله ویژگی های رفتاری و اخلاقی هستند که از طریق ورزش در ورزشکاران دانشگاهی نمود پیدا می کند.

علی رغم اثرات مثبت ورزش بر توسعه اخلاق در افراد شرکت کننده در محیط های آموزشی (لس کروت و بران، ۲۰۱۵ و متیوز، ۲۰۱۲)، امروزه ورزش به طور اعم و ورزش دانشگاهی به طور اخص با چالش های جدی روبروست. چالش هایی که ارزش های فرهنگی و اجتماعی را هدف قرار داده است و به راحتی نمی توان از کنار آن گذشت. این موضوع همان از دست رفتن روح ورزش و اخلاق ورزشی

-
1. Lescroart & Brown
 2. James F. Keenan
 3. National Collegiate Athletic Association

در میان کل جامعه بزرگ ورزش است که شامل ورزشکاران، مربیان، داوران، تماشاگران و رسانه های گروهی و مدیران باشگاه ها می شود.

به عنوان مثال به برخی از بی اخلاقی ها (چالش ها) در ورزش به ویژه در ورزش دانشگاهی اشاره می کنیم. برنده شدن همه چیز است و باید برای دست یافتن به آن هرکاری که می توانیم انجام دهیم، همه قلب می کنند؛ چرا ما قلب نکنیم؟ تاکنون هیچ قانونی نبوده است که ما آن را نقض نکرده باشیم و اینک کجا هستیم؟ اکنون داریم در بزرگترین مسابقات که تاکنون برگزار شده، بازی می کنیم.

رشوه گرفتن و تبانی برای ما امری عادی شده است، ما از این طریق بالا و بالاتر می رویم. موضوعات ذکر شده همه مواردی هستند که نقض قوانین در ورزش را می رسانند و عدم درک صحیح اخلاق، گمشده این پدیده ها است (رزاقی، ۲۰۱۴).

با توجه به اهمیت موضوع، خلاء تحقیقاتی در حوزه اخلاق در ورزش دانشگاهی که آموزش معیار های اخلاقی در کنار گسترش فرهنگ ورزشی از مهمترین اهداف آن است (صفری جعفر لو و قربانی، ۲۰۰۷) و از آنجایی که یک مدل کاربردی در جهت توسعه اخلاقی متناسب با ارزش های دانشگاه و جامعه می تواند این اثر گذاری ها را اثربخش تر نماید و در آینده به جامعه بزرگ تر ورزشی منتقل نماید، انجام پژوهش حاضر ضروری به نظر می رسد. همچنین با توجه به اثرات ورزش و در کانون توجه بودن فعالیت های ورزشی و ورزشکاران می توان از ورزش در جهت پیاده سازی اخلاق در جامعه دانشگاهی بهره گرفت. با عنایت به وضعیت متوسط اخلاق در ورزش دانشگاه اگر چه در زمان فعلی سازمان های ورزشی نیز خطر توسعه بی اخلاقی در ورزش را کاملاً درک نموده اند و با جدیت از طریق تبلیغات گسترده در زمینه هایی همچون بازی جوانمردانه و یا جریمه های سنگین مالی و غیر مالی برای اعمال غیر اخلاقی سعی در جلوگیری از آن دارند، ولی به نظر نمی رسد که در اهداف خود چندان توفیقی کسب کرده باشند (سلیمی، ۲۰۱۶). بنابراین توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی به لحاظ این که ورزشکاران فعال در ورزش دانشگاهی بعد از دوران تحصیل هر کدام جزئی از افراد تشکیل دهنده جامعه ورزشی کشور خواهند بود، اهمیت و ضرورت انجام پژوهش را برجسته می نماید. با توجه به این که می توان از ورزش در جهت پیاده سازی اخلاق در جامعه دانشگاهی و جامعه ورزشی یک کشور بهره گرفت همچنین در جهت توسعه یافته های سایر محققان، این پژوهش درصدد شناسایی و تبیین عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی با هدف ارتقاء ارزش های اخلاقی جامعه ورزشی کشور است.

روش پژوهش

تحقیق حاضر به لحاظ هدف از نوع تحقیقات کاربردی است. از لحاظ نوع جستجوی داده ها از نوع ترکیبی (کمی و کیفی) و به لحاظ روش تجزیه و تحلیل داده ها از نوع تحلیلی و اکتشافی است. از لحاظ زمان انجام تحقیق از نوع حال نگر است که جمع آوری داده ها به صورت میدانی و پیمایشی انجام شد. جامعه آماری تحقیق در بخش اول (کیفی) برای انجام مصاحبه میدانی شامل ۲۵ نفر از اساتید و خبرگان اخلاق و اخلاق ورزشی بود. در بخش کمی بعد از گردآوری اطلاعات حاصل از پژوهش کیفی، جامعه آماری تحقیق شامل کلیه کارشناسان ورزشی و ورزش دانشگاهی کشور (شامل مربیان تیم های ملی و دانشگاهی کشور، مدیران فوق برنامه ورزش دانشگاهی کشور (آزاد و سراسری)، کارشناسان فدراسیون های ورزشی، کارشناسان وزارت ورزش و جوانان و اساتید تربیت بدنی دانشگاه های کشور به تعداد کل ۲۰۷۱ نفر بود. با استفاده از فرمول جدول مورگان و به صورت تصادفی ۳۲۷ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند.

به منظور دستیابی به داده های اولیه پژوهش از کتب، پایان نامه و رساله ها، مقالات علمی منتشر شده در مجلات معتبر علمی در زمینه اخلاق و اخلاق ورزشی و همچنین از منابع موجود در سایت های معتبر استفاده شد. پس از مطالعه پیشینه تحقیق و مدل های اخلاقی تدوین شده توسط صاحب نظران، عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی استخراج شد. این شاخص ها در چهار دسته عوامل فردی-رفتاری، زمینه ای، سازمانی و فراسازمانی دسته بندی شدند. این شاخص ها حین مصاحبه نیمه ساختاریافته با خبرگان اخلاق و اخلاق ورزشی در مورد عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی انجام داده شد و ابعاد، مقوله های اصلی و فرعی، مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت و نهایی شد. سپس با استفاده از روش تحلیل تم (مضمون) نظرات خبرگان برای تعریف وزن و اهمیت مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی تحلیل شد. در بخش کمی جهت جمع آوری داده های مورد نیاز پژوهش حاضر از پرسش نامه محقق ساخته ۵۴ عبارتی در ۴ بعد (فردی رفتاری ۱۸ سؤال، زمینه ای ۱۱ سؤال، سازمانی ۱۸ سؤال و فراسازمانی ۷ سؤال) که حاصل از بخش کیفی تحقیق بود در مقیاس ۵ ارزشی لیکرت (از کاملاً مخالفم نمره ۱ تا کاملاً موافقم نمره ۵) استفاده شد. در بخش کمی تدوین پرسش نامه، از طریق مشورت با خبرگان و استفاده از روش دلفی صورت گرفت. در بخش کمی تحقیق حاضر جهت تعیین روایی صوری و محتوایی ابزار حاصل از مرحله کیفی تحقیق، از ضرایب CVR و AVE و میزان همبستگی هر سؤال با متغیرهای اصلی استفاده شد تا در مورد گویه ها، ارتباط گویه ها و مؤلفه ها با اهداف پژوهش، روایی مورد سنجش قرار گیرد. در رابطه با پایایی ابزار از ضرایب الفای کرونباخ، گاتمن و اسپیرمن استفاده شده است.

نتایج

یافته های توصیفی در بخش کمی پژوهش نشان داد که بیشترین فراوانی سن در کارشناسان ورزش بین ۳۶ تا ۴۰ سال هستند (۱۱۴ نفر) که معادل ۳۴/۸۶ درصد و کمترین فراوانی سن در کارشناسان ورزش بین ۵۱ تا ۵۵ سال هستند (۱۰ نفر) که معادل ۳/۲۴ درصد بود. بیشترین فراوانی وضعیت جنسیت در بین کارشناسان ورزش، مرد هستند که معادل ۶۵/۱۳ درصد (۲۱۳ نفر) بود. بیشترین فراوانی وضعیت تأهل در بین کارشناسان ورزش، متأهل هستند که معادل ۸۲/۸۷ درصد (۲۷۱ نفر) و بیشترین فراوانی وضعیت محل خدمت شرکت کنندگان در تحقیق در بین کارشناسان ورزش، اساتید تربیت بدنی دانشگاه ها هستند که معادل ۳۳/۰۲ درصد (۱۰۸ نفر) و کمترین فراوانی محل خدمت در بین کارشناسان ورزش مربوط به کارشناسان وزارت ورزش و جوانان هستند که معادل ۱۲/۵۳ درصد (۴۱ نفر) کل نمونه است. همچنین بیشترین فراوانی وضعیت سابقه کار در بین کارشناسان ورزش، بین ۶ تا ۱۰ سال هستند که معادل ۲۷/۸۲ درصد (۹۱ نفر) و کمترین فراوانی مربوط به کارشناسان ورزش با سابقه کار بالاتر از ۲۱ سال هستند که معادل ۹/۴۸ درصد کل نمونه است. در زیر بعضی از خصوصیات آمار توصیفی متغیرهای اصلی آورده شده است.

جدول ۱ به توصیف متغیرهای اصلی (عوامل) تحقیق بر اساس شاخص های مرکزی می پردازد.

جدول ۱- توصیف متغیرهای اصلی (عوامل)

متغیرهای اصلی	تعداد	کمتری ن	بیشترین	میانگین	انحراف معیار	واریانس	چولگی	کشیدگی
عوامل فردی- رفتاری	۳۲۷	۳/۱۳	۴/۸۸	۴/۰۶۳۲	۰/۳۲۰۶۱	۰/۱۰۳	-۰/۱۰۷	-۰/۰۸۹
عوامل زمینه ای	۳۲۷	۳	۴/۸	۴/۰۱۰۸	۰/۴۱۶۳۷	۰/۱۷۳	-۰/۲۲۱	-۰/۴۳۳
عوامل سازمانی	۳۲۷	۲/۷۵	۴/۶۳	۳/۸۳۶	۰/۳۷۳۶۳	۰/۱۴	-۰/۲۴	-۰/۱۱۶
عوامل فراسازمانی	۳۲۷	۱/۸	۵	۳/۷۵۲۷	۰/۴۷۳۱	۰/۲۲۴	-۰/۷۱۸	۱/۹۸۹

مطابق جدول ۱ و با توجه به میانگین بالای متوسط متغیرها (عوامل) و همچنین با توجه به انحراف معیار، چولگی و کشیدگی توزیع متغیر عوامل مؤثر فردی-رفتاری، زمینه ای، سازمانی و فراسازمانی از توزیع طبیعی برخوردار است.

یافته های بخش کیفی

از گزاره های بیان شده توسط خبرگان اخلاق ورزشی در فرآیند مصاحبه با استفاده از روش کیفی تحلیل مضمون جداولی تهیه می شود که چگونگی دستیابی به نتایج حاصل از این مصاحبه ها را نشان

می‌دهد. بنابر آنچه قبلاً ذکر شد، ابتدا متون پیاده شده مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته، جهت شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی، با دقت بررسی گردید و پس از وارد کردن آنها در جداول، و جدا کردن جملات معنادار آنها در سطرهای مختلف، مفاهیم متنوع مورد استفاده در این تحقیق استخراج شدند. این مفاهیم با توجه به محتوای ظاهری، در دسته‌های مفهومی که در واقع نشان‌گر یک مفهوم مستقل می‌باشند، در جداول (۲، ۳، ۴ و ۵) نشان داده شده‌اند.

جدول ۲- کدگذاری داده‌های محتوای مصاحبه در مورد عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی در بخش عوامل فردی-رفتاری

کد مصاحبه شوندگان	گزاره کلامی	کد باز	کد محوری
I4, I5, I8, I10	تقویت نمودن، پرداختن و اهمیت دادن به ویژگی‌های دموگرافیک ورزشکار (سن، جنسیت، تأهل، درآمد، مقطع تحصیلی، شغل و ...) می‌تواند در ارتقاء ارزش‌های اخلاقی جامعه ورزشی کشور مؤثر باشد.	ویژگی‌های دموگرافیک فرد	عوامل مؤثر فردی-رفتاری
I3, I5, I6, I7, I11, I12, I13,	قصد و نیت ورزشکار (خودسازی یا محبوبیت و مشهور شدن، تخفیف شهریه، پاداش و ...) از پرداختن به ورزش در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می‌شود.	قصد و نیت فرد	
I1, I2, I4	پرداختن، اهمیت دادن و تقویت باورها، اعتقادات و ارزش‌های مذهبی ورزشکار در دانشگاه می‌تواند موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی شود.	باورها و اعتقادات فرد	
I1, I3, I6, I11, I14, I17,	پرداختن، اهمیت دادن و تقویت اصول اخلاقی ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می‌شود.	اصول اخلاق فردی	
I2, I4, I8, I20	پرداختن، اهمیت دادن و تقویت تفکر و نگرش مثبت نسبت به معیارهای اخلاقی در ورزشکار موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می‌شود.	تفکر و نگرش مثبت	
I2, I3, I5, I23	پرداختن، اهمیت دادن و تقویت شخصیت و سرسختی ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می‌شود.	شخصیت و سرسختی	

ادامه جدول ۲- کدگذاری داده های محتوای مصاحبه در مورد عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی در بخش عوامل فردی-رفتاری

کد مصاحبه شوندگان	گزاره کلامی	کد باز	کد مخوری
I ₅ , I ₆ , I ₂ , I ₁₇ , I ₁₈ , I ₁₉ ,	تقویت هوش اخلاقی ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	هوش اخلاقی	عوامل مؤثر فردی-رفتاری
I ₆ , I ₇ , I ₁₅ ,	پرداختن، اهمیت دادن و تقویت وجدان ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	وجدان فردی	
I ₄ , I ₅ , I ₈ , I ₁₀ , I ₁₉ , I ₂₀ , I ₂₁ , I ₂₃ ,	پرداختن، اهمیت دادن و تقویت ملاک های رفتاری درست ورزشکار (نیکوکاری، صداقت و مسئولیت پذیری و ...) در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	ملاک های رفتاری	
I ₅ , I ₆ , I ₇ , I ₂₄ , I ₂₅ , I ₁₉ , I ₁₈ ,	تقویت سطح دانش و آگاهی ورزشکار از مقوله های اخلاقی در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	آگاهی اخلاقی	
I ₃ , I ₅ , I ₆ , I ₇ , I ₁₀ , I ₁₅ , I ₁₇ , I ₂₂ ,	تقویت دلبستگی و علاقه به ورزش و عضویت در تیم های ورزشی دانشگاهی در ورزشکار موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	دلبستگی و علاقه	
I ₅ , I ₆ , I ₇ , I ₈ , I ₉ , I ₁₇ , I ₁₈ , I ₁₉ , I ₂₁ ,	تقویت روحیه جمعی و مشارکت در ورزش دانشگاهی در ورزشکار موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	مشارکت و روحیه جمعی	
I ₅ , I ₈ , I ₁ , I ₁₁ , I ₁₂ , I ₁₃ , I ₁₄ ,	تقویت معیارهای ایدئولوژیکی ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	معیارهای ایدئولوژیکی	
I ₁ , I ₂ , I ₄ , I ₁₀ , I ₁₄ , I ₁₅ , I ₁₆ ,	ارتقاء توانایی ورزشکار برای برقراری ارتباط مؤثر با هم تیمی ها و مربیان در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	ارتباطات مؤثر	
I ₅ , I ₇ , I ₉ , I ₁₇ , I ₁₈ , I ₁₉ , I ₂₅ ,	تقویت مهارت تصمیم گیری و تشخیص رفتار مناسب توسط ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	مهارت تصمیم گیری	
I ₁ , I ₂ , I ₄ , I ₁₁ , I ₁₂ , I ₁₃ , I ₂₄ ,	پرداختن و اهمیت دادن به نارضایتی ورزشکار از محیط تحصیلی و ناملایمی های تمرینی و تقویت توانایی کنترل آن توسط ورزشکار و بیان انتقادات در دانشگاه می تواند موجب ارتقاء ارزش های اخلاقی جامعه ورزشی کشور شود.	رضایت فردی	
I ₄ , I ₅ , I ₈ , I ₁₀ , I ₁₅ , I ₁₆ , I ₁₉ , I ₂₁ ,	ساخت و تقویت ظرفیت لازم در نحوه ارائه انتقادات و اصلاح رفتار ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	انتقادات و اصلاح	
I ₄ , I ₅ , I ₈ , I ₁₀ , I ₁₂ , I ₁₃ , I ₁₅ , I ₁₆ ,	ساخت و تقویت ظرفیت پذیرش برد و باخت و نحوه برخورد با ناداوری ها توسط ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	پذیرش برد و باخت	

جدول ۳- کدگذاری داده های محتوای مصاحبه در مورد عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی

در بخش عوامل زمینه ای

کد محوری	کد باز	گزاره کلامی	کد مصاحبه شوندهگان
عوامل زمینه ای	رسانه ها	تقویت محتوای رسانه ها و اشاعه فرهنگ اخلاقی در آن برای ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	I4, I5, I8, I10, I15, I18, I21, I25,
	الگوسازی/پیشکسوتان	تبلیغ و ارائه الگوهای رفتاری پیشکسوتان ورزشی برای ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	I1, I4, I7, I16, I19, I21, I23,
	نظام آموزشی	ساخت و تقویت نظام آموزش بر پایه اشاعه فرهنگ اخلاقی برای ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	I2, I6, I9, I14, I18, I19, I24,
	نهادهای اجتماعی/مذهبی	ساخت و تقویت نظام حوزه، مسجد، روایات و سفارشات اسلامی بر پایه اخلاق برای ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	I3, I5, I6, I7, I15, I17, I22, I23,
	رفتار مربی و استاد	رفتار نیک و اخلاقی مربی و اساتید با ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	I1, I2, I4, I11, I12, I13, I14,
	رفتار دوستان و نزدیکان	رفتار نیک و اخلاقی دوستان و هم تیمی ها با ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	I4, I5, I8, I10, I16, I18, I21, I22,
	نهاد خانواده	نقش خانواده و پابندی به اخلاقیات در اعضای خانواده ورزشکار در دوران دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	I1, I5, I6, I7, I12, I21, I23, I25,
	سایر سازمان ها	نقش سایر سازمان ها (اداره ارشاد، ورزش و جوانان، موزه ها و اسناد و ...) برای توسعه و اشاعه فرهنگ اخلاقی ورزشکار در دوران دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	I5, I9, I11, I13, I12, I15, I20,
	انتظارات از ورزشکار	وجود توازن بین اختیارات، مسئولیت ها و انتظارات رفتاری و اخلاقی دانشگاه از ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	I1, I2, I4, I13, I17, I24, I15,

ادامهٔ جدول ۳- کدگذاری داده‌های محتوای مصاحبه در مورد عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی در بخش عوامل زمینه‌ای

کد محوری	کد باز	گزاره کلامی	کد مصاحبه شوندهگان
باز مؤثر زمینه ای	موانع فیزیکی و روانی	مرتفع نمودن موانع فیزیکی و روانی موجود برای حضور در محیط ورزشی و تیم‌های ورزشی دانشگاه برای ورزشکار می‌تواند موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی شود.	I5, I7, I9, I13, I11, I12, I22,
	ماهیت رشته ورزشی	پرداختن و اهمیت دادن به ماهیت رشته‌های ورزشی دانشگاهی (پر برخورد و فیزیکی در مقابل کم برخورد) در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می‌شود.	I5, I7, I9, I10, I14, I16, I20,

جدول ۴- کدگذاری داده‌های محتوای مصاحبه در مورد عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی در بخش عوامل سازمانی

کد محوری	کد باز	گزاره کلامی	کد مصاحبه شوندهگان
باز مؤثر سازمانی	مأموریت ورزش دانشگاه	انطباق مأموریت و اهداف ورزش دانشگاه بر رعایت مقوله‌های اخلاقی موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می‌شود.	I4, I5, I8, I10, I11, I13, I14, I15,
	فرهنگ و جو دانشگاهی	انطباق فرهنگ و جو ورزش دانشگاه بر رعایت مقوله‌های اخلاقی موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می‌شود.	I5, I6, I7, I10, I12, I16, I20,
	سیاست و برنامه‌ها	انطباق سیاست‌ها و برنامه‌های ورزش دانشگاه بر رعایت مقوله‌های اخلاقی موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می‌شود.	I3, I5, I6, I7, I10, I13, I17, I21,
	رفتار سازمانی	تمرکز رفتار سازمانی غالب ورزش دانشگاه بر رعایت مقوله‌های اخلاقی موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می‌شود.	I5, I6, I7, I8, I9, I15, I14, I18, I22,
	ساختار سازمانی	تمرکز ساختار سازمانی ورزش دانشگاه بر رعایت مقوله‌های اخلاقی موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می‌شود.	I5, I8, I1, I10, I12, I19, I20,
	حمایت‌های سازمانی	حمایت‌های اخلاقی و حقوقی در ورزش دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می‌شود.	I1, I2, I4, I10, I14, I16, I25,
	نگرش مدیران	انطباق نگرش مدیران و رهبران ورزش دانشگاه بر رعایت مقوله‌های اخلاقی موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می‌شود.	I5, I7, I9, I15, I16, I17, I24,

ادامهٔ جدول ۴- کدگذاری داده های محتوای مصاحبه در مورد عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش
دانشگاهی در بخش عوامل سازمانی

کد مصاحبه شوندگان	گزاره کلامی	کد باز	کد محوری
I ₁ , I ₂ , I ₄ , I ₁₁ , I ₁₂ , I ₁₃ , I ₂₃ ,	وجود معنویت و ارتقاء ظرفیت های مذهبی در ورزش دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	معنویت سازمانی	ب س ب س ب س ب س ب س
I ₄ , I ₅ , I ₈ , I ₁₀ , I ₁₅ , I ₁₆ , I ₁₉ , I ₂₂ ,	وجود برنامه های فرهنگی و ارزشی در ورزش دانشگاه بر مبنای رعایت مقوله های اخلاقی موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	برنامه های فرهنگی/ارزشی	
I ₃ , I ₅ , I ₆ , I ₇ , I ₁₀ , I ₁₁ , I ₁₂ , I ₁₃ ,	وجود و تقویت نظام تشویق و تنبیه عادلانه و شفاف در ورزش دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	نظام تشویق و تنبیه	
I ₁ , I ₂ , I ₄ , I ₁₃ , I ₁₄ , I ₁₅ , I ₂₂ ,	وجود و تقویت قوانین، مقررات و رویه های حامی و مشوق رعایت مقوله های اخلاقی در ورزش دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	قوانین، مقررات و رویه ها	
I ₁ , I ₃ , I ₆ , I ₁₇ , I ₁₈ , I ₁₉ , I ₂₁ ,	وجود و تقویت سبک های مدیریتی و رهبری حامی رعایت مقوله های اخلاقی در ورزش دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	سبک های مدیریتی	
I ₂ , I ₄ , I ₈ , I ₁₇ , I ₁₈ , I ₁₉ , I ₂₀ ,	وجود و تقویت نظام ارزیابی عملکرد اخلاقی و رفتاری در ورزش دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	نظام ارزیابی عملکرد	
I ₂ , I ₃ , I ₅ , I ₂₁ , I ₂₂ , I ₂₃ , I ₂₄ ,	وجود و تقویت سلامت اداری در ورزش دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	سلامت اداری	
I ₅ , I ₆ , I ₂ , I ₁₁ , I ₁₃ , I ₁₅ , I ₂₅ ,	ساخت و تقویت نظام جامع اخلاقی (منشور اخلاقی) در ورزش دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	نظام جامع اخلاقی-اعتقادی	
I ₆ , I ₇ , I ₁₂ , I ₁₄ , I ₁₆ , I ₁₈ ,	توجه به نیازهای آموزشی و وجود دوره های آموزشی بر محور اخلاق حرفه ای برای ورزشکار در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	نیازهای آموزشی اخلاقی	
I ₄ , I ₅ , I ₈ , I ₁₀ , I ₁₃ , I ₁₄ , I ₁₆ , I ₂₃ ,	نهادینه شدن فرهنگ شایسته سالاری در ورزش دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	شایسته سالاری	
I ₃ , I ₅ , I ₆ , I ₇ , I ₁₀ , I ₁₁ , I ₁₉ , I ₂₁ ,	وجود و تقویت ارتباط و اعتماد صحیح بین عوامل سازمانی بر پایه اخلاق در ورزش دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی می شود.	ارتباط و اعتماد سازمانی	

جدول ۵- کدگذاری داده های محتوای مصاحبه در مورد عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشجویی

در بخش عوامل فراسازمانی

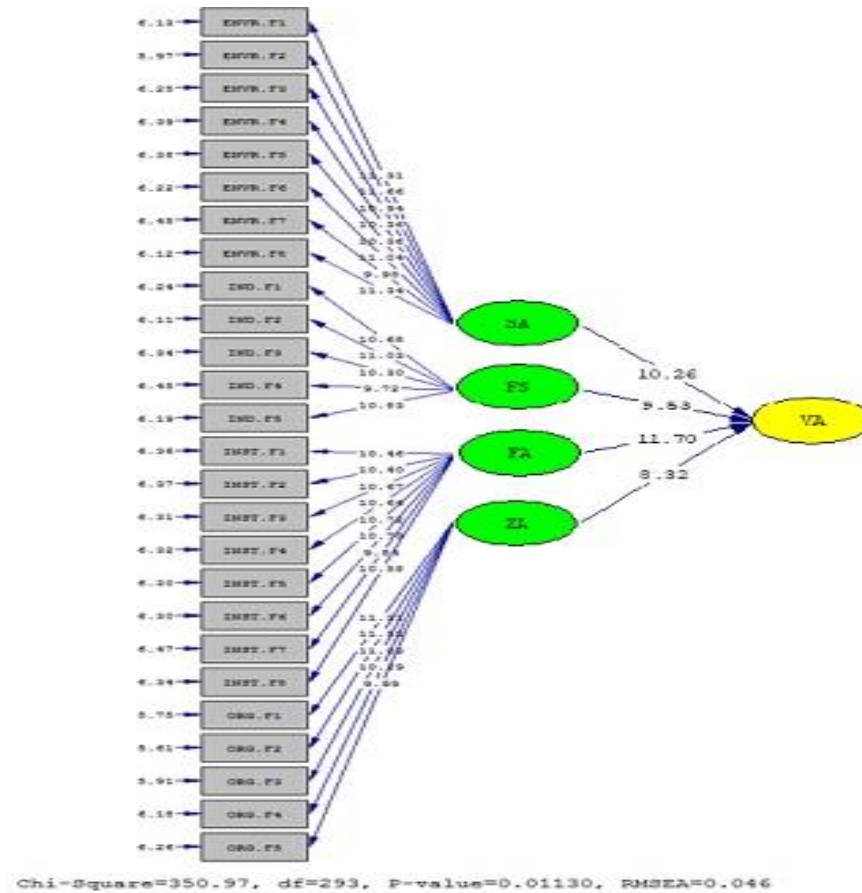
کد مصاحبه شوندهگان	گزاره کلامی	کد باز	کد محوری
I ₄ , I ₅ , I ₈ , I ₁₀ , I ₁₅ , I ₁₈ , I ₂₁ , I ₂₅ ,	کم رنگ نمودن مسائل اقتصادی حاکم بر زندگی ورزشکار نسبت به مسائل اخلاقی از طریق حمایت مالی ورزشکار و ... در دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشجویی می شود.	مسائل اقتصادی	عوامل مؤثر فراسازمانی
I ₃ , I ₅ , I ₆ , I ₇ , I ₁₉ , I ₂₃ , I ₂₂ , I ₂₄ ,	اهمیت دادن به مقوله های اخلاقی در نظام اجتماعی جامعه و دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشجویی می شود.	نظام اجتماعی	
I ₅ , I ₈ , I ₁₀ , I ₁₂ , I ₁₁ , I ₁₆ , I ₂₅ ,	تقویت راه های حل و فصل نمودن مسائل اخلاقی در نظام فرهنگی جامعه و دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشجویی می شود.	نظام فرهنگی	
I ₁ , I ₂ , I ₄ , I ₁₆ , I ₁₇ , I ₁₈ , I ₁₉ ,	تقویت و برجسته نمودن مفهوم اخلاق در نظام سیاسی جامعه و دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشجویی می شود.	نظام سیاسی	
I ₅ , I ₇ , I ₉ , I ₁₃ , I ₁₁ , I ₁₂ , I ₂₀ ,	استفاده درست از تکنولوژی و تغییرات آن بر پایه مقوله های اخلاقی در جامعه و دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشجویی می شود.	رشد تکنولوژی	
I ₅ , I ₇ , I ₉ , I ₁₁ , I ₁₄ , I ₁₇ , I ₂₃ ,	ارتقاء سطح آگاهی و فهم درست جامعه ورزشی از تأکیدات مذهبی و اخلاقی موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشجویی می شود.	موارد مذهبی	
I ₅ , I ₇ , I ₉ , I ₂₂ , I ₂₁ , I ₈ , I ₂₄ ,	تقویت فرآیند تدوین و اجرای قوانین و مقررات ارتقا دهنده اخلاقیات در جامعه و دانشگاه موجب توسعه اخلاق در ورزش دانشجویی می شود.	قوانین و مقررات دولتی	

برای بررسی روایی پرسش نامه ابتدا به بررسی روایی محتوایی با استفاده از ضریب CVR پرداخته شد. به غیر از دو گویه مابقی گویه ها همگی ضریبی بیشتر از ۰/۵۱ داشتند. با حذف آن دو گویه بقیه مورد تأیید قرار گرفتند. لازم به ذکر است که شمار متخصصین برای بررسی ضرورت گویه ها ۱۴ نفر از نخبگان بودند. در قسمت روایی همگرا از ضریب AVE مورد استفاده قرار گرفت که نتایج برای تک تک متغیرهای اصلی بالاتر از ۰/۵ به دست آمد که نشانگر روایی مورد قبول است. همچنین برای بررسی روایی واگرا، میزان همبستگی بین سئوالات یک متغیر با متغیرهای دیگر مقایسه شد. در صورتی که میزان همبستگی هر سؤال با متغیر هدف بیش از میزان همبستگی با سایر متغیرها باشد آنگاه روایی مدل قابل قبول است که در پژوهش حاضر همه مقادیر مورد قبول بودند.

جهت بررسی پایایی ابزار از ضرایب آلفای کرونباخ، گاتمن و اسپیرمن براون استفاده گردید. که با توجه به مقادیر به دست آمده برای این ۳ ضریب که همگی بالاتر از (۰/۷) بودند. می توان گفت که کل پرسش نامه و ابعاد آن از پایایی مناسبی برخوردار بودند. در قسمت بعدی سعی شده با استفاده از مدل ساختاری به تأثیر متغیرهای پژوهش بر متغیر اخلاق ورزشی پرداخته شود.

برازش مدل ساختاری

به منظور کشف تأثیر عوامل فردی-رفتاری، زمینه ای، سازمانی و فراسازمانی بر متغیر اخلاق ورزشی از تحلیل عاملی استفاده شد. با استفاده از آزمون تحلیل عاملی تأییدی اقدام به بررسی مناسب بودن گویه های شناسایی شده و روایی سازه ابزار گردید. نتایج نشان داد همه نشانگرهای سازه های مورد مطالعه به دلیل بیشتر بودن مقدار آماره t از $1/96$ و نیز بیشتر بودن مقادیر بارهای عاملی از $0/4$ ، از اهمیت لازم برای اندازه گیری سازه خود برخوردار بودند و به درستی شناسایی شده اند. در این بخش به برازش مدل مفهومی پرداخته شده است که در آن متغیرهای سازمانی، فراسازمانی، فردی-رفتاری و زمینه ای با FA، FS، SA، ZA و مشخص شده اند و همچنین متغیر اخلاق ورزشی را VA نام گذاری شده است.

شکل ۱- مدل مفهومی با مقادیر t استاندارد

بر اساس جدول ۶ ملاحظه می‌شود که عوامل سازمانی، فراسازمانی، فردی و زمینه‌ای بر متغیر اخلاق ورزشی به دلیل بالاتر بودن مقدار t استاندارد از ۱/۹۶ و همچنین بیشتر بودن بارهای عاملی از مقدار ۰/۴، تأثیرگذار بود و میزان تأثیرگذاری آن به ترتیب برابر ۰/۶۳، ۰/۵۴، ۰/۷۱ و ۰/۴۸ هستند.

جدول ۶- روابط میان سازه‌ها بر اساس مدل مفهومی مطرح شده

روابط میان سازه	ضریب تأثیر	نسبت بحرانی	سطح معنی‌داری
تأثیر عوامل سازمانی بر اخلاق ورزشی	۰/۶۳	۱۰/۲۶	***
تأثیر عوامل فراسازمانی بر اخلاق ورزشی	۰/۵۴	۹/۵۳	***
تأثیر عوامل فردی-رفتاری بر اخلاق ورزشی	۰/۷۱	۱۱/۷۰	***
تأثیر عوامل زمینه‌ای بر اخلاق ورزشی	۰/۴۸	۸/۳۲	***

***سطح معناداری کمتر از ۰/۰۰۱ برابر با

جدول ۷ اولویت بین عوامل را بر اساس میزان تأثیر بر ارتقاء ارزش‌های اخلاقی در جامعه ورزشی کشور نشان می‌دهد. بین میزان عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی به منظور ارتقاء ارزش‌های اخلاقی در جامعه ورزشی کشور تفاوت وجود دارد.

جدول ۷- آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی عوامل اثرگذار

میانگین رتبه	کای دو	درجه آزادی	سطح معناداری
عوامل فردی-رفتاری	۳/۰۴		
عوامل زمینه‌ای	۲/۷۲	۳	۰/۰۰۱
عوامل سازمانی	۲/۲۰		
عوامل فراسازمانی	۲/۰۴		

با توجه به جدول ۷ مشاهده می‌شود که مقدار سطح معناداری به‌دست آمده کوچک‌تر از ۰/۰۵ است در نتیجه بین میانگین رتبه‌های ابعاد عوامل اثرگذار بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی تفاوت معناداری وجود دارد. با توجه به میانگین رتبه‌ها، بالاترین رتبه را به ترتیب ابعاد عوامل فردی-رفتاری، عوامل زمینه‌ای، عوامل سازمانی و عوامل فراسازمانی دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

براساس یافته‌های تحقیق حاصل از مصاحبه‌های کیفی عوامل فردی-رفتاری، عوامل زمینه‌ای، عوامل سازمانی و عوامل فراسازمانی به عنوان عوامل مؤثر بر ارتقاء ارزش‌های اخلاقی در جامعه ورزشی کشور شناسایی شدند.

عوامل فردی

عواملی هستند که در درون دانشجویان ورزشکار جای دارند و منشورهای اخلاقی موجود در سازمان (تیم های ورزشی) می توانند به عنوان اصول توسط دانشجویان ورزشکار به کار گرفته شوند. این که چگونه دانشجویان ورزشکار می توانند این اصول و قواعد را در رفع و حل مسائل اخلاقی ویژه تفسیر کنند به عوامل فردی نظیر نگرش ارزش ها و ایدئولوژی اخلاقی بستگی دارد که در سیستم های اجتماعی چون خانواده، مدرسه، دانشگاه و جامعه یاد گرفته شده اند. برخوردار بودن و توسعه ویژگی های شخصیتی چون کانون کنترل درونی، برون گرا بودن تواضع، وظیفه شناسی، جوانمردی، مسئولیت پذیری، عوامل مؤثر فردی هستند که می توان آن ها را در خانواده و در سیستم های آموزشی از طریق راهبردهای ورزشی و آموزشی و مدیریتی توسعه داد. سازمان مدیریت ورزش دانشگاهی می تواند از طریق تغییر دادن عوامل سطح سازمانی، روی بعضی از این عوامل تأثیرگذار باشد. عوامل فردی در این پژوهش در تعیین اولویت بندی عوامل از بالاترین رتبه برخوردار بود.

عوامل زمینه ایی

چون رسانه ها، نهاد های اجتماعی-مذهبی، ماهیت ورزشی و... می توانند از جمله شاخص های تأثیرگذار در توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی باشند. فرهنگی کردن اخلاق یکی از کارکردها در رسانه است که این امر موجب ارتقای فرهنگی جامعه می شود. چرا که وسایل ارتباط جمعی و رسانه های گروهی با انتقال اطلاعات و معلومات جدید و تأثیر بر افکار و عقاید عمومی نقش بسیار مهمی را در این زمینه بر عهده دارند. عوامل زمینه ای در این پژوهش (در تعیین اولویت بین عوامل) از رتبه دوم برخوردار بود.

عوامل سازمانی

از دیگر عوامل تأثیر گذار بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی بود. مدیران در مدیریت ورزش دانشگاه ها و تیم های ورزشی معمولاً قدرت مانور خوبی بر روی این عوامل دارند و اکثر آنها از طریق سیاست ها و برنامه های سازمانی قابل کنترل هستند. فرهنگ سازمانی حاکم در ورزش دانشگاهی به طور عام و تیم های ورزشی به طور اخص می تواند موجب ایجاد هنجار های فردی و جمعی شود که راهنمای رفتار هستند. تعهد مدیران به رعایت امور اخلاقی همچنین رفتار مربیان ورزشی که خود الگو هستند باید از اصول اخلاقی پیروی کنند. تعهد مدیران با خط مشی های اخلاقی سازمان (تیم) در صورت نهادینه شدن در تیم می توانند به صورت قابل ملاحظه ای تصمیمات و رفتارهای غیر اخلاقی را کاهش دهند. عامل سازمانی در این پژوهش در تعیین اولویت بندی عوامل، از رتبه سوم برخوردار بود.

عوامل فراسازمانی

تأثیرگذار بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی عواملی هستند که در محیط خارجی سازمان وجود دارند. و بر رفتار افراد تأثیر می‌گذارند. فرهنگ، محیط سیاسی، تکنولوژی، اقتصاد از جمله مؤلفه‌های فراسازمانی هستند که می‌توانند باعث ایجاد استانداردهای اخلاقی همگون و یا ناهمگون، اخلاقی و یا غیر اخلاقی گردند. ورزش دانشگاهی چه به‌صورت ورزش آموزشی (درس تربیت بدنی ۱ و ۲) که به‌عنوان یکی از راهبردهای آموزشی در زمینه توسعه ارزش‌های اخلاقی ورزش در بین دانشجویان است (صفری جعفر لو و قربانی، ۲۰۱۷) و چه به‌عنوان ورزش قهرمانی (تیم‌های ورزشی درون و برون دانشگاهی) می‌تواند در توسعه اخلاق تأثیر گذار باشد و از اشاعه استانداردهای اخلاقی ناهمگون و متأثر از عوامل فراسازمانی ممانعت به عمل آورد. چرا که از طریق این فرصت‌های آموزشی و ورزشی از ارزش‌های اخلاقی ورزش کسب اطلاع می‌کنند. اطلاع از این ارزش‌های اخلاق ورزش برای قهرمانان ورزش دانشگاهی علاوه بر رشد شخصیت قهرمانی، دانش و نگرش آنها را در آینده به‌عنوان مدیر یا مربی افزایش خواهد داد. عامل فراسازمانی در این پژوهش در تعیین اولویت بندی عوامل، در رتبه چهارم قرار داشت.

در یافته‌های تحقیق در ارتباط با تأثیر عوامل (فردی-رفتاری، زمینه‌ای، سازمانی و فراسازمانی) به‌عنوان عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی با نتایج تحقیقات سلیمی (۲۰۱۶) در پژوهشی با عنوان ارائه الگوی توسعه اخلاق حرفه‌ای در سازمان‌های ورزشی ۵ مؤلفه مدیریتی، فردی، مالی، اخلاقی و آموزشی و پژوهش مهدیه و سنگری (۲۰۱۶) عنوان "علل بروز رفتارهای غیراخلاقی در محیط کار" و با تحقیق دریابگیان و همکاران (۲۰۱۶) در پژوهشی با عنوان شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق حرفه‌ای و تحقیقات قهرمانی و قلی قورچیان (۲۰۱۸) با عنوان "عوامل مؤثر بر اخلاق کاری معلمان در سطوح آموزشی" و موسوی شیرینی و شهرستانی (۲۰۱۷) در پژوهشی با عنوان تأثیر آموزش آیین رفتار حرفه‌ای بر ارزش‌های اخلاقی دانشجویان حسابداری و همچنین پژوهش سازمان مرکز منابع اخلاقی (۲۰۱۷) پژوهشی پیمایشی درباره اخلاق حرفه‌ای در میان کارکنان و مدیران و تحقیقات باباصفری‌رنانی (۲۰۱۷) نیز با عنوان "بررسی اخلاق حرفه‌ای اساتید دانشگاه شیراز از دیدگاه دانشجویان کارشناسی ارشد" و تحقیق اندرو کریستوفر و جیسون جونز (۲۰۱۸) همسو است.

یافته‌های تحقیق در بخش استنباطی همچنین نشان داد که عوامل (فردی-رفتاری، زمینه‌ای، سازمانی و فراسازمانی) به‌عنوان عوامل مؤثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشگاه بر توسعه ارزش‌های اخلاقی در جامعه ورزشی تأثیر معناداری دارد. با توجه به میانگین رتبه‌ها، بالاترین رتبه را به ترتیب ابعاد عوامل فردی-رفتاری، عوامل زمینه‌ای، عوامل سازمانی و عوامل فراسازمانی دارا است.

یافته های تحقیق در این ارتباط با نتایج پژوهش پری^۱ با عنوان "ورزش و المپیسم آموزش اخلاقیات از طریق ورزش دانشگاهی و مدارس" و با نتایج تحقیق گسمن^۲ با عنوان "آموزش المپیک، بازی منصفانه و تمرین آن در مدارس" و با نتایج تحقیق بیندر^۳ با عنوان "آموزش المپیک در مدارس" آموزش المپیک به عنوان ابزاری برای آموزش ارزش ها همسو است.

همچنین در پژوهش گراهام (۲۰۱۷) با عنوان هویت ورزشی و رشد اخلاقیات، بررسی گروه یک مسابقات انجمن ملی ورزش دانشگاهی (ان.سی.ای.ای) و بنیان های اخلاقی آنها نتایج حاکی از هویت بخشیدن ورزش به دانشجویان ورزشکار بود.

شاه علی و همکاران (۲۰۱۶) در پژوهشی با عنوان الگوی پیاده سازی اخلاق حرفه ای در سازمان های ایران با استفاده از تکنیک دلفی دریافتند که عوامل مؤثر بر پیاده سازی اخلاق حرفه ای در سازمان ها در سه بعد فردی، سازمانی و محیطی قابل مذاقه است.

نقش اخلاق در عملکردها و رفتارها، در تصمیم گیری ها و انتخاب و در برخوردها و ارتباطات مهم و تعیین کننده است (گیوریان، ۲۰۰۰، ۳۳). از سوی دیگر نیز رفتارهای غیراخلاقی شامل تمام اقداماتی است که به برخورد غیرمنصفانه با دیگران منجر می شود، خواه این رفتارها قانونی یا غیرقانونی باشند، سطح اخلاقی سازمان به قرار گرفتن ارزش های محوری هم چون، امانت داری، دوری از تبعیض، صداقت، اعتماد متقابل، عدالت، رعایت حقوق ذینفعان سازمان و لحاظ کردن منفعت ذینفعان درون خط مشی ها، برنامه ها، اقدامات و تصمیمات گفته می شود. اگر ورزش را به عنوان یک پیشه و حرفه در نظر بگیریم اخلاق ورزشی گونه ای از اخلاق حرفه ای است. اخلاق حرفه ای اخلاق یک پیشه و یک حرفه است و همان طور که تجارت، اقتصاد، فکر، تکنولوژی، پزشکی و رسانه نیز به اخلاقی خاص خود نیاز دارند ورزش حرفه ای نیز بدین اخلاق نیاز دارد. در این میان دغدغه متفکران اخلاق ورزش حرفه ای آن است که به معیارها و کدهایی اخلاقی توسل جویند که میان همه فرهنگ ها و هویت ها مشترک است (مرادپور و بابایی، ۲۰۱۷).

اخلاق ورزشی روحیه تیمی و گروهی، به سنتی، در کنار دیگر سنت های اجتماعی، تبدیل شده است. انتقال و کاربرد آموخته های اجتماعی ورزش ها و انعکاس این رفتار های آموخته شده فرد را برای زندگی در گروه آماده تر می سازد. تجربه اجتماعی کسب شده از راه فعالیت های گروهی تربیت بدنی در حل مسائل اجتماعی بسیار مفید است. تصمیم گیری های منطقی، قضاوت های اخلاقی و تجربه آنها در میدانی ورزشی قابل انتقال به زندگی هستند. تقلید از مربیان و رهبران در گفتار و کردار که مورد احترام شرکت کنندگان در فعالیت های ورزشی هستند باعث ایجاد صفات برجسته و مطلوب در

-
1. Parry
 2. Gessman
 3. Binder

ورزشکاران و دانش‌آموزان می‌گردد. کنترل احساسات، احترام به قوانین، رعایت منافع جمعی از جمله عاداتی هستند که در ورزش امکان آموزش آنها موجود است. اغلب ورزشکاران اذعان دارند که فلسفه زندگی مربیان و طرز رفتار آنها در زندگی اجتماعی و اخلاقی این گروه مؤثر بوده است، زیرا آنان در موقعیت بهتری برای الگو برداری قرار دارند. تربیت اخلاقی ورزشکاران از رفتار مربیان نشأت می‌گیرد پس مربیان با اعتماد به کار و نقش خود لازم است اصول انسانی و اخلاقی را رعایت کنند (گراهام، ۲۰۱۷). از آنجا که انجام مهارت‌های ورزشی طبق قوانین و مقررات خاص هر رشته اجرا می‌گردد و رعایت مقررات بازی برای کلیه بازیکنان الزامی است، در نتیجه، بازی موقعیتی است برای آموزش رعایت مقررات و قرارداد‌های اجتماعی، خصوصاً برای کودکان که در سنین اولیه با مقررات اجتماعی درگیر نیستند اثرات کاربردی را به همراه دارد.

با توجه به نتایج به دست آمده در این تحقیق، برای توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی پیشنهادات ذیل ارائه می‌شود:

برای تقویت بعد فردی-رفتاری از برگزاری کلاس‌های آموزشی در جهت تقویت باورها و اعتقادات فردی دانشجویان ورزشکار، آموزش تکنیک‌های تفکر و نگرش مثبت، ارتقاء ویژگی‌های شخصیتی و سرسختی دانشجویان ورزشکار، توجه نسبی به ویژگی‌های دموگرافیک دانشجویان ورزشکار نظیر درآمد و کمک به آنها در حد توان دانشگاه (تخفیفات شهریه ای، پاداش‌ها و ...) و برگزاری کارگاه‌هایی جهت ارتقاء آگاهی دانشجویان ورزشکار از هوش اخلاقی، اصول اخلاق فردی و ملاک‌های رفتاری درست، مهارت ارتباطات مؤثر و تصمیم‌گیری و ... استفاده شود. در ارتقاء سطح زمینه‌ای پیشنهاد می‌شود از جذب مربیان با اخلاق و با توانایی‌های تخصصی بالا جهت آموزش فاکتورها و اصول اخلاق ورزشی، تلاش در جهت اصلاح شاخص‌های محیطی مانند ارتباط با رسانه‌ها برای ارائه برنامه‌های اخلاق محور، رایزنی مدیران دانشگاه برای تلاش جهت ارتباط با سایر سازمان‌های مؤثر بر مباحث فرهنگی و اخلاقی جهت غنی نمودن برنامه‌های فعلی و طراحی برنامه‌های اخلاقی با هدف قرار دادن دانشجویان ورزشکار، پیاده‌سازی برنامه‌های مؤثر اخلاق محور در دانشگاه با کمک دوستان و خانواده دانشجویان، بهره‌گیری از پیشکسوتان ورزشی با اخلاق در برنامه‌های تمرینی و ورزشی دانشگاه جهت تأثیر گذاری اخلاق محور بر روی دانشجویان ورزشکار و کمک گرفتن از نهاد‌های اجتماعی و مذهبی دانشگاه برای همسویی با برنامه‌های اخلاق محور با هدف دانشجویان ورزشکار استفاده گردد. همچنین در تقویت بعد سازمانی پیشنهاد می‌شود راهکارهای حمایت و اعطای پاداش‌ها و تخصیص مشوق‌های مالی و غیرمالی مکفی به دانشجویان ورزشکار با اخلاق فعال، اتخاذ و به‌کارگیری ساختار و سیاست‌های حامی توسعه اخلاق در ورزش دانشگاه، تغییر فرهنگ و جو نتیجه-گرایی در دانشگاه به فرهنگ اخلاق محور در ورزش دانشگاه، بازنگری در نگرش مدیران ورزش دانشگاه

و ماموریت ورزش دانشگاه با هدف توسعه ارزش های اخلاقی در ورزش دانشگاهی، تدوین سازوکارهایی در جهت به کار گیری ورزشکاران بر اساس شایستگی های ورزشی در تیم های دانشگاهی و تقویت اعتماد سازمانی و سلامت اداری در ساختار ورزش دانشگاهی با هدف تأثیر گذاری بر جامعه ورزش دانشگاهی دنبال شود. در عامل فراسازمانی آموزش نحوه استفاده درست و اخلاق مدارانه از تکنولوژی های فضای مجازی و در دسترس قرار دادن آن برای دانشجویان ورزشکار، توجه به مسائل اقتصادی، سیاسی و جهت گیری های سیاسی و حزبی دانشجویان در محیط های ورزشی و تلاش برای کاستن اثرات آن بر اخلاق دانشجویان ورزشکار و استفاده از فرصت های اجتماعی، مذهبی و قانونی در جامعه خارج از دانشگاه و برجسته نمودن اثرات آن با هدف توسعه اخلاق در ورزش دانشگاهی توصیه می شود.

بحث و نتیجه گیری

نتایج این تحقیق در قالب یک الگوی کیفی نشان داد عواملی چون عوامل فردی-رفتاری، عوامل زمینه ای، عوامل سازمانی و عوامل فراسازمانی می توانند در توسعه اخلاق تأثیرگذار باشند. توجه به هر یک از این عوامل و تلاش در جهت تقویت و حمایت از آنها توسط مدیران و مربیان ورزشی می تواند موجب اشاعه هر چه بیشتر رفتارهای اخلاقی تا حدی که موجب بهبود عملکرد اخلاقی تیم های ورزشی دانشگاه گردد. همچنین با تأثیری که این عوامل بر ارتقا ارزش های اخلاقی در جامعه ورزشی کشور (بر اساس یافته های تحقیق) دارند می توان این ارزش ها را از طریق راهبردهای آموزشی، پژوهشی، ورزشی و مدیریتی در جامعه ورزشی کشور توسعه داد و منتظر نتایج مطلوب در جهت رشد ارزش ها و اخلاقیات در ورزش کشور بود. امید است سازمان های متولی در بخش ورزش مانند وزارت علوم، وزارت ورزش، ادارات کل ورزش و جوانان، فدراسیون های ورزش دانشگاهی دانشکده تربیت بدنی و مراکز پژوهشی بتوانند در جهت اشاعه ارزش های اخلاق ورزشی از نتایج تحقیق حاضر بهره مند شوند.

با تشکر از اساتید فرهیخته و سازمان های مورد بررسی که در راستای تحقق اهداف این پژوهش ما را یاری کردند.

منابع

1. Abolhassan. F, Rezaeemanesh. B. (2005). Administrative Ethics: A journey to the past and present: Management studies in Iran. (Persian)
2. Babasferiranani. M. (2017) "Studying the Professional Ethics of Shiraz University Professors from the Point of View of Master Students". Master's Degree, Department of Educational Management, Shiraz University. (Persian)

3. Bahari far. A, Javaheri Kamal. M. (2017). "Investigating the Consequences of Organizational Ethical Values (by Investigating Organizational Justice, Organizational Commitment and Organizational Citizenship Behavior). *Journal of Human Development in Police, seventh year*, 28: 95-118. (Persian)
4. Bensonolu. D. (2016). 'Determination of university Athletes character through sport participation in Niserdelta of Nigeria. *journal of Education, practice*, 1(15): 2016. 33-48
5. Binder. D. (2005). Teaching Olympism in schools: Olympic education as a focus on values education. International Chair in Olympism Lecture, Centre for Olympic Studies (Spain: Autonomous University of Barcelona. 2005;5.
6. Daryabagien, A, Karimzadeh. S, Nazem. F. (2016). Identifying the Factors Affecting the Development of Professional Ethics of High School Principals in Fars Province. *Quarterly Journal of Educational Management Research*, 8(2): 21-41. (Persian)
7. Gayuriyan. H. (2000). The Role of Ethics in Organizational Development. *Journal of Applied Public Administration*, 47: 33-48. (Persian)
8. Gayuriyan, H. (2005). The Role of Ethical Levels in Organizational Decisions. *Tadbir*, 169: 71-86. (Persian)
9. Gessman, R. (2010). "Olympic education, fair play and their practice in schools". The Official Publication of the European Fair Play Movement Academic Supplement, 8(2): 23- 29.
10. Graham. D. (2017). "Athletic Indentcty and moral Development: An Examination of NCAA division I Athletes and their moral Development.' Browse all these Dissertations. wright state university
11. Ghahremani. J, GholiGhourchian. N. (2018). "Investigating Effective Factors on the Teacher's Work Ethics of Three Educational Levels to Represent a Model". *American Journal of Scientific Research*, 54: 101-110.
12. Gholami. K, Ebrahimi I. (2015). Providing and fitting an ethical sensitivity model and its relationship with caring teaching. *Ethics in Science & Technology*, 10(1): 85-94. (Persian).
13. Isidori. E, Frías. JL, Echazarreta. RR. (2015). Teaching Sport Philosophy Online: a Case Study in Italy. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 13;186:932-8.
14. James. F, Keenan. (2017). "the lack of professional ethics in the academy". *Louvain studies*, 35: 98-116.
15. Lescroart , Mariya , Brown , Michael. (2015). The Relationship Between Ethical and Abusive coahing Behavius and student – Athlete well-being" *sport exercise and performance psychology*, 4(1): 36-41.
16. Parry J. (2006 Oct). Sport and Olympism: Universals and multiculturalism. *Journal of the Philosophy of Sport*, 1, 33(2):188-204 .
17. Mathews, R. (2012). ' The role of Ethics in Athletice participation' university of Nevada, lasvegas. Dissertation.
18. Mehrabi. N, Arinpour. M. (2015). Requirements and strategies of professional ethics in higher education system. *Journal of Ethics in Science and Technology*, 11(4): 53-71. (Persian)
19. Mohammadi. R. (2009). *Quality assessments for higher education: concepts, principles, methods, and criteria*. Tehran: Sanjesh Organization Publication. (Persian)

20. Mouratrdous. k, chatzopoulos. D. (2007). Moral Development in sport context, Aoistotle university of Thessaloniki, Greece
21. Mottalebifard. A, Navehebrahim. A, Mohsenzadeh. F. (2011). Recognizing professional and ethical indicators in university teaching from the perspectives of postgraduate students: A qualitative approaches. *Ethics in Science & Technology*, 6(3): 9-16. (Persian)
22. Mousavi. S, Shahrestani. M. (2017). The Effect of Training on Professional Behavior on the Ethical Values of Accounting Students, 11th Iranian National Accounting Conference, Mashhad, Ferdowsi University of Mashhad. (Persian)
23. Mohammadi, R, Barari. M, Honari, H, Shojaee. S. (2011). The Effect of Professional Ethics of Athletes and Coaches on the Trust and Commitment of Fans towards the Club (Case Study of Sepahan Club), 6th National Congress of Physical Education Students in Tehran, Tehran, Institute of Physical Education and Sport Sciences. (Persian)
24. Moradipour. M, Babaei. A. (2017). Ethics in sport and moral attributes of Muslim athlete, 2nd National Congress of Sport Sciences and Physical Education of Iran, Tehran, Foundation for the Promotion of Science and Technology, https://www.civilica.com/Paper-SPORTCONF02-SPORTCONF02_164.html. (Persian)
25. Pennino. M. (2004). Managers and Professional ethics. *Journal of Business ethics*, 41: 337-347.
26. Razaghi. M, Ramezani Nejad. R, Mehrabi. G. (1393). An Investigation of the Effective Dimensions of Corruption in Football. *New Approaches to Sport Management*, 2(7): 52-41.
27. Rubenstein. LS. (2010). Professional ethics report. *Advancing science, serving, society*, 23 (1): 1-8.
28. Safari Jafar Lu. H, Ghorbani. M. (Winter 2013). Qualitative Analysis of Sport Exercise among Students: Comparison of Data. *Journal of Sport Management*, 9(4): 648-635.
29. Salimi. M. (2016). Presenting the pattern of professional ethics development in sports organizations. *Quarterly Journal of Ethics and Technology*, 12(1): 3-13. (Persian)
30. Shah Ali. M, Rashidpour. A, Ismail. K, Etebariyan. A. (2016). A Model for the Implementation of Professional Ethics in Iranian Organizations. *Urban Management*, 39: 393-406. (Persian)

ارجاع دهی

صفری دولو، میترا؛ فهیم دابین، حسن؛ کشتی دار، محمد. (۱۴۰۰). شناسایی و تبیین عوامل موثر بر توسعه اخلاق در ورزش دانشجویی. *پژوهش در ورزش تربیتی*، ۹ (۲۳): ۳۴-۲۰۹. شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2019.7064.1618

Safari Dulou, M; Fahim Davin, H; Kashtidar, M. (2021). Identifying and Explaining the Factors Affecting the Development of Ethics in Academic Sport. *Research on Educational Sport*, 9 (23): 209-34. (Persian). DOI: 10.22089/RES.2019.7064.1618

Research paper

Designing the Sponsorship Pattern for National Public Sport using Grounded Theory**S. Rahbari¹, A. khodayari², H. Honari³, A. M. Amirtash⁴**

1. Ph.D. student in Sport Management, Department of Physical Education and sport science, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

2. Associate Professor of Sport Management, Department of Physical Education and sport science, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran

3. Associate Professor of Sport Management, Department of Physical Education and sport science, Allameh Tabatabaiee University, Tehran, Iran

4. Full Professor, Department of Physical Education and sport science, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran

Received: 2018/08/08**Accepted: 2018/10/03**

Abstract

The purpose of this qualitative study was to design the sponsorship pattern of public sport in Iran using a grounded theory approach. Theoretical saturation was achieved after 21 deep and semi-structured interviews with experts and managers in public sport and sponsorship fields. Categories were identified after completing the process of coding and data abstraction. Purposive and snowball sampling method was done until theoretical saturation. The model was designed according to the systematic model of Strauss and Corbin (1994). Data analysis in three steps including open, axial, and selective coding was achieved by using MAXQDA software. So, during the process of open coding, categories included causal condition, contextual condition, intervening factors, actions and strategies; next, the outcomes were extracted from the sponsorship of public sport; then, in the axial coding stage, the connection between the following categories of causal condition (financial support infrastructure, economic factors, management factors, sponsorship culture, government factors, human resources, competitive advantage), contextual condition (social factors, legal factors, media factors), intervening factors (political factors, organizational factors), action and interaction strategies (development of attracting sponsors, Infrastructure to attract sponsors, improving rules for sponsors, benefit from experts, interacting with the media, granting funds to sponsors), and the consequences (benefits of financial support for federation, benefits of financial support for sponsoring companies) in terms of coding paradigm in sports manufacturing corporations was determined. In addition, in the selective coding stage, each component of the coding paradigm was described, the storyline was depicted, the theory was created,

1. Email: s.rahbari64@yahoo.com

2. Email: khodayariabas@yahoo.com

3. Email: honari_h@yahoo.com

4. Email: amirtash@hotmail.com

and finally, the hypotheses of the research were formulated. Public sports managers can use signs, concepts and categories identified in their plans for better financial support in public sports.

Keywords: Public Sport, Sponsorship, Grounded Theory

Extended Abstract

Background and Purpose

Sport is an organized and purposeful game in which the moves are performed to strengthen physical strength, increase morale and gain skills (Javadipour and Sami Nia, 2013) . Sports have different types and are divided into different forms; one of its subcategories is a public sport. In fact, public sport is an attempt to promote sport among all segments of society and public sport has health, social and cultural implications. Undoubtedly, the generalization of sports among people requires financial resources. In the field of recreational sports, funding includes government budgets, public institutions funding, sponsorships, popular donations, and ultimately, financial support for insurers with an approach to raising public health (Ehsani, 2014). A sponsor is a person or company that sometimes supports a person, activity, work; or a person or group who provides the facility to its contractor (Pitts & Stootlar, 2007). However, in Iran's public sport, this issue has not yet met serious needs, and despite the existence of numerous organizations and sectors (Federation of public sport, General Sports Deputy of the Ministry of Sports and Youth, Municipalities, Ministry of Education, Ministry of Science, Research and Technology) so that each one is responsible for some kind of public sport, unfortunately, it is found that the number of participants in public sports is not as good as other countries. The study of theoretical foundations and literature shows that paying attention to public sports at the national and international levels has been emphasized. In Iran, considering the government's economy, increasing economic sanctions and lowering oil prices in world markets, sports due to the inflation in the community do not meet the needs of sports federations, and sports officials demand the economic self-sufficiency of sports federations. On the other hand, the structure of Iran's sport is complex. The environment that dominates Iran's sport, including the political, social, economic and legal environment, is very complex and unpredictable and has many gaps. The purpose of this qualitative study was to design the sponsorship pattern of public sport in Iran using a grounded theory approach. The present research utilized the views of both academic and executive groups because executives were closely involved with the topic and well versed in defects and shortcomings. On the other hand, the validity of the current study was confirmed by academic experts. The results of this research could be useful in improving the investment status of sponsors, reducing investment risk, attracting more funds to public sport, encouraging people to

participate in sports and sponsorships, improving their interactions in terms of communication between parties, as well as improving generally the state of the country's sport.

Materials and Methods

This qualitative study was conducted in Iran using a grounded theory approach based on the systematic model of Strauss and Corbin (1990). Qualitative research has a complicated process, doing that requires a relatively long time, and the data should be analyzed by the inductive inference method (Danaiefer et al., 2004). Data analysis in three steps including open, axial and selective coding was achieved using MAXQDA software.

Findings

So, during the process of open coding, categories included causal condition, contextual condition, intervening factors, actions and strategies; next, the outcomes were extracted from the sponsorship of public sport; then, in the axial coding stage, the connection between the following categories of causal condition (financial support infrastructure, economic factors, management factors, sponsorship culture, government factors, human resources, competitive advantage), contextual condition (social factors, legal factors, media factors), intervening factors (political factors, organizational factors), action and interaction strategies (development of attracting sponsors, Infrastructure to attract sponsors, improving rules for sponsors, benefit from experts, interacting with the media, granting funds to sponsors), and the consequences (benefits of financial support for federation, benefits of financial support for sponsoring companies) in terms of coding paradigm in sports manufacturing corporations was determined. In addition, in the selective coding stage, each component of the coding paradigm was described, the storyline was depicted, the theory was created, and finally, the hypotheses of the research were formulated.

Conclusion

According to the results of the ongoing study, many factors affect the financing of public sports in Iran. At present, the public sports field of the country has many problems, some of which go back to their own performance and others to the environment in which they operate. The adoption of major measures in the areas of attracting sponsors, creating areas for attracting sponsors, improving the rules for sponsors, employing special forces, interacting with the media, providing facilities to sponsors can reduce the challenges of public sports financing, increase the channels of income and productivity create a more healthy society in terms of physical, psychological, social aspects, and so on. At the macro level, it is possible to prompt the development of public sports in society, enhance its revenue

generation by modifying the structure of the country's sport, reviewing the rules and regulations, and reducing the role of the government, increase the supervisory role of the state, provide the necessary hardware and software infrastructure with proper policy in public sport and create inter-organizational integration in an optimal and maximized way based on all capabilities of the system. Besides, enjoying science in the executive sports of the country, especially in the field of financial management and marketing improves the status quo. In addition, having a systemic point of view on the management of the country's sport can solve many problems. Meritocracy in the appointment of sports managers can also improve the status quo. In addition, the use of marketing and advertising strategies can encourage the private sector to invest in public sport. Increasing public subsidies for public sports, removing barriers to privatization and applying financial policies can solve many of the problems of public sport, too.

Keywords: Public Sport, Sponsorship, Grounded Theory

References

1. Danaeefard, H. Alwani, SM. Adel, A. (2000). *Qualitative Research Methodology in Management: A Comprehensive Approach*, Eshraqi Publishing. (Persian).
2. Ehsani, M. Saffari, M. Amiri, M. KozehChian, H. (2014). Designing the Model of Sport for all in Iran. *Sports Management Studies*, 27: 87-108. (Persian).
3. Javadipour, M. Samei Nia, M. (2013). Explaining the strategic situation and providing a strategy for the development of public sport in Iran. *Journal of Contemporary Research in Sport Management*, 3 (5): 15-28. (Persian).
4. Pitts B.G, Stotler D.K. (2007). *Fundamentals of Sport marketing*. Fitness Information Technology: USA.

طراحی الگوی حمایت مالی ورزش همگانی کشور با استفاده از نظریه داده بنیاد

سمیه رهبری^۱، عباس خدایاری^۲، حبیب هنری^۳، علیمحمد امیرتاش^۴

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران

۲. دانشیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، کرج، ایران (نویسنده مسئول)

۳. دانشیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران

۴. استاد تمام گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۰۷/۱۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۵/۱۷

چکیده

هدف از پژوهش حاضر طراحی الگوی حمایت مالی ورزش همگانی کشور بود. روش پژوهش از نوع مطالعات کیفی با رویکرد نظریه داده بنیاد بود. گردآوری داده‌ها با استفاده از مصاحبه و بررسی اسناد صورت گرفت. پس از انجام ۲۱ مصاحبه عمیق و نیمه ساختاریافته با متخصصان ورزش همگانی و حمایت مالی، مقوله‌های اصلی پس از تکمیل فرایند کدگذاری استخراج گردید. نمونه‌گیری به صورت هدفمند و گلوله برفی تا حد اشباع نظری ادامه یافت. پس از تکمیل یافته‌ها مدل زمینه‌ای بر اساس مدل سیستماتیک استراس و کوربین (۱۹۹۴) طراحی گردید. نتایج تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار تحلیل کیفی مکس کیودا، طی سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی به دست آمد. به طوری که طی فرآیند کدگذاری باز مقوله‌هایی شامل عوامل علی، عوامل زمینه‌ای، عوامل مداخله‌گر، اقدامات و راهبردها و پیامدهای ناشی از حمایت مالی ورزش همگانی استخراج گردید؛ سپس در مرحله کدگذاری محوری، پیوند میان این مقوله‌ها ذیل عناوین شرایط علی (زیرساخت حمایت مالی، عوامل اقتصادی، عوامل مدیریتی، فرهنگ حمایت مالی، عوامل دولتی، نیروی انسانی، مزیت رقابتی)، عوامل زمینه‌ای (عوامل اجتماعی، عوامل حقوقی قانونی، عوامل رسانه‌ای)، عوامل مداخله‌گر (عوامل سیاسی، عوامل سازمانی)، راهبردهای کنش و کنش متقابل (توسعه جذب حامیان مالی، بسترسازی جذب حامیان مالی، بهبود قوانین برای حامیان مالی، بهره‌مندی از نیروی متخصص، تعامل با رسانه‌ها، اعطای تسهیلات به حامیان مالی) و پیامدهای حمایت مالی ورزش همگانی (مزایای حمایت مالی برای فدراسیون، مزایای حمایت مالی برای شرکت‌های حامی) در قالب پارادایم کدگذاری تعیین شد. در ادامه و در مرحله

1. Email: s.rahbari64@yahoo.com

2. Email: khodayariabas@yahoo.com

3. Email: honari_h@yahoo.com

4. Email: amirtash@hotmail.com

کدگذاری انتخابی، یکایک اجزای پارادایم کدگذاری تشریح، سیر داستان ترسیم و نظریه خلق شده و در نهایت، گزاره‌های حکمی و فرضیه‌های راهبردی پژوهش تدوین گردید. مدیران ورزش همگانی می‌توانند از نشان‌ها، مفاهیم و مقوله‌های شناسایی شده در برنامه‌ریزی‌های آتی خود به منظور حمایت مالی بهتر در ورزش همگانی استفاده کنند.

واژگان کلیدی: ورزش همگانی، حمایت مالی؛ نظریه برخاسته از داده‌ها.

مقدمه

ورزش نوعی بازی سازمان‌یافته و هدفمند است که در آن حرکت‌ها به‌منظور تقویت قوای جسمانی، افزایش روحیه و کسب مهارت اجرا می‌شود (جوادی پور و سمیع نیا، ۲۰۱۳). اهداف تربیت‌بدنی و ورزش با تجارب و علایق افراد در ارتباط هستند و تعیین‌کننده مقاصد و جهت برنامه‌ها هستند و با توجه به اهمیت و توسعه حیطه علم تربیت‌بدنی و ورزش اهداف آن محدود به رده‌های جمعیتی خاصی نیست؛ بلکه به تمام رده‌های جمعیتی گسترش یافته است (فتحی، ۲۰۰۹). بنابراین نقش ورزش و فعالیت بدنی به عنوان راهبردی که توانایی بالقوه‌ای در یاری‌رساندن به اهداف سلامتی، اجتماعی و اقتصادی دارد، بسیار حائز اهمیت است (سید عامری، ۲۰۱۲).

ورزش انواع مختلفی دارد و به صورت مختلفی تقسیم‌بندی می‌گردد، که یکی از زیرشاخه‌های آن ورزش همگانی است. ورزش همگانی در واقع کوششی جهت رواج دادن ورزش بین تمام اقشار جامعه است و دارای اثرات بهداشتی، اجتماعی و فرهنگی است. امروزه حدود ۵۰ ورزش در جهان، به عنوان ورزش همگانی شناخته شده است و طیفی از دویدن‌های آرام تا بازی‌های المپیک را شامل می‌شوند. برخی دیگر از صاحب‌نظران، ورزش همگانی را ورزشی می‌دانند که به طور عمومی و در هر شرایطی قابل اجرا باشد و نیاز به تأسیسات و امکانات تخصصی خاصی نداشته باشد و برای سلامتی و گذراندن اوقات فراغت به اجرا درآید (هسلپ^۱، ۲۰۰۱) ورزش همگانی اهدافی چون حفظ سلامت، تعمیم بهداشت، رشد و تقویت قوای جسمی، آمادگی برای فعالیت‌های دفاعی، کسب شادابی و نشاط و کسب موفقیت شغلی و حرفه‌ای را دنبال می‌کند. این اهداف با تغییرات اندکی در نزد اکثریت جوامع بشری ترویج می‌شود و برحسب ضرورت بر یک یا چند هدف تأکید بیشتری به عمل می‌آید. با صنعتی شدن جوامع و افزایش اوقات فراغت، ورزش همگانی با اهداف سرگرمی و ایجاد نشاط و سلامتی دنبال می‌شود (قلی نیا، ۲۰۰۴).

به دلیل نقش و اهمیت تربیت‌بدنی و ورزش در جوامع و تأثیر روزافزون آن در بهبود و ارتقای سطح سلامتی و نشاط عمومی و کسب موفقیت‌های بین‌المللی، جنبش‌ها، سازمان و نهادهای مختلفی به وجود آمده که موجب شکل‌گیری صنعت ورزش شده است. در این صنعت انواع سازمان‌های عمومی و خصوصی به فعالیت مشغول‌اند که برخی ماهیت ورزشی دارند و برخی دیگر از بیرون حوزه ورزش به آن وارد شده‌اند. سازمان‌های خصوصی، سازمان‌های خصوصی غیرانتفاعی، سازمان‌های عمومی رسمی، سازمان‌های نیمه عمومی و سازمان‌های عمومی داوطلب، بنگاه‌ها و مؤسسات تجاری، صنعتی و گردشگری در بازاریابی کالا و خدمات خود ارتباطات وسیعی با رویدادهای ورزشی برقرار کرده‌اند و از این حیث ورزش جایگاه خاصی در بازار اقتصادی جهان پیدا کرده است. ورزش و اقتصاد با یکدیگر در تعامل‌اند به طوری که دولت‌ها و شرکت‌های خصوصی با سرمایه‌گذاری در ورزش می‌توانند از منابع بسیار بهره‌مند شوند (احسانی، ۲۰۰۸). سهم ورزش در اقتصاد ملی رابطه‌ای مستقیم با میزان سرمایه‌گذاری در آن دارد که در وضعیت حاضر در کشور ما میزان آن در مقایسه با کشورهای توسعه‌یافته اندک است. در کشورهای ایتالیا، انگلستان و آلمان نسبت اقتصاد ورزش به تولید ناخالص داخلی به ترتیب ۲ درصد، ۱.۷ درصد و ۱.۴ درصد و برای ایران ۳۸ صدم درصد گزارش شده است (جلالی فراهانی و علیدوست قهفرخی، ۲۰۱۳).

ورزش همگانی توسط کمیته پیشرفت ورزش شورای اروپا به عنوان یک عبارت و فراهم نمودن فرصت‌هایی برای افراد علاقه‌مند به ورزش کردن در زمان اوقات فراغت جهت مشارکت در فعالیت‌های ورزشی بدون هیچ‌گونه محدودیت ناشی از وضعیت اجتماعی، نژادی و معلولیت تعریف شده است، آنچه از این تعریف استنباط می‌گردد این است که همه افراد باید از ورزش کردن بهره‌مند و ورزش حق همه افراد است (زوربا^۱، ۲۰۱۲). همان‌گونه که از مباحث نیز مشخص است ورزش همگانی دارای فواید بی‌شماری است که همین نکته بر لزوم تلاش هر چه بیشتر برای شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش همگانی در جامعه در قالب یک الگوی کاربردی اشاره دارد. نتایج تحقیقات متعدد از جمله صفاری (۲۰۱۴)، تسلیمی و همکاران (۲۰۱۹)، جوادی پور و رهبری (۲۰۱۸) و غیره نشان دادند که برخی از عوامل اثرگذار بر توسعه ورزش همگانی عبارت‌اند از تجهیزات و اماکن، منابع انسانی، حمایت مالی، مدیریت برگزاری و پروژه‌ها، محیط حقوقی و قانونی، ترویج فرهنگ، توسعه نهادها، نظارت و ارزیابی، توسعه علمی و آموزشی و غیره؛ اما در کشور ایران به طور جامع در زمینه حمایت مالی این بخش از نظام جامع توسعه ورزش کشور تا به حال پژوهش مستقلی انجام نگردیده است. بدون شک، همگانی شدن ورزش در میان مردم نیازمند منابع مالی است. در حوزه ورزش‌های تفریحی، منابع مالی شامل بودجه دولتی، بودجه نهادهای عمومی، حامیان مالی،

1. Zorba

کمک‌های مردمی و در نهایت، حمایت مالی شرکت‌های بیمه‌ای با رویکرد افزایش سطح سلامت عمومی است (احسانی، ۲۰۱۴). حامی مالی یا اسپانسر، فرد یا شرکتی است که گاهی اوقات فرد، فعالیت و یا کار خاصی را پشتیبانی می‌کند و یا فرد یا گروهی است که امکانات را برای طرف قراردادش تهیه می‌کند (پیتس و استوتلار، ۲۰۰۷). حمایت مالی به یکی از منابع اصلی تأمین بودجه در هر دو سطح ملی و بین‌المللی در ورزش، هنر، محیط‌زیست، رسانه‌ها، پروژه‌های بشردوستانه و جامعه، آموزش و پرورش و زمینه‌های دیگر تبدیل شده است. حمایت مالی به نفع عموم مردم است که امکان استقرار یا پخش و گسترش وقایع و فعالیت‌هایی را فراهم می‌آورد که شاید توجیه اقتصادی هم نداشته باشند. بنابراین، حمایت موفق به نفع همه طرف‌های ذی‌ربط از جمله حامیان مالی، سازمان‌ها، رسانه‌ها، مجریان طرح، تماشاگران و عموم مردم است.

باید اذعان نمود که هزینه‌های اداره و سرپا نگه‌داشتن ورزش، روزبه‌روز در حال افزایش است. افراد، باشگاه‌ها و حتی دولت‌ها فائق آمدن بر این هزینه‌ها را بسیار سخت می‌دانند و در نتیجه در تکاپوی پیدا کردن راه‌های دیگری برای تأمین منابع این هزینه‌ها هستند. یکی از راه‌های اصلی در این خصوص حمایت مالی است؛ اما در ورزش همگانی ایران این مسئله هنوز تحقق جدی نیافته است و علی‌رغم وجود سازمان‌ها و بخش‌های متعدد (فدراسیون ورزش‌های همگانی، معاونت ورزش همگانی وزارت ورزش و جوانان، شهرداری‌ها، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری و...) که هرکدام خود را به نوعی در قبال ورزش همگانی مسئول می‌دانند، متأسفانه شاهد هستیم که تعداد شرکت‌کنندگان در ورزش همگانی نسبت به سایر کشورها وضعیت چندان مطلوبی ندارد. همچنین به علت گرایش مدیران تربیت‌بدنی و رسانه‌های ورزشی به ورزش قهرمانی، تاکنون کمتر به ورزش همگانی پرداخته شده است و پژوهش‌های صورت گرفته نیز از پراکندگی فراوانی برخوردارند. از طرف دیگر ورزش همگانی کشور به دلایلی همچون بی‌میلی بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در ورزش‌های همگانی و گرایش بیشتر به سرمایه‌گذاری در بخش‌های دیگر، ناکافی بودن منابع مالی و سرمایه‌گذاری، ناچیز بودن هزینه‌های ورزشی سبد خانوار و اتلاف منابع مالی به دلیل نبود مدیریت یکپارچه ورزشی با تهدیدهای جدی مواجه است. یکی از راه‌های تأمین منابع و هزینه برای فعالیت‌های ورزشی، جذب حامیان مالی مناسب توسط سازمان‌ها و مسئولان ورزشی است. در این راستا، ایجاد محیطی سالم و مناسب برای سرمایه‌گذاری صاحبان صنایع و بخش خصوصی در ورزش لازم و ضروری است (اتقیا، ۲۰۰۲).

از جمله تحقیقات مرتبط در این زمینه می‌توان به رستم زاده و همکاران (۲۰۱۴) اشاره کرد که به ارزیابی اثر سرمایه‌گذاری دولت در بخش ورزش بر رشد اقتصادی در ایران پرداختند. نتایج حاصل از

تخمین حاکی از این است که سرمایه‌گذاری دولت در ورزش اثر معناداری بر رشد اقتصادی ندارد. هدف از اجرای تحقیق جعفری و همکاران (۲۰۱۵) بررسی تأثیر اسپانسرینگ ورزشی بر ارتباطات بازاریابی شرکت‌های غیردولتی شهرستان تبریز بود. نتایج تحقیق نشان داد اسپانسرینگ ورزشی بر ارتباطات بازاریابی شرکت‌های غیردولتی شهرستان تبریز ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد. هدف از پژوهش عرب نومی و همکاران (۲۰۱۶) تبیین نقش تلویزیون در توسعه ورزش همگانی بود که به روش کیفی و استراتژی نظریه‌پردازی برخاسته از داده‌ها انجام گرفت. برخی از شرایط علی شامل عدم جذابیت مالی ورزش همگانی برای تلویزیون و محدود بودن تعامل دوسویه سازمان‌های متولی ورزش همگانی با شبکه‌های تلویزیون است. شرایط مداخله‌گر و زمینه‌ای دربرگیرنده ضعف شبکه‌های مرتبط با حوزه سلامت، نیروی انسانی تلویزیون، جذابیت ناچیز ورزش همگانی برای مخاطبان تلویزیونی و گرایش مخاطب به تماشای تلویزیون با انگیزه تفریح و سرگرمی است. پژوهش شریفیان و حیدری فرد (۲۰۱۷) با هدف شناسایی موانع مشارکت خیرین در احداث و توسعه فضاهای ورزشی (مطالعه موردی: استان کرمان) صورت گرفت و یافته‌ها نشان داد تمامی عوامل مورد بررسی در این پژوهش مانع از مشارکت خیرین در توسعه فضاهای ورزشی بوده‌اند و میزان ممانعت آنها به ترتیب اولویت عبارت است از: مانع قانونی-اجرایی، اعتقادی، فرهنگی-اجتماعی و مانع مربوط به خود ورزش. نتایج مطالعه جوادی پور و رهبری (۲۰۱۷) نشان داد مؤلفه‌های مؤثر بر سیاست‌گذاری ورزش همگانی ایران شامل مؤلفه‌های سازمانی، باورها و فرهنگ‌ها، شرایط اقتصادی، تحلیل، تفسیر و تدوین علمی و مطالعات و پژوهش‌هاست.

گروس و ریزاینر^۱ (۲۰۱۳) در مطالعه‌ای با عنوان بررسی نقش حمایت مالی بر وجهه برند با کنترل نقش مواجهه و فعال‌سازی نشان دادند که چنانچه سازگاری کمی بین حامی مالی و رویداد وجود داشته باشد موجب کاهش وجهه حامی مالی می‌شود. حضور در رویداد حمایت مالی شده موجب بهبود وجهه حامی مالی می‌شود و در این شرایط تبلیغات رویداد بر افراد با جانبداری بالا تأثیر مثبت می‌گذارد، این نویسندگان سازگاری بین حامی مالی و رویداد را مهم‌ترین محرک وجهه حامی مالی می‌دانند. نتایج پژوهش سارجیت سینگ^۲ (۲۰۱۷) که به سیاست‌ها و استراتژی‌های توسعه ورزش همگانی در کشور مالزی پرداخت، حاکی از این بود که هدف اصلی این سیاست ورزشی تبدیل ورزش به یک فرهنگ در زندگی روزمره مردم است. اهداف و استراتژی‌های مشخص شده در این سیاست تضمین می‌کنند که تمام تلاش‌ها در این راستا، همراه با تلاش‌ها برای رسیدن به وضعیت توسعه‌یافته

1. Grohs & Reisinger
2. Sargit Singh

در کشور با موفقیت پیاده‌سازی شوند. با مراجعه به ادبیات حوزه ورزش همگانی مشاهده شد که الگوی جامع از حمایت مالی ورزش همگانی وجود ندارد.

مطالعه مبانی نظری و ادبیات پیشینه نشان می‌دهد که ضرورت توجه به ورزش برای همه در سطوح ملی و بین‌المللی مورد تأکید بوده است. در ایران نیز با توجه به دولتی بودن اقتصاد و افزایش تحریم‌های اقتصادی و کاهش قیمت نفت در بازارهای جهانی، بودجه ورزش با توجه به تورم موجود در جامعه پاسخگوی نیاز فدراسیون‌های ورزشی نیست و مسئولین ورزشی خواستار خودکفایی اقتصادی فدراسیون‌های ورزشی هستند. در چنین شرایطی از مدیران ورزشی انتظار می‌رود با تدبیر و برنامه‌ریزی بتوانند بودجه مورد نیاز خود را از منابع بالقوه کسب کنند و به تدریج وابستگی خود را به دولت کم کنند. از سوی دیگر ساختار ورزش ایران ساختار پیچیده‌ای است. محیط حاکم بر ورزش ایران اعم از محیط سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و حقوقی بسیار پیچیده و غیرقابل پیش‌بینی و دارای شکاف‌های بسیاری است. بنابراین برای حل معضلات اقتصادی ورزش، سازمان‌های ورزشی باید از اتکای صرف به منابع دولتی دست بردارند و به دنبال سایر منابع کسب درآمد و تأمین مالی باشند. در این راستا شناخت عوامل مؤثر، راهبردها و منابعی که موجب تأمین مالی در ورزش می‌شود، می‌تواند مورد بحث و مطالعه قرار گیرد، به خصوص در کشور ما که تا کنون تحقیق نظاممند و کافی در این زمینه انجام نشده است.

از این‌جا بود که موضوع و سوال‌های اصلی پژوهش در ذهن پژوهشگر شکل گرفت. به همین دلیل، سوال اصلی تحقیق این است که چه عواملی سبب جذب و یا دفع حامیان مالی در ورزش همگانی شده‌اند؟ چه الگوی برای حمایت مالی ورزش همگانی در ایران مناسب است؟ مؤلفه‌های اصلی و واسطه برای حمایت مالی الگوی ورزش همگانی در ایران کدام‌اند؟ تلاش تحقیق حاضر در استفاده از نظرات هر دو قشر دانشگاهی و اجرایی موضوعی است که بر غنای آن افزوده است؛ چرا که افراد اجرایی از نزدیک درگیر موضوع هستند و به خوبی با نقص‌ها و کاستی‌ها آشنایی دارند و از سوی دیگر متخصصین دانشگاهی نیز می‌توانند از بعد نظری به اعتبار پژوهش کمک نماید. به بیان دیگر حامیان مالی و فدراسیون ورزش‌های همگانی دو طرف یک قرارداد حمایت مالی هستند که به‌طور مستقیم در جریان امور و موانع موجود قرار دارند و نظرات آنها بر پایه شرایط و وضعیت موجود خواهد بود و البته متخصصین دانشگاهی نیز جنبه‌های نظری را به این دیدگاه‌ها اضافه خواهند کرد. همچنین با توجه به این‌که در کشور ایران، الگوی جامعی از حمایت مالی ورزش همگانی وجود ندارد و حامیان مالی جهت سرمایه‌گذاری معیار و ملاک مشخصی ندارند، این موضوع باعث می‌شود ریسک سرمایه‌گذاری، احتمال بروز مشکلات مابین دو طرف و همچنین عدم موفقیت سرمایه‌گذاری بالا رود. نتایج این تحقیق می‌تواند در بهبود وضعیت سرمایه‌گذاری حامیان مالی، کاهش ریسک

سرمایه‌گذاری، جذب بیشتر منابع مالی به ورزش‌های همگانی، رضایت افراد شرکت‌کننده در ورزش همگانی و حامیان مالی و در نتیجه بهبود تعاملات آنها در قالب معیارهای ارتباط طرفین و همچنین بهبود وضعیت ورزشی کشور به طور کلی مفید باشد.

روش پژوهش

رویکرد تحقیق حاضر از نوع کیفی بود، که با روش گراند تئوری^۱ و به شیوه سیستماتیک که به استراوس و کوربین^۲ (۱۹۹۰) نسبت داده شده انجام گرفت. پژوهش کیفی فرآیند پیچیده‌ای است که انجام آن مستلزم صرف وقت نسبتاً طولانی است و داده‌ها به روش استنباط استقرایی تحلیل می‌شوند (دانایی فر و همکاران، ۱۳۸۳). تکوین نظریه در این روش، بر فرضیه استوار نیست، بلکه نظریه از دل داده‌ها استخراج می‌شود (استراس و کوربین، ۱۳۹۰). جامعه آماری این پژوهش کلیه افراد متخصص و خبره در زمینه ورزش همگانی کشور شامل مدیران و کارشناسان این حوزه و اعضای هیئت‌علمی و اساتید دانشگاه بودند که در این زمینه تحقیق و پژوهش داشتند. این افراد به روش نمونه‌گیری زنجیره‌ای^۳ یا گلوله برفی^۴ انتخاب شدند و جمع‌آوری اطلاعات تا اشباع نظری داده‌ها ادامه یافت. در این مطالعه با ۲۱ نفر مصاحبه انجام شد که از مصاحبه هجدهم به بعد، داده‌ها کاملاً تکراری و به اشباع نظری رسیده بود. برای شناخت مبانی نظری، ادبیات و پیشینه تحقیق مرتبط با موضوع، از طریق رجوع به اطلاعات موجود در پایگاه‌های اینترنتی، کتاب‌ها، مجلات و نشریات مختلف، مطالب مربوط به هر یک گردآوری شد. در بخش دوم، گردآوری اطلاعات از طریق بررسی و تجزیه و تحلیل اسناد بالادستی در حوزه‌های حمایت مالی و ورزش همگانی و دیگر اسناد مرتبط در وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون ورزش همگانی صورت گرفت. همچنین، برای بررسی سئوالات پژوهش و شناسایی مقوله‌ها از مصاحبه فردی نیمه ساختاریافته استفاده شد. پس از تکمیل یافته‌ها مدل زمینه‌ای بر اساس مدل سیستماتیک استراس و کوربین (۱۹۹۴) طراحی گردید. نتایج تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار تحلیل کیفی مکس کیودا (MAXQDA) طی سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی به دست آمد.

در مرحله کدگذاری باز، داده‌های مربوط به موضوع مطالعه، با بررسی دقیق، نام‌گذاری و مقوله‌بندی شدند. این مرحله از روش نظریه داده بنیاد بلافاصله بعد از اولین مصاحبه انجام می‌شود. به عبارت دیگر

-
1. Grounded Theory
 2. Strauss and Corbin
 3. Chain Referral
 4. Snowball

محقق پس از هر مصاحبه شروع به پیدا کردن مفاهیم و انتخاب برچسب‌های مناسب برای آنها و ترکیب مفاهیم مرتبط می‌کند. در مرحله دوم (کدگذاری محوری)، مقولات به‌دست‌آمده از طریق کدگذاری باز در نظامی منطقی قرار گرفتند و ارتباط آنها با هم مشخص شد. به عبارتی، داده‌های تجزیه‌شده به مفاهیم و مقوله‌ها در کدگذاری محوری به شیوه جدیدی به یکدیگر مرتبط شدند. این کار با به کار بردن یک مدل پارادایمی شامل شرایط علی، پدیده، زمینه، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها انجام شد. مرحله سوم (کدگذاری انتخابی) هم پس از انجام کدگذاری باز و محوری و مشخص شدن مدل پارادایمی انجام شد. در این مرحله، روند انتخاب مقوله اصلی به طور منظم و سیستماتیک آن با سایر مقوله‌ها، اعتبار بخشیدن به روابط، و پر کردن جاهای خالی با مقولاتی که نیاز به اصلاح و گسترش دارند. این روند شامل چند گام است. اولین قدم متضمن توضیح خط اصلی داستان است. گام دوم، ربط دادن مقولات تکمیلی بر حول مقوله اصلی با استفاده از یک پارادایم (که در کدگذاری محوری توصیف شده است) است. گام سوم، مرتبط ساختن مقولات به یکدیگر در سطح بعدی است. گام چهارم، به تأیید رساندن آن روابط در قبال داده‌ها است. آخرین قدم، تکمیل مقولاتی است که اصلاح و یا نیاز به بسط و گسترش دارند (دانایی فر و همکاران، ۱۳۸۹). نحوه بررسی روایی و پایایی در تحقیقات کیفی با روش‌های تحقیق کمی متفاوت است. محقق کیفی ضمن حضور در عرصه، داده‌های جمع‌آوری‌شده را از طرق مختلف با یکدیگر مقایسه می‌کند. بررسی و مقایسه مکرر داده‌ها، خود به تأیید و افزایش روایی آنها کمک می‌کند. گوبا و لینکن^۱ (۱۹۹۴) چهار معیار (مقبولیت^۲، انتقال‌پذیری^۳، تأییدپذیری^۴، قابلیت اطمینان) برای پژوهش کیفی برشمرده‌اند و معیارهایشان را با چهار معیار متعارف در پژوهش کمی (روایی درونی و بیرونی، پایایی و عینیت) جفت کرده و پیوند داده‌اند.

مقبولیت (روایی درونی): روایی درونی از طریق ارائه نتایج به‌دست‌آمده به آزمون‌شوندگان (مشارکت‌کنندگان در تحقیق) انجام می‌گیرد. اگر آنها نیز یافته‌ها را مورد تأیید قرار دهند، می‌توان نسبت به روایی تحقیق بیشتر مطمئن گردید. در این تحقیق ارائه بازخورد به آزمون‌شوندگان و قرار دادن آنها در مسیر تحقیق به طوری که بر نحوه پاسخ‌گویی آنها تأثیر نگذارد به منظور افزایش روایی داخلی اقدام گردید. ضمناً پس از انجام هر مصاحبه الگوی به‌دست‌آمده در آن مرحله ارائه می‌شد و در صورتی که مصاحبه‌شونده نکاتی را نسبت به مدل داشت مورد بحث قرار می‌داد. این کار پس از

-
1. Guba & Lincoln
 2. Credibility
 3. Transferability
 4. Dependability

مصاحبه انجام می‌شد تا مصاحبه‌عاری از هرگونه پیش‌فرض و جهت‌گیری انجام شود. فرایند انجام مصاحبه و کدگذاری و استخراج تئوری چندین ماه طول کشید و محقق خود به طور کامل درگیر موضوع بود.

انتقال پذیری (روایی بیرونی): انتقال‌پذیری نتایج پژوهش نشانگر تعمیم‌پذیری نتایج حاصله به سایر گروه‌ها و محیط‌های مشابه است. هر چند پیتنی و پارکر^۱ (۲۰۰۹) اعتقاد دارند که این امر خارج از توانایی پژوهشگر کیفی است، اما می‌توان با استخراج و ارائه حداکثری داده‌ها (تا جایی که ممکن باشد) تا حدودی این بخش از روایی تحقیق را نیز تأمین کرد. در این پژوهش با مرور متعدد مصاحبه‌ها و استخراج حداکثری و غیرتکراری مطالب سعی بر اجرای این توصیه شد. در این مطالعه نیز انتقال‌پذیری، جایگزین مفهوم روایی بیرونی بود.

تأییدپذیری (عینیت): تأییدپذیری نتایج پژوهش کیفی هنگامی تحقق می‌یابد که سایر محققان بتوانند به روشنی مسیر تحقیق و اقدامات انجام‌شده توسط محقق را دنبال کنند. یک‌راه برای تحقق این امر آن است که محقق دقیقاً تمام روند پژوهش و مسیر تصمیمات خود در طی تحقیق را در گزارش بیان نماید و در این تحقیق سعی بر آن بود. همچنین در روند پیشبرد تحقیق سعی شد از حضور حداکثری همکاران گروه تحقیق با وجود محدودیت‌هایی مانند کمبود وقت و یا عدم دسترسی، استفاده شود.

قابلیت اطمینان (پایایی): قابلیت اطمینان جایگزین مفهوم پایایی است. در این مطالعه به منظور سهولت ممیزی و بازبینی، کلیه مصاحبه‌ها ضبط‌شد و نکات کلیدی آنها استخراج گردید.

نتایج

مؤلفه‌های پارادایم کدگذاری محوری

در این فرایند مقوله‌ها به زیر مقوله‌ها و پیوند دادن مقوله‌ها در سطح ویژگی‌ها و ابعاد در دستور کار قرار می‌گیرد. این کدگذاری، به این دلیل محوری نامیده شده است که کدگذاری حول یک مقوله تحقیق می‌یابد. در این مرحله محقق، یک مقوله از مرحله کدگذاری باز را انتخاب می‌کند و آن را در مرکز فرآیندی که در حال بررسی آن است قرار می‌دهد و سپس، دیگر مقوله‌ها را به آن ربط می‌دهد. **شرایط علی:** بر اساس دیدگاه مشارکت‌کنندگان پژوهش، ۷ مقوله (زیرساخت حمایت مالی، عوامل اقتصادی، عوامل مدیریتی، فرهنگ حمایت مالی، عوامل دولتی، نیروی انسانی، مزیت رقابتی)، به عنوان شرایط علی فرآیند حمایت مالی از ورزش همگانی کشور شناسایی گردید (جدول شماره یک).

1. Pitney & Parker

جدول ۱- کدگذاری محوری شرایط علی

ردیف	کدهای باز	کدگذاری محوری	ردیف	کدهای باز	کدگذاری محوری
۱	ریسک زیاد سرمایه‌گذاری	عوامل اقتصادی	۱۵	نبود پذیرش حمایت مالی ورزشی به عنوان یک ابزار مطلوب بازاریابی ورزشی	عوامل مدیریتی
۲	بالا بودن میزان تورم		۱۶	نبود برنامه‌های بلندمدت در زمینه بازاریابی در شرکت‌های خصوصی	
۳	محیط رقابتی ناسالم		۱۷	حمایت فدراسیون و وزارت ورزش و جوانان از بخش خصوصی	
۴	عدم بازگشت سرمایه		۱۸	نبود برنامه جامع برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی	
۵	نبود ثبات اقتصادی کشور		۱۹	نظارت ضعیف در رسیدگی به امور بخش خصوصی	
۶	عدم توجه به ترویج فرهنگ ورزش همگانی	فرهنگ ورزشی	۲۰	نبود قوانین حمایتی از شرکت‌های حامی ورزشی	عوامل دولتی
۷	اهمیت جایگاه ورزش همگانی در جامعه		۲۱	وجود مزایای اقتصادی توسط دولت برای حامیان مالی	
۸	الزام به رقابت فرهنگی و اخلاقی در بین شرکت‌های حامی ورزش همگانی		۲۲	اطلاع‌رسانی دقیق از قانون صرف مالیات در ورزش	
۹	عدم توسعه زیرساخت‌های مناسب برای انجام ورزش‌های کم‌هزینه	زیرساخت‌ها	۲۳	پرداخت تسهیلات بانکی کم‌بهره توسط دولت به شرکت‌های حامی	عوامل فرهنگی
۱۰	عدم توجه به ایجاد شرایط زیست‌محیطی مناسب در زمان ورزش		۲۴	نگرش مثبت مدیران شرکت‌های خصوصی به حمایت مالی از ورزش	
۱۱	ایجاد مزیت رقابتی برای شرکت‌های حامی ورزش همگانی	رقابت	۲۵	دولتی بودن ورزش	عوامل اجتماعی
۱۲	تغییر فضای رقابتی بین شرکت‌های حامی ورزش همگانی		۲۶	دخالت دولت در امور ورزش	
۱۳	نبود افراد متخصص در زمینه بازاریابی ورزشی در فدراسیون	پژوهی انسانی			
۱۴	عدم استفاده از نیروهای متخصص				

شرایط زمینه‌ای: بر اساس نتایج حاصل از مصاحبه در این پژوهش سه دسته از شرایط زمینه‌ای بر فرآیند حمایت مالی از ورزش همگانی کشور تأثیر می‌گذارند که عبارتند از عوامل اجتماعی، عوامل حقوقی- قانونی، عوامل رسانه‌ای (جدول شماره ۲).

جدول ۲- کدگذاری محوری شرایط زمینه‌ای

ردیف	کدهای باز	کدگذاری محوری
۱	پایین بودن جایگاه اجتماعی ورزش در جامعه	عوامل اجتماعی
۲	نبود ورزشکار محبوب	
۳	تأثیر حمایت مالی بر روابط اجتماعی	
۴	شناخت عموم از اهمیت و اثرات سرمایه‌گذاری در ورزش	
۵	گرایش مسئولین روی یک یا چند ورزش خاص	
۶	اعتماد عمومی به سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ورزش	
۷	چالش‌های حقوقی و قانونی ورزش در حوزه تأمین مالی	عوامل حقوقی و قانونی
۸	چالش‌های حقوقی و قانونی خصوصی‌سازی، مقررات مالی و پولی کشور	
۹	ضعف قوانین و آیین‌نامه‌های ورزش همگانی	
۱۰	کمبود و نقصان قوانین مصوب حقوقی و حمایتی در ورزش همگانی	
۱۱	مشکلات قانونی حقوقی اراضی با کاربری ورزشی	
۱۲	ضعف قانون حق پخش تلویزیونی	
۱۳	نبود ضمانت مالی برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ورزش همگانی	
۱۴	اجرای نادرست قانون یک درصد ورزش	
۱۵	دولتی بودن صدا و سیما	عوامل رسانه‌ای
۱۶	عملکرد ضعیف رسانه‌ها برای تبلیغات و فرهنگ‌سازی مناسب در جهت ترویج ورزش همگانی	
۱۷	ضعف انجام مسئولیت اجتماعی رسانه ملی در قبال ورزش همگانی	
۱۸	منع قانونی تأسیس شبکه خصوصی ورزش در ایران	
۱۹	دامن زدن رسانه به حواشی ورزش	

شرایط مداخله‌گر: بر اساس دیدگاه مشارکت‌کنندگان پژوهش، ۲ مقوله (عوامل سیاسی، عوامل سازمانی)، به عنوان شرایط مداخله‌گر فرآیند حمایت مالی از ورزش همگانی کشور شناسایی گردید (جدول شماره ۳).

جدول ۳- کدگذاری محوری شرایط مداخله‌گر

ردیف	کدهای باز	کدگذاری محوری
۱	عدم توجه کافی وزارتخانه‌های مسئول به موضوع ورزش همگانی	عوامل سیاسی
۲	سیاست‌زدگی بیش از اندازه ورزش	
۳	موضع سیاسی برخی مدیران و تصمیم‌گیران ورزش همگانی کشور	
۴	ضعف در سیاست‌گذاری‌های کلان ورزش	
۵	ساختار نامناسب ورزش کشور	
۶	ضعف در یکپارچگی نظام ورزش کشور و تقسیم‌بندی ناکارآمد	
۷	کم بودن میزان سرمایه‌گذاری دولت در بخش ورزش همگانی متناسب با نیاز روز جامعه و متقاضیان ورزش	
۸	نهادینه نبودن سیاست‌ها و زنجیروار نبودن اهداف	
۹	سیاست‌گذاری‌های ناهماهنگ بر اساس میزان محدود منابع مالی و امکانات	
۱۰	عدم توجه به الگوهای بین‌المللی موفق در حوزه تأمین مالی ورزش همگانی و ایجاد فاصله با جهان	
۱۱	توجه بیش از حد به تبدیل سیاست‌ها به دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌ها	عوامل سازمانی
۱۲	عدم شفافیت اهداف و برنامه‌ها در حوزه ورزش	
۱۳	تمرکز بر روی برنامه‌های بلندمدت	
۱۴	دیر بازده بودن برنامه‌ها و طرح‌های پیش‌بینی شده	
۱۵	عدم هماهنگی بین ارگان‌های مختلف جهت توسعه ورزش همگانی	
۱۶	عدم یکپارچگی و انجام اقدامات جزیره‌ای ارگان‌های مختلف	
۱۷	تعدد تصمیم‌گیرندگان و نداشتن وحدت رویه و برنامه‌ای جامع	
۱۸	نبود تعامل لازم بین سازمان‌های متولی ورزش همگانی	
۱۹	فساد اداری و مالی در برخی از سازمان‌های ورزشی	

اقدامات و راهبردهای حمایت مالی از ورزش همگانی کشور

طی مصاحبه، مشارکت‌کنندگان پژوهش در پاسخ به این‌که چه اقدامات و راهبردهایی برای حمایت مالی بهتر از ورزش همگانی کشور مورد نیاز است، هر کدام به مواردی اشاره کردند. این اقدامات و راهبردها در پنج سطح تقسیم‌بندی شد که عبارتند از توسعه جذب حامیان مالی، بسترسازی جذب

حامیان مالی، بهبود قوانین برای حامیان مالی، بهره‌مندی از نیروی متخصص، تعامل با رسانه‌ها، اعطای تسهیلات به حامیان مالی که موارد آن در جدول شماره چهار، نشان داده شده است.

جدول ۴- کدگذاری محوری اقدامات و راهبردهای حمایت مالی از ورزش همگانی کشور

ردیف	کدهای باز	کدگذاری محوری
۱	بسترسازی برای خصوصی‌سازی از طریق دولت	بسترسازی جذب حامی مالی
۲	ایجاد قوانین تشویقی برای حامیان فدراسیون ورزش‌های همگانی مانند معافیت‌های مالیاتی	
۳	همکاری بیشتر نهادهای دولتی و خصوصی در جهت توسعه ورزش همگانی	
۴	کاهش تصدی دولت در ورزش همگانی و واگذاری به بخش خصوصی	
۵	تأمین زیرساخت‌های سخت‌افزاری توسط دولت و سایر ارگان‌های متولی ورزش همگانی اعم از شهرداری، آموزش و پرورش، نیروهای مسلح، وزارت علوم و ...	
۶	داشتن استراتژی و سیاست‌های روشن و مدون برای توسعه ورزش همگانی، توسعه صنعت ورزش در کشور	توسعه جذب حامی مالی
۷	گسترش ورزش در سطح کشور از طریق توسعه مشارکت دستگاه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای دولتی و خصوصی، بهره‌گیری از آمایش سرزمین برای شناسایی ظرفیت‌های توسعه ورزش همگانی	
۸	ایجاد نظام حمایت مالی پایدار در کشور	
۹	اصلاح ساختارهای کلان کشور	
۱۰	تأمین منابع مالی از طریق مشارکت بخش خصوصی	
۱۱	توسعه فرهنگ ورزش کردن از طریق آموزش، پژوهش، تبلیغ و اطلاع‌رسانی جامع رسانه‌ای	بهبود قوانین برای حامیان مالی
۱۲	ارتقای جایگاه بخش خصوصی و تعاونی‌ها در عرصه فعالیت‌های ورزشی با توجه به اصل ۴۴ قانون اساسی	
۱۳	بازنگری بر قانون اساسی که دولت در آن همه‌کاره است	
۱۴	اجرای قانون بخشودگی بیمه در بخش سلامتی مردم	
۱۵	واگذاری زمین با کاربری ورزشی جهت توسعه ورزش همگانی	

ادامهٔ جدول ۴- کدگذاری محوری اقدامات و راهبردهای حمایت مالی از ورزش همگانی کشور

ردیف	کدهای باز	کدگذاری محوری
۱۶	فراهم کردن تسهیلات اقتصادی برای شرکت‌های حامی ورزش همگانی	
۱۷	مشارکت‌های مالی و معنوی با سازمان‌های خصوصی و دولتی	
۱۸	ایجاد بسترهای لازم برای رابطه برد-برد بین سرمایه‌گذاران و مدیران ورزش همگانی	
۱۹	حمایت از سرمایه‌گذاری در بخش ورزش همگانی با توجه به اصل ۴۴ و ماده ۸۸	اعطای تسهیلات به حامیان مالی
۲۰	حمایت و ترغیب سرمایه‌گذار بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در ورزش همگانی	
۲۱	واگذاری رایگان اماکن ورزشی به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی حداقل به مدت یک سال (اجاره به شرط تملیک)،	
۲۲	به کارگیری افراد متخصص بازاریابی ورزشی و تشکیل آژانس‌های تخصصی بازاریابی، تربیت و پرورش و آموزش افراد با تأکید بر ورزش همگانی	بهره‌مندی از نیروهای متخصص
۲۳	ایجاد کمیته بازاریابی، سرمایه‌گذاری و حمایت مالی در فدراسیون	
۲۴	ایجاد نظام مدیریت بازاریابی ورزشی در ورزش همگانی کشور و تقویت آن	
۲۵	آموزش نحوه جذب حامیان مالی و سرمایه‌گذاران به مدیران ورزش همگانی	
۲۶	پوشش رسانه‌ای	
۲۷	ایجاد جذابیت برای حامیان مالی از طریق افزایش پخش رسانه‌ای	تعامل با رسانه‌ها
۲۸	پوشش رسانه‌ای ورزش بانوان و ایجاد جذابیت برای حامیان در رادیو	
۲۹	حمایت رسانه در زمینه ترویج ورزش‌های همگانی	

پیامدها و نتایج حمایت مالی از ورزش همگانی کشور

بر اساس نتایج حاصل از تحلیل مصاحبه با مدیران مشارکت‌کنندگان در پژوهش، آنها به پیامدها و نتایج متعددی در صورت اجرای مطلوب حمایت مالی از ورزش همگانی کشور اشاره داشتند که در ۲ دسته طبقه‌بندی شد و عبارتند از مزایای حمایت مالی برای فدراسیون، مزایای حمایت مالی برای شرکت‌های حامی در جدول شماره پنج، به این پیامدها و نتایج اشاره شده است.

جدول ۵- کدگذاری محوری پیامدها

ردیف	کدهای باز	کدگذاری محوری
۱	رشد و گسترش ورزش همگانی در جامعه	مزایای حمایت مالی برای فدراسیون
۲	تحکیم و توسعه روابط اجتماعی مردم جامعه	
۳	افزایش سطح بهره‌وری اقتصادی در بخش‌های تولیدی و اقتصادی	
۴	افزایش مشارکت‌های اجتماعی	
۵	کاهش نرخ بیکاری با افزایش اشتغال افراد از برنامه‌ها و رویدادهای حوزه ورزش	
۶	همگانی به‌عنوان کارشناس رسمی، داوطلب و شرکت‌کنندگان	
۷	توسعه برنامه‌های ملی سلامت بهبود سلامت جسمانی مردم	
۸	دستیابی به پوشش رسانه‌ای صوتی و تصویری، مطبوعاتی، چاپی	مزایای حمایت مالی برای حامیان مالی
۹	افزایش توجه رسانه‌ها به شرکت‌های حامی	
۱۰	کسب درآمد طولانی‌مدت از سرمایه‌گذاری در ورزش همگانی به دلیل استقبال	
۱۱	عمومی مستمر برای حضور در ورزش همگانی	
۱۲	افزایش سهم بازار شرکت‌های حامی مالی	
۱۳	بهره‌گیری از معافیت‌های مالیاتی حاصل از تبلیغات ورزشی	
۱۴	توسعه برنامه‌های بازاریابی اجتماعی	
۱۵	تعامل بین حمایت مالی و اجزای آمیخته بازاریابی ایجاد تبلیغات و شهرت برای شرکت‌های حامی	

الگوی پیشنهادی حمایت مالی ورزش همگانی کشور

در این مدل، راهبردها به‌گونه‌ای تنظیم شده‌اند که در اجرای الگوی حمایت مالی از ورزش همگانی ایران واکنش درستی نسبت به شرایط علی، مداخله‌ای و زمینه‌ای داده شود. در این صورت، پیامدها که پس از اعمال راهبردها به دست می‌آیند، برونداد راهبردها محسوب می‌شوند.

زمینه‌های درآمدزایی از مواردی است که در صورت عملیاتی شدن و برنامه‌ریزی برای ایجاد آنها می‌توان شاهد توسعه ورزش همگانی و تأمین سرمایه توسط بخش خصوصی در این زمینه شد. عوامل مدیریتی شامل نبود پذیرش حمایت مالی ورزشی به عنوان یک ابزار مطلوب بازاریابی ورزشی، نبود برنامه‌های بلندمدت در زمینه بازاریابی در شرکت‌های خصوصی، حمایت فدراسیون و وزارت ورزش و جوانان از بخش خصوصی، نبود برنامه جامع برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، نظارت ضعیف در رسیدگی به امور بخش خصوصی. موفقیت در هیچ زمینه‌ای و تحت هیچ شرایطی، جز با وجود نیروی متخصص و به کار بردن اصول صحیح مربوط به آن حیطه امکان‌پذیر نمی‌شود. موضوع حمایت‌های مالی نیز از این قاعده مستثنی نیست. بررسی در مورد مشکلات مدیریت حمایت‌های مالی و اقدام در جهت رفع آنها می‌تواند تا حد قابل توجهی رضایت‌خاطر سازمان‌های ورزشی و حامیان مالی را حاصل کند. لذا شناسایی و تعیین راهکارهایی جهت بهبود این موانع بخش مهمی از موضوع مربوط به حمایت‌های مالی و بازاریابی را تشکیل می‌دهد. یافته‌های این بخش نیز با نتایج تسلیمی و همکاران (۲۰۱۵) که به مقایسه ساختار تأمین مالی ورزش ایران با کشورهای منتخب پرداخت همسو بود. از این نظر که نشان دادند در هلند و نروژ دولت به‌طور غیرمستقیم در تأمین مالی بخش ورزش دخیل است ولی در ایران دولت اصلی‌ترین تأمین‌کننده نیازهای مالی بخش ورزش است و ساختار جزیره‌ای و پراکنده در تأمین مالی ورزش ایران یکی از بزرگ‌ترین مشکلات بخش ورزش است. مطابق با نتایج تحقیق، از دیگر عوامل علی مؤثر در فرآیند حمایت مالی ورزش همگانی ایران، فرهنگ حمایت مالی شامل کدهای عدم توجه به ترویج فرهنگ ورزش همگانی، اهمیت جایگاه ورزش همگانی در جامعه، الزام به رقابت فرهنگی و اخلاقی در بین شرکت‌های حامی ورزش همگانی می‌باشند. با توجه به تأکیدات زیاد آیات قرآن و احادیث نسبت به اهمیت سلامت جسم و همچنین رهنمودهای مقام معظم رهبری و همچنین تأکید مستمر ایشان به ورزش و تقویت جسم در کنار تحصیل و تهذیب، ضروری است، سایر رهبران دینی و مدیران کشور نیز به این امر اهتمام ورزند و راه را برای توسعه ورزش همگانی در جامعه فراهم آوردند (شه‌بازی و همکاران، ۲۰۱۳). توصیه‌های بزرگان علاوه بر وضع الزامات عملی، مسیر پیش رو را روشن کرده و با راهنمایی‌های ارزنده و سازنده و در مواردی حمایت، موجب ایجاد انگیزه و روحیه می‌شوند. همچنین در ایران مجلس و فدراسیون ورزشی، شورای ورزش همگانی کشور، فدراسیون‌های ورزشی، مدیران کل استان‌ها، استانداران و فرمانداران در فرآیند سیاست‌گذاری نظام ورزش همگانی ایران نقش دارند. زیرساخت حمایت مالی از جمله عدم توسعه زیرساخت‌های مناسب برای انجام ورزش‌های کم‌هزینه، عدم توجه به ایجاد شرایط زیست‌محیطی مناسب در زمان ورزش بود. این یافته با نتایج تحقیقات محرم زاده (۲۰۰۶)، هنرور و همکاران (۲۰۰۷)، پورپرتوی و

شمس دوست (۲۰۱۷)، سکوپین و همکاران^۱ (۲۰۰۵)، فانک و همکاران^۲ (۲۰۰۶) همخوانی دارد. یافته‌های آنان نشان داد امکانات اقامتی، آب و هوای مساعد و دلپذیر، سطح قیمت‌ها، محل جغرافیایی مقصد و دسترسی به دریا و ساحل مهم‌ترین دلایل گردشگران به طور عام و گردشگران ورزشی به طور خاص (برگزاری رویدادها و اردوهای ورزشی برای رفتن به آن مناطق بودند و از نظر مدیران ورزشی این عوامل (سوق‌دهنده) در مقایسه با عوامل دیگر (بازدارنده) درجه اهمیت بیشتری داشتند. آخرین مفهوم در دسته‌بندی عوامل علی تحت عنوان نیروی انسانی بود که شامل دو کد کمبود افراد متخصص در زمینه بازاریابی ورزشی در فدراسیون و عدم استفاده از نیروهای متخصص بود. وجود نیروی انسانی متخصص در برنامه‌ریزی فعالیت‌های ورزشی و بعد از آن هزینه کردن بودجه برای نیل به اهداف برنامه ورزشی اهمیت بسزایی دارند و در نتیجه، هدف‌گذاری برای برنامه‌های ورزشی، آموزشی نیروی انسانی و اصلاح ساختارهای سازمانی بیشترین تأثیر را در جذب سرمایه، افزایش بهره‌وری و در نهایت، توسعه سازمان‌های ورزشی دارند.

شرایط زمینه‌ای که در ارتباط با وضعیت حمایت مالی از ورزش همگانی ایران در این پژوهش شناسایی شد شامل سه مقوله بود: عوامل اجتماعی، عوامل حقوقی قانونی و عوامل رسانه‌ای. در بخش عوامل اجتماعی کدهای باز شامل پایین بودن جایگاه اجتماعی ورزش در جامعه، نبود ورزشکار محبوب در رشته‌های ورزش همگانی، تأثیر حمایت مالی بر روابط اجتماعی، شناخت عموم از اهمیت و اثرات سرمایه‌گذاری در ورزش، گرایش مسئولین روی یک یا چند ورزش خاص و اعتماد عمومی به سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ورزش بودند. چنانچه حمایت‌های مالی نتواند در محیط‌های اجتماعی کشور تأثیرگذار باشد، نتوانسته است نقش مهمی را در رسیدن به بازار هدف ایفا کند. موفقیت اصلی حمایت‌های مالی زمانی حاصل می‌شود که بتواند بر گروه‌های هدف جامعه و روابط بین آنها تأثیرگذار باشد، بنابراین پرداختن به موانع اجتماعی حمایت‌های مالی و تعیین و شناسایی این موانع می‌تواند کمک بزرگی در جذب هر چه بهتر حامیان مالی و کسب موفقیت‌هایی در این زمینه باشد.

کدهای مربوط به عوامل حقوقی و قانونی شامل چالش‌های حقوقی و قانونی ورزش در حوزه تأمین مالی، چالش‌های حقوقی و قانونی خصوصی‌سازی، مقررات مالی و پولی کشور، ضعف قوانین و آئین‌نامه‌های ورزش همگانی، کمبود و نقصان قوانین مصوب حقوقی و حمایتی در ورزش همگانی، مشکلات قانونی حقوقی اراضی با کاربری ورزشی، ضعف قانون حق پخش تلویزیونی، نبود ضمانت مالی برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ورزش همگانی و اجرای نادرست قانون یک درصد ورزش بود. از جمله تحقیقات همسو با این بخش از تحقیق می‌توان به پژوهش جوادی پور و همکاران (۲۰۱۷)

1. Seguin et al.

2. Funk et al.

اشاره کرد که نشان دادند از جمله آسیب‌های موجود در حیطة قوانین و مقررات متمرکز بودن قوانین بدون توجه به شرایط منطقه‌ای، آداب و رسوم‌ها و فرهنگ مردم، بی‌توجه بودن به سرمایه‌های بالقوه در استان‌ها و بودجه و امکانات موجود و نهادینه نبودن سیاست‌ها، زنجیروار نبودن اهداف و سهم خواهی فدراسیون و وزارت ورزش از برنامه‌های ورزشی سازمان‌ها بود. در این زمینه می‌توان این نکته را خاطر نشان کرد که فعالیت‌های بازاریابی و به‌خصوص حمایت‌های مالی وابسته به اصول قانونی و حقوقی هر کشور است، انجام فعالیت‌های حمایت مالی خارج از چهارچوب قوانین هر جامعه نه‌تنها با موفقیت روبرو نمی‌شود بلکه مشکلاتی را نیز در این زمینه ایجاد می‌کند، شناخت صحیح و دقیق قوانین مرتبط با فعالیت‌های حامیان مالی و تعیین مواردی در قوانین کشور که به نوعی به عنوان مانع بر سر راه فعالیت‌های حمایت مالی قرار گرفته است، کمکی بزرگ در جهت رفع مشکلات موجود و رسیدن به موفقیت‌هایی در زمینه ورزش کشور است. مفهوم سوم از عوامل زمینه‌ای با عنوان عوامل رسانه‌ای از جمله دولتی بودن صداوسیما، عملکرد ضعیف رسانه‌ها برای تبلیغات و فرهنگ‌سازی مناسب در جهت ترویج ورزش همگانی، ضعف انجام مسئولیت اجتماعی رسانه ملی در قبال ورزش همگانی، منع قانونی تأسیس شبکه خصوصی ورزش در ایران و دامن زدن رسانه به حواشی ورزش است. این نتایج با یافته‌های قره و همکاران (۲۰۱۳)، شعبانی و همکاران (۲۰۱۴) مبنی بر تأثیر مواردی مانند استفاده بهینه از رسانه‌های گروهی در ترویج ورزش همگانی، ارتباط مستقیم فعالیت‌های رسانه ملی با ترویج ورزش همگانی، پایین بودن نقش رسانه‌ها همخوان بود.

شرایط مداخله‌گر، اثر شرایط علی بر پدیده‌ی مورد مطالعه یعنی حمایت مالی از ورزش همگانی کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد و اجرای راهبردها را یا تسهیل و تسریع می‌کند و یا به عنوان یک مانع دچار تأخیر می‌کند. همان‌طور که در نتایج مشاهده گردید، کدهای نهایی تحت شرایط مداخله‌گر در ۲ مقوله عوامل سیاسی و عوامل سازمانی طبقه‌بندی شدند. دنیل^۱ (۲۰۱۵) که به بررسی نحوه استفاده از ورزش به عنوان ابزار سیاست داخلی پرداخته بود نیز خاطرنشان کرد که در صورت امکان ورزش به عنوان یک ابزار سیاست خارجی برای ایجاد روابط با بسیاری از کشورها و مردم جهان به منظور دستیابی به قدرت نرم به دلایل امنیت ملی استفاده می‌شود. کدهای باز پیشنهادی مربوط به عوامل سازمانی شامل عدم شفافیت اهداف و برنامه‌ها در حوزه ورزش، تمرکز بر روی برنامه‌های بلندمدت، دیر بازده بودن برنامه‌ها و طرح‌های پیش‌بینی‌شده، عدم هماهنگی بین ارگان‌های مختلف جهت توسعه ورزش همگانی، عدم یکپارچگی و انجام اقدامات جزیره‌ای ارگان‌های مختلف، تعدد تصمیم‌گیرندگان و نداشتن وحدت رویه و برنامه‌ای جامع، نبود تعامل لازم بین سازمان‌های متولی ورزش همگانی و فساد اداری و مالی در برخی از سازمان‌های ورزشی بود.

بر اساس نتایج پژوهش، دستیابی به وضعیت مطلوب حمایت مالی از ورزش همگانی ایران نیازمند به‌کارگیری استراتژی‌هایی است که در شش مقوله توسعه جذب حامیان مالی، بسترسازی جذب حامیان مالی، بهبود قوانین برای حامیان مالی، بهره‌مندی از نیروی متخصص، تعامل با رسانه‌ها، اعطای تسهیلات به حامیان مالی می‌توان آنها را دسته‌بندی کرد:

الف) توسعه جذب حامیان مالی: راهکارهایی از جمله داشتن استراتژی و سیاست‌های روشن و مدون برای توسعه ورزش همگانی، توسعه صنعت ورزش در کشور، گسترش ورزش در سطح کشور از طریق توسعه مشارکت دستگاه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای دولتی و خصوصی، بهره‌گیری از آمایش سرزمین برای شناسایی ظرفیت‌های توسعه ورزش همگانی، ایجاد نظام حمایت مالی پایدار در کشور، اصلاح ساختارهای کلان کشور، تأمین منابع مالی از طریق مشارکت بخش خصوصی، توسعه فرهنگ ورزش کردن از طریق آموزش، پژوهش، تبلیغ و اطلاع‌رسانی جامع رسانه‌ای. در تمام کشورهای دنیا به ورزش یارانه اختصاص داده می‌شود، اگر چه مقدار و نوع آن متفاوت است. این کمک‌های مالی شامل موارد ذیل هستند: یارانه مستقیم یا کمک مالی به ورزش، یارانه‌های غیرمستقیم مثل تخفیف‌ها و معافیت‌های مالیاتی، سرمایه‌گذاری کردن با هدف ورزش به صورت رایگان یا همراه با یارانه از سوی دولت‌ها (هینمن^۱، ۲۰۰۵). با این حال، اغلب حکومت‌ها برای ترویج سلامتی و تناسب‌اندام بین شهروندان، سرمایه‌گذاری قابل‌توجهی را در ورزش انجام می‌دهند. هر اندازه دولت‌ها در بخش ورزشی سرمایه‌گذاری می‌کنند و شهروندان به سمت ورزش کشیده می‌شوند، به همان میزان هزینه‌های درمانی و پزشکی کاهش می‌یابد. البته سرمایه‌گذاری و حمایت دولت‌ها از ورزش صرفاً به دلیل کاهش هزینه‌های درمانی نیست، بلکه سلامتی و شادابی جامعه به دلایل متعدد مهم و ضروری است. با این همه، اعتقاد عمومی بر این است که شرکت در ورزش باعث بهبود سلامتی و کاهش هزینه‌های درمانی می‌شود. همچنین این نتایج با یافته‌های تسوتسو و الکساندر^۲ (۲۰۱۱) و فرازیانی (۲۰۱۷) که به اعطای تسهیلات کم‌بهره، ارائه وام‌های کم‌بهره با بدون بهره جهت ساخت و نگهداری اماکن ورزشی و اختصاص ۲ درصد از مالیات قانونی بر فعالیت‌های ورزشی تأکید داشته‌اند همخوان است.

ب) بسترسازی جذب حامیان مالی: کدهایی شامل بسترسازی برای خصوصی‌سازی از طریق دولت، ایجاد قوانین تشویقی برای حامیان فدراسیون ورزش‌های همگانی مانند معافیت‌های مالیاتی، همکاری بیشتر نهادهای دولتی و خصوصی در جهت توسعه ورزش همگانی، کاهش تصدی دولت در ورزش همگانی و واگذاری به بخش خصوصی، تأمین زیرساخت‌های سخت‌افزاری توسط دولت و سایر ارگان‌های متولی ورزش همگانی اعم از شهرداری، آموزش و پرورش، نیروهای مسلح، وزارت علوم و

1. Henman

2. Tsiotsou & Alexandris

غیره. یافته‌های پژوهش شریفیان و حیدری فرد (۲۰۱۷) نشان داد عامل اعتقادی از جمله در اولویت قرار ندادن ورزش، طرز تفکر و عقیده، نگرش خیرین نسبت به اهمیت ورزش، کاهش روحیه تعاون و دیگر خواهی، کار خیر ندانستن ورزش، اختلاف در علایق و سلیقه‌ها و رواج دنیاگرایی، در عدم مشارکت خیرین در توسعه فضاهای ورزشی نقش دارد. فیلو و همکاران^۱ (۲۰۱۰) بیان می‌کنند به دلیل وجود این پتانسیل در ورزش و رویدادهای ورزشی، در برخی از کشورها سازمان‌های خیریه بسیاری تلاش می‌کنند از طریق مرتبط کردن خود با ورزش، محبوبیت و درعین حال، اعانه بیشتری را جمع‌آوری نمایند. بر این اساس، در کشور آمریکا شاهد رشد فزاینده سازمان‌های خیریه‌ای هستیم که در بخش عمومی از طریق حضور در فعالیت‌های ورزشی، رشد قابل قبولی داشته‌اند. با این حال باتلر و همکاران^۲ (۲۰۱۱) در تصمیمات تأمین مالی برای سازمان‌ها به تأمین مالی برون سازمانی تأکید می‌نماید و براندر و همکاران^۳ (۲۰۱۲) با مطالعه ارتباط اثرگذاری عملکرد موسسات سرمایه‌پذیر و محل تأمین سرمایه آنها در خلال سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۸ دریافتند که تأمین منابع مالی از سوی دولت نقش اثرگذاری در عملکرد این مؤسسات داشته است به گونه‌ای که مؤسساتی با محل تأمین منابع مختلط دولتی و غیر دولتی عملکرد بالاتری نسبت به مؤسساتی که تنها حمایت بخش دولتی و یا تنها حمایت بخش غیردولتی را دارا هستند، داشته است که البته این امر را می‌توان به میزان منابع در دسترس بالاتر ایشان نسبت داد.

ج) بهبود قوانین برای حامیان مالی: این راهکار نیز از جمله راهکارهایی بود که در زمینه حمایت مالی از ورزش همگانی پیشنهاد شد. ارتقای جایگاه بخش خصوصی و تعاونی‌ها در عرصه فعالیت‌های ورزشی با توجه به اصل ۴۴ قانون اساسی، بازنگری بر قانون اساسی که دولت در آن همه‌کاره است، اجرای قانون بخشودگی بیمه در بخش سلامتی مردم، واگذاری زمین با کاربری ورزشی جهت توسعه ورزش همگانی در این دسته‌بندی قرار گرفتند. ساموئل و همکاران^۴ (۲۰۱۵) در پژوهشی تحت عنوان نگرش مدیران نسبت به حمایت مالی ورزشی که روی چند شرکت مورد مطالعه قرار گرفته بود به این نتیجه دست یافتند که نگرش مدیران نسبت به حمایت مالی از سوی شرکت‌ها متفاوت است. یکی از شرکت‌ها حمایت از ورزش را به عنوان یک همکاری مثبت تلقی می‌کند و شرکت دیگر گرایشی به حمایت از ورزش ندارد و سرانجام طی تحقیق حاضر شرکت‌های که از ورزش حمایت می‌کند موفق‌تر از شرکتی بودند که گرایشی نسبت به حمایت مالی از ورزش را نداشت.

-
1. Filo et al.
 2. Butler et al.
 3. Brander et al.
 4. Samuel et al.

د) بهره‌مندی از نیروی متخصص: این مورد نیز در دسته‌بندی بعدی راهکارها جهت حمایت مالی از ورزش همگانی قرار گرفت. مواردی شامل به‌کارگیری افراد متخصص بازاریابی ورزشی و تشکیل آژانس‌های تخصصی بازاریابی، تربیت و پرورش و آموزش افراد با تأکید بر ورزش همگانی، ایجاد کمیته بازاریابی، سرمایه‌گذاری و حمایت مالی در فدراسیون، ایجاد نظام مدیریت بازاریابی ورزشی در ورزش همگانی کشور و تقویت آن، آموزش نحوه جذب حامیان مالی و سرمایه‌گذاران به مدیران ورزش همگانی، ایجاد کمیته بازاریابی، سرمایه‌گذاری و حمایت مالی در فدراسیون، ایجاد نظام مدیریت بازاریابی ورزشی در ورزش همگانی کشور و تقویت آن، آموزش نحوه جذب حامیان مالی و سرمایه‌گذاران به مدیران ورزش همگانی. بازاریابی و جذب سرمایه‌گذاری از منابع مهم درآمد اقتصادی محسوب می‌شود و کشورهای جهان سعی دارند تا با سرمایه‌گذاری‌های کلان در بخش بازاریابی برای جذب هر چه بیشتر سرمایه به عنوان منبع درآمد مناسب اقدام کنند. امروزه، از بازاریابی ورزشی به عنوان یکی از عوامل مهم توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، تندرستی و سلامتی جامعه یاد می‌کنند؛ به همین دلیل مدیران ورزشی و مسئولان امور بازاریابی سعی در ارتقاء و گسترش آن دارند، ولی این ارتقاء و گسترش خود مستلزم ایجاد شرایط ویژه ساختاری، سیاسی فرهنگی و اجتماعی است. در حال حاضر یکی از پرجاذبه‌ترین زمینه‌های بازاریابی، ورزش است. از سوی دیگر ورزش به دلیل بهره‌مندی از جذابیت و هیجان زیاد هدف اولیه بسیاری از مردم است که می‌خواهند تفریح کنند یا به سلامتی و تندرستی برسند. به همین دلیل ورزش جایگاهی مناسب برای شکل‌گیری بازاریابی است. با توجه به آثار و فواید بسیار صنعت بازاریابی پرداختن به بازاریابی ورزشی می‌تواند در کاهش بسیاری از مشکلات مانند بیکاری و رکود صنایع ورزشی و غیرورزشی مؤثر باشد و به کاهش تدریجی وابستگی سازمان‌های ورزشی، فدراسیون‌ها و هیئت‌ها به بودجه دولت، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و پویایی هر چه بیشتر رشته‌های ورزشی و در نتیجه دستیابی به کانال‌های درآمدزایی جدید منجر شود (قیامی راد، ۱۳۸۸).

و) اعطای تسهیلات به حامیان مالی: از جمله فراهم کردن تسهیلات اقتصادی برای شرکت‌های حامی ورزش همگانی، مشارکت‌های مالی و معنوی با سازمان‌های خصوصی و دولتی، ایجاد بسترهای لازم برای رابطه برد-برد بین سرمایه‌گذاران و مدیران ورزش همگانی، حمایت از سرمایه‌گذاری در بخش ورزش همگانی با توجه به اصل ۴۴ و ماده ۸۸، حمایت و ترغیب سرمایه‌گذار بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در ورزش همگانی، واگذاری رایگان اماکن ورزشی به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی حداقل به مدت یک سال (اجاره به شرط تملیک) نیز راهکار پیشنهادی بعدی بود. نتایج پژوهش با نتایج پژوهش‌های گودرزی (۲۰۱۷)، خدادادی و همکاران (۲۰۱۹)، ژوزف و سیسیلیا^۱ (۲۰۱۵) مبنی

1. Josef & Cecilia

بر ضعف سیاست‌های جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، تأثیر متغیرهای اقتصادی و فرهنگی بر جذب سرمایه‌گذاری، تأثیر عوامل سیاسی، حقوقی، اجتماعی، مدیریتی و سازمانی بر سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، تأثیر عوامل سازمانی، مدیریتی، روان‌شناختی، درون فردی و حمایتی اجتماعی بر سرمایه‌گذاری در ورزش همگانی و نتایج تحقیقات احسانی و همکاران (۲۰۱۴)، شعبانی و همکاران (۲۰۱۴) که به تأثیر عوامل بیرونی و درونی و فقدان برنامه‌ریزی مدون و فقدان مدیریت واحد در ورزش همگانی در جذب بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری پرداخته بودند همخوان بود.

ه) تعامل با رسانه‌ها: آخرین راهکار پیشنهادی تعامل با رسانه‌ها بود. پوشش رسانه‌ای، ایجاد جذابیت برای حامیان مالی از طریق افزایش پخش رسانه‌ای، پوشش رسانه‌ای ورزش بانوان و ایجاد جذابیت برای حامیان در رادیو، حمایت رسانه در زمینه ترویج ورزش‌های همگانی. از نظر مصاحبه‌شوندگان عملکرد ضعیف رسانه‌ها شامل عدم فرهنگ‌سازی است که با نتایج پژوهش‌های نامراتو^۱ (۲۰۰۹) و شیهو^۲ (۲۰۰۴)، آصفی و قنبرپور (۲۰۱۸) همخوانی دارد. در این زمینه قاسمی (۲۰۱۶) در تحقیقی با عنوان رویکردهای تبلیغ رسانه‌ای ورزش همگانی با تأکید بر آگهی‌های خدمات عمومی (PSA) پیشنهاد کرد که نظر به ظرفیت‌های ورزش همگانی از یک‌سو و لزوم کسب نتیجه در حداقل زمان ممکن، یکی از بهترین روش‌ها، نوعی از آگهی تبلیغاتی به نام آگهی خدمات عمومی با ویژگی‌های خاص خود است.

بر اساس نتایج این پژوهش، حمایت مالی ورزش همگانی می‌تواند پیامدهای دوگانه زیر را به دنبال داشته باشد:

الف) مزایای حمایت مالی برای فدراسیون: مزایایی که حمایت مالی برای فدراسیون ورزش همگانی در بردارد از جمله رشد و گسترش ورزش همگانی در جامعه، تحکیم و توسعه روابط اجتماعی مردم جامعه، افزایش سطح بهره‌وری اقتصادی در بخش‌های تولیدی و اقتصادی، افزایش مشارکت‌های اجتماعی، کاهش نرخ بیکاری با افزایش اشتغال افراد از برنامه‌ها و رویدادهای حوزه ورزش همگانی به عنوان کارشناس رسمی، داوطلب و شرکت‌کنندگان، توسعه برنامه‌های ملی سلامت، بهبود سلامت جسمانی مردم. نتایج تحقیق نوشیرانزاده و همکاران (۲۰۱۱) نشان داد که بین میزان مشارکت ورزشی با هزینه‌های ورزشی و دسترسی به امکانات ورزشی و بین هزینه‌های ورزشی افراد فعال و غیرفعال رابطه معنادار وجود دارد. نتایج قانیدی و همکاران (۲۰۱۵) نیز نشان داد که نگرش متخصصان و مدیران ورزش درباره نقش ورزش همگانی و قهرمانی بر توسعه اجتماعی تمامی شاخص‌ها به جز عدالت

-
1. Numerato
 2. Shehu

اجتماعی در حد زیاد است و برای استفاده از ورزش در راستای توسعه اجتماعی باید برنامه‌ریزی مناسب انجام گیرد.

الف) مزایای حمایت مالی برای شرکت‌های حامی: این مزایا شامل دستیابی به پوشش رسانه‌ای صوتی و تصویری، مطبوعاتی، چاپی، افزایش توجه رسانه‌ها به شرکت‌های حامی، کسب درآمد طولانی‌مدت از سرمایه‌گذاری در ورزش همگانی به دلیل استقبال عمومی مستمر برای حضور در ورزش همگانی، افزایش سهم بازار شرکت‌های حامی مالی، بهره‌گیری از معافیت‌های مالیاتی حاصل از تبلیغات ورزشی، توسعه برنامه‌های بازاریابی اجتماعی، تعامل بین حمایت مالی و اجزای آمیخته بازاریابی و تعامل بین حمایت مالی و اجزای آمیخته بازاریابی بود. در این زمینه فراند و همکاران^۱ (۲۰۱۳) در کتاب حمایت مالی در ورزش راهبردهای موفقیت‌آمیز، از جمله مزایای حمایت مالی در ورزش برای حامیان مالی را ایجاد پیوستگی با جوانان از راه ارتباط دادن برنده با علائق و تفریحات آنها، خلق یک تجربه فراموش‌نشده یعنی تجربه‌ای منحصربه‌فرد در رابطه با برنده، اطمینان از این‌که آن برنده، برندی تلقی می‌شود که زندگی روزمره را بهبود می‌بخشد، اطمینان از این‌که آن برنده، پیش‌تاز و پویا تلقی می‌شود و اطمینان از این‌که آن برنده، در سطح محلی و جهانی حامی معتبری محسوب می‌شود، معرفی کردند. در پایان با توجه به آنچه ذکر شد، عوامل بسیار زیادی وجود دارد که تأمین مالی ورزش همگانی در ایران را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در حال حاضر حوزه ورزش همگانی کشور دارای مسائل و مشکلات عدیده‌ای است که برخی از آنها به عملکرد خود آنها و برخی دیگر به محیطی که در آن فعالیت می‌کنند بر می‌گردد. به نظر می‌رسد با به‌کارگیری اقدامات اساسی در حوزه‌های توسعه جذب حامیان مالی، بسترسازی جذب حامیان مالی، بهبود قوانین برای حامیان مالی، بهره‌مندی از نیروی متخصص، تعامل با رسانه‌ها، اعطای تسهیلات به حامیان مالی می‌توان شاهد برطرف نمودن چالش‌های حوزه تأمین مالی ورزش همگانی، افزایش کانال‌های درآمدزایی و بهره‌وری بیشتر، جامعه‌ای سالم‌تر در همه جنبه‌های جسمانی، روانی، اجتماعی و غیره باشیم. در سطوح کلان می‌توان با اصلاح ساختار ورزش کشور، بازنگری بر مقررات و قوانین و کاهش نقش دولت در انجام امور و افزایش نقش نظارتی دولت، تأمین زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری موردنیاز با سیاست‌گذاری صحیحی در ورزش همگانی و ایجاد یکپارچگی در بین ارگان‌های مختلف در راستای بهینه و حداکثری از تمام ظرفیت‌های نظام، موجبات توسعه ورزش‌های همگانی در جامعه و افزایش درآمدزایی آن را فراهم ساخت. همچنین با تزریق علم روز به بدنه اجرایی ورزش کشور به ویژه در حوزه مدیریت مالی و بازاریابی باعث بهبود وضعیت موجود شد. علاوه بر این با داشتن نگاه سیستمی به مدیریت ورزش کشور می‌توان بسیاری از مشکلات را برطرف نمود. شایسته‌سالاری در انتصاب مدیران ورزشی نیز می‌تواند وضعیت موجود را

1. Ferrand et al.

بهبود بخشد. همچنین به کارگیری استراتژی‌های بازاریابی و تبلیغات می‌تواند بخش خصوصی را به سرمایه‌گذاری در ورزش همگانی ترغیب کند. افزایش یارانه‌های دولتی برای ورزش‌های همگانی، رفع موانع خصوصی‌سازی و به کارگیری سیاست‌های مالی و تسهیلاتی مناسب می‌تواند بسیاری از مشکلات ورزش همگانی کشور را برطرف نماید.

تقدیر و تشکر

این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول مقاله می‌باشد، بدینوسیله از راهنمایی‌ها و تلاش‌های ارزنده اساتید راهنما، مشاور و کلیه اساتید و همکارانی که در به ثمر رسیدن این پژوهش همکاری داشتند کمال تشکر و قدردانی را داریم.

منابع

1. Arab Narmi, B. Goudarzi, M. Sajadi, SN. Khabiri, M. (2017). Television and development of sport for all: a Grounded Theory. *Journal of Sport Management*, 8(40):17-40. (Persian).
2. Asefi, AA. Ghanbar Poor, Nosrati A. (2018). The effective factors model in institutionalization of sport for all in Iran. *JRSM*, 8(16): 29-46.(Persian).
3. Athghia, N. (2005). Interaction of Marketing and Sport Management. *Journal of Research in Sport Sciences*, 1 (1): 130-146. (Persian).
4. Brander, J. Du, Q. Helmann, T. (2012). The effects of government-sponsored venture capital. *international evidence*. 19: 571-618.
5. Butler, A. Cornaggia, J. Grullon, G. Weston, J. (2012). Corporate financing managerial market timing and real investment. *Journal of Financial Economics*, 101: 666-683
6. Danaeefard, H. Alwani, SM. Adel, A. (2000). *Qualitative Research Methodology in Management: A Comprehensive Approach*, Eshraqi Publishing, Tehran. (Persian).
7. Danyel, R. (2015). investing in sporting success as a domestic and foreign policy tool: the case of Qatar. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 7(4): 489-504.
8. Ehsani, M. Saffari, M. Amiri, M. KozehChian, H. (2014). Designing the Model of Sport for all in Iran. *Sports Management Studies*, 27: 87-108. (Persian).
9. Faraziani, F. Keshavarz, L. Farahani, A. Moosavi Jahromi. Y. (2016). *Explaining the Pattern of Private Investment in Iranian Sports*, Ph.D. thesis, Payam Noor University, Tehran. (Persian).
10. Fathi, S. (2009). Sociological Explication of Students' Sports Participation. *Journal of Social Sciences*, 4: 146-173. (Persian).
11. Ferrand, A. Torrigiani, L. Camps, A. (2015). *Sports sponsorship successful strategies*, translation by Farshad Tojari, Hossein Poursolatani Zarandi, Tehran, Physical Education and Sports Science Research Institute.

12. Filo, K. Funk, D. O'Brien, D. (2010). The Antecedents and Outcomes of Attachment and Sponsor Image within Charity Sport Events. *Journal of Sport Management*, 24(6): 623-48.
13. Funk, D. Tennille, B. (2006). The role of socio-psychological a culture – education motive in marketing international sport Tourism: A cross – cultural perspective. *Tourism management*.
14. Ghaedi, A. Ghafouri, F. Worker, Kargar, Gh. (2015). Investigating and comparing the attitude of sports professionals and managers regarding the role of public sport and heroism on social development indicators. *new approaches in sport management*, 1 (3): 53-64. (Persian).
15. Ghareh, MA. Gholipour, N. Anat, Z. (2013). Investigating the Role of Mass Media in the Attitude of Alzahra University Students to Public Sports. *Communication management in sports media*, 1(2): 40-48. (Persian).
16. Ghasemi, H. (2016) Public Sports Promoting Approaches with an emphasis on public service announcements (PSA), Second International Sport for all Conference, Tehran.
17. Gheyami Rad, A. (2009). *Investigating the New Marketing Methods of Karate Sports field in Iran*. Master's thesis, Urmia University. (Persian).
18. Goudarzi, M. (2017). Design and determine functional model of financial management in sport Federations. *Applied Research of Sport Management*, 6(2): 67-79. (Persian).
19. Grohs, R., & Reisinger, H. (2013). Sponsorship effects on brand image: The role of exposure and activity involvement. *Journal of Business Research*, 67(5).
20. Guba, E. G. & Lincoln, Y. S. (1994). *Competing Paradigms in Qualitative Rresearch, Handbook of Qualitative Research*. London: Sage.
21. Haslip, S. (2001). Aboriginal Sentencing Reform in Canada—Prospects for Success. *Murdoch University Law Journal*, 7 (1): 1-44.
22. Heinmann, K. (2005). Sport and the Welfare State in Europe, European College of Sport Science.
23. Honarvar, A. Ghafouri, F. Sharifian, I. (2007). Important factors in the marketing of sport tourism in Iran. *Olympics journal*, 15 (4). (Persian).
24. Jafari, S. Mohammadi, Azmoon, J (2015). Effect of sports sponsorship on marketing communications of non-governmental organizations in Tabriz. *Journal of Communication Management in Sports Media*, 3(10): 32-41. (Persian).
25. Jalali Farahani, M. Alidoost ghahfaokhihi, I (2013). *Sports event and camp management*. Tehran: Tehran University Press. (Persian).
26. Javadipour, M. Rahbari, S. (2017). Identification the effective factors on public sport poliy making in Iran. *Science and Technology Policy*, (3)7: 77-82. (Persian).
27. Javadipour, M. Samei Nia, M. (2013). Explaining the strategic situation and providing a strategy for the development of public sport in Iran. *Journal of Contemporary Research in Sport Management*, 3(5): 15-28. (Persian).
28. Javadipour, M. Rahbari S. (2018). “Pathology of the Policy-Making Process in Sport for All in Iran”. *Annals of Applied Sport Science*, 3(6).
29. Josef, F & Cecilia, S. (2015). Sport policy in Sweden. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 8(3): 515-531

30. Kang, K., & Stotlar, D (2011). An Investigation of Factors Influencing Decision Making for Participation in the Olympic Partners Sponsorship: A Case of Samsung. *International Journal of Applied Sports Science*, 23: 225-50.
31. Khodadadi, M., Shirafkan, M., Farid Fathi, M., Masoom Zadeh, S. (2019). Investigation of Sanctions Effect on Iran's Trade and Major Trading Partners and Trend Forecasting in The Sports Industry. *Sport Management Studies*, 11(57), 39-58.
32. Mcree, R. (2009). Sport Policy and the New Public Management in the Caribbean. *Public Management Review*, 4(11): 461-476.
33. Moharramzadeh, M. (2006). Comparative Study of Procedures of Collegiate Sport Marketing in Iran and Turkey. *IRPHE*; 12(3):93-108. (Persian).
34. Noushiranzadeh, F. Askarian, F. Panahi, H. (2011). *The relationship of sports participation with sports and medical expenses among faculty members of Tabriz universities*. Master thesis, Tabriz University, Faculty of Psychology and Educational Sciences. (Persian).
35. Numerato, D. (2009). The institutionalization of regional public sport policy in the Czech Republic. *International Journal of Sport Policy*, 1(1): 13-30. 23.
36. Piter, B. (2017). National Program, Knowledge and Innovation in sport and Physical Activity in the Netherlands. Second International Sport for all Conference, Tehran, Iran.
37. Pitney, A. Parker, J. (2009). *Qualitative research in physical activity and the health professions*. Canada: Human Kinetics.
38. Pitts B.G, Stotler D.K. (2007). *Fundamentals of Sport marketing*. Fitness Information Technology: USA.
39. Purprotovi, M. Shams Doost, P. (2017). Identification and ranking of factors affecting the decision making of investors in the sport industry using TOPSIS methods and data envelopment analysis. *Journal of Management Studies and Accounting*, 3(1): 52-75. (Persian).
40. Rostamzadeh, P. Sadeghi, A. Asari, H. Yavari, K. (2014). The Effect of State Investment in Sport on Economic Growth in Iran. *Quarterly of Economic Research*, 14(4): 177-210. (Persian).
41. Safari, M. Ehsani, M. Amiri, M. (2014). Analysis of Sport for all in Iran with Using of Structural Equation Modeling. *Journal of sport management and motor behavior*, 9 (25): 83-94. (Persian).
42. Samuel, AR. (2015). Does stadium construction create jobs and boost incomes? The realised economic impacts of sports facilities in New Zealand. *New Zealand Economic Papers*, 2(50): 153-176
43. Sargit, S. (2017). Sport Malaysia: Policies and development strategies for the Populace. Second International Sport for all Conference, Tehran.
44. Seguin, B. Teed, K. and O'Reilly, N. (2005). National sport organization and sponsorship: an identification of best practices. *International Journal of Sport Management and Marketing*, 11(4): 283-301.
45. Seyed Ameri, MH. Qorbandi, MA (2012). Explaining attracting strategies and increasing citizens' participation in public and recreational programs. *sports management and motor science research*, 2(4): 23-34. (Persian).

46. Shabani, A. Ghafouri, F. Honary, H. (2014). The study of the strategies and policies of the general sport of the comprehensive system of sports development in the country. *Journal of Sports Management, Tehran University*, 6(27): 15-30. (Persian).
47. Shabani, A. Rezai Sufi, M. Farahani, A. (2014). Study of the Challenges in the Quadruple Sports of the Country (Delphi Study). *Contemporary Research in Sport Management*, 6(4): 65-79.
48. Shahbazi, M. Shabani Moghaddam, K. Safari, M (2013). Public sport (necessity, obstacles and solutions). *Quarterly of Parliament and strategy*, 76: 90-70. (Persian).
49. Sharifian, I. Heidari Fard, S. (2017). Identification of the barriers to charity's participation in the Construction and Development of Sports Spaces. *Sport Management Studies*, 9(41): 81-96. (Persian).
50. Shehu, J. Mokgwath, Martin M. (2007). A Discourse Analysis of the National Sport and Recreation Policy for Botswana. *Sport, Education and Society*, 12(2), 193-210.
51. Taslimi, Z. Hemati Nejad, M, Pasvar, MH. Gholizadeh, MH. (2015). *Comparison of Sports Financing Structure of Iran and Selected Countries*. 9th International Conference on Physical Education and Sport Sciences. Tehran. (Persian).
52. Taslimi, Z., hemati nejad, M., Gholizade, M., pasvar, M. (2019). Financing grassroots sport federation's framework with a focus on self-sufficiency. *Sport Management and Development*, 8(4), 41-50.
53. Tsiotsou, R. Alexandris, K. (2011). A stakeholder approach to international and national sport sponsorship. *Journal of Business & Industrial Marketing*, 26(8): 557-565.
54. Zorba, E. (2012). The Perception of Sport for all in the World and in Turkey. *The online Journal of Recreation and Sport*, 1(4).

ارجاع دهی

رهبری، سمیه؛ خدایاری، عباس؛ هنری، حبیب؛ امیرتاش، علیمحمد. (۱۴۰۰). طراحی الگوی حمایت مالی ورزش همگانی کشور با استفاده از نظریه داده بنیاد. پژوهش در ورزش تربیتی، ۹(۲۳): ۶۶-۲۳۵. شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2018.6227.1510

Rahbari, S; khodayari, A; Honari, H; Amirtash, A. M. (2021). Designing the Sponsorship Pattern of Sport for all in Iran with Using Grounded Theory. *Research on Educational Sport*, 9(23): 235-66. (Persian). DOI: 10.22089/RES.2018.6227.1510

Research paper

**Identification of Key and Strategic Factors of Excellence
for the Desirable Future of Sport for all in Iran**

S. Tabesh¹, N. Shahriyari², R. Nazari³

1. Assistant Professor of Sports Management, Faculty of Sports Sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran (Corresponding Author)
2. P.H.D of sport management, Isfahan (khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.
3. Associate Professor, Department of sport management, Isfahan (khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Received: 2020/03/27

Accepted: 2020/07/19

Abstract

The institutionalization of sport for all in society reflects the sustainable development of the country in various cultural, social, economic, political, technological and environmental aspects. The purpose of this study was to identify key and strategic factors of excellence for the desirable future of Sport for all in Iran. The present study had a postmodern paradigm and a mixed (qualitative-quantitative) research approach and the participant selection method was targeted. In the analysis of the research, by analyzing the content of 20 in-depth interviews, 174 open source codes were aggregated and categorized into 53 indices. The indices were distributed among 10 experts using a Delphi technique and after three rounds of Delphi interview and group agreement identified 36 effective factors of public sport. Then, the factors extracted by cross-impact analysis and using the MicMac software were evaluated by 8 participants in the Strategic Research Council and finally, the results were reported. Totally, 13 key and strategic factors had been identified. With the foresight of the identified factors, the tendency towards the desirable future of sport for all in Iran will increase, and the formulation of desirable strategies these factors will ensure the achievement of the excellence and desirability of sport for all in institutionalizing this issue in the country.

Keywords: Strategic Foresight, Delphi Technique, MicMac, Sport for all

1. Email: s.tabesh@umz.ac.ir

2. Email: shahryarinaser@yahoo.com

3. Email: nazarirasool@yahoo.com

Extended Abstract

Background and Purpose

Today's changing and fast-paced world have highlighted the importance of futurology research. The goal of futurology is to eliminate uncertainty about the future, to know more about the future, and to increase human control over the future (2). Today, futurology methods have become popular with governments and countries as a tool to support long-term planning (3). Strategic decisions are a function of complexity and uncertainty, which are the main problems faced by decision makers. The more complex the problems, the more coherent and futureproof they need to be (4). Sport for all is considered as a major strategy of the country in various dimensions as well as its development and progress as a complex issue affected by many changes and uncertainties are possible with futurology methods. The aim of this study was to identify the key and strategic factors elevating the desirable future of sport for all in Iran.

Materials and Methodology

The current study was performed in three stages with a mixed research approach (qualitative-quantitative). The method of selecting experts was purposeful. The inclusion criteria for selecting experts were the mastery of the theoretical foundations of sport for all, higher education, aristocracy in the field of operational and executive processes of sport for all in the country. In the first stage, using the data-based approach, by analyzing the content and initial coding, 174 codes were extracted. Moreover, by combining the codes obtained from in-depth interviews with 20 experts, 53 effective indicators of Iran's sport for all were extracted. However, from the 16th interview onwards, the received information was repetitive, but to ensure that the interviews were theoretically complete, the interviews were continued until the twentieth interview. Experts were shared using the Delphi method, and the indicators were edited, aggregated, or deleted by experts. After reaching a group agreement, the Delphi process ended with three rounds of analysis through SPSS 24 using the Kendall W. test, and then the average rank, standard deviation and mean as well as effective factors of Iran's sport for all were extracted. In the third stage, 36 effective factors were extracted using MicMac software and weighed using the analysis of interaction effects by 8 experts aiming to investigate the effect of the variable line on the column variable.

Findings

In the first stage, open coding of all the recorded interviews was carried out, and 174 open extracted codes were collected in 53 indicators, and the codes that expressed the definitions and consequences of sport for all were removed. In the second phase of the study, the aggregated indicators were discussed in the Delphi

interviews and after three rounds, the Delphi interviews reached an agreement and consensus to identify the effective factors and indicators of generalization of Iranian sports. In the first round of Delphi interviews, 53 indicators were shared among experts in the form of a list of closed-ended questions based on 5-point Likert Scale. The question was removed from the list of questions due to obtaining an average of less than 3, and 9 questions were ambiguous, edited by experts, and 8 questions were aggregated due to overlapping with other questions. In the third round of Delphi's interview, 36 questions from the second round were shared among the experts during which no changes were announced by the experts. The round has reached a consensus and group agreement, and Delphi's interview was stopped, and 36 indicators extracted during this round were considered as effective factors in the generalization of Iranian sports. In the third stage of the research based on the views of the Strategic Council formed, the matrix showed the potential direct, extracted, current effects and dependencies as well as interdependence between the variables, and completed the direct effects considering predictable future relationships. The variables of economic sanctions and religious teachings had the highest and least impact, respectively. Moreover, the variable of active participation of students and sports professors had the highest impact and the variables of religious teachings and economic sanctions had the least impact, respectively. Key and strategic indicators that can be manipulated and controlled, as well as the dynamics and change of the system are presented in Table 1.

Table 1- Strategic and Key Factors of Iranian Public Sport

Row	Indicators
1	Allocation of financial resources to sport for all
2	Fair distribution per capita to sport for all
3	Build an urban incentive for sport for all
4	Comprehensive entry of social classes in sport for all
5	The social status of the family in the development of sport for all
6	Unified and integrated management of the country's sport for all
7	Specialization in sport for all
8	Physical participation of the country's officials in sport for all
9	Highlighting and modeling in sport for all
10	Guidance Advertising (Professors, Students, Scholars, Teachers, etc.)
11	Media coverage of sport for all
12	Religious teachings and beliefs in the development of sport for all
13	Geopolitical diversity in the development of sport for all

Discussion

Relying on key extraction factors and improving the pattern of resource distribution, equitable per capita distribution, building urban incentives, providing the necessary platforms for the entry of general and specific strata, prioritizing women's sports, activating the public dimension of all sports, supporting clubs, creating constructive and non-island interactions, employing professionals, developing grassroots sports at the grassroots level, engaging officials, valuing outstanding athletes and athletes, educating through preachers, scholars, religious missionaries, university professors and artists, shaping public understanding, media, directly and indirectly, and following the example of the behavior of religious leaders and ultimately considering the climatic conditions of the country will lead to favorable results Iranian public sport and will maximize public participation in sport for all.

Keywords: Strategic Foresight, Delphi Technique, MicMac, Sport for all

References

1. Bell, W. (2010). Foundations of Futures Studies: Human Science for a New Era: History, Purposes, Knowledge. *s.l.: Transaction Publishers*, 2:1-385. ISBN:1412809118, 9781412809115
2. Comes, T; Wijngaards, N; Van de Walle, B. (2015). Exploring the future: Runtime Scenario Selection for Complex and Time-Bound Decisions. *Technological Forecasting and Social Change*, 97: 29-46. DOI: 10.1016/j.techfore.2014.03.009
3. Silva, M. (2015). A Systematic Review of Foresight in Project Management Literature. *Procedia Computer Science*, 64: 792-799. DOI: 10.1016/j.procs.2015.08.630
4. Son H. (2015). The History of Western Futures Studies: an Exploration of the Intellectual Traditions and Three-Phase Periodization. *Futures*, 66: 120–137. DOI: 10.1016/j.futures.2014.12.013

شناسایی عوامل کلیدی و راهبردی تعالی ساز آینده مطلوب ورزش همگانی ایران

سعید تابش^۱، ناصر شهریار^۲، رسول نظری^۳

۱. استادیار مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران (نویسنده مسئول).

۲. دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

۳. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۴/۲۹

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۱/۰۸

چکیده

نهادینه کردن ورزش همگانی در جامعه بیانگر توسعه پایدار کشور در ابعاد مختلف فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فناوری و محیطی است. هدف از این تحقیق شناسایی عوامل کلیدی و راهبردی تعالی ساز آینده مطلوب ورزش همگانی ایران است. پژوهش حاضر دارای پارادایم پست مدرن و رویکرد تحقیق آمیخته (کیفی- کمی) است. روش نمونه گیری انتخاب مشارکت کنندگان، هدفمند است. در تجزیه و تحلیل پژوهش، با تحلیل محتوای ۲۰ مصاحبه عمیق، تعداد ۱۷۴ کد باز در ۵۳ شاخص تجمیع و دسته بندی گردید. شاخص ها در قالب فهرستی از سئوالات بسته، بین ۱۰ نفر از خبرگان با بهره گیری از تکنیک دلفی به اشتراک گذاشته شد و پس از سه دور مصاحبه دلفی و رسیدن به توافق گروهی، ۳۶ عامل مؤثر ورزش همگانی ایران شناسایی گردید. سپس عوامل استخراج شده با تحلیل اثرات متقابل و استفاده از نرم افزار میک مک توسط ۸ نفر از مشارکت کنندگان در شورای راهبردی پژوهش، مورد ارزیابی قرار گرفت. در نهایت نتایج بیانگر شناسایی تعداد ۱۳ عامل کلیدی و راهبردی بوده است. با آینده نگاری عوامل شناسایی شده، گرایش به سمت آینده مطلوب ورزش همگانی ایران افزایش خواهد یافت و با تدوین راهبردهای مطلوب این عوامل، رسیدن به تعالی و مطلوبیت ورزش همگانی در راستای نهادینه کردن این مهم در کشور تضمین خواهد شد.

کلید واژگان: آینده نگاری راهبردی، تکنیک دلفی، میک مک، ورزش برای همه.

1. Email: saeid_tabesh@yahoo.com

2. Email: shahryarinaser@yahoo.com

3. Email: nazarirasool@yahoo.com

مقدمه

اشتیاق بشر برای دانستن آینده از عهد باستان وجود داشته است؛ امروزه به‌کارگیری آینده‌پژوهی مهمترین ابزارهای سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری به‌شمار می‌رود (زارع و همکاران، ۲۰۱۱، ۱۰۹). دگرگونی جوامع امروزی و مواجهه با تغییرات زیاد در سال‌های اخیر، روش‌های مورد استفاده در برنامه‌ریزی و همچنین ارزیابی استراتژی‌ها را دچار تغییراتی نموده است و استفاده از مفاهیم و روش‌های تعیین‌کننده آینده‌های بدیل با افق‌های بلندمدت‌تر مطرح می‌شود (رحمتی و چهارسوقی، ۲۰۱۳، ۲). دنیای متغیر و پرشتاب امروزی سبب نمایان‌شدن اهمیت زیاد مباحث آینده‌پژوهی شده است (سون^۱، ۲۰۱۵، ۱۲۸). در اثر تغییرات نیاز به پیش‌بینی صحیح برای تصمیم‌گیری‌های راهبردی در تمامی سطوح دولتی افزایش یافته است لذا به‌تبع تقاضا برای استفاده از مطالعات آینده‌پژوهی نیز افزایش یافته است و به همین علت ارزیابی دقیق روش‌های آینده‌نگاری به‌عنوان منشأ تصمیم‌گیری‌ها، ضروری است. (پونوماروا و سوکولوا^۲، ۲۰۱۵، ۳). آینده‌پژوهی شامل تفکر سیستماتیک درباره آینده‌های بدیل است. هدف آن رفع ابهام از آینده، امکان شناخت بیشتر از آینده و افزایش کنترل بشر بر آینده است (بل^۳، ۲۰۱۰، ۳۲۹). امروزه روش‌های آینده‌پژوهی، به‌عنوان ابزار پشتیبان‌کننده برنامه‌ریزی بلندمدت، در بین دولت‌ها و کشورها محبوبیت یافته است (سیلوا^۴، ۲۰۱۵، ۷۹۴). آینده‌پژوهی علم و هنر کشف آینده و شکل بخشیدن به دنیای مطلوب فردا است. آینده‌پژوهی مجموع تلاش‌هایی برای تجسم آینده‌های بالقوه و برنامه‌ریزی برای آنها است و با مدنظر قرار دادن گزینه‌های مختلف برای آینده احتمالی، به برنامه‌ریزی بهتر آینده به روش کل‌نگر کمک می‌کند و به صورت قابل توجهی توانایی مواجهه با عدم قطعیت و انجام فرایندهای برنامه‌ریزی آینده را بهبود می‌بخشد (رعیت پیشه و تیزرو، ۲۰۱۶، ۱۰۵). تصمیمات استراتژیک تابعی از پیچیدگی و عدم قطعیت هستند که مشکلات اصلی تصمیم‌گیرندگان محسوب می‌شود و هر چه مسائل پیچیده‌تر می‌گردند، نیاز به حمایت منسجم و آینده‌نگاری دقیق‌تری دارند (کمز^۵ و همکاران، ۲۰۱۵، ۲۹).

نظر به این‌که ورزش همگانی در سطح سیاست‌های کلان کشور می‌بایست مطرح گردد و نسبت به توسعه و پیشرفت آن به‌عنوان یک مسئله پیچیده که تحت تأثیر دگرگونی‌ها و عدم قطعیت‌های زیادی قرار دارد، روش‌های آینده‌پژوهی با قابلیت‌های بالا، ابزار حمایت‌کننده مناسبی برای ورزش همگانی کشور است. ورزش همگانی یک اصطلاح کلی برای توصیف محدوده‌ای از سیاست‌ها است که مورد

-
1. Son
 2. Ponomareva, J; Sokolova, A
 3. Bell, W
 4. Silva, M
 5. Comes, T

قبول دولت‌ها است و شرکت فعال در ورزش‌ها را در جامعه افزایش می‌دهد (صفاری و قره، ۲۰۱۶، ۵۲). خدمات برابر ورزش همگانی یک اصطلاح عمومی از همه عنوان فعالیت‌های بدنی و خدماتی است که رضایت عمومی افراد را برای اجرای ورزش‌های همگانی ایجاد می‌نماید و نیازهای مردم را در همه جنبه‌ها رعایت می‌کند و مبنای آن مردم محور بوده که برای هر فرد این خدمات به صورت برابر قابل دسترس بوده و همه شهروندان از فرصت‌های خدمات برابر ورزش همگانی برخوردارند (کای^۱، ۲۰۱۲، ۲۲۹۸). فلسفه ورزش همگانی تشویق شهروندان به ورزش و فعالیت‌های فیزیکی است و نیز پیامی برای سیاست‌گذاران دارد تا از موقعیت خود برای پیشبرد این هدف و فراهم آوردن فرصت برای مشارکت عموم افراد استفاده کنند (امان^۲، ۲۰۰۹، ۶۶۰). موانع درک شده پیش‌بینی کننده خوبی برای عدم انجام رفتارهای مرتبط با سلامتی، به‌ویژه فعالیت بدنی وجود دارد. این موانع به صورت بالقوه از شروع، ادامه یا از سرگیری فعالیت بدنی جلوگیری می‌کنند (فرجی و همکاران، ۲۰۱۵، ۲). افزایش مشارکت در فعالیت‌های بدنی نه تنها برای ارتقاء سلامت فردی مثبت، به خوبی شناخته شده است بلکه با ارتقاء بهزیستی اجتماعی فرد، برای سلامت عمومی در سطح جامعه نیز سودمند است. فراهم کردن شرایط ورزش کردن جامعه بر مشارکت در فعالیت‌های بدنی تأثیر می‌گذارد، تأمین ورزش در جامعه تا حدی در ارتقاء سلامت جامعه مؤثر بوده است و ایجاد مراکز ورزشی عمومی باعث افزایش چشمگیر مشارکت در ورزش‌های جامعه می‌شود و خطر ابتلا به بیماری را کاهش می‌دهد. در مقابل، ساماندهی فعالیت‌های ورزشی عمومی فرصتی را برای خانواده‌ها برای ورزش فراهم می‌کند (چن و لیو^۳، ۲۰۲۰، ۱).

در ایران علیرغم وجود سازمان‌ها و بخش‌های متعدد ورزشی که هر کدام خود را به نوعی در قبال ورزش همگانی مسئول می‌دانند، متأسفانه تعداد شرکت‌کنندگان در ورزش همگانی نسبت به سایر کشورها وضعیت چندان مطلوبی ندارد (احسانی و همکاران، ۲۰۱۵، ۸۱). واقعیت این است که تا همگانی شدن حقیقی ورزش در سطح کشور فاصله زیادی وجود دارد و این که متأسفانه فرهنگ ورزش در جامعه ما جایگاه مناسبی ندارد و قبل از هر چیز باید فرهنگ ورزش را میان مردم نهادینه کرد. ورزش همگانی یک فعالیت فرا بخشی است و نباید این مقوله را در دولت و دستگاه‌های دولتی، به وزارت ورزش و جوانان محدود کرد. ورزش همگانی باید در تمامی دستگاه‌ها و جریانات اجتماعی به منزله یک الزام مطرح باشد (رستمی و همکاران، ۲۰۱۵، ۷). ورزش و امکانات تفریحی که در آن ساکنان با دسترسی مناسب و آسان می‌توانند در طیف وسیعی از فعالیت‌های بدنی شرکت کنند

1. Cui, R
 2. Aman, M. S
 3. Chen, Q; Liu, T

می‌تواند یک منبع مهم جامعه برای ارتقاء فعالیت بدنی باشد (کابوتا^۱ و همکاران، ۲۰۱۹، ۲). اوقات فراغت عنصر اساسی تجربه انسانی است و فعال بودن در اوقات فراغت نقش مهمی در سلامت جامعه ایفا می‌کند ورزش همگانی جنبش جهانی همگانی کردن ورزش‌های تفریحی است. امروزه همگانی کردن ورزش‌های تفریحی به یکی از وظایف دولت‌ها تبدیل شده است. نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد که دولت‌ها باید گسترش ورزش همگانی را سرلوحه برنامه‌های درازمدت خود قرار دهند؛ در غیر این صورت باید در انتظار آمارهای نگران‌کننده بیماری‌ها، غیبت از کار در اثر بیماری‌های ناشی از کم‌تحرکی، افزایش مرگ‌ومیر و کاهش سطح بهداشت عمومی باشند (صفاری و همکاران، ۲۰۱۵، ۸۴). صفاری و قره (۲۰۱۶) در پژوهشی به شناسایی و رتبه‌بندی عوامل محیطی مؤثر بر همگانی شدن ورزش‌های تفریحی ایران پرداختند و یافته‌ها نشان داد عوامل تأثیرگذار محیطی عبارتند از محیط اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، حقوقی، محیط‌زیست، فرهنگ و محیط بین‌المللی؛ همچنین وفایی مقدم و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهشی به تحلیل عوامل توسعه ورزش همگانی براساس نظریه داده‌بنیاد پرداختند و یافته‌ها نشان داد عوامل توسعه ورزش همگانی شرایط علی شامل مشارکت پایین، شیوع بیماری، نبود وحدت ملی تبدیل نشدن به یک عادت، وجود فرصت‌ها و سردرگمی مدیریت و شرایط زمینه‌ای شامل انگیزاننده‌ها، موانع بازدارنده و جذابیت ورزشی و شرایط مداخله‌گر شامل سوق‌دهنده‌های محیطی کلان، سیاسی-قانونی، مدیریتی، زیرساخت، فرهنگی-اجتماعی و اقتصادی و راهبردها در سطح اول سطح فردی و در سطح دوم سطح میانی و در سطح سوم سطح کلان و درنهایت پیامدهای توسعه ورزش همگانی شامل مشارکت تدریجی، احساس نیاز به مشارکت، یکپارچگی ملی سازمانی تغییر فرایندهای مدیریتی و تدوین سیاست‌گذاری ملی است. صفاری و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی به تحلیلی بر ورزش همگانی ایران با کاربرد مدل‌یابی معادلات ساختاری پرداختند و یافته‌ها نشان داد که مدل پژوهش بیانگر مشارکت مردم در ورزش از زمینه‌های گسترده‌تر اثر می‌پذیرد. این مدل نمایش ساده‌ای از ورزش همگانی ایران است و اجزای اساسی ورزش همگانی ایران را نشان می‌دهد. بر پایه این مدل متغیرهای نهفته درونی سطح رفتاری شامل عوامل فردی، عوامل بین فردی و عوامل ساختاری است و متغیر نهفته درونی سطح سازمانی شامل منابع انسانی، منابع مالی، تجهیزات و زیرساخت، فناوری، قوانین و مقررات، سازمان‌های همکار و رسانه‌های سازمانی است و متغیرهای نهفته درونی سطح محیطی شامل محیط بین‌الملل، محیط سیاسی-حقوقی، محیط‌زیست، محیط اجتماعی، محیط اقتصادی و محیط فرهنگی است. سواد و همکاران (۲۰۱۵) نیز در پژوهشی به طراحی الگوی توسعه ورزش همگانی در استان هرمزگان پرداختند و یافته‌ها نشان داد همگانی شدن ورزش در استان هرمزگان براساس چارچوب حمایت عوامل محیطی (سیاسی، فرهنگی، اقتصادی،

اجتماعی)، مداخله مثبت عوامل مدیریتی (حقوقی، اجرایی، رسانه‌ای)، بسترسازی منابع (انسانی، امکانات، مالی، فناوری) و نهایتاً از طریق عوامل رفتاری (فردی، تعاملی، ساختاری) صورت می‌پذیرد. همچنین جوادی‌پور و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهشی به بررسی شناسایی زمینه‌های مشارکت اجتماعی در ورزش همگانی ایران پرداختند و یافته‌ها نشان داد زمینه‌های مشارکت اجتماعی در ورزش همگانی ایران شامل پنج مقوله اصلی عوامل انسانی، عوامل ساختاری، عوامل مدیریتی، پیچیدگی محیط و عوامل اقتصادی است. آصفی و همکاران (۲۰۱۴) نیز در پژوهشی به بررسی عوامل سازمانی مؤثر در نهادینه‌کردن ورزش همگانی در ایران پرداختند و یافته‌ها نشان داد چهار عامل فردی، گروهی، سازمانی و محیطی در نهادینه‌کردن ورزش همگانی در ایران مؤثر هستند. بررسی مطالعات گذشته بیانگر آن است که تعدادی از عوامل شناسایی شده تعالی‌ساز راهبردی استخراج شده پژوهش حاضر با عوامل محیطی و توسعه‌ای استخراج شده در ورزش همگانی توسط محققین دیگر همسو و همخوان است و عواملی نیز نوظهور هستند.

بسیاری از حوادث و رویدادهای آینده قابل پیش‌بینی هستند و دخالت انسان در این روند اسباب تغییر و تحولات مطلوب را به وجود خواهد آورد. باید توجه داشت که حضور عاملان در روند تحولات آینده، کاهش تهدیدات و افزایش فرصت‌ها و گزینه‌ها، نیازمند رویکردی آینده‌نگرانه است که امکان کنش‌گری در رخدادهای آینده را فراهم می‌سازد. با بهره‌گیری از شیوه‌های نوین نسبت به تعیین عوامل کلیدی مؤثر و حیاتی و همچنین سناریوسازی و تعیین سناریوهای اولویت‌دار جوامع به تعالی و آینده مطلوب کمک می‌کنند. برنامه‌ریزی و شناخت آینده مطلوب برای ورزش همگانی موجب پیشرفت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، فناوری و محیطی خواهد شد. با توجه به وجود سازمان‌ها و بخش‌های متعددی که جهت توسعه ورزش همگانی در کشور سازمان‌یافته است و عدم توسعه پایدار در ورزش همگانی کشور و وجود تغییرات زیاد پیرامون و عدم قطعیت‌های موجود در کشور، در راستای بهبود و شناسایی آینده مطلوب، جنبه نوآوری موضوع برجسته‌تر می‌گردد. مدیران عالی و سیاست‌گذاران با در دست داشتن عوامل کلیدی و راهبردی ورزش همگانی ایران، تدوین استراتژی‌های تعالی‌بخش آینده مطلوب را تسهیل می‌نمایند و نهادینه‌کردن ورزش همگانی در جامعه سبب کارکردها و پیامدهای غنی است که با افزایش مشارکت جامعه به ورزش همگانی، از منظر اجتماعی، بسیاری از آسیب‌ها، معضلات، بزهکاری و ناهنجاری‌های اجتماعی کاسته و از آن پیشگیری خواهد شد. از منظر اقتصادی، کاهش هزینه‌های درمان و افزایش بهره‌وری در سازمان‌ها و بالابردن راندمان کاری را فراهم می‌نماید و با داشتن جامعه و مردم سالم، کشور در مجامع بین‌المللی به‌عنوان الگو قلمداد خواهد شد و سبب حل بسیاری از مشکلات سیاسی و اقتصادی کشور در حوزه بین‌الملل خواهد شد. با توجه به اهمیت موضوع، محقق در این پژوهش درصدد است که به آینده مطلوب ورزش همگانی ایران کمک

نماید. بنابراین سؤال اصلی پژوهش حاضر این است که عوامل کلیدی و راهبردی تعالی‌ساز آینده مطلوب ورزش همگانی ایران کدام است؟

روش پژوهش

این پژوهش با رویکرد تحقیق آمیخته (کیفی-کمی) در سه مرحله به تجزیه و تحلیل پژوهش می‌پردازد. در مرحله اول، با استفاده از رویکرد داده‌بنیاد، با تحلیل محتوا و کدگذاری اولیه، تعداد ۱۷۴ کد استخراج و با تجمیع کدهای برگرفته از مصاحبه عمیق با ۲۰ نفر از خبرگان، ۵۳ شاخص‌های مؤثر ورزش همگانی ایران استخراج گردید. به‌گونه‌ای که از مصاحبه شانزدهم به بعد اطلاعات دریافتی تکراری بودند اما برای اطمینان از رسیدن به اشباع نظری مصاحبه‌ها تا مصاحبه بیستم ادامه یافت. سپس در مرحله دوم، شاخص‌های حاصل از تحلیل محتوای مصاحبه‌ها، در قالب ۵۳ سؤال بسته با طیف ۵ عاملی لیکرت (خیلی موافقم=۵، موافقم=۴، میانه=۳، مخالفم=۲، کاملاً مخالفم=۱) بین ۱۰ نفر از خبرگان با استفاده از روش دلفی به اشتراک گذاشته شد و شاخص‌ها با نظر خبرگان ویرایش، تجمیع و یا حذف شدند. با توجه به ضریب هماهنگی کندال، پس از رسیدن به توافق گروهی، فرایند دلفی با انجام سه دور به پایان رسید و عوامل مؤثر ورزش همگانی ایران استخراج گردید. پس از آن در مرحله سوم ۳۶ عامل مؤثر استخراج‌شده در قالب ماتریس تحلیل اثرات متقابل با استفاده از تعداد ۸ نفر از خبرگان با هدف قضاوت میزان تأثیر متغیر سطر بر متغیر ستون، وزن‌دهی گردید. ملاک وزن دهی بدین صورت بوده است که عدد صفر بدون تأثیر، عدد ۱ تأثیر کم، عدد ۲ تأثیر متوسط و عدد ۳ تأثیر زیاد را نشان می‌دهد و تأثیر هر متغیر بر خودش صفر بوده است.

روش انتخاب خبرگان در هر سه مرحله به‌صورت هدفمند بوده است و در مرحله اول ۲۰ نفر از خبرگان بر اساس ویژگی‌های بارز علمی، پژوهشی در حوزه ورزش همگانی و داشتن تحصیلات دانشگاهی و همچنین قرار داشتن در فرایند مدیریت ورزش همگانی در سطوح مختلف انتخاب شدند و در مرحله دوم مجموعاً ۱۰ نفر انتخاب شدند. ملاک انتخاب خبرگان، آشنایی و شناخت مبانی نظری و تخصص در حوزه ورزش همگانی بوده است. همچنین در مرحله سوم تعداد ۸ نفر به‌عنوان شورای راهبردی در نظر گرفته شدند. ملاک انتخاب، استفاده از نفراتی بوده است که بر حوزه مبانی نظری ورزش همگانی تسلط داشته و دارای تحصیلات عالی بوده‌اند و یا اشراف کامل به حوزه فرایندهای عملیاتی و اجرایی ورزش همگانی کشور داشته‌اند.

تجزیه و تحلیل اطلاعات پژوهش در مرحله اول پژوهش با استفاده از تحلیل محتوا مصاحبه‌ها و در مرحله دوم پژوهش با استفاده از نرم‌افزار SPSS-۲۴ با بهره‌گیری از آزمون دلیو کندال و میانگین رتبه‌ای، انحراف معیار و میانگین تجزیه و تحلیل گردید. معیار توقف دوره‌های دلفی در مرحله دوم پژوهش

ابتدا معناداری آماری و سپس وجود نداشتن تغییرات و همچنین دستیابی به اتفاق نظری قوی میان اعضاء است که این اتفاق نظر بر اساس ضریب همابستگی کندال برابر جدول (۱) تعیین می‌شود. در طیف ۵ عاملی لیکرت، اگر دسته‌ای نتوانسته باشد میانگین، بالاتر از عدد ۳ را به خود اختصاص دهد آن دسته حذف خواهد شد (علیدوستی، ۲۰۰۶، ۱۶).

جدول ۱- تفسیر توافق نظری خبرگان

مقدار ضریب توافق	تفسیر	اطمینان بخشی
۰/۱	اتفاق نظر بسیار ضعیف	وجود ندارد
۰/۳	اتفاق نظر ضعیف	کم
۰/۵	اتفاق نظر متوسط	متوسط
۰/۷	اتفاق نظر قوی	زیاد
۰/۹	اتفاق نظر بسیار قوی	بسیار زیاد

و در نهایت در مرحله سوم پژوهش با استفاده از نرم‌افزار میک‌مک با بهره‌گیری از تحلیل اثرات متقابل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج

ویژگی مشارکت کنندگان پژوهش به شرح جدول (۲) در سه مرحله پژوهش تشریح گردیده است.

جدول ۲- ویژگی مشارکت کنندگان در پژوهش

مراحل پژوهش	جنسیت		تحصیلات دانشگاهی			تئوری پردازی یا عملیاتی بودن
	مرد	زن	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری	
مرحله اول تحلیل محتوا	۱۸	۲	۱	۵	۱۴	۷
مرحله دوم مصاحبه دلفی	۸	۲	۱	۲	۷	۳
مرحله سوم تحلیل اثرات متقاطع	۷	۱	-	۱	۷	۱

تحلیل داده‌های این پژوهش در مرحله اول با تحلیل محتوا ۲۰ مصاحبه عمیق با خبرگان انجام شد. ابتدا کدگذاری اولیه تمامی مصاحبه‌های ضبط‌شده، انجام گرفت و برابر جدول (۳) تعداد ۱۷۴ کد اولیه استخراج‌شده در ۵۳ شاخص تجمیع شدند. همچنین کدهایی که بیانگر تعاریف و پیامدهای ورزش همگانی بود حذف گردید.

جدول ۳- کدهای استخراج‌شده از مصاحبه‌ها

ردیف	کدگذاری تجمیع شده (ثانویه)	کدگذاری اولیه
۱	رفتار پایدار با آموزش رسمی	نهادینه کردن و تبدیل به عادت با ورزش تربیتی و پرورشی در نظام آموزش رسمی تبدیل به عادت و رفتار پایدار آینده‌نگاری ورزش همگانی و ایجاد رفتار پایدار
۲	حقرات ورزش همگانی توسط ورزش قهرمانی	اولویت سیاست گذاری مدیران در ورزش حرفه‌ای و قهرمانی نسبت به ورزش همگانی صرف منابع ورزش همگانی در ورزش قهرمانی و حرفه ای
۳	تخصیص منابع مالی	تخصیص منابع مالی لازم افزایش و جذب منابع بهبود الگو توزیع منابع
۴	جایگاه اجتماعی خانواده	توجه بیشتر و اولویت به ورزش بانوان با توجه به نیمی از جمعیت جایگاه مادر خانواده و سلامت نسل نقش مؤثر خانواده در توسعه ورزش همگانی
۵	ساخت عادلانه اماکن ورزشی	فراهم ساختن زیرساخت‌ها با آمایش سرزمینی با تفکر ورزش همگانی تمرکزگرایی تجهیز مرکزیت چند کلان‌شهر محدود توزیع ناعادلانه در ساخت اماکن به دلیل دخالت غیر تخصصی مستولین سیاسی
۶	دسترسی به امکانات	سهل‌الوصول و دسترسی به اماکن و امکانات ارائه فعالیت‌های ارزان و رایگان فعالیت‌های آسان و در دسترس تأمین نمودن ابزار و تجهیزات ورزشی اعطای تسهیلات ارزان برای مشارکت حامیان ورزش یار در فرهنگ کردن امکانات استفاده از زیرساخت‌های مدارس و دانشگاه‌ها برای توسعه ایجاد پارک‌های تفریحی و ورزشی

ادامه جدول ۳- کدهای استخراج شده از مصاحبه‌ها

ردیف	کدگذاری تجمیع شده (ثانویه)	کدگذاری باز (اولیه)
۷	رویدادهای مقطعی و بی محتوا	ارائه بی‌محتوای رویدادهای مقطعی ورزش همگانی در کشور برگزاری جشنواره های بدون محتوا و غیر تخصصی از بین بردن انگیزه عموم با اعطای جوایز محدود و صرف پر کردن بیان‌ها
۸	کارگاه و دوره‌های کوتاه بی‌محتوا	وجود کلاس‌های کوتاه‌مدت برگزاری دوره های آموزشی مدرک محور برگزاری دوره‌های آموزشی بدون ارزیابی و دارا بودن استانداردهای لازم
۹	ورود همه‌جانبه اқشار	ورود همه‌جانبه همه اқشار در توسعه فراهم کردن شرایط حضور اқشار خاص
۱۰	فعالیت‌ها و مهارت‌های نوین	اثرگذاری فعالیت و مهارت‌های نو استفاده از فناوری های نوین در ایجاد فعالیت های نو وارد نمودن فعالیت‌ها و تحرکات و ورزش‌های نوین
۱۱	برجسته‌سازی و الگوسازی	برجسته‌سازی و الگوسازی ورزشکاران شاخص برجسته سازی و الگوسازی هنرمندان ورزشکار حمایت سیاسیون از برجسته سازی و الگوسازی در توسعه ورزش همگانی جایگاه اجتماعی ورزشکاران
۱۲	تبلیغات ارشادی	فرهنگ‌سازی ارشادی از طریق وعظ، علما و مبلغین دینی فرهنگ‌سازی از طریق اساتید دانشگاه فرهنگ‌سازی از طریق هنرمندان وجود محدودیت‌های فرهنگی و موانع آن
۱۳	اعتباربخشی در مدارس و دانشگاه	سیطره فرهنگ ورزش همگانی با استفاده از مدیران علمی و عملی استفاده از آزمون‌های گزینشی برای دانشجویان تربیت‌بدنی نظام‌مند کردن ورزش و فعالیت بدنی در مدارس توجه به‌گزینش مربیان ورزش مدارس جایگاه مطلوب معلم ورزش ایجاد گرایش مجزا ورزش همگانی در دانشگاه و هنرستان شناسایی علوم بین‌رشته‌ای
۱۴	توزیع عادلانه سرانه	توزیع عادلانه اماکن و امکانات در اختیار گذاشتن اماکن دولتی در خدمت ورزش همگانی پایین بودن سرانه ورزشی کشور

ادامه جدول ۳- کدهای استخراج شده از مصاحبه‌ها

ردیف	کدگذاری تجمیع شده (ثانویه)	کدگذاری باز (اولیه)
۱۵	ساختار سازمانی ورزش همگانی	عدم ساختار سازمانی مطلوب ورزش همگانی کشور فعال نمودن آکادمی ورزش همگانی کشور طراحی نظام فراگیر تمرکز به شهرستان‌های کشور و قرار دادن آنان در برش افقی عدم کارایی ساختار فدراسیون ورزش همگانی
۱۶	عدم فراهم بودن زیرساخت برای بانوان	عدم دسترسی به امکانات زیرساختی برای حضور بانوان عدم فراهم بودن زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی برای حضور بانوان عدم حمایت مسئولین از زیرساخت ورزشی ویژه بانوان ملزم کردن مراکز صنعتی آسیب‌زا برای ساخت اماکن و تسهیل حضور عموم
۱۷	زیرساخت قانونی	بهبود شرایط اقتصادی کشور از طریق قانون‌گذاری حمایت قانونی از توسعه‌دهندگان و مراکز صنعتی عدم توجه به اهمیت ورزش در حقوق شهروندی محدودیت‌های قانونی و حمایتی بیمه‌گذار نقش شرکت‌های بیمه‌گذار به‌عنوان ضمانت و سیاست‌گذاری حمایت از باشگاه‌های خصوصی و کمپینگ‌های تفریحی زنجیره‌ای و باشگاه‌های اقشار خاص
۱۸	مدیریت واحد و یکپارچه ورزش همگانی	فعال نمودن بعد همگانی کلیه ورزش‌ها انعقاد قرارداد و تفاهم‌نامه با سازمان‌ها و نهادها جزیره‌ای کار کردن و موازی کاری سازمان‌ها مدیریت ورزش همگانی با مدیریت واحد و یکپارچه تعامل فدراسیون همگانی و روستایی بی‌تفاوتی فدراسیون ورزش همگانی و ادارات ورزش در همگانی کردن ورزش عدم مدنظر قرار دادن استعداد

ادامه جدول ۳- کدهای استخراج شده از مصاحبه‌ها

ردیف	کدگذاری تجمیع شده (ثانویه)	کدگذاری باز (اولیه)
۱۹	سیاست‌گذاری کلان	قرار گرفتن ورزش در سبد تفکر سیاست‌گذاران استفاده از برآیند ظرفیت‌های نهادها و سازمان‌ها و وحدت رویه آنان حمایت مسئولین بهداشت و درمان در خصوص پیشگیری بهتر از درمان دغدغه کلان مدیران در توسعه ورزش همگانی تسهیل ساختن خصوصی‌سازی ورزش همگانی با حمایت دولت نیود دیدگاه مطلوب مدیران ارشد کشور ورود رهبری به این جریان استفاده از طرح‌های درمانی در توسعه مسیری برای رسیدن به ورزش حرفه‌ای عدم آمادگی جامعه در برابر تغییر جایگزین کردن آینده‌نگاری بجای مدیریت استراتژیک نقش سیاست‌گذاری کلان وزارت ورزش و جوانان عدم ترغیب نهادهای دولتی عدم تفکر سیاسیون در حمایت از ورزش همگانی
۲۰	عدم توجه به نقشه راه	مدیریت سلیقه‌ای مدیران عدم استفاده از نقشه راه و برنامه‌ریزی راهبردی توسط مدیران دنبال نکردن برنامه‌های نیمه تمام مدیران قبلی
۲۱	عدم اولویت ورزش در سبد خانوار	قرار نگرفتن ورزش در سبد خانوار به دلیل مشکلات فرهنگی و اجتماعی عدم توجه خانواده‌ها به ورزش به علت مشکلات اقتصادی
۲۲	پویایی اقتصاد ورزش	گردش مالی و رونق اقتصاد در صنعت در ورزش همگانی نقش کارآفرینی در پویایی اقتصاد ورزش
۲۳	تخصص‌گرایی	برنامه‌ریزی در خصوص به‌کارگیری متخصصان تخصص‌گرایی در ورزش همگانی توجه به تخصص‌گرایی و تدریس ورزش همگانی در مدارس و دانشگاه‌ها و نقش آن
۲۴	مشاوران و مربیان حرکتی خانوار	استفاده از مشاوران ورزشی و درمانگران حرکتی برای خانواده‌ها و عموم استفاده از مربیان خانواده در بسته‌های حمایتی دولت
۲۵	مطالعات و تحقیقات	استفاده از کاربردهای تولید علم و دانش مطالعات و پژوهش‌ها در دانشگاه‌ها استفاده از تحلیل محتوا و مطالعات تطبیقی

ادامه جدول ۳- کدهای استخراج شده از مصاحبه‌ها

ردیف	کدگذاری تجمیع شده (ثانویه)	کدگذاری باز (اولیه)
۲۵	مطالعات و تحقیقات	استفاده از کاربردهای تولید علم و دانش مطالعات و پژوهش‌ها در دانشگاه‌ها استفاده از تحلیل محتوا و مطالعات تطبیقی
۲۶	تولید و انتقال دانش نهادهای آموزشی	تأثیر نهادهای آموزشی دانش‌افزایی به‌روز بودن مربیان
۲۷	برنامه‌ریزی راهبردی	پایبندی به نقشه راه و برنامه‌ریزی راهبردی تشکیل و فعال کردن شورای عالی و اتاق فکر ورزش همگانی کشور بومی‌سازی و تطبیق تفکر منطقی با توجه به شرایط محیطی در تدوین برنامه‌ها لحاظ کردن وضع موجود، مطلوب و سازگار در برنامه‌ریزی نیاز به مرکز مطالعات و مدیریت و برنامه‌ریزی راهبردی عدم تعامل دانشگاه با سازمان‌های اجرایی انحراف در معیار ارزشیابی مدیران برنامه‌ریزی در شهرداری‌ها برای اداره ورزش صبحگاهی و میدانی نگاه فرایندی به ورزش به‌جای نتیجه‌گرایی شناخت فناوری آینده طرح جامعه ورزشی توسط متولیان دولتی
۲۸	نگرش سیستمی	شفاف‌سازی و تبیین وظایف و تقسیم‌کار سازمان‌ها برای دستیابی به ارمان مشخص نظارت، کنترل و ارزیابی عملکرد آگاهی مردم از شرکت‌های بیمه‌گذار توسعه ورزش همگانی در جامعه با به‌کارگیری ظرفیت‌های سازمان‌ها نگرش سیستمی حاکم بر کشور عدم ثبات زیست طبیعی
۲۹	توصیه‌های مقام معظم رهبری	توصیه‌های رهبری در خصوص جایگاه ورزش همگانی تأکیدات رهبری به سلامتی و ورزش همگانی
۳۰	پرداختن رسانه‌ها	استفاده رسانه‌ها به‌صورت غیرمستقیم شکل‌دهی درک صحیح عموم از طریق ارائه پیام‌ها پرداختن رسانه به ورزش همگانی و انجام رسالت خود

ادامه جدول ۳- کدهای استخراج شده از مصاحبه‌ها

ردیف	کدگذاری تجمیع شده (ثانویه)	کدگذاری باز (اولیه)
۳۱	عدم وجود زیرساخت حقوقی و قانونی	فراهم کردن زیرساخت‌های حقوقی و قانونی عدم ضمانت اجرایی قانون
۳۲	استراتژی‌های دفاعی تحریم‌های اقتصادی	استراتژی‌های دفاعی تحریم‌های اقتصادی توجه به وضعیت معیشتی جامعه در بحران اقتصادی
۳۳	فناوری و ارتباطات	استفاده از فناوری و تجهیزات نوین استاندارد و طیف تندرستی استفاده از نظام‌های شبکه‌ای طراحی سامانه پیام‌رسان سلامت بخش فضای مجازی عامل فقر حرکتی تأثیرگذاری فناوری و ارتباطات
۳۴	عدم امنیت مداری جامعه	عدم امنیت جامعه برای ورزش افراد نداشتن امنیت اجتماعی بانوان جهت حضور در مراکز ورزشی و پارک‌ها
۳۵	عدم ثبات سیاسی	عدم ثبات سیاسی در کشور دنبال نکردن برنامه‌های دولت‌های قبلی توسط سیاسیون در دولت‌های بعدی
۳۶	آموزه‌های دینی	وجود فرامین دینی و احادیث حفظ سلامتی برای احساس خود نیازی الگوپذیری از رفتار و کردار ائمه و بزرگان در خصوص اهمیت دادن به سلامت جسم
۳۷	تنوع ژئوپولوتیک	وجود تنوع ژئوپولوتیکی مناطق کشور چهار فصل بودن آب و هوای کشور
۳۸	میراث تاریخ و تمدن کشور	وجود پیشینه و تاریخی ورزش همگانی در کشور اهمیت به ورزش و سلامت جسم در زندگی گذشتگان
۳۹	همسوسازی جریان‌های اجتماعی	ایجاد انگیزه برای حمایت خیرین ورزش یار درصحنه بودن کلیه جریان‌های اجتماعی سهم عمده سالمندان و باننشستگان با توجه به بیکاری و توصیه پزشکان احداث کلوپ کودک و مادر همسوسازی پزشکان و مربیان ورزشی
۴۰	نوع شناختی جمعیت	وجود جمعیت‌های مختلف در کشور داشتن تنوع‌های نژادی در کشور داشتن اقلیت‌های مذهبی در کشور

ادامه جدول ۳- کدهای استخراج شده از مصاحبه‌ها

ردیف	کدگذاری تجمیع شده (ثانویه)	کدگذاری باز (اولیه)
۴۰	نوع شناختی جمعیت	وجود جمعیت‌های مختلف در کشور داشتن تنوع های نژادی در کشور داشتن اقلیت‌های مذهبی در کشور
۴۱	جمعیت قابل توجه جوان	وجود پتانسیل بالقوه جوان از منظرهای فرهنگی اجتماعی سیاسی و اقتصادی استفاده از جوانان به عنوان سرمایه‌های آینده در توسعه
۴۲	ساخت ترغیب‌کننده شهری	استفاده از تبلیغات شهری برای آگاه‌سازی استفاده مؤثر از محیط شهری با توجه به آلودگی هوا الزام به احداث باشگاه‌های کوچک در آپارتمان‌ها و مجتمع مسکونی ساخت شهری ترغیب‌کننده
۴۳	تغییر سبک زندگی مردم	تغییر سبک زندگی مردم و گرایش به شهرنشینی و آپارتمان نشینی کمیبود تحرک عموم مردم با ماشینی شدن زندگی
۴۴	نظام‌های داوطلبی	استفاده از نظام داوطلبی و تشکلات مردم‌نهاد فعالیت‌های داوطلب تمامی اقشار، جنسیت‌ها و سطح درآمد پیش‌بینی عوامل انگیزشی در جذب نیروهای داوطلبی
۴۵	الگوهای پیشرفته و موفق بین‌المللی	استفاده از الگوهای موفق کشورهای پیشرفته الگوپردازی و استفاده از سازمان‌های بین‌المللی
۴۶	نظام تشویقات	برقراری نظام تشویقات ایجاد انگیزه بیرونی برای مشارکت عموم
۴۷	جایگاه ورزش بانوان	توجه به آقایان به‌عنوان اولویت اول ورزش کشور مردسالار بودن جامعه
۴۸	مشارکت فعال دانشجویان و اساتید ورزشی	برقراری پیوند بین دانشگاه و مجریان استفاده از پتانسیل بالقوه دانشجویان و اساتید علوم ورزشی برنامه‌ریزی در خصوص بکارگیری اساتید علوم ورزشی در بطن ورزش همگانی
۴۹	مشارکت فیزیکی مسئولین کشور	مشارکت مسئولین در ورزش همگانی در جهت ترغیب جامعه عمل‌گرایی مسئولین نسبت به وعده و عیدها عدم توجه به ورزش‌های بومی
۵۰	ترویج ورزش‌های بومی و محلی	به فراموشی سپردن ورزش‌های محلی و روستایی احیاء ورزش‌های کوچه و خیابان با سازوکار به روز

ادامه جدول ۳- کدهای استخراج شده از مصاحبه‌ها

ردیف	کدگذاری تجمیع شده (ثانویه)	کدگذاری باز (اولیه)
۵۱	ارزش گذاری شاخص‌ها و معیارها	استانداردسازی اماکن ورزشی ارزش گذاری شاخص و معیار برای آماردهی در سامانه ملی بازنگری و ایجاد تعریف و مفهوم واحد از ورزش اخذ آمار با تعامل سازمان آمار کشور
۵۲	ابزار اجباری	استفاده از ابزارهای اجباری مانند آزمون‌های استخدام و ورودی‌ها برنامه ریزی برای واداشتن اقشار به ورزش همگانی
۵۳	منع تیم داری سازمان‌های ورزشی	منع تیم داری سازمان‌های ورزشی عدم صرف هزینه‌های ورزش همگانی در ورزش قهرمانی

در مرحله دوم پژوهش، شاخص‌های تجمیع شده در مصاحبه دلفی مطرح گردیدند و پس از انجام سه دور، مصاحبه‌های دلفی در راستای شناسایی عوامل مؤثر و شاخص‌های همگانی شدن ورزش ایران، به توافق و اجماع گروهی رسید.

در دور اول مصاحبه دلفی، تعداد ۵۳ شاخص در قالب فهرستی از سئوالات بسته با طیف ۵ عاملی لیکرت در بین خبرگان به اشتراک گذاشته شد. این سئوالات پس از بررسی و اعمال اتفاق نظر خبرگان ویرایش شد. تعداد ۶ سئوال به علت کسب میانگین کمتر از عدد ۳ از لیست سئوالات حذف و تعداد ۹ سئوال دارای ابهام بود که با نظر خبرگان ویرایش گردید. در دور دوم مصاحبه دلفی، تعداد ۴۷ سئوال حاصل از دور قبلی در بین خبرگان به اشتراک گذاشته شد. با نظر خبرگان تعداد ۸ سئوال به علت هم‌پوشانی با دیگر سئوالات تجمیع گردید و تعداد ۳ سئوال به علت کسب میانگین کمتر از عدد ۳ از لیست سئوالات حذف شد. همچنین به علت وجود تغییرات و همچنین وجود ضریب ناچیز هماهنگی کندال و معنادار نبودن با توجه به جدول (۴)، مصاحبه دلفی به دور بعدی راه یافت. در دور سوم مصاحبه دلفی، تعداد ۳۶ سئوال حاصل از دور قبلی در بین خبرگان به اشتراک گذاشته شد که در این دور هیچ‌گونه تغییری از سوی خبرگان اعلام نشد. همچنین با توجه به نتایج ضریب هماهنگی کندال در جدول (۴) و سطح معناداری، مصاحبه دلفی در دور سوم به اجماع و توافق گروهی دست یافته است و بنابراین مصاحبه دلفی متوقف و ۳۶ شاخص استخراج شده در این دور به‌عنوان عوامل مؤثر همگانی شدن ورزش ایران تلقی می‌گردد که در جدول (۵) آمده است.

جدول ۴- نتایج آزمون ضریب هماهنگی کندال دور دوم و سوم مصاحبه دلفی

حجم نمونه	درجه آزادی	سطح معناداری	ضریب کندال
۱۰	۴۶	۰/۰۳	۰/۱۷۷
۱۰	۳۵	۰/۰۰۱	۰/۶۰۲

جدول ۵- عوامل مؤثر همگانی شدن ورزش ایران

ردیف	عوامل مؤثر	میانگین رتبه‌ای	انحراف معیار	میانگین تأییددهی	تأثیرپذیری
۱	تخصیص منابع مالی	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۷۲
۲	پویایی اقتصاد ورزش	۲۸/۹۰	۰/۳۱	۴/۹	۸۰
۳	استراتژی دفاعی تحریم‌های اقتصادی	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۵۱
۴	ورود همه‌جانبه اقشار	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۷۶
۵	نظام‌های داوطلبی	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۶۸
۶	جایگاه اجتماعی خانواده	۱۲/۷۵	۰/۰۰	۴	۵۹
۷	جایگاه ورزش بانوان	۷۰/۳۰	۰/۰۰	۵	۷۷
۸	جمعیت قابل توجه جوان	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۷۸
۹	مشارکت فعال دانشجویان و اساتید ورزشی	۱۶/۳۵	۰/۴۲	۴/۲	۸۱
۱۰	عدالت محوری در ساخت اماکن	۲۸/۹۰	۰/۳۱	۴/۹	۶۹
۱۱	توزیع عادلانه سرانه	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۶۲
۱۲	دسترسی به امکانات	۷۰/۳۰	۰/۰۰	۵	۶۲
۱۳	فعالیت‌ها و مهارت‌های نوین	۱۲/۷۵	۰/۰۰	۴	۶۱
۱۴	فناوری و ارتباطات	۲۸/۹۰	۰/۳۱	۴/۹	۷۰
۱۵	ارزش‌گذاری شاخص‌ها و معیارها	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۶۴
۱۶	نگرش سیستمی	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۷۲
۱۷	مدیریت واحد و یکپارچه ورزش همگانی	۲۷/۱۰	۰/۴۲	۴/۸	۶۶
۱۸	عمل‌گرایی مسئولین کشور	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۵۶
۱۹	برنامه‌ریزی راهبردی	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۷۲
۲۰	سیاست‌گذاری کلان	۱۶/۳۵	۰/۴۲	۴/۲	۷۱
۲۱	تخصص‌گرایی	۱۶/۳۵	۰/۴۲	۴/۲	۷۰
۲۲	ساختار سازمانی ورزش همگانی	۲۷/۱۰	۰/۴۲	۴/۸	۶۸
۲۳	زیرساخت قانونی	۱۲/۷۵	۰/۰۰	۴	۶۸
۲۴	رفتار پایدار با آموزش رسمی	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۵۹

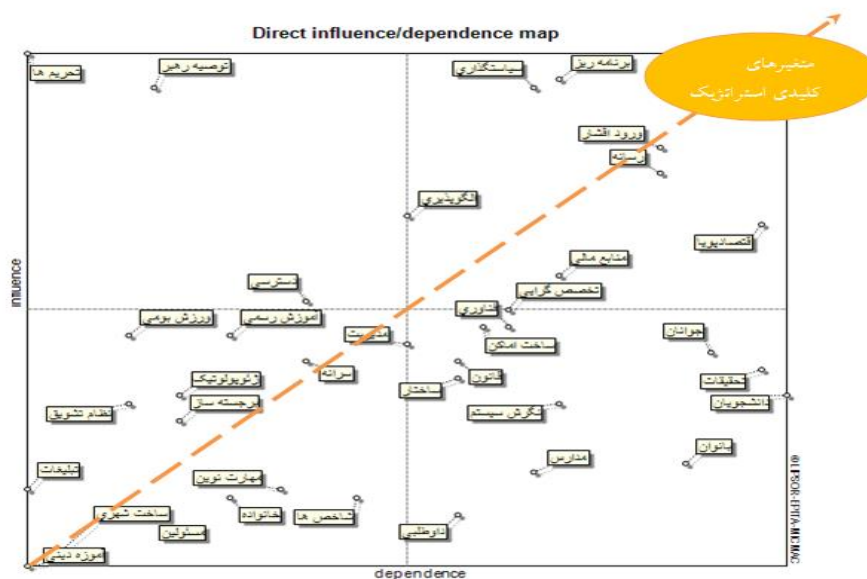
ادامه جدول ۵- عوامل مؤثر همگانی شدن ورزش ایران

ردیف	عوامل مؤثر	میانگین رتبه‌ای	انحراف معیار میانگین	تأثیردهی	تأثیرپذیری
۲۵	اعتباربخشی در مدارس و دانشگاه	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۷۱
۲۶	مطالعات و تحقیقات	۷۰/۳۰	۰/۰۰	۴	۸۰
۲۷	ساخت ترغیب‌کننده شهری	۲۵/۳۰	۰/۴۸	۴/۷	۵۲
۲۸	نظام تشویقات	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۵۵
۲۹	برجسته‌سازی و الگوسازی	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۵۷
۳۰	تبلیغات ارشادی	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۵۲
۳۱	توصیه‌های مقام معظم رهبری	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۵۶
۳۲	پرداختن رسانه‌ها	۱۶/۳۵	۰/۴۲	۴/۲	۷۶
۳۳	آموزه‌های دینی	۱۴/۵۵	۰/۳۱	۴/۱	۵۱
۳۴	تنوع جغرافیای سیاسی	۱۱/۵۰	۰/۳۱	۳/۹	۵۷
۳۵	الگوهای پیشرفته و موفق بین‌المللی	۲۸/۹۰	۰/۳۱	۴/۹	۶۶
۳۶	ترویج ورزش‌های بومی و محلی	۱۶/۳۵	۰/۴۲	۴/۲	۵۵

در مرحله سوم پژوهش، شورای راهبردی تشکیل شده هر کدام به صورت مجزا نمرات خود را در ماتریس ۳۶×۳۶ وارد نموده‌اند و میانه نمرات وارد شده به عنوان ورودی نهایی وارد ماتریس تحلیل اثرات متقابل گردیده است. ماتریس تأثیرات بالقوه مستقیم، استخراج شده، تأثیرات و وابستگی‌های فعلی و همچنین وابستگی بین متغیرها را نشان می‌دهد و تأثیرات مستقیم را با در نظر گرفتن روابط آینده قابل پیش‌بینی، تکمیل می‌کند. جمع سطرها بیانگر تأثیر متغیرها برهم و همچنین جمع ستون‌ها وابستگی متغیرها را نشان می‌دهد که دو ستون انتهایی جدول (۵) تأثیرپذیری و تأثیردهی متغیرها را بر همدیگر نشان می‌دهد. بیشترین تأثیردهی را متغیر تحریم‌های اقتصادی و کمترین تأثیردهی را متغیر آموزه‌های دینی به خود اختصاص داده است. همچنین بیشترین تأثیرپذیری را متغیر مشارکت فعال دانشجویان و اساتید ورزشی و کمترین تأثیرپذیری را متغیرهای آموزه‌های دینی و تحریم‌های اقتصادی به خود اختصاص داده است.

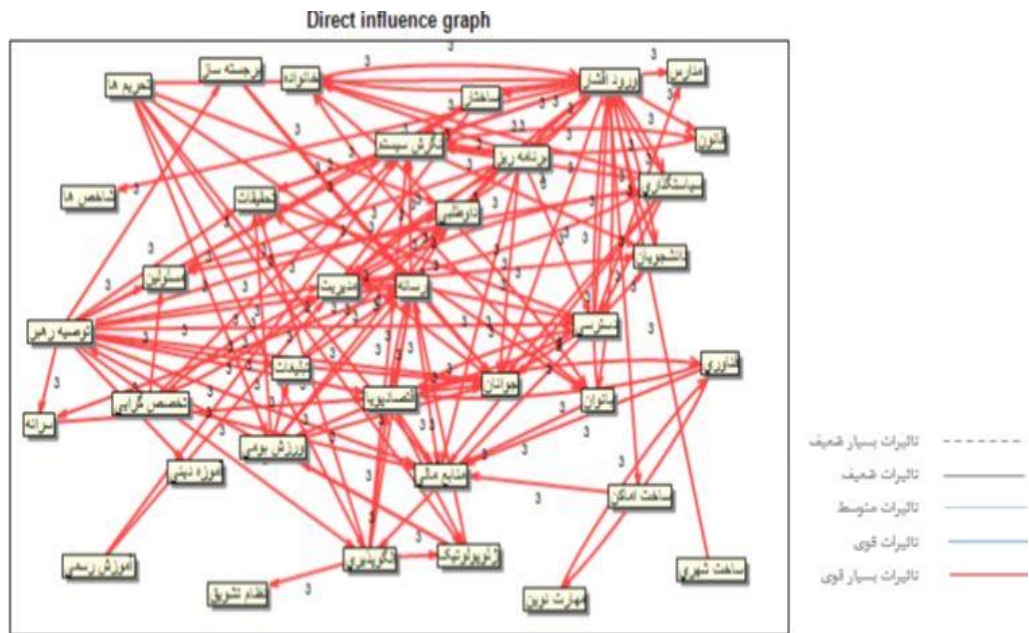
در شکل (۱) و (۲) تأثیردهی و تأثیرپذیری حاصل از ماتریس اثرات مستقیم نشان داده شده است. هر کدام از متغیرها با توجه به میزان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری در مکان خاصی در نمودار قرار می‌گیرند. موقعیت متغیرها در نمودار بیانگر وضعیت آنها در پویایی و تحولات سیستم در آینده است. شاخص‌های کلیدی، حیاتی و راهبردی شاخص‌هایی هستند که هم قابل دست‌کاری و کنترل هستند و هم در پویایی و تغییر سیستم تأثیرگذارند. برابر شکل (۱) متغیرهای راهبردی حول محور نارنجی

رنگ که مشخص شده است قرار دارند و شامل تخصیص منابع مالی، توزیع عادلانه سرانه، ساخت ترغیب‌کننده شهری، ورود همه‌جانبه اقشار، جایگاه اجتماعی خانواده، مدیریت واحد و یکپارچه، تخصص‌گرایی، مشارکت فیزیکی مسئولین، برجسته‌سازی و الگوسازی، تبلیغات ارشادی، پرداختن رسانه‌ها، آموزه‌ها و باورهای دینی، تنوع ژئوپولوتیک می‌شود.

شکل ۱- شناسایی شاخص‌های کلیدی و استراتژیک خروجی نرم‌افزار میک‌مک

همان‌طور که در شکل (۲) نقشه گرافیکی تأثیرات مستقیم ملاحظه می‌گردد تمامی خطوط اتصالی به شاخص‌ها از نوع تأثیرات بسیار قوی هستند و این نوع تأثیرات بیانگر آن است که تمامی شاخص‌ها به درستی برگزیده شده‌اند و ارتباطات بسیار قوی بین ۳۶ شاخص در سیستم برقرار است.

شکل ۲- نقشه گرافیکی اثرات مستقیم خروجی نرم افزار میک مک

بنابراین ۱۳ شاخص در این پژوهش، شاخص‌های راهبردی و کلیدی را تشکیل می‌دهند که در جدول (۶) ارائه شده است.

جدول ۶- عوامل راهبردی و کلیدی ورزش همگانی ایران

ردیف	شاخص‌ها
۱	تخصیص منابع مالی به ورزش همگانی
۲	توزیع عادلانه سرانه به ورزش همگانی
۳	ساخت ترغیب‌کننده شهری به ورزش همگانی
۴	ورود همه‌جانبه اقشار در ورزش همگانی
۵	جایگاه اجتماعی خانواده در توسعه ورزش همگانی
۶	مدیریت واحد و یکپارچه ورزش همگانی کشور
۷	تخصص گرایی در ورزش همگانی
۸	مشارکت فیزیکی مسئولین کشور در ورزش همگانی
۹	برجسته‌سازی و الگوسازی در ورزش همگانی
۱۰	تبلیغات ارشادی (اساتید، طلاب، علماء، معلم و ...)
۱۱	پرداختن رسانه‌ها به ورزش همگانی
۱۲	آموزه‌ها و باورهای دینی در توسعه ورزش همگانی
۱۳	تنوع ژئوپولوتیک در توسعه ورزش همگانی

بحث و نتیجه‌گیری

برای دستیابی به آینده مطلوب ورزش همگانی کشور، استخراج عوامل و شاخص‌هایی از ورزش همگانی که کلیدی و راهبردی هستند، الزامی است و این عوامل قابل دستکاری و کنترل هستند و در پویایی و تغییرات سیستم ورزش همگانی ایران تأثیرگذارند. ۱۳ عامل کلیدی و استراتژیک استخراج شده در ورزش همگانی ایران شامل تخصیص منابع مالی، توزیع عادلانه سرانه، ساخت ترغیب‌کننده شهری، ورود همه‌جانبه اقشار، جایگاه اجتماعی خانواده، مدیریت واحد و یکپارچه، تخصص‌گرایی، مشارکت فیزیکی مسئولین، برجسته‌سازی و الگوسازی، تبلیغات ارشادی (اساتید، طلاب، علما، معلم و ...)، پرداختن رسانه‌ها، آموزه‌ها و باورهای دینی در توسعه و تنوع ژئوپولوتیک است. این عوامل، آینده مطلوب ورزش همگانی ایران را شکل خواهند داد. در این جا بنا بر نظر خبرگان پژوهش، به تشریح ۱۳ شاخص مؤثر پرداخته خواهد شد که در کدهای اولیه پژوهش نیز به آن اشاره شده است. تخصیص منابع مالی با واگذاری اعتبار لازم، افزایش و جذب منابع مالی و بهبود الگوی توزیع منابع محقق خواهد شد و توزیع عادلانه سرانه با توزیع عادلانه اماکن و امکانات و در اختیار گذاشتن اماکن دولتی در خدمت ورزش همگانی و افزایش سرانه ورزشی کشور امکان‌پذیر می‌گردد. ساخت ترغیب‌کننده شهری با استفاده از تبلیغات شهری برای آگاه‌سازی و استفاده مؤثر از محیط شهری و لزوم احداث باشگاه‌های کوچک در آپارتمان‌ها و مجتمع مسکونی اثربخشی خود را ایفا خواهد نمود. ورود همه‌جانبه اقشار نیز با فراهم کردن بسترهای لازم برای ورود اقشار عام و خاص به ورزش همگانی مهیا می‌گردد. جایگاه اجتماعی خانواده با توجه بیشتر و اولویت به ورزش بانوان با توجه به تشکیل دادن نیمی از جمعیت، توسط آنان و جایگاه مادر خانواده و تأثیرات ایشان در سلامت نسل نقش مؤثر خانواده در توسعه ورزش همگانی را برجسته خواهد کرد. مدیریت واحد و یکپارچه نیز با فعال نمودن بعد همگانی کلیه رشته‌های ورزشی و حمایت از باشگاه‌های خصوصی و کمپینگ‌های تفریحی زنجیره‌ای و باشگاه‌های اقشار خاص و انعقاد قرارداد و تفاهم‌نامه با سازمان‌ها و نهادها و ایجاد تعامل‌های سازنده و جلوگیری از بی‌تفاوتی نسبت به ورزش همگانی و عدم جزیره‌ای کار کردن مدیریت اثربخش و توسعه ورزش همگانی را در بر خواهد داشت. تخصص‌گرایی نیز به نوبه خود با برنامه‌ریزی در خصوص به‌کارگیری متخصصان و توجه به ورزش همگانی در سنین پایه و در نظام آموزشی، توسعه ورزش همگانی را فراهم خواهد نمود. عامل مشارکت مسئولین در ورزش همگانی نیز ضمن ترغیب جامعه به ورزش همگانی سبب افزایش عمل‌گرایی مسئولین نسبت به وعده و وعیدها، در راستای توسعه ورزش همگانی ایران خواهد شد. شاخص برجسته‌سازی و الگوسازی نیز با توجه به ارزش‌گذاری به ورزشکاران شاخص و هنرمندان ورزشکار و همچنین حمایت سیاسیون از این شاخص، نسبت به ارتقاء جایگاه اجتماعی ورزشکاران و ایجاد انگیزه برای مشارکت عموم مردم به ورزش همگانی مؤثر خواهد بود. عامل تبلیغات ارشادی با

فرهنگ‌سازی از طریق وعاظ، علما و مبلغین دینی و فرهنگ‌سازی از طریق اساتید دانشگاه و هنرمندان و برطرف کردن محدودیت و موانع فرهنگی در جامعه، گسترش پیدا خواهد کرد و سبب توسعه ورزش همگانی خواهد شد. رسانه‌ها نیز به صورت مستقیم و غیر مستقیم و شکل‌دهی درک صحیح عموم از طریق ارائه پیامدهای ورزش همگانی و انجام رسالت خود سبب توسعه ورزش همگانی خواهند شد. آموزه‌ها و باورهای دینی نیز با تأکید احادیث و فرامین دینی در سلامت جسم و الگوپذیری از رفتار بزرگان دینی در این خصوص، همگان را به ورزش همگانی ترغیب خواهد کرد و در نهایت تنوع ژئوپولوتیک و شرایط اقلیمی و آب و هوایی کشور، ورزش همگانی ایران را به سمت مطلوبیت سوق خواهد داد و مشارکت حداکثری عموم جامعه به ورزش همگانی را در بر خواهد داشت.

تشکر و قدردانی

از کلیه خبرگان و صاحب‌نظران که در این پژوهش برای به سرانجام رسانیدن آن، همکاری صمیمانه و همیاری مؤثری داشته‌اند، کمال سپاسگزاری و قدردانی را دارم.

منابع

1. Alidousti, S. (2006). The Delphi Method: Principles, Steps, and Examples of Application. *Quarterly Journal of Development Management*, 8(31): 8-23. (Persian).
2. Aman, M. S; Mohamed, M; Omar-Fauzee, M. S. (2009). Sport for All and Elite Sport: Underlining Values and Aims for Government Involvement Via Leisure Policy. *European journal of social sciences*, 9(4): 659-668.
3. Asefi, A; Khabiri, M; Asadi Dastjerdi, H; Goodarzi, M. (2014). Investigating Organizational Factors Affecting the Institution of Public Sports in Iran. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 10(20): 63-76. (Persian). DOI:10.22059/JSM.2017.60756
4. Bell, W. (2010). Foundations of Futures Studies: Human Science for a New Era: History, Purposes, Knowledge. *s.l.: Transaction Publishers*, 2:1-385. ISBN:1412809118, 9781412809115
5. Chen, Q; Liu, T. (2020). The Effectiveness of Community Sports Provision on Social Inclusion and Public Health in Rural China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(2): 597.1-13. DOI: 10.3390/ijerph17020597
6. Comes, T; Wijngaards, N; Van de Walle, B. (2015). Exploring the future: Runtime Scenario Selection for Complex and Time-Bound Decisions. *Technological Forecasting and Social Change*, 97: 29-46. DOI: 10.1016/j.techfore.2014.03.009
7. Cui, R. (2012). Research Status on Equalization of Public Sports Service for Nationwide Fitness in Hebei. *Physics Procedia*, 25: 2298-2303. DOI: 10.1016/j.phpro.2012.03.387

8. Ehsani, M; Saffari, M; Amiri, M; Kuze Chian, H. (2015). Designing the Sport for All in Iran Model. *Sport Management*, 27: 108-78. (Persian) .
9. Faraji, R; Andam, R; Bashiri, M. (2015). Studying the Barriers to the Participation of Professors and University Staff in Public Sports Programs. *First National Conference on Applied Science of Sport and Health, Shahid Madani University of Azerbaijan*, 5-1. (persian) .
10. Javadipour, M; Zareiyan, H; Parsajoo, A. (2018). Identifying the Areas of Social Participation in Iranian Public Sports: A Qualitative Study. *Journal of Education and Community Health*, 5(3): 20-30. (Persian).
11. Kubota, A; Matsushita, M; Smith, B. J; Sugiyama, T; Arao, T. (2019). The Impact of a New Exercise Facility on Physical Activity at the Community Level: a non-Randomized Panel Study in Japan. *BMC Public Health*, 19(1): 1-8. DOI: 10.1186/s12889-019-7146-x
12. Ponomareva, J; Sokolova, A. (2015). The Identification of Weak Signals and Wild Cards in Foresight Methodology: Stages and Methods. *Higher School of Economics Research*, Paper No. WP BRP, 46: 1-26.
13. Rahmati, M; Chahar Sooghi, Q. K. (2013). Providing a Process for Evaluating Strategies Using Scenario Planning. *First National Conference on Future Studies: Civilica*. (Persian).
14. Rayatpisheh, S; Tizro, A. (2016). a Future Study of Determining the Quality Strategies of Customs and Logistics Services to Customers with a Scenario-Based Approach. *The Perspective of Industrial Management*, 23: 101- 129. (Persian) .
15. Rostami, N; Sharifi, R. K; Rostami, R. (2015). Public Exercise the Necessity of Vision and Obstacles. *First National Conference on New Achievements in Physical Education, Chabahar International University*, 13-1. (Persian).
16. Saffari, M; Ehsani, M; Amiri, M. (2015). An Analysis of Iranian Public Sports Using Structural Equation Modeling. *Two Quarterly Research in Sport Management and Motor Behavior*, 5 (13), 9(25): 83-94. (Persian)
17. Saffari, M; Qareh, M. A. (2016). Identification and Ranking of Environmental Factors Affecting the Fun of Iranian Recreational Sports. *Sport Management*, 8(1): 68-51. (Persian) .DOI: 10.22059/JSM.2016.58230
18. Savadi, A; Hematinejad, M; Gholizadeh, M. H; Gohar Rostami, H. R. (2015). Designing a Model of Public Sport Development in Hormozgan Province. *Journal of Sport Management and Development*, 6(2), 11: 87-101. (Persian). DOI:10.22124/jsmd.2018.2719
19. Silva, M. (2015). A Systematic Review of Foresight in Project Management Literature. *Procedia Computer Science*, 64: 792-799. DOI: 10.1016/j.procs.2015.08.630
20. Son H. (2015). The History of Western Futures Studies: an Exploration of the Intellectual Traditions and Three-Phase Periodization. *Futures*, 66: 120–137. DOI: 10.1016/j.futures.2014.12.013
21. Vafaie Moghaddam, A; Farzan, F; Razavi, M. H; Afshari, M. (2018). Analysis of Developmental Factors of Public Exercise Based on Data Theory. *Sport Management Studies*, 52: 43-72. (Persian). DOI: 10.22089/SMRJ.2017.3818.1745

22. Zare Mirkadabad, A; Niazi, I; Salehi, S. (2011). Predicting Key Technologies in ICT Industry in Iran with Emphasis on Identifying Business Models. The Perspective of Industrial Management, 1 (4): 107-130. (Persian).

ارجاع دهی

تابش، سعید؛ شہریاری، ناصر؛ نظری، رسول. (۱۴۰۰). شناسایی عوامل کلیدی و راهبردی تعالی ساز آینده مطلوب ورزش همگانی ایران. پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۳): ۹۴-۲۶۷. شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2020.8645.1838

Tabesh, S; Shariyari, N; Nazari, R. (2021). Identification of Key and Strategic Factors of Excellence for the Desirable Future of Sport for all in Iran. *Research on Educational Sport*, 9 (23): 267-94. (Persian). DOI: 10.22089/RES.2020.8645.1838

راهنمای اشتراک نشریات علمی - پژوهشی

پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی

خواهشمند است قبل از پرکردن برگ درخواست اشتراک به نکات زیر توجه فرمائید:

۱. نشانی خود را کامل و خوانا با ذکر کدپستی بنویسید.

۲. بهای اشتراک سالانه:

- مطالعات مدیریت ورزشی: ۴۵۰۰۰۰ ریال
- فیزیولوژی ورزشی: ۳۰۰۰۰۰ ریال
- مطالعات طب ورزشی: ۱۵۰۰۰۰ ریال
- رفتار حرکتی: ۳۰۰۰۰۰ ریال
- مطالعات روانشناسی ورزشی ۳۰۰۰۰۰ ریال
- پژوهش در ورزش تربیتی ۱۵۰۰۰۰ ریال

۳. وجه اشتراک را از طریق فرم ساتنا در کلیه بانکها به شماره شبا IR760100004001022603001582 نزد بانک مرکزی به نام تمرکز وجوه درآمد اختصاصی پژوهشگاه تربیت بدنی و ورزش، و فیش بانکی را به همراه فرم اشتراک به آدرس دفتر نشریه ارسال کنید.

۴. شناسه واریزی حقیقی اشتراک نشریه "۳۲۴۰۲۲۶۷۴۱۴۰۱۰۷۰۰۵۱۰۰۳۰۰۳۴۰۰۰۵" می باشد. خواهشمند است روی فیش های واریزی این شماره را اضافه نمایید.

نشانی: تهران، خیابان مطهری، خیابان میرعماد، کوچه پنجم، پلاک ۳، پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی - دفتر نشریه.

کدپستی: ۱۵۸۷۹۵۸۷۱۱ تلفن: ۰۲۱-۸۸۷۴۷۷۹۶

پست الکترونیکی: journal@ssrc.ac.ir

فرم اشتراک نشریات علمی - پژوهشی

پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی

نام: نام خانوادگی: تحصیلات:

تاریخ شروع اشتراک: از شماره:

شغل:

نشانی پستی:

کدپستی: صندوق پستی: نشانی الکترونیکی: تلفن: به پیوست رسید بانکی شماره: مورخ:

به مبلغ ریال بابت اشتراک یکساله ضمیمه است.

امضاء

تاریخ

Table of Contents

• Designing Physical Education Extracurricular Activity Management in Iran.....	17
N. Aghaei, A. R Elahi, A. Dehghan	
• Evaluating the Governing Pattern in Physical Education in Schools from the Teacher's Viewpoint Based on the Criteria National Association for Sport and Physical Education.....	45
H. R. Goharrostami, A. Rabie Nodehi, A. Nazarian	
• Designing a Health-Based Model of Student-Based on Sports in 1404 Horizon	73
A.R. Savari, Sh. Bahrami, H. Eydi	
• Developing an Efficiency Model for Virtual Education Plan of Physical Education in Schools (Case Study: Covid-19 Pandemic).....	99
F. Rezapour, M. Moharramzadeh	
• Analysis of Factors Affecting Women's Wellbeing Development	129
F. Emami, M. H. Ghorbani, A. Doostdar Roozbahani, A. Rohani	
• A Model for Analysis and Management Development of Familys Sport in Iran.....	155
M. Besharati Holaso, M. Naderi Nasab, R. Ramzani Nezhad	
• Identifying the Effective Factors on the Implementation of Resistance Economy in Sports of Iranian State Universities.....	183
M. Kharkan, R. Andam, H. Bahrololoum, H. Zareian	
• Identifying and Explaining the Factors Affecting the Development of Ethics in Academic Sport.....	209
M. Safari Dulou, H. Fahim Davin, H. PeymanniZad, M. Kashtidar	
• Designing the Sponsorship Pattern for National Public Sport using Grounded Theory.....	235
S. Rahbari, A. khodayari, H. Honari, A. M. Amirtash	
• Identification of Key and Strategic Factors of Excellence for the Desirable Future of Sport for all in Iran	267
S. Tabesh, N. Shahriyari, R. Nazari	

Scientific Advisors

- Dr. M. Afshari** (Assistant Professor, Sport Sciences Research institute)
Dr. A. A. Asefi (Assistant Professor, Esfahan University)
Dr. R. Andam (Associate Professor, Shahrood University of Technology)
Dr.N.Benar (Assistant Professor, Guilan University)
Dr. M. R. Esmaeili (Ph.D, Sport Management)
Dr. H. Eydi (Assistant Professor, Razi University)
Dr. R. Faraji (Assistant Professor, Azarbaijan Shahid Madani University)
Dr.J.Gholamian (Assistant Professor, Ferdowsi University of Mashhad)
Dr. M.H. Ghorbani (Assistant Professor, Sport Sciences Research institute)
Dr. M. Kashtidar (Associate Professor, Ferdowsi University of Mashhad)
Dr.M.Mallaei(Assistant Professor, Guilan University)
Dr.N.Rasekh (Assistant Professor, Sport Sciences Research institute)
Dr. Z. Rezaei (Ph.D, Sport Management)
Dr. A. Saberi (Assistant Professor, university of Tehran, College of Farabi)
Dr. H. R. Safari Jafarloo (Assistant Professor, jahrom University)
Dr.M.Shariati (Assistant Professor Technical and Vocational university)
Dr. M. Vahdani (Ph.D, Sport Management)
Dr. Z. Taslimi (Ph.D, Sport Management)
Dr. H. Zareian (Assistant Professor, Sport Sciences Research institute)

Research on Educational Sport

- **Chairman Manager:** Ali Sharif Nejad (Assistant Professor)
- **Editor in Chief:** Reza Andam (Associate Professor)
- **Associate Editor:** Mohammad Hossein Ghorbani (Assistant Professor)
- **Managing Director:** Samira Gholamian
- **Language Editor:** Narges Sarraf
- **Page Designer:** Mahboubeh Iranpak

- **Editorial Board:**
 - **Reza Andam** (Associate Professor of Sport Management at Shahrood University of Technology)
 - **Abolfazl Farahani** (Professor, Payam e Noor University; Sport Management)
 - **Mehrzad Hamidi** (Associate Professor of Sport Management in University of Tehran)
 - **Mehr Ali Hemmatinezhadtouli** (professor, University of Guilan)
 - **Mohammad Javadipour** (Associate Professor of Curriculum Planning at University of Tehran)
 - **Mehrdad Moharamzade** (Professor, University of Mohaghegh Ardabili)
 - **Mohammad Mahdi Rahmati** (Associate Professor of sociology at University of Guilan)
 - **Mohammad Hossein Razavi** (Professor, University of Mazandaran; Sport Management)
 - **Seyed Nasrollah Sajjadi** (Professor, University of Tehran)
 - **Mahdi Talebpour** (Professor, Ferdowsi University of Mashahad)
 - **Habib Honari** (Associate Professor, Alame Tabatabaee University; Sport Management)
- **ISSN: 2538-2721**
- **Publisher:** Sport Sciences Research Institute
- **Publication:** Kiamarsi
- **Volume 23; Summer 2021**
- **Address:** 5th Alley, Mir-Emad St., Shahid Motahari Ave., Tehran- I. R. Iran.
- **Postal Code:** 1587958711
- **Tel:** +98-21-88750884
- **Fax:** +98-21- 88747796
- **E-mail:** res@ ssrc.ac.ir
- **Website:** Journals.ssrc.ac.ir

Research on Educational Sport

9th Year, No 23

Summer 2021

In the Name of God